

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЕВРОСИСТЕМА

03 2010

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

01 | 2010

02 | 2010

03 | 2010

04 | 2010

05 | 2010

06 | 2010

07 | 2010

08 | 2010

09 | 2010

10 | 2010

11 | 2010

12 | 2010

**МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН
МАРТ**

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

ЕВРОСИСТЕМА

За художественото оформление на всички издания на ЕЦБ през 2010 г. е използван мотив от банкнотата с номинал 500 евро.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН
МАРТ 2010 г.

© Европейска централна банка, 2009

Адрес

Кайзерщрасе 29
60311 Франкфурт на Майн
Германия

Адрес за кореспонденция

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Germany

Телефон

+49 69 1344 0

Интернет страница

<http://www.ecb.europa.eu>

Факс

+49 69 1344 6000

Изпълнителният съвет на ЕЦБ носи отговорност за публикуването на Месечния бюлетин. Преводът (без увода и каре 8) се извършва и публикува от националните централни банки. (Емисията на български език се осъществява от Българската народна банка.)

Всички права запазени. Разрешава се възпроизвеждането само с образователна и нетърговска цел, като изрично се посочва източникът.

Статистическите данни, представени в този брой, са към 3 март 2010 г.

ISSN 1830-6063 (онлайн)

СЪДЪРЖАНИЕ

УВОД

РАЗВИТИЕ НА ИКОНОМИКАТА И ФИНАНСИТЕ

Евروزона – външна среда	9
Динамика на парите и развитие на финансовия сектор	19
Цени и разходи	59
Производство, търсене и пазар на труда	71
Публични финанси	91
Динамика на обменните курсове и платежния баланс	100

Карета:

1 Инвестициите в нефтодобива и икономическият спад	16
2 Влиянието на „лошите банки“ върху статистическите данни за балансите на ПФИ	25
3 Условия за ликвидност и операции по паричната политика в периода от 11 ноември 2009 г. до 9 февруари 2010 г.	35
4 Резултати от Проучването относно достъпа до финансиране на малки и средни предприятия в еврозоната: втората половина на 2009 г.	47
5 Последни тенденции в инфлационните очаквания на потребителите и експертите в еврозоната	62
6 Инерционният ефект върху средногодишния растеж на реалния БВП	72
7 Съставяне, приложимост и най-нови тенденции при показателя за доверие на потребителите в еврозоната	76
8 Макроикономически прогнози на експертите на ЕЦБ за еврозоната	87
9 Предизвикателства пред фискалната устойчивост в еврозоната	97
10 Операции от вида „кери трейд“ и валутни курсове	102

СТАТИСТИКА НА ЕВРОЗОНАТА

CI

ПРИЛОЖЕНИЯ

Мерки на Евросистемата, свързани с паричната политика – хронология	I
Материали, публикувани от Европейската централна банка от 2008 г.	V
Речник	XIII

СЪКРАЩЕНИЯ

ДЪРЖАВИ

BG	България	LU	Люксембург
BE	Белгия	HU	Унгария
CZ	Чешка република	MT	Малта
DK	Дания	NL	Нидерландия
DE	Германия	AT	Австрия
EE	Естония	PL	Полша
GR	Гърция	PT	Португалия
ES	Испания	RO	Румъния
FR	Франция	SI	Словения
IE	Ирландия	SK	Словакия
IT	Италия	FI	Финландия
CY	Кипър	SE	Швеция
LV	Латвия	UK	Обединено кралство
LT	Литва	JP	Япония
		US	САЩ

ДРУГИ

БВП	брутен вътрешен продукт	МВФ	Международен валутен фонд
БМР	Банка за международни разплащания	МИП	международна инвестиционна позиция
ДЦК	държавни ценни книжа	МОТ	Международна организация по труда
ЕО	Европейска общност	НПФИ	непарично-финансова институция
ЕОК	ефективен обменен курс	НЦБ	национална централна банка
ЕПИ	Европейски паричен институт	ПФИ	парично-финансова институция
ЕС	Европейски съюз	тр.	тримесечие
ЕСС'95	Европейска система от сметки'95	ХИПЦ	хармонизиран индекс на потребителските цени
ЕСЦБ	Европейска система на централните банки		
ЕЦБ	Европейска централна банка		
ИПС	Икономически и паричен съюз	ACEA	Европейска асоциация на автомобилните строители
ИПЦ	индекс на потребителските цени	CIF	стойност, застраховка и навло
ИФК	Икономически и финансов комитет	EBA	Евробанкова асоциация
ИЦП	индекс на цените на производител	HWWI	Хамбургски институт по международна икономика

В съответствие с практиката в Общността държавите – членки на ЕС, са подредени в този бюлетин според азбучния ред на техните имена на кирилица.

УВОД

Въз основа на редовния си икономически и паричен анализ на заседанието си на 4 март 2010 г. Управителният съвет взе решение да не променя основните лихвени проценти на ЕЦБ. Настоящите лихвени проценти са все така целесъобразни. Отчитайки получените след заседанието на Управителния съвет от 4 февруари 2010 г. информация и анализи, динамиката на цените се очаква да остане забавена през периода, за който се отнася паричната политика. Последната информация също така потвърди, че процесът на икономическо оживление в еврозоната продължава, въпреки че е вероятно да остане неравномерен. Като цяло Управителният съвет очаква през 2010 г. умерен темп на растеж на икономиката на еврозоната в среда, отличаваща се с продължаваща несигурност. Изводите от паричния анализ потвърждават оценката за слаб инфлационен натиск в средносрочен план. Като цяло Управителният съвет очаква средносрочно ценовата стабилност да се запази, съдействайки за покупателната способност на домакинствата в еврозоната. Инфлационните очаквания остават твърдо стабилизирани в съответствие с целта да се удържа темпът на инфлация под, но близо до 2% в средносрочен план.

На заседанието си от 4 март Управителният съвет обсъди също как да се пристъпи към постепенно преустановяване на нестандартните оперативни мерки предвид икономическите тенденции и развитието на финансовите пазари. Във връзка с това бе взето решение както основните операции по рефинансиране, така и операциите по рефинансиране със специален срок, чийто матуритет е един период на поддържане на резервите, да се провеждат, докато е необходимо, и занаяпред като търгове с фиксиран лихвен процент и пълно разпределение – и най-малко до края на деветия период на поддържане на 12 октомври 2010 г. При операциите по рефинансиране със специален срок фиксиранят лихвен процент ще бъде същият като лихвения процент при основните операции по рефинансиране. Управителният съвет реши също в редовните тримесечни опера-

ции по дългосрочно рефинансиране да се върне към тръжни процедури с променлив лихвен процент, започвайки с операцията, разпределението по която ще се извърши на 28 април 2010 г. Сумите за разпределение при тези операции ще се определят с цел да се гарантират условия за гладко функциониране на паричните пазари и да се избегнат значителни спредове между лихвените проценти по заявките и лихвения процент при основните операции по рефинансиране. Освен това в съответствие с решението си относно 12-месечната операция по дългосрочно рефинансиране от 16 декември 2009 г. Управителният съвет взе решение за срока на тази операция да фиксира лихвения процент при 6-месечната операция по дългосрочно рефинансиране, разпределението по която ще се извърши на 31 март 2010 г., по средния минимален лихвен процент по заявките при основните операции по рефинансиране.

С тези решения Евросистемата продължава да предоставя ликвидна подкрепа на банковата система в еврозоната при много благоприятни условия, улеснявайки по този начин кредитирането в еврозоната. Същевременно тези решения спомагат за избягването на деформации, свързани с провеждането за по-продължителен период от необходимото на нестандартни мерки. Управителният съвет ще продължи постепенно да преустановява прилагането на извънредните мерки по отношение на ликвидността. За да се противодейства ефикасно на всяка заплаха за ценовата стабилност в средно- и дългосрочен план, осигурената ликвидност ще бъде изтеглена, когато е необходимо. Ето защо Управителният съвет ще продължи през следващия период да наблюдава много внимателно всички тенденции.

Според резултатите от икономическия анализ през последните тримесечия предоставените съществени макроикономически стимули и предприетите мерки за възстановяване на функционирането на банковата система, както и продължаващото оживление в

световната икономика, продължиха да оказват благоприятен ефект върху еврозоната. Според първото съобщение на Евростат през четвъртото тримесечие на 2009 г. реалният БВП в еврозоната е нараснал на тримесечна база с 0,1% след растеж от 0,4% през третото тримесечие. Наличните данни показват, че процесът на икономическо оживление в еврозоната продължава, въпреки че е вероятно да остане неравномерен. По-специално, роля играят редица извънредни фактори, включително неблагоприятните климатични условия в някои части от еврозоната през първото тримесечие на 2010 г. Предвид тази неравномерност е по-подходящо да се разгледат тримесечните колебания и да се сравнят тенденциите в растежа на 6-месечна база. В перспектива, Управителният съвет очаква през 2010 г. растежът на реалния БВП да остане умерен поради продължаващия процес на корекции на балансите в различните сектори и очакванията, че ниската степен на натовареност на производствените мощности вероятно ще доведе до спад в инвестициите, а потреблението ще намалява поради неблагоприятните перспективи на пазара на труда.

Тази оценка е отразена и в макроикономическите прогнози за еврозоната на експертите на ЕЦБ от март 2010 г., според които годишният растеж на реалния БВП ще бъде между 0,4% и 1,2% за 2010 г. и между 0,5% и 2,5% за 2011 г. В сравнение с публикуваните през декември 2009 г. прогнози на експертите на Евросистемата диапазонът на нарастване на реалния БВП през 2010 г. е леко стеснен, докато за 2011 г. той е леко коригиран нагоре, отразявайки видимо по-голямата активност в световен мащаб.

Управителният съвет продължава да счита, че рисковете за тази прогноза като цяло са балансирани в среда, която се характеризира със запазваща се несигурност. В положителен план е възможно доверието да се засили повече от очакваното и както световната икономика, така и външната търговия да

отбележат по-силно от очакваното възстановяване. Наред с това е възможно осигурените макроикономически стимули с широк обхват и другите предприети мерки на политиката да окажат по-голямо въздействие от очакваното. В отрицателен план продължават да са налице опасения, свързани с по-силно изразена или по-продължителна от очакваното спирала на неблагоприятно влияние между реалната икономика и финансовия сектор, ново поскъпване на петрола и други суровини, засилване на протекционистичния натиск и нови сътресения в някои сегменти на финансовия пазар, както и вероятност за хаотични корекции на дисбаланси в глобален мащаб.

По отношение на динамиката на цените според предварителната оценка на Евростат годишната ХИПЦ-инфлация в еврозоната е била 0,9% през февруари 2010 г., при 1,0% през януари. Очаква се в краткосрочен план инфлацията да бъде около 1% и да остане умерена през периода, за който политиката се отнася. В съответствие с бавното възстановяване на вътрешното и външното търсене очаква се общата динамика на цените, разходите и заплатите да остане забавена. В този контекст е важно да се изтъкне, че средно- и дългосрочните инфлационни очаквания остават твърдо стабилизирани в съответствие с целта на Управителния съвет да удържа темпа на инфлация под, но близо до 2% в средносрочен план.

Тази оценка е отразена и в макроикономическите прогнози за еврозоната на експертите на ЕЦБ от март 2010 г., според които годишният темп на ХИПЦ-инфлация ще бъде между 0,8% и 1,6% за 2010 г. и между 0,9% и 2,1% за 2011 г. В сравнение с публикуваните през декември 2009 г. прогнози на експертите на Евросистемата диапазонът за 2010 г. е коригиран незначително надолу, а за 2011 г. – леко нагоре.

Като цяло рисковете за тази прогноза остават балансирани. Те са свързани по-специ-

ално с по-нататъшното развитие на икономическата активност и с динамиката на цените на суровините. Освен това увеличението на косвените данъци и административно определяните цени може да се окаже по-голямо от очакваното понастоящем поради необходимостта от фискална консолидация през следващите години.

Ако обърнем поглед към паричния анализ, през януари 2010 г. годишният темп на прираст на МЗ възстанови леко положителните си нива, като се повиши до 0,1%. Това отразява най-вече базовия ефект и потвърждава оценката, че прирастът на паричната маса ще остане слаб. Заедно с отрицателния годишен темп на нарастване на кредитите в частния сектор (който е 0,6% през януари 2010 г.), последните данни потвърждават оценката на Управителния съвет, че базовият темп на нарастване на паричната маса е умерен, а в средносрочен план инфлационният натиск, свързан с паричната динамика, е нисък. Темпът на нарастване на МЗ и кредитите за частния сектор е вероятно да останат ниски и през следващите месеци.

Същевременно реалната парична динамика вероятно е по-слаба от базовия темп на нарастване на паричната маса поради ограничаващото въздействие на стръмната крива на доходност. Това стимулира пренасочването на средства от МЗ към по-дългосрочни депозити и ценни книжа. От друга страна, тесният спред между лихвените проценти по различните видове инструменти от МЗ означава незначителни пропуснати ползи при вложения в най-ликвидните компоненти на М1, като през януари този агрегат продължи да нараства със стабилен годишен темп от над 11,5%.

Отрицателният годишен прираст на кредитите за частния сектор прикрива продължаваща разнопосочна динамика – положителен и засилващ се годишен темп на нарастване на кредитите за домакинствата, от една страна, а от друга, отрицателен и намаляващ

годишен темп на прираст на кредитите за нефинансови предприятия. Тези различия съответстват на историческите тенденции и цикличните закономерности, показващи, че нивото на кредитите за нефинансовите предприятия може да се очаква да остане ниско за известен период след ускоряването на икономическата активност. Същевременно цената на финансирането за предприятията е спаднала и като цяло секторът продължава широко да използва пазарното финансиране като заместител на банковото.

През последните няколко месеца банките продължиха да намаляват общо размера на своите баланси, но пред тях остава предизвикателството да управляват това приспособяване, докато осигуряват достъпа до кредити за нефинансовия сектор. За да се справят с тази трудност, банките следва да използват по-добрите условия за финансиране, за да укрепят допълнително капиталовата си база и, ако е необходимо, да се възползват в пълна степен от правителствените мерки за подкрепа, като се рекапитализират.

В обобщение, настоящите лихвени проценти на ЕЦБ остават целесъобразни. Отчитайки получените след заседанието на Управителния съвет от 4 февруари 2010 г. информация и анализи, динамиката на цените се очаква да остане забавена през периода, за който се отнася паричната политика. Последната информация също така потвърди, че процесът на икономическо оживление в еврозоната продължава, въпреки че е вероятно да остане неравномерен. Като цяло Управителният съвет очаква през 2010 г. икономиката на еврозоната да нараства с умерен темп в среда, белязана от продължаваща несигурност. Съпоставянето на резултатите от икономическия анализ с тези от паричния потвърждава оценката за слаб инфлационен натиск в средносрочен план. Управителният съвет в заключение очаква ценовата стабилност да се запази в средносрочен хоризонт, съдействайки за покупателната способност на домакинствата в еврозоната.

Инфлационните очаквания остават твърдо стабилизирани в съответствие с целта на Управителния съвет да удържа темпа на инфлация под, но близо до 2% в средносрочен план.

Що се отнася до фискалната политика, високото равнище на бюджетния дефицит и публичния дълг представлява допълнително бреме за паричната политика и подкопават Пакта за стабилност и растеж като основен стълб на икономическия и паричен съюз. При тези условия е изключително важно програмата за стабилност на всяка държава от еврозоната да посочва ясно определени стратегии за преустановяване на фискалните мерки и за бюджетна консолидация през предстоящия период. Това изисква целенасочени усилия, особено от страна на държавите с високи нива на дефицита и дълга. Държавите ще трябва да изпълнят ангажиментите си съгласно процедурата при прекомерен дефицит. Консолидацията на публичните финанси трябва да започне най-късно през 2011 г. и ще се наложи тя да надхвърли значително годишната референтна стъпка от 0,5% от БВП – минималното изискване на Пакта за стабилност и растеж. Необходимо е вниманието силно да се съсредоточи върху реформирането на разходите. На 3 март 2010 г. Управителният съвет направи изявление относно обявените от гръцкото прави-

телство допълнителни мерки за фискална консолидация.

Във всички държави от еврозоната главното предизвикателство във връзка със засилването на устойчивия растеж и създаването на работни места е ускоряването на структурните реформи. Следва да бъдат приети политики, които подобряват достъпа до пазара и засилват конкуренцията. Като цяло от съществено значение е да се подготви основата за дългосрочни инвестиции в иновации, за да се създадат нови бизнес възможности. Схемите за подкрепа на определени сектори, които бяха приложени с оглед на преодоляване на непосредствените последици от кризата, вече следва да бъдат прекратени. На пазара на труда е нужна умереност във формирането на заплатите в няколко икономики и достатъчна гъвкавост на пазара на труда, за да се избегне по-голяма структурна безработица през следващите години. Тези структурни реформи следва да бъдат подкрепени с подходящо реструктуриране на банковия сектор. Здравите баланси, ефикасното управление на риска и прозрачните и стабилни бизнес модели са от ключово значение за укрепването на устойчивостта на банките спрямо сътресения и за гарантирането на достатъчен достъп до финансиране, като по този начин се полагат основите на устойчив растеж и финансова стабилност.

РАЗВИТИЕ НА ИКОНОМИКАТА И ФИНАНСИТЕ

I ЕВРОЗОНА – ВЪНШНА СРЕДА

В последно време показателите продължават да показват, че световната икономика върви към възстановяване. Напоследък световната инфлация леко се повиши, макар да остава доста ниска. Високата степен на несигурност относно устойчивостта на бъдещия икономически растеж остава, но рисковете за развитието на световната икономика се смятат като цяло за балансирани.

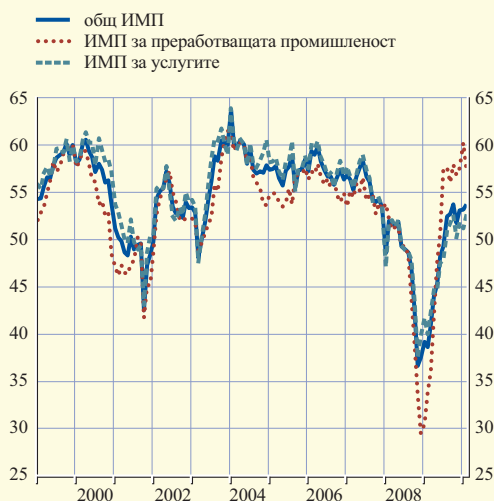
I.1 РАЗВИТИЕ НА СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА

След като през второто и третото тримесечие на 2009 г. възстанови положителния си растеж, глобалната икономическа активност продължава да се разраства и през последното тримесечие на 2009 г. и началото на 2010 г. Връщането към растеж е подпомогнато от мерките по паричната и фискалната политика, от по-голямото доверие на потребителите и бизнеса, както и от по-продължителния цикъл на стоково-материалните запаси. Благоприятното развитие на световната икономическа активност върви ръка за ръка с възстановяване на световната търговия. Напоследък показателите на пазарите на труда отбелязват увеличаване на заетостта в преработващата промишленост и забавяне темпа на закриване на работни места в сферата на услугите.

По-подробните последни данни за показатели разкриват, че световната икономика продължава да се възстановява. През февруари общият индекс на мениджърите по продажбите (ИМП) се покачва до 53,6 от 53,2 за предходния месец (виж графика 1). Като цяло изглежда, че темпът на възстановяване се стабилизира през изминалите месеци. Секторната разбивка на общия ИМП за производството отново показва по-слаба експанзия в сектора на услугите, отколкото в преработващата промишленост. Разминаването между двата сектора обаче намалява през февруари, когато темпът на растеж се забавя в преработващата промишленост и силно се ускорява в сектора на услугите. ИМП за новите поръчки показват, че преработващата промишленост ще остане основният източник на растежа на световната икономика, поне в първите месеци на 2010 г., въпреки някои скорошни благоприятни тенденции при поръчките в сектора на услугите.

Графика 1 Глобални индекси на мениджърите по продажбите (ИМП)

(индекс на дифузия; сезонно изгладени; месечни данни)

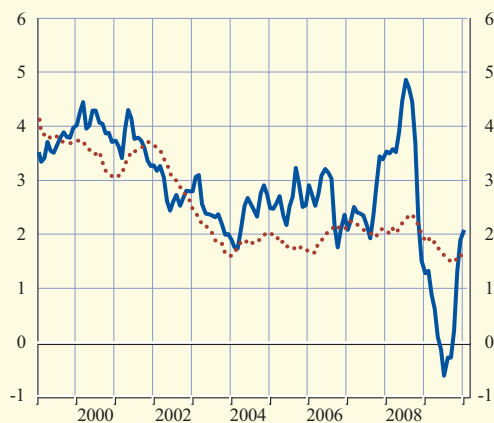
Източник: Markit.

Според последните публикувани данни обемите на световната търговия нарастват с 4,8% през декември 2009 г. спрямо предходния месец след месечното увеличение с 1,1% през ноември. Най-голямо увеличение на търговските обеми е регистрирано в Азия и Латинска Америка, но прирастът на търговията в развитите икономики също се ускорява. Според тримесечните данни, които изглаждат някои краткосрочни колебания, търговията нараства с 6% през последното тримесечие на 2009 г. спрямо предходното тримесечие – най-високият регистриран растеж. В края на 2009 г. обемите на световната търговия все още са с 8% под върховото ниво от април 2008 г., но са с 15% над най-ниската точка от май 2009 г.

Графика 2 Динамика на цените на международните пазари

(месечни данни; годишно процентно изменение)

— потребителски цени в ОИСР (всички показатели)
 потребителски цени в ОИСР (всички показатели без храни и енергия)

Източник: ОИСР.

След негативното си развитие в продължение на четири месеца през последното тримесечие на 2009 г. равнището на световната инфлация се връща към положителни стойности и регистрира ново леко покачване в началото на 2010 г. В страните от ОИСР номиналната ИПЦ-инфлация остава 2% годишно до януари след повишение с 1,9% годишно до декември (виж графика 2). Умереното ускоряване на годишните темпове на инфлация през изминалите месеци е отражение главно на обрата в базовите ефекти, свързани с цените на суровините. Междувременно инфлацията в страните от ОИСР, като изключим храните и енергоносителите, остава 1,6% годишно до януари, без промяна спрямо предходния месец.

САЩ

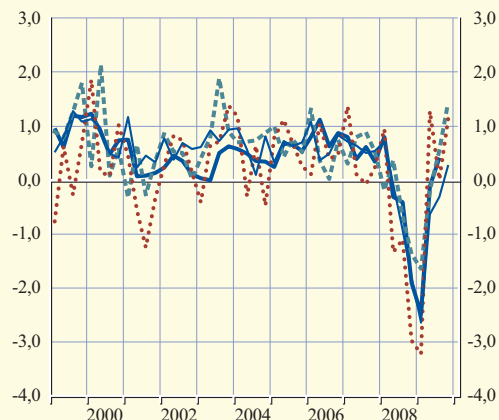
В САЩ реалният БВП намалява с 2,4% през 2009 г. Макар че през първото полугодие икономиката се свива, мерките на фискалната и паричната политика, както и цикълът на стоково-материалните запаси допринасят за чувствителното възстановяване на производството през втората половина на 2009 г. Според актуализираните оценки на Бюрото за икономически анализи на САЩ реалният БВП се увеличава с 5,9% на годишна база за четвъртото тримесечие на 2009 г. в сравнение с 2,2% за третото. Този ускорен растеж се дължи предимно на силния принос от 3,9 пр.п. от страна на запасите. Бизнес инвестициите, които

Графика 3 Общо развитие на големите индустриализирани икономики

— еврозона — САЩ
 Япония — Обединено кралство

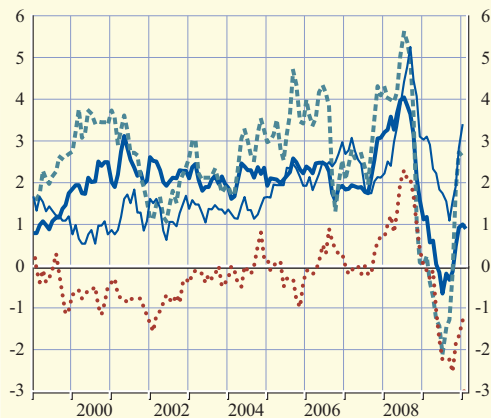
Растеж на производството¹⁾

(тримесечно процентно изменение; тримесечни данни)

Темпове на инфлация²⁾

(потребителски цени; годишно процентно изменение; месечни данни)

Източници: Национални данни, БМР, Евростат и изчисления на ЕЦБ.

1) За еврозоната и Обединеното кралство са използвани данни на Евростат, а за САЩ и Япония – национални данни. Данните за БВП са сезонно изгладени.

2) За еврозоната и Обединеното кралство – ХИПЦ, а за САЩ и Япония – ИПЦ.

възпират растежа на БВП през предишните тримесечия, сега допринасят с 0,6 пр.п. за този растеж през четвъртото тримесечие. Към края на годината положителното въздействие на външната търговия, което е основен фактор на растежа през предходните тримесечия, избледнява, тъй като вносът нараства успоредно с възстановяването на разходите за лично потребление.

Що се отнася до динамиката на цените, средногодишният темп на ИПЦ-инфлацията за 2009 г. е -0,4% след спад от 3,8% за 2008 г. Към края на 2009 г. номиналната инфлация ускорява темповете си и става 2,6% през януари 2010 г., най-вече поради базовите ефекти от миналата динамика на цените на енергията. Като изключим храните и енергията, годишната ИПЦ-инфлация се забавя до 1,6% през януари, което е понижение с 1,7% средно за 2009 г.

Вероятно възстановяването в близко бъдеще ще продължи да се дължи на мерките на фискалната и паричната политика, както и на тласъка, идващ от цикъла на стоково-материалните запаси. Но след това се очаква растежът на БВП леко да се забави, тъй като помощта, оказвана от обратата при запасите и от политическите мерки, отслабва. Вялите трудови пазари, както и продължаващото намаляване на дълговете на домакинствата, вероятно ще възпират възстановяването на разходите за лично потребление. Що се отнася до ценовата динамика, инфлацията може да остане ниска поради големия спад на производството.

На 27 януари 2010 г. Федералният комитет на САЩ по операциите на открития пазар решава да запази целевия лихвен процент по федералните фондове между 0% и 0,25%. Очаква се програмите за покупка на дългосрочни ценни книжа да приключат до края на март. На 18 февруари 2010 г. Федералният резерв обявява и промени в условията по програмите си за кредитиране чрез дисконтов прозорец, включително увеличение на дисконтовия лихвен процент от 0,5% на 0,75% и съкращаване на обичайния максимален матуритет на първичните кредитни улеснения до овърнайт.

ЯПОНИЯ

В Япония изглежда протича бавно възстановяване. По първоначална оценка на японското правителство на тримесечна база реалният БВП нараства с 1,1% през четвъртото тримесечие на 2009 г. Растежът се дължи в значителна степен на външното търсене и стабилното лично потребление, подпомагани от държавните стимули. Бизнес инвестициите бележат увеличение за първи път от почти две години насам, а жилищните инвестиции регистрират лек спад. Растежът през четвъртото тримесечие идва след стагнация през третото тримесечие и растеж от 1,3% на реалния БВП през второто тримесечие на 2009 г. Като цяло реалният БВП е с 5,0% по-нисък през 2009 г., отколкото година по-рано.

Поради извънредно слабата икономическа активност потребителските цени продължават да намаляват и през януари. Цените на основните потребителски стоки се понижават с 1,3% през годината до януари, след свиване на годишна база с 1,7% за декември. С изключение на храните и енергоносителите, годишната ИПЦ-инфлация остава -1,2% за януари, без промяна спрямо предходния месец.

На заседанието си, приключило на 18 февруари 2010 г., централната банка на Япония взема решение да не променя целевия си лихвен процент по необезпечените овърнайт кол-опции в размер на 0,1%.

ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО

В Обединеното кралство на тримесечна база растежът на реалния БВП става положителен през четвъртото тримесечие на 2009 г., след като постепенно забавя темпа си на спад през предходните тримесечия. Според ревизирани оценки реалният БВП се увеличава с 0,3% през четвъртото тримесечие на 2009 г. в сравнение със свиването с 0,3% през третото. Растежът на БВП се дължи главно на разходите на домакинствата, които нарастват с 0,4% на тримесечна база, и на крайните потребителски разходи на правителството, които се увеличават с 1,2%, а същевременно бизнес инвестициите продължават да намаляват. Като цяло показателите за икономическата активност и жилищните пазари през последните месеци сочат, че постепенното подобряване на икономическата ситуация продължава и в началото на 2010 г. Положителната тенденция на жилищния пазар остава трайна през изминалите месеци благодарение на мерките по политиката на стимулиране. През януари цените на жилищата нарастват за седми пореден месец (с 3,6% на годишна база) едновременно с подобряването на възможностите за ипотечно кредитиране през последните месеци. Общото нетно кредитиране за граждани се увеличава през януари, макар че все още е много под средното за 2008 г. Очаква се стопанската активност да продължи постепенното си възстановяване, подпомагана от закъснелия ефект от обезценяването на британската лира, мерките на фискалната и паричната политика и общо по-добрите икономически условия в света.

Годишната ХИПЦ-инфлация се повишава през последните месеци и достига 3,5% през януари (от 2,5% за декември) предимно в резултат от по-високите цени на петрола и изтичането на срока на временното намаление на ставката по ДДС. Натискът за повишаване на цените, предизвикан от предишното обезценяване на британската лира, също може да е изиграл своята роля. Все пак се очаква в близко бъдеще инфлацията да отслабва, тъй като трайно неизползваните свободни мощности ще имат възпиращо влияние върху динамиката на цените.

През последните месеци Комитетът по парична политика на централната банка на Обединеното кралство (*Bank of England*) поддържа основния си лихвен процент по резервите на търговските банки на нивото от 0,5%. Освен това централната банка на Обединеното кралство (*Bank of England*) изпълни програмата си за покупка на активи на обща стойност 200 млрд. британски лири.

ДРУГИ ЕВРОПЕЙСКИ ДЪРЖАВИ

Като цяло през изминалите тримесечия икономическата ситуация се подобрява и в другите държави – членки на ЕС извън еврозоната. Въпреки това динамиката на растежа на реалния БВП на тримесечна база е доста неустойчива в няколко държави в резултат от колебанията в цикъла на стоково-материалните запаси и продължаващите корекции на бюджетите им.

В Швеция според моментната оценка реалният БВП намалява с 0,6% на тримесечна база през четвъртото тримесечие на 2009 г. Ретроспективните данни са ревизирани надолу и сега сочат стагнация през второто тримесечие и свиване с 0,1% през третото тримесечие. За Дания моментната оценка разкрива, че реалният БВП се увеличава с 0,2% през четвъртото тримесечие след растеж от 0,3% за третото тримесечие (ревизиран надолу с 0,6% преди това). Краткосрочните показатели говорят за подобряване на икономическата ситуация и в двете държави в началото на 2010 г. През януари годишната ХИПЦ-инфлация продължава да расте в Дания до 1,9% (от 1,2% за декември), а в Швеция леко спада до 2,7% (от 2,8% за

декември). През декември 2009 г. и януари 2010 г. централната банка на Дания (*Danmarks Nationalbank*) понижава основния си лихвен процент на три стъпки общо с 20 б.т. до 1,05%.

В най-големите държави – членки на ЕС от Централна и Източна Европа, икономическата ситуация се подобрява значително след резкия спад на активността през първото тримесечие на 2009 г. Силното възстановяване на промишленото производство през последните месеци, подкрепено от по-голямото външно търсене, играе за това ключова роля. В целия регион реалният БВП постепенно расте през второто и третото тримесечие (на тримесечна база), но в Унгария и Румъния се наблюдава само леко забавяне на темпа на спад. През последното тримесечие на 2009 г. обаче според моментните оценки на Евростат растежът на реалния БВП е по-хетерогенен. Темпът на спад отново се забавя в Унгария до -0,4% (подобрене спрямо -1,2% за третото тримесечие), но в Румъния се ускорява до -1,5% (в сравнение с -0,6% за третото тримесечие), а в Чехия растежът става отрицателен (-0,6%, което е понижение спрямо 0,8% за третото тримесечие). В Полша тримесечният растеж на реалния БВП се ускорява през четвъртото тримесечие и става 1,2%. В крайна сметка последните показатели за доверието, както и данните за промишленото производство и търговията, разкриват ново оживление в стопанската активност в най-големите държави – членки на ЕС от Централна и Източна Европа, в началото на 2010 г. Същевременно несигурността около икономическото развитие през следващите тримесечия е значителна, а остават и съществени рискове, както се вижда от увеличението на равнището на безработица.

Динамиката на инфлацията в региона е доста разнопосочна през последните месеци. Годишната ХИПЦ-инфлация в Чехия клони към много ниски равнища, като през януари е 0,4%. Обратно, в Унгария, Полша и Румъния тя остава висока – съответно 6,2%, 3,9% и 5,2% за януари. На 5 януари 2010 г. централната банка на Румъния (*Banca Națională a României*) взема решение да намали основния си лихвен процент с 50 б.т. до 7,5%. На 22 февруари 2010 г. централната банка на Унгария (*Magyar Nemzeti Bank*) решава да сваля основния си лихвен процент с 25 б.т. до 5,75%.

Измежду всички държави – членки на ЕС, в балтийските страни се наблюдава най-силно изразено икономическо приспособяване след началото на световните сътресения. На тримесечна база растежът през изминалите тримесечия е неустойчив, но изглежда се подобрява и в трите държави. Понижението на реалния БВП е значително по-слабо в България, отколкото в балтийските държави. Като цяло краткосрочните показатели за доверието и стопанската активност в последните месеци разкриват подобряване на икономическата ситуация и в четирите държави, въпреки че през същия период промишленото производство в България и Литва все още е слабо.

В Русия наличните данни сочат, че през четвъртото тримесечие производството продължава да се възстановява след спада през първото полугодие на 2009 г. По предварителни оценки реалният БВП се свива общо със 7,9% за 2009 г. Наличните данни за промишленото производство за януари 2010 г. показват, че това оживление в икономическата активност може и да не продължи в началото на 2010 г., тъй като властите постепенно преустановяват предоставените през 2009 г. фискални стимули. Нови рискове за бързото възстановяване възникват предимно от по-ниските от очакваното цени на суровините и слабия прираст на кредита. Инфлационният натиск, макар и все още висок, продължава да отслабва. Годишната инфлация на потребителските цени спада до 8,0% през януари, след като поскъпването на рублата през предходните месеци възпира повишаването на цените на вноса.

АЗИАТСКИ СТРАНИ С ВЪЗНИКВАЩИ ПАЗАРИ

В азиатските страни с възникващи пазари стопанската активност се засилва отново през последното тримесечие на 2009 г. и продължава да тласка напред възстановяването на световната икономика. Това е резултат най-вече от пакетите с фискални стимули. Външната търговия също постепенно се възстановява и в повечето държави се приближава към нивата си отпреди кризата. Вътрешното търсене става все по-устойчиво наред с благоприятното развитие на пазарите на активи и създаването на нови работни места.

В Китай растежът на реалния БВП се ускорява на годишна база до 10,7% през последното тримесечие на 2009 г., което води до прираст на производството с 8,7% за цялата 2009 г. Инвестициите, направени в резултат на мерките за стимулиране, остават основният източник на растежа. Въпреки постепенното подобрене на външните условия приносът на нетната търговия е негативен и през последното тримесечие на 2009 г. Вътрешната ликвидност все още е повече от достатъчна. Нарастването на M2, макар и в последно време малко по-бавно, е 26% на годишна база през януари, много над годишната цел от 17%. През ноември 2009 г. годишната инфлация на потребителските цени се връща към положителни стойности и през януари 2010 г. достига 1,5%. Паричните власти започват да изтеглят излишната вътрешна ликвидност, като от началото на годината увеличават нормата на задължителните резерви на банките на два пъти, всеки път с по 50 б.т.

В Южна Корея растежът на реалния БВП рязко ускорява темпа си до 6% на годишна база за последното тримесечие на 2009 г. в сравнение с 0,9% за предходното тримесечие благодарение предимно на базови ефекти. Частното потребление и инвестициите отново увеличават своя принос за икономическия растеж. Годишната ИПЦ-инфлация остава 3,1% през януари, което е повишение спрямо 2,8% за предходния месец.

В Индия стопанската активност също е силна. Реалният БВП нараства с 5,9% на годишна база за последното тримесечие на 2009 г. в сравнение с 6,8% за третото. Изменението на цените на едро – основният за централната банка на Индия измерител на инфлацията – силно нараства, предимно поради бързото поскъпване на храните и горивата. През януари цените на едро са с 8,6% над равнището им от преди година.

Възстановяването на стопанската активност в азиатските страни с възникващи пазари разчита главно на макроикономически стимули, като се очаква те да бъдат запазени в повечето държави и през следващите месеци, но има явни признаци, че вътрешното търсене става все по-устойчиво. В същото време по-слабото от очакваното оживление на външното търсене и засилващият се инфлационен натиск са съществени неблагоприятни рискове за перспективите пред икономиката в този регион.

ЛАТИНСКА АМЕРИКА

В Латинска Америка темповете на икономическата активност отново се ускоряват през четвъртото тримесечие на 2009 г., а инфлационният натиск отслабва в повечето държави. В Бразилия показателите с висока честота сочат, че нарастването както на вътрешното, така и на външното търсене значително се ускорява през четвъртото тримесечие. Продажбите на дребно се увеличават средно с 8,8% на годишна база през последното тримесечие на 2009 г. в сравнение с 5,0% за третото тримесечие. Промисленото производство расте с 5,8% през четвъртото тримесечие след понижението в размер на 8,2% за третото тримесечие. Годишната ИПЦ-инфлация възлиза на 4,2% през четвъртото тримесечие и е малко по-ниска спрямо предходното. В Аржентина промисленото производство нараства с 5,2% годишно през чет-

въртото тримесечие на 2009 г., след свиването с 1% за предходното. Годишната ИПЦ-инфлация е средно 7,1% през последното тримесечие на 2009 г., като се увеличава от 5,9% за третото тримесечие. В Мексико реалният БВП се свива с 2,4% на годишна база през четвъртото тримесечие на 2009 г., след като през третото тримесечие се свива с -6,1%. През четвъртото тримесечие на 2009 г. годишната инфлация на потребителските цени е средно 4%, спадайки от 5,1% за третото тримесечие.

Като цяло се очаква стопанската активност в Латинска Америка да продължи постепенно да се възстановява благодарение на предприетите политически мерки за стимулиране, както и на засиленото външно търсене и по-добрите условия за финансиране. Въпреки това рисковете за икономическата активност в региона остават силни и продължават да зависят от външните условия.

1.2 ПАЗАРИ НА ОСНОВНИ СТОКИ

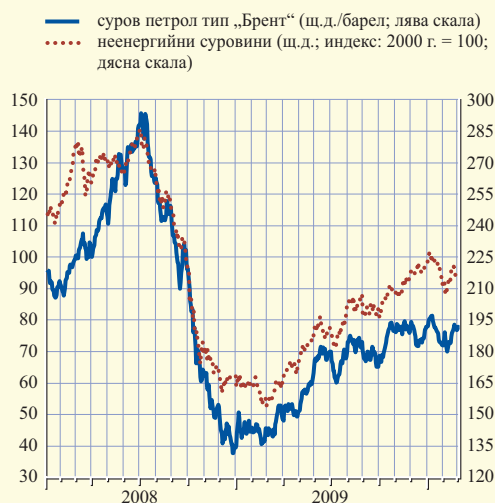
През последните три месеца цените на петрола се стабилизират в порядъка от 70–80 щ.д. за барел на фона на неустойчивостта, породена от опасенията на пазара относно скоростта на възстановяване на световната икономика (виж графика 4). На 3 март цената на суровия петрол тип „Брент“ остава 77,8 щ.д. за барел, т.е. почти на нивата от началото на годината. В средносрочен план пазарните участници очакват по-високи цени на петрола и фючърските сделки за декември 2011 г. се сключват на ценови нива от около 84 щ.д. за барел.

Стабилизирането на цените на петрола се осъществява на фона на подобряващи се основни показатели. Търсенето на петрол надминава ниските равнища, отбелязани през второто тримесечие на 2009 г., главно благодарение на приноса на икономиките на страните с възникващи пазари. Това по-голямо търсене води и до намаляване на стоковите запаси, натрупани през 2008 г. Що се отнася до предлагането, производството на петрол извън страните от ОПЕК остава общо взето същото, а на ОПЕК сега е много над целевото си равнище.

Междувременно Международната агенция по енергетика (МАЕ) преустанови последователните корекции за повишаване на прогнозите си за търсенето. Последните от тях през 2010 г. говорят за увеличение с 1,6 млн. барела дневно спрямо 2009 г. главно поради по-голямото търсене в страните извън ОИСР. В каре 1 подробно се анализират перспективите за предлагането, съсредоточавайки се върху отражението на икономическия спад върху инвестициите в нефтодобива.

През последните три месеца цените на неенергийните суровини вървят надолу. Цените на храните и на селскостопанските суровини леко спадат, тласкани най-вече от отчитаната рекордно добра реколта от царе-

Графика 4 Динамика на пазарите на основни стоки

Източници: „Блумбърг“ и *HWI*.

вица. Ако разгледаме цените на металите, поскъпването, наблюдавано през последното тримесечие на 2009 г., е преустановено поради опасенията на пазара относно устойчивостта на възстановяването на световната икономика. Като цяло ценовият индекс на неенергийните суровини (в щатски долари) в края на февруари е с близо 2% по-нисък, отколкото в началото на годината.

Карте I

ИНВЕСТИЦИИТЕ В НЕФТОДОБИВА И ИКОНОМИЧЕСКИЯТ СПАД

Финансовата криза и последвалата световна рецесия оказват силно влияние върху основните показатели на петролните пазари. В резултат от икономическия спад световното търсене на петрол намалява от върховото равнище от 87,8 милиона барела дневно, регистрирано за четвъртото тримесечие на 2007 г., до 84,2 млн. барела дневно за второто тримесечие на 2009 г. (виж графика А). В отговор на това по-слабо търсене производителите на петрол започват бързо да съкращават обемите. По-конкретно Организацията на страните – износителки на петрол (ОПЕК), решава да съкрати значително квотата си с почти 5 млн. барела дневно. Един от страничните ефекти от икономическия спад е съществено свиване на инвестициите в добива на петрол. В това каре се анализира по-подробно приспособяването на инвестициите в нефтодобива и се разглеждат последиците за производството и цените на петрола в средносрочен план.

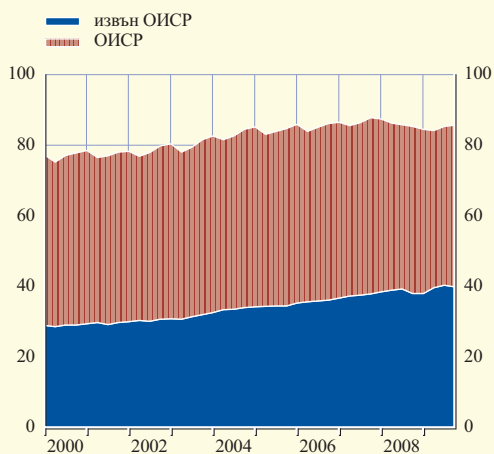
Свързаното с предлагането въздействие на икономическия спад трябва да се разглежда на фона на прогнозите за търсенето на петрол. Последните средносрочни прогнози на Международната агенция по енергетика предвиждат, че глобалното търсене на петрол ще нарасне отново и ще достигне 90,9 млн. барела дневно през 2014 г. Това число се базира на допускането, че потреблението на петрол в страните от ОИСР ще спадне с около 3 млн. барела дневно в сравнение с 2008 г., което обаче ще бъде компенсирано в значителна степен от силно нарасналото търсене в държавите извън ОИСР.

Според оценките на МАЕ глобалното предлагане на петрол е било 85,9 млн. барела дневно за четвъртото тримесечие на 2009 г. Това означава, че до 2014 г. ще са необходими допълнително 5 млн. барела дневно, за да се удовлетвори увеличеното търсене.

МАЕ е доста песимистична по отношение на предлагането от страни извън ОПЕК, което се предвижда да остане на равнището от 2009 г. В този случай ОПЕК ще трябва да доставя прогнозирания недостиг от 5 млн. барела дневно.

Графика А Търсене на петрол по региони

(млн. барела дневно)

Източник: МАЕ.

Забележка: Последното наблюдение е за четвъртото тримесечие на 2009 г.

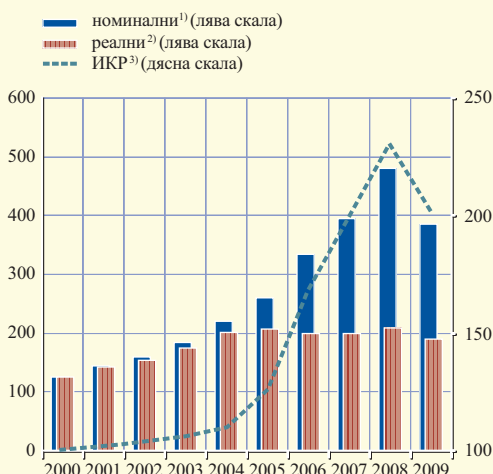
Възможностите на предлагането да удовлетвори растящото търсене зависят от размера на инвестициите, които производителите могат и желаят да заделят за разширяване на производствените мощности. От 2000 г. до 2008 г. номиналните инвестиции в нефтодобивния сектор значително нарастват (виж графика Б).¹ Успоредно с това обаче инвестиционните разходи скачат повече от два пъти. Така реалните инвестиции остават общо взето стабилни от 2004 г. насам.

Световната рецесия оказва съществено въздействие върху инвестициите в нефтодобивния сектор (в номинално и реално изражение). Първо, по-строгите условия на кредитиране в целия свят ограничават възможностите на фирмите да финансират инвестиционните си планове. Второ, намаленото търсене на петрол отслабва спешната нужда от и апетита за нови производствени мощности. МАЕ установява, че проекти за разработването на нови находища, които биха разширили производството на петрол с 5,8 млн. барела дневно неотдавна са били отменени или отложени. Не е изненада, че разходите за нефтодобивния сектор се съкращават най-вече в региони с по-високи разходи за усвояване на нефтените находища, предимно в държави извън ОПЕК.

В резюме, фактът, че търсенето се свива с по-бързи темпове от предлагането само временно забавя установяването на равновесие между търсенето и предлагането на петрол. В средносрочен план поради общия икономически спад намаляването на инвестициите в нефтодобивния сектор вероятно ще забави разширяването на производствените мощности. Това може да породи нови проблеми в предлагането, докато глобалната икономика се възстановява през следващите години, и да окаже натиск за покачване на цените на петрола в бъдеще.

1 Нефтодобивният сектор включва търсене и проучвателни дейности, както и експлоатацията на петролни кладенци. От друга страна, транспортът, рафинирането и дистрибуцията са част от нефтепреработвателния сектор.

Графика Б Нефтодобив: инвестиции в производствени мощности и индекс на капиталовите разходи (ИКР)

Източници: МАЕ, IHS/CERA и изчисления на ЕЦБ.

1) млрд. щ.д.

2) млрд. щ.д.; реалните инвестиции са изчислени чрез дефлиране на номиналните инвестиции с индекса IHS/CERA за капиталовите разходи в нефтодобива, като 2000 г. е използвана за базисна. Данните за 2009 г. са оценки на МАЕ и са изготвени въз основа на плановете на предприятията.

3) Индекс: 2000 = 100.

1.3 ПЕРСПЕКТИВИ ПРЕД ВЪНШНАТА СРЕДА

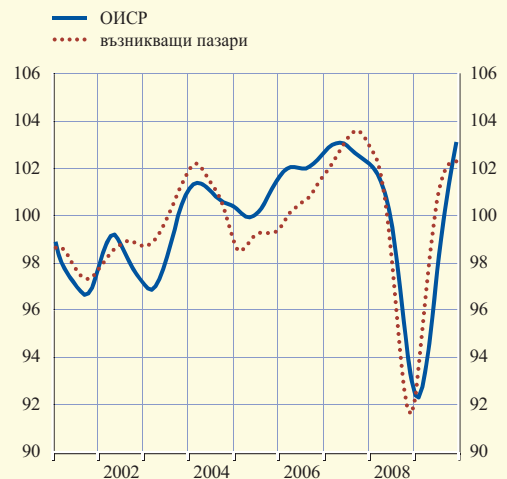
Различни показатели сочат, че световната икономика ще продължи да се разраства и в близко бъдеще. През декември 2009 г. съставният водещ показател за ОИСР се покачва, следвайки тенденцията от предходните месеци, и доказва твърдението, че икономическата активност стабилно се възстановява в повечето държави от ОИСР (виж графика 5). Тази по-благоприятна краткосрочна перспектива се подкрепя и от доверието на потребителите и бизнеса в повечето страни от ОИСР, което през последните месеци непрекъснато се засилва, възвръ-

щайки се към нивата си от първото полугодие на 2008 г. Въпреки някои загуби, отчетени в началото на тази година в условия на по-голяма нестабилност, оценките на капиталовите пазари в целия свят остават съществено по-високи в сравнение с ниските равнища в началото на 2009 г. Освен на ретроспективно ниските основни лихвени проценти в света по-високите цени на акциите реагират и на по-добрите перспективи за глобалния растеж. Възстановяването на световната икономика разкрива по-добри перспективи и за световната търговия, както и за външното търсене на еврозоната. Въпреки тези положителни сигнали прогнозите както за световния растеж, така и за устойчивостта на процеса на възстановяване все още включват известна доза несигурност относно степента, в която оживлението може да се самовъзпроизвежда, след като в близко бъдеще започне да заглъхва ефектът от временните фактори, подпомагащи икономическата активност, подобни на цикъла на стоково-материалните запаси и политическите мерки за стимулиране.

Перспективите за развитието на световната икономика остават твърде несигурни, но рисковете за икономическата активност в света са общо взето балансирани. В положителен план е възможно доверието да се засили повече от очакваното, а оживлението в световната икономика и международната търговия да е по-явно от прогнозното. Освен това предоставяните широкообхватни макроикономически стимули и другите политически мерки може да дадат по-добри резултати от очакваните. В негативен план остават опасенията относно посилен или по-продължителен от очакваното отрицателен обратен ефект вследствие на зависимостта между реалната икономика и финансовия сектор, от подновяване на поскъпването на петрола и други основни стоки, от засилване на протекционистичния натиск и от ново напрежение в някои сегменти на финансовите пазари, както и от опасността от хаотични корекции на диспропорциите в световен мащаб.

Графика 5 Съставен водещ показател за гържавите от ОИСР

(месечни данни; коригирана амплитуда)

Източник: ОИСР.

Забележка: Показателят за възникващите пазари е претеглена средна на съставния водещ показател за Бразилия, Русия и Китай.

2 ДИНАМИКА НА ПАРИТЕ И РАЗВИТИЕ НА ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР

2.1 ПАРИ И КРЕДИТ НА ПФИ

Последните парични данни сочат продължаващо забавяне и на прираста на МЗ, и на кредита, като подкрепят оценката за умерена базова парична експанзия и слаб средносрочен инфлационен натиск, свързан с паричната динамика. Темпът на прираст на МЗ в номинално изражение продължава да изостава от базовия темп на прираст на парите поради силния забавящ ефект на стръмната крива на доходност. Наблюдаваното забавяне на годишния темп на прираст на кредитите за частния сектор продължава да се определя главно от свиването на кредитирането на нефинансовите предприятия, докато годишният темп на прираст на кредитите за домакинствата се запазва положителен и продължава да се ускорява. Като цяло трендът в динамиката на кредитите по сектори се запазва в съответствие със закономерностите предвид текущата фаза на икономическия цикъл. И накрая, динамиката през последните месеци потвърждава, че в сектора на ПФИ в еврозоната продължава процес на съкращаване на дълговото финансиране, макар и с по-слаби темпове, като това е главно в резултат от намаляване на позициите на ПФИ една спрямо друга.

ШИРОКИЯТ ПАРИЧЕН АГРЕГАТ МЗ

Годишният темп на прираст на широкия паричен агрегат МЗ е положителен през януари 2010 г. и възлиза на 0,1% спрямо -0,3% през декември 2009 г. и средно 0,2% през четвъртото тримесечие на 2009 г. (виж графика 6). Това обаче е главно в резултат на базови ефекти; месечният поток и три- и шестмесечният годишен темп на прираст са отрицателни през януари.

Слабата парична експанзия продължава да отразява силното влияние на изключително стръмната крива на доходност, която стимулира преливането на средства от МЗ в по-нисколиквидни и потенциално по-високорискови активи. Въздействието на стръмната крива на доходност се изразява в това, че растежът на МЗ в номинално изражение продължава да изостава от базовия темп на прираст на парите. Конфигурацията на лихвените проценти обаче, която се характеризира с тесни спредове между лихвените проценти по различните видове краткосрочни депозити, също продължава да насърчава реструктурирането в рамките на МЗ, като преливането е в овърнайт депозити и съответно в М1.

Що се отнася до източниците на МЗ, годишният темп на прираст на кредитите за частния сектор – най-големият компонент във вземанията на банките, отбелязва отрицателни стойности през четвъртото тримесечие на 2009 г., които се запазват и през януари 2010 г. От отраслова гледна точка годишният темп на прираст на кредитите за домакинствата се ускорява и през четвъртото тримесечие на 2009 г., и през януари 2010 г., докато годишният темп на прираст на кредитите за нефинансовите предприятия продължава да отслабва и се запазва отрицателен. Динамиката на прираста на кредитите по

Графика 6 Прираст на МЗ

(процентно изменение; сезонно и календарно изгладени данни)

Източник: ЕЦБ.

сектори към настоящия момент съответства на закономерностите на бизнес цикъла, тъй като кредитирането на нефинансовите предприятия остава традиционно слабо за известно време дори и след достигане на повратна точка в кредитирането на домакинствата и икономиката като цяло.

Към края на годината основните активи на ПФИ продължават да намаляват. За разлика от първата половина на 2009 г. обаче понастоящем процесът на съкращаване на дълговото финансиране се определя главно от намаляването на кредитите на ПФИ за други ПФИ (без Евросистемата).

ОСНОВНИ КОМПОНЕНТИ НА М3

Зад слабия годишен темп на прираст на М3 към края на годината продължават да се крият отрицателният принос на пазарните инструменти (т.е. М3-М2) и на краткосрочните депозити, различни от овърнайт депозити (т.е. М2-М1), от една страна, и значителният положителен принос на М1, от друга.

През четвъртото тримесечие на 2009 г. годишният темп на прираст на М1 продължава да се ускорява до 12,3% спрямо 12,2% през предходното тримесечие. След това той се забавя до 11,5% през януари 2010 г. отчасти за сметка на базови ефекти (виж таблица 1). Динамиката на месечните потоци сочи запазване на устойчив годишен прираст.

Наблюдаваното значително ускоряване на годишния темп на прираст на овърнайт депозитите през третото и четвъртото тримесечие на 2009 г. и в по-малка степен през януари 2010 г.

Таблица 1 Обобщаваща таблица на паричните променливи

(средни тримесечни данни; сезонно и календарно изгладени)

	Салда, процентен дял от М3 ¹⁾	Годишни темпове на прираст					
		2009 1 тр.	2009 2 тр.	2009 3 тр.	2009 4 тр.	2009 дек.	2010 ян.
М1	48,9	5,4	8,1	12,2	12,3	12,3	11,5
Пари в обращение	8,2	13,6	13,2	12,8	7,5	6,1	6,2
Овърнайт-депозити	40,7	3,8	7,1	12,1	13,3	13,6	12,7
М2 – М1 (= други краткосрочни депозити)	39,3	9,3	3,0	-3,1	-7,7	-9,1	-8,0
Депозити с договорен матуритет до 2 години	19,8	13,0	-0,7	-13,2	-22,1	-24,3	-22,6
Депозити, договорени за ползване след предизвестие, до 3 месеца	19,5	4,5	8,6	12,9	15,7	15,1	13,7
М2	88,2	7,3	5,6	4,5	2,2	1,5	1,9
М3 – М2 (= търгуеми инструменти)	11,8	-0,7	-2,5	-7,6	-11,4	-11,0	-10,8
М3	100,0	6,1	4,4	2,7	0,2	-0,3	0,1
Вземания от резиденти на еврозоната		6,5	4,8	3,6	2,9	2,4	1,6
Вземания от сектор „държавно управление“		5,7	8,4	11,5	13,6	11,2	9,1
Кредити за сектор „държавно управление“		2,3	1,5	2,7	3,2	3,5	3,2
Вземания от частния сектор		6,7	4,0	2,1	0,9	0,7	0,1
Кредити за частния сектор, коригирани с продажби и секюритизация		4,6	2,1	0,4	-0,6	-0,1	-0,6
Дългосрочни финансови пасиви (с изключение на капитал и резерви)		6,0	3,5	1,5	0,3	0,2	-0,3
		3,7	4,3	4,8	6,8	5,9	5,3

Източник: ЕЦБ.

1) Налични към края на последния месец. В резултат на закръгляване данните може да не се равняват.

отразява текущата структура на лихвените проценти, като намаляването на краткосрочните пазарни лихвени проценти осигурява съкращаване на алтернативните разходи от вложения в този вид депозити до доста ниски равнища. Същевременно с постепенното възстановяване на склонността към поемане на риск средствата може временно да се съхраняват в овърнайт депозити с намерение за последващото им инвестиране в инструменти с различен матуритетен и рисков спектър, що се отнася до домакинствата и непаричните финансови посредници, или да се използват за укрепване на ликвидните буфери, що се отнася до нефинансовите предприятия.

Годишният темп на прираст на краткосрочните депозити, различни от овърнайт депозити, продължава да се забавя до -8,0% през януари спрямо -7,7% и -3,1% съответно през четвъртото и третото тримесечие на 2009 г. Това се дължи на значителното забавяне на годишния темп на прираст на краткосрочните депозити (т.е. депозитите с договорен матуритет до 2 години), докато краткосрочните спестовни депозити (т.е. депозитите до 3 месеца, договорени за ползване след предизвестие) продължават да нарастват с устойчив темп.

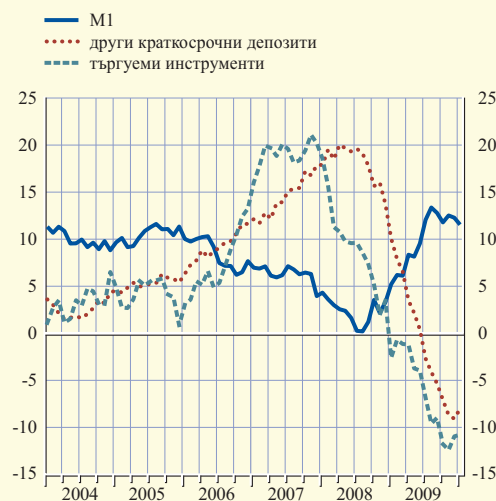
Като цяло наблюдаваната динамика при отделните видове краткосрочни депозити съответства на лихвените проценти по съответния вид. Продължаващите входящи потоци при краткосрочните спестовни депозити може да се обяснят с факта, че от началото на 2009 г. те осигуряват по-висока доходност, отколкото краткосрочните.

През януари прирастът на търгуемите инструменти, включени в М3, продължава чувствително да се забавя до -10,8% на годишна база, като през четвъртото и третото тримесечие на 2009 г. е съответно -11,4% и -7,6%. Динамиката през последното тримесечие на 2009 г. се дължи по-конкретно на продължаващото чувствително забавяне на годишния темп на прираст на дълговите ценни книжа с матуритет до 2 години и на споразуменията за обратно изкупуване, който става по-силно отрицателен. В същото време годишният темп на нарастване на акции/дялове на фондове на паричния пазар – най-големият подкомпонент търгуеми инструменти, се забавя значително през четвъртото тримесечие и през януари задълбочава спада си. Продължава пренасочването на средства във финансови активи извън М3, които стават по-привлекателни предвид стръмната крива на доходност и наблюдаваното възстановяване на редица пазари на активи през по-голямата част от разглеждания период. (По-подробна информация относно динамиката на финансовите инвестиции на нефинансовия сектор виж в раздел 2.2.)

Годишният темп на прираст на М3-депозитите, които включват краткосрочните депозити и споразуменията за обратно изкупуване и представляват най-широкия паричен агрегат, за който съществува надеждна информация на отраслово ниво, отбелязва намаление до 1,8%

Графика 7 Основни компоненти на М3

(годишно процентно изменение; сезонно и календарно изгладени данни)

Източник: ЕЦБ.

през четвъртото тримесечие спрямо 3,6% през предходното. През януари той продължава да се забавя до 1,2%. Годишният темп на нарастване на МЗ-депозитите на домакинствата, които в най-голяма степен допринасят за общия годишен прираст на МЗ-депозитите, продължава да се забавя чувствително до 1,6% през януари спрямо 2,9% през четвъртото тримесечие на 2009 г. (виж графика 8). В противовес годишният темп на прираст на МЗ-депозитите на нефинансовите предприятия запазва възходящия си тренд, наблюдаван през последните месеци, и през януари достига 4,3% спрямо 3,3% и 1,1% съответно през четвъртото и третото тримесечие на миналата година.

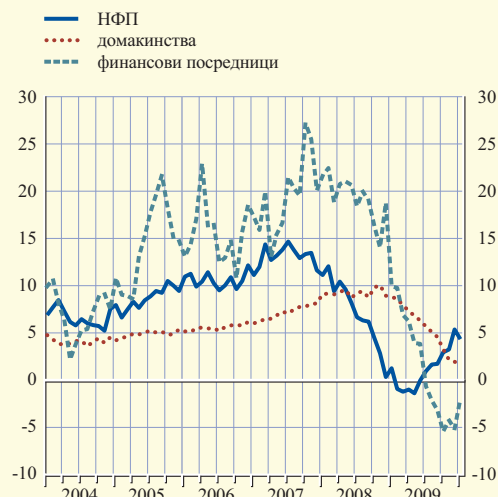
Наблюдаваната динамика на депозитите по сектори съответства на текущата фаза на бизнес цикъла и на преобладаващата структура на лихвените проценти. Наистина, забавеното натрупване на депозити на домакинствата може да се обясни с факта, че техните доходи изостават спрямо равнището на икономическа активност (което обаче частично се компенсира от наблюдаваното от третото тримесечие на 2008 г. насам нарастване на нормата на спестяване), и със съображения за възвръщаемост, поради които се наблюдава пренасочване на средства от парични към по-дългосрочни активи. Влиянието, което структурата на лихвените проценти оказва за пренасочване на средства от МЗ в инструменти с по-висока доходност, е по-ясно изразено при непаричните финансови посредници (включващи главно ДФП), чиито активи чувствително намаляват на годишна основа през четвъртото тримесечие. През януари обаче темпът на прираст на тези активи отбелязва по-малка отрицателна стойност поради базови ефекти, а именно наблюдаваните значителни изходящи потоци през януари миналата година. Възможно е динамиката към края на годината да е повлияна и от извършването на определени счетоводни операции. Наблюдаваното нарастване на паричните наличности на нефинансовите предприятия може да се дължи на факта, че паричните потоци вероятно се увеличават в ранните фази на оживлението, като след това се използват за попълване на ликвидните буфери. То може да се дължи обаче и на притока на средства в резултат от наблюдаваното през последните месеци засилено емитиране на ценни книжа.

ОСНОВНИ ИЗТОЧНИЦИ НА МЗ

Що се отнася до източниците на МЗ, годишният темп на нарастване на общо вземанията на ПФИ от резиденти на еврозоната продължава да спада през четвъртото тримесечие на 2009 г. (до 2,9% спрямо 3,6% през предходното), а през януари 2010 г. се забавя още до 1,6% (виж таблица 1). Това се дължи на продължаващото забавяне на годишния темп на нарастване на вземанията на ПФИ от частния сектор, което отчасти се компенсира от чувствителното ускоряване на годишния темп на прираст на вземанията от сектор „държавно управление“ (независимо от забавянето в темпа на нарастване през януари).

Графика 8 Краткосрочни депозити и споразумения за обратно изкупуване

(годишно процентно изменение; сезонно и календарно неизгладени данни)

Източник: ЕЦБ.
Забележка: Сектор ПФИ без Евросистемата.

Наблюдаваното ускоряване на годишния темп на нарастване на вземанията на ПФИ от сектор „държавно управление“ (до 13,6% през четвъртото тримесечие спрямо 11,5% през третото) се дължи главно на продължаващите входящи потоци при притежаваните от сектор ПФИ държавни ценни книжа. Макар да достигат безпрецедентни равнища, наблюдаваните през последните месеци значителни покупки на дългови държавни ценни книжа като цяло се запазват в съответствие със закономерностите на цикъла на лихвените проценти. Постръмният наклон на кривата на доходност (когато разходите за финансиране, свързани с краткосрочните лихвени проценти, са относително ниски в сравнение с доходността, която може да бъде постигната при държавните облигации) осигурява на ПФИ стабилна възвръщаемост, невлияеща съществено върху капиталовите издръжки или кредитния риск при наличието на висока степен на несигурност относно бъдещите икономически перспективи. Този процес обаче, изглежда, е преустановен през последните месеци отчасти в резултат от нарастване на алтернативните инвестиционни възможности и на опасенията, свързани с устойчивостта на публичния дълг на някои държави. И действително, от ноември ПФИ продават дългови държавни ценни книжа и във възходящата по-рано тенденция при годишния темп на прираст на вземанията от сектор „държавно управление“ се наблюдава известно пречупване.

Годишният темп на нарастване на вземанията на ПФИ от частния сектор продължава да спада през четвъртото тримесечие на 2009 г. (до 0,9% спрямо 2,1% през предходното), преди да се забави до 0,1% през януари. Годишният темп на нарастване на притежаваните от ПФИ ценни книжа на частния сектор, различни от акции, продължава да спада от 23,9% през третото тримесечие до 15,7% през четвъртото тримесечие на 2009 г. и до 4,6% през януари. Това забавяне може да се обясни поне частично с по-слабата секюритизация след наблюдаваните по-високи равнища през първата половина на 2009 г. В противовес годишният темп на нарастване на притежаваните от ПФИ акции и други капиталови инструменти се ускорява до -3,2% през четвъртото тримесечие спрямо -7,8% през третото, преди през януари 2010 г. да се ускори още до 0,5%.

Продължаващо забавяне се наблюдава и в годишния темп на прираст на кредитите на ПФИ за частния сектор – най-големия компонент на вземанията от частния сектор. Темпът намалява до -0,6% през четвъртото тримесечие спрямо 0,4% през предходното, а през януари се запазва на равнище -0,6% (виж таблица 1). Тъй като секюритизацията чрез действителни продажби продължава да се забавя през последните месеци, отклонението надолу в обема на кредитите за частния сектор в резултат на отписването им намалява. И наистина, общото отклонение е само 0,3 пр.п. през януари спрямо средно 0,7 пр.п. и 1,2 пр.п. съответно през четвъртото и третото тримесечие на 2009 г.

Регистрираното по-нататъшно забавяне на годишния прираст на кредитите за частния сектор през четвъртото тримесечие и през януари може да се дължи предимно на намалението на прираста на кредитите за нефинансовите предприятия и в по-малка степен за непаричните финансови институции, докато отбелязаното преди това забавяне в темпа на годишно нарастване на кредитите за домакинствата претърпява обрат през последните месеци.

По-бавният темп на годишно нарастване на кредитите за нефинансовите предприятия (до -2,7% през януари спрямо -1,4% и 1,1% съответно през четвъртото и третото тримесечие) отразява постоянно отчитаните от началото на миналата година месечни изходящи потоци. Те са концентрирани предимно в кредити с матуритет под 5 години, докато месечните

потоци с матуритет над 5 години остават положителни през разглеждания период с изключение на януари 2010 г. Възможно е разнопосочната динамика при кратко- и дългосрочните кредити да отразява отчасти ориентирането на фирмите към източници на дългосрочно финансиране с цел да се възползват от рекордно ниската му цена. Това се потвърждава от наблюдаваното засилено емитиране на дългосрочни ценни книжа, което може също да е показател за това, че фирмите (особено по-големите) заменят банковите си кредити с настъпващ падеж с подобно пазарно финансиране. (Виж раздели 2.6 и 2.7 за по-подробна информация относно динамиката на кредитите и финансирането по сектори.)

Като цяло трендът в динамиката на кредитите по сектори е в съответствие със закономерностите на цикъла и с текущите очаквания относно реалната икономическа активност. Реалният прираст на кредитите за домакинствата е определящ за прираста на реалния БВП, докато кредитите за нефинансовите предприятия го забавят с няколко тримесечия. Това може отчасти да се обясни с тенденцията фирмите да финансират инвестициите си с неразпределената печалба в ранните фази на икономическо оживление. Следователно корпоративното кредитиране вероятно ще остане слабо за известен период от време дори и след като е достигната повратна точка в икономическата активност. Това е още по-вероятно при съществуващата значителна несигурност относно бъдещите икономически перспективи. Освен това в сегашната фаза на бизнес цикъла трябва да се отчита влиянието на „лошите банки“ върху динамиката на кредитите на ПФИ за НФП (виж каре 2).

От анализа на другите източници на М3 се вижда, че годишният темп на прираст на дългосрочните финансови пасиви на ПФИ, без капитала и резервите, се ускорява до 6,8% през четвъртото спрямо 4,8% през третото тримесечие. През януари обаче той се

Графика 9 М3 и дългосрочни финансови пасиви на ПФИ

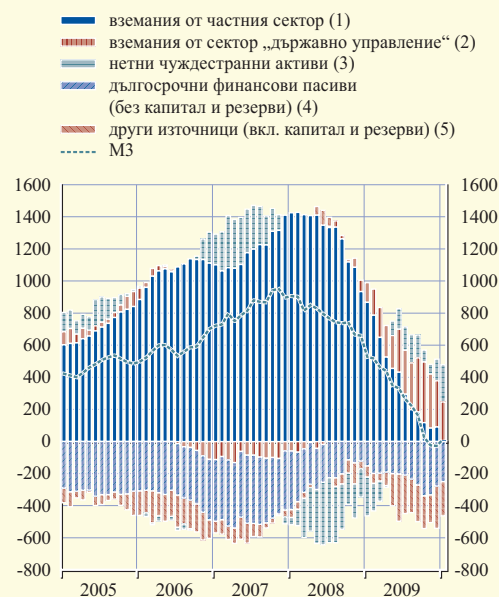
(годишно процентно изменение; сезонно и календарно изгладени данни)

Източник: ЕЦБ.

Графика 10 Източници на М3

(годишни потоци; млрд. евро; сезонно и календарно изгладени данни)

Източник: ЕЦБ.

Забележки: М3 е показан само за сведение ($M3 = 1+2+3+4+5$). Дългосрочните финансови пасиви (с изключение на капитала и резервите) са показани с обратен знак, тъй като са задължения на сектор ПФИ.

забавя до 5,3% (виж графика 9). По конкретно, стръмната крива на доходност оказва благоприятно влияние върху по-дългосрочните депозити (т.е. тези с договорен матуритет над две години и депозитите над 3 месеца, договорени за ползване след предизвестие), които привличат част от средствата, теглени през последните тримесечия от краткосрочните депозити. През януари годишният темп на прираст на тези краткосрочни депозити се забавя значително, но това се дължи предимно на чувствителното съкращаване на притежаваните от ДФП такива депозити поради по-слабата секюритизация, като зад това се крие продължаващо акумулиране на дългосрочни депозити с оглед на относително добрата им доходност.

Същевременно годишният темп на прираст на дълговите книжа с матуритет над 2 години се ускорява до 3,8% през януари спрямо 3,1% през четвъртото и 0,4% през третото тримесечие. Това е в противовес на динамиката при краткосрочните дългови книжа. В крайна сметка годишният входящ поток по позицията „нетни чуждестранни активи“ на ПФИ намалява до 105 млрд. евро през четвъртото тримесечие на 2009 г. спрямо 150 млрд. евро през предходното. Значителният нетен месечен входящ поток през януари (в резултат от намаляване на чуждестранните пасиви, което значително надхвърля наблюдаваното свиване на чуждестранните активи) води до нарастване на годишния входящ поток по тази позиция до 233 млрд. евро през същия месец (виж графика 10).

Карте 2

ВЛИЯНИЕТО НА „ЛОШИТЕ БАНКИ“ ВЪРХУ СТАТИСТИЧЕСКИТЕ ДАННИ ЗА БАЛАНСИТЕ НА ПФИ

Финансовата криза подтиква европейските правителства към предприемане на серия от мерки, с които да гарантират способността на финансовите институции да играят решаваща роля за осигуряване финансирането на икономиката. В някои държави от еврозоната прилаганите мерки за ограничаване на напрежението върху балансите на банките и за намаляване на несигурността, свързана с притежаваните от тях активи, включват и приемане на законодателство, позволяващо създаването на „лоши банки“. В най-широк смисъл „лошите банки“ представляват специализирани схеми, създадени и обезпечени от държавата, за да подпомагат кредитните институции при отписване от балансите им на активи, които са под риск от силна обезценка или чиято стойност е особено трудно да бъде оценена. Подобни структури например се създават за справяне с финансовата криза във Финландия и Швеция в средата на 90-те години на XX век. Съществуват редица различни структури за постигане на тази цел и затова е трудно да се предложи ясна класификация на отделните видове „лоши банки“. Информацията в това каре се основава на вече оповестени за Ирландия и Германия схеми¹ и предлага стилизирано описание на отражението им върху балансовата статистика на ПФИ, като се прави разлика между прехвърлянето на кредитни портфейли и на други активи, по-специално ценни книжа.

¹ За подробна информация относно схемата в Ирландия виж www.nama.ie. За повече подробности относно създадената в Германия схема виж карето *The German government's 'bad bank' model*, Месечен бюлетин на централната банка на Германия (*Deutsche Bundesbank's Monthly Report*), май 2009 г.

Основни статистически въпроси

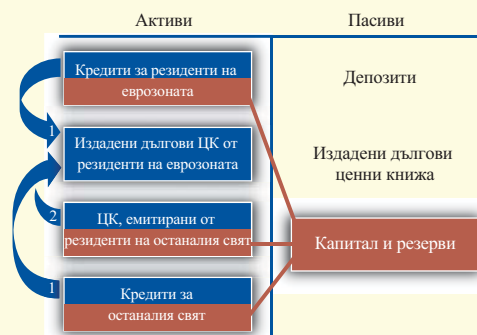
Създаването на „лоши банки“ поставя въпроса за статистическата им класификация и тълкуването на съответните прехвърляния на активи в балансовата статистика на ПФИ по салдата и трансакциите (т.е. потоците). Статистическата рамка на Евросистемата осигурява възможност за по-пълно наблюдение и количествено описание на отражението на тези операции върху паричния агрегат М3 и неговите източници.² При разглеждането на досега оповестените видове схеми за „лоши банки“ се оказва, че тези структури не приемат депозити и следователно не са част от сектора, създаващ пари (т.е. сектора на ПФИ), а вместо това могат да бъдат класифицирани като принадлежащи към сектора, притежаващ пари (т.е. непаричните финансови посредници, различни от застрахователни дружества и пенсионни фондове, ДФП) или като част от сектор „държавно управление“.³

Схеми, свързани с прехвърляне на кредитни портфейли

Прехвърлянето на кредитни портфейли по принцип може да се извърши под формата на продажба от кредитна институция на част от кредитния ѝ портфейл на предприятие със специална цел подобно на трансакция за секюритизация чрез действителна продажба. Трансакцията ще се отчита в балансовата статистика на ПФИ както като намаление на непогасените салда, така и като отрицателни кредитни потоци към съответния сектор на контрагента кредитополучател (виж графика А).⁴ Кредитните портфейли като цяло ще се прехвърлят в по-малък размер от отчетения в баланса на създалата ги кредитна институция, поради което ще се изисква отписване, свързано с продажбата.

Тъй като отписванията не се считат за финансови трансакции, това ще доведе до намаляване на обема на непогасените кредити на ПФИ, който надхвърля обема на отчетените потоци. По същия начин ефектът от отписването като правило ще се отразява като намаление на капитала и резервите, както е показано с червените линии в графика А.⁵ Следователно прехвърлянето на активите ще концентрира загубите по тези вложения, което ще увеличи

Графика А Графично представяне на баланса на ПФИ и позициите, повлияни от „лошите банки“

Източник: ЕЦБ.

Забележка: Сините полета в кутийките показват частта от прехвърления актив, влияещ върху финансовата трансакция, отчетена в статистиката на ПФИ. Червените полета съответстват на обезценяване, породено от прехвърлянето на актива. Прехвърлянето на ценни книжа, емитирани от резиденти на еврозоната, също предполага обезценка. То не е обозначено поради съображения, свързани с начина на представяне. Обозначението „1“ се отнася до позиции по актива, свързани с прехвърляне на кредити, а „2“ се отнася до позиции по актива, свързани с прехвърляне на други активи.

2 Този процес е улеснен до голяма степен от влизането в сила на актуализирания Регламент на ЕЦБ относно баланса на сектор „Парично-финансови институции“ (ЕЦБ/2008/32) и новия Регламент на ЕЦБ относно статистиката на активите и пасивите на дружествата със специална инвестиционна цел, занимаващи се със секюритизационни трансакции (ЕЦБ/2008/30).

3 Ако тези структури се класифицират като принадлежащи на сектор „държавно управление“, те биха били неутрални за паричните агрегати.

4 Виж карето *The impact of MFI loan securitisation on monetary analysis in the euro area*, Месечен бюлетин на ЕЦБ, септември 2005 г., и карето „Роля на счетоводните стандарти при тълкуване статистиката на кредитите на ПФИ“, Месечен бюлетин на ЕЦБ, март 2008 г.

5 Като алтернатива отражението на обезценката може да се отчита в „други пасиви“ в зависимост от счетоводните стандарти в съответните държави-членки.

прозрачността по отношение на капиталовите позиции на кредитните институции.

Възнаграждението, което кредитната институция получава в замяна на прехвърления портфейл, най-вероятно ще се състои от дългови ценни книжа, емитирани с държавна гаранция от „лошата банка“, както е означено със синята стрелка 1 на графика А. В зависимост от секторната класификация на „лошата банка“ и договорените условия за прехвърлянето на активите придобитите ценни книжа ще доведат до увеличаване на притежаваните от ПФИ дългови ценни книжа, емитирани от сектор „държавно управление“ или от сектора на ДФП.

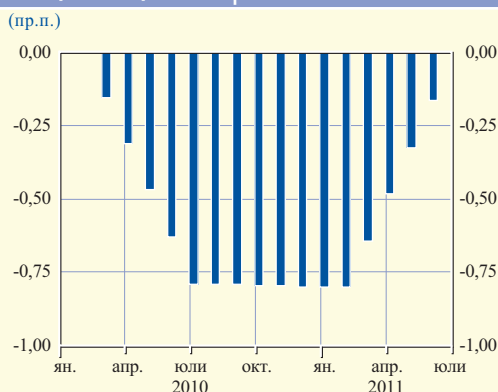
Въпреки че тези трансакции водят до намаляване на кредитните портфейли на кредитните институции, те не променят финансирането, получено от сектор НПФИ. Следователно с аналитична цел може да се наложи тези трансакции да се разглеждат по същия начин, както и корекциите на непризнатите кредити (т.е. отписването на кредити от балансите на ПФИ в резултат на тяхната продажба или секюритизация), които се публикуват редовно като част от паричната статистика на Евросистемата. Наличната понастоящем информация за оповестените досега схеми за „лоши банки“ показва, че ще бъдат повлияни кредитите за корпоративния сектор. Сега се очаква, че към средата на 2010 г. годишният прираст на кредитите на ПФИ за НФП от еврозоната ще бъде с около три четвърти от процентния пункт по-нисък, отколкото би бил без тези трансакции. Графика Б илюстрира механичното отражение върху кредитите за НФП от еврозоната, което се очаква да има освобождаването от кредитите и прехвърлянето им към схемите за „лоши банки“ върху темпа на прираст на кредитите за НФП от еврозоната.⁶

В бъдеще при оценяването на динамиката на вземанията следва да се взема предвид отражението от статистическа гледна точка на трансакциите с „лошите банки“ върху годишния темп на прираст на кредитите на ПФИ за НФП от еврозоната. Това отражение би могло да отложи във времето повратната точка в темпа на прираст на кредитите за НФП и така да затрудни съпоставянето на динамиката на кредитите със закономерностите в миналото. В същото време може да се очаква положителен икономически ефект върху темпа на прираст на кредитите в резултат от отслабването на натиска върху капитала вследствие прилагането на схемите за „лошите банки“, но това отражение не може да бъде точно установено в количествено изражение.

Схеми, свързани с прехвърляне на по-широки категории активи

Различни от кредити активи, изложени на риск от значително обезценяване (или чието оценяване е изключително трудно поради възобновяването на финансовата криза), също

Графика Б Влияние на схемите за „лошите банки“ върху годишния прираст на кредитите на ПФИ за НФП от еврозоната

Източник: Оценки на ЕЦБ.

⁶ Виж карето *Loans to the non-financial private sector over the business cycle in the euro area*, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, октомври 2009 г.

могат да бъдат прехвърляни към схемите за „лоши банки“⁷. Тези активи, които вероятно ще бъдат прехвърляни (напр. обезпечени с активи ценни книжа и обезпечени дългови инструменти), по правило би следвало да се отчитат в баланса на ПФИ като вложения в дългови ценни книжа, емитирани от резиденти на еврозоната или емитирани от останалия свят (като последните влияят върху позицията на нетните чуждестранни активи на ПФИ). Както и в случая с кредитите, прехвърлянето би могло да намали вложенията в съответните дългови ценни книжа и обема на трансакциите с тях (т.е. техните потоци). И в този случай възнаграждението, получено от кредитната институция, вероятно ще се състои от дългови ценни книжа, емитирани с държавна гаранция от „лошата банка“, както показва синята стрелка 2 на графика А.

Изводи

Очаква се въвеждането в редица държави от еврозоната на схемите за „лошите банки“ да окаже влияние върху балансовата статистика на ПФИ и върху някои получени от нея източници на МЗ. В зависимост от напредъка, отбелязан при одобряването и прилагането на съответните схеми, ефектът от тези мерки може да започне да се проявява в паричната статистика на еврозоната през март 2010 г. и ще нараства в течение на годината. Тези преки ефекти трябва да се имат предвид, когато се оценява динамиката на вземанията, като например обема на предоставеното от банките финансиране за различните сектори. С аналитична цел съществуващата статистическа рамка, действаща в Евросистемата, ще позволи да се установи отражението на тези мерки и да се коригират съответните данни за паричните агрегати.

⁷ В някои държави-членки кредитните институции разполагат с възможност цялостно да се оттеглят от определени области на бизнеса. Последствията от подобно решение за баланса на ПФИ следва да се оценяват конкретно за всеки случай.

ОБЩА ОЦЕНКА НА УСЛОВИЯТА ЗА ПАРИЧНА ЛИКВИДНОСТ В ЕВРОЗОНАТА

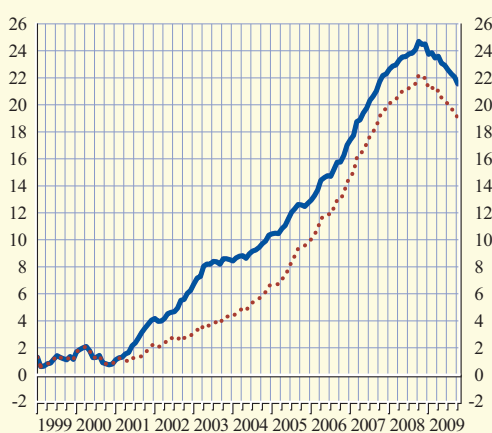
Номиналният и реалният паричен недостиг намаляват през четвъртото тримесечие на 2009 г. и през януари 2010 г. (виж графики 11 и 12). Подобни измерители на паричната ликвидност в еврозоната следва да се тълкуват с известна предпазливост, тъй като са базирани на оценка на паричното равновесие, която по правило е несигурна, особено в настоящия момент след възобновяването на финансовата криза. В действителност различията между отделните измерители на паричния недостиг могат да служат като сигнал за сериозната несигурност за състоянието на ликвидността в еврозоната понастоящем. Независимо от тези особености данните като цяло показват явно натрупване на парична ликвидност през последните няколко години и е малко вероятно наблюдаваният от края на 2008 г. период на слаб прираст на МЗ да доведе до изчерпване на по-рано натрупаната ликвидност.

В обобщение може да се каже, че продължаващото забавяне в прираста на МЗ и на кредита към края на годината са в подкрепа на оценката за умерена базова парична експанзия и слаб средносрочен инфлационен натиск, свързан с паричната динамика. Същевременно водещият темп на прираст на МЗ продължава да изостава от базовия темп на прираст на парите поради силния забавящ ефект на стръмната крива на доходност.

Графика 11 Оценки на номиналния паричен недостиг/излишък¹⁾

(процент от наличностите от М3; сезонно и календарно изгладени данни; декември 1998 г. = 0)

- номинален паричен недостиг на база официалния М3
- номинален паричен недостиг на база М3, коригиран за оценка влиянието на реструктуриране на портфейла²⁾

Източник: ЕЦБ.

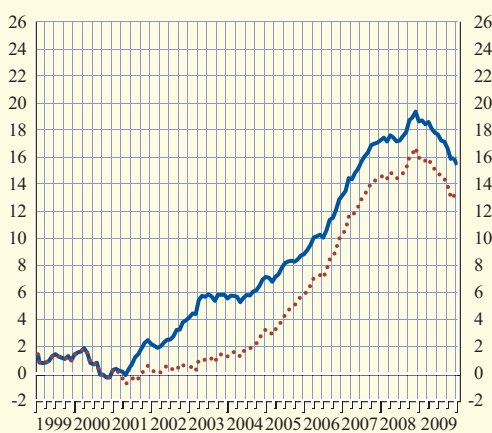
1) Номиналният паричен недостиг/излишък се определя като разлика между настоящото равнище на М3 и равнището на М3, което би се получило при постоянен прираст на М3 по референтната му стойност от 4½% след декември 1998 г. (взет за базов период).

2) Оценките на диапазона на реструктуриране на портфейла в М3 са конструирани при използването на общия подход, разгледан в раздел 4 на статията *Monetary analysis in real time*, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, октомври 2004 г.

Графика 12 Оценки на реалния паричен недостиг/излишък¹⁾

(процент от наличностите от реалния М3; сезонно и календарно изгладени данни; декември 1998 г. = 0)

- реален паричен недостиг/излишък на база официалния М3
- реален паричен недостиг/излишък на база М3, коригиран за оценка влиянието на реструктуриране на портфейла²⁾

Източник: ЕЦБ.

1) Реалният паричен недостиг/излишък се определя като разлика между настоящото равнище на М3, дефлиран с ХИПЦ, и дефлираното равнище на М3, което би се получило при постоянен прираст на М3 по референтната му стойност от 4½% след декември 1998 г. и ХИПЦ-инфлацията съгласно дефиницията на ЕЦБ за ценова стабилност при базов период декември 1998 г.

2) Оценките на диапазона на реструктуриране на портфейла в М3 са конструирани при използването на общия подход, разгледан в раздел 4 на статията *Monetary analysis in real time*, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, октомври 2004 г.

2.2 ФИНАНСОВИ ИНВЕСТИЦИИ НА НЕФИНАНСОВИТЕ СЕКТОРИ И ИНСТИТУЦИОННИТЕ ИНВЕСТИТОРИ

Годишният темп на нарастване на общите финансови инвестиции на нефинансовите сектори се забавя през третото тримесечие на 2009 г., което се дължи най-вече на по-ниската годишна темп на прираст на инвестициите на нефинансовите предприятия. Годишният приток от акции/дялове на инвестиционни фондове продължава да нараства през четвъртото тримесечие в съответствие със стръмната крива на доходност. Годишният темп на прираст на финансовите инвестиции на застрахователните дружества и пенсионните фондове се ускорява допълнително през третото тримесечие.

НЕФИНАНСОВИ СЕКТОРИ

През третото тримесечие на 2009 г. (последното тримесечие, за което има данни от финансовите сметки на еврозоната) общите финансови инвестиции на нефинансовите сектори се увеличават с 3,6% на годишна основа, което е малко под отчетените 3,8% през предходното тримесечие (виж таблица 2). Това отразява в частност по-малкия принос на валутата и депозитите, инвестициите в други финансови инструменти (включващи позиции като вътрешно-фирмени и търговски кредити), както и на дълговите ценни книжа, акциите и другите капи-

Таблица 2 Финансови инвестиции на нефинансовите сектори на еврозоната

	Салда в процент от финансовите активи ¹⁾	Годишни темпове на прираст									
		2007 2 тр.	2007 3 тр.	2007 4 тр.	2008 1 тр.	2008 2 тр.	2008 3 тр.	2008 4 тр.	2009 1 тр.	2009 2 тр.	2009 3 тр.
Финансови инвестиции	100	5,4	5,3	5,2	4,6	4,0	3,6	4,0	3,7	3,8	3,6
Валута и депозити	24	7,4	7,1	6,9	7,0	6,0	5,8	6,7	7,0	6,4	6,3
Дългови ценни книжа с изключение на финансови деривати	6	3,3	2,2	3,1	2,5	2,2	3,3	5,1	3,7	0,9	1,2
<i>в т.ч.</i> краткосрочни	0	16,0	24,5	28,3	25,1	5,3	-9,5	-2,8	-23,2	-25,6	-42,2
<i>в т.ч.</i> дългосрочни	5	2,1	0,0	0,7	0,0	1,8	5,0	6,1	7,3	3,9	6,4
Акции и други капиталови инструменти с изключение на акции на взаимни фондове	29	2,7	3,1	3,7	3,6	3,3	3,1	3,8	4,4	4,7	4,2
<i>в т.ч.</i> котирани акции	6	2,1	2,3	3,6	3,8	4,5	4,7	3,9	5,2	5,5	4,8
<i>в т.ч.</i> некотирани акции и други капиталови инструменти	23	2,9	3,4	3,7	3,5	2,9	2,5	3,7	4,1	4,5	4,0
Акции на взаимни фондове	5	0,8	-0,7	-2,9	-5,1	-6,2	-6,4	-7,1	-5,8	-4,9	-3,9
Застрахователни технически резерви	15	6,5	6,0	5,6	5,1	4,6	4,4	3,6	3,4	3,5	3,4
Други ²⁾	20	9,2	9,7	9,0	7,5	6,4	5,0	4,7	1,8	2,8	2,7
МЗ ³⁾		11,0	11,5	11,6	10,2	9,7	8,7	7,6	5,2	3,7	3,6

Източник: ЕЦБ.

1) Към края на последното тримесечие, за което има налични данни. В резултат на закръгляване числата може да не се равняват.

2) Другите финансови активи включват кредити, финансови деривати и други задължения, които на свой ред включват търговски кредити, предоставяни от нефинансови предприятия.

3) Край на тримесечието. Паричният агрегат МЗ включва парични инструменти, притежавани от НПФИ от еврозоната (т.е. нефинансовия сектор и непаричните финансови институции) при ПФИ от еврозоната, и сектор „централно държавно управление“.

талови инструменти. Приносът на акциите на взаимните фондове се повишава, но остава отрицателен, а положителният принос на застрахователните технически резерви слабо се увеличава.

Разбивката по сектори показва, че забавянето на прираста на общите инвестиции е резултат най-вече на продължаващия спад в приноса на НФП (виж графика 13). Приносът на сектор „държавно управление“ леко се понижава след регистрираните най-високи стойности през предходното тримесечие. Единствено приносът на домакинствата се увеличава през третото тримесечие, което се дължи на възстановяването на инвестициите в акции и други капиталови инструменти и на нарасналите инвестиции в застрахователни технически резерви. (За по-

Графика 13 Финансови инвестиции на нефинансовите сектори

(годишно процентно изменение; принос, пр.п.)

подробна информация относно динамиката на финансовите инвестиции на нефинансовите частни сектори виж и раздели 2.6 и 2.7.)¹

ИНСТИТУЦИОННИ ИНВЕСТИТОРИ

Новата хармонизирана статистика на инвестиционните фондове от еврозоната показва, че за 2009 г. притокът на акции/дялове на инвестиционни фондове (без фондовете на паричния пазар) е общо 369 млрд. евро, което представлява годишен темп на прираст от 8,5%. Годишният темп на нарастване на акциите/дяловете на инвестиционни фондове се ускорява през годината поради стръмната крива на доходност и подобряващите се условия на финансовия пазар.² Тези фактори стимулират по-активното пренасочване от по-сигурните и по-ликвидни парични активи към дългосрочните и вероятно по-рискови активи.

Разбивката на фондовете по видове инвестиционна политика показва, че по-голямата част от прираста се дължи на фондовете, инвестиращи в капиталови и в дългови инструменти, докато при смесените фондове прирастът е по-ограничен. Данните, предоставени от Европейската асоциация за управление на фондове и активи (*European Fund and Asset Management Association*)³ относно нетните продажби на различни видове инвестиционни фондове през

1 За подробен преглед на икономическите и финансовите тенденции по институционални сектори виж карето *Integrated Euro Area Accounts for the third quarter of 2009*, „Месечен бюлетин“, февруари 2010 г.

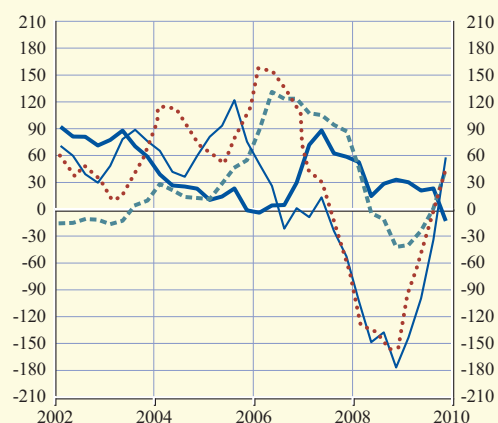
2 Притокът включва значителните покупки на акции на инвестиционни фондове в размер на около 70 млрд. евро през юни 2009 г. и над 97 млрд. евро през юли 2009 г. от два нидерландски пенсионни фонда.

3 Европейската асоциация за управление на фондове и активи (*EFAMA*) предоставя информация относно нетните продажби (или нетните входящи потоци) на публично предлаганите фондове от отворен тип, инвестиращи в капиталови и дългови инструменти, в Австрия, Германия, Гърция, Испания, Италия, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Финландия и Франция. За допълнителна информация виж карето *Recent developments in the net flows into euro area equity and bond funds*, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, юни 2004 г.

Графика 14 Нетни годишни потоци в инвестиционни фондове (по категории)

(млрд. евро)

- фондове на паричния пазар
- ... фондове, инвестиращи в капиталови инструменти¹⁾
- - - смесени фондове¹⁾
- фондове, инвестиращи в дългови инструменти¹⁾

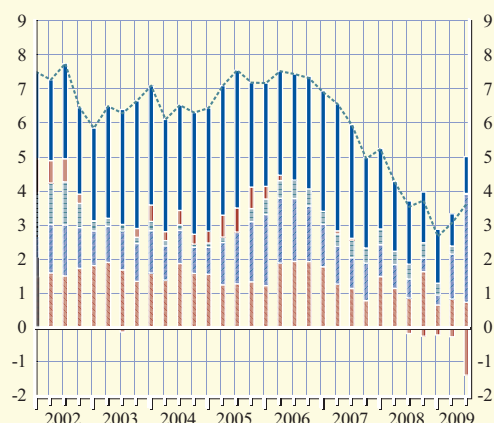
Източници: ЕЦБ и Европейска асоциация за управление на фондове и активи (*EFAMA*).

1) Изчисления на ЕЦБ на база националните данни, предоставяни от *EFAMA*.

Графика 15 Финансови инвестиции на застрахователни дружества и пенсионни фондове

(годишно процентно изменение; принос, пр.п.)

- дългови ценни книжа без финансови деривати
- ... котираните акции
- некотираните акции и други капиталови инструменти
- ... акции на взаимни фондове
- ... други¹⁾
- ... финансови активи, общо

Източник: ЕЦБ.

1) Включва кредити, депозити, застрахователни технически резерви, други задължения и финансови деривати.

четвъртото тримесечие на 2009 г., потвърждават положителните тенденции, отчетени от хармонизираната статистика на еврозоната по отношение на годишните потоци. В по-дългосрочна перспектива данните показват, че след регистрираните входящи потоци през последните три тримесечия нетните годишни потоци стават положителни при всички видове инвестиционни фондове с изключение на фондовете на паричния пазар (виж графика 14). Статистиката на ЕЦБ в противовес сочи, че фондовете на паричния пазар в съответствие с наклона на кривата на доходност отчитат изходящи потоци, чийто годишен темп на прираст става отрицателен на равнище от -3,6% през четвъртото тримесечие.

Тримесечната динамика показва, че притокът от акции/дялове на инвестиционни фондове (без фондове на паричния пазар) е 112 млрд. евро през четвъртото тримесечие, което формира почти половината от изменението на съответните салда (на базата на сезонно неизгладени данни). Това се дължи на значителни положителни преоценки (особено високи при фондовете, инвестиращи в капиталови инструменти, но осезаеми и при фондовете, инвестиращи в дългови инструменти, и при смесените фондове).

Годишният темп на прираст на общите финансови инвестиции на застрахователните дружества и пенсионните фондове се ускорява до 3,6% през третото тримесечие на 2009 г. спрямо 3,1% през предходното тримесечие (виж графика 15). Ускоряването отразява нарасналия принос на акциите на взаимните фондове и дълговите ценни книжа, докато приносът на всички други инструменти намалява в сравнение с предходното тримесечие. Положителният принос на акциите на взаимните фондове и отрицателният принос на котираните акции се засилват от пренасочването на средства между тези два вида инвестиции, като чрез взаимните фондове преките инвестиции в котираните акции се превръщат в непреки инвестиции. Значително по-умереният темп на прираст на общите финансови инвестиции, разгледан в ретроспективен план (през периода след 1999 г.), отразява по-ниския темп на нарастване на застрахователните технически резерви в пасивите на баланса. Във връзка с това обаче следва да се отбележи, че годишните потоци от застрахователни технически резерви в сектора на държателите на парични средства леко се увеличават през третото тримесечие след стабилизирането им през предходните две.

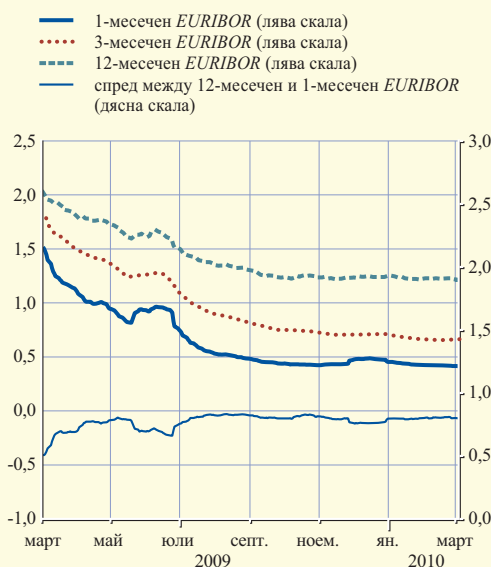
2.3 ЛИХВЕНИ ПРОЦЕНТИ НА ПАРИЧНИЯ ПАЗАР

През изминалите три месеца лихвените проценти на паричния пазар продължават да се понижават във всички матуритетни сектори, като понижението засяга както обезпечените, така и необезпечените инструменти. Като и през предходните три месеца, темпът на намаляване е твърде умерен. Спредът между лихвените проценти по обезпечените и необезпечените инструменти продължава да се стеснява през изминалите три месеца, но остава на по-високо равнище в сравнение с наблюдаваното преди началото на трусовете на финансовия пазар през август 2007 г.

През изминалите три месеца лихвите по необезпечените инструменти на паричния пазар продължават да спадат при всички матуритети, като темпът на понижение в общи линии е подобен на наблюдавания от септември до ноември 2009 г. Динамиката отразява по-нататъшното отслабване на напрежението на паричните пазари в условията на засилените мерки на ЕЦБ в подкрепа на кредита. На 3 март 2010 г. 1-, 3-, 6- и 12-месечният *EURIBOR* лихвен процент е съответно 0,41%, 0,66%, 0,96% и 1,21%, което представлява намаление съответно със 7, 6, 4 и 3 б.т. в сравнение с равнищата, отчетени на 3 декември 2009 г. Като цяло, спре-

Графика 16 Лихвени проценти на паричния пазар

(проценти годишно; сред. пр.п.; дневни данни)

Източници: ЕЦБ и „Ройтерс“.

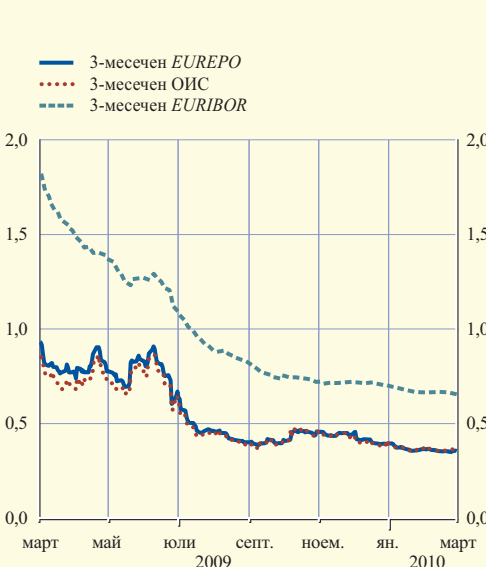
дът между 12-месечния и 1-месечния *EURIBOR* – показател за наклона на кривата на доходност на паричния пазар – през периода се разширява с 4 б.т. до 80 б.т. на 3 март (виж графика 16).

Спредът между *EURIBOR* лихвите по необезпечените и лихвите по обезпечените инструменти, като например *EUREPO* или извлечените от суаповия индекс ЕОНИА, продължава да се стеснява през периода, макар и с по-умерени темпове в сравнение с предходни периоди. При 3-месечния матури-тет спредът е 29 б.т. на 3 март, което пред-ставява спад с 3 б.т. спрямо равнището на 3 декември. Като цяло, независимо от про-дължилния спад след отбелязаните през сеп-тември 2008 г. върхови стойности спредът остава относително широк в сравнение с равнището, доминиращо преди началото на трусовите на финансовия пазар през август 2007 г. (виж графика 17).

На 3 март лихвените проценти, прилагани към цените на 3-месечните *EURIBOR* фючърси с падеж юни, септември и декември 2010 г., са съответно 0,78%, 0,96% и 1,16% , което пред-ставява понижение съответно с около 39, 54 и 63 б.т. спрямо равнищата, наблюдавани на

Графика 17 Тримесечни *EUREPO*, *EURIBOR* и овърнайт индексирания суап (ОИС)

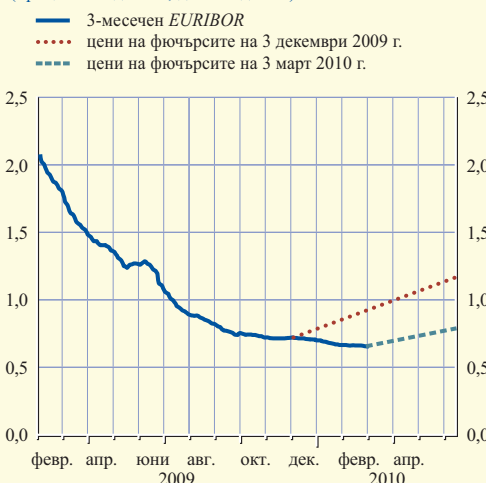
(проценти годишно; дневни данни)

Източници: ЕЦБ, „Блумбърг“ и „Ройтерс“.

Графика 18 Тримесечни лихвени проценти и цени на фючърсите в еврозоната

(проценти годишно; дневни данни)

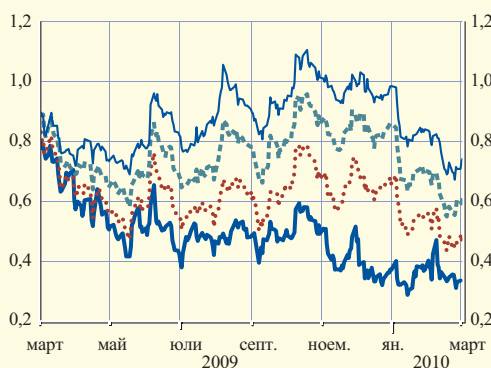
Източник: „Ройтерс“.

Забележка: Тримесечни фючърсни контракти за доставка в края на настоящото и следващите три тримесечия по котировки на *Liffe*.

Графика 19 Очаквана колебливост при фиксиран матуритет, получена от опции за тримесечни EURIBOR фючърси

(проценти годишно; дневни данни)

- 3-месечен фиксиран матуритет
- ... 6-месечен фиксиран матуритет
- - - 9-месечен фиксиран матуритет
- 12-месечен фиксиран матуритет

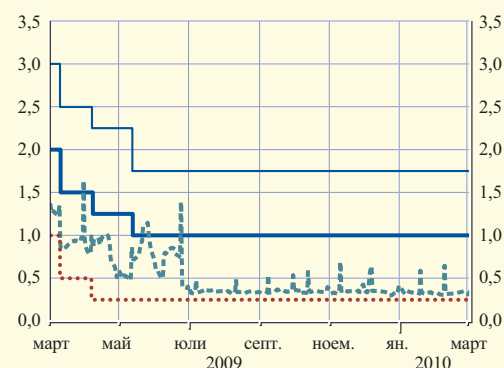
Източници: „Ройтерс“ и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Измерителят се изчислява на две стъпки. Първо, очакваните колебливости, получени от опциите за тримесечни EURIBOR фючърси, се конвертират чрез представянето им не като отчетена доходност, а като регистрирани цени. Второ, резултативните очаквани колебливости при фиксирана дата на падеж се превръщат в такива при фиксиран срок до падежа (матуритет).

Графика 20 Лихвени проценти на ЕЦБ и овърнайт лихвеният процент

(проценти годишно; дневни данни)

- фиксиран лихвен процент при основни операции по рефинансиране
- ... лихвен процент по депозитно улеснение
- - - овърнайт лихвеният процент (ЕОНИА)
- лихвен процент по пределното кредитно улеснение

Източници: ЕЦБ и „Ройтерс“.

3 декември (виж графика 18). Очакваната колебливост при фиксиран матуритет от 3, 6, 9 и 12 месеца, измерена чрез опциите по 3-месечни EURIBOR фючърсни договори, също намалява през изминалите три месеца (виж графика 19).

Анализът на овърнайт матуритета показва, че ЕОНИА остава относително стабилен през изминалите три месеца (всъщност той е стабилен от 24 юни 2009 г.) и отчита стойност, надвишаваща с по-малко от 10 б.т. лихвата по депозитното улеснение, с малки изключения, когато рязко се покачва при операциите по изтегляне на ликвидност в последния ден от периода на поддържане на резервите. На 3 март ЕОНИА е 0,319% (виж графика 20). Тези тенденции отразяват големия размер неусвоена свръхликвидност в еврозоната, особено след едногодишната операция по дългосрочно рефинансиране (ОДР) на Евросистемата. Значителната по размер ликвидност в еврозоната се изтегля частично чрез активното всекидневно използване на депозитното улеснение.

ЕЦБ продължава да оказва значителна подкрепа на паричните пазари чрез редица операции по предоставяне на ликвидност с различен матуритет. След едногодишните операции на 24 юни и 30 септември 2009 г. Евросистемата провежда последната си едногодишна операция на 16 декември 2009 г., в която се разпределят 96,9 млрд. евро. Сумата надхвърля разпределения при втората едногодишна ОДР на 30 септември 75,2 млрд. евро, но е значително по-ниска в сравнение със сумата от 442,2 млрд. евро, разпределена при първата операция на 24 юни. През разглеждания период Евросистемата продължава да предоставя ликвидност и чрез операции с матуритет една седмица, един период на поддържане на резервите, три месеца и шест месеца. Операциите по предоставяне на ликвидност на Евросистемата се провеждат чрез тръжни процедури с фиксиран лихвен процент и пълно разпределение с

изключение на последната едногодишна операция, осъществена чрез тръжна процедура с пълно разпределение и с фиксиран осреднен минимален лихвен процент по заявките при ООР за срока на операцията. Освен това Евросистемата продължава да осъществява програмата си за покупка на обезпечени облигации, като на 3 март общата стойност на покупките достига 38,7 млрд. евро, а до края на юни 2010 г. се предвижда да се закупят облигации за 60 млрд. евро.

През декември Евросистемата обяви, че нестандартните мерки, които вече не са необходими, постепенно ще бъдат преустановени предвид наблюдаваното подобрене на финансовите пазари, за да се избегнат отклоненията, които биха възникнали при поддържане на нестандартните мерки през твърде дълъг период. Във връзка с това Евросистемата решава да проведе една последна 12-месечна ОДР на 16 декември 2009 г., а за периода от 1 януари до 13 април 2010 г. да прекрати допълнителните 3-месечни ОДР и да проведе една последна 6-месечна ОДР на 31 март 2010 г. Освен това Евросистемата взема решение по споразумение с централната банка на Швейцария да не осъществява едноседмични суапови операции по предоставяне на ликвидност в швейцарски франкове след 31 януари 2010 г. Също така ЕЦБ съгласувано с други централни банки решава да прекрати операциите по предоставяне на ликвидност в щатски долари на 31 януари 2010 г.

Каре 3

УСЛОВИЯ ЗА ЛИКВИДНОСТ И ОПЕРАЦИИ ПО ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА В ПЕРИОДА ОТ 11 НОЕМВРИ 2009 Г. ДО 9 ФЕВРУАРИ 2010 Г.

В това каре се разглежда управлението на ликвидността от страна на ЕЦБ през трите периода на поддържане на резервите, приключващи съответно на 7 декември 2009 г., 19 януари и 9 февруари 2010 г.

През този период ЕЦБ продължава да прилага някои от нестандартните мерки, въведени от октомври 2008 г. насам в отговор на засилващата се финансова криза, докато постепенно преустановява мерките, които повече не са необходими предвид регистрираното подобрене на условията на финансовия пазар.

По-конкретно, на 3 декември 2009 г. Управителният съвет на ЕЦБ обявява, че:

- 1) ще продължава да провежда основните си операции по рефинансиране (ООР) като търгове с фиксиран лихвен процент и пълно разпределение докато е необходимо, но най-малко до третия за 2010 г. период на поддържане, приключващ на 13 април;
- 2) операциите по рефинансиране със специален срок (т.е. с матуритет един период на поддържане) ще продължават да се извършват чрез тази тръжна процедура най-малко за първите три за 2010 г. периода на поддържане;
- 3) редовните тримесечни операции по рефинансиране ще продължават да се извършват като търгове с фиксиран лихвен процент и пълно разпределение най-малко за първите три месеца на 2010 г. (включително тримесечната операция по рефинансиране, плащането по която трябва да се извърши на 1 април 2010 г.);
- 4) лихвеният процент при последната 12-месечна операция по рефинансиране, разпределението за която трябва да се извърши на 16 декември 2009 г., ще бъде фиксиран на средния минимален лихвен процент по заявките при основните операции по рефинансиране (ООР) за срока на операцията.

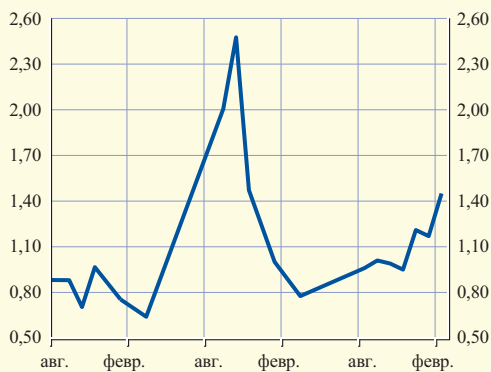
В допълнение, провежданите от Евросистемата операции на открития пазар в швейцарски франкове и щатски долари са прекратени в края на януари 2010 г. На 18 януари Управителният съвет на ЕЦБ по споразумение с централната банка на Швейцария взема решение да прекрати на 31 януари едноседмичните суап операции по предоставяне на ликвидност в швейцарски франкове поради отслабващото търсене и подобряването на условията на пазарите на финансов ресурс. Съответно разпределението за последната едноседмична суап операция в швейцарски франкове е извършено на 26 януари. По подобен начин на 27 януари ЕЦБ потвърждава, че временните ѝ суап линии с Федералния резерв ще бъдат прекратени на 31 януари предвид отчетеното подобрение при функционирането на финансовите пазари през предходната година. Освен това Управителният съвет на ЕЦБ по споразумение с Федералния резерв и централните банки на Обединеното кралство (*Bank of England*), Япония и Швейцария взема решение да преустанови на 31 януари провеждането на операциите по предоставяне на ликвидност в щатски долари. Съответно разпределението за последната суап операция на Евросистемата в щатски долари е извършено на 25 януари.

Нужди от ликвидност на банковата система

През разглежданите три периода на поддържане дневните нужди от ликвидност на банките, определяни като сума от автономните фактори, задължителните минимални резерви и свръхрезервите (т.е. средствата по текущите сметки над задължителните минимални резерви), възлизат средно на 585,5 млрд. евро, което представлява намаление с 1,9 млрд. евро спрямо средното равнище за предходните три периода на поддържане.

Графика А Свръхрезерви над ЗМР по текущите сметки на банките

(млрд. евро; средно равнище за всеки период на поддържане)

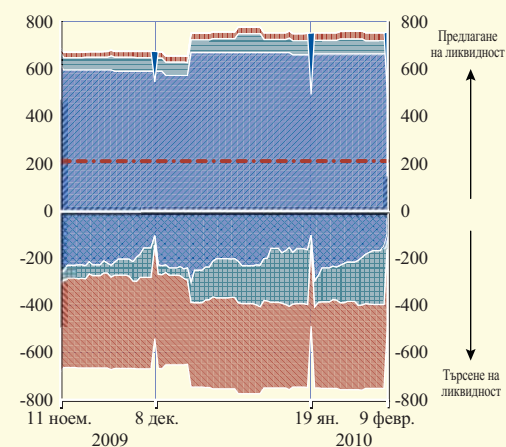

Източник: ЕЦБ.

Графика Б Търсене и предлагане на ликвидност в банковата система

(млрд. евро)

- операции за фино регулиране
- покупки на обезпечени облигации: среднодневно 28,5 млрд. евро
- основни операции по рефинансиране: среднодневно 58,0 млрд. евро
- операции по дългосрочно рефинансиране: среднодневно 686,0 млрд. евро
- автономни фактори: среднодневно 374,4 млрд. евро
- нетно използване на депозитното улеснение: среднодневно 127,3 млрд. евро
- разплащателни сметки: среднодневно 211,2 млрд. евро
- задължителни минимални резерви: среднодневно 210,0 млрд. евро

Източник: ЕЦБ.

Средният размер на автономните фактори слабо се повишава и достига 374,4 млрд. евро, което представлява увеличение с 1,9 млрд. евро в сравнение със средната стойност за предходните три периода на поддържане (виж графика Б).

За разлика от това, задължителните резерви се понижават средно с 3,8 млрд. евро и достигат 210,0 млрд. евро.

През разглеждания период дневните свръхрезерви са средно 1,28 млрд. евро при среден размер от 0,98 млрд. евро през предходните три периода на поддържане (виж графика А).

Предоставяне на ликвидност

Обемът на неприключените операции по рефинансиране възлиза средно на 686 млрд. евро през разглежданите три периода на поддържане, което представлява леко повишение от средната стойност от 683 млрд. евро за предходните три периода на поддържане.

Както и през предходните три периода, едноседмичната основна операция по рефинансиране представлява ограничен дял (т.е. около 8–10%) от общото неприключено финансиране. През трите разглеждани периода на поддържане обемът на неприключените седмични основни операции по рефинансиране достига средно 58,0 млрд. евро.

Обемът на неприключените операции по рефинансиране със специален срок спада значително, отчитайки средна стойност от 3,3 млрд. евро през разглежданите три периода на поддържане, което представлява понижение със средно 15,9 млрд. евро за предходните три периода.

Обемът на неприключените три- и шестмесечни операции по дългосрочно рефинансиране продължава да намалява, спадайки от 97,6 млрд. евро на 11 ноември 2009 г. до 42,1 млрд. евро на 9 февруари 2010 г., когато е падежът на някои от тези операции, и те не са заменени или са продължени с по-малка сума за разпределение, отколкото е сумата, чийто падеж е настъпил. Обемът на неприключените три- и шестмесечни операции по дългосрочно рефинансиране възлиза средно на 56,4 млрд. евро през разглеждания период. Понижението на непогасените суми обаче е компенсирано в голяма степен от разпределението на 96,9 млрд. евро през третата 12-месечна операция по дългосрочно рефинансиране от 16 декември 2009 г.

През разглеждания период централните банки от Евросистемата продължават окончателните покупки на обезпечени облигации, деноминирани в евро, като част от програмата за закупуване на обезпечени облигации. Тази програма, започнала на

Графика В ЕОНИА и лихвени проценти на ЕЦБ

(дневни лихвени проценти)

Източник: ЕЦБ.

6 юли 2009 г., има за цел до края на юни 2010 г. да бъдат закупени обезпечени облигации на стойност 60 млрд. евро. Покупката на облигации е на стойност средно 216 млн. евро за работен ден през разглеждания период, а общата кумулативна стойност на закупените облигации възлиза на 35,4 млрд. евро на 9 февруари 2010 г. (увеличение спрямо 22,7 млрд. евро на 11 ноември 2009 г.).

През разглеждания период чрез трите операции по фино регулиране, извършени на последната дата от всеки период на поддържане, са изтеглени средно 219,4 млрд. евро (виж графика В). За сравнение, средният размер на изтеглената ликвидност през предходните три периода е 185 млрд. евро. Използването на пределното кредитно улеснение достига средно 0,45 млрд. евро през разглеждания период (0,15 млрд. евро повече в сравнение с предходните три периода на поддържане).

Използване на ликвидни улеснения с постоянен достъп

В резултат от по-големия обем предоставена ликвидност и в общи линии непроменените ликвидни нужди на банковата система среднодневното нетно използване на депозитното улеснение¹ се увеличава от 64 млрд. евро² през периода на поддържане, приключващ на 8 декември 2009 г., на 149,1 млрд. евро през периода, приключващ на 19 януари 2010 г. и на 168,1 млрд. евро през периода с край на 9 февруари 2010 г.

Лихвени проценти

Основните лихвени проценти на ЕЦБ се запазват непроменени от 13 май 2009 г., като лихвеният процент при основните операции по рефинансиране остава 1%, този по пределното кредитно улеснение е 1,75%, а по депозитното – 0,25%. В резултат от голямата ликвидност в еврозоната през разглеждания период ЕОНИА се характеризира със стабилност и остава близо до лихвения процент по депозитното улеснение – средно 0,352% (виж графика В), почти без промяна в сравнение с 0,358% през предходните три периода на поддържане. През трите дни, когато се провеждат операциите по фино регулиране за предоставяне на ликвидност (т.е. последният ден на всеки период на поддържане) ЕОНИА достига средна стойност 0,623%, т.е. с 30 б.т. над равнището, отчетено през предходния ден.

През разглеждания период средът между тримесечния *EURIBOR* и тримесечния суапов лихвен процент ЕОНИА, измерващ равнището на кредитния и ликвидния риск, намалява до средно 30 б.т., отчитайки понижение средно с 35 б.т. през предходните три периода на поддържане. За сравнение този спред достига средно равнище от 64 б.т. през периода на поддържане, предшестващ фалита на „Леман Брадърс“ в средата на септември 2008 г., и максимума от 186 б.т. на 12 октомври 2008 г., след като този фалит е вече факт.

1 Нетното използване на депозитното улеснение е равно на използването на депозитното улеснение минус използването на пределното кредитно улеснение.

2 Среднодневното нетно използване на депозитното улеснение включва уикендите.

2.4 ПАЗАРИ НА ОБЛИГАЦИИ

През последните три месеца се забелязват някои различия при основните пазари на облигации. В сравнение с равнищата от края на ноември 2009 г. доходността на дългосрочните ДЦК в еврозоната леко спада, докато в САЩ подчертано се покачва, което води до извънредно стръмна крива на доходност в САЩ. В еврозоната дългосрочните форуърдни изравняващи темпове на инфлация остават като цяло без промяна. През разглеждания период спредовете на държавния риск отбелязват големи колебания, като в някои държави от еврозоната те се разширяват поради опасенията на пазара относно фискалната устойчивост в тези държави. Същевременно спредовете на корпоративните облигации като цяло продължават бавно да се свиват.

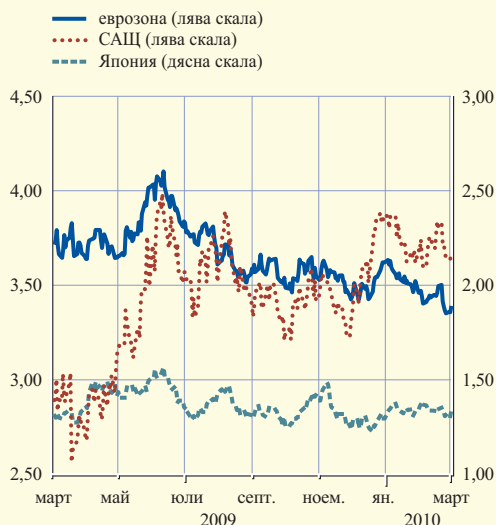
От края на ноември 2009 г. до 3 март 2010 г. равнището на доходността на 10-годишните държавни облигации в еврозоната леко се понижава до около 3,4%, отбелязвайки съвсем малки колебания през периода (виж графика 21). В противовес доходността на дългосрочните държавни ценни книжа в САЩ чувствително се повишава през разглеждания период и на 3 март достига равнище от около 3,7%. Съответно диференциалът между номиналните лихвени проценти по 10-годишните книжа в еврозоната и в САЩ променя знака си и се установява на равнище от около 30 б.т. на 3 март.

Несигурността на участниците на пазара по отношение на краткосрочната динамика на доходността на облигациите на основните пазари, измерена с очакваната колебливост на облигационния пазар, се променя незначително от края на ноември 2009 г. Това означава, че въпреки все по-голямото внимание, което анализаторите на пазара отделят на устойчивостта на публичните финанси в много развити държави, и съответното повишаване на риска за доходността на ДЦК инвеститорите не очакват големи колебания на основните облигационни пазари в близко бъдеще.

В началото на разглеждания период доходността на дългосрочните ДЦК в САЩ рязко се повишава в резултат от новите общо взето положителни макроикономически данни, които най-общо потвърждават, че е в ход постепенно възстановяване на икономиката на САЩ. Освен това в САЩ рязкото увеличаване на нетното предлагане на съкровищни облигации, насочено към пазарните участници от частния сектор през 2010 г. (а и след това), вероятно оказва значителен натиск за повишаване на доходността на американските дългосрочни ценни книжа през разглеждания период. Натискът на предлагането върху доходността на дългосрочните съкровищни облигации се проявява и в дългосрочните спредове между суаповите лихви и доходността на държавните облигации – те са отрицателни и значи-

Графика 21 Доходност на дългосрочните държавни облигации

(проценти годишно; дневни данни)

Източници: „Блумбърг“ и „Ройтерс“.
Забележка: Доходността на дългосрочните държавни облигации се отнася за 10-годишните облигации или за облигации с най-близкия сходен матуритет.

телно по-ниски в сравнение с равнищата преди кризата. Тъй като доходността на краткосрочните държавни ценни книжа остава слаба като отражение на очакванията на пазара, че лихвата по федералните фондове ще се запази изключително ниска за по-продължителен период, нарастването на доходността на дългосрочните ДЦК през последните месеци води до необичайно стръмен наклон на кривата на доходност в САЩ. През януари и февруари обаче някои не толкова положителни макроикономически данни, както и отдръпването на инвеститорите от рискови активи водят до понижаване на доходността на дългосрочните книжа в САЩ. Решението на Федералния комитет по операции на открития пазар от 18 февруари за повишаване на дисконтовия процент от 0,50% на 0,75% има съвсем ограничено въздействие върху кривата на доходност.

В сравнение с по-силно изразените напоследък колебания в доходността на облигациите в САЩ през разглеждания период доходността на дългосрочните ДЦК в еврозоната се колебае в значително по-тесни граници. В съответствие със стабилната като цяло доходност и оповестените хетерогенни макроикономически данни проучванията сочат, че участниците на пазара са променили в незначителна степен оценката си за икономическите перспективи пред еврозоната. В края на януари и началото на февруари склонността към придобиване на рискови активи отслабва поради засилващите се пазарни опасения за устойчивостта на фискалната позиция в някои държави от еврозоната и породения от тях пазарен натиск. Намалената склонност към риск оказва на свой ред натиск за понижаване на доходността на държавните облигации с най-висок рейтинг. Засиленото търсене на най-сигурни и най-ликвидни активи предизвиква и временно повишаване на ликвидната премия върху цените на германските държавни облигации. Тази динамика обаче има слаб принос за наблюдаваното значително разширяване на спредовете между германските облигации и облигациите на няколко държави от еврозоната през същия период.

Доходността на 5- и на 10-годишните инфлационно индексирани държавни облигации в еврозоната остава като цяло стабилна от края на ноември 2009 г. (виж графика 22). В общи линии плоската крива на доходност на средносрочните инфлационно индексирани облигации през разглеждания период подкрепя оценката, че очакванията на пазара относно икономическия растеж в еврозоната в средносрочна перспектива остават като цяло стабилни през периода.

Изравняващият темп на инфлация в еврозоната в средно- и дългосрочен план запазва колебливостта си през изминалите три месеца. Повечето колебания се дължат на временни технически пазарни фактори, които влияят върху пазара на инфлационно индексирани облигации по-специално в края на декември 2009 г. и в началото на януари 2010 г. (виж графика 23). В края на разглеждания период 5-годишният спот израв-

Графика 22 Доходност на инфлационно индексирани облигации на еврозоната с нулев купон

(проценти годишно; 5-дневна плъзгаща се средна на дневни данни; сезонно изгладени)

Източници: „Ройтерс“ и изчисления на ЕЦБ.

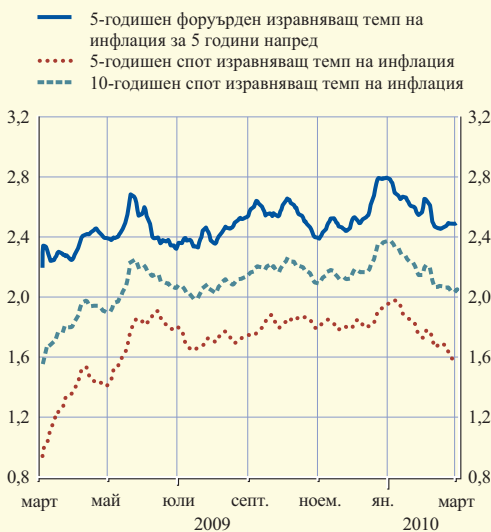
няващ темп на инфлация е приблизително 1,6%, което представлява намаление с около 20 б.т. спрямо края на ноември. Докато десетгодишният изравняващ темп на инфлация леко се покачва до 2,2%, петгодишният очакван форуърден изравняващ темп на инфлация за пет години напред – показател за дългосрочните инфлационни очаквания на пазарните участници и за свързаните с тях рискови премии – остава като цяло без промяна на равнище от 2,5% на 3 март.

От края на ноември 2009 г. до 3 март 2010 г. кривата на очакваните форуърдни лихвени проценти по овърнайт сделките с ДЦК в еврозоната се измества надолу при кратко- и средносрочните матуритети (виж графика 24). Вероятно това е отражение най-вече на ревизираните надолу очаквания на инвеститорите относно бъдещото развитие на краткосрочните лихвени проценти в еврозоната в условията на пазарни очаквания за умерено засилване на икономическата активност и съответно нарастване на инфлационния натиск.

Тенденцията от последните тримесечия към прогресивно стесняване на спредовете на корпоративните облигации в еврозоната, изглежда, отслабва. От края на ноември 2009 г. до средата на януари 2010 г. спредовете на корпоративните облигации продължават леко да се свиват при всички рейтингови класове и сектори. От друга страна обаче, едновременно с наблюдаваното от средата на януари засилване на общата несигурност на пазара, измерено чрез очакваната колебливост на фондовия пазар, отново се забелязва умерено разширяване на спредовете на корпоративните облигации. В малко по-дългосрочна перспектива спредовете на облигациите, чиито емитенти са с най-висок рейтинг, понастоящем се стесняват до равнищата отпреди кризата, докато при емитентите с по-нисък рейтинг са регистрирани значително по-високи спредове.

Графика 23 Изравняващи темпове на инфлация по облигации на еврозоната с нулев купон

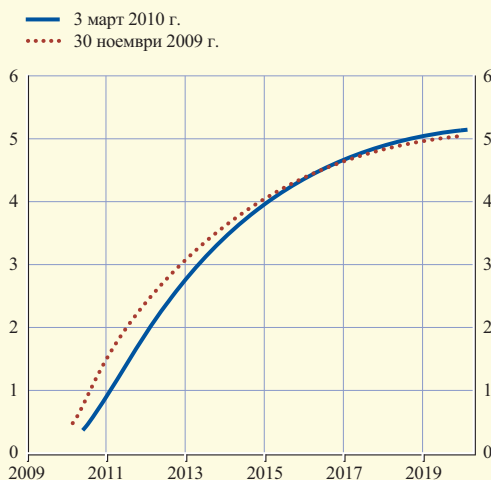
(проценти годишно; 5-дневна плъзгаща се средна на дневни данни; сезонно изгладени)

Източници: „Ройтерс“ и изчисления на ЕЦБ.

Графика 24 Очаквани форуърдни овърнайт лихвени проценти в еврозоната

(проценти годишно; дневни данни)

Източници: ЕЦБ, Euro MTS (базови данни) и Fitch Ratings (рейтинги).

Забележки: Кривата на очакваната форуърдна доходност, извлечена от матуритетната структура на пазарните лихвени проценти, отразява пазарните очаквания за бъдещите нива на краткосрочните лихвени проценти. Методът, използван за изчисляване на тези криви на очакваната форуърдна доходност, е представен в раздел *Крива на доходността в еврозоната* на интернет страницата на ЕЦБ. Данните се използват за оценка на кривите на доходност на държавните облигации в еврозоната с рейтинг AAA.

2.5 КАПИТАЛОВИ ПАЗАРИ

Акциите в еврозоната и САЩ поскъпват умерено в сравнение с равнищата им от края на ноември 2009 г. От средата на януари 2010 г. склонността към поемане на риск сред инвеститорите отслабва, което се дължи най-вече на засилващите се опасения на пазара относно перспективите за публичните финанси в редица държави. В тези условия несигурността на фондовия пазар, измерена чрез очакваната колебливост, нараства чувствително през втората половина на разглеждания период. Действителният и очакваният доход от акция на предприятията отбелязва подобрене и от двете страни на Атлантическия океан.

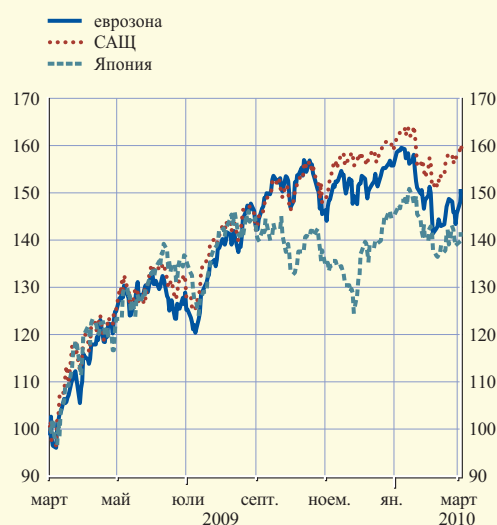
Наблюдаваната от март 2009 г. възходяща тенденция в световните цени на акциите продължава почти до средата на януари 2010 г., след което колебанията на фондовите пазари се засилват и натрупаните по-рано печалби се стопяват (виж графика 25). От края на ноември 2009 г. до 3 март 2010 г. цените на акциите в еврозоната, измерени с индекса *Dow Jones EURO STOXX*, се повишават общо с 2,2%. Подобно на тях борсовите цени в САЩ, измерени с индекса *Standard & Poor's 500*, отбелязват повишение с 2,1%. През същия период измерените с индекса *Nikkei 225* цени на акциите в Япония поскъпват повече, с 9,7%, но това увеличение всъщност компенсира съответен спад през предходните месеци.

След устойчивото намаляване, регистрирано спрямо върховете стойности от пролетта на 2009 г., несигурността на фондовия пазар, измерена чрез очакваната колебливост, отново осезаемо се повишава в средата на януари 2010 г., преди леко да възобнови понижаването си през февруари (виж графика 26). Засилването на несигурността в края на януари и началото на февруари вероятно отразява преди всичко по-малката склонност към риск и свързаното с нея нарастване на исканите компенсации за риск в условията на неустойчива динамика на цените на държавните облигации в някои държави от еврозоната. Очакваната колебливост в едно- и двегодишен хоризонт като цяло продължава бавно да отслабва.

От края на ноември 2009 г. до средата на януари 2010 г. продължава възстановяването на борсовите цени в условията на общо положителни макроикономически данни, което води до по-нататъшно подобряване на очакванията за световния икономически растеж. През втората половина на разглеждания период нагласите на фондовия пазар вероятно се влияят все по-силно от нарастващите опасения относно публичните финанси в някои държави от еврозоната. В еврозоната най-силно изразен спад е регистриран при акциите на финансовите институции, докато цените на акциите в другите икономически сектори се характеризират с разнообразна

Графика 25 Индекси на борсовите цени

(индекс: 1 март 2009 г. = 100; дневни данни)

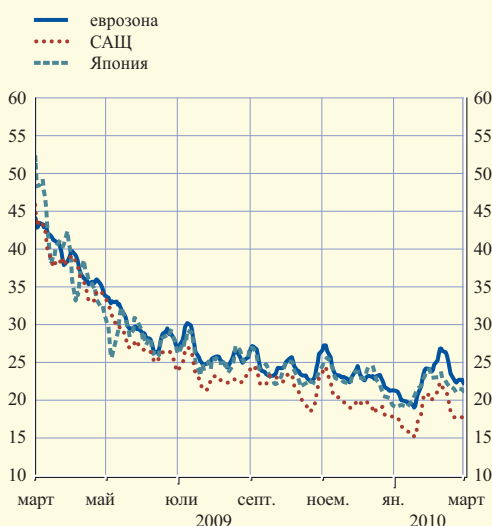
Източници: „Ройтерс“ и Thomson Financial Datastream.
Забележка: Използваните индекси са универсален *Dow Jones EURO STOXX* за еврозоната, *Standard & Poor's 500* за САЩ и *Nikkei 225* за Япония.

динамика без ясно изразена обща тенденция (виж таблица 3). Например цените на акциите в здравеопазването и в телекомуникациите, които са относително защитени сектори, се движат в противоположни посоки. В САЩ финансовият сектор се развива значително по-добре благодарение на оповестените като цяло стабилни печалби на банките през разглеждания период въпреки новите регулаторни мерки на правителството, които в началото предизвикват известен спад в цените на банковите акции.

Въпреки наблюдаваното напоследък понижение на борсовите цени постепенното подобряване на макроикономическите перспективи в световен мащаб и свързаното с него коригиране нагоре на очакванията за печалбите вероятно допринасят за допълнително повишаване на цените на акциите, поспециално през първата половина на разглеждания период. Темпът на намаляване на реализираните печалби от предприятията, включени в индекса *Dow Jones EURO STOXX*, чувствително се забавя на годишна основа, като прирастът на реализирания доход от акция бележи подобрене – от -40% през

Графика 26 Очаквана колебливост на фондовия пазар

(проценти годишно; 5-дневна плъзгаща се средна на дневни данни)

Източник: „Блумбърг“.

Забележки: Динамичните редове на очакваната колебливост отразяват очакваното стандартно отклонение на процентните изменения на борсовите цени през период до 3 месеца, отразено в цените на опциите, включени в индексите на борсовите цени. Индексите на акциите, за които се отнася очакваната колебливост, са *Dow Jones EURO STOXX 50* за еврозоната, *Standard & Poor's 500* за САЩ и *Nikkei 225* за Япония.

Таблица 3 Изменения на цените, изразени чрез индексите *Dow Jones EURO STOXX*, по икономически отрасли

(процентно изменение по цени в края на периода)

	<i>EURO STOXX</i>	Основни суровини	Потребителски услуги	Потребителски стоки	Нефт и природен газ	Финанси	Здравеопазване	Промисленост	Технологии	Телекомуникации	Комунални услуги
Дял на сектора в пазарната капитализация (данни към края на периода)	100,0	8,8	6,4	12,4	7,5	26,0	4,3	12,8	4,7	7,6	9,6
Изменения на цените (данни към края на периода)											
2008 г., 4 тр.	-21,2	-26,0	-7,7	-19,1	-17,8	-35,0	-9,2	-18,5	-22,8	-2,1	-13,5
2009 г., 1 тр.	-14,0	-13,6	-8,3	-11,5	-5,9	-20,1	-7,4	-14,0	-9,5	-8,8	-21,0
2009 г., 2 тр.	16,4	19,8	3,3	17,7	9,7	34,2	3,9	18,0	15,8	0,0	9,0
2009 г., 3 тр.	20,7	21,8	14,9	15,8	7,3	32,4	14,2	26,4	13,6	14,7	14,9
2009 г., 4 тр.	2,1	15,3	3,3	9,0	6,8	-5,5	7,7	3,8	-3,9	2,0	0,3
януари 2010 г.	-4,7	-6,8	0,0	-1,8	-5,3	-7,7	-0,8	-2,9	4,3	-7,1	-6,3
февруари 2010 г.	-1,9	-0,1	-1,6	-1,9	-2,5	-3,4	0,7	-2,3	-1,2	-0,1	-1,9
30 ноември 2009 г. – 3 март 2010 г.	2,2	6,9	7,9	7,8	2,4	-5,3	10,8	5,8	12,6	-3,5	1,1

Източници: Thomson Financial Datastream и изчисления на ЕЦБ.

ноември 2009 г. до -22% през февруари 2010 г. Очакванията за нарастването на дохода от акция през следващите 12 месеца също се подобряват и остават устойчиво на равнище от 27% през февруари, докато по-дългосрочните очаквания за дохода регистрират съвсем слабо подобрение (виж графика 27).

Подобна тенденция се наблюдава и при перспективите за корпоративната печалба в САЩ, изчислена на база дохода от акция на предприятията, включени в индекса *Standard & Poor's 500*. Действителният прираст на дохода от акция отбелязва подобрение – от -19% през ноември 2009 г. до -8% през февруари 2010 г., а очакваният прираст за следващите 12 месеца е повишен от 23% на 27% през същия период. По-дългосрочните очаквания за печалбата на борсово регистрираните предприятия в САЩ леко се подобряват.

2.6 ФИНАНСОВИ ПОТОШИ И ФИНАНСОВА ПОЗИЦИЯ НА НФП

Реалната цена на финансирането за НФП от еврозоната намалява значително в периода септември 2009 г. – януари 2010 г., като запазва тренда си, започнал през четвъртото тримесечие на 2008 г. По-нататъшното понижаване на цената на финансирането се дължи най-вече на резкия спад в цените на пазарното дългово финансиране и в по-малка степен на по-ниските лихви по банковите кредити и на по-ниската цена на котираните акции. При тези условия емитирането на дългови ценни книжа от нефинансовите предприятия остава интензивно, а делът на банковото финансиране се свива още повече.

УСЛОВИЯ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

В периода декември 2009 г. – януари 2010 г. реалната цена на външното финансиране за НФП от еврозоната, изчислена чрез претегляне на цената от различни източници на финансиране на база непогасените им салда (коригирани за резултата от преоценки), се понижава до 3,1%, което е с 33 б.т. по-ниско, отколкото през третото тримесечие на 2009 г. (виж графика 28).⁴

Както банковите лихвени проценти по кредитите, така и цената на пазарното дългово финансиране отбелязват през разглеждания период спад в реално изражение. Понижаването на банковите лихвени проценти отразява предимно продължаващия процес на постепенно прехвърляне на промените в основните лихвени проценти на ЕЦБ върху потребителите на

Графика 27 Очакван прираст на корпоративния доход от акция в САЩ и в еврозоната

(проценти годишно; месечни данни)

Източници: Thomson Financial Datastream и изчисления на ЕЦБ. Забележки: Очакваният прираст на корпоративния доход според индекса *Dow Jones EURO STOXX* за еврозоната и индекса *Standard and Poor's 500* за САЩ.

1) Краткосрочен се отнася за очаквания от анализаторите доход за дванадесет месеца напред (годишен темп на прираст).

2) Дългосрочен се отнася за очаквания от анализаторите доход за три до пет години напред (годишен темп на прираст).

⁴ При използване на актуализирани тегла за изчисляване на този показател реалната цена на външното финансиране достига 3,4% през септември 2009 г., а не 3,1%, както е посочено в „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, декември 2009 г.

банкови услуги на дребно в еврозоната. Реалните краткосрочни лихвени проценти на ПФИ спадат с 41 б.т. в периода септември 2009 г. – януари 2010 г., а реалните дългосрочни лихвени проценти на ПФИ се понижават с 27 б.т. Обратно, реалната цена на пазарното дългово финансиране се понижава с около 74 б.т. през същия период в резултат от допълнителното свиване на спредовете на корпоративните облигации и възвръщащата се склонност към риск през същия период. В по-дългосрочен план общата реална цена на финансирането за НФП в еврозоната достига най-ниското си равнище от 1999 г. насам за всички компоненти с изключение на реалната цена на акциите.

В периода септември 2009 г. – януари 2010 г. повечето номинални лихвени проценти на ПФИ по нови кредити за НФП отбелязват допълнително слабо понижение (виж таблица 4). Наблюдаваният от ноември 2008 г. насам низходящ тренд при лихвените проценти на ПФИ остава в съзвучие с понижаването на пазарните лихвени проценти и с доходността по облигациите през същия период, тъй като динамиката на цената на краткосрочното банково финансиране обикновено се влияе главно от промени в краткосрочните лихвени проценти на паричния пазар (*EURIBOR*), докато лихвите по банковите кредити с по-продължителен матуритет обикновено отразяват изменения в доходността на държавните облигации. Като цяло сега се очаква прехвърлянето на ефекта от предишните понижения на основните лихвени проценти на ЕЦБ върху банковите лихвени проценти да приключи. Последното проучване на банковото кредитиране в еврозоната потвърждава, че достъпът на банките до пазарно финансиране и ликвидната им позиция леко се подобряват, което допринася за облекчаване на условията за предоставяне на кредити за предприятия, и може да означава, че лихвите по кредитите се понижават.

Големият спад в реалната цена на пазарното дългово финансиране се дължи също на стесняването на спредовете по корпоративните облигации, измерващи разликата в доходността на корпоративните и на държавните облигации. Тези спредове започват да се свиват още в началото на 2009 г. През четвъртото тримесечие на 2009 г. и през януари и февруари 2010 г. те се стесняват при всички рейтингови класове, като достигат или слизат под равнищата, отбелязани през август 2008 г. (т.е. малко преди мащабното разширяване на спредовете по корпоративните облигации, настъпило при задълбочаване на кризата). Свиването е по-силно изразено при облигациите с нисък кредитен рейтинг, и по-специално при облигациите от

Графика 28 Реална цена на външното финансиране на НФП от еврозоната

(проценти годишно; месечни данни)

Източници: ЕЦБ, Thomson Financial Datastream, Merrill Lynch и Consensus Economics.

Забележки: Реалната цена на външното финансиране на НФП се изчислява като претеглена средна от цената на банковото кредитиране, цената на дълговите ценни книжа и цената на акциите, базирана на съответните им салда и дефлирана с инфлационните очаквания (виж каре 4 от „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, март 2005 г.). Въвеждането на хармонизирана лихвена статистика на ПФИ в началото на 2003 г. води до прекъсване на динамичните статистически редове.

Таблица 4 Лихвени проценти на ПФИ по нови кредити за НФП

(проценти годишно; б.т.)							Изменение в б.т. до януари 2010 г. ¹⁾		
	2008 4 тр.	2009 1 тр.	2009 2 тр.	2009 3 тр.	2009 дек.	2010 ян.	2008 окт.	2009 окт.	2009 дек.
Лихвени проценти на ПФИ по кредити									
Банкови овърдрафти към НФП	6,24	5,08	4,55	4,25	4,05	4,05	-284	-13	0
Кредити за нефинансови предприятия до 1 млн. евро с плаващ лихвен процент и с първоначален период на фиксиране на лихвения процент до 1 година	5,38	4,03	3,64	3,36	3,28	3,23	-329	-10	-5
с първоначален период на фиксиране на лихвения процент над 5 години	5,32	4,74	4,49	4,16	3,96	3,99	-158	-19	3
Кредити за нефинансови предприятия над 1 млн. евро с плаващ лихвен процент и с първоначален период на фиксиране на лихвения процент до 1 година	4,28	2,85	2,57	2,06	2,19	2,03	-356	-11	-16
с първоначален период на фиксиране на лихвения процент над 5 години	4,76	3,87	3,71	3,64	3,58	3,65	-143	1	7
Допълнителни показатели									
Тримесечни лихвени проценти на паричния пазар	3,26	1,63	1,22	0,77	0,71	0,68	-444	-6	-3
Доходност на 2-годишни държавни облигации	2,62	1,74	1,68	1,28	1,39	1,51	-176	12	12
Доходност на 7-годишни държавни облигации	3,28	3,38	3,53	3,10	3,10	3,23	-63	17	13

Източник: ЕЦБ.

1) В резултат от закръгляване числата може да не се равняват.

спекулативен клас. Например спредовете на облигациите в еврозоната с висока доходност и облигациите с кредитен рейтинг *BBB* бележат спад с 201 б.т. и 49 б.т. съответно през септември 2009 г. и февруари 2010 г., оставайки малко над предкризисните си равнища, а спредовете на облигациите с рейтинг *AA* се връщат до нивата, наблюдавани преди началото на кризата (виж графика 29). Пазарни фактори като по-слабото усещане за риск и намаляващото бягство от риск вероятно са повлияли за спада. Каре 4 предоставя информация относно финансовото състояние и нуждите от финансиране на малките и средните предприятия и на големите фирми в еврозоната през втората половина на 2009 г.

Графика 29 Спрег на корпоративните облигации на НФП

(б.т.; средни месечни стойности)

Източници: Thomson Financial Datastream и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Спредът на облигациите се изчислява спрямо доходността на държавни облигации с присъден рейтинг *AAA*.

Каре 4

РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРОУЧВАНЕТО ОТНОСНО ДОСТЪПА ДО ФИНАНСИРАНЕ НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ В ЕВРОЗОНАТА: ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА 2009 Г.

В карето са представени резултатите от втората част на „Проучване относно достъпа до финансиране на малки и средни предприятия в еврозоната.“¹ Проучването е проведено от името на ЕЦБ в периода 19 ноември – 18 декември 2009 г. и обхваща 5320 фирми от еврозоната.² То предоставя данни за финансовото състояние, нуждите от и достъпа до финансиране на малките и средните предприятия през втората половина на 2009 г., като се прави сравнение с големите фирми в еврозоната. Предвид факта, че проучването е проведено наскоро, е необходимо да се подхожда предпазливо, когато се правят категорични изводи от променящите се с течение на времето отговори на фирмите.

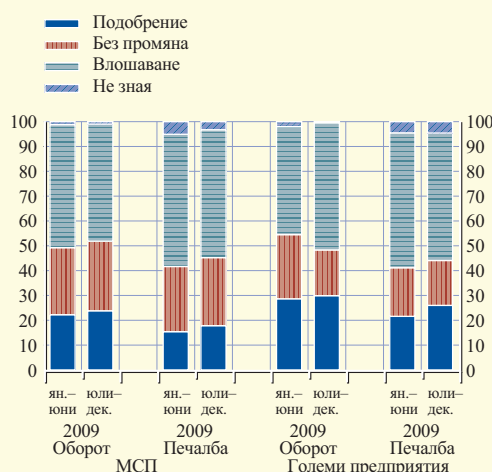
Финансово състояние на малките и средните предприятия в еврозоната

През втората половина на 2009 г. се наблюдава незначителна промяна в дохода и дълга на малките и средните предприятия. Процентът на МСП, отчитащи влошаване на приходите, се понижава до 51% от 53% през първата половина на 2009 г., а на тези, които посочват увеличаване, достига 18% от 15% (виж графика А). В крайна сметка 34% от малките и средните предприятия (спрямо 38% през първата половина на 2009 г.) отчитат спад на печалбата.³ При големите фирми тенденциите не са толкова неблагоприятни, тъй като спадаща печалба посочват 25% (33% през първата половина на 2009 г.). В допълнение процентът на МСП, посочващи намаляване на оборота, бележи леко понижение (от 50% достига до 47%), а този на отчитащите увеличаването му, се повишава незначително (от 22% на 24%) в унисон с подобряването на икономическата активност през втората половина на 2009 г.

Най-сериозният проблем, пред който са изправени МСП през втората половина на 2009 г., остава намирането на клиенти (28% спрямо 27% през първата половина на 2009 г.), следван от достъпа до финансиране (19% спрямо 17%). И обратно, при големите фирми намирането на клиенти

Графика А Показатели за икономическото положение на предприятията в еврозоната

(изменение за предходните 6 месеца; процентен дял на респондентите)

Източник: Проучване на ЕЦБ/Европейската комисия относно достъпа до финансиране на МСП.

1 За допълнителна информация виж *Проучване относно достъпа до финансиране на МСП от еврозоната: втората половина на 2009 г.*, 16 февруари 2010 г., Европейска централна банка, достъпно на уебсайта на ЕЦБ (<http://www.ecb.europa.eu/stats/money/surveys/sme/html/index.en.html>). Проучването се провежда съвместно от ЕЦБ и Европейската комисия веднъж на две години и в по-съкратена форма от ЕЦБ на всеки шест месеца. То съдържа въпроси относно тенденциите, наблюдавани през предходните шест месеца – в случая разглежданият период е втората половина на 2009 г.

2 МСП включват микропредприятия (1–9 служители), малки фирми (10–49 служители) и средни предприятия (50–249 служители). Големите предприятия се определят като фирми с над 250 служители.

3 Нетният процентен или изравнен дял от фирмите, отчитащи нарастване (понижаване), се изчислява като процентна разлика между дела на отчетените „повишения“ („понижения“) и „понижения“ („повишения“).

(24%) и конкуренцията (23%) са най-често посочваните проблеми, а достъпът до финансиране (12%) се среща по-рядко сред най-актуалните проблеми.

Нужди на малките и средните предприятия от външно финансиране

Макар че през второто шестмесечие на 2009 г. половината от малките и средните предприятия отчитат, че няма промяна в нуждата им от банкови кредити, една четвърт от тях посочват нарастване на нуждите им от такова финансиране и едва малко под 10% – отслабване. Като цяло 16% от МСП (до 11 % през първата половина на 2009 г.), особено микро- и малките предприятия отчитат нарастване на необходимостта от банкови кредити. Обратно, процентът на големите фирми, отчитащи повишаване на нуждите от банкови кредити, остава по-нисък и като цяло непроменен (6% спрямо 5% през първата половина на 2009 г.). Тези различия в зависимост от големината на предприятията отразяват факта, че големите предприятия по-често използват пазарно финансиране, чиито условия стават много по-благоприятни през втората половина на 2009 г. Освен това нуждата от търговски кредит⁴, която отчитат малките и средните предприятия, остава като цяло без промяна (средно 5% от МСП посочват повишение в сравнение с 4% през първата половина на 2009 г.), а тази на големите предприятия отслабва (-2% в сравнение с 0%).

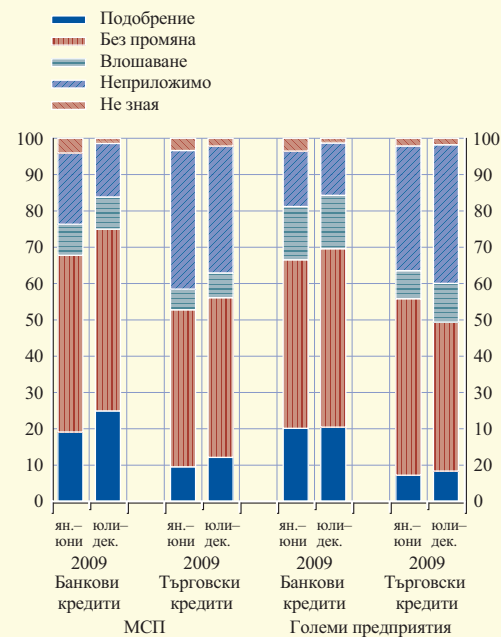
Що се отнася до факторите, оказващи влияние върху нетното нарастване на нуждите от външно финансиране на малките и средните предприятия, наблюдават се значителни различия в зависимост от размера на фирмите. Инвестициите в основен капитал са по-важни за големите и средните предприятия, докато необходимостта от по-съществено външно финансиране за микро- и малките предприятия се дължи преди всичко на запасите и оборотния капитал.

Искания за външно финансиране

През втората половина на 2009 г. 29% от МСП кандидатстват за банкови кредити (нови кредити или предоговаряне на съществуващи кредити) – процент, който остава като цяло непроменен спрямо първата половина на годината. Най-общо казано, делът на фирмите, подали искания, нараства право пропорционално на размера им. По подобен начин процентът на фирмите, които не са подали искания за кредит, опасявайки се те да не бъдат

Графика Б Нужди от външно финансиране на предприятията в еврозоната

(изменение за предходните 6 месеца; процентен дял на респондентите)

Източник: Проучване на ЕЦБ/Европейската комисия относно достъпа до финансиране на МСП.

⁴ В рамките на проучването търговският кредит се определят като покупка на стоки или услуги на една фирма от друга без незабавно разплащане в брой.

отхвърлени, намалява съобразно размера им. Само 7% от малките и средните предприятия не са кандидатствали за банково финансиране от опасения да не бъдат отхвърлени в сравнение с 5% през първата половина на 2009 г.

Що се отнася до резултатите от исканията за външно финансиране, голяма част от МСП (75%)⁵ посочват, че са получили пълния заявен размер на банковите кредити в сравнение със 77% през първата половина 2009 г. (виж графика В). Същевременно делът на отхвърлените искания се увеличава. Процентът на МСП, посочващи, че исканията им за банкови кредити са били отхвърлени, нараства и достига 18% в сравнение с 12% през първата половина на 2009 г. Както и през първото шестмесечие на годината, колкото по-големи са размерът и „възрастта“ на предприятието (от две до над десет години), толкова по-висок е процентът на удовлетворените искания. Процентът на напълно или частично удовлетворените (87%) и на отхвърлените (5%) искания за банкови кредити остава стабилен при големите предприятия. За разлика от банковите кредити процентът на удовлетворените искания на МСП за получаване на търговски кредит нараства, но и в този случай това зависи пропорционално от размера на предприятието.

Достъп до външно финансиране на малките и средните предприятия от еврозоната

Оценката на големите фирми за достъпа до банкови кредити през втората половина на 2009 г. е не толкова неблагоприятна (-29% средно спрямо 41% през първата половина) главно в резултат от по-малкия дял големи фирми, отчитащи влошаване. Същевременно нетният процент на МСП, посочващи ограничаване на достъпа до банкови кредити (под формата на нови кредити или

Графика В Резултати от исканията за външно финансиране на предприятията от еврозоната

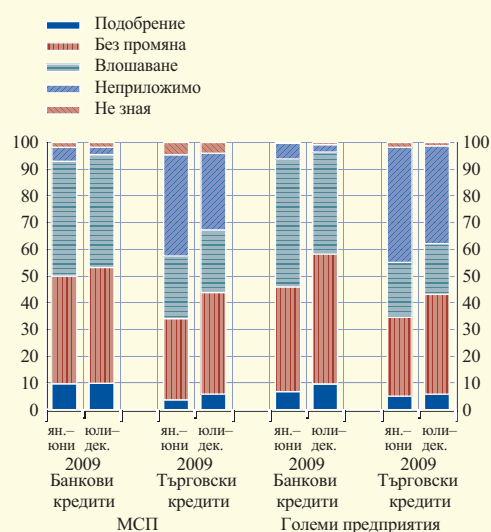
(изменение за предходните 6 месеца; процентен дял на предприятията, кандидатстващи за банкови или търговски кредити)

Източник: Проучване на ЕЦБ/Европейската комисия относно достъпа до финансиране на МСП.

Графика Г Достъпност на външното финансиране за предприятията от еврозоната

(изменение за предходните 6 месеца; процентен дял на предприятията, кандидатстващи за външно финансиране)

Източник: Проучване на ЕЦБ/Европейската комисия относно достъпа до финансиране на МСП.

⁵ Вследствие на закръгляване общият процентен дял на напълно удовлетворените (56%) и частично удовлетворените (18%) искания за кредит възлиза на 75%.

предоговаряне на съществуващи), остава като цяло непроменен в сравнение с първата половина на 2009 г. (-32% спрямо -33% през първата половина). Влошаване на достъпа до финансиране отчитат 42%, а подобряване 10% (виж графика Г). В съзвучие с различните нужди от външно финансиране в зависимост от размера на фирмите е възможно големите предприятия да са изразили по-благоприятно становище относно достъпа до банково финансиране, тъй като отчасти са го заменили с пазарно. По отношение на търговските кредити МСП и големите фирми отчитат като цяло по-слабо влошаване на достъпа до финансиране през втората половина на 2009 г.

Както и през първото полугодие основните фактори, допринесли за ограничаването на достъпа до външно финансиране за МСП, са общите икономически прогнози и прогнозите за отделните предприятия, както и

готовността на банките да предоставят кредити (виж графика Д). В положителен план, нетният процент на МСП, отчитащи влошаване на общите икономически прогнози и прогнозите за отделните предприятия, се понижава значително през втората половина на 2009 г. Като цяло всички класове предприятия в зависимост от размера (с изключение на микропредприятията) отчитат подобряване на собствения капитал и кредитната си история, което вероятно се дължи на донякъде по-бавния темп на спад на печалбата. Обратно, оценката на МСП за готовността на банките да предоставят кредити остава като цяло непроменена: 33% (в сравнение с 32% през първата половина на 2009 г.) от МСП посочват отслабване на готовността на банките да предоставят кредити, а едва 8% (7% през първото полугодие) отчитат повишаване. Същевременно нетният процентен дял на големите предприятия, посочващи по-слаба готовност на банките да предоставят кредити, намалява от 20% през първата половина на 2009 г. на 14%.

Условия за предоставяне на банкови кредити

Близо една трета от МСП отчитат повишаване равнището на лихвените проценти по банковите кредити през втората половина на 2009 г. (по-конкретно 35%, като цяло без промяна спрямо първата половина на 2009 г.), а 27% отчитат понижаване (29% за първото шестмесечие). По-специално, по-висок е процентът на микропредприятията, посочващи повишаване на равнището на лихвените проценти, което вероятно се обуславя от продължаващото влошаване на собствения капитал и кредитната им история, а този на МСП е по-нисък. За разлика от тях големите предприятия отчитат спад в равнището на лихвените проценти. Освен това малко над една трета от МСП в крайна сметка отчитат допълнително повишаване на изискванията за обезпечение и на други изисквания, като тези по договорите за кредит, както и на таксите, комисионите и другите разходи. Големите предприятия като цяло също отчитат допълнително затягане на условията за предоставяне на

Графика Д Фактори, оказващи влияние върху достъпа до финансиране за МСП от еврозоната

(изменение за предходните 6 месеца; процентен дял на респондентите)

Източник: Проучване на ЕЦБ/Европейската комисия относно достъпа до финансиране на МСП.

кредити. В същото време голям процент фирми посочват, че тези условия остават непроменени (между 45% и 54% от МПС и между 38% и 55% от големите предприятия).

Очаквания, свързани с достъпа до финансиране

Почти половината от МСП очакват достъпът им до вътрешни и външни източници на финансиране да остане непроменен през първата половина на 2010 г. В същото време през първата половина на 2010 г. процентът на МСП, очакващи ограничаване на достъпа до банкови (20%) и търговски кредити (11%), остава по-голям от този на очакващите подобрене МСП (14% за банкови и 8% за търговски кредити). Докато близо половината от големите предприятия не очакват промени във връзка с достъпа си до вътрешно и външно финансиране, като цяло големите фирми са донякъде по-оптимистично настроени относно вътрешните си средства и достъпа до банкови кредити през първата половина на 2010 г.

ФИНАНСОВИ ПОТОЦИ

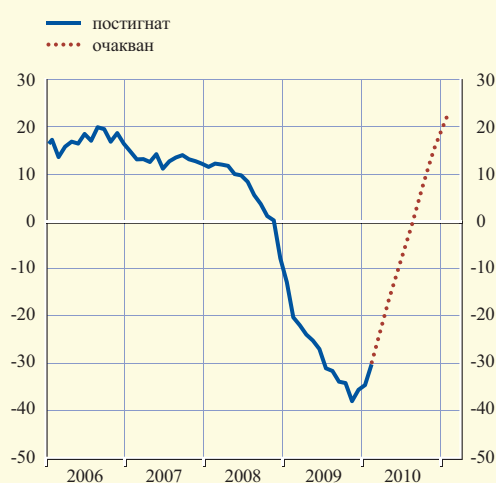
Повечето показатели за рентабилността на НФП от еврозоната отчитат през четвъртото тримесечие на 2009 г. стабилизиране на спада и забавяне на темпа му в началото на 2010 г. Годишният темп на изменение на дохода от акция на листваните нефинансови предприятия в еврозоната остава през февруари 2010 г. силно отрицателен (-32%), въпреки че се свива с по-бавни темпове (виж графика 30). В перспектива се очаква бъдещата доходност да продължи да се подобрява, макар да се очаква прирастът на дохода от акция на НФП да остане отрицателен до лятото на 2010 г.

Що се отнася до външното финансиране, кредитите на ПФИ за нефинансовите предприятия продължават да намаляват, а емитирането на пазарни инструменти (дългови ценни книжа и

котираните акции) е интензивно (виж графика 31). По-конкретно, годишният темп на прираст на котираните акции, издадени от НФП, се ускорява през четвъртото тримесечие на 2009 г., стимулиран от доброто състояние на фондовите пазари. Емисията на дългови ценни книжа остава значителна със спад през четвъртото тримесечие на 2009 г., породен от по-слабия ѝ годишен темп при краткосрочните матуритети, което се дължи на факта, че емитентите изразяват предпочитание към дългосрочните дългови ценни книжа, за да си осигурят благоприятни условия за дългосрочно финансиране. Два фактора вероятно са изиграли ролята на стимул за емисията на дългови ценни книжа от НФП. Първо, общата цена на пазарния дълг отбелязва по-ясно изразен спад, отколкото лихвите по банковите кредити от края на 2008 г. Второ, замаяната на пазарно с банково финансиране, която се наблюдава предимно

Графика 30 Доход на акция на борсово регистрираните НФП в еврозоната

(проценти годишно; месечни данни)

Източници: Thomson Financial Datastream и изчисления на ЕЦБ.

Графика 31 Разбивка по инструменти на външното финансиране за НФП

(годишно процентно изменение)

Източник: ЕЦБ.

Забележка: Котируваните на акциите са в евро..

при големите предприятия, вероятно се засилва от ограниченото банково кредитиране и по-строгите условия за предоставяне на кредити от страна на банките.

Прирастът на банковите кредити за НФП става отрицателен (-2,1%) през декември 2009 г. (виж таблица 5). През януари 2010 г. годишният темп на прираст на кредитите за НФП продължава да се забавя до -2,7%. По специално, краткосрочните кредити за НФП (с матуритет до една година) бележат най-съществен спад, а от ноември 2008 г. годишният им темп на прираст е отрицателен. Емпирични данни показват, че обикновено кредитите за НФП показват тенденция да следват със значително закъснение бизнес цикъла. Следователно забавянето при кредити

тите явно съответства на рязкото намаляване на икономическата активност и капиталовите разходи, наблюдавано през предходните тримесечия.

Според резултатите от последното проучване на банковото кредитиране фактори на търсенето, например по-ниски инвестиции в основен капитал и дейности по сливания и придобивания, са се отразили неблагоприятно върху търсенето на кредити от страна на НФП (виж

Таблица 5 Финансиране на НФП

(процентно изменение; данни към края на тримесечието)

	Годишен темп на прираст				
	2008 4 тр.	2009 1 тр.	2009 2 тр.	2009 3 тр.	2009 4 тр.
Кредити на ПФИ	9,5	6,2	2,7	-0,2	-2,1
До една година	6,7	-0,5	-5,8	-10,2	-13,7
Над една и до пет години	14,0	11,1	7,2	2,0	-1,3
Над пет години	9,4	8,1	5,9	4,6	3,9
Емитирани дългови ценни книжа	7,8	9,1	11,8	15,3	13,6
Краткосрочни	17,1	-10,7	-24,6	-26,1	-39,4
Дългосрочни, в т. ч.: ¹⁾	6,2	13,1	19,1	23,3	24,1
С фиксиран лихвен процент	7,7	17,6	25,3	31,8	32,8
С променлив лихвен процент	2,3	-0,5	-1,0	-4,7	-4,8
Емитирани акции, търгувани на фондовата борса	-0,1	0,4	1,5	1,9	1,9
Допълнителни показатели²⁾					
Общо финансиране	3,9	3,3	2,8	2,1	-
Кредити за НФП	8,9	6,3	4,1	1,6	-
Застрахователни технически резерви ³⁾	0,5	0,5	0,5	0,6	-

Източници: ЕЦБ, Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Данните в таблицата (с изключение на допълнителните показатели) са отчетени в паричната и банковата статистика и в статистиката на емитираните ценни книжа. Незначителните разлики спрямо данните, посочени във финансовата статистика, може да се дължат на различните методи за оценка.

1) Сборът от фиксирания и променливия лихвен процент може да не се равнява на дългосрочните дългови ценни книжа, общо, тъй като дългосрочните дългови ценни книжа с нулев купон, които включват и резултата от преоценки, не са показани отделно в тази таблица.

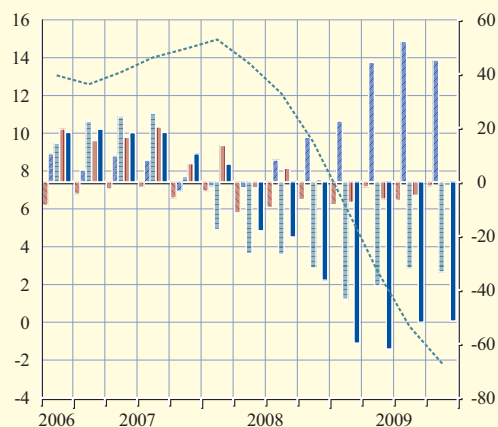
2) Данните са отчетени в тримесечните европейски отраслови отчети. Общото финансиране на НФП включва кредити, емитирани дългови ценни книжа, акции, търгувани на фондовата борса, застрахователни и технически резерви, други задължения и финансови деривати.

3) Включва резерви на пенсионни фондове.

Графика 32 Прираст на кредитите за НФП и принос по фактори за търсенето на кредити

(годишно процентно изменение; нетни проценти)

- дълготрайни инвестиции (дясна скала)
- запаси и оборотен капитал (дясна скала)
- придобиване, сливане и реструктуриране на предприятия (дясна скала)
- реструктуриране на дълг (дясна скала)
- самофинансиране (дясна скала)
- кредити за НФП (лява скала)

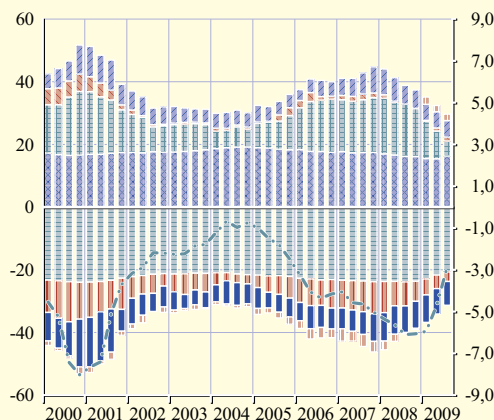
Източник: ЕЦБ.

Забележки: Нетните проценти се отнасят за разликата между дела на банките, отчитайки, че даден фактор има принос за затягане на критериите за отпускане на кредити, и дела на тези, които обявяват, че факторът допринася за облекчаването им. Виж също проучването на банковото кредитиране от октомври 2009 г.

Графика 33 Спестявания, финансиране и инвестиции на НФП

(плъзгаща се сума за 4 тримесечия; процент от брутната добавена стойност)

- нетно придобиване на акции
- нетно придобиване на финансови активи, без акции
- брутно капиталопроизводство
- емитиране на некотираните акции
- емитиране на котираните акции
- дългово финансиране
- брутни спестявания и нетни капиталови трансфери
- други
- финансов недостиг (дясна скала)

Източник: Сметки на еврозоната.

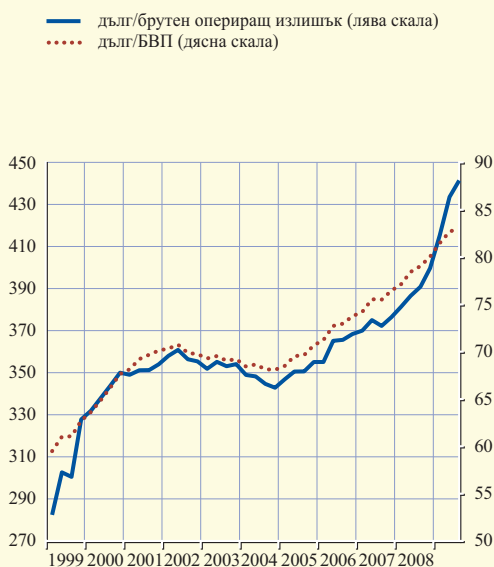
Забележка: Дългът включва заеми, дългови ценни книжа и резерви на пенсионни фондове. Показателят „други“ включва финансови деривати, други нетирани задължения/вземания и корекции. Вътрешнофирмените кредити са нетирани. Финансов недостиг е съотношението между предоставените кредити, нето, и ползваните кредити, нето, което в общия случай представлява разлика между брутните спестявания и брутното капиталопроизводство.

графика 32). Макар че смекчаването на строгите условия за отпускане на заеми и кредитни линии за предприятия продължава и през третото тримесечие на 2009 г., емпирични данни сочат, че промените в условията за предоставяне на кредити влияят върху динамиката на кредитния растеж със закъснение от три до четири тримесечия.

Финансовият недостиг на НФП (или нетният размер на получените от тях кредити) – т.е. разликата между капиталовите разходи за реални инвестиции и вътрешно генерираните средства (брутни спестявания) – намалява значително до 3% от брутната добавена стойност през третото тримесечие на 2009 г. на база плъзгаща се сума за четири тримесечия. Графика 33 показва компонентите на спестяванията, финансирането и инвестициите на фирмите от еврозоната, отчетени във финансовите сметки на еврозоната при налични данни до третото тримесечие на 2009 г. Както се вижда от графиката, по-малкото реални инвестиции (брутното образуване на основен капитал) биха могли във все по-голяма степен да бъдат финансирани с използване на собствени средства, докато прирастът на външното финансиране намалява. Същевременно нетното придобиване на финансови активи, включително акции, продължава да намалява през третото тримесечие на 2009 г.

Графика 34 Коефициенти на дълга на НФП

(процент)

Източници: ЕЦБ, Евростат и изчисления на ЕЦБ.
Забележки: Дългът се отчита по тримесечните сметки на еврозоната. Той включва кредити, емитирани дългови ценни книжа и резерви на пенсионни фондове. Данните са до третото тримесечие на 2009 г.

Графика 35 Нетно бреме на банковите лихвени проценти за НФП

(б.т.)

Източник: ЕЦБ.
Забележка: Нетното бреме на банковите лихвени проценти се определя като разлика между среднопретеглените проценти по кредити и среднопретеглените проценти по депозити за сектора на НФП и е базирано на непогасените им салда.

ФИНАНСОВА ПОЗИЦИЯ

По-слабите потоци външен финансов ресурс, съчетани със свиването на корпоративните печалби водят до допълнително увеличаване на задлъжнялостта на НФП, която през третото тримесечие на 2009 г. достига рекорден размер (виж графика 34). В резултат от значителното понижаване на лихвите по банкови кредити и на пазарните лихвени проценти лихвеното бреме на НФП продължава да намалява през четвъртото тримесечие на 2009 г. и достига равнищата си от края на 2006 г. (виж графика 35). Като цяло високото равнище на дълга и свързаното с него лихвено бреме може да накарат сектор НФП да използва бъдещи парични потоци за реструктуриране на балансите си и да ограничат търсенето на външно финансиране през предстоящия период.

2.7 ФИНАНСОВИ ПОТОЦИ И ФИНАНСОВА ПОЗИЦИЯ НА СЕКТОР „ДОМАКИНСТВА“

През четвъртото тримесечие на 2009 г. условията за финансиране на домакинствата допълнително се подобряват, като банковите лихвени проценти по кредитите продължават да намаляват и фактическото затягане на условията за предоставяне на банкови кредити е по-слабо. Годишният темп на прираст на банковите кредити за домакинствата се ускорява през четвъртото тримесечие на 2009 г. и януари 2010 г. главно в резултат от устойчивия месечен входящ поток на жилищни кредити. В сравнение с приходите задлъжнялостта на домакинствата остава общо стабилна, а бремето на лихвените плащания продължава да намалява.

УСЛОВИЯ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Прехвърлянето на ефекта от предишни понижения на основните лихвени проценти на ЕЦБ, както и намаляването на пазарните лихвени проценти и на доходността по облигациите довеждат до допълнително понижаване на лихвите на ПФИ по жилищни кредити за домакинства през четвъртото тримесечие на 2009 г. (виж графика 36). Този спад е по-малък от наблюдавания през предходното тримесечие, но обхваща всички матуритети. Сроковата структура на лихвените проценти по жилищни кредити продължава да се характеризира със значителен положителен спред между лихвените проценти по кредити с продължителен (т.е. над пет години) и с кратък (т.е. до една година) период на първоначално фиксиране на лихвите, което продължава да насочва кредитите за нов бизнес към по-кратки периоди на първоначално фиксиране на лихвения процент.

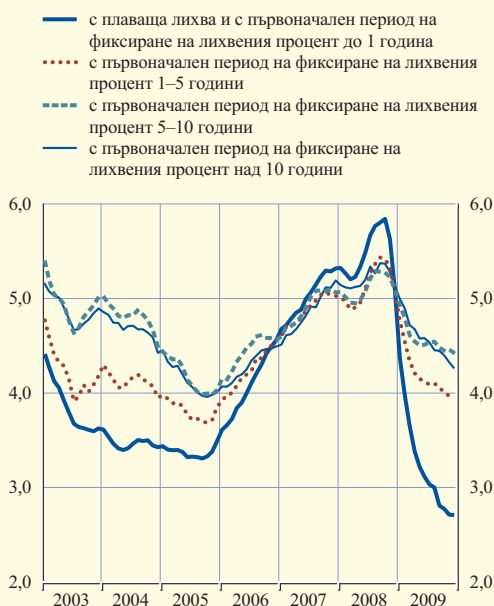
За разлика от предишното тримесечие, когато лихвените проценти на ПФИ по потребителски кредити се понижават само за кредити с период на първоначално фиксиране на лихвения процент над пет години, наблюдаваният през четвъртото тримесечие спад обхваща всички матуритети, като при кредитите с период на първоначално фиксиране на лихвата до една година е особено силно изразен. Като цяло лихвите по кредитите с период на първоначално фиксиране на лихвения процент от една до пет години остават най-ниски, следвани непосредствено от кредитите с най-краткия период на първоначално фиксиране на лихвата (т.е. кредити с плаващ лихвен процент и период на първоначално фиксиране на лихвата до една година), а тези по кредитите с период на първоначално фиксиране на лихвата над 5 години остават най-високи. В същото време спредът между най-високите и най-ниските лихвени проценти се свива през четвъртото тримесечие след неизменно разширяване през предходните.

Средовете между лихвените проценти по нови жилищни кредити и съпоставимите пазарни лихвени проценти се свиват през четвъртото тримесечие както при краткосрочните, така и при дългосрочните кредити. При потребителските кредити средовете по краткосрочните лихви остават като цяло непроменени през четвъртото тримесечие, докато тези по дългосрочните се свиват.

Резултатите от проведеното през януари 2010 г. проучване на банковото кредитиране сочат, че нетно делът на банките, отчитащи затягане на условията за предоставяне на кредити, продължава да намалява през четвъртото тримесечие както за жилищните, така и за потребителските и други видове кредити. При жилищните кредити това се дължи главно на по-слабото усещане за риск, свързано с общата икономическа активност, и по-специално с

Графика 36 Лихвени проценти по жилищни кредити на ПФИ за домакинства

(проценти годишно; без такси; лихвени проценти по нов бизнес)

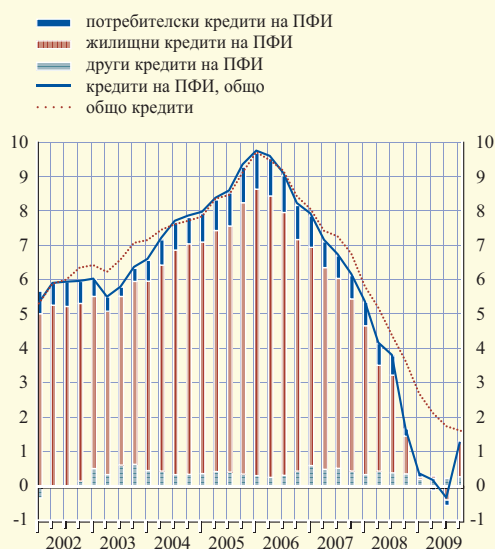
перспективите за пазара на жилища. Към потребителските и други видове кредити се прилагат значително по-меки условия за кредитиране, отколкото към жилищните кредити. Заслужава да се отбележи, че балансовите ограничения и цената на финансовия ресурс, които за разлика от икономическите условия могат да се разглеждат като фактори, изцяло свързани с банките, вече не съдействат за прилагането на по-строги условия при предоставянето на кредити, които да се използват при жилищни, потребителски и други видове кредити. В заключение, банките считат, че нетно търсенето на жилищни кредити продължава да нараства през четвъртото тримесечие в резултат от положителните перспективи за пазара на жилища, докато нетно търсенето на потребителски и други видове кредити се смята за ограничено, тъй като няма подобряване при разходите за дълготрайни стоки или спестяванията на домакинствата.

ФИНАНСОВИ ПОТОЦИ

Годишният темп на прираст на всички кредити, предоставени на сектор „домакинства“, допълнително се забавя, като през третото тримесечие на 2009 г. (последното, за което има налични данни от интегрираните финансови сметки на еврозоната) достига 1,7% в сравнение с 2,1% през предходното тримесечие. Годишният темп на прираст на кредитите на НПФИ за домакинства остава много висок и възлиза на 25,9% през третото тримесечие спрямо 23,1% през предходното. До голяма степен обаче този темп на прираст не се дължи на ново кредитиране от НПФИ, а по-скоро е отражение на секюритизацията чрез действи-

Графика 37 Кредити за домакинства, общо

(годишно процентно изменение; принос, пр.п.; в края на тримесечието)

Източник: ЕЦБ.
Забележки: Общо кредити включват кредити от всички институционални сектори, включително останалия свят за домакинствата. За четвъртото тримесечие на 2009 г. общите кредити за домакинствата са оценени на база трансакциите, отчетени от паричната и банковата статистика. За информацията относно различията между кредитите на ПФИ и общо кредитите при изчисляването на темповете на прираст виж съответните методологически бележки.

Графика 38 Финансови инвестиции на домакинствата

(годишно процентно изменение; принос, пр.п.)

Източници: ЕЦБ и Евростат.
1) Включва кредити и други задължения.

телни продажби (при нея кредитите не се признават и следователно се отписват от балансите на ПФИ, а впоследствие се осчетоводяват като кредити от други финансови посредници), която особено много се използва в края на 2008 г. и в началото на 2009 г. и продължава да влияе върху годишния темп на прираст на кредитите. Ускоряването през третото тримесечие на годишния темп на прираст на кредитите на НПФИ за домакинства се компенсира от понататъшното забавяне, наблюдавано при кредитите на ПФИ, които отчитат отрицателен годишен темп на нарастване. Данните за кредитите на ПФИ, налични до януари, сочат, че темпът на прираст на всички заеми за домакинства достига най-ниското си равнище през третото тримесечие (виж графика 37), преди да се ускори леко през четвъртото тримесечие и в началото на 2010 г.

През януари 2010 г. годишният темп на прираст на кредитите на ПФИ за домакинства нараства до 1,6% в сравнение с -0,1% и 0,3% съответно през третото и четвъртото тримесечие на 2009 г. В същото време на годишна база тримесечният темп на растеж – показател за краткосрочната динамика – се ускорява значително през втората половина на 2009 г. и достига 3,5% през януари 2010 г. Това е още едно потвърждение, че е достигната повратна точка при кредитите за домакинствата. Ако обаче в контекста на дейностите по секюритизация се има предвид ефектът от непризнаването на кредитите, възстановяването на годишния темп на прираст на кредитите за домакинства е по-ограничено.

Непрекъснатите положителни потоци при кредитите на ПФИ и ускорението, наблюдавано при годишния темп на прираст, изглежда са в унисон с дългосрочните закономерности, като кредитите за домакинствата отбелязват подобрене в началото на икономическия цикъл. Същевременно това подобрене може да остане на този етап умерено предвид факта, че пазарите на жилища и доходите все още са свързани със значителна несигурност и че равнището на задлъжнялост на домакинствата се запазва сравнително високо спрямо предходни икономически цикли.

Сред кредитите на ПФИ за домакинства продължава да се повишава годишният темп на прираст на жилищните кредити, като се установява на равнище от 1,8% през януари 2010 г. спрямо 0,2% средно през четвъртото тримесечие на 2009 г., отразявайки устойчивите месечни входящи потоци от средата на 2009 г. Същата тенденция се наблюдава при другите кредити, при които годишният темп на нарастване се ускорява до 2,2% през януари спрямо 1,9% през четвъртото тримесечие на 2009 г. Обратно, годишният темп на прираст на потребителските кредити остава леко отрицателен (на равнище от -0,1% през януари), но показва признаци на подобряване в сравнение с втората половина на 2009 г., когато достига средно -1,0%.

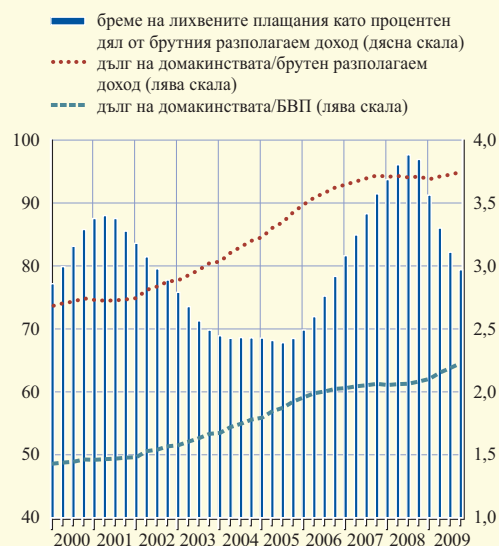
Ако разгледаме страната на активите в баланса на сектор „домакинства“, отчетени във финансовите сметки на еврозоната, годишният темп на прираст на финансовите инвестиции, общо, продължава да се ускорява и през третото тримесечие достига 3,0% спрямо 2,7% през второто (виж графика 38). Инвестициите на сектор „домакинства“ във валута и депозити продължават да допринасят най-много за финансовите инвестиции, общо, макар и по-малко от преди. Всъщност домакинствата прехвърлят средства от ликвидни в дългосрочни и по-рискови активи. По-специално, вложенията в капиталови инструменти и взаимни фондове (различни от фондове на паричния пазар) се увеличават, както и придобиването на застрахователни технически резерви.

ФИНАНСОВА ПОЗИЦИЯ

През последните тримесечия равнището на задлъжнялост на домакинствата се стабилизира в резултат от продължаващия спад на кредитирането им. По-конкретно, към края на 2007 г. съотношението „дълг/разполагаем доход“ на домакинствата се установява на равнище от близо 94% и по оценки остава под 95% и през четвъртото тримесечие на 2009 г. (виж графика 39). Обратно, тогава съотношението „дълг/БВП“ на домакинствата се оценява като още по-високо. Несъответствието между двата показателя се дължи на факта, че като цяло цикличният спад в икономическата активност е по-силно изразен, отколкото в доходите на домакинствата. Според оценки бремето на лихвените плащания на сектор „домакинства“ намалява допълнително, макар и по-слабо в сравнение с предходни тримесечия, и през четвъртото тримесечие възлиза на малко под 3,0% от располагаемия доход спрямо 3,1% през предходното тримесечие. При оставащото като цяло устойчиво съотношение „дълг/доход“ на домакинствата това се дължи главно на влиянието на спадащите банкови лихвени проценти по кредитите, особено на тези с променлив лихвен процент.

Графика 39 Дълг на домакинствата и лихвени плащания

(проценти)

Източници: ЕЦБ и Евростат.

Забележки: Дългът на домакинствата включва общите кредити за домакинствата от всички институционни сектори, включително останалия свят. Лихвените плащания не включват пълната цена на финансирането, платена от домакинствата, тъй като изключват такси за финансови услуги. Някои от данните за последното показано тримесечие са оценки.

3 ЦЕНИ И РАЗХОДИ

Годишната ХИПЦ-инфлация в еврозоната е 0,9% през февруари 2010 г., след като през януари възлиза на 1,0%. Публикуваните през последното тримесечие данни за ХИПЦ потвърждават, че инфлацията е достигнала положителни стойности след периода на дезинфлация през лятото и есента на 2009 г. В бъдеще се очаква ХИПЦ-инфлацията да бъде около 1,0% в краткосрочен план и да остане умерена в рамките на съответстващия на политиката (средносрочен) времеви хоризонт. Подобно на бавното възстановяване на вътрешното и външното търсене, общата динамика на цените, разходите и заплатите се очаква да остане умерена. Тази оценка е отразена и в макроикономическите прогнози за еврозоната от март 2010 г. на експертите на ЕЦБ, които предвиждат годишна ХИПЦ-инфлация в диапазона от 0,8% до 1,6% през 2010 г. и от 0,9% до 2,1% през 2011 г. В сравнение с макроикономическите прогнози на експертите от Евросистемата от декември 2009 г. диапазонът за 2010 г. е леко коригиран надолу, а диапазонът за 2011 г. – незначително нагоре. Рисковете за тази прогноза като цяло остават балансиранни.

3.1 ПОТРЕБИТЕЛСКИ ЦЕНИ

Според моментната оценка на Евростат годишната ХИПЦ-инфлация в еврозоната през февруари е 0,9%. Това е четвърти пореден месец с положителен размер на инфлацията след периода на дезинфлация, наблюдаван през летните и есенните месеци на 2009 г. (виж графика 40 и таблица 6).

Ако разгледаме най-новите данни за динамиката на ХИПЦ на секторно ниво, годишното изменение на енергийния компонент в ХИПЦ нараства от 1,8% през декември на 4,0% през януари 2010 г. – последния месец, за който имаме разбивка на наличните данни. В по-дългосрочна перспектива годишното изменение на енергийните цени расте непрекъснато, след като е достигнало най-ниската си стойност от -14,4% през юли 2009 г. Нарастването от миналия юли досега се дължи главно на базови ефекти вследствие резкия спад на петролните цени през втората половина на 2008 г. При цените на енергийните компоненти прави впечатление, че трендът им на покачване идва от повишаващите се цени на тези от тях, които са пряко свързани с динамиката на петролните цени (течни горива и горива и масла за личния транспорт), докато годишното изменение на цените на непетролните енергийни компо-

Таблица 6 Динамика на цените

(годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

	2008	2009	2009 септ.	2009 окт.	2009 ноем.	2009 дек.	2010 ян.	2010 февр.
ХИПЦ и неговите компоненти								
Общ индекс ¹⁾	3,3	0,3	-0,3	-0,1	0,5	0,9	1,0	0,9
Енергия	10,3	-8,1	-11,0	-8,5	-2,4	1,8	4,0	.
Непреработени храни	3,5	0,2	-1,3	-1,6	-1,3	-1,6	-1,3	.
Преработени храни	6,1	1,1	0,5	0,3	0,5	0,7	0,6	.
Неенергийни промишлени стоки	0,8	0,6	0,5	0,3	0,2	0,4	0,1	.
Услуги	2,6	2,0	1,8	1,8	1,6	1,6	1,4	.
Други ценови показатели								
Цени на производител в промишлеността	6,1	-5,1	-7,6	-6,6	-4,4	-2,9	-1,0	.
Цени на петрола (евро за барел)	65,9	44,6	46,9	49,8	52,1	51,6	54,0	54,5
Цени на неенергийни суровини	2,1	-18,5	-17,1	-7,3	-0,9	19,0	27,0	28,8

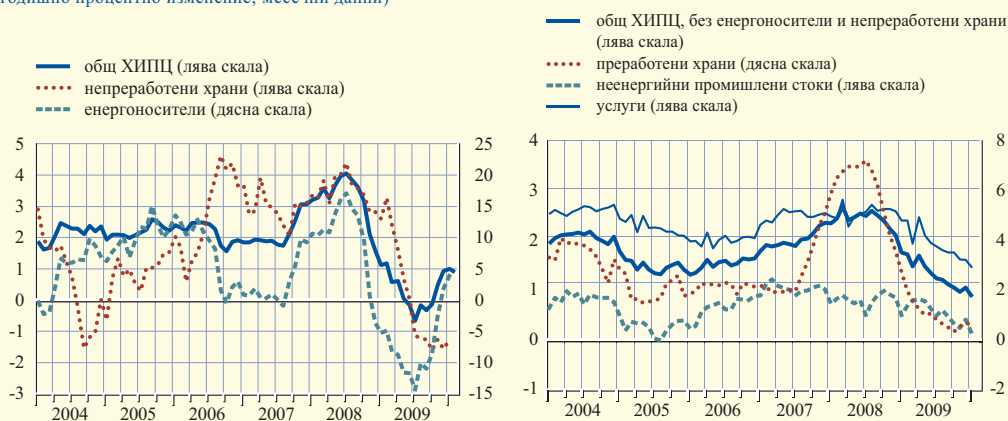
Източници: Евростат, ЕЦБ и изчисления на ЕЦБ въз основа на данни на Thomson Financial Datastream.

Забележка: Индексът на цените на неенергийните суровини е претеглен според структурата на вноса на еврозоната в периода 2004–2006 г.

1) ХИПЦ-инфлацията през февруари 2010 г. е посочена според моментната оценка на Евростат.

Графика 40 ХИПЦ-инфлация: разбивка по основни компоненти

(годишно процентно изменение; месечни данни)

Източник: Евростат.

ненти (електроенергия и газ) остават стабилни или отчитат понижение след август 2009 г. В бъдеще се очаква инфлацията в цените на енергията да остане като цяло стабилна през 2010 г. с малки положителни изменения вследствие на базови ефекти и косвените данъци.

Инфлацията в цените на храните е -0,1% през януари при -0,2% през декември (виж таблица 5.1 в раздела „Статистика на еврозоната“), последвала процес на дезинфлация, разгръщащ се през последната година и половина. В този смисъл цените на храните постепенно се понижават от средата на 2008 г. до октомври 2009 г., когато годишното изменение на продоволствените цени достига -0,4% (най-ниското от началото на динамичния ред през 1990 г.). От октомври се наблюдават признаци на стабилизация на цените на храните.

Сред тях се наблюдава постепенно намаляване на ценовия натиск (измерван с годишния им темп на прираст) както в компонента на преработените, така и в този на непреработените храни, а също и при повечето позиции, особено в по-зависимите от динамиката на цените на суровините (като месото, зърнените храни, млечните продукти и растителните масла и животинските мазнини). Ярکو изключение са тютюневите изделия. Те представляват близо една четвърт от компонента на преработените храни и нарастването на косвеното им данъчно облагане през изминалата година води до годишен прираст от 6,5% през януари, който е над дългосрочния среден прираст от 5,6% от 1998 г. досега.

Сред факторите за инфлационната динамика на цените на храните през втората половина на 2009 г. и началото на 2010 г. най-важни са следните два: първо, прехвърлянето върху потребителите на предходни понижения в цените на хранителните суровини забавя инфлацията при храните. Второ, силната конкуренция при търговията на дребно с хранителни стоки заедно със слабото потребителско търсене оказват натиск за понижаване на техните цени. В този смисъл епизодично се отчита, че потребителите може би продължават да се преориентират от по-скъпи и висококачествени фирмени продукти към по-евтини техни заместители. Изглежда, че годишната инфлация при храните ще започне отново бавно да нараства през следващите месеци отчасти поради засилващите се базови ефекти.

Като се изключат всички хранителни и енергийни компоненти, които имат около 30% дял в кошницата на ХИПЦ, годишната ХИПЦ-инфлация следва постепенно понижаващ се тренд

през последните две години. Това отразява тенденциите в цените на двата ѝ компонента – неенергийните промишлени стоки и услугите, – които се определят главно от вътрешни фактори, като заплатите и маржа на печалбата. През януари 2010 г. темпът на инфлация на този агрегат е 0,9% в сравнение с 1,6% средно за първото шестмесечие на 2009 г.

Тенденцията към спад на годишната инфлация при неенергийните промишлени стоки се запазва в края на 2009 г. и началото на 2010 г. През януари тя се понижава значително до 0,1% от 0,4% през декември 2009 г., но най-вече вследствие на сезонните разпродажби. Разглеждан през призмата на колебанията, породени от краткосрочни фактори, годишният темп на инфлацията на неенергийните промишлени стоки е средно 0,3% в периода октомври 2009 г. – януари 2010 г. в сравнение с 0,7% средно за първата половина на 2009 г. Слабото потребителско търсене и натискът за понижаване на вътрешните и външните цени на промишлените потребителски стоки са основни двигатели на тази динамика.

Неенергийните промишлени стоки могат да се декомпозират на: недълготрайни стоки (електроуреди за лични нужди, фармацевтични стоки, вестници и др.), полудълготрайни (текстилни изделия, обувки, книги и др.) и дълготрайни (автомобили, мебели и др.). Допълнителният спад на инфлацията при неенергийните промишлени стоки в последно време се дължи главно на намаляващия принос на недълготрайните и полудълготрайните стоки. Годишното процентно изменение при последните отбелязва значителен допълнителен спад през януари, повлияно от зимните разпродажби на текстилни изделия в началото на 2010 г., с отстъпки, по-големи от предходната година. Това е тенденция, наблюдавана от години в еврозоната, и отчасти се обяснява със слабото търсене. Макар че цените на текстилните изделия обикновено се връщат към нормалните си нива с пускането на новите колекции, изглежда при този компонент на неенергийните промишлени стоки остава базовата тенденция към спад.

Последните данни за цените на недълготрайните стоки също показват запазваща се умереност. Макар че позициите, включени в този агрегат, са твърде различни и по принцип не следват общ тренд, понастоящем всички те са повлияни от слабото търсене. Междувременно отрицателният принос на цените на дълготрайните стоки за инфлацията при неенергийните промишлени стоки остава като цяло без промяна след третото тримесечие на 2009 г., въпреки че годишното процентно изменение на този компонент, изглежда, се е оттласнало от дъното, регистрирано през септември 2009 г. Това отразява в голяма степен очевидния край на големите намаления в цените на автомобилите, които определено са с най-голямо тегло сред дълготрайните стоки.

В бъдеще наличните водещи показатели за инфлацията при неенергийните промишлени стоки, като динамиката на цените на производител на потребителските стоки (без храните и тютюневите изделия) и на цените на вносните потребителски стоки (отново без храните и тютюневите изделия), ще продължават да оказват верижен натиск, макар и намаляващ, за нейното понижение. Въпреки това не се очаква търсенето и натискът на фирмите при определянето на цените да тласнат съществено в близко бъдеще цените нагоре.

През януари годишната инфлация при услугите спада до 1,4% от 1,6% през декември 2009 г. Този показател отчита непрекъснато понижаване през цялата 2009 г., като се изключи известна краткотрайна колебливост, наблюдавана през март и април, която се дължи на календарен ефект. Средната годишна инфлация в цените на услугите за 2009 г. е 2,0%, значително под средния ѝ темп от 2,5%, отбелязан в периода 2007–2008 г.

По-голямата част от наблюдавания през последната година спад на инфлацията при услугите, изглежда, се дължи на динамиката на цените на няколко позиции (въздушен транспорт, пакетни туристически услуги, ресторанти и кафенета и настаняване), които заедно като тегло представляват около една четвърт от сектора на услугите. Общото за тези компоненти е, че всички те са свързани с услугите за свободното време и преди всичко с туризма. Затова могат да се разглеждат като „по-малко необходими“ разходи, които потребителите първи ще съкратят във времена на драстичен икономически спад. Слабото търсене, пред което са изправени фирмите, работещи в тези отрасли, води до силна ценова конкуренция. Тази конюнктура благоприятства прехвърлянето върху потребителите на всяко намаление на разходите за фактори на производството, особено на онова, което е свързано със спад на цените на енергията и храните от високите им равнища през втората половина на 2008 г. Ако се изключат компонентите, свързани с туризма, инфлацията в цените на услугите показва по-голяма стабилност, колебаейки се около 2,0% през последните две години (2,0% е и десетгодишната средна на тази мярка на изключване). В бъдеще прогнозната инфлация в цените на услугите се очаква да остане ниска през цялата 2010 г. главно за сметка на продължаващото умерено увеличаване на заплатите в условията на слабо потребителско търсене.

Поради големите колебания на ХИПЦ-инфлацията, наблюдавани през последните три години, интерес представлява динамиката на инфлационните очаквания през същия период, тъй като тя влияе върху формирането на заплатите и ценообразуването. В каре 5 са разглеждани последните тенденции в инфлационните очаквания на потребителите и експертите.

Каре 5

ПОСЛЕДНИ ТЕНДЕНЦИИ В ИНФЛАЦИОННИТЕ ОЧАКВАНИЯ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ И ЕКСПЕРТИТЕ В ЕВРОЗОНАТА

При провеждането на паричната политика, ориентирана към ценова стабилност, е важно да се наблюдават инфлационните очаквания, тъй като те могат да влияят върху процесите на определяне на заплатите и цените, а също така дават представа в каква степен целта за поддържане на ценова стабилност е взета предвид при вземането на решения от икономическите агенти в частния сектор. Макар и да не могат да се наблюдават пряко, има различни начини инфлационните очаквания да бъдат приблизително измервани. Един от методите е представително проучване сред потребители или експерти по икономическо прогнозиране. През последните три години се отчитат големи колебания в годишната номинална инфлация в еврозоната. При първоначалния си скок годишният темп на нарастване на ХИПЦ започва да се ускорява през септември 2007 г. главно под влияние на повишенията в цените на суровините и през юли 2008 г. достига максималната си стойност – малко над 4%. Следва силен спад на годишния темп на ХИПЦ-инфлацията, предизвикан от поевтиняване на суровините и ускорен под въздействието на финансовата криза. Повлияна най-вече от базовите ефекти, номиналната инфлация, измерена чрез измененията в ХИПЦ, достига отрицателни стойности през юни 2009 г., най-ниското си равнище през юли и през ноември става отново положителна. В карето се проследява как инфлационните очаквания на потребителите и експертите реагират на тази динамика, като се акцентира върху факта, че докато при краткосрочните им ценови прогнози има значителна промяна, дългосрочните им инфлационни очаквания остават стабилни.

Единственото измерване на инфлационните очаквания на потребителите се осъществява от Европейската комисия. В рамките на провежданото от нея проучване на потребителите всеки месец се събират техни мнения относно динамиката на инфлацията в еврозоната. Отговорите, които се дават, са относно качествени характеристики и се представят съвкупно като „статистически баланс“, претеглящ общо честотата на отговорите в различни категории.¹ Тези измерители дават информация за промяната в насоката на потребителското усещане за динамиката на инфлацията през последните дванадесет месеца, както и за очакванията за нейната динамика през следващите дванадесет месеца. Дори и ако статистическото обобщение на отговорите не показва мащаба на усещаната и очакваната инфлация, то позволява окачествяващите оценки в проучването на потребителите да се трансформират в количествени измерители за усещаната и очакваната инфлация, които да могат да се съпоставят с действителните изменения на ХИПЦ. Макар че съществуват различни подходи за преобразуването на данните, всеки от тях има свои индивидуални особености – в това каре например е използвана методика, основана на вероятностния подход².

Както се вижда от графика А, през последните години има относително тясна връзка между измененията в количествено изразените усещания и очаквания за инфлацията от проучването на потребителите и динамиката на ХИПЦ в еврозоната. Действително началото на повишаването през 2007 г., достигането на върха в средата на 2008 г. и дъното през 2009 г. в количествено изразените усещания и очаквания на потребителите съвпадат с динамиката на ХИПЦ през същия период. Това показва, че тези проучвания в по-краткосрочен план са силно зависими от получените данни.

Макар че няма проучвания на по-дългосрочните очаквания на потребителите за еврозоната, тези очаквания могат да се изведат от проучванията на експертите по икономическо прогнозиране. Инфлационните очаквания на експертите по икономическо прогнозиране (като очакванията, измерени например в проучванията на професионални прогностици или от консенсусните икономически прогнози) показват, че колкото по-дългосрочна е перспективата, толкова по-малко зависими са очакванията от текущите и миналите резултати. Наистина инфлационните очаквания за следващите пет години или за период от шест до десет години напред в проучванията на професионални прогностици (ППП) и

Графика А ХИПЦ-инфлация и количествено изразени инфлационни усещания и очаквания

(годишно процентно изменение)

Източници: Проучвания на Европейската комисия за бизнеса и потребителите, Евростат и изчисления на експертите на ЕЦБ.

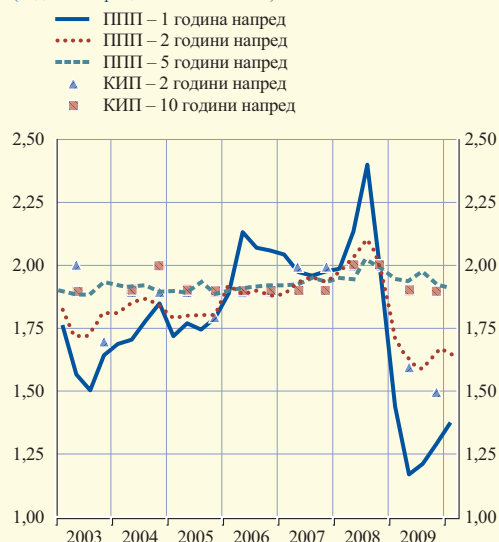
1 По-подробно разглеждане на данните от проучвания на потребителското мнение относно цените в еврозоната можете да намерите в карето *Consumers' inflation perceptions: still at odds with official statistics?*, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, април 2005 г. Виж също статията *Measured inflation and inflation perceptions in the euro area*, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, май 2007 г.

2 Преглед на основните техники можете да намерите в: D'Elia, E., *Using the results of qualitative surveys in quantitative analysis*, Работни материали на ЕЦБ № 56, Istituto di Studi e Analisi Economica (ISAE), септември 2005 г. Подробната методика на използваната тук техника можете да намерите в: Forsells, M. and Kenny, G., *The rationality of consumers' inflation expectations: survey-based evidence for the euro area*, Работни материали на ЕЦБ, № 163, 2002 г. Особеностите на използвания тук подход се разглеждат подробно в карето *Recent Developments in consumers' inflation perceptions and expectations in the euro area*, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, ноември 2007 г.

съответно в консенсусните икономически прогнози (КИП) проявяват силна устойчивост на фона на динамиката на инфлацията от последните години, обуславяна от цените на суровините. Действително те винаги са на или малко под нивото от 2%, което показва успешното стабилизиране на дългосрочните инфлационни очаквания в еврозоната, нито пък са засегнати от измененията на краткосрочните инфлационни прогнози, дадени в същото проучване (виж графика Б). Това потвърждава направената през 2006 г. констатация на централната банка на Германия (*Deutsche Bundesbank*), че през последните години връзката между дългосрочните и краткосрочните инфлационни очаквания е прекъсната и за разлика от наблюдаваното през предходни периоди сега вече няма статистически значима зависимост между двата измерителя.³

Графика Б Краткосрочни и дългосрочни инфлационни очаквания на експертите по икономическо прогнозиране

(годишно процентно изменение)

Източници: ЕЦБ и *Consensus Economics*.

В подкрепа на това твърдение допълнителни доказателства предоставят проучванията, анализиращи степента на стабилизиране на дългосрочните инфлационни очаквания въз основа на финансови данни. Налице са убедителни емпирични доказателства, че пазарните инфлационни очаквания за еврозоната и за други индустриални икономики по принцип не реагират на макроикономически новини, което е признак, че те остават незасегнати от промените в икономическата среда.⁴ Всъщност неизменчивостта на дългосрочните инфлационни очаквания може да се приеме за важен показател за доверието в паричната политика на ЕЦБ, ориентирана към поддържане на средносрочна ценова стабилност. Устойчивостта на дългосрочните инфлационни очаквания в еврозоната потвърждава предположението, че точното количествено дефиниране на ценовата стабилност, което е важен елемент в стратегията на ЕЦБ за паричната политика, спомага за стабилизиране на инфлационните очаквания на нива, съответстващи на целта на централната банка, и намалява чувствителността им спрямо информацията за инфлацията в минали периоди и други макроикономически новини.⁵ Това показва, че дори и при колебания в инфлацията частните икономически агенти, изглежда, коригират много малко своите дългосрочни инфлационни очаквания. Наистина самият факт, че показателите за инфлационните очаквания в по-дългосрочен план почти не са реагирали на големите колебания в краткосрочната инфлация или инфлационните прогнози, показва колко добре са стабилизирани средно- до дългосрочните очаквания благодарение на целта на Управителния съвет на ЕЦБ за удържане на средносрочния темп на инфлация близо до, но малко под 2%.

3 Централна банка на Германия (*Deutsche Bundesbank*) (2006 г.), *How informative survey data on private sector inflation expectations are for monetary policymakers*, *Monthly Bulletin*, октомври, с. 15–27.

4 Gürkaynak, R., Levin, A. и Swanson, E., *Does inflation targeting anchor long-run inflation expectations? Evidence from long-term bond yields in the US, UK and Sweden*, Federal Reserve Bank of San Francisco, Working Paper, No 2006-09, 2006. Ehrmann et al., *Convergence and Anchoring of Yield Curves in the Euro Area*, Работни материали на ЕЦБ № 817, 2007 г.

5 Levin, A.T., Natalucci, F.M. и Piger, J.M., *Explicit inflation objectives and macroeconomic outcomes*, Работни документи на ЕЦБ № 383, 2004 г. Виж също и Johnson, D., *The effect of inflation targeting on the behaviour of expected inflation: evidence from an 11 country panel*, *Journal of Monetary Economics* 49, 2002 г., с. 1521–1538.

3.2 ЦЕНИ НА ПРОИЗВОДИТЕЛ В ПРОМИШЛЕННОСТТА

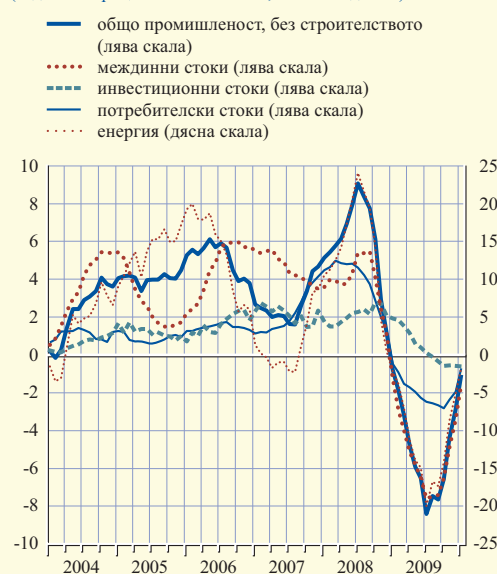
Последните данни за цените на производител в промишлеността показват, че в този отрасъл цените се понижават с по-малък годишен темп. През януари годишното процентно изменение на цените на производител в промишлеността (без строителството) се повишава до

-1,0% от -2,9% през декември. Това повишение се обуславя главно от компонентите енергия и междинни стоки и се дължи преди всичко на силните положителни базови ефекти и неотдавнашните повишения на цените на енергоносителите и суровините. В края на производствената верига годишното процентно изменение на цените на потребителските стоки през януари се дължи главно на храните (виж графика 41).

Намаляването на ценовия натиск по линия на предлагането се вижда и от малко по-дългосрочните тенденции в годишното процентно изменение на цените на производител в промишлеността (без строителството). Този показател се повишава постепенно през втората половина на 2009 г. от най-ниската си стойност от -8,4%, достигната през юли 2009 г. Повишаването на годишното процентно изменение на цените на производител в промишлеността през този период отразява в голяма степен динамиката на компонентите енергия и междинни стоки, която показва взаимодействието между засилващите се базови ефекти от спада на световните цени на суровия петрол през втората половина на 2008 г. и началото на 2009 г. и неотдавнашната динамика на тези цени. Същевременно годишните темпове на изменение на другите компоненти на цените на производител в промишлеността остават по-устойчиви, макар и на много ниски равнища поради ниските разходи за фактори на производството и слабо търсене на промишлена продукция. Що се отнася до бъдещето, краткосрочните тенденции, като например изменението на тримесечните плъзгачи се средни и възходящата динамика на базовите ефекти през следващите месеци, предполагат намаляване на натиска за понижаване на цените на производител в промишлеността.

Графика 41 Разбивка на цените на производител в промишлеността

(годишно процентно изменение; месечни данни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Графика 42 Проучвания за цените на производител на производствените фактори и на произведената продукция

(индекси на дифузия; месечни данни)

Източник: Markit.

Забележка: Стойност на индекса над 50 показва увеличение на цените, а под 50 – намаление.

Динамиката на показателите от проучването също показва тенденция към стабилизиране на цените на равнище производител. Разглеждайки индекса на мениджърите по продажбите, всички ценови индекси отново отчитат повишение през февруари (виж графика 42). По-конкретно, индексът на цените на факторите на производството в преработващата промишленост, който през октомври вече е надхвърлил прага от 50 (стойност над 50 показва повишаване на цените, а под 50 – спад на цените), се покачва над 60 през февруари. Съответният индекс в сектора на услугите се повишава постепенно през лятото и есента на 2009 г., а от ноември се установява на равнище малко над прага от 50, което показва, че разходите за фактори на производството при доставчиците на услуги са общо взето стабилни. Индексите на цените в преработващата промишленост и услугите продължават да растат през последните три месеца, но през февруари остават на равнища под прага от 50. Това означава, че, средно взето, фирмите понижават цените, макар и с по-бавен темп от преди. Като цяло в последното проучване динамиката на цените на факторите на производството и на продажните цени показва, че нормата на печалбата на фирмите остава свита през 2010 г.

3.3 ПОКАЗАТЕЛИ НА РАЗХОДИТЕ ЗА ТРУД

След декември 2009 г. са публикувани редица показатели на разходите за труд за третото тримесечие на 2009 г. Всички те показват, че разходите за труд продължават да намаляват през третото тримесечие и потвърждават тенденцията, започнала в края на 2008 г. В голяма степен наблюдаваният силен спад в темпа на нарастване на компенсацията на наето лице отразява по-ниския прираст на почасовата ставка и по-малкото отработени часове. Ето защо взаимодействието между тези два елемента помага да се обяснят наблюдаваните различия в годишния темп на нарастване на договорените заплати, компенсацията на наето лице и почасовите разходи за труд (виж графика 43 и таблица 7).

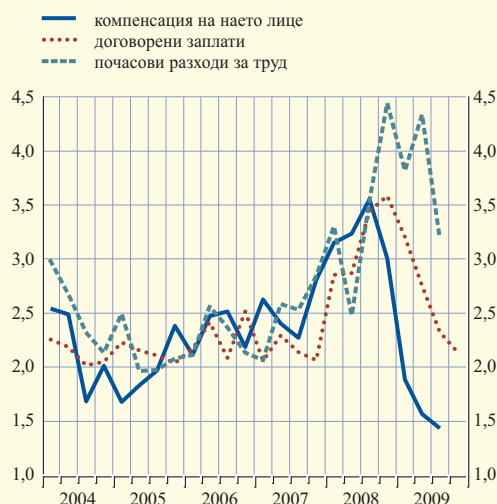
Годишният темп на прираст на договорените заплати в еврозоната, засега единственият наличен показател за разходите за труд през четвъртото тримесечие на 2009 г., спада до 2,1% през това тримесечие от 2,3% през предходното. Сега неговата стойност за еврозоната като цяло съответства на темповете на растеж, наблюдавани в периода 2004–2007 г., но все пак е висока предвид състоянието на трудовия пазар. Това вероятно се дължи на факта, че този показател включва няколко предварителни договаряния на заплати от 2008 г., когато търсенето на работна ръка на пазара на труда беше доста по-голямо. Въпреки това неотдавнашният силен спад потвърждава, че намаляването на прираста на договорените заплати в еврозоната, започнал в началото на 2009 г., продължава.

В бъдеще е вероятно годишният темп на прираст на договорените заплати да се забави още през следващите тримесечия, докато старите колективни трудови договори постепенно бъдат заменени с нови, предвиждащи по-малки договорени повишения на заплатите както в частния, така и в публичния сектор.

Ограничаването на заплатите се вижда и от годишния прираст на компенсацията на наето лице в еврозоната, който забавя темпа си до 1,4% през третото тримесечие от 1,6% през предходното. Отрасловата разбивка показва, че по-слабият прираст на компенсацията на наето лице през третото тримесечие на 2009 г. има широка основа, като спадът в строителството и пазарните услуги е малко по-силен (виж графика 44). Очевидно продължава рязкото свиване на прираста на компенсацията на наето лице, наблюдавано през предходната

Графика 43 Избрани показатели на разходите за труд

(годишно процентно изменение; тримесечни данни)

Източници: Евростат, национални данни и изчисления на ЕЦБ.

година, като данните за третото тримесечие отчитат най-ниския годишен темп на нарастване от началото на ИПС. В периода от третото тримесечие на 2008 г. до третото на 2009 г. увеличението на компенсацията на наето лице се е свило с 2,2 пр.п. През същия период прирастът на договорените заплати е намалял в по-малка степен – с 1,1 пр.п. По-големият спад на компенсацията на наето лице отразява както по-малкото работни дни на наето лице, така и разминаването на действителните заплати със залегналите в колективните трудови договори (т.нар. *wage drift*) през този период, когато поради икономическия срив фирмите коригират надолу увеличенията на заплатите, орязвайки гъвкавия елемент в трудовите възнаграждения.¹

Годишният прираст на почасовите разходи за труд в еврозоната спада значително от 4,3% през второто до 3,2%, през третото тримесечие на 2009 г. Въпреки спада темпът на прираст остава висок в сравнение както с

темповете, наблюдавани преди рецесията, така и с други показатели на разходите за труд. Устойчиво силният прираст на почасовите разходи за труд отразява донякъде по-високите темпове на увеличение, включени в колективните трудови договори преди кризата. Той отразява обаче и различните мерки, предприети в отделни държави от еврозоната за намаляване на броя отработени часове на наето лице, защото то често е съпроводено с по-малко намаление на заплащането от пропорционалното. Като се има предвид, че промишлеността е най-силно засегната от такива корективни мерки, нарастването на годишна база на почасовите разходи за труд е най-високо в този отрасъл през третото тримесечие на 2009 г. Почасовите разходи за труд се повишават с 5,4% в промишлеността в сравнение с 2,9% в строителството и 2,0% при пазарните услуги. След рекордно ниската стойност, отчетена през първото тримесечие на 2009 г., нарастването на производителността на труда в евро-

¹ Терминът *wage drift* се отнася за тази част от прираста на компенсацията на наето лице, която не е обяснена с увеличението на договорените заплати и/или социалноосигурителни вноски.

Таблица 7 Показатели на разходите за труд

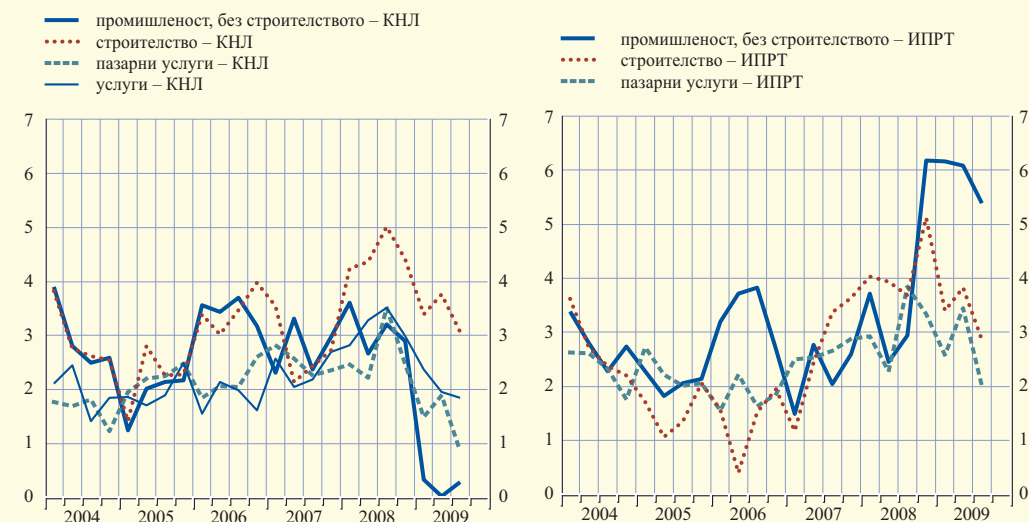
(годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

	2008	2009	2008	2009	2009	2009	2009
			4 тр.	1 тр.	2 тр.	3 тр.	4 тр.
Договорени заплати	3,2	2,6	3,6	3,2	2,8	2,3	2,1
Почасови разходи за труд, общо	3,4	.	4,4	3,8	4,3	3,2	.
Компенсация на наето лице	3,2	.	3,0	1,9	1,6	1,4	.
<i>Допълнителни показатели:</i>							
Производителност на труда	-0,1	.	-1,7	-3,8	-3,1	-2,1	.
Разходи за труд на единица продукция	3,3	.	4,8	6,0	4,9	3,6	.

Източници: Евростат, национални данни и изчисления на ЕЦБ.

Графика 44 Отраслова динамика на разходите за труд

(годишно процентно изменение; тримесечни данни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: КНЛ е компенсация на наето лице, ИПРТ е индекс на почасовите разходи за труд.

зоната, макар и да остава отрицателно, показва устойчиво подобрене през следващите тримесечия като отражение на закъснялото приспособяване на заетостта към динамиката на растежа на производството. През третото тримесечие на 2009 г. производителността на труда на един зает спада с 2,1% в годишно изражение, което е с 1,0 пр.п. по-слабо от спада ѝ през второто тримесечие на годината. Това по-умерено понижение на производителността на труда заедно със забавянето на годишния темп на нарастване на компенсацията на наето лице спомагат за забавянето на годишния темп на прираст на разходите за труд на единица продукция от 4,9% през второто на 3,6% през третото тримесечие на 2009 г.

В бъдеще може да се допусне, че очакваният допълнителен спад на заетостта едновременно с постепенното възстановяване на икономическата активност ще доведат до връщане към положителен годишен прираст на производителността на труда през 2010 г. В такъв случай очакваното възстановяване на производителността в комбинация със запазилия се по-слаб прираст на компенсацията на наето лице би трябвало да спомогнат за по-нататъшно намаляване на разходите за труд на единица продукция през 2010 г.

3.4 ДИНАМИКА НА КОРПОРАТИВНАТА ПЕЧАЛБА

През третото тримесечие на 2009 г. корпоративните печалби в еврозоната според оценките им в тримесечните национални сметки спадат с 6,1% на годишна база, но с по-бавен темп, отколкото през първата половина на 2009 г. Този спад е следствие от отслабващата икономическа активност (обем) и намаляването на печалбата на единица продукция (маржа на печалбата на единица готова продукция) – виж графика 45. Последната се е понижала главно

вследствие по-високите разходи за труд на единица продукция, чието нарастване се обуславя от сравнително високите заплати и политиката на запазване на работната ръка, прилагана от предприятията в еврозоната при неотдавнашния икономически спад.

Що се отнася до тенденциите в основните отрасли на икономическа дейност (промишлеността и пазарните услуги), наличните данни показват, че свиването на печалбите е особено силно в промишлеността, където за тях е отчетен над 26% спад на годишна база през третото тримесечие на 2009 г. Това обаче означава по-слаб темп на влошаване в сравнение с годишния спад от почти 35% през второто тримесечие (виж графика 46). Това по-отчетливо влошаване в промишлеността отразява по-резкия спад на икономическата активност в отрасъла, както и по-голямото нарастване на разходите за труд на единица продукция. Прирастът на печалбата в промишлеността обикновено е по-висок по време на цикличния икономически подем и се свива по-силно по време на икономически спад. Последното такова понижение на печалбите на годишна база в промишлеността е регистрирано в средата на 2003 г. И обратно, на годишна база спадът на печалбата при пазарните услуги, започнал през първото тримесечие на 2009 г. и продължил през третото, е първият спад, отчетен от началото на динамичния статистически ред през 1996 г.

Извън обхвата на данните от националните сметки понижението на разходите за единица продукция трябва да спомогне за възстановяване на маржовете на печалбата след ниските им нива, отбелязани през първите три тримесечия на 2009 г. Но поради характерната за тях колебливост и безпрецедентния им спад в последно време прогнозата за печалбите включва особено голяма доза несигурност.

Графика 45 Разбивка на прираста на печалбата в еврозоната на производство и печалба на единица произведена продукция

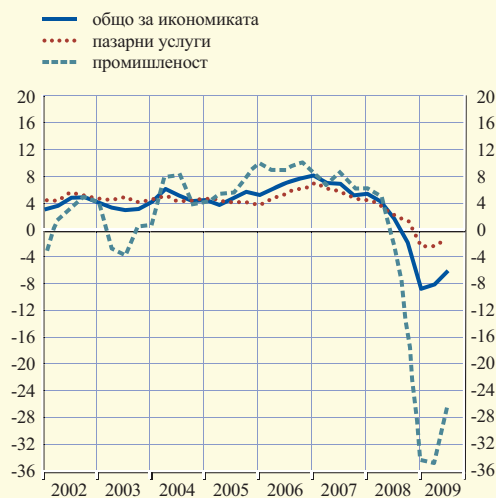
(годишно процентно изменение; тримесечни данни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Графика 46 Прираст на печалбата в еврозоната по основни стопански отрасли

(годишно процентно изменение; тримесечни данни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

3.5 ПРОГНОЗА ЗА ИНФЛАЦИЯТА

Очаква се ХИПЦ-инфлацията да бъде около 1,0% в краткосрочен план и да остане умерена в рамките на съответстващия на политиката (средносрочен) времеви хоризонт. Наред с бавното възстановяване на вътрешното и външното търсене общата динамика на цените, разходите и заплатите се очаква да остане умерена. Макроикономическите прогнози от март 2010 г. на експертите на ЕЦБ предвиждат годишната ХИПЦ-инфлация в еврозоната да бъде в диапазона между 0,8% и 1,6% през 2010 г. и между 0,9% и 2,1% през 2011 г. В сравнение с макроикономическите прогнози на експертите от Евросистемата от декември 2009 г. диапазонът за 2010 г. е леко коригиран надолу, а диапазонът за 2011 г. – незначително нагоре (виж каре 8).

Рисковете за тази прогноза остават като цяло балансирани. Те са свързани по-специално с тенденциите в икономическата активност и с динамиката на цените на суровините. Освен това увеличението на косвените данъци и административно определяните цени може да се окаже по-голямо от очакваното понастоящем поради необходимостта от фискална консолидация през следващите години.

4 ПРОИЗВОДСТВО, ТЪРСЕНЕ И ПАЗАР НА ТРУДА

Икономическата активност в еврозоната продължава растежа си през четвъртото тримесечие на 2009 г., подкрепена от процеса на възстановяване на световната икономика, от значителните макроикономически стимули и от предприетите мерки за връщане на финансовата система към нормалното ѝ функциониране. Според първоначалната оценка на Евростат през последните три месеца на 2009 г. реалният БВП на еврозоната нараства с 0,1% на тримесечна база след растеж от 0,4% през третото тримесечие. Наличните показатели сочат, че икономическото възстановяване на еврозоната е в ход, въпреки че има вероятност да остане неравномерно.

Перспективите през настоящата година са за запазване на умерен растеж на реалния БВП на еврозоната, тъй като слабо натоварване на производствените мощности вероятно ще свие обема на инвестициите, а лошите перспективи за пазара на труда в еврозоната се очаква да намалят прираста на потреблението. Освен това процесът на корекция на балансите на предприятията от различните отрасли във и извън еврозоната ще продължи.

Тази оценка намира израз и в макроикономическите прогнози за еврозоната на експертите на ЕЦБ от март 2010 г., които предвиждат годишен растеж на БВП през 2010 г. в границите между 0,4% и 1,2% и между 0,5% и 2,5% през 2011 г. В сравнение с прогнозите на експертите на Евросистемата от декември 2009 г. диапазонът за растежа на реалния БВП през 2010 г. е малко по-тесен, докато за 2011 г. той е коригиран леко нагоре, което отразява най-вече по-силната стопанска активност в световен мащаб. Рисковете за икономическата прогноза продължават да бъдат разглеждани в общи линии като балансирани в една все още подчертано несигурна среда.

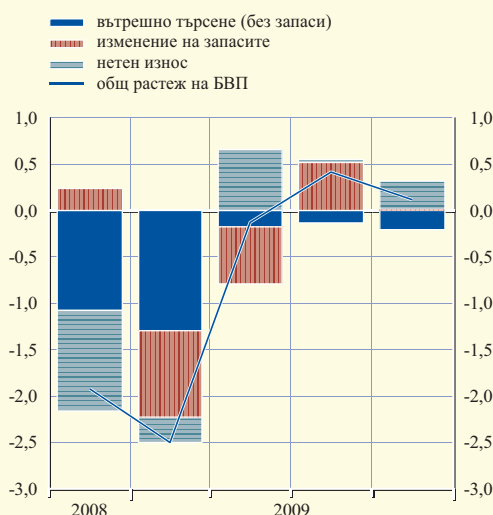
4.1 КОМПОНЕНТИ НА РЕАЛНИЯ БВП И НА ТЪРСЕНЕТО

Стопанската активност на еврозоната продължи растежа си през последното тримесечие на 2009 г., макар и със забавени темпове в сравнение с периода от юли до септември 2009 г. Според първоначалната оценка на Евростат през последното тримесечие на годината реалният БВП на еврозоната нараства с 0,1% на тримесечна база, в сравнение с повишението от 0,4%, регистрирано през периода на предходните три месеца. Икономическият растеж през последните две тримесечия на 2009 г. бе постигнат след пет поредни тримесечия на свиване на БВП на еврозоната (виж графика 47).

Растежът на реалния БВП през последното тримесечие на 2009 г. изцяло се дължи на положителния принос на нетния износ в размер на 0,3 пр.п., докато приносът на вътрешното търсене, без запасите, отново е отрицателен и възлиза на 0,2 пр.п., отразявайки липсата на промени в равнището на потреб-

Графика 47 Растеж на реалния БВП и принос за него по компоненти

(темп на растеж по тримесечия, %; тримесечен принос, пр.п.; сезонно изгладени данни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

лението, така и спада в обема на инвестициите и в потреблението на сектор „държавно управление“. Промените в равнището на запасите не допринасят за растежа на БВП през последното тримесечие на 2009 г., след като през предходното възлиза на 0,5 пр.п. Забавянето на растежа на реалния БВП на тримесечна база през последните три месеца на 2009 г. потвърждава очакването, че икономическото възстановяване в еврозоната вероятно ще бъде неравномерно. Данните от проучванията сочат, че през периода от януари до март 2010 г. растежът на реалния БВП на тримесечна база следва да остане положителен.

Въпреки връщането на тримесечна база към положителен растеж, годишният реален БВП на еврозоната за първи път през нейната история спада с 4,1% за цялата 2009 г., след като през предходната нараства с 0,6%. Рязкото свиване на БВП през 2009 г. отразява най-вече силно негативния инерционен ефект от 2008 г., тъй като още тогава икономическият спад вече е започнал. Каре 6 отново привлича вниманието към концепцията за инерционния ефект и показва какво ще бъде въздействието му върху годишния растеж през текущата година.

Каре 6

ИНЕРЦИОННИЯТ ЕФЕКТ ВЪРХУ СРЕДНОГОДИШНИЯ РАСТЕЖ НА РЕАЛНИЯ БВП

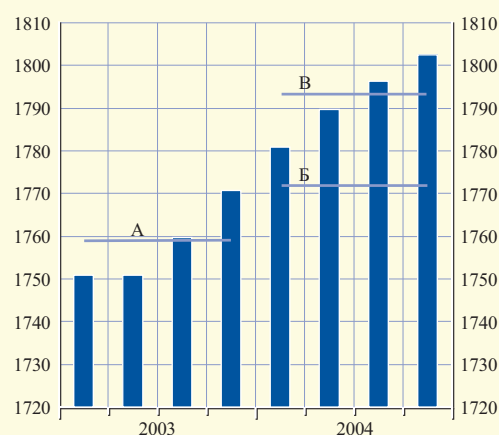
Това каре отново привлича вниманието към концепцията за „инерционния ефект“ и подчертава значението му изясняване динамиката на растежа през 2009 г. и на перспективите за 2010 г.¹

Средногодишният темп на растеж на реалния БВП за дадена година се определя от динамиката на растежа през съответната и през предходната година, което и е т.нар. инерционен ефект. Той показва колко ще нарасне БВП през дадена година, ако всички тримесечни темпове на растеж през нея са равни на нула (което е равнозначно на допускането, че тримесечните равнища на БВП за тази година ще останат същите като през четвъртото тримесечие на предходната година). Така динамиката на растежа през разглежданата година е просто разликата между средногодишния темп на растеж и инерционния ефект.

Графика А представя кривата на тримесечното равнище на БВП на еврозоната през 2003 г. и 2004 г. като ретроспективен пример за използването на тази концепция. Обозначените с А и В линии показват средния текущ резултат за БВП съответно през 2003 г. и 2004 г., а Б представя средното равнище на БВП за 2004 г., ако всички тримесечни темпове на растеж през тази година биха били нула (т.е. тримесечните

Графика А Равнище на реалния БВП в еврозоната през 2003 г. и 2004 г.

(млрд. евро по цени от 2000 г.; тримесечни данни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.
Забележка: Данните са сезонно и отчасти календарно изгладени.

1 Виж карета 6 и 8 в „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ съответно в броевете от декември 2001 г. и от март 2005 г.

равнища са същите като отбелязаните през четвъртото тримесечие на 2003 г.). Процентната разлика между А и В отговаря на средногодишния темп на растеж през 2004 г. (1,9%), процентната разлика между А и Б – на инерционния ефект (0,7%), и процентната разлика между Б и В – на динамиката на растежа през 2004 г. (1,2%). Тези темпове на растеж съответстват и на историческите средни, изчислени за периода 1981–2009 г. Това, че средният инерционен ефект е положителен, е отражение на факта, че БВП следва предимно положителна тенденция. Инерционният ефект обяснява по правило над една трета от годишния растеж на БВП.

Графика Б показва средногодишния растеж на БВП между 1981 г. и 2009 г., декомпозиран на съставляващите го инерционен ефект и динамика на растежа през годината. Показан е също инерционният ефект за 2010 г.

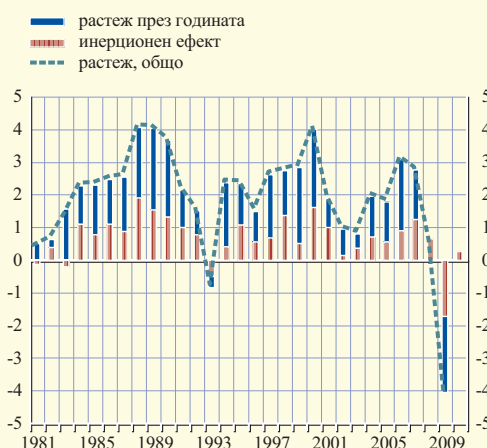
Динамиката на растежа през 2008 г. е отрицателна (-0,1%). Всъщност средният положителен растеж (от 0,5%) може изцяло да се обясни с инерционния ефект от кривата на растежа през 2007 г. (0,7%).

Още едно икономическо събитие, наблюдавано през 2009 г., е безпрецедентното свиване на БВП с 4,0%. Както инерционният ефект (-1,7%), така и динамиката на растежа през годината (-2,3%) са негативни. Действително, спадът започва още през 2008 г. и продължава през 2009 г., особено през първото полугодие.

Инерционният ефект от растежа през 2009 г. върху този през 2010 г. се изчислява на 0,3%². Независимо че е по-нисък от историческата средна на инерционния ефект той все още е положителен, което означава, че през 2009 г. БВП започва отново да нараства. Наличните прогнози и оценки на международни организации и на частния сектор залагат средногодишен растеж на БВП през 2010 г. в границите от 0,7% до 1,3% (виж каре 8 относно макроикономическите прогнози на експертите на ЕЦБ). Това означава, че очакванията относно динамиката на растежа през годината варират в диапазона от 0,4% до 1,0%. Макар обхватът му да е под средната величина от 1,2%, отбелязана през последните 30 години, той все още показва, че очакванията са за продължаване на възходящата динамика на БВП, започнала през 2009 г. Същото се отнася и за макроикономическите прогнози на експертите на ЕЦБ, които предвиждат растежът на реалния БВП през 2010 г. да бъде в границите между 0,4% и 1,2%.

Графика Б Годишен растеж на БВП в еврозоната, инерционен ефект и растеж през годината

(годишно процентно изменение; годишни данни)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.
Забележка: Данните са сезонно и отчасти календарно изгладени.

2 Тази оценка може да бъде променена, доколкото следващите оповестени годишни отчети може да включват корекции.

Това, което заслужава да се отбележи, е че първоначалната оценка от 0,1% за растежа на реалния БВП през четвъртото тримесечие на 2009 г. е по-ниска от очакваното от много експерти по икономическо прогнозиране. Това може да доведе до низходяща корекция на някои прогнози за годишния растеж на реалния БВП за 2010 г. Например, проучването, направено от „Euro Zone Barometer“ в средата на февруари преди публикуването на моментната оценка за четвъртото тримесечие, показва на тримесечна база растеж на реалния БВП от 0,4% за четвъртото тримесечие на 2009 г., което към момента означава инерционен ефект от 0,5%. Ето защо доста niskият резултат (от 0,1%) през четвъртото тримесечие означава низходящ механичен ефект от около 0,2 пр.п. върху средногодишния растеж на реалния БВП през 2010 г.

ЧАСТНО ПОТРЕБЛЕНИЕ

През четвъртото тримесечие на 2009 г. частното потребление не претърпява на тримесечна база промяна, след като през третото тримесечие на годината спада също на тримесечна база с 0,2%. Тези числа потвърждават, че частното потребление остава слабо след силния спад, отчетен в края на 2008 г. и началото на 2009 г. Последните показатели сочат, че в началото на 2010 г. потребителските разходи остават потиснати.

През последните тримесечия те са ограничавани от редица фактори. Главна причина за липсата на динамизъм в развитието на потреблението е слабият реален разполагаем доход на домакинствата. Растежът на последния през последната година е подложен на различни въздействия. От една страна, той е подкрепен от повишаването на заплатите в номинално изражение, което въпреки спада им през 2009 г. запазва относително високи равнища (виж раздел 3.3). Освен това много niskите нива на ХИПЦ-инфлацията през 2009 г. допринасят за задържане на прираста на доходите в реално изражение. От друга страна, реалният разполагаем доход е повлиян отрицателно от спада на заетостта, което понижава трудовите доходи, а от там и потреблението. Освен от слабия разполагаем доход на домакинствата потребителското търсене е възпрепятствано и от несигурността относно перспективите за заетост, от спадащите цени на жилищните имоти и от натрупаните предишни загуби на финансово благосъстояние. Освен това условията за предоставяне на потребителски кредити стават доста строги след икономическия спад, независимо че през 2009 г. нетно затагането на изискванията за отпускане на потребителски кредити отслабва (виж карето *The results of the January 2010 Bank Lending Survey for the euro area* в „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, февруари 2010 г.). Поради тези фактори през последната година нормата на спестяване на домакинствата рязко се повишава. Според интегрираните сметки на еврозоната нормата на спестяване на домакинствата нараства през третото тримесечие на 2009 г. до 15,5%, т.е. с 1,7 пр.п. над равнището от предходната година.

Моделът на потребление във времето е повлиян в значителна степен и от държавната помощ за потребителите, предали старите си автомобили за вторични суровини и закупили нови. Резултатът от помощта, дала тласък на потреблението през първите тримесечия на 2009 г., значително спада през втората половина на годината и в началото на 2010 г., тъй като в редица държави от еврозоната фискалните стимули постепенно биват преустановени. Това е очевидно, след като нарастването на броя на регистрираните нови автомобили през второто тримесечие на 2009 г. от 12,2% на тримесечна база спада съответно на 2,8% и 1,2% през двете последни тримесечия. Тези тенденции в голяма степен определя прираста на продаж-

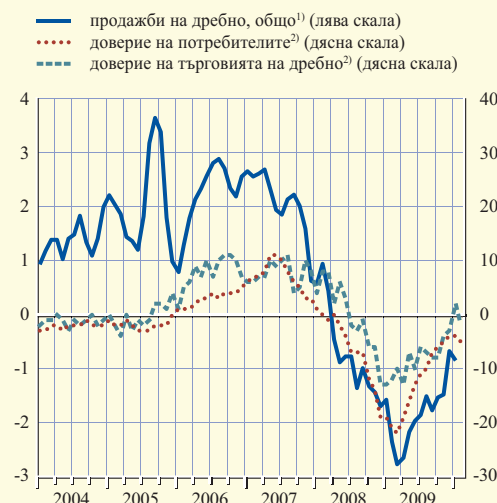
бите на дребно, включително регистрациите на нови автомобили. През последното тримесечие на 2009 г. на тримесечна база нарастването на продажбите на дребно, включително регистрациите на нови автомобили, възлиза на нула в сравнение с темп от 0,2% през предходното. От друга страна продажбите на дребно, без регистрираните нови автомобили, спадат в общи линии със същия темп както през третото, така и през четвъртото тримесечие на 2009 г. По-нататъшното отслабване на въздействието на фискалните стимули при покупката на автомобили предполага натиск за намаляване на потребителските разходи през следващите тримесечия. Тази прогноза досега се потвърждава от все още малкото налични данни относно тенденциите в потреблението в началото на 2010 г. През януари броят на регистрираните нови автомобили спада с 8,5% спрямо предходния месец, а продажбите на дребно – с 0,3% (виж графика 48).

Доверието на потребителите, обусловено от подобряването на оценките за общото състояние на икономиката и перспективите за заетостта, от началото на 2009 г. до декември 2009 г. следва възходящ тренд. В сравнение с предходни оживления обаче перспективите за заетостта в проучването за доверието на потребителите се подобряват по-слабо. Освен това въпреки повишаването си, равнището на доверие в края на 2009 г. все още е под дългосрочната си средна за периода след 1985 г. Що се отнася до последните тенденции, през февруари 2010 г. доверието на потребителите спада за първи път от десет месеца насам. Този спад идва след устойчиво равнище на доверието на потребителите през предходния месец и е допълнителен признак за прекъсване на възходящата тенденция на доверието на потребителите от началото на 2009 г. насам. Това означава, че понастоящем потребителите от еврозоната са несигурни относно силата и устойчивостта на икономическото оживление. Като цяло, макар че доверието на потребителите се оказва сравнително ненадежден показател за тримесечното изменение на потреблението в еврозоната, то дава достатъчно добра представа за тренда на потреблението. В каре 7 се обяснява по какъв начин е изготвен показателят на Европейската комисия за доверието на потребителите и е направена оценка на ползата от него при измерване на тенденциите в частното потребление.

В бъдеще растежът на частното потребление вероятно ще остане потиснат през цялата 2010 г. Очаква се реалният располагаем доход на домакинствата да бъде неблагоприятно засегнат от спадащите реални доходи от труд поради по-слабата заетост и въпреки очакваната подкрепа за тях от страна на ниската инфлация и правителствените трансфери. Същевременно по-нататъшни повишения на нормата на спестяване изглеждат малко вероятни.

Графика 48 Продажби на дребно, доверие на търговията на дребно и на сектор „домакинства“

(месечни данни)

Източници: Проучвания на Европейската комисия за бизнеса и потребителите и Евростат.

1) Годишно процентно изменение; тримесечни плъзгачи се средни; календарно изгладени данни; без горивата.

2) Баланс на оценките; сезонно изгладени и осреднени.

СЪСТАВЯНЕ, ПРИЛОЖИМОСТ И НАЙ-НОВИ ТЕНДЕНЦИИ ПРИ ПОКАЗАТЕЛЯ ЗА ДОВЕРИЕ НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ В ЕВРОЗОНАТА

В това каре се обяснява как е съставен показателят за доверие на потребителите на Европейската комисия (Генерална дирекция „Икономически и финансови въпроси“) и как се извършва оценка на приложимостта му за измерване на динамиката на разходите на домакинствата, отчетени чрез частното потребление.

Също така се прави сравнение между възстановяването на частното потребление сега и през 1993 г.

Съставяне на показателя за потребителското доверие

Всеки месец Европейската комисия извършва проучване сред потребителите, в което се задават въпроси на домакинствата, свързани с финансите, пазара на труда, икономическата ситуация и редица други неща, като част от тях са ретроспективни, а други – ориентирани към бъдещето. За повечето от въпросите на респондентите се предлагат шест възможни отговора, съдържащи качествени характеристики.¹ Всеки въпрос се обобщава като процентен баланс, изведен от дела на респондентите, избрали всяка от тези категории отговори (не се вземат предвид отговорите „няма промяна“ и „не зная“). Показателят за доверие на потребителите се изчислява като средноаритметична на четирите баланса, изведени от четирите въпроса, които са ориентирани към бъдещето. Два от тези въпроси са свързани с очакванията по отношение на личното положение на респондентите, а другите два се отнасят за общото икономическо положение в съответната държава.²

Приложимост на показателя за доверие на потребителите при оценката за нарастването на потреблението в еврозоната

Основно предимство на показателя за доверието на потребителите е неговата своевременност. Обикновено резултатите се обявяват всеки месец в края на отчетния период, за който се отнасят. Дори за средните тримесечни стойности това предполага например технологично време от осем до девет седмици за датата на публикуване на тримесечните данни за частното потребление. Отскоро от Генерална дирекция „Икономически и финансови въпроси“ е въведена моментна оценка на този показател за еврозоната, като по този начин достъпът до предварителна информация се съкращава с около десет дни.

Като цяло показателят за потребителското доверие дава сравнително добра представа за тенденциите в динамиката на потреблението, като показва висока корелация с нарастването на потреблението на годишна база (0,72 – виж таблицата), въпреки че корелацията с доста по-колебливата динамика на потреблението в еврозоната на тримесечна база е много по-слаба (0,47).

1 Категориите отговори обикновено са структурирани по следния начин: а) доста се подобри; б) малко се подобри; в) без промяна; г) малко се влоши; д) много се влоши; е) не знам.
2 Въпросите са следните: 1) Как очаквате да се промени финансовото състояние на вашето домакинство през следващите 12 месеца?; 2) Как очаквате да се промени общата икономическа ситуация в държавата през следващите 12 месеца?; 3) Как очаквате да се промени броят на безработните в държавата през следващите 12 месеца?; 4) Доколко вероятно е да спестите пари през следващите 12 месеца?

Корелация между прираста на частното потребление и доверието на потребителите – от 1 тр. на 1985 г. до 4 тр. 2009 г.

	На годишна база	На тримесечна база
Доверие на потребителите	0,72	0,47
Финансова позиция на домакинствата	0,81	0,53
Обща икономическа ситуация	0,74	0,53
Безработица (с обратен знак)	0,59	0,37
Спестявания	0,53	0,31
Големи покупки	0,87	0,53

Източници: Евростат, Генерална дирекция „Икономически и финансови въпроси“ и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Дори когато въпросите в проучването се отнасят за бъдещето, в таблицата са показани сегашните значения на корелацията, тъй като те имат склонност да бъдат по-високи от значенията, включващи изоставането във времето (лага) на доверието на потребителите.

Оценката за бъдещото финансово състояние на домакинствата показва най-висока взаимозависимост с годишния темп на нарастване на потреблението на годишна база, докато при въпроса за спестяванията е отбелязана най-ниска корелация. По-специално, друг въпрос в проучването, който не е включен в показателя за доверие на потребителите – относно планираните големи покупки, сочи по-висока взаимозависимост в сравнение с доверието на потребителите и всеки от компонентите му.³ Паралелната до голяма степен динамика на годишния растеж на потреблението, доверието на потребителите и големите покупки също е показана на графика А.

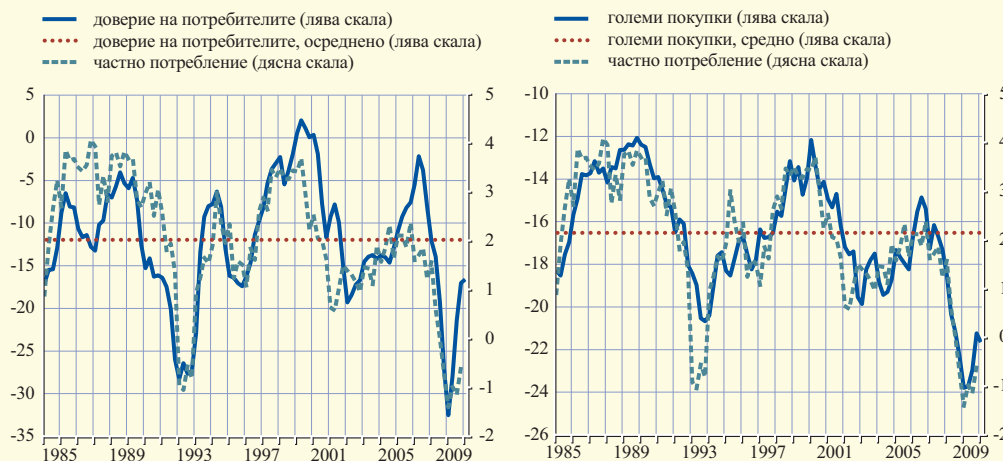
Най-нови тенденции и сравнение с възстановяването през 1993 г.

Макар че в началото на 2010 г. доверието на потребителите все още е под дългосрочните си средни стойности, графика А показва, че от началото на 2009 г. то се повишава след продължителен период на спад, започнал през първата половина на 2007 г. Потреблението

3 В сравнение с последните 12 месеца очакват ли през следващите 12 месеца да похарчат повече или по-малко пари за големи покупки (мебели, електрически уреди/електронни устройства и др.)?

Графика А Частно потребление, доверие на потребителите и големи покупки

(процентен баланс; процентен прираст на годишна база; тримесечни данни)

Източници: Евростат, Генерална дирекция „Икономически и финансови въпроси“ и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Данните от проучването за 1 тримесечие на 2010 г. представляват оценки и намират проявление в данните за януари и февруари с.г.

обаче не е нараснало в същата степен и през третото тримесечие на 2009 г. „ножицата“ между потребление и доверие е необичайно голяма. В този контекст трябва да се припомни, че отскоро кривата на потреблението е силно повлияна от фискалните стимули за увеличаване на продажбите на леки коли в някои държави. Тези фискални мерки допринасят за повишаване на потреблението около средата на 2009 г., докато изтеглянето им вероятно способства за неговото понижаване към края на миналата година и в началото на 2010 г. Възможно е временните мерки само частично да са отразени в показателя за доверие. Освен това безпрецедентните скорост и дълбочина на последния спад вероятно оказват въздействие не само върху връзката между процентния балансов показател за доверието на потребителите и годишното нарастване на потреблението, но също така и несъмнено представляват предизвикателство за статистиците при съставянето на макроикономическите показатели (например сезонни и календарни корекции). Следователно последните оценки за нарастването на потреблението може би в по-голяма степен от обикновено ще подлежат на бъдещи корекции. Графика Б показва доверието на потребителите, приноса на отделните му компоненти и годишното нарастване на потреблението съответно за периодите около най-ниската точка на второто тримесечие на 1993 г. и на първото тримесечие на 2009 г.

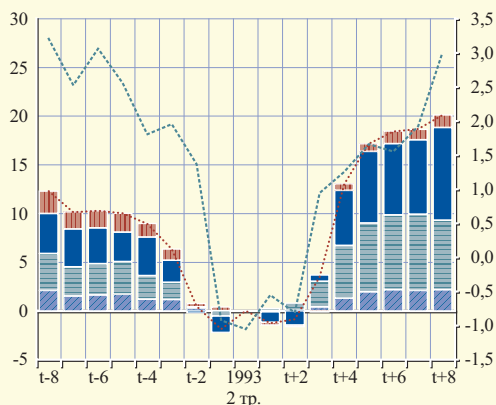
Въздействието на последното повишение на доверието на потребителите може да се разгледа в контекста на динамиката на този показател след най-ниската му точка през второто тримесечие на 1993 г., когато годишният темп достига отрицателни стойности, сходни по размер с тези от първото тримесечие на 2009 г. (около -1,0%). Това, което стимулира доверието на потребителите при подем, е оценката за безработицата и общата икономическа ситуация. Следователно най-важният фактор, засягащ решенията на домакинствата, свързани с потреблението, е мнението за общото състояние на икономиката, което е в основата на повишаването на доверието, а не мнението за индивидуалното положение на домакинствата.

Графика Б Частно потребление и доверие на потребителите, вкл. неговите компоненти

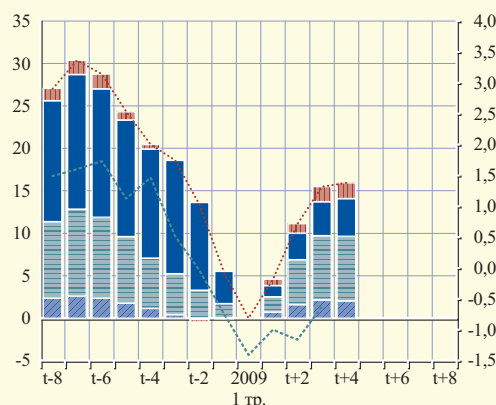
(процентен баланс; процентен прираст на годишна база)

- безработица, с отрицателен знак (лява скала)
- спестявания (лява скала)
- обща икономическа ситуация (лява скала)
- финансова позиция на домакинствата (лява скала)
- ... доверие на потребителите (лява скала)
- частно потребление (дясна скала)

През 2 тр. на 1993 г.

През 1 тр. на 2009 г.

Източници: Евростат, Генерална дирекция „Икономически и финансови въпроси“ и изчисления на ЕЦБ.
Забележка: Доверието на потребителите се приравнява към нула в тримесечия, когато годишният прираст на потреблението стигне дъното: 2 тр. на 1993 г. и 1 тр. на 2009 г. Подкомпонентите на доверието са представени като принос за доверието, общо. Данните от проучването за 1 тр. на 2010 г. представляват оценки и намират проявление в данните за януари и февруари с.г.

Това до известна степен е изненадващо, тъй като може да се очаква мнението за индивидуалното положение да представлява по-силен фактор, определящ повратните точки и възстановяването на потреблението. От друга страна, може би очакванията за общото състояние на икономиката по-добре отразяват цикличната динамика, отколкото очакванията за индивидуалното положение.

Динамиката на доверието на потребителите и неговите компоненти след последната повратна точка в нарастването на потреблението през първото тримесечие на 2009 г. не се различава значително от наблюдаваната през периода след най-ниската точка на второто тримесечие на 1993 г. И отново това, което обяснява повишаването на доверието, е мнението за общото състояние на икономиката. До първото тримесечие на 2010 г. обаче оценката за безработицата се подобрява в по-малка степен в сравнение с предишното възстановяване.

При сегашните условия вероятно е твърде рано да се прецени дали последните тенденции при доверието на потребителите са сигнал за истински поврат в нарастването на потреблението, или не. Освен ако потреблението не се свие още повече, годишният му темп на нарастване вероятно ще се увеличи благодарение на базовите ефекти, когато отрицателните или ниските показатели за 2009 г. (-0,5% на тримесечна база) вече не се включват в изчисляването на годишния темп. Бързината и силата на възстановяването на потреблението са все още много неясни, като се имат предвид очакваното по-слабо въздействие на фискалните стимули за закупуване на автомобили, фактът, че доверието на потребителите остава под дългосрочното си средно равнище, и влошените перспективи за пазара на труда. Освен това показателят за големите покупки показва по-умерено нарастване в сравнение с общото потребителско доверие.

ИНВЕСТИЦИИ

През последните три месеца на 2009 г. брутното образуване на основен капитал спада с 0,8% на тримесечна база след намаляване с 0,9% през преходните три месеца. От второто тримесечие на 2008 г. обемът на инвестициите се свива поради слабото търсене, ниското доверие на бизнеса, отрицателния растеж на печалбите, безпрецедентното недонатоваване на производствените мощности и строгите изисквания за предоставяне на кредити. Въпреки допълнителния спад, регистриран през втората половина на 2009 г., последните тенденции сочат значително подобрение, особено с оглед чувствителното съкращаване на инвестициите, наблюдавано по време на икономическия спад. През първото тримесечие на 2009 г. например обемът на инвестициите намалява с 5,4% в сравнение с предишното тримесечие, през което също се наблюдава сериозен спад.

Данните за съвкупния обем на инвестициите може по-лесно да бъдат интерпретирани, ако се анализират поотделно двата основни компонента на брутното образуване на основен капитал – инвестиции в строителството и инвестиции извън строителния отрасъл. Инвестициите в строителството, които включват жилищни и търговски сгради и на които се падат около половината от всички инвестиции, са силно засегнати от тенденциите на пазарите на недвижими имоти. От второто тримесечие на 2008 г. насам прирастът на инвестициите в строителството е отрицателен поради наличието на прекомерни производствени мощности в някои държави, финансови ограничения и по-бавно нарастване на цените на жилищните

имоти и търговските площи. Потиснатата динамика на цените на имотите намалява рентабилността на инвестициите в жилища, което на свой ред пречат инвестициите в строителството. По-новите тенденции в цените на жилищните имоти в еврозоната сочат спад през първата половина на 2009 г., дължащ се на силно изразени корекции в тези държави, където през периода до 2005 г. се наблюдават най-големи скокове на цените на жилищата. Поевтиняването на жилищните имоти в еврозоната е свързано с натрупването на голям обем предлагане и слабо търсене (за повече подробности виж каре 3 в „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, февруари).

В перспектива, издаването на строителни разрешения предполага, че липсата на динамизъм на пазара на жилищни имоти ще продължи, тъй като броят на издадените разрешения продължава рязко да спада през третото тримесечие на 2009 г. Поради това съществува вероятност протичащото приспособяване на пазарите на недвижими имоти в еврозоната през следващите тримесечия да продължи да оказва влияние върху инвестициите в строителството. Освен това тежките метеорологични условия в края на годината в много държави от еврозоната вероятно са попречили съществено на активността в строителния отрасъл. Последствията от това вероятно ще се отразят на данните за инвестициите в строителството през последното тримесечие на 2009 г. и през първото тримесечие на 2010 г. Нещо повече, въпреки спадането на лихвите по ипотечните кредити условията за финансиране като цяло не са благоприятни, тъй като макар и в по-малка степен, отколкото при предишни проучвания, последното проучване на банковото кредитиране показва, че спрямо ипотечните кредити се прилагат по-строги изисквания.

Инвестициите извън строителния отрасъл (главно в активи, предназначени за производството на стоки и услуги) също рязко намаляват по време на икономическия спад, тъй като слабото търсене намалява рентабилността, натискът за разкриване на нови производствени мощности отслабва, а по-строгите изисквания при кредитирането увеличават финансовите разходи и ограничават достъпа до финансов ресурс. Третото тримесечие на 2009 г. (разбивката на инвестициите за последното тримесечие на 2009 г. все още не е публикувана) показва обаче спад на инвестициите извън строителството само с 0,3% спрямо предходното тримесечие.

При инвестициите извън строителството през следващите тримесечия се очаква допълнително подобрение, но при най-общо запазване на по-ниските равнища вследствие слабото натоварване на производствените мощности и лошите перспективи пред вътрешното търсене и прираста на печалбите. Въпреки лекото подобряване към края на януари, натовареността на производствените мощности все пак остава далеч под средното си дългосрочно равнище. Един допълнителен фактор, който би могъл да влияе върху капиталовите разходи, е цената и наличието на финансов ресурс. Като цяло реалната цена на външното финансиране за нефинансови предприятия спада, а нетно затягането на изискванията за кредитиране, прилагани от банките, продължи да отслабва. Все пак динамиката на кредитите на ПФИ за НФП остава изключително вяла (виж глава 2).

Възстановяването на инвестициите винаги е било изключително бавно и постепенно през периоди, когато икономическият спад се изостря от финансовата криза.¹ Общо, през следващите тримесечия съвкупният обем на инвестициите в еврозоната се очаква да остане незначителен.

¹ Виж статията *The latest euro area recession in a historical context*, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, ноември 2009 г.

ПОТРЕБЛЕНИЕ НА СЕКТОР „ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ“

За разлика от други компоненти на вътрешното търсене растежът на потреблението на сектор „държавно управление“ се запазва твърде динамичен през първите три тримесечия на 2009 г. През четвъртото обаче на тримесечна база той спада с 0,1% след повишение от 0,8% през третото тримесечие. Сравнително по-силната динамика през първата половина на 2009 г. се дължи на това, че няколко разходни позиции, свързани с потреблението на сектор „държавно управление“, като заплати в публичния сектор, не са засегнати от циклични тенденции. Тази подкрепа за вътрешното търсене от страна на сектор „държавно управление“ през четвъртото тримесечие на 2009 г. обаче намалява и очакванията са през 2010 г. тя да остане умерена.

ЗАПАСИ

След големия си отрицателен принос за спада на БВП в еврозоната през първата половина на 2009 г. през третото тримесечие на тримесечна база приносът на запасите за растежа на БВП е положителен, но през последното тримесечие отсъства. През първата половина на 2009 г. икономическият спад се засилва от цикличната динамика на запасите, при която фирмите, изпитващи рязък и вероятно продължителен спад в търсенето, обикновено понижават обема на запасите си чрез много силно съкращаване на производството в стремежа си да поддържат оптимално съотношение между запаси и продажби. Все пак низходящата корекция на запасите показва тенденция към забавяне, така че в крайна сметка да се избегне прекален спад на това съотношение, когато продажбите отново започнат да нарастват.

В допълнение към бързото намаляване на материалните запаси и възстановяването на икономическата активност през третото тримесечие на 2009 г. темпът на съкращаване на запасите се забавя, в резултат на което приносът им за растежа на реалния БВП е положителен и възлиза на 0,5 пр.п. Според данни от националните сметки обаче темпът на съкращаване на запасите се запазва постоянен през последното тримесечие на 2009 г. и поради това промените в равнището им не допринасят за растежа на БВП.

И проучванията, и отделни данни сочат, че от гледна точка на бъдещето равнището на запасите все повече се смята за ниско както при преработващата промишленост, така и при търговията на дребно. В резултат запасите вероятно ще допринесат допълнително за растежа на БВП в еврозоната през първото тримесечие на 2010 г. Размерът на този принос обаче остава твърде неясен, тъй като зависи от това колко бързо ще нарасне търсенето и фирмите ще започнат да променят очакванията си за бъдещето.

ТЪРГОВИЯ

Възстановяването на икономиката в света укрепва световната търговия, в резултат на което през втората половина на 2009 г. търсенето на стоки и услуги от еврозоната нараства. Успоредно с това вносът на еврозоната също се увеличава след възвръщането на стопанската ѝ активност и по-специално със засилването на промишленото производство.

След рязко свиване в края на 2008 г. и началото на 2009 г. и по-нататъшния, макар и умерен спад през втората половина на годината през третото тримесечие на 2009 г., износът и вносът се увеличават спрямо предходното съответно с 2,9% и 2,8%. През последното тримесечие на 2009 г. възстановяването на търговията се забавя, когато износът и вносът нарастват съответно с 1,7% и 0,9%. Поради по-силно изразеното забавяне на растежа при вноса приносът на нетната търговия за растежа на БВП в еврозоната през последното тримесечие на 2009 г. възлиза на 0,3 пр.п. Възстановяването на износа и вноса през втората половина на

2009 г. е с широк обхват и засяга всички основни категории продукти. Силно нарастване се наблюдава по-специално при износа и вноса на междинни стоки, на които главно се дължи предишният спад на търговските потоци.

В перспектива, показателите от проучванията сочат, че глобалната икономика върви по пътя на възстановяването. Това вероятно ще доведе до допълнително засилване на търсенето на стоки от еврозоната, особено на междинни и инвестиционни, което от своя страна би трябвало да подкрепи експортно ориентираните предприятия от еврозоната. От друга страна, предвид очакването, че възстановяването в еврозоната ще следва с известно закъснение подема на икономическата активност в световен мащаб, прирастът на вноса може да се окаже малко по-инертен от този на износа. Вследствие на това през следващите тримесечия нетната търговия вероятно ще осигури, макар и скромна, положителен принос за растежа на БВП в еврозоната.

4.2 ДИНАМИКА НА ПРОИЗВОДСТВОТО, ПРЕДЛАГАНЕТО И ПАЗАРА НА ТРУДА

От гледна точка на добавената стойност икономическата активност показва, че икономическият растеж не обхваща всички стопански отрасли и че активността е нараснала през втората половина на 2009 г. главно благодарение на промишлеността. Секторът на услугите през третото тримесечие не е отчел растеж, а през последното тримесечие на годината растежът му е скромна, докато свиването в сектора на строителството продължава и през двете тримесечия. Данните от проучванията сочат по-нататъшно умерено нарастване на добавената стойност в началото на 2010 г.

Условията на трудовия пазар през втората половина на 2009 г. продължават да се влошават (виж по-долу раздела за пазара на труда). През третото тримесечие на 2009 г. растежът на заетостта се свива с 0,5% на тримесечна база, а в края на годината безработицата в еврозоната достига 9,9%.

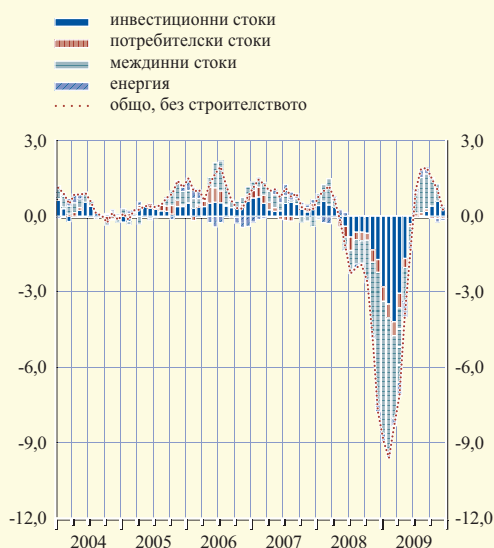
ПРОИЗВОДСТВО ПО ОТРАСЛИ

Активността в промишлеността е основен фактор за нарастването на общата добавена стойност в еврозоната през втората половина на 2009 г. След спад в течение на пет поредни тримесечия добавената стойност в промишлеността (без строителството) през третото и четвъртото тримесечие на миналата година нараства съответно с 2,3% и 0,3%.

По-високата добавена стойност в промишлеността отразява тенденциите при промишленото производство, което през третото тримесечие на 2009 г. нараства с 1,9% на тримесечна база и само с 0,2% през последното

Графика 49 Прираст на промишленото производство и принос за него

(темп на растеж, %; принос, пр.п.; месечни данни; сезонно изгладени)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.
Забележка: Данните са изчислени като тримесечни плъзгащи се средни спрямо съответните средни стойности за предходното тримесечие.

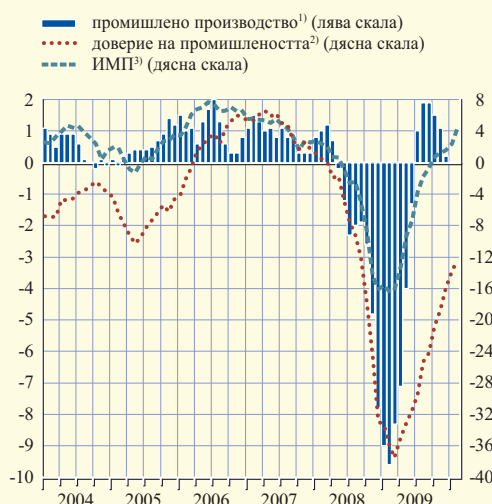
тримесечие на годината вследствие на големия месечен спад през декември 2009 г. (виж графика 49). Що се отнася до основните сектори на промишлеността през втората половина на 2009 г., производството се увеличава по-специално в секторите на междинните и инвестиционните стоки, но остава слабо в сектора на потребителските стоки. Различията между секторите не са рядкост за началния етап на възстановяването, което обикновено показва по-стабилен растеж в сектора на междинните стоки. Във връзка със засилването на активността през януари 2010 г. натовареността на производствените мощности в промишлеността нараства до 72,4%. Това равнище обаче остава доста под дългосрочната си средна стойност от 81,5%. В Проучването на Европейската комисия за бизнеса предприятията отчитат, че през втората половина на 2009 г. ограниченията пред производството леко намаляват за сметка на отслабването на натиска от страна на слабото търсене и финансови фактори, като запазват високите си равнища. За бъдещето своевременната информация под формата на проучвания на бизнеса показва, че растежът в промишлеността остава положителен в началото на 2010 г. (виж графика 50). ИМП за производството в преработващата промишленост през февруари 2010 г. нараства допълнително до 57, което е над средното равнище от периода преди рецесията и е показателно за стабилния темп на растеж в този сектор. Други проучвания за доверието на промишлеността и конкретни данни също показват по-нататъшен растеж в този сектор.

През последните тримесечия активността в строителството продължава да спада. Добавената стойност в отрасъла намалява с 1,1% на тримесечна база през последните три месеца на 2009 г. при темп, който в общи линии съответства на спадове, отчетени през предходните три тримесечия, но не е толкова нисък, колкото наблюдаваният в края на 2008 г. По държави се установяват сравнително големи различия при добавената стойност в строителството, с по-силни спадове в държавите, където делът на този отрасъл в БВП е нараснал чувствително преди турсовите на финансовите пазари. В общи линии тенденциите в строителния отрасъл продължават да зависят от приспособяването на пазара на жилищни имоти, както бе описано по-горе. Това се потвърждава и от икономическите резултати в двата главни подотрасъла – сградо- и гражданско строителство, които съществено се различават. Първият подотрасъл, включващ жилищните и търговските имоти, се характеризира с рязък спад на активността, докато гражданското строителство се възстановява, възползвайки се от мерките за стимулиране на публичния сектор.

По време на икономическия спад активността в услугите е по-устойчива от тази в другите отрасли, като показва много по-слаба чувствителност към цикличните тенденции в сравнение с преработващата про-

Графика 50 Промислено производство, доверие на промишлеността и ИМП

(месечни данни; сезонно изгладени)

Източници: Евростат, проучвания на Европейската комисия за бизнеса и потребителите, *Markit* и изчисления на ЕЦБ. Забележки: Всички динамични редове се отнасят за преработващата промишленост.

1) Тримесечно процентно изменение.

2) Баланс на оценките.

3) ИМП; отклонения от стойност на индекса 50.

мишленост и строителството. След спад в края на 2008 г и началото на 2009 г. добавената стойност в услугите през последните тримесечия остава намалена. След като отчита слаб растеж през второто тримесечие, през следващото тримесечие добавената стойност в отрасъл „услуги“ отслабва, а през четвъртото тримесечие на 2009 г. нараства с 0,1%. Наличната информация за основните подотрасли показва, че след резкия спад в края на 2008 г. и началото на 2009 г. добавената стойност досега се стабилизира само в общи линии при търговията и транспорта, както и при финансовото посредничество и бизнес услугите, които проявяват най-висока цикличност и колебливост сред подотраслите на отрасъл „услуги“. В перспектива публикуваните напоследък данни от проучвания сочат, че в началото на 2010 г. услугите нарастват с умерен темп.

ПАЗАР НА ТРУДА

Условията на трудовия пазар в еврозоната се влошават допълнително през последните две тримесечия на 2009 г., тъй като промените в заетостта често следват с известно закъснение колебанията на бизнес цикъла. По време на икономическия спад заетостта в строителството започва да намалява по-рано, отколкото в промишлеността, в услугите и в сектор „държавно управление“. Това е свързано частично с излишъка на производствени мощности в строителството в някои държави и с факта, че в този отрасъл обикновено се наемат работници на временни трудови договори, което улеснява приспособяването му по отношение на работната ръка. Впоследствие съкращенията на работна ръка засягат и промишлеността, докато услугите остават значително по-слабо засегнати (виж таблица 8).

Със задълбочаването на икономическия спад много държави от еврозоната прилагат специални схеми за работното време, за да запазят работната сила. Тези схеми намаляват часовете за работа по различни канали, включително чрез промени в организацията на труда във фирмите за гъвкаво работно време, общо намаляване на извънредния труд и специални схеми за защита на заетостта, въведени от много европейски правителства. Различните схеми за намаляване на работното време спомагат за избягване на рязкото съкращаване на заетите и облекчават процеса на приспособяване на заетостта при намаляващото търсене. На фона на значителното отслабване на икономическата активност се оказва, че заетостта в еврозоната е относително устойчива през целия период на икономически спад. Голяма част от корекциите в действителност се извършват в резултат от намаляването на отработените

Таблица 8 Прираст на заетостта

(процентно изменение спрямо предходния период; сезонно изгладени данни)

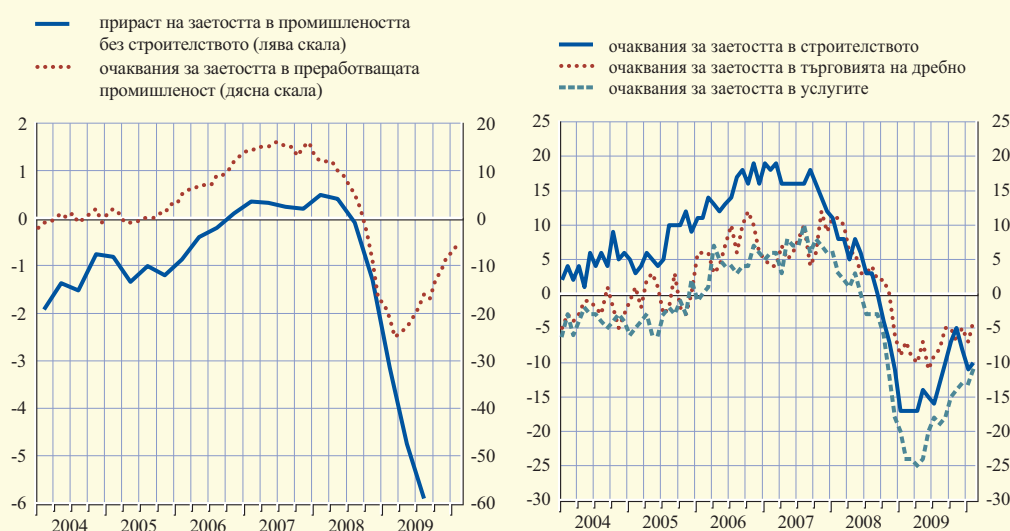
	Годишни темпове		Тримесечни темпове				
	2007	2008	2008 3 тр.	2008 4 тр.	2009 1 тр.	2009 2 тр.	2009 3 тр.
Общо за икономиката	1,8	0,7	-0,2	-0,4	-0,7	-0,5	-0,5
от които:							
Селско стопанство и риболов	-1,5	-1,4	-0,6	0,1	-0,8	-0,9	-1,1
Промисленост	1,3	-0,8	-0,9	-1,4	-1,7	-1,7	-1,8
Без строителството	0,3	-0,1	-0,5	-1,1	-1,5	-1,8	-1,7
Строителство	3,8	-2,2	-1,9	-2,2	-2,3	-1,4	-2,0
Услуги	2,1	1,4	0,0	0,0	-0,4	-0,1	-0,1
Търговия и транспорт	2,0	1,3	-0,1	-0,4	-0,8	-0,4	-0,2
Финанси и бизнес	4,0	2,3	0,0	-0,5	-0,9	-0,7	-0,5
Публична администрация ¹⁾	1,2	1,0	0,2	0,6	0,2	0,6	0,3

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

1) Включва още образование, здравеопазване и други услуги.

Графика 51 Прираст и очаквания за заетостта

(годишно процентно изменение; баланс на оценките; сезонно изгладени данни)

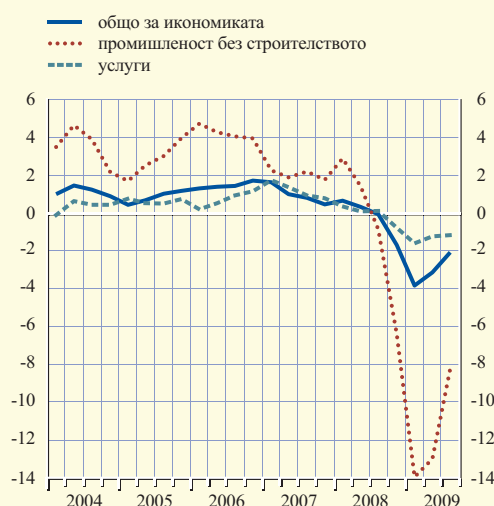
Източници: Евростат и проучвания на Европейската комисия за бизнеса и потребителите.
Забележка: Балансът на оценките е осреднен.

часове на един зает, а не поради голямото повишение на безработицата, въпреки че е нужно да се каже, че тенденциите на пазара на труда доста се различават в отделните държави от еврозоната.

Данните за третото тримесечие на 2009 г. показват на тримесечна база забавяне в темпа на спад на заетостта в еврозоната. Също на тримесечна база тя се свива с 0,5%, т.е. със същия темп, като отбелязания през второто тримесечие, но по-малко от отчетения в началото на годината (0,7%). На отраслово равнище промишлеността и строителството продължават да поемат основната тежест от съкращаването на работна ръка. Независимо че през третото тримесечие на тримесечна база спадът с 1,7% на заетите в промишлеността (без строителството) сочи известно забавяне спрямо предишното тримесечие, заетостта в строителството изглежда продължава да намалява през това тримесечие след известни признаци на подобрение през второто. От друга страна, заетостта в услугите се оказва по-добра, спадайки само с 0,1% на тримесечна база, което съвпада с темпа, отчетен и през предходното тримесечие (виж графика 51).

Графика 52 Производителност на труда

(годишно процентно изменение)

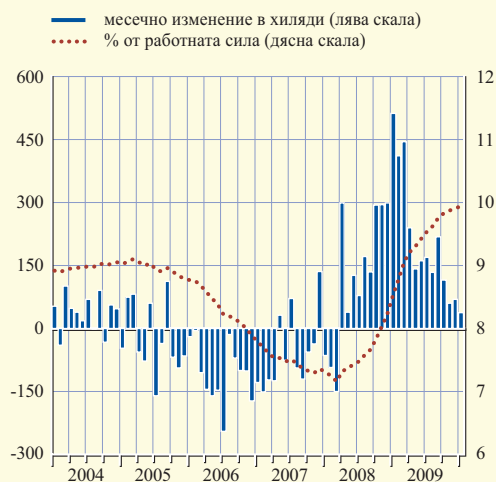
Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

Едновременно с възстановяването на растежа на производството загубата на работни места, наблюдавана през последните тримесечия, допринасят за пречупване на низходящата тенденция в производителността на труда. На годишна база съвкупният растеж на производителността в еврозоната (измерен като готова продукция на един зает) все още спада с 2,1% през третото тримесечие на 2009 г., но този темп е съществено по-висок от рекордното свиване през първата половина на годината (виж графика 52). Напоследък най-новите показатели от проучванията показват, че през четвъртото тримесечие производителността на труда продължава да се подобрява.

Последните данни показват временно спиране към края на годината на нарастването на безработицата в еврозоната. През януари 2010 г. тя се запазва на равнище от 9,9%, което е същото и през предходните два месеца, след корекция надолу с 0,1 пр.п. на данните от декември 2009 г. (виж графика 53). Погледнати в перспектива, показателите от проучванията са по-добри, но все още сочат опасност от допълнително нарастване на безработицата в еврозоната през следващите месеци, макар и с по-ниски темпове от наблюдаваните и очакваните по-рано през 2009 г.

Графика 53 Безработица

(месечни данни; сезонно изгладени)

Източник: Евростат.

4.3 ПРОГНОЗИ ЗА ИКОНОМИЧЕСКАТА АКТИВНОСТ

През настоящата година се прогнозира запазване на умерения растеж на реалния БВП в еврозоната, тъй като слабата натовареност на производствените мощности вероятно ще свие инвестициите, а лошите перспективи на пазара на труда в еврозоната се очаква да ограничат прираста на потреблението. Освен това ще продължи процесът на корекция на балансите на предприятията в различните отрасли във и извън еврозоната. Тази оценка е отразена и в макроикономическите прогнози за еврозоната на експертите на ЕЦБ от март 2010 г., които предвиждат растеж на реалния БВП в границите между 0,4% и 1,2% за 2010 г. и между 0,5% и 2,5% за 2011 г. (виж каре 8). В сравнение с прогнозите на експертите на Евросистемата от декември 2009 г. диапазонът на растежа на реалния БВП през 2010 г. е малко по-тесен, докато за 2011 г. той е коригиран леко нагоре, което отразява най-вече по-силната стопанска активност в световен мащаб.

Рисковете за икономическата прогноза продължават да бъдат разглеждани в общи линии като балансиран в една все още подчертано несигурна среда. В положителен план, доверието може да се подобри повече от очакваното и както световната икономика, така и външната търговия да се възстановят по-бързо от очакваното. Освен това е възможно прилаганите мащабни макроикономически стимули и другите предприети политически мерки да окажат по-силно въздействие от предвижданията. В негативен план, се запазват опасенията за по-силен или по-продължителен от очакваното отрицателен обратен ефект вследствие на зави-

симостта между реалната икономика и финансовия сектор, от подновяване на поскъпването на петрола и други основни стоки, от засилване на протекционистичния натиск и от ново напрежение в някои сегменти на финансовите пазари, както и от опасността от хаотични корекции на диспропорциите в световен мащаб.

Карта 8

МАКРОИКОНОМИЧЕСКИ ПРОГНОЗИ НА ЕКСПЕРТИ НА ЕЦБ ЗА ЕВРОЗОНАТА

Въз основа на информацията, налична към 19 февруари 2010 г., експерти на ЕЦБ изготвят прогнози за макроикономическите тенденции в еврозоната¹. Отразявайки изгледите за икономическо оживление в световен мащаб, очакванията са средногодишният растеж на реалния БВП да се повиши постепенно от 0,4–1,2% през 2010 г. до 0,5–2,5% през 2011 г. Предвижда се за срока на прогнозата инфлацията да отбележи леко нарастване с 0,8–1,6% през 2010 г. до 0,9–2,1% през 2011 г. с ускоряването на икономическото възстановяване.

Технически допускания за лихвените проценти, обменните курсове, цените на суровините и фискалната политика

Техническите допускания за лихвените проценти и за цените на енергоносителите и на неенергийните суровини се базират на пазарни очаквания към 12 февруари 2010 г. (крайна дата)². Допускането за краткосрочните лихвени проценти е от чисто техническо естество. Краткосрочните лихвени проценти се измерват чрез тримесечния EURIBOR, като пазарните очаквания се извеждат от фючърсните цени. Методологията определя общо средно равнище на краткосрочните лихвени проценти от 0,9% за 2010 г. и 1,7% за 2011 г. Пазарните очаквания за номиналната доходност на 10-годишните държавни облигации в еврозоната са за средно равнище от 4,0% през 2010 г. и 4,5% през 2011 г. Базовата прогноза взема предвид продължаващото подобряване на условията за финансиране в последно време и включва допускането, че в прогнозния период спредът между лихвените проценти по банкови кредити и гореспоменатите лихвени проценти ще се стабилизира или леко ще се стесни. Също така се допуска, че през прогнозния период условията за кредитиране постепенно ще бъдат облекчени. Що се отнася до суровините, трендът на фючърсните пазари през двуседмичния период, приключващ на крайната дата, дава основание да се определят очаквани средни цени на петрола от 75,1 щ.д./барел през 2010 г. и 79,8 щ.д./барел през 2011 г. Очаква се цените на неенергийните суровини в щатски долари да се повишат с 18,4% през 2010 г., а през 2011 г. с още 2,7%.

1 Макроикономическите прогнози на експертите на ЕЦБ допълват тези на експертите на Евросистемата, изготвяни на всеки шест месеца съвместно от експерти на ЕЦБ и на националните централни банки от еврозоната. Използваните техники съответстват на техниките за разработването на прогнозите от експерти на Евросистемата, описани в „Ръководство за макроикономическите прогнози на експерти на Евросистемата“ (*A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises*), ЕЦБ, юни 2001 г., публикувано на уебсайта на ЕЦБ. За да намери отражение несигурността, свързана с тези прогнози, резултатите за всяка отделна променлива са представени в диапазон на колебание. Диапазоните се основават на разликите между настоящите резултати и предишни прогнози, обхващащи определен брой години. Широчината на диапазоните е двойно по-голяма от средните абсолютни стойности на тези разлики. Използваният метод, включващ корекции за извънредни събития, е описан в „Нова процедура за съставянето на прогнозните диапазони от експертите на Евросистемата и ЕЦБ“ (*New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges*), ЕЦБ, декември 2009 г., също на уебсайта на ЕЦБ.

2 Допусканията за цените на петрола и на храните се основават на цените на фючърсите до края на периода, за който се отнасят прогнозите. Приема се, че цените на други суровини ще следват фючърсните до последното тримесечие на 2010 г., след което ще се развият в синхрон с икономическа активност в световен мащаб.

Предвижданията са през прогнозния период двустранните обменни курсове да останат непроменени на средните равнища от двуседмичния период, завършващ на крайната дата. Това предполага обменен курс евро/щатски долар от 1,38 за целия прогнозен период и ефективен обменен курс на еврото, който да намалее средно с 2,6% през 2010 г. и с още 0,2% през 2011 г.

Допусканията за фискалната политика се основават на националните бюджетни програми на отделните държави от еврозоната към 12 февруари 2010 г. Те включват всички мерки по политиката, които вече са приети от националните парламенти или са детайлно разработени от правителствата и е вероятно да преминат през законодателна процедура.

Допускания по отношение на международната среда

От настъпването на обрата в средата на 2009 г. насам се наблюдават засилващи се признаци на подобрене на перспективите пред световната икономика. В краткосрочен план се очаква двигател на възстановяването все така да бъде най-вече въздействието на паричните и финансовите стимули, нормализирането на търговията и цикълът на стоково-материалните запаси. Въпреки временния характер на някои от тези фактори, предвижда се подобряването на условията за финансиране да осигури по-трайна подкрепа за очакваното по-нататъшно възстановяване на икономиката в световен мащаб. Като цяло се предвижда до края на прогнозния период световният икономически растеж да остане под предишните равнища, тъй като по-специално при развитите икономики възстановяването е слабо, отразявайки необходимостта от корекции на балансите след кризата. В световен мащаб се очаква реалният БВП извън еврозоната да нараства средно с 4,2% през 2010 г. и с 4,0% през 2011 г. Като отражение на осезаемото оживление, настъпило в световната търговия, се предвижда растеж на експортните пазари на еврозоната с 6,9% през 2010 г. и с 5,4% през 2011 г. По-високият темп на растеж на годишна база през 2010 г. отразява влиянието на по-голям статистически пренос от 2009 г. и прикрива факта, че тримесечният темп на растеж на световната икономика всъщност се очаква да бъде по-висок през 2011 г., отколкото през 2010 г.

Прогнози за растежа на реалния БВП

След тежката рецесия еврозоната отчита две последователни тримесечия на положителен растеж на реалния БВП през последното тримесечие на 2009 г. Наличните данни показват, че оживлението се дължи на износа след възстановяването на световната търговия. В допълнение към това временни фактори като пакетите от финансови стимули и цикълът на стоково-материалните запаси способстват за оживлението. С постепенното отслабване на ефекта от тези фактори се очаква през 2010 г. растежът на БВП да се запази на умерено равнище, макар че се предвижда икономическата активност да бъде постепенно подкрепена от износа и от бавно възстановяващото се вътрешно търсене, отразяващи със закъснение ефекта от мерките по паричната политика и значителните усилия за връщане на финансовата система към нормално функциониране. Очаква се оживлението да се стабилизира през 2011 г. Растежът вероятно ще остане по-слаб, отколкото преди рецесията, поради нуждата от подобряване на балансите в различни отрасли и поради факта, че потреблението е отслабено от неблагоприятните прогнози за пазара на труда и от поддържането на значителни спестявания като предпазна мярка. Освен това, макар да проявяват далечни признаци на подобрене, за частните инвестиции се очаква да бъдат забавени от ниското равнище на използване на производствените мощности и от слабите перспективи

Таблица А Макроикономически прогнози за еврозоната

(средногодишно процентно изменение^{1), 2)}

	2009 г.	2010 г.	2011 г.
ХИПЦ	0,3	0,8 – 1,6	0,9 – 2,1
Реален БВП	-4,0	0,4 – 1,2	0,5 – 2,5
Потребление на частния сектор	-1,0	-0,3 – 0,5	0,2 – 2,0
Потребление на сектор „държавно управление“	2,5	0,1 – 1,1	0,2 – 1,6
Брутно образуване на основен капитал	-10,8	-3,1 – -0,5	-1,1 – 2,9
Износ (стоки и услуги)	-13,0	3,2 – 7,6	1,4 – 7,8
Внос (стоки и услуги)	-11,6	1,9 – 5,7	0,7 – 6,5

1) Прогнозите за реалния БВП и неговите компоненти се базират на календарно изгладени данни. Прогнозите за вноса и износа включват търговията в рамките на еврозоната.

2) Данните се отнасят за всички 16 страни от еврозоната.

пред търсенето. Като цяло, след като отбелязва 4,0% спад на годишна база през 2009 г., прогнозата е реалният БВП да се повиши с 0,4–1,2% през 2010 г. и с 0,5–2,5% през 2011 г. Все пак, тъй като оценките за годишния потенциален растеж се очаква също да бъдат по-ниски, отколкото преди рецесията, ножицата между потенциалния и реалния БВП се предвижда да остане свита през прогнозния период.

Прогнози за цените и разходите

След като достига рекордно ниската стойност от -0.4% през третото тримесечие на 2009 г., през четвъртото тримесечие годишната ХИПЦ-инфлация отбелязва положителна стойност. Тази тенденция се дължи предимно на силни базови ефекти, произтичащи от поевтиняването на суровините в предишни периоди. След като през януари 2010 г. инфлацията се повишава до 1,0%, очаква се през следващите месеци тя да остане близо до това равнище. След това прогнозата е, че тя ще нараства постъпателно, отразявайки очакваното постепенно подобрение в икономическата активност в условия на все така скромнен растеж на потенциалното производство. Прогнозата е средногодишният темп на инфлация да бъде в диапазона 0,8–1,6% през 2010 г. и между 0,9% и 2,1% през 2011 г. Нарастването на компенсациите на наето лице вероятно ще остане слабо, забавяно от все така вялия пазар на труда. Тъй като очакванията са заетостта да продължи да намалява още известно време, предвижда се нарастването на производителността на труда в резултат от това да забави значително прираста на разходите за труд на единица продукция спрямо високите им равнища, отчетени през 2009 г. Това от своя страна би трябвало да позволи слабо нарастване на нормата на печалба и частично възстановяване на понесените през 2009 г. загуби. Годишният темп на изменение на ХИПЦ, невключващ енергоносителите, се очаква да продължи да се забавя през 2010 г., отразявайки слабото съвкупно търсене, и да отбележи леко възстановяване през 2011 г.

Съпоставка с прогнозите от декември 2009 г.

В сравнение с макроикономическите прогнози на експерти на Евросистемата, публикувани в изданието на „Месечен бюлетин“ от декември 2009 г., прогнозният диапазон за растежа на реалния БВП през 2010 г. е в рамките на предходния. Диапазонът за 2011 г. е коригиран леко нагоре, отразявайки най-вече по-силната икономическа активност в световен мащаб, която се очаква да подпомогне износа на еврозоната и да насърчи инвестициите.

Таблица Б Съпоставка с прогнозите за декември 2009 г.

(средногодишно процентно изменение)

	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Реален БВП – декември 2009 г.	-4,1 – -3,9	0,1 – 1,5	0,2 – 2,2
Реален БВП – март 2010 г.	-4,0	0,4 – 1,2	0,5 – 2,5
ХИПЦ – декември 2009 г.	0,3 – 0,3	0,9 – 1,7	0,8 – 2,0
ХИПЦ – март 2010 г.	0,3	0,8 – 1,6	0,9 – 2,1

Що се отнася до ХИПЦ-инфлацията, диапазонът за 2010 г. е коригиран съвсем леко надолу спрямо прогнозите от декември 2009 г., а диапазонът за 2011 г. е коригиран леко нагоре съобразно по-добрите изгледи за икономическата активност.

Съпоставка с прогнозите на други институции

Съществуват редица прогнози за еврозоната, направени от международни организации и институции от частния сектор. Тези прогнози обаче не са напълно съпоставими помежду си или с макроикономическите прогнози на експертите на ЕЦБ, тъй като са завършени по различно време. Освен това те използват различни (и отчасти неуточнени) методи за формулиране на допускания за бюджетни, финансови и външни променливи, включително цените на петрола и на други суровини. И накрая, съществуват различия в методите за календарно изглаждане при различните прогнози (вж. таблицата по-долу).

Според наличните в момента прогнози на други организации и институции се очаква реалният БВП в еврозоната да бъде в диапазона 0,7–1,3% през 2010 г. и между 1,5% и 1,7% през 2011 г. Колкото до инфлацията, наличните прогнози предвиждат средногодишната ХИПЦ-инфлация да бъде между 0,8% и 1,3% през 2010 г. и между 0,7% и 1,5% през 2011 г. Прогнозите на други институции както за растежа на БВП, така и за ХИПЦ-инфлацията попадат в диапазона на прогнозите на експертите на ЕЦБ.

Таблица В Съпоставка на прогнозите за растежа на реалния БВП и ХИПЦ-инфлацията в еврозоната

(средногодишно процентно изменение)

	Дата на публикуване	Растеж на БВП		ХИПЦ-инфлация	
		2010 г.	2011 г.	2010 г.	2011 г.
ОИСР	Ноември 2009 г.	0,9	1,7	0,9	0,7
МВФ	Януари 2010 г.	1,0	1,6	0,8	0,8
Консенсусни икономически прогнози (<i>Consensus Economics Forecasts</i>)	Февруари 2010 г.	1,3	1,5	1,2	1,5
Преглед на професионалните прогнози (<i>Survey of Professional Forecasters</i>)	Февруари 2010 г.	1,2	1,6	1,3	1,5
Европейска комисия	Февруари 2010 г.	0,7	1,5	1,1	1,5
Прогнози на експерти на ЕЦБ	Март 2010 г.	0,4 – 1,2	0,5 – 2,5	0,8 – 1,6	0,9 – 2,1

Източници: Междинна прогноза на Европейската комисия, февруари 2010 г. за данните за 2010 г. и Европейска икономическа прогноза, есен 2009 г. за данните за 2011 г.; МВФ: Перспективи за световната икономика, октомври 2009 г. за инфлацията и Актуализирани перспективи за световната икономика, януари 2010 г. за растежа на БВП; Икономически прогнози на ОИСР, ноември 2009 г.; Консенсусни икономически прогнози и ЕЦБ – Преглед на професионалните прогнози.

Забележки: Макроикономическите прогнози на експерти на ЕЦБ, както и прогнозите на ОИСР представят календарно изгладени годишни темпове на растеж, докато Европейската комисия и МВФ представят годишни темпове на растеж, които не са изгладени спрямо броя на работните дни за година. Другите прогнози не уточняват дали включват календарно изгладени или неизгладени данни.

5 ПУБЛИЧНИ ФИНАНСИ

През 2009 г. в еврозоната е регистрирано рязко влошаване на бюджетните салда. Според осъвременените програми за стабилност, представени от повечето държави от еврозоната между декември 2009 г. и февруари 2010 г., се очаква през 2010 г. съотношението „бюджетен дефицит/БВП“ да продължи да нараства. Макар че отделни държави оповестяват корективни мерки за 2010 г., много други планират да започнат процеса на фискална консолидация чак през 2011 г. За да гарантират по-нататъшното доверие във финансовата устойчивост и да избегнат разпространяването на негативните последици върху други държави-членки и ИПС като цяло, от съществено значение е държавите от еврозоната да изпълнят докрай задълженията си, свързани с процедурите при прекомерен дефицит. По-специално, усилията за консолидация на много страни трябва да бъдат енергични и подкрепени от надеждни и ясно формулирани структурни мерки, като ударението следва да се постави най-вече върху реформиране на разходната част. По отношение на Гърция на 16 февруари 2010 г. Съветът Екофин определя като нов краен срок за коригиране на прекомерния дефицит на страната 2012 г. и поставя изискване Гърция да изработи, провежда и отчита редовно набор от структурни мерки с широк обхват.

ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ ПРЕЗ 2009 Г.

През 2009 г. фискалните позиции на повечето държави от еврозоната рязко се влошават. Според осъвременените програми за стабилност, представени от повечето държави от еврозоната от декември 2009 г. до февруари 2010 г., дефицитът на сектор „държавно управление“ в еврозоната нараства повече от три пъти: от 2,0% от БВП през 2008 г. на 6,2% от БВП през 2009 г. (виж таблица 9). Това е най-значителното влошаване на бюджета от създаването на ИПС. Същевременно дългът на сектор „държавно управление“ в еврозоната нараства от 69,4% от БВП през 2008 г. на 78,7% от БВП през 2009 г. Сравнението между дефицитите от 2009 г. с целите, поставени в осъвременените програми за стабилност, оповестени в края на 2008 г. и началото на 2009 г., разкрива неизпълнение на бюджетното салдо за сектор „държавно управление“ в еврозоната в размер на 2,8 пр.п. от БВП. Това е най-голямата до днес в историята ревизия на програмите за стабилност.

По-обстойният преглед на процесите на равнище държава показва, че през 2009 г. три държави в еврозоната – Гърция, Ирландия и Испания, отчитат съотношение „дефицит/БВП“, което е двуцифрено число. Втората група страни – Португалия, Франция, Словакия, Белгия, Кипър, Словения и Италия, имат висок бюджетен дефицит от порядъка на 5–9,5% от БВП. Още четири държави – Нидерландия, Малта, Австрия и Германия, са с дефицит в рамките на 3–4,9% от БВП. Само във Финландия и Люксембург бюджетният дефицит остава под 3% от БВП. Като цяло през 2009 г. четиринадесет от шестнадесетте държави от еврозоната отчитат дефицит над референтната стойност от 3% от БВП. Спрямо всички тях (с изключение на Кипър) в момента се прилага процедура при прекомерен дефицит (виж таблица 10).

Тази неблагоприятна динамика на публичните финанси може да бъде обяснена главно с въздействието на пет фактора. Първо, финансовата криза и икономическият спад предизвикват намаляване на данъчните приходи и увеличаване на социалните плащания (например помощи при безработица) посредством действието на автоматичните стабилизатори. Второ, в допълнение към автоматичните стабилизатори неблагоприятно влияние върху приходите оказват и фактори (като спадащите цени на активите), не намиращи проявление в динамиката на основните макроикономически агрегати, което поражда неизпълнение на приходите. Трето, докато темпът на растеж в еврозоната следва низходящ тренд, нарастването на структурните разходи продължава. Четвърто, след Европейския план за икономическо възстано-

Таблица 9 Осъвременени програми за стабилност на държавите от еврозоната

	Растеж на реалния БВП (процентно изменение)					Бюджетно салдо (дял от БВП, %)					Дълг (дял от БВП, %)				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Белгия															
Осъвременяване от април 2009	1,1	-1,9	0,6	2,3	2,3	-1,2	-3,4	-4,0	-3,4	-2,6	89,6	93,0	95,0	94,9	93,9
Осъвременяване от януари 2010	1,0	-3,1	1,1	1,7	2,2	-1,2	-5,9	-4,8	-4,1	-3,0	89,8	97,9	100,6	101,4	100,6
Германия															
Осъвременяване от януари 2009	1,3	-2,3	1,3	1,3	1,3	-0,1	-3,0	-4,0	-3,0	-2,5	65,5	68,5	70,5	71,5	72,5
Осъвременяване от февруари 2010	1,3	-5,0	1,4	2,0	2,0	0,0	-3,2	-5,5	-4,5	-3,5	65,9	72,5	76,5	79,5	81,0
Ирландия															
Осъвременяване от януари 2009	-1,4	-4,0	-0,9	2,3	3,4	-6,3	-9,5	-9,0	-6,4	-4,8	40,6	52,7	62,3	65,7	66,2
Осъвременяване от декември 2009	-3,0	-7,5	-1,3	3,3	4,5	-7,2	-11,7	-11,6	-10,0	-7,2	44,1	64,5	77,9	82,9	83,9
Гърция															
Осъвременяване от декември 2008	3,0	1,1	1,6	2,3		-3,7	-3,7	-3,2	-2,6		94,6	96,3	96,1	94,7	
Осъвременяване от януари 2010	2,0	-1,2	-0,3	1,5	1,9	-7,7	-12,7	-8,7	-5,6	-2,8	99,2	113,4	120,4	120,6	117,7
Испания															
Осъвременяване от януари 2009	1,2	-1,6	1,2	2,6		-3,4	-5,8	-4,8	-3,9		39,5	47,3	51,6	53,7	
Осъвременяване от февруари 2010	0,9	-3,6	-0,3	1,8	2,9	-4,1	-11,4	-9,8	-7,5	-5,3	39,7	55,2	65,9	71,9	74,3
Франция															
Осъвременяване от декември 2008	1,0	0,2	2,0	2,5	2,5	-2,9	-3,9	-2,7	-1,9	-1,1	66,7	69,1	69,4	68,5	66,8
Осъвременяване от февруари 2010	0,4	-2,3	1,4	2,5	2,5	-3,4	-7,9	-8,2	-6,0	-4,6	67,4	77,4	83,2	86,1	87,1
Италия															
Осъвременяване от февруари 2009	-0,6	-2,0	0,3	1,0		-2,6	-3,7	-3,3	-2,9		105,9	110,5	112,0	111,6	
Осъвременяване от януари 2010	-1,0	-4,8	1,1	2,0	2,0	-2,7	-5,3	-5,0	-3,9	-2,7	105,8	115,1	116,9	116,5	114,6
Кипър															
Осъвременяване от февруари 2009	3,8	2,1	2,4	3,0	3,2	1,0	-0,8	-1,4	-1,9	-2,2	49,3	46,8	45,4	44,2	44,2
Предстоящо представяне															
Люксембург															
Осъвременяване от януари 2009	1,0	-0,9	1,4			2,0	-0,6	-1,5			14,4	14,9	17,0		
Осъвременяване от февруари 2010	0,0	-3,9	2,5	3,0	2,7	2,5	-1,1	-3,9	-5,0	-4,6	13,5	14,9	18,3	23,9	29,3
Малта															
Осъвременяване от декември 2008	2,8	2,2	2,5	2,8		-3,3	-1,5	-0,3	1,2		62,8	61,9	59,8	56,3	
Осъвременяване от февруари 2010	2,1	-2,0	1,1	2,3	2,9	-4,7	-3,8	-3,9	-2,9	-2,8	63,6	66,8	68,6	68,0	67,3
Нидерландия															
Осъвременяване от ноември 2008	2,3	1,3	2,0	2,0		1,2	1,2	0,8	1,1		42,1	39,6	38,0	36,2	
Осъвременяване от януари 2010	2,0	-4,0	1,5	2,0	2,0	0,7	-4,9	-6,1	-5,0	-4,5	58,2	62,3	67,2	69,6	72,5
Австрия															
Осъвременяване от април 2009	1,8	-2,2	0,5	1,5	2,0	-0,4	-3,5	-4,7	-4,7	-4,7	62,5	68,5	73,0	75,7	77,7
Осъвременяване от януари 2010	2,0	-3,4	1,5	1,5	1,9	-0,4	-3,5	-4,7	-4,0	-3,3	62,6	66,5	70,2	72,6	73,8
Португалия															
Осъвременяване от януари 2009	0,3	-0,8	0,5	1,3		-2,2	-3,9	-2,9	-2,3		65,9	69,7	70,5	70,0	
Предстоящо представяне															
Словения															
Осъвременяване от април 2009	3,5	-4,0	1,0	2,7		-0,9	-5,1	-3,9	-3,4		22,8	30,5	34,1	36,3	
Осъвременяване от януари 2010	3,5	-7,3	0,9	2,5	3,7	-1,8	-5,7	-5,7	-4,2	-3,1	22,5	34,4	39,6	42,0	42,7
Словакия															
Осъвременяване от април 2009	6,4	2,4	3,6	4,5	5,1	-2,2	-3,0	-2,9	-2,2	-1,7	27,6	31,4	32,7	32,7	
Осъвременяване от януари 2010	6,4	-5,7	1,9	4,1	5,4	-2,3	-6,3	-5,5	-4,2	-3,0	27,7	37,1	40,8	42,5	42,2
Финландия															
Осъвременяване от декември 2008	2,6	0,6	1,8	2,4	2,2	4,4	2,1	1,1	1,0	0,9	32,4	33,0	33,7	34,1	34,6
Осъвременяване от януари 2010	1,0	-7,6	0,7	2,4	3,5	4,4	-2,2	-3,6	-3,0	-2,3	34,2	41,8	48,3	52,2	54,4
Еврозона															
Осъвременяване от 2008–2009	1,0	-1,2	1,2	1,8		-1,6	-3,4	-3,3	-2,6		67,8	71,5	73,2	73,8	
Осъвременяване от 2009–2010	0,7	-4,0	1,0	2,1	2,3	-2,0	-6,2	-6,6	-5,2	-3,9	69,4	78,7	83,9	86,5	87,3

Източници: Осъвременени програми за стабилност за 2008–2009 г. и 2009–2010 г.; изчисления на ЕЦБ, Забележки: Агрегатите за еврозоната са изчислени като претеглена средна от всички държави от еврозоната, без в осъвременяването за 2009–2010 г. да са включени Кипър и Португалия, чиито програми още не са представени. В осъвременяването за 2009–2010 г. растежът на реалния БВП на Ирландия и дългът ѝ за 2008 г. са от есенната прогноза на Европейската комисия от 2009 г.

Таблица 10 Презлед на държавите от еврозоната, намиращи се в процедура при прекомерен дефицит

(като процент от БВП)

	Бюджетно салдо през 2009 г.	Начало на процеса на консолидация	Краен срок за извършване на корекциите	Препоръчано средногодишно структурно приспособяване
Белгия	-5,9	2010	2012	3/4
Германия	-3,4	2011	2013	≥ 0,5
Ирландия	-12,5	2010	2014	2
Гърция	-12,7	2010	2012	≥ 3 1/2 през 2010–2011, ≥ 2 1/2 през 2012
Испания	-11,2	2010	2013	> 1,5
Франция	-8,3	2010	2013	> 1
Италия	-5,3	2010	2012	≥ 0,5
Малта	-4,5	2010	2011	3/4
Нидерландия	-4,7	2011	2013	3/4
Австрия	-4,3	2011	2013	3/4
Португалия	-8,0	2010	2013	1 1/4
Словения	-6,3	2010	2013	3/4
Словакия	-6,3	2010	2013	1

Източници: Икономическа прогноза на Европейската комисия от есента на 2009 г. и препоръки на Съвета Екофин от декември 2009 г. и февруари 2010 г.

вяване, който е одобрен от Европейския съвет през декември 2008 г., повечето правителства в еврозоната прилагат значителни мерки за финансово подпомагане. Пето, няколко държави предприемат мащабни мерки за стабилизиране на финансовия сектор, които оказват въздействие върху позицията на държавния дълг през 2009 г. или водят до значителни условни пасиви. Последните създават опасност от по-висок дефицит и/или дълг в бъдеще (виж също статията *The impact of government support to the banking sector on euro area public finances*, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, юли 2009 г.).

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПАКТА ЗА СТАБИЛНОСТ И РАСТЕЖ

На 16 февруари 2010 г. Съветът Екофин взема решения относно две държави в еврозоната – Малта и Гърция. По отношение на Малта Съветът отправя препоръка съгласно чл. 126, параграф 7 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по-долу „Договорът“) за удължаване на срока за преодоляване на прекомерния дефицит на страната от 2010 г. на 2011 г. и за определяне на 16 август 2010 г. като краен срок за предприемане на корективни действия.

Във връзка с Гърция Съветът Екофин приема становище по отношение на осъвременената програма за стабилност на Гърция, която предвижда намаление на съотношението на бюджетния дефицит от 12,7% от БВП през 2009 г. на 8,7% от БВП през 2010 г. и под 3% от БВП през 2012 г. Съгласно програмата коефициентът на дълга на сектор „държавно управление“ като цяло ще се стабилизира през 2011 г. В становището на Съвета се посочва, че програмата е достатъчно амбициозна, като за фискалната консолидация са осигурени средства до 2010 г. и 2011 г. и са предвидени корекции на първичния дефицит съответно с 4,0 пр.п. и 3,4 пр.п. от БВП. В същото време, макар че съдържа някои конкретни корективни мерки за 2010 г., програмата не включва подробни мерки, свързани с процеса на консолидация за периода 2011–2013 г.

Съветът Екофин също така отправя препоръка към Гърция съобразно чл. 121, параграф 4 от Договора относно общите насоки на икономическата политика и приема решение за обна-

родване на тази препоръка¹. Освен това той приема решение съгласно чл. 126, параграф 9 от Договора, с което предупреждава Гърция, че трябва да предприеме действия за коригиране на прекомерния си дефицит. Препоръката съдържа списък от ключови структурни и фискални мерки, които Гърция би следвало да приложи. От Гърция се изисква да изработи и да проведе пакет от решителни и мащабни структурни реформи, като започне колкото е възможно по-скоро през 2010 г. Той би трябвало да включва реформи, свързани със заплатите в публичния сектор, пенсионната система и сектора на здравеопазването, както и мерки за подобряване ефективността на публичната администрация, бизнес средата и функционирането на пазара на стоки и за по-голямо нарастване на производителността на труда и заетостта. Същевременно в решението си Съветът Екофин определя 2012 г. като краен срок за Гърция да коригира прекомерния си дефицит и посочва, че мерките за коригиране на прекомерния дефицит би трябвало да включват годишна структурна корекция от най-малко по 3,5 пр.п. от БВП през 2010 г. и 2011 г., и най-малко 2,5 пр.п. от БВП през 2012 г. Освен това решението установява подробен график за мерките, които трябва да бъдат взети през периода 2010–2012 г. Също така Гърция е поканена да представи до 16 март 2010 г. на Съвета и на Европейската комисия доклад, описващ мерките и представящ график за изпълнението им с оглед постигане на бюджетните цели за 2010 г. И накрая от Гърция се изисква да се отчита редовно и публично за взетите мерки, започвайки с доклади на 16 март 2010 г. и на 15 май 2010 г., а след това всяко тримесечие. Тези изисквания, както и внимателното проследяване на напредъка на Гърция, са в резултат от сериозните бюджетни диспропорции, пред които страната е изправена, и от риска от разпространение на неблагоприятните последици върху други държави в еврозоната и ИПС като цяло. Във връзка с това в изявлението на Европейския съвет от 11 февруари 2010 г. се посочва, че държавите-членки от еврозоната ще предприемат, ако е необходимо, решителни и координирани действия, за да запазят финансовата стабилност на еврозоната като цяло.

На 3 март 2010 г. гръцкото правителство обявява предприемането на допълнителни постоянни мерки за фискална консолидация с цел постигане на значителен напредък по отношение на консолидацията на бюджета през 2010 г. Важно е да се подчертае, че мерките предвиждат съкращаване на публичните разходи и корекции на заплатите в публичния сектор.

ФИСКАЛНА ПРОГРАМА ЗА 2010 Г. И СЛЕДВАШИТЕ ГОДИНИ

Според осъвременените програми за стабилност, които са представени до момента, дефицитът на сектор „държавно управление“ в еврозоната се очаква да достигне върховата си стойност от 6,6% от БВП през 2010 г. – безпрецедентно равнище от началото на третия етап на ИПС. Ако се допусне, че растежът на реалния БВП ще бъде в границите на 2–2,5%, дефицитът се очаква да спадне до 5,2% от БВП през 2011 г. и до 3,9% от БВП през 2012 г. Повечето държави от еврозоната, които в момента са подложени на процедура при прекомерен дефицит, планират да намалят дефицита си под референтната стойност от 3% от БВП в рамките на договорения краен срок. Съотношението „държавен дълг/БВП“ в еврозоната се очаква да нарасне до 83,9% през 2010 г., до 86,5% през 2011 г. и до 87,3% през 2012 г., а коефициентът на дълга да достигне равнища, които не са регистрирани от десетилетия в няколко държави от еврозоната.

През първия етап на осъвременяване (2009–2010 г.) програмите за стабилност са представени като цяло по-късно от обичайното – през януари или февруари 2010 г. вместо през ноември или декември 2009 г. Обяснение за това може да се търси във факта, че по-късното

¹ Виж *Council Recommendation with a view to ending the inconsistency with the broad guidelines of the economic policies in Greece and removing the risk of jeopardising the proper functioning of the economic and monetary union* (6145/10, 16 февруари 2010 г.).

представяне на програмите би дало възможност на държавите да вземат предвид изводите от октомври 2009 г. на Съвета Екофин по отношение на стратегиите за прекратяване на антикризисните фискални мерки и решенията му от декември 2009 г., свързани с процедурите при прекомерен дефицит (виж таблици 9 и 10). В настоящия момент общата оценка на програмите за стабилност показва, че поканата за включване в тях на подробности относно стратегиите за прекратяване на антикризисните фискални мерки и за консолидация на бюджета в много случаи не е взета предвид.

Всяка страна трябва да полага през периода на коригиране съответните усилия за средногодишната корекция, посочена в препоръките в рамките на процедурата при прекомерен дефицит, като всички слабости в структурната консолидация през периода 2010–2011 г. би трябвало да бъдат компенсирани от по-сериозни действия за фискална консолидация в следващите години. В тази насока обаче съществува сериозен риск предвид липсата на ясно определени мерки за тези години.

Осъвременената програма за стабилност на Германия за 2010 г. предвижда увеличение на дефицита на страната от 3,2% от БВП през 2009 г. до 5,5% от БВП през 2010 г., отразявайки, между другото, фискалните мерки, насочени към стимулиране на икономическия растеж. Следователно съобразно изискванията на процедурите при прекомерен дефицит дефицитът би трябвало да спадне постепенно до 3% от БВП през 2013 г. До този момент предвижданата корекция на бюджета все още не е подкрепена от конкретни мерки. Във връзка с това германското правителство възнамерява да оповести подробна стратегия за консолидация до лятото на 2010 г. Предвижда се съотношението „брутен дълг/БВП“ да се увеличи от 72,5% през 2009 г. на 82% през 2013 г.

Осъвременената програма за стабилност на Франция предвижда допълнително нарастване на съотношението на дефицита от 7,9% от БВП през 2009 г. на 8,2% от БВП през 2010 г. От 2011 г. нататък се очаква то да спада всяка година, което ще доведе до коригиране на прекомерния дефицит на Франция през 2013 г. в съответствие с изискванията на процедурата при прекомерен дефицит. Съотношението „дълг/БВП“ се предвижда да нарасне през периода 2010–2012 г., след което да се понижи леко до 86,6% през 2013 г. Според програмата процесът на структурна консолидация ще започне през 2011 г. и би трябвало да се основава главно на ограничения в разходите. За да улесни тези програми за консолидация, френското правителство обсъжда въвеждането на фискално правило.

Осъвременената програма за стабилност на Италия предвижда слабо намаляване на съотношението на дефицита от 5,3% от БВП през 2009 г. на 5,0% от БВП през 2010 г. Впоследствие се очаква то да спадне под 3% от БВП през 2012 г. съобразно изискванията на процедурата при прекомерен дефицит. Съотношението „дълг/БВП“ се прогнозира да нарасне от 115,1% през 2009 г. на 116,9% през 2010 г., след което леко да спадне до 114,6% през 2012 г. Според италианското правителство тази стратегия за консолидация е подкрепена от тригодишна бюджетна програма, приета от парламента през 2008 г. и основана главно върху ограничаване на разходите (възлизащо на около 1,5% от БВП кумулативно за периода 2009–2011 г.).

Осъвременената програма за стабилност на Ирландия включва прогнози до 2014 г., която представлява крайният срок, определен от Съвета Екофин за намаляване на дефицита на страната под 3% от БВП. Според програмата дефицитът ще спадне от 11,7% от БВП през 2009 г. на 2,9% от БВП през 2014 г., като средната структурна корекция ще възлиза на 2 пр.п.

от БВП годишно от 2011 г. нататък. Конкретните мерки за 2010 г. са насочени към разходите, като общата корекция ще бъде в размер на 2,5% от БВП. За 2011 г. и следващите години правителството си е поставило допълнително амбициозни цели, свързани със структурната консолидация. Мерките обаче за постигането им все още не са уточнени.

Осъвременената програма за стабилност на Испания предвижда корекция на прекомерния дефицит на страната до 2013 г., съразмерна с препоръките на процедурата при прекомерен дефицит. Предвидената средна годишна структурна консолидация възлиза на 1,8 пр.п. от БВП, което е в съответствие с препоръчаната от процедурата при прекомерен дефицит мярка от над 1,5 пр.п. Това обаче още не е изцяло подкрепено с конкретни мерки, особено за периода 2011–2013 г.

ВЪПРОСИ, СВЪРЗАНИ С БЮДЖЕТНАТА ПОЛИТИКА

Рязкото увеличение на бюджетните дисбаланси в държавите от еврозоната излага на риск устойчивостта на публичните финанси и дава основание за безпокойство по няколко причини. Първо, нарастващите бюджетен дефицит и държавен дълг може да тласнат нагоре очакванията за инфлацията и да породят допълнителни трудности за паричната политика на ЕЦБ по отношение на еврозоната. Второ, големите потребности на правителствата от (ре)финансиране може да предизвикат покачване на реалните средносрочни и дългосрочни лихвени проценти, което би оказало въздействие върху другите държави в еврозоната и би намалило частното търсене в периода на оживление. Трето, нарастващият държавен дълг и по-високата доходност на държавните облигации предполагат по-високи разходи за лихвени плащания. Те трябва да бъдат покрити или от по-високи данъци, които влияят неблагоприятно върху потенциалния растеж, или посредством налагане на ограничения върху други правителствени разходи, включително онези, които подпомагат дългосрочния растеж (например за инфраструктура или образование). Подобни ограничения ще станат даже още по-строги поради липсата на реформи, насочени към нарастващите бюджетни разходи на застаряващото население. Четвърто, големите бюджетни дисбаланси може да засилят формирането на други макроикономически диспропорции, като например дефицит по текущата сметка, който прави държавите още по-уязвими на негативни шокове. Освен това високите бюджетен дефицит и дълг силно ограничават способността на фискалната политика да противодейства на подобни шокове.

За да се запази доверието и да се избегне негативното влияние върху други държави от еврозоната и ИПС като цяло, особено важно е държавите-членки да изпълнят ангажиментите си, свързани с процедурите при прекомерен дефицит. По-конкретно в случаите, при които консолидацията трябва да започне през 2010 г., бюджетните програми би следвало да включват ефективни мерки за консолидация. В по-общ план, както е уточнено в препоръките на Съвета Екофин към страните във връзка с процедурите при прекомерен дефицит, усилията за консолидация на много държави би следвало да надвишават значително минималната годишна корекция от 0,5% от БВП, посочена в Пакта за стабилност и растеж. Сценариите за държавния дълг в еврозоната, представени в каре 9, подчертават важността на бързата и амбициозна консолидация.

Като се имат предвид рязкото увеличение на съотношението „разходи/БВП“ и вече високата данъчна тежест, надеждните стратегии за консолидация би трябвало да бъдат насочени в голяма степен към реформи на разходната част на бюджета. Това ще увеличи вероятността за успешно намаляване на дефицита, ще създаде условия за справяне с очаквания натиск от

страна на разходите, произтичащи от застаряващото население, и с течение на времето ще спомогне за понижаване на данъчната тежест и за подпомагане на потенциалния растеж. Успехът на корекциите на бюджета ще зависи преди всичко от отговарящите на изискванията национални бюджетни правила, институции и прозрачни бюджетни процедури, както и от надеждната и изчерпателна статистика на правителствените финанси.

Карте 9

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ФИСКАЛНАТА УСТОЙЧИВОСТ В ЕВРОЗОНАТА

В карето са представени три сценария за възможните промени в съотношението „дълг на сектор „държавно управление“/БВП“ за еврозоната до 2030 г. Целта е да се даде груба оценка на размера на фискалната консолидация, необходима за възстановяването на устойчивостта на публичните финанси. Сценариите са насочени към агрегатите на еврозоната и следователно не отчитат съществуващата хетерогенност между държавите от еврозоната. Като цяло обаче тя трябва бъде взета предвид при създаването на стратегии за преустановяване на антикризисните фискални мерки и при обсъждането на подходящия момент, темп и структура на фискалната консолидация на равнище отделна държава.

Макроикономическите допускания, които лежат в основата на тези сценарии, са: темпът на растеж на реалния БВП е базиран на динамиката на потенциалния темп на растеж на реалния БВП в еврозоната според прогнозите на Европейската комисия и на Комитета за икономическа политика.¹ Според този източник потенциалният растеж на реалния БВП ще намалява постепенно от 2,2% (който е доста висок) през 2011 г. на 1,5% през 2030 г. Нарастването на дефлатора на БВП се приема за постоянно и е 1,9% през периода, за който се отнася сценарият. Номиналната надбавка към базовия лихвен процент по държавния дълг се приема за константа и възлиза на 4,3%, което представлява стойността, регистрирана през 2008 г. (тъй като е възможно стойността за периода 2009–2010 г. да бъде променена от финансовата криза).

И трите сценария използват като отправна точка прогнозите на Европейската комисия от есента на 2009 г.² за дълга на сектор „държавно управление“ в еврозоната през 2010 г. (84% от БВП). Стартовата стойност на първичния баланс през 2010 г. според същия източник е -3,7% от БВП. Като се имат предвид макроикономическите допускания и тази неблагоприятна фискална стартова позиция, очаква се коефициентът на дълга да се увеличи още повече, освен ако не се създаде достатъчно висок първичен излишък (т.е. общото бюджетно салдо минус лихвените плащания), за да се стабилизира коефициентът на дълга и той да започне да се понижава.

Тенденциите по бюджета към 2011 г. се определят от три сценария, представени на графика А. Първият сценарий допуска доста бърз процес на фискална консолидация, като първичното салдо се подобрява с 1,0 пр.п. от БВП годишно, докато се постигне изцяло балансиран бюджет (през 2018 г.). След това се приема, че първичният излишък леко ще намалее, за да се поддържа балансиран бюджетът до края на симулационния период, т.е.

1 Виж 2009 Ageing Report: Economic and Budgetary Projections for the EU-27 Member States (2008–2060), European Economy, No 2, European Commission and Economic Policy Committee, 2009.

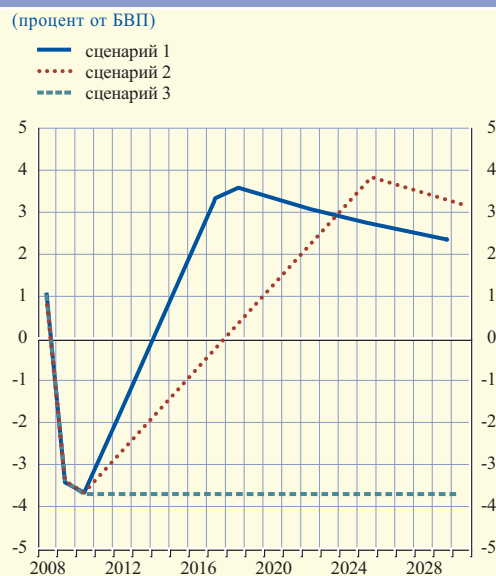
2 Виж European Economic Forecast Autumn 2009, European Economy, No 10, European Commission, 2009.

2030 г. Вторият сценарий допуска не толкова амбициозен процес на консолидация, като първичното салдо се подобрява само с 0,5 пр.п. от БВП годишно, докато се постигне изцяло балансиран бюджет (през 2025 г.). Следователно първичните излишъци, които са съвместими с балансирания бюджет, ще бъдат поддържани до 2030 г. И накрая, третият сценарий допуска, че няма да бъдат направени никакви усилия за фискална консолидация. Първичното бюджетно салдо остава -3,7% от БВП, т.е. през целия период на симулация се запазва без промяна прогнозната му стойност за 2010 г.

Резултатите от тези сценарии за дълга в еврозоната са показани на графика Б. Най-високата стойност на коефициента на държавния дълг при първия сценарий е 89,3% от БВП през 2013 г., а при втория сценарий – 97,2% от БВП през 2017 г. Впоследствие и двата сценария водят до постепенен спад в съотношението „държавен дълг/БВП“. Само при първия сценарий се достигат 60% от референтната стойност на БВП през следващите две десетилетия (т.е. през 2026 г.). Третият сценарий би довел до стабилно нарастване на коефициента на държавния дълг до над 100% от БВП през 2015 г., 120% през 2020 г. и 150% през 2026 г.

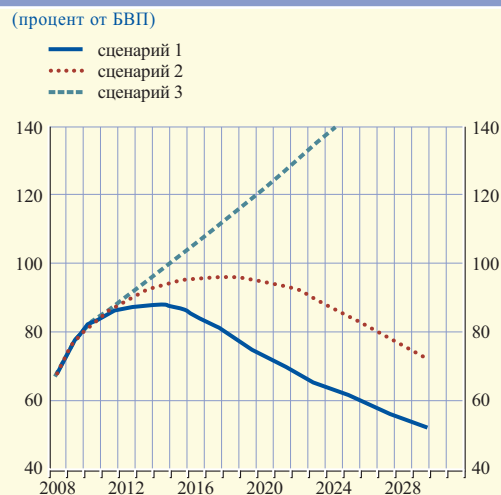
Резултатите от тези сценарии са чувствителни към основните допускания за икономическия растеж и имплицитните лихвени проценти. Те са базирани на изчисления отпреди кризата и техните действителни стойности е възможно да се различават съществено след края на кризата. Те обаче може да послужат за илюстрация на увеличаващите се рискове за устойчивостта на бюджета в еврозоната, произтичащи от бързо нарастващото съотношение „държавен дълг/БВП“ в еврозоната. Останалата без промяна фискална политика (според третия сценарий) би представлявала сериозна заплаха за дългосрочната устойчивост на публичните финанси. Тези рискове е възможно да включват отрицателен обратен ефект, ако нарастващите коефициенти на държавния дълг доведат до по-високи реални лихвени проценти и/или забавят икономическия рас-

Графика А Допускания за първичното салдо

Източник: Изчисления на ЕЦБ.

Графика Б Сценарии за държавния дълг

Източник: Изчисления на ЕЦБ.

теж. Истинските рискове, на които е изложена фискалната устойчивост, са дори по-ясно изразени, тъй като трите сценария за дълга не вземат предвид нито прогнозното увеличение на разходите, свързани със застаряването на населението, нито рисковете, свързани с условните пасиви, произтичащи от гаранциите, предоставени на финансовия и нефинансовия сектор в условията на кризата. Банките обаче е възможно още да са изправени пред по-нататъшни преоценки³ и, особено след 2020 г., се очаква силен натиск върху публичните финанси поради застаряването на населението.⁴

Държавите-членки, които искат да преминат към еврото, трябва да поддържат съотношението „дълг/БВП“ под референтната стойност от 60%, или в противен случай да гарантират, че коефициентът на дълга им намалява и със задоволителен темп се доближава до референтната стойност. Като последица от кризата много държави в еврозоната, които са изпълнили този критерий при присъединяването си към ИПС, ще трябва да преразгледат фискалната си политика с оглед на това, коефициентът на дълга отново да започне да спада устойчиво и да се намали бремето на обслужването на дълга за бъдещите поколения. Дори при средни усилия за консолидация от 0,5 пр.п. от БВП годишно (според втория сценарий), връщането към коефициента на дълга в еврозоната отпреди кризата вероятно ще отнеме две десетилетия. Годишните усилия за консолидация следователно трябва да бъдат значително по-големи, за да осигурят по-бърз спад в съотношението „дълг/БВП“ до референтната стойност от 60% или под нея. Предизвикателствата са особено силно изразени за държавите от еврозоната с висок или много висок бюджетен дефицит и/или коефициент на дълга в резултат от кризата и за онези, които са изправени пред сравнително високи лихвени проценти или нисък потенциален растеж.⁵

3 Виж карето *Estimate of potential future write-downs on securities and loans facing the euro area banking sector* в Преглед на финансовата стабилност на ЕЦБ от декември 2009 г.

4 Виж карето Доклад за застаряването на населението (2009 г.): Осъвременени прогнози за свързаните с този проблем публични разходи, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, юни 2009 г., и карето Доклад на Европейската комисия от 2009 г. за устойчивостта, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, декември 2009 г.

5 За преглед на положителния опит при намаляването на дълга в страните от еврозоната в периода до въвеждането на ИПС виж карето Опитът от намаляването на държавния дълг в страните от еврозоната, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, септември 2009 г.

6 ДИНАМИКА НА ОБМЕННИТЕ КУРСОВЕ И ПЛАТЕЖНИЯ БАЛАНС

6.1 ОБМЕННИ КУРСОВЕ

През последните три месеца еврото поевтинява в номинално ефективно изражение с около 6%, слизайки под средното си за 2009 г. равнище. Отслабването на еврото е повсеместно, но особено силно спрямо щатския долар.

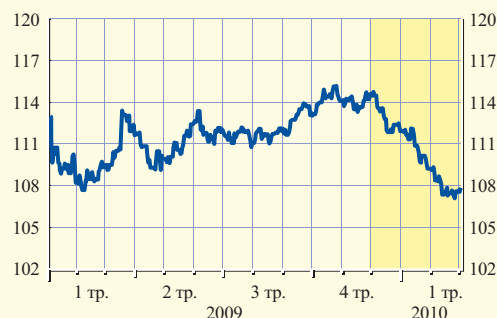
ЕФЕКТИВЕН ОБМЕНЕН КУРС НА ЕВРОТО

За последните три месеца номиналният ЕОК на еврото се понижи така, че спадна под стойностите на повишението си през 2009 г. (виж графика 54). На 3 март 2009 г. номиналният ЕОК на еврото, измерен спрямо валутите на 21 от основните търговски партньори на еврозоната, бе с 5,9% под нивото си от края на ноември и с 3,4% под средното за 2009 г. равнище. През последното тримесечие обезценяването на еврото се наблюдаваше повсеместно, но особено силно спрямо щатския долар.

Графика 54 Ефективен обменен курс на еврото (ЕОК-21) и неговата структура¹⁾

(дневни данни)

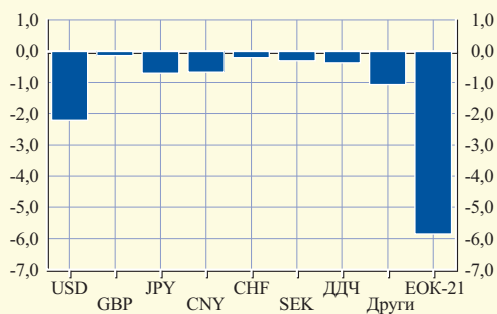
индекс: 1 тр. 1999 г. = 100

Принос за изменението на ЕОК-21²⁾

30 ноември 2009 г. – 3 март 2010 г.

(пр.п.)

Източник: ЕЦБ.

1) Движението на индекса нагоре представлява поскъпване на еврото спрямо валутите на 21 основни търговски партньори на еврозоната (и всички държави – членки на ЕС извън еврозоната).

2) Приносът за изменението на ЕОК-21 е показан поотделно за валутите на шестте основни търговски партньори на еврозоната. Категорията Други държави-членки (ДДЧ) се отнася за агрегирания принос на валутите на държавите-членки извън еврозоната (с изключение на GBP и SEK). Категорията Други се отнася за агрегирания принос на другите шест търговски партньори на еврозоната в индекса ЕОК-21. Изменението се изчислява, като се използват съответните общи тегла на търговия в индекса ЕОК-21.

Що се отнася до показателите за международната конкурентоспособност на цените и разходите в еврозоната, през януари 2010 г. реалният ЕОК на еврото, базиран на потребителските цени, бе с около 1,4% под средното си равнище за 2009 г. (виж графика 55).

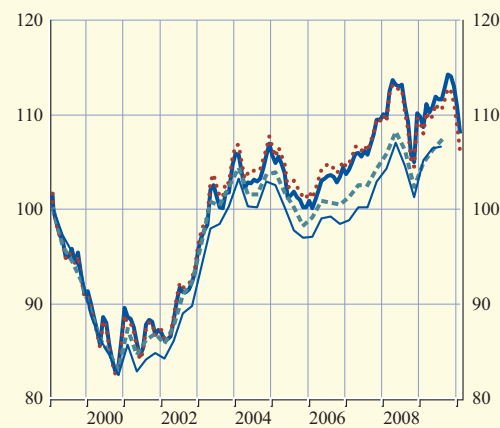
ЩАТСКИ ДОЛАР/ЕВРО

През последните три месеца еврото отслаби позициите си спрямо щатския долар, отстъпвайки частично от достигнатите през 2009 г.

Графика 55 Номинален и реален ЕОК на еврото (ЕОК-21)¹⁾

(месечни/тримесечни данни; индекс 1 тр. 1999 г. = 100)

— номинален
... реален, дефлиран с ИПЦ
- - - реален, дефлиран с БВП
— реален, дефлиран с РТЕППП

Източник: ЕЦБ.

1) Движението на индекса ЕОК-21 нагоре представлява поскъпване на еврото. Последните месечни данни са за февруари 2010 г. За реалния ЕОК-21, базиран на БВП и РТЕППП, последните наблюдения са за третото тримесечие на 2009 г. и отчасти се основават на оценки.

нива (виж графика 56). За същия период очакваната колебливост на обменния курс щатски долар/евро като цяло намаля, особено в дългосрочен аспект, сочейки, че очакванията на пазара за възстановяване на условията за по-висока колебливост на валутния курс са се понижали до известна степен (виж графика 56). На 3 март еврото се разменяше за 1,36 щ.д., т.е. с 9,2% под равнището си от края на ноември и с около 2% под средното си за 2009 г. ниво.

ЯПОНСКА ЙЕНА/ЕВРО

От март 2009 г. до края на годината еврото се разменяше в диапазона 129–138 яп. йени за 1 евро (виж графика 56), след което поевтиня спрямо нея. На 3 март 2010 г. то се разменяше за 121 яп. йени, т.е. с 6,7% под равнището си от края на ноември и с около 7% под средното си за 2009 г. ниво. В началото на 2010 г. при влошаване на условията на световните фондови пазари и засилено нежелание за поемане на риск японската йена поскупва и спрямо други основни валути. През последните три месеца очакваната колебливост на обменния курс японска йена/евро намалява на фона на значителни колебания (виж графика 56). В каре 10 при ретроспективния обзор на значението на спекулативните валутни операции от типа „кери трейд“ за промените във валутните курсове през последните години наред с други валути е разгледана и йената.

ВАЛУТИ НА ДЪРЖАВИТЕ – ЧЛЕНКИ НА ЕС

През последния тримесечен период до 3 март 2010 г. валутите, участващи във ВМ II, останаха като цяло стабилни спрямо еврото и се търгуваха близо или по съответните си централни курсове (виж графика 57). Латвийският лат обаче остана на долната граница на едностранния си диапазон на колебание от +/-1%.

По отношение на валутите на държавите-членки, неучастващи във ВМ II, през последния тримесечен период до 3 март еврото остана като цяло непроменено спрямо британската лира въпреки известни колебания. През последните три месеца очакваната колебливост на обменния курс брит. лира/евро отслабна въпреки известно повишаване в последно време (виж графика 56). През същия период еврото поев-

Графика 56 Динамика на обменния курс и очакваната колебливост

(дневни данни)

Източници: „Блумбърг“ и ЕЦБ.

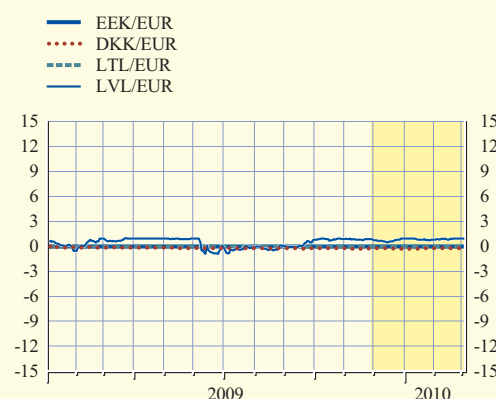
тиния и спрямо валутите на други държави – членки на ЕС. Обезценяването варираше от 1,4% спрямо чешката крона до 5,9% спрямо полската злота и 6,3% спрямо шведската крона.

ДРУГИ ВАЛУТИ

В периода март – ноември 2009 г. еврото се колебаеше спрямо швейцарския франк в диапазона 1,50–1,54 франка за евро на фона на пазарни данни за валутна интервенция от страна на швейцарските власти, целяща овладяване поскъпването на швейцарския франк. След съобщението на Швейцарската национална банка от декември 2009 г. за промяна в политиката на валутния курс, еврото отслаби позициите си спрямо швейцарския франк с около 3% до 1,46 шв. фр. за евро през последните три месеца до 3 март. През същия период двустранните обменни курсове на еврото спрямо китайския ренминби юан и хонконгския долар се движеха в съответствие с курса на еврото към щатския долар. Еврото поевтиня още и спрямо основните валути, използвани в търговията със суровини, като канадския долар (с 11,2%), австралийския долар (с 8,1%) и норвежката крона (с 5,1%).

Графика 57 Динамика на обменните курсове във ВМ II

(дневни данни; отклонение от централния курс, пр.п.)

Източник: ЕЦБ.

Забележка: Положително (отрицателно) отклонение от централния курс спрямо еврото означава, че валутата е в долния/горния край на диапазона. За датската крона диапазонът на колебание е $\pm 2,25\%$; за всички други валути се прилага стандартният диапазон от $\pm 15\%$.

Каре 10

ОПЕРАЦИИ ОТ ВИДА „КЕРИ ТРЕЙД“ И ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

Арбитражни стратегии за спекулативни валутни операции от т.нар. тип „кери трейд“ (*carry trade*) често биват цитирани като един от факторите, обуславящи колебанията на валутните курсове през последните години.¹ Този вид перации обикновено се дефинират като инвестиционна стратегия, при която инвеститорът заема средства във валута с по-ниска лихва (финансираща валута) и ги инвестира в активи, носещи по-висока лихва в друга (целева) валута, без да хеджира валутния риск. Емпирични данни подкрепят донякъде предположението, че операциите от този вид са печеливши в дългосрочен план. Например, възвръщаемостта от тях през последните 30 години се изчислява като равна по мащаб на тази от вложения в ценни книжа, включени в индекса *S&P 500*.² В карето се прави преглед на взаимовръзката между спекулативните валутни операции тип „кери трейд“ и промените във валутните курсове през последните години.

Два са основните фактори, определящи коригираната с риска доходност от тези операции: 1) лихвеният диференциал между финансиращата валута и целевата валута, и 2) валутният риск, отразен в измерителите за колебливост на валутния пазар. Първото,

1 Виж например Galati, G., A. Heath, P. McGuire. "Evidence of carry trade activity", *Bank for International Settlements, Quarterly Review*, September 2007.

2 Виж Burnside, C., M. Eichenbaum, I. Kleshchelski and S. Rebelo, "The returns to currency speculation", *NBER Working Paper*, No 12489, 2006.

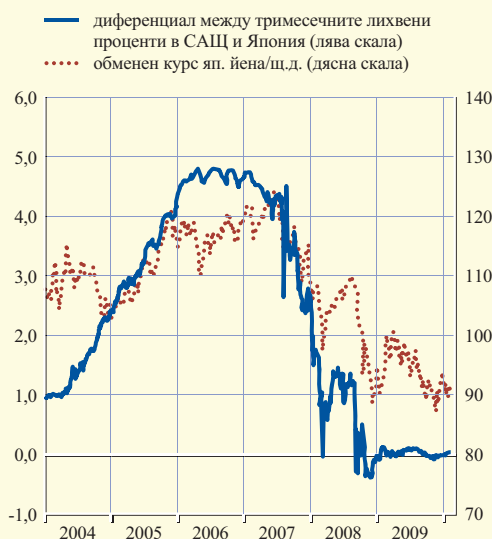
разделено на второто, представлява т.нар. съотношение „доходност/риск“ при операциите „кери трейд“. Големите промени във валутните курсове могат да имат важни последици за доходността от този вид търговия. Ето защо, активността при този вид операции клони към нарастване в периоди на слаба колебливост на валутните пазари и към спад при по-силна колебливост.

Доходността от тази инвестиционна стратегия обаче влиза в противоречие с условието за необезпечен лихвен паритет. Според това условие високодоходна валута се обезценява спрямо нискодоходна валута в размер, равен на лихвения диференциал, което означава, че възвръщаемостта на „кери трейд“ операциите ще бъде равна на нула. Емпиричните данни обаче трудно доказват това условие. Валутите, които се свързват с по-високодоходносни активи, често посъпват спрямо валутите с по-ниски лихви за продължителни периоди от време (т.нар. „загадка на форуърдната премия“). В резултат доходността от тези операции, произтичаща от лихвения диференциал, често, вместо да се неутрализира, се увеличава за по-дълъг период от време чрез посъпване на целевата валута спрямо финансиращата валута. В определен момент обаче еднопосочното изменение на валутния курс се преустановява и тогава инвеститорите в „кери трейд“ операции често търпят значителни загуби в резултат от бързите корекции на валутния курс. Действително съществуват емпирични данни за това, че „кери трейдърите“ са изложени на риска от рязко поевтиняване на целевата валута поради внезапно отдръпване от този вид операции, което се наблюдава в периоди на намаляваща склонност към риск и набавяне на ликвидност.³

Динамиката на валутния курс японска йена/щатски долар е пример за взаимовръзка между лихвените диференциали и колебливостта на валутния пазар. Периодът преди глобалната финансова криза се характеризира с големи лихвени диференциали в международен план, както и със смекчена колебливост на валутните курсове, т.е. една благоприятна среда за „кери трейд“ операции. През този период пазарните наблюдатели често сочат японската йена като финансираща валута, а щатския долар като целева валута. От началото на 2004 г. до средата на 2007 г. тримесечният лихвен диференциал между щатския долар и японската йена е средно на ниво от 3,5 пр.п., като в началото постепенно се увеличава, след което остава стабилен (виж графика А). В същото време очакваното колебание на валутния курс за тази валутна двойка е твърде ниско, на ниво от 8,5%, или доста под средното равнище, наблюдавано през последните десет години.

Графика А Диференциал между тримесечните лихвени проценти в САЩ и Япония и обменен курс яп. йена/щ.д.

(пр.п.; японски йени за щатски долар)

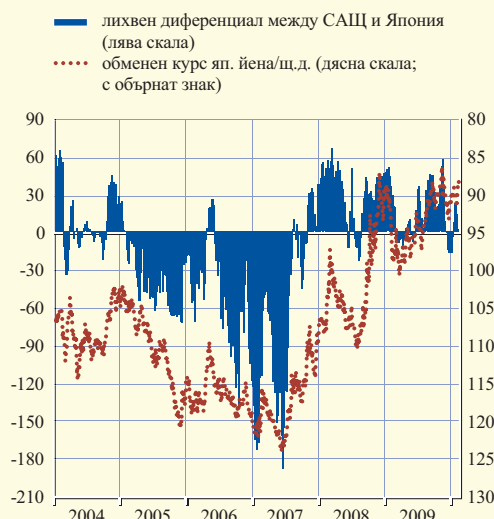
Източници: „Ройтерс“ и изчисления на ЕЦБ.

Забележка: Последното наблюдение е за 3 март 2010 г.

³ Виж например Brunnermeier, M. K., S. Nagel, L. H. Pedersen, “Carry Trades and Currency Crashes”, NBER Working Paper, No 14473, 2008.

Графика Б Нетна позиция на японската йена спрямо щатския долар и обменен курс яп. йена/щ.д.

(хил. договори; яп. йени за щатски долар)

Източници: „Блумбърг“ и изчисления на ЕЦБ.
 Забележка: Последното наблюдение е за 3 март 2010 г.

ската йена. В края на 2007 г. и първата половина на 2008 г., когато лихвените диференциали между САЩ и Япония се свиват в резултат от рецесията в САЩ и свързаните с нея понижения на лихвата по федералните фондове, „кери трейд“ операциите стават по-малко привлекателни при тази двойка валути. Това води до известен обрат при нетните спекулативни позиции, докато други валути, като например австралийският долар, продължават да бъдат подкрепяни от високата си доходност.

След фалита на „Леман Брадърс“ през септември 2008 г. лихвите спадат рязко в световен мащаб и тяхната дисперсия намалява. В същото време бягството от риск се засилва, както личи от засилващата се очаквана колебливост на валутния курс. Тези промени водят до рязък спад в съотношението „доходност/риск“, което ограничава склбонността на инвеститорите да използват „кери трейд“ стратегии. Рязкото отдръпване от „кери трейд“ операции през този период също е очевидно и от по-малкото нетни спекулативни позиции на валутните пазари на фючърси – от върхови равнища до неутрализиране при всички основни двойки валути. В резултат на това за двумесечния период до края на октомври 2008 г. японската йена рязко поскъпва с 28% спрямо еврото и с 11% спрямо щатския долар в период на действително увеличаващо се търсене на долари като част от потоците, търсещи „сигурно убежище“.

През 2009 г. с постепенното отслабване на неустойчивостта на валутния пазар, пазарните участници очевидно отново обръщат поглед към „кери трейд“ операциите. Лихвените диференциали обаче остават твърде малки, така че „кери трейд“ операциите вероятно са по-слабо определящи за промените във валутните курсове в световен мащаб в сравнение с периода на слаби колебания, преди глобалната финансова криза.

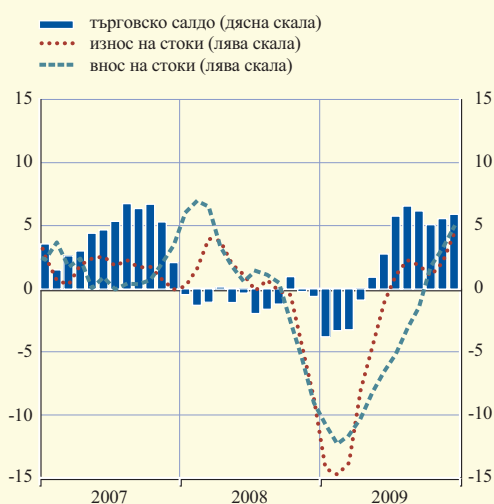
Активността при „кери трейд“ операциите се проявява в развитието на нетните нетърговски позиции, получени от данните на *Commitment of Traders* за щатските пазари на фючърси. Тези позиции, които са най-често използваният показател за наличие на „кери трейд“ операции, се изчисляват като разлика между дълги („купува“) и къси („продава“) фючърсни позиции в дадена валута спрямо щатския долар и могат да се разглеждат като свързани с развитието на валутния курс японска йена/щатски долар (виж графика Б). Натрупването на къси нетни позиции в йени в периода от първите няколко месеца на 2005 г. до лятото на 2007 г. се наблюдава едновременно с 20% поскъпване на щатския долар спрямо японската йена. През този период други високодоходни валути, като например новозеландският долар, британската лира, канадският долар и австралийският долар, също поскъпват рязко спрямо япон-

6.2 ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС

През четвъртото тримесечие на 2009 г. бе отчетен силен подем в търговията със стоки със страни извън еврозоната и възобновяване на растежа на търговията с услуги. Дефицитът по текущата сметка за 2009 г. като цяло значително се сви в сравнение с предходната година до 59,0 млрд. евро (около 0,7% от БВП). През 2009 г. еврозоната отчете по финансовата сметка нетен приток на портфейлни инвестиции и нетни изходящи потоци преки инвестиции.

Графика 58 Търговия със стоки извън еврозоната

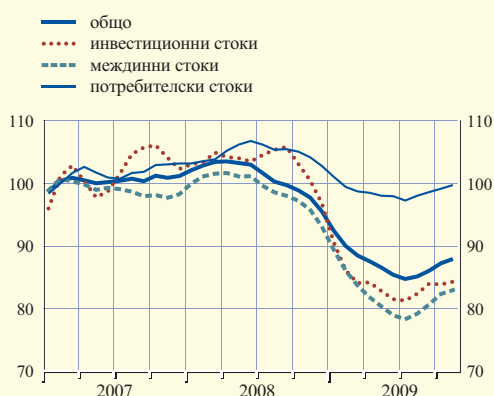
(процентни изменения на тримесечна база; млрд. евро; тримесечна плъзгаща се средна; месечни данни; календарно и сезонно изгладени данни)

Източник: ЕЦБ.

Графика 59 Обем на вноса на стоки извън еврозоната

(индекси: 1 тр. 2007 г. = 100; сезонно изгладени данни; тримесечна плъзгаща се средна)

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

ТЪРГОВИЯ И ТЕКУША СМЕТКА

През четвъртото тримесечие на 2009 г. търговията със стоки с държави извън еврозоната нарасна значително в потвърждение на първите признаци на оживление, наблюдавани през предходното тримесечие (виж графика 58). Както вносът, така и износът на стоки нараснаха с темпове доста над наблюдаваните дългосрочни средни стойности. В условията на общо оживление на международната стопанска дейност износът набрала скорост и отчете 4,4% прираст спрямо третото тримесечие. За засилване растежа на износа допринесоха и временни фактори извън еврозоната, като фискалните стимули и обрата в цикъла на стоково-материалните запаси. Вносът на стоки, който през третото тримесечие все още продължаваше да спада, надхвърли прираста на износа и се увеличи с 4,9% на тримесечна база. Въпреки подема в търговията със стоки с държави извън еврозоната както вносът, така и износът са все още доста под нивата, наблюдавани преди финансовата криза и свързания с нея спад в международната търговия.

Търговията с услуги отчете по-бавни темпове на растеж, след като в периода на икономически спад намаля по-слабо в сравнение с търговията със стоки. И все пак през четвъртото тримесечие както вносът, така и износът на услуги се увеличиха спрямо предходното тримесечие съответно с 0,8% и 2,4% (виж таблица 11). Това е в съответствие с признаците за разширяване към края на 2009 г. на международната активност в сектора на услугите.

Разбивката на обемите на вноса от държави извън еврозоната по категории стоки (на

Таблица II Основни показатели по платежния баланс на еврозоната

(сезонно изгладени данни, ако не е посочено друго)

	Месечни данни		Тримесечни данни				Годишни данни	
	2009 ноем.	2009 дек.	2009				2008	2009
			1 тр.	2 тр.	3 тр.	4 тр.		
<i>млрд. евро</i>								
Текуща сметка	-0,5	1,9	-12,5	-4,7	-1,4	-1,1	-140,6	-59,0
Стоки, нето	6,2	4,4	-3,2	2,7	6,2	5,9	-9,5	34,7
Износ	110,3	112,5	105,9	104,7	106,6	111,2	1,575,6	1285,0
Внос	104,1	108,1	109,1	101,9	100,4	105,3	1,585,1	1250,3
Услуги, нето	2,5	4,5	1,9	1,8	2,9	3,5	41,0	30,6
Износ	38,6	40,0	39,8	38,3	38,1	39,1	509,2	466,0
Внос	36,1	35,6	37,9	36,5	35,2	35,5	468,2	435,4
Доход, нето	-3,4	-1,7	-3,0	-2,0	-3,6	-2,4	-73,8	-32,9
Текущи трансфери, нето	-5,8	-5,2	-8,1	-7,3	-6,9	-8,1	-98,3	-91,3
Финансова сметка¹⁾	-0,6	-5,7	18,6	4,6	4,7	-0,6	163,9	81,8
Общо преки и портфейлни инвестиции, нето	-16,1	43,5	23,7	26,2	19,7	14,2	161,5	251,2
Преки инвестиции, нето	0,7	-2,4	-19,6	-1,4	-8,1	-1,2	-189,0	-90,9
Портфейлни инвестиции, нето	-16,9	45,9	43,3	27,6	27,8	15,4	350,5	342,1
Капиталови инструменти	-11,7	35,9	-4,4	12,8	14,0	-3,3	-23,0	57,4
Дългови инструменти	-5,2	10,0	47,7	14,7	13,8	18,7	373,6	284,7
Облигации и бонове	-9,7	-1,0	48,8	3,9	-13,4	7,4	154,7	140,0
Инструменти на паричния пазар	4,5	11,0	-1,2	10,8	27,3	11,3	218,9	144,7
<i>процентно изменение спрямо предходния период</i>								
Стоки и услуги								
Износ	-0,3	2,4	-11,6	-1,8	1,2	3,8	3,8	-16,0
Внос	1,2	2,4	-9,7	-5,8	-2,0	3,8	7,4	-17,9
Стоки								
Износ	-0,5	1,9	-13,8	-1,1	1,9	4,4	3,9	-18,4
Внос	0,3	3,8	-11,6	-6,6	-1,5	4,9	7,9	-21,1
Услуги								
Износ	0,2	3,7	-5,0	-3,7	-0,5	2,4	3,7	-8,5
Внос	3,8	-1,6	-3,7	-3,7	-3,5	0,8	5,7	-7,0

Източник: ЕЦБ.

Забележка: В резултат на закръгляване сумите може да не се равняват.

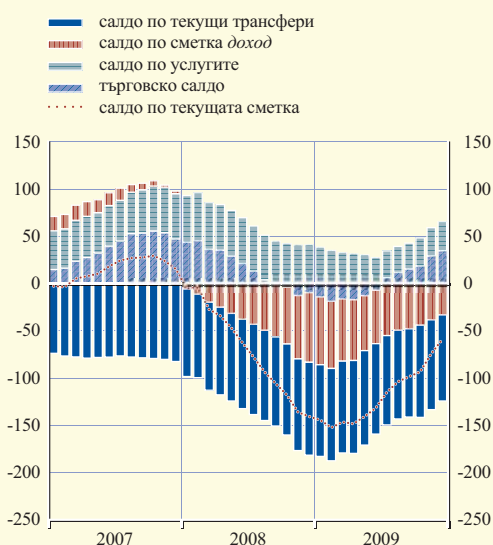
1) Сумите се отнасят за салдата (нетните потоци). Положителният знак показва нетни входящи потоци, а отрицателният – нетни изходящи потоци. Сезонно неизгладени данни.

база статистическите данни на Евростат за външната търговия) показва, че наблюдаваното в последно време възстановяване е особено силно изразено при междинните стоки (виж графика 59). Използването им в началните етапи от производствения процес им отрежда водещо място сред останалите категории стоки по отношение на икономическия цикъл. Вносът на междинни стоки бе насърчен още и от по-голямото търсене от страна на износители от еврозоната на вносни фактори на производството. При експорта се очерта сходна тенденция, като обемите при междинните стоки надхвърлиха тези при другите категории стоки (виж карето *Recent developments in euro area trade*, „Месечен бюлетин“ на ЕЦБ, февруари 2010 г.).

През 2009 г. като цяло еврозоната отчете дефицит по текущата сметка в размер на 59,0 млрд. евро (около 0,7% от БВП). Дефицитът бе значително по-малък от наблюдавания през 2008 г. (140,6 млрд. евро) главно в резултат от прехода от дефицит към излишък в търговското салдо, както и от намаления наполовина дефицит по сметка „доход“ и слабо понижения дефицит по текущите трансфери (виж графика 60). Тези промени бяха само отчасти компен-

Графика 60 Основни позиции по текущата сметка

(млрд. евро; 12-месечни кумулативни потоци; месечни данни; сезонно и календарно изгладени данни)

Източник: ЕЦБ.

сиран от по-малкия излишък в търговията с услуги. Търговското салдо отчете по-добър резултат, тъй като през по-голямата част от 2009 г. вносът се възстановяваше с по-бавни темпове в сравнение с износа въпреки пречупването на тази тенденция през четвъртото тримесечие. Освен това по-ниските цени на внасяните суровини в сравнение с 2008 г. допринесоха за подобряване на търговското салдо.

В перспектива наличните показатели сочат, че в краткосрочен план ще продължи възстановяването на износа на стоки за държави извън еврозоната. През февруари 2010 г. в преработващата промишленост в еврозоната индексът на мениджърите по продажби за нови поръчки за износ достигна най-високата си стойност за последните три години, установявайки се доста над 50 – границата между подем и спад. Вносът на стоки от държави извън еврозоната също се очаква да продължи да расте не само в резултат от търсенето на вносни фактори на производ-

ството, стимулирано от износа. Все пак предвид факта, че в последно време съживяването на търговията в световен мащаб и по-конкретно със страните извън еврозоната се дължеше отчасти на действието на временни фактори, като фискалните стимули и подкрепата по линия на цикъла на стоково-материалните запаси, може да се очаква, че с отзвучаване на ефекта от тези фактори набраната инерция донякъде ще отслабне.

ФИНАНСОВА СМЕТКА

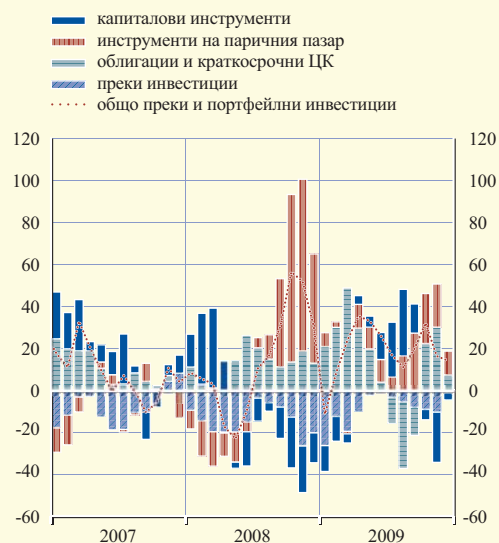
През четвъртото тримесечие на 2009 г. нетният приток от общо преки и портфейлни инвестиции в еврозоната слабо намаля до 14,2 млрд. евро от 19,7 млрд. евро за предходното тримесечие (виж графика 61). Тази тенденция се обяснява най-вече с по-ниския нетен приток на портфейлни инвестиции, дължащ се на обрата от нетни входящи към нетни изходящи потоци от акции, който надвишава увеличението на нетен приток на дългови инструменти. На пазарите на акции спадът на нетни покупки както на чуждестранни акции от резиденти на еврозоната, така и в още по-голяма степен на акции на еврозоната от страна на нерезиденти, показва, че инвеститорите проявяват все още слаба склонност към риск. Освен това по-ниските нетни покупки на акции отчасти могат да се обяснят с възможностите за по-висока доходност, предлагани от други видове чуждестранни и местни ценни книжа. Междувременно обратът от нетен отток към нетен приток на облигации и краткосрочни ценни книжа вероятно съответства на положителния спред на доходността между облигациите на еврозоната и тези на други големи икономики, например САЩ. В същото време инвестициите в инструменти на паричния пазар в еврозоната, изглежда, са загубили от атрактивността си. През четвъртото тримесечие на 2009 г. еврозоната отчете по-нисък нетен приток на инструменти на паричния пазар, като нетните покупки от нерезиденти достигнаха най-ниското си ниво за 2009 г.

По отношение на преките инвестиции през последното тримесечие на 2009 г. еврозоната отчете слабо понижение на нетните изходящи потоци в сравнение с предходните три месеца. Тази динамика се обяснява преди всичко с по-малките изходящи инвестиционни потоци на еврозоната, особено междуфирмени кредити, докато преките инвестиции на еврозоната в чужбина слабо се увеличават.

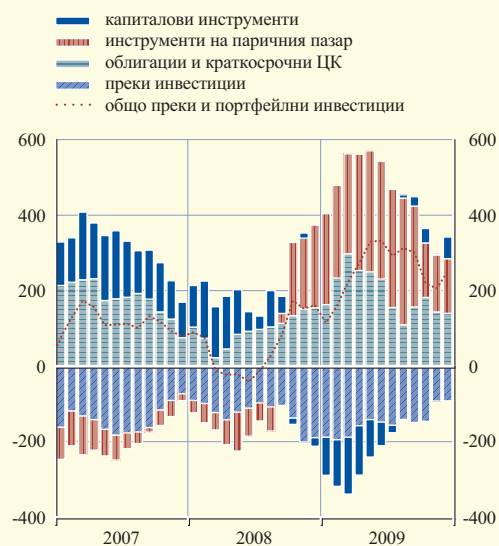
През 2009 г. като цяло еврозоната отчете нетен приток на общо преки и портфейлни инвестиции от 251,2 млрд. евро спрямо нетен приток от 161,5 млрд. евро през 2008 г. Това увеличение се дължи на по-ниските нетни изходящи потоци от преки инвестиции, които бяха само отчасти компенсирани от незначително по-малките нетни входящи потоци при портфейлните инвестиции. Динамиката при преките чуждестранни инвестиции се характеризираше с увеличение на тези към еврозоната, както и с намаляване на преките инвестиции на фирми от еврозоната в чужбина. Слабата промяна при нетните входящи потоци портфейлни инвестиции скрива значителни промени при презграничните трансакции с капиталови и дългови инструменти, които в голяма степен взаимно се неутрализират. По-конкретно, при инвестициите в капиталови инструменти се наблюдаваше обрат от нетен отток към нетен приток, а нетният приток на дългови инструменти намаля. В общи линии тези промени се дължаха главно на инвестиционната активност на нерезиденти по отношение на капиталови и дългови инструменти на еврозоната.

Графика 61 Основни позиции по финансовата сметка

(млрд. евро; нетни потоци; тримесечни плъзгащи се средни; месечни данни)

(млрд. евро; 12-месечни кумулативни нетни потоци; месечни данни)

Източник: ЕЦБ.

СТАТИСТИКА НА ЕВРОЗОНАТА

СЪДЪРЖАНИЕ¹

ОБЗОР НА ЕВРОЗОНАТА

Обобщени икономически показатели за еврозоната

C5

I СТАТИСТИКА НА ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА

- 1.1 Консолидиран финансов отчет на Евросистемата C6
- 1.2 Основни лихвени проценти на ЕЦБ C7
- 1.3 Операции по паричната политика на Евросистемата, които се извършват чрез тръжни процедури C8
- 1.4 Статистика на минималните резерви и ликвидността C9

2 ПАРИ, БАНКИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

- 2.1 Агрегиран баланс на парично-финансовите институции от еврозоната C10
- 2.2 Консолидиран баланс на парично-финансовите институции от еврозоната C11
- 2.3 Парична статистика C12
- 2.4 Кредити на ПФИ: разбивка C14
- 2.5 Депозити при ПФИ: разбивка C17
- 2.6 Ценни книжа, притежавани от ПФИ, разбивка C20
- 2.7 Преоценка на избрани показатели от баланса на ПФИ C21
- 2.8 Разбивка по валути на избрани показатели от баланса на ПФИ C22
- 2.9 Агрегиран баланс на инвестиционните фондове от еврозоната C24
- 2.10 Ценни книжа, държани от инвестиционни фондове, с разбивка по емитент C25

3 СМЕТКИ НА ЕВРОЗОНАТА

- 3.1 Обобщени икономически и финансови сметки по институционални сектори C26
- 3.2 Нефинансови сметки на еврозоната C30
- 3.3 Домакинства C32
- 3.4 Нефинансови предприятия (НФП) C33
- 3.5 Застрахователни дружества и пенсионни фондове C34

4 ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ

- 4.1 Ценни книжа, различни от акции, по първоначален матуритет, резидентност на емитента и валута C35
- 4.2 Ценни книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната, по сектор на емитента и вид на инструмента C36
- 4.3 Темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната C38
- 4.4 Котирувани акции, емитирани от резиденти на еврозоната C40
- 4.5 Лихвени проценти на ПФИ по деноминирани в евро депозити и кредити на резиденти на еврозоната C42
- 4.6 Лихвени проценти на паричния пазар C44
- 4.7 Криви на доходност в еврозоната C45
- 4.8 Индекси на фондовия пазар C46

5 ЦЕНИ, ПРОИЗВОДСТВО, ТЪРСЕНЕ И ПАЗАР НА ТРУДА

- 5.1 Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ), други цени и разходи C47
- 5.2 Производство и търсене C50
- 5.3 Пазар на труда C54

¹ Допълнителна информация можете да получите на адрес: statistics@ecb.europa.eu. Подробна информация за по-дълги периоди се съдържа на интернет страницата на ЕЦБ в *Статистическа база данни* на раздел *Статистика* (<http://sdw.ecb.europa.eu>).

6	ДЪРЖАВНИ ФИНАНСИ	
6.1	Приходи, разходи и дефицит/излишък	C55
6.2	Дълг	C56
6.3	Изменение на дълга	C57
6.4	Тримесечни приходи, разходи и дефицит/излишък	C58
6.5	Тримесечен дълг и изменение на дълга	C59
7	ВЪНШНИ ТРАНСАКЦИИ И ПОЗИЦИИ	
7.1	Обобщен платежен баланс	C60
7.2	Текуща и капиталова сметка	C61
7.3	Финансова сметка	C63
7.4	Парично представяне на платежния баланс	C69
7.5	Търговия със стоки	C70
8	ОБМЕННИ КУРСОВЕ	
8.1	Ефективни обменни курсове	C72
8.2	Двустранни обменни курсове	C73
9	ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ИЗВЪН ЕВРОЗОНАТА	
9.1	Други държави – членки на ЕС	C74
9.2	САЩ и Япония	C75
	СЪДЪРЖАНИЕ НА ГРАФИКИТЕ	C76
	МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ	C77
	ОБЩИ БЕЛЕЖКИ	C83

Знаци и съкращения, използвани в таблиците

„-“	данните не съществуват/данните са неприложими
„“	данните все още не са налични
„...“	нула или пренебрежимо малка стойност
„милиард“	10 ⁹
(п)	предварителни
с.и.	сезонно изгладени
с.н.	сезонно неизгладени

ОБЗОР НА ЕВРОЗОНАТА

Обобщени икономически показатели за еврозоната
(годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

1. Динамика на парите и лихвените проценти¹⁾

	M1 ²⁾	M2 ²⁾	M3 ^{2), 3)}	M3 ^{2), 3)} , тримесечна плъзгачка се средна (центрирана)	Кредити на ПФИ за резиденти на еврозоната с изключение на ПФИ и сектор „Държавно управление“ ²⁾	Ценни книжа, различни от акции, емити- рани в евро от финансови предприятия, различни от ПФИ ²⁾	Тримесечен лихвен процент (EURIBOR; годишен процент; средни стойности за периода)	Десетгодишния спот лихви (годишен процент; към края на периода) ⁴⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8
2008	2,4	9,6	9,7	-	9,5	18,9	4,64	3,69
2009	9,5	4,8	3,3	-	1,6	24,8	1,22	3,76
2009 1 тр.	5,4	7,3	6,1	-	4,6	26,1	2,01	3,77
2 тр.	8,1	5,6	4,4	-	2,1	27,7	1,31	3,99
3 тр.	12,2	4,5	2,7	-	0,4	25,3	0,87	3,64
4 тр.	12,3	2,2	0,2	-	-0,6	20,5	0,72	3,76
2009 септ.	12,8	3,6	1,8	1,5	-0,3	24,3	0,77	3,64
окт.	11,8	2,3	0,3	0,6	-0,8	23,5	0,74	3,68
ноем.	12,5	1,8	-0,3	-0,1	-0,7	19,7	0,72	3,57
дек.	12,3	1,5	-0,3	-0,1	-0,1	12,9	0,71	3,76
2010 ян.	11,5	1,9	0,1	.	-0,6	.	0,68	3,66
февр.	.	.	.	.	.	.	0,66	3,49

2. Цени, производство, търсене и пазар на труда

	ХИПЦ ¹⁾	Цени на производител	Почасови разходи за труд	Реален БВП	Промислено производство с изключение на строителството	Натоварване на мощностите в преработващата промишленост (проценти)	Заетост	Безработица (процент от работната сила)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2008	3,3	6,1	3,4	0,6	-1,7	81,8	0,7	7,5
2009	0,3	-5,1	.	-4,1	-15,0	71,0	.	9,4
2009 2 тр.	0,2	-5,7	4,3	-4,9	-18,6	69,9	-1,8	9,3
3 тр.	-0,4	-7,8	3,2	-4,1	-14,5	70,3	-2,1	9,6
4 тр.	0,4	-4,6	.	-2,1	-7,7	71,5	.	9,9
2009 септ.	-0,3	-7,6	-	-	-12,7	-	-	9,8
окт.	-0,1	-6,6	-	-	-11,0	71,0	-	9,8
ноем.	0,5	-4,4	-	-	-6,8	-	-	9,9
дек.	0,9	-2,9	-	-	-4,8	-	-	9,9
2010 ян.	1,0	-1,0	-	-	.	72,0	-	9,9
февр.	0,9	.	-	-	.	-	-	.

3. Платежен баланс, резервни активи и обменни курсове

(млрд. евро, ако не е посочено друго)

	Платежен баланс (трансакции, нето)				Резервни активи (позиции в края на периода)	Ефективен обменен курс на еврото: ЕОК-21 ⁵⁾ (индекс, 1 тр. на 1999 г. = 100)		Обменен курс USD/EUR	
	Текуща и капиталова сметка	Стоки	Преки инвестиции	Портфейлни инвестиции		Номинален	Реален (ИПЦ)		
					1			2	3
2008	-133,3	-11,4	-189,0	350,5	374,2	110,5	110,1	1,4708	
2009	-49,9	36,1	-90,9	342,1	462,4	111,7	110,6	1,3948	
2009	1 тр.	-36,6	-7,7	-58,8	129,9	395,7	109,9	109,2	1,3029
	2 тр.	-19,5	13,1	-4,3	82,8	381,5	111,1	110,2	1,3632
	3 тр.	-1,2	13,3	-24,3	83,4	430,9	112,1	110,9	1,4303
	4 тр.	7,4	17,5	-3,6	46,1	462,4	113,8	112,2	1,4779
2009	септ.	-5,9	1,4	-29,9	79,8	430,9	112,9	111,6	1,4562
	окт.	-3,6	6,2	-2,0	17,1	437,9	114,3	112,8	1,4816
	ноем.	0,5	6,0	0,7	-16,9	464,2	114,0	112,5	1,4914
	дек.	10,5	5,3	-2,4	45,9	462,4	113,0	111,3	1,4614
2010	ян.	.	.	.	.	468,7	110,8	108,9	1,4272
	февр.	.	.	.	.	.	108,0	106,1	1,3686

Източници: ЕЦБ, Европейска комисия (Евростат и главна дирекция „Икономически и финансови въпроси“) и Ройтерс.

Забележка: За по-подробни данни виж съответните таблици в този раздел.

- Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За повече подробности виж общите бележки.
- Годишното процентно изменение на месечните данни се отнася за края на месеца, докато това на тримесечните и годишните данни се отнася за годишното изменение през среден за динамичните редове период. За повече подробности виж методологическите бележки.
- M3 и неговите компоненти не включват притежаваните от нерезиденти на еврозоната акции/дялове на фондове на паричния пазар и дългови ценни книжа с матуритет до две години.
- Основани на кривите на доходност на облигациите на сектор ЦДУ в еврозоната с рейтинг AAA. За повече информация виж раздел 4.7.
- За дефиниция на групите търговски партньори и друга информация виж общите бележки.

СТАТИСТИКА НА ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА

I. I Консолидиран финансов отчет на Евросистемата
(млн. евро)

1. Активи

	5 февруари 2010 г.	12 февруари 2010 г.	19 февруари 2010 г.	26 февруари 2010 г.
Злато и вземания в злато	266 919	266 919	266 919	266 919
Вземания от нерезиденти на еврозоната, деноминирани в чуждестранна валута	194 525	193 411	195 699	197 574
Вземания от резиденти на еврозоната, деноминирани в чуждестранна валута	29 034	29 196	28 848	28 265
Вземания от нерезиденти на еврозоната, деноминирани в евро	17 761	17 074	17 272	15 379
Кредити за кредитни институции от еврозоната, деноминирани в евро	718 663	717 097	719 170	726 910
Основни операции по рефинансиране	56 433	76 692	82 537	82 023
Дългосрочни операции по рефинансиране	662 159	636 507	636 543	644 680
Обратни операции за фино регулиране	0	0	0	0
Структурни обратни операции	0	0	0	0
Предельно кредитно средство	51	3 876	62	178
Кредити, свързани с искания за допълнителни обезпечения	20	22	28	29
Други вземания от кредитни институции в еврозоната, деноминирани в евро	26 927	27 429	27 601	26 724
Ценни книжа на резиденти на еврозоната, деноминирани в евро	332 625	334 041	333 852	335 796
Ценни книжа, притежавани за целите на паричната политика	34 804	36 114	37 392	38 744
Други ценни книжа	297 821	297 927	296 460	297 052
Дълг на сектор „Държавно управление“, деноминиран в евро	36 121	36 121	36 121	36 121
Други активи	251 925	253 400	255 387	255 328
Общо активи	1 874 500	1 874 687	1 880 871	1 889 017

2. Пасиви

	5 февруари 2010 г.	12 февруари 2010 г.	19 февруари 2010 г.	26 февруари 2010 г.
Банкноти в обращение	785 231	785 154	782 801	784 287
Задължения към кредитни институции от еврозоната, деноминирани в евро	398 616	404 809	394 777	402 497
Разплащателни сметки (покриващи системата за минимални резерви)	169 253	254 697	207 798	199 828
Депозитно улеснение	229 363	150 112	186 975	202 669
Срочни депозити	0	0	0	0
Обратни операции за фино регулиране	0	0	0	0
Депозити, свързани с искания за допълнителни обезпечения	0	0	4	0
Други задължения към кредитни институции от еврозоната, деноминирани в евро	491	458	427	570
Издадени дългови сертификати	0	0	0	0
Задължения към други резиденти на еврозоната, деноминирани в евро	121 609	115 701	131 525	134 298
Задължения към нерезиденти на еврозоната, деноминирани в евро	40 034	40 097	39 962	40 504
Задължения към резиденти на еврозоната, деноминирани в чуждестранна валута	2 902	2 562	2 815	1 861
Задължения към нерезиденти на еврозоната, деноминирани в чуждестранна валута	10 439	9 873	11 145	12 055
Специални права на тираж, предоставени от МВФ	51 249	51 249	51 249	51 249
Други задължения	169 680	170 090	171 479	166 519
Сметки за преценка	220 213	220 213	220 213	220 213
Капитал и резерви	74 036	74 481	74 477	74 965
Общо пасиви	1 874 500	1 874 687	1 880 871	1 889 017

Източник: ЕЦБ.

1.2 Основни лихвени проценти на ЕЦБ
(равнища в проценти годишно; изменение в процентни пунктове)

Действащи от ¹⁾	Депозитно улеснение		Основни операции по рефинансиране			Пределно кредитно улеснение	
	Равнище 1	Изменение 2	Търгове с фиксиран лихвен процент	Търгове с променлив лихвен процент	Изменение 5	Равнище 6	Изменение 7
			Фиксиран лихвен процент	Минимален лихвен процент по заявки			
			Равнище 3	Равнище 4			
1999 1 ян.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
4 ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
22	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
9 апр.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
5 ноем.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 4 февр.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
17 март	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
28 апр.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
9 юни	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
28 ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
1 септ.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
6 окт.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
2001 11 май	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
31 авг.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
18 септ.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
9 ноем.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002 6 дек.	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50
2003 7 март	1,50	-0,25	-	2,50	-0,25	3,50	-0,25
6 юни	1,00	-0,50	-	2,00	-0,50	3,00	-0,50
2005 6 дек.	1,25	0,25	-	2,25	0,25	3,25	0,25
2006 8 март	1,50	0,25	-	2,50	0,25	3,50	0,25
15 юни	1,75	0,25	-	2,75	0,25	3,75	0,25
9 авг.	2,00	0,25	-	3,00	0,25	4,00	0,25
11 окт.	2,25	0,25	-	3,25	0,25	4,25	0,25
13 дек.	2,50	0,25	-	3,50	0,25	4,50	0,25
2007 14 март	2,75	0,25	-	3,75	0,25	4,75	0,25
13 юни	3,00	0,25	-	4,00	0,25	5,00	0,25
2008 9 юли	3,25	0,25	-	4,25	0,25	5,25	0,25
8 окт.	2,75	-0,50	-	-	-	4,75	-0,50
9 ⁴⁾	3,25	0,50	-	-	-	4,25	-0,50
15 ⁵⁾	3,25	...	3,75	-	-0,50	4,25	...
12 ноем.	2,75	-0,50	3,25	-	-0,50	3,75	-0,50
10 дек.	2,00	-0,75	2,50	-	-0,75	3,00	-0,75
2009 21 ян.	1,00	-1,00	2,00	-	-0,50	3,00	...
11 март	0,50	-0,50	1,50	-	-0,50	2,50	-0,50
8 апр.	0,25	-0,25	1,25	-	-0,25	2,25	-0,25
13 май	0,25	...	1,00	-	-0,25	1,75	-0,50

Източник: ЕЦБ.

- От 1 януари 1999 г. до 9 март 2004 г. датата се отнася за депозитното улеснение и пределното кредитно улеснение. Що се касае до основните операции по рефинансиране, измененията в лихвения процент влизат в сила от първата операция след обозначената дата. Изменението от 18 септември 2001 г. влезе в сила същия ден. От 10 март 2004 г. нататък датата се отнася за депозитното улеснение и пределното кредитно улеснение и за основните операции по рефинансиране (измененията влизат в сила от първата основна операция по рефинансиране след заседанието на Управителния съвет), ако не е посочено друго.
- На 22 декември 1998 г. ЕЦБ оповести, че като извънредна мярка в периода 4–21 януари 1999 г. ще се прилага тесен коридор от 50 базисни точки между лихвените проценти за пределното кредитно улеснение и депозитното улеснение, което облекчава преминаването към нов паричен режим от пазарните участници.
- На 8 юни 2000 г. ЕЦБ оповести, че, започвайки с операцията на 28 юни 2000 г., основните операции по рефинансиране на Евросистемата ще се провеждат като търгове с променлив лихвен процент. Минималният лихвен процент по заявки се отнася за минималния лихвен процент, по който участниците могат да подават заявките си.
- От 9 октомври 2008 г. ЕЦБ стеснява коридора по ликвидните улеснения с постоянен достъп от 200 на 100 б.т. от лихвения процент по основните операции по рефинансиране. От 21 януари 2009 г. коридорът по ликвидните улеснения е възстановен на 200 б.т.
- На 8 октомври 2008 г. ЕЦБ обяви, че от 15 октомври 2008 г., когато ще бъде договорена нова операция, ежеседмичните основни операции по рефинансиране ще се осъществяват съгласно процедурата за търг с фиксиран лихвен процент с пълно разпределение на заявките при прилагане на лихвения процент по основните операции по рефинансиране. Тази промяна отменя предходното решение (прието на същата дата) за намаляване с 50 б.т. на минималния лихвен процент по заявки при основните операции по рефинансиране, извършвани чрез търгове с променлив лихвен процент.

1.3 Операции по паричната политика на Евросистемата, които се извършват чрез тръжни процедури^{1), 2)} (млн. евро; годишен лихвен процент)

1. Основни операции по рефинансиране и операции по дългосрочно рефинансиране^{3), 4)}

Дата на сепълмент	Заявки (обем)	Брой на участниците	Разпределение (обем)	Тръжни процедури с фиксиран лихвен процент	Тръжни процедури с променлив лихвен процент			Продължителност (...) дни
				Фиксиран лихвен процент	Минимален лихвен процент по заявки	Пределен лихвен процент ⁵⁾	Претеглен среден процент	
1	2	3	4	5	6	7	8	
Основни операции по рефинансиране								
2009 4 ноем.	46 201	170	46 201	1,00	-	-	-	7
11	51 250	160	51 250	1,00	-	-	-	7
18	52 580	177	52 580	1,00	-	-	-	7
25	59 066	168	59 066	1,00	-	-	-	7
2 дек.	58 128	137	58 128	1,00	-	-	-	6
8	55 779	111	55 779	1,00	-	-	-	8
16	52 899	125	52 899	1,00	-	-	-	7
23	58 575	109	58 575	1,00	-	-	-	7
30	78 647	132	78 647	1,00	-	-	-	7
2010 6 ян.	54 023	100	54 023	1,00	-	-	-	7
13	60 077	102	60 077	1,00	-	-	-	7
20	58 020	101	58 020	1,00	-	-	-	7
27	63 435	83	63 435	1,00	-	-	-	7
3 февр.	55 824	74	55 824	1,00	-	-	-	7
10	76 083	79	76 083	1,00	-	-	-	7
17	81 935	78	81 935	1,00	-	-	-	7
24	81 421	71	81 421	1,00	-	-	-	7
3 март	80 455	65	80 455	1,00	-	-	-	7
Операции по дългосрочно рефинансиране								
2009 12 ноем.	10 794	9	10 794	1,00	-	-	-	91
12	782	21	782	1,00	-	-	-	182
26	2 065	19	2 065	1,00	-	-	-	91
8 дек.	2 655	8	2 655	1,00	-	-	-	43
10	2 933	9	2 933	1,00	-	-	-	91
10	1 728	21	1 728	1,00	-	-	-	182
17	2 558	21	2 558	1,00	-	-	-	105
17 ⁶⁾	96 937	224	96 937	-	-	-	-	371
2010 20 ян.	5 739	7	5 739	1,00	-	-	-	21
28	3 268	22	3 268	1,00	-	-	-	91
10 февр.	2 757	14	2 757	1,00	-	-	-	28
25	10 205	23	10 205	1,00	-	-	-	91

2. Други търгови операции

Дата на сепълмент	Вид операция	Заявки (обем)	Брой на участниците	Разпределение (обем)	Тръжни процедури с фиксиран лихвен процент	Тръжни процедури с променлив лихвен процент				Продължителност (...) дни
					Фиксиран лихвен процент	Минимален лихвен процент по заявки	Максимален лихвен процент по заявки	Пределен лихвен процент ⁵⁾	Претеглен среден процент	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2008 9 дек.	Набиране на срочни депозити	152 655	95	137 456	-	-	3,25	3,05	2,94	1
2009 20 ян.	Набиране на срочни депозити	143 835	103	140 013	-	-	2,50	2,30	2,15	1
10 февр.	Набиране на срочни депозити	130 435	119	129 135	-	-	2,00	1,80	1,36	1
10 март	Набиране на срочни депозити	111 502	119	110 832	-	-	2,00	1,80	1,52	1
7 апр.	Набиране на срочни депозити	105 486	114	103 876	-	-	1,50	1,30	1,12	1
12 май	Набиране на срочни депозити	109 091	128	108 056	-	-	1,25	1,05	0,93	1
9 юни	Набиране на срочни депозити	91 551	101	57 912	-	-	1,00	0,80	0,77	1
7 юли	Набиране на срочни депозити	279 477	165	275 986	-	-	1,00	0,80	0,64	1
11 авг.	Набиране на срочни депозити	238 847	159	238 345	-	-	1,00	0,80	0,70	1
8 септ	Набиране на срочни депозити	196 299	157	195 099	-	-	1,00	0,80	0,73	1
13 окт.	Набиране на срочни депозити	170 131	160	169 680	-	-	1,00	0,80	0,74	1
10 ноем.	Набиране на срочни депозити	191 883	165	191 379	-	-	1,00	0,80	0,76	1
7 дек.	Набиране на срочни депозити	130 896	147	129 709	-	-	1,00	0,80	0,76	1
2010 19 ян.	Набиране на срочни депозити	259 013	188	258 907	-	-	1,00	0,80	0,75	1
9 февр.	Набиране на срочни депозити	270 783	187	270 566	-	-	1,00	0,80	0,76	1

Източник: ЕЦБ.

- 1) Възможно е посочените обеми да се различават в малка степен от тези в раздел 1.1 поради операциите, по които е извършено разпределение, но не са извършени плащания.
- 2) От април 2002 г. паралелните операции, т.е. операциите с едноседмичен матуритет, провеждани като стандартни тръжни процедури, паралелни на основните операции по рефинансиране, се класифицират като основни операции по рефинансиране. За паралелните операции, проведени преди този месец, виж таблица 2 в раздел 1.3.
- 3) На 8 юни 2000 г. ЕЦБ оповести, че, започвайки с операцията на 28 юни 2000 г., основните операции по рефинансиране на Евросистемата ще се провеждат като тръжни процедури с променлив лихвен процент. Минималният лихвен процент по заявки се отнася за минималния лихвен процент, по който участниците могат да подават заявките си.
- 4) На 8 октомври 2008 г. ЕЦБ обяви, че от 15 октомври 2008 г., когато ще бъде договорена нова операция, ежеседмичните основни операции по рефинансиране ще се осъществяват съгласно процедурата за търг с фиксиран лихвен процент с пълно разпределение на заявките при прилагане на лихвения процент по основните операции по рефинансиране.
- 5) При операциите по предоставяне (изтегляне) на ликвидност пределният лихвен процент се отнася за най-ниския (най-високия) процент, по който се приемат заявките.
- 6) При последната едногодишна операция по дългосрочно рефинансиране, разплатена на 17 декември 2009 г., лихвеният процент, по който са удовлетворени всички заявки, е индексираният със средния минимален лихвен процент по заявките при основните операции по рефинансиране за периода на тази операция.

1.4 Статистика на минималните резерви и ликвидността
(млрд. евро; среднодневни позиции за периода, ако не е посочено друго; годишен лихвен процент)

1. Резервна база на кредитните институции, към които се прилагат изискванията за минимални резерви

Резервна база към ¹⁾ :	Общо	Пасиви, към които се прилага коефициент от 2%		Пасиви, към които се прилага коефициент от 0%		
		Овърнйт-депозити и депозити с договорен матуритет или с предизвестие, до 2 години	Дългови ценни книжа с матуритет до 2 години	Депозити с договорен матуритет или с период на предизвестие, над 2 години	Репо-сделки	Дългови ценни книжа с матуритет над 2 години
	1	2	3	4	5	6
2007	17 394,7	9 438,8	815,0	2 143,1	1 364,0	3 633,9
2008	18 169,6	10 056,8	848,7	2 376,9	1 243,5	3 643,7
2009 авг.	18 319,0	9 817,8	799,7	2 427,1	1 172,3	4 102,1
септ.	18 280,1	9 752,0	786,1	2 453,9	1 206,6	4 081,5
окт.	18 260,1	9 766,9	763,3	2 420,9	1 224,8	4 084,2
ноем.	18 285,8	9 743,0	756,6	2 436,5	1 245,0	4 104,6
дек.	18 318,2	9 808,5	760,4	2 475,7	1 170,1	4 103,5

2. Поддръжане на резервите

Период на поддръжане, завършващ на:	Задължителни резерви	Разплащателни сметки на кредитните институции	Свръхрезерви	Недостиг	Лихвен процент по минималните резерви
	1	2	3	4	5
2007	195,9	196,8	1,0	0,0	4,17
2008	217,2	218,7	1,5	0,0	3,25
2009	210,2	211,4	1,2	0,0	1,00
2009 8 септ.	215,9	216,9	1,0	0,0	1,00
13 окт.	213,7	214,7	1,1	0,0	1,00
10 ноем.	211,8	212,8	1,0	0,0	1,00
7 дек.	210,2	211,4	1,2	0,0	1,00
2010 19 ян.	210,1	211,2	1,2	0,0	1,00
9 февр.	209,5	210,9	1,4	0,0	1,00
9 март	210,9				

3. Ликвидност

Период на поддръжане, завършващ на:	Фактори за предоставяне на ликвидност					Фактори за изтегляне на ликвидност					Разплащателни сметки на кредитни институции	Парична база	
	Операции по паричната политика на Евросистемата												
	Нетни активи на Евросистемата в злато и чуждестранна валута	Основни операции по рефинансиране	Операции по дългосрочно рефинансиране	Пределно кредитно улеснение	Други операции по предоставяне на ликвидност ⁽²⁾	Депозитно улеснение	Други операции по изтегляне на ликвидност ⁽³⁾	Банкноти в обращение	Депозити на централното държавно управление при Евросистемата	Други фактори (нето)			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2007	327,5	173,0	278,6	0,3	0,0	0,4	2,2	644,6	61,9	-126,6	196,8	841,9	
2008	580,5	337,3	457,2	2,7	0,0	200,9	4,9	731,1	107,8	114,3	218,7	1 150,7	
2009	407,6	55,8	593,4	0,7	24,6	65,7	9,9	775,2	150,1	-130,2	211,4	1 052,3	
2009	8 септ.	427,6	74,8	645,4	0,3	8,4	136,7	18,5	769,1	125,7	-110,4	216,9	1 122,7
	13 окт.	421,4	79,1	616,9	0,3	14,3	109,6	12,9	768,8	139,0	-113,1	214,7	1 093,1
	10 ноем.	413,0	52,3	626,1	0,3	20,1	86,5	12,0	770,7	148,7	-118,9	212,8	1 070,0
	7 дек.	407,6	55,8	593,4	0,7	24,6	65,7	9,9	775,2	150,1	-130,2	211,4	1 052,3
2010	19 ян.	413,0	60,6	648,4	0,4	28,4	147,0	8,1	796,8	119,8	-132,1	211,2	1 155,0
	9 февр.	425,6	59,7	662,2	0,2	33,5	168,3	13,3	783,6	122,6	-117,5	210,9	1 162,8

Източник: ЕЦБ.

1) Към края на периода.

2) Включва ликвидността, предоставена по програмата на Евросистемата за закупуване на обезпечени облигации.

3) Включва ликвидността, изтеглена в резултат на валутните суапови операции на Евросистемата. За повече информация виж <http://www.ecb.europa.eu/mopo/liq/html/index.en.html>.

ПАРИ, БАНКИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

2.1 Агрегиран баланс на парично-финансовите институции от еврозоната¹⁾ (млрд. евро; салда в края на периода)

1. Активи

	Общо	Кредити за резиденти на еврозоната				Ценни книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната				Акции/ дялове на фондове на паричния пазар ³⁾	Акции/ други капиталови инструменти, емитирани от резиденти на еврозоната	Чуждестранни активи	Дълготрайни активи	Други активи
	Общо	Държавно управление	Други резиденти на еврозоната	ПФИ	Общо	Държавно управление	Други резиденти на еврозоната	ПФИ						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Евросистема														
2007	2 046,2	1 031,7	17,8	0,6	1 013,3	268,6	225,1	1,9	41,6	-	17,4	395,3	15,2	318,0
2008	2 982,9	1 809,4	18,6	0,6	1 790,1	350,8	308,0	2,4	40,3	-	14,4	476,7	15,7	316,1
2009 3 тр.	2 746,8	1 465,9	17,6	0,7	1 447,7	408,4	336,0	3,3	69,2	-	16,1	517,5	16,6	322,2
2009 окт.	2 693,0	1 405,3	17,6	0,7	1 387,1	410,6	333,7	3,6	73,3	-	16,0	529,4	16,6	315,0
ноем.	2 659,4	1 340,1	17,6	0,7	1 321,9	416,1	334,3	3,7	78,2	-	16,1	555,8	16,6	314,7
дек.	2 830,5	1 483,2	17,6	0,7	1 464,9	416,9	333,6	3,7	79,6	-	16,5	555,7	16,4	341,8
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	2 824,6	1 473,1	17,6	0,7	1 454,8	418,9	331,5	3,8	83,6	-	16,2	563,2	16,5	336,8
ПФИ с изключение на Евросистемата														
2007	29 500,2	16 893,0	954,5	10 144,3	5 794,2	3 950,6	1 197,1	1 013,2	1 740,3	93,5	1 293,8	4 878,9	205,7	2 184,7
2008	31 835,8	18 052,0	968,0	10 771,4	6 312,6	4 630,9	1 244,7	1 406,7	1 979,5	98,7	1 199,5	4 754,3	211,4	2 888,9
2009 3 тр.	31 278,7	17 674,5	994,7	10 768,4	5 911,4	5 115,3	1 504,5	1 492,8	2 117,9	90,6	1 222,1	4 267,4	216,3	2 692,6
2009 окт.	31 212,0	17 658,7	1 014,3	10 722,5	5 921,9	5 101,9	1 517,6	1 490,2	2 094,1	88,7	1 224,9	4 264,0	217,1	2 656,8
ноем.	31 334,2	17 673,6	1 007,7	10 750,9	5 915,1	5 106,7	1 519,5	1 490,7	2 096,5	88,2	1 239,0	4 243,2	218,1	2 765,3
дек.	31 146,7	17 708,5	1 001,9	10 750,6	5 956,1	5 060,1	1 482,7	1 497,9	2 079,5	85,0	1 237,2	4 264,4	219,4	2 572,2
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	31 390,4	17 726,7	1 013,4	10 739,6	5 973,7	5 052,0	1 497,9	1 467,4	2 086,7	86,9	1 252,3	4 390,4	218,7	2 663,6

2. Пасиви

	Общо	Пари в обращение	Депозити на резиденти на еврозоната				Акции/ дялове на фондове на паричния пазар ³⁾	Издадени дългови ценни книжа ⁴⁾	Капитал и резерви	Чуждестранни пасиви	Други пасиви
	Общо		Общо	Централно държавно управление	Сектор Държавно управление – други/ Други резиденти на еврозоната	ПФИ					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Евросистема											
2007	2 046,2	697,0	714,7	23,9	19,1	671,8	-	0,1	238,0	113,9	282,5
2008	2 982,9	784,7	1 217,5	68,8	16,6	1 132,1	-	0,1	273,8	377,8	329,0
2009 3 тр.	2 746,8	789,7	1 149,0	138,4	23,0	987,6	-	0,1	292,7	154,1	361,1
2009 окт.	2 693,0	794,1	1 095,2	152,8	26,0	916,4	-	0,1	297,3	144,9	361,4
ноем.	2 659,4	798,7	1 037,0	129,3	27,7	880,0	-	0,1	321,4	143,9	358,4
дек.	2 830,5	829,2	1 159,0	102,6	22,6	1 033,7	-	0,1	322,1	140,2	380,0
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	2 824,6	806,2	1 189,9	116,3	23,5	1 050,0	-	0,1	330,3	133,5	364,6
ПФИ с изключение на Евросистемата											
2007	29 500,2	-	15 141,9	126,9	8 927,5	6 087,5	754,1	4 630,9	1 683,6	4 538,6	2 751,1
2008	31 835,8	-	16 741,8	191,0	9 690,9	6 860,0	824,8	4 848,3	1 767,6	4 402,7	3 250,6
2009 3 тр.	31 278,7	-	16 348,7	157,0	9 904,2	6 287,5	831,4	4 962,5	1 886,8	4 084,7	3 164,6
2009 окт.	31 212,0	-	16 346,2	164,9	9 898,7	6 282,7	823,8	4 929,5	1 890,5	4 084,8	3 137,1
ноем.	31 334,2	-	16 356,8	174,8	9 897,0	6 285,0	810,2	4 931,7	1 902,2	4 072,5	3 260,8
дек.	31 146,7	-	16 468,0	144,3	10 015,8	6 308,0	732,3	4 919,5	1 915,5	4 098,2	3 013,3
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	31 390,4	-	16 440,2	161,1	9 960,4	6 318,8	744,8	4 974,6	1 916,6	4 220,4	3 093,8

Източник: ЕЦБ.

1) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

2) Обеми, емитирани от резиденти на еврозоната. Обемите, емитирани от нерезиденти на еврозоната, са включени в чуждестранните активи.

3) Обеми, държани от резиденти на еврозоната.

4) Обемите, емитирани с матуритет до две години, държани от нерезиденти на еврозоната, са включени в чуждестранните пасиви.

2.2 Консолидиран баланс на парично-финансовите институции от еврозоната¹⁾ (млрд. евро; салда в края на периода; трансакции през периода)

1. Активи

	Общо	Кредити за резиденти на еврозоната			Ценни книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната			Акции/други капиталови инструменти, емитирани от резиденти на еврозоната	Чуждестранни активи	Дълготрайни активи	Други активи
	Общо	Държавно управление	Други резиденти на еврозоната	Общо	Държавно управление	Други резиденти на еврозоната	Общо	Държавно управление	Други резиденти на еврозоната	Общо	Държавно управление
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Салда											
2007	22 376,2	11 117,3	972,3	10 144,9	2 437,3	1 422,2	1 015,1	882,2	5 274,2	220,9	2 444,3
2008	24 108,0	11 758,6	986,6	10 772,0	2 961,8	1 552,7	1 409,1	786,1	5 231,0	227,1	3 143,3
2009 3 тр.	23 898,8	11 781,3	1 012,2	10 769,1	3 336,7	1 840,6	1 496,1	797,4	4 784,9	232,9	2 965,7
2009 окт.	23 849,5	11 755,0	1 031,8	10 723,2	3 345,1	1 851,3	1 493,8	799,1	4 793,4	233,7	2 923,2
ноем.	24 001,8	11 776,8	1 025,2	10 751,5	3 348,2	1 853,8	1 494,4	811,6	4 799,1	234,7	3 031,4
дек.	23 810,4	11 770,8	1 019,5	10 751,2	3 317,9	1 816,2	1 501,6	811,1	4 820,1	235,8	2 854,8
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	24 027,1	11 771,3	1 031,0	10 740,3	3 300,6	1 829,4	1 471,2	815,1	4 953,6	235,2	2 951,3
Трансакции											
2008	1 694,0	597,9	12,4	585,5	468,2	58,1	410,2	-56,1	-81,6	-2,2	768,9
2009	-665,9	25,6	34,0	-8,4	341,4	249,2	92,2	10,5	-454,9	7,6	-596,7
2009 2 тр.	-224,1	68,5	27,0	41,5	144,2	89,3	54,9	6,1	-63,0	0,6	-381,5
3 тр.	-154,7	-50,9	-3,9	-47,0	33,1	39,1	-6,0	0,4	-91,0	1,9	-47,9
2009 окт.	-39,0	-18,6	19,6	-38,2	7,4	11,8	-4,4	2,9	12,9	0,8	-44,3
ноем.	153,1	26,2	-4,9	31,1	2,4	1,2	1,2	12,6	4,2	1,0	106,7
дек.	-264,1	-7,0	-5,9	-1,1	-24,6	-34,2	9,6	-7,0	-46,9	1,2	-179,8
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	118,8	-19,7	11,3	-31,0	-18,1	14,0	-32,1	5,2	66,4	-0,6	85,6

2. Пасиви

	Общо	Пари в обращение	Депозити на централното държавно управление	Депозити на сектор Държавно управление/други/други резиденти на еврозоната	Акции/ дялове на фондове на паричния пазар ²⁾	Издадени дългови ценни книжа ³⁾	Капитал и резерви	Чуждестранни пасиви	Други пасиви	Превишение на пасивите над активите към ПФИ
	Общо	Пари в обращение	Депозити на централното държавно управление	Депозити на сектор Държавно управление/други/други резиденти на еврозоната	Акции/ дялове на фондове на паричния пазар ²⁾	Издадени дългови ценни книжа ³⁾	Капитал и резерви	Чуждестранни пасиви	Други пасиви	Превишение на пасивите над активите към ПФИ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Салда										
2007	22 376,2	638,6	150,8	8 946,6	660,4	2 849,1	1 492,7	4 652,5	3 033,6	-48,2
2008	24 108,0	722,9	259,8	9 707,5	725,7	2 828,6	1 613,6	4 780,5	3 579,6	-110,7
2009 3 тр.	23 898,8	740,6	295,3	9 927,2	740,5	2 775,6	1 738,7	4 238,8	3 525,6	-83,9
2009 окт.	23 849,5	745,5	317,7	9 924,7	734,9	2 762,2	1 745,9	4 229,7	3 498,5	-109,9
ноем.	24 001,8	750,1	304,1	9 924,6	721,8	2 757,1	1 780,2	4 216,3	3 619,2	-71,9
дек.	23 810,4	770,0	246,8	10 038,4	647,0	2 760,5	1 795,0	4 238,4	3 393,2	-79,3
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	24 027,1	757,2	277,4	9 983,9	658,0	2 804,4	1 793,6	4 353,8	3 458,4	-59,7
Трансакции										
2008	1 694,0	83,3	106,1	700,7	29,4	-30,1	138,5	93,3	599,5	-26,8
2009	-665,9	45,7	-4,4	289,6	-12,2	-53,8	138,2	-590,4	-504,2	25,5
2009 2 тр.	-224,1	15,0	0,5	154,1	-19,7	18,1	55,7	-167,7	-242,2	-37,9
3 тр.	-154,7	5,7	-45,6	-1,7	-2,4	-13,9	27,7	-123,0	-52,7	51,2
2009 окт.	-39,0	4,8	22,3	-0,5	-4,8	-10,6	1,9	0,6	-26,1	-26,8
ноем.	153,1	4,7	-13,6	2,3	-15,0	1,1	14,5	10,6	111,3	37,2
дек.	-264,1	19,9	-57,2	102,5	-26,2	-11,3	23,6	-98,1	-206,3	-11,0
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	118,8	-12,8	30,6	-62,7	10,4	28,9	-3,0	54,0	67,8	5,6

Източник: ЕЦБ.

1) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

2) Обези, държани от резиденти на еврозоната.

3) Обезите, емитирани с матуриет до две години и държани от нерезиденти на еврозоната, са включени в чуждестранните пасиви.

2.3 Парична статистика¹⁾

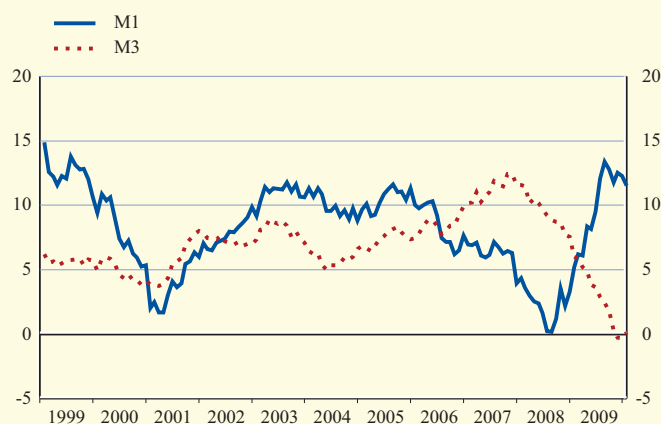
(млрд. евро и годишен темп на прираст; сезонно изгладени данни; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции през периода)

1. Парични агрегати²⁾ и източници

					M3	M3, три-месечна плъзгаща се средна (центрирана)	Дългосрочни финансови пасиви	Вземания от сектор „Държавно управление“	Вземания от други резиденти на еврозоната		Нетни чуждестранни активи ³⁾		
			M2	M3-M2	5	6	7	8	9	Кредити		Допълнителен показател: Кредити, коригирани за продажби и секюризация ⁴⁾	11
	M1	M2-M1											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Салда												
2007	3 827,9	3 509,8	7 337,8	1 305,6	8 643,4	-	6 028,0	2 416,9	12 069,5	10 161,9	-	596,0	
2008	3 972,9	4 036,6	8 009,5	1 376,4	9 386,0	-	6 294,5	2 563,6	12 989,2	10 787,8	-	423,4	
2009 3 тр.	4 398,8	3 783,0	8 181,8	1 226,5	9 408,3	-	6 667,7	2 861,7	13 086,2	10 760,8	-	552,1	
2009 окт. ноем. дек.	4 458,6	3 735,9	8 194,5	1 184,6	9 379,2	-	6 666,4	2 889,4	13 040,3	10 736,7	-	546,1	
	4 454,4	3 707,6	8 162,0	1 172,0	9 334,0	-	6 727,2	2 883,0	13 062,9	10 751,7	-	561,0	
	4 478,8	3 688,2	8 167,0	1 155,5	9 322,5	-	6 750,1	2 865,0	13 082,2	10 764,5	-	553,8	
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	4 549,6	3 659,9	8 209,6	1 103,0	9 312,6	-	6 795,8	2 863,6	13 057,9	10 756,6	-	583,5	
	Трансакции												
2008	126,8	486,0	612,8	46,2	658,9	-	260,6	71,0	934,6	584,2	740,1	-176,3	
2009	489,8	-368,3	121,4	-149,6	-28,2	-	415,9	288,1	90,5	-11,0	27,7	134,6	
2009 2 тр. 3 тр.	128,7	-72,8	55,9	-17,8	38,1	-	131,4	108,1	65,0	16,8	36,8	106,3	
	149,8	-102,0	47,8	-51,2	-3,4	-	115,6	63,3	9,4	-28,6	-26,9	36,5	
2009 окт. ноем. дек.	60,1	-46,0	14,1	-41,8	-27,8	-	-2,2	28,9	-39,3	-16,4	-12,2	-11,3	
	-3,4	-27,6	-31,0	-12,9	-43,9	-	46,4	-6,0	26,1	17,7	16,4	-10,5	
	21,5	-24,3	-2,8	36,1	33,2	-	11,5	-14,8	14,3	12,1	8,3	45,0	
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	68,8	-32,2	36,6	-52,5	-15,9	-	26,0	-0,8	-44,9	-28,0	-32,6	24,1	
	Темп на прираст												
2007 дек.	4,0	17,9	10,1	20,2	11,6	11,9	9,3	-2,6	13,2	11,2	12,1	-42,8	
2008 дек.	3,3	13,7	8,3	3,5	7,6	7,1	4,3	2,9	7,7	5,7	7,1	-176,3	
2009 септ.	12,8	-5,3	3,6	-9,0	1,8	1,5	6,6	13,5	1,4	-0,3	0,8	142,1	
2009 окт. ноем дек.	11,8	-7,1	2,3	-11,8	0,3	0,6	7,4	15,1	0,9	-0,8	0,2	74,3	
	12,5	-8,7	1,8	-12,4	-0,3	-0,1	7,1	13,2	0,6	-0,7	0,1	61,6	
	12,3	-9,1	1,5	-11,0	-0,3	-0,1	6,6	11,2	0,7	-0,1	0,2	134,6	
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	11,5	-8,0	1,9	-10,8	0,1		5,8	9,1	0,1	-0,6	-0,3	233,1	

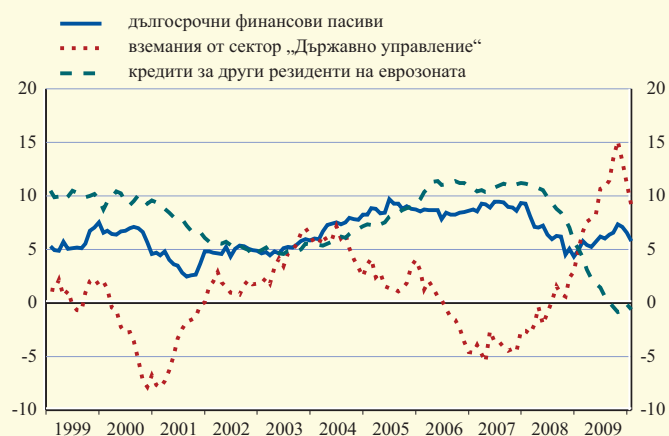
Г1 Парични агрегати¹⁾

(годишен темп на прираст; сезонно изгладен)

Г2 Източници¹⁾

(годишен темп на прираст; сезонно изгладен)

Източник: ЕЦБ.

1) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

За месечни и други краткосрочни темпове на прираст за избрани показатели виж <http://www.ecb.europa.eu/stats/money/aggregates/aggr/html/index.en.html>.

2) Паричните задължения на ПФИ и централното държавно управление (поша, хазна) срещу предприятия, различни от ПФИ (НПФИ) – резиденти на еврозоната, с изключение на централното държавно управление (за дефиниране на M1, M2, M3 виж речника).

3) Стойностите в частта „темп на прираст“ са сумите от трансакциите за последните 12 месеца от обозначения период.

4) Коригиране балансите на ПФИ за непризнати кредити поради тяхната продажба и секюризация.

2.3 Парична статистика¹⁾

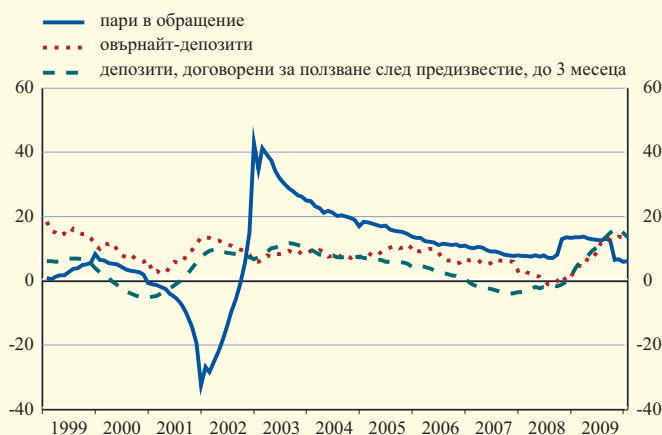
(млрд. евро и годишен темп на прираст; сезонно изгладени данни; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции през периода)

2. Компоненти на паричните агрегати и на дългосрочните финансови пасиви

	Пари в обращение	Овърнйт- депозити	Депозити с договорен матуритет до 2 години	Депозити, договорени за ползване след пред- известие, до 3 месеца	Репозити	Акции/ дялове на фондове на паричния пазар	Дългови ценни книжа с матуритет до 2 години	Дългови ценни книжа с матуритет над 2 години	Депозити, договорени за ползване след пред- известие, над 3 месеца	Депозити с договорен матуритет над 2 години	Капитал и резерви
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Салда											
2007	625,6	3 202,4	1 969,3	1 540,5	307,6	685,9	312,2	2 549,6	119,2	1 872,6	1 486,6
2008	709,9	3 263,0	2 469,6	1 567,0	354,3	755,3	266,8	2 575,5	121,2	1 990,7	1 607,1
2009 3 тр.	747,4	3 651,5	2 022,9	1 760,1	326,9	750,8	148,8	2 625,8	133,0	2 175,1	1 733,7
2009 окт.	745,2	3 713,4	1 952,5	1 783,5	300,6	744,7	139,4	2 615,3	134,1	2 174,1	1 743,0
2009 ноем.	753,6	3 700,8	1 916,3	1 791,3	310,2	727,2	134,5	2 623,2	133,1	2 186,2	1 784,7
2009 дек.	754,3	3 724,5	1 885,4	1 802,8	348,8	673,9	132,7	2 642,0	131,3	2 189,1	1 787,7
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	761,2	3 788,4	1 843,7	1 816,3	307,4	662,9	132,7	2 694,2	131,9	2 181,5	1 788,2
Трансакции											
2008	83,3	43,4	466,0	20,0	48,0	32,9	-34,7	6,3	0,5	115,9	137,9
2009	43,0	446,8	-604,7	236,3	-5,3	-13,1	-131,3	77,5	8,7	192,2	137,5
2009 2 тр.	6,8	122,0	-128,2	55,4	10,9	-14,7	-14,0	15,3	4,2	45,3	66,5
2009 3 тр.	13,1	136,7	-165,9	63,9	-24,3	7,4	-34,4	35,6	3,4	59,2	17,5
2009 окт.	-2,2	62,3	-69,4	23,4	-26,3	-5,3	-10,3	-6,9	1,1	-0,4	4,1
2009 ноем.	8,5	-11,8	-35,5	7,8	9,7	-19,4	-3,2	12,5	-1,0	13,0	21,9
2009 дек.	0,7	20,8	-35,7	11,4	38,5	-2,7	0,3	2,0	-1,8	-0,4	11,7
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	6,9	61,9	-44,7	12,4	-41,5	-11,6	0,6	36,2	0,6	-9,7	-1,0
Темп на прираст											
2007 дек.	8,1	3,2	41,3	-3,4	15,8	9,2	62,1	6,3	9,5	12,5	10,9
2008 дек.	13,3	1,4	23,4	1,3	15,5	4,7	-11,6	0,3	0,4	6,2	9,4
2009 септ.	12,5	12,8	-17,9	14,9	-3,0	3,1	-47,9	0,8	14,9	11,9	9,1
2009 окт.	6,5	12,9	-21,4	16,1	-11,8	2,7	-50,3	3,4	14,2	12,0	7,6
2009 ноем.	6,8	13,8	-23,9	16,1	-6,3	-0,9	-50,9	3,9	11,3	11,1	7,1
2009 дек.	6,1	13,6	-24,3	15,1	-1,5	-1,8	-49,4	3,0	7,1	9,6	8,5
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	6,2	12,7	-22,6	13,7	-5,0	-4,9	-38,7	3,8	6,1	7,0	7,3

Г3 Компоненти на паричните агрегати¹⁾

(годишен темп на прираст; сезонно изгладен)

Г4 Компоненти на дългосрочните финансови пасиви¹⁾

(годишен темп на прираст; сезонно изгладен)

Източник: ЕЦБ.

1) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

2.4 Кредити на ПФИ: разбивка^{1), 2)}

(млрд. евро и годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции през периода)

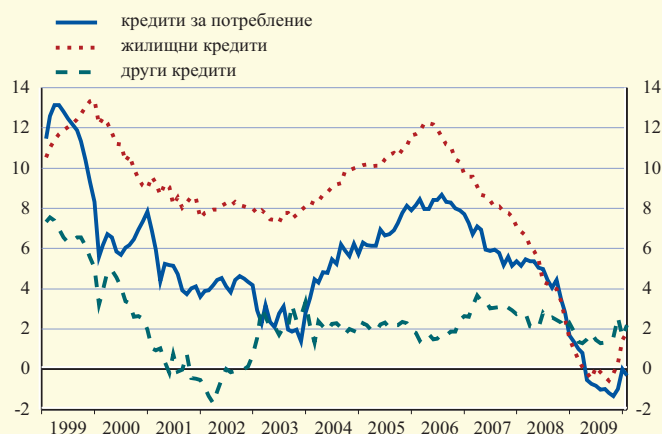
1. Кредити за финансови посредници, нефинансови предприятия и домакинства

	Застрахователни дружества и пенсионни фондове	Други финансови посредници ³⁾	Нефинансови предприятия				Домакинства ⁴⁾			
	Общо	Общо	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо	Кредити за потребление	Кредити за покупка на жилище	Други заеми
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Салда										
2007	107,5	880,5	4 385,0	1 282,1	860,2	2 242,7	4 788,9	616,5	3 425,2	747,1
2008	104,3	978,3	4 823,4	1 381,0	961,6	2 480,7	4 881,8	630,8	3 487,6	763,5
2009 3 тр.	94,3	1 008,5	4 749,5	1 238,0	953,7	2 557,7	4 908,5	630,3	3 509,3	768,9
2009 окт.	88,6	999,5	4 731,1	1 221,9	946,8	2 562,4	4 917,5	628,0	3 519,7	769,7
2009 ноем.	84,9	1 011,2	4 721,4	1 209,4	938,5	2 573,5	4 934,1	629,6	3 527,7	776,8
2009 дек.	90,0	1 031,6	4 693,1	1 184,4	941,9	2 566,8	4 949,8	631,3	3 547,9	770,7
2010 ян. ^(a)	87,2	1 019,9	4 688,9	1 186,8	934,0	2 568,0	4 960,7	627,7	3 557,7	775,3
Трансакции										
2008	-4,4	88,6	419,1	86,9	120,1	212,2	80,9	10,5	53,2	17,2
2009	-12,9	42,2	-103,8	-187,8	-13,0	97,0	63,5	0,0	51,3	12,2
2009 2 тр.	2,3	52,7	-42,1	-51,7	-1,4	11,1	3,9	-4,7	2,4	6,1
2009 3 тр.	-5,7	-15,2	-33,8	-44,4	-17,6	28,2	26,1	1,7	20,5	3,8
2009 окт.	-5,7	-7,6	-13,2	-16,5	-5,2	8,5	10,0	-1,4	10,1	1,3
2009 ноем.	-3,7	12,9	-8,0	-11,8	-7,1	10,8	16,6	0,7	8,0	7,8
2009 дек.	5,0	11,0	-19,0	-23,7	4,5	0,2	15,0	1,5	18,8	-5,3
2010 ян. ^(a)	-2,8	-30,5	-5,8	2,0	-7,1	-0,6	11,1	-2,4	9,4	4,1
Темп на прираст										
2007 дек.	18,2	24,9	14,5	12,8	22,0	12,8	6,2	5,4	7,1	2,7
2008 дек.	-4,1	10,1	9,5	6,8	13,9	9,4	1,7	1,7	1,6	2,3
2009 септ.	-7,3	-0,1	-0,2	-10,3	2,0	4,6	-0,3	-1,2	-0,6	1,5
2009 окт.	-12,8	-1,4	-1,2	-11,8	0,7	3,9	-0,1	-1,3	-0,2	1,6
2009 ноем.	-14,4	0,3	-1,9	-12,2	-1,4	3,7	0,5	-1,0	0,3	2,5
2009 дек.	-12,5	4,3	-2,2	-13,6	-1,4	3,9	1,3	0,0	1,5	1,6
2010 ян. ^(a)	-9,7	-0,1	-2,7	-13,2	-3,0	3,2	1,6	-0,3	1,8	2,2

Г5 Кредити за финансови посредници и нефинансови предприятия²⁾ (годишен темп на прираст, несезонно изгледен)

Г6 Кредити за домакинства²⁾ (годишен темп на прираст, несезонно изгледен)

Източник: ЕЦБ.

1) Сектор ПФИ без Евросистемата; секторната класификация е в съответствие с ЕСС'95.

2) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

3) Включително инвестиционните фондове.

4) Включително нетърговските организации, обслужващи домакинствата.

2.4 Кредити на ПФИ: разбивка^{1), 2)}

(млрд. евро и годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции през периода)

2. Кредити за финансови посредници и нефинансови предприятия

	Застрахователни дружества и пенсионни фондове				Други финансови посредници ³⁾				Нефинансови предприятия			
	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Салда												
2008	93,0	69,3	5,7	18,0	962,1	555,0	169,0	238,0	4 828,4	1 377,6	961,4	2 489,4
2009 3 тр.	94,2	71,6	7,8	14,9	1 016,1	585,8	183,6	246,7	4 742,5	1 235,6	953,0	2 553,8
4 тр.	80,2	57,1	7,2	15,9	1 016,4	592,6	173,3	250,4	4 698,5	1 181,1	941,7	2 575,8
2009 ноем.	85,9	63,0	7,8	15,1	1 005,5	585,0	173,0	247,5	4 720,9	1 213,6	938,7	2 568,6
дек.	80,2	57,1	7,2	15,9	1 016,4	592,6	173,3	250,4	4 698,5	1 181,1	941,7	2 575,8
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	86,0	62,1	7,5	16,3	1 007,1	584,6	170,5	252,0	4 691,4	1 187,3	932,7	2 571,4
Трансакции												
2009	-11,3	-12,1	1,6	-0,7	43,2	28,6	7,6	7,0	-103,4	-187,8	-12,9	97,3
2009 3 тр.	-9,7	-9,9	0,4	-0,3	-8,6	-13,1	-1,2	5,8	-54,0	-59,3	-18,4	23,8
4 тр.	-14,0	-14,5	-0,5	1,0	-6,6	-1,7	-5,2	0,3	-27,7	-52,8	-7,3	32,4
2009 ноем.	-4,4	-3,8	-0,2	-0,4	18,5	21,2	-2,9	0,2	-0,6	-3,4	-7,5	10,4
дек.	-5,7	-6,0	-0,5	0,8	1,5	3,0	-0,8	-0,7	-13,0	-31,1	4,1	14,0
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	5,7	5,0	0,3	0,4	-28,0	-26,6	-3,5	2,1	-8,7	5,7	-8,2	-6,3
Темп на прираст												
2008 дек.	-4,1	-4,3	-23,7	5,0	10,5	5,4	13,5	22,0	9,5	6,7	13,9	9,4
2009 септ.	-7,0	-9,3	23,1	-7,0	-0,2	-4,8	7,5	6,5	-0,2	-10,2	2,0	4,6
дек.	-12,5	-17,5	27,4	-3,8	4,5	5,1	4,4	2,9	-2,1	-13,7	-1,4	3,9
2009 ноем.	-14,6	-19,5	39,7	-9,0	0,3	-3,9	3,8	9,0	-1,9	-12,1	-1,4	3,7
дек.	-12,5	-17,5	27,4	-3,8	4,5	5,1	4,4	2,9	-2,1	-13,7	-1,4	3,9
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	-9,7	-14,4	16,2	1,8	-0,3	-1,4	-3,3	4,2	-2,7	-13,2	-2,9	3,2

3. Кредити за домакинства⁴⁾

	Общо				Кредити за потребление				Жилищни кредити				Други кредити			
	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Салда																
2008	4 887,9	633,0	138,8	196,2	298,0	3 490,3	17,2	67,5	3 405,7	764,5	155,0	90,5	519,0			
2009 3 тр.	4 915,6	631,8	133,4	195,8	302,6	3 514,6	15,2	62,3	3 437,1	769,2	148,8	87,9	532,5			
4 тр.	4 955,4	633,5	133,7	196,1	303,7	3 550,1	15,1	62,4	3 472,6	771,8	146,2	87,2	538,3			
2009 ноем.	4 938,5	628,9	131,7	194,8	302,4	3 530,2	15,1	62,3	3 452,8	779,4	151,5	87,4	540,5			
дек.	4 955,4	633,5	133,7	196,1	303,7	3 550,1	15,1	62,4	3 472,6	771,8	146,2	87,2	538,3			
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	4 955,1	625,8	131,8	193,7	300,4	3 555,7	15,1	62,4	3 478,2	773,6	146,8	85,8	541,0			
Трансакции																
2009	63,0	0,1	-3,3	-3,3	6,7	50,8	-2,3	-6,7	59,8	12,2	-8,0	-1,9	22,1			
2009 3 тр.	25,2	-0,2	-2,4	-0,2	2,4	26,0	-0,5	-1,8	28,2	-0,5	-5,2	-0,2	4,8			
4 тр.	40,0	1,6	1,0	0,0	0,6	33,8	-0,1	-0,1	34,1	4,6	-2,6	-0,1	7,3			
2009 ноем.	17,6	-1,9	-0,2	-0,3	-1,4	7,8	-0,1	0,1	7,8	11,7	5,1	-0,1	6,6			
дек.	16,1	4,4	2,3	0,6	1,5	18,6	0,1	0,1	18,5	-6,9	-5,2	0,0	-1,6			
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	0,0	-6,5	-1,4	-2,4	-2,7	5,1	0,0	0,0	5,1	1,4	0,9	-1,4	2,0			
Темп на прираст																
2008 дек.	1,7	1,7	0,7	-4,4	6,7	1,5	7,0	-5,2	1,7	2,3	1,7	-5,1	4,0			
2009 септ.	-0,3	-1,2	-3,3	-4,4	2,1	-0,6	-11,1	-12,6	-0,3	1,5	-3,0	-3,8	3,8			
дек.	1,3	0,0	-2,4	-1,6	2,2	1,5	-13,4	-9,8	1,8	1,6	-5,1	-2,0	4,3			
2009 ноем.	0,5	-1,0	-2,1	-3,7	1,4	0,3	-12,2	-11,0	0,6	2,6	-2,1	-2,4	4,9			
дек.	1,3	0,0	-2,4	-1,6	2,2	1,5	-13,4	-9,8	1,8	1,6	-5,1	-2,0	4,3			
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	1,6	-0,3	-1,8	-2,2	1,7	1,8	-13,7	-7,5	2,1	2,2	-2,7	-2,6	4,4			

Източник: ЕЦБ.

1) Сектор ПФИ без Евросистемата; секторната класификация е в съответствие с ЕСС'95.

2) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

3) Включително инвестиционните фондове.

4) Включително нетърговските организации, обслужващи домакинствата.

2.4 Кредити на ПФИ: разбивка^{1), 2)} (млрд. евро и годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции през периода)

4. Кредити за правителството и за нерезиденти на еврозоната

	Държавно управление					Нерезиденти на еврозоната				
	Общо	Централно държавно управление	Държавно управление – други			Общо	Банки ³⁾	Небанкови институции		
			Държавно управление на федерален окръг	Местно държавно управление	Социално-осигурителни фондове			Общо	Държавно управление	Други
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Салда										
2007	954,5	213,4	217,6	494,1	29,4	3 300,2	2 344,5	955,7	59,8	895,9
2008	968,0	227,0	210,1	508,6	22,2	3 247,8	2 282,0	965,8	57,8	908,1
2009 1 тр.	971,0	232,9	205,6	511,5	21,0	3 057,1	2 101,0	956,1	59,2	896,9
2 тр.	998,5	249,3	206,5	514,1	28,6	2 949,3	1 999,7	949,6	57,2	892,3
3 тр.	994,7	235,9	209,7	518,3	30,7	2 808,0	1 894,0	914,0	47,7	866,2
4 тр. ⁽ⁿ⁾	1 001,9	230,6	211,0	528,0	32,3	2 829,0	1 913,5	915,5	46,5	869,0
Трансакции										
2007	-8,0	-4,5	-13,0	6,0	3,6	540,7	381,4	159,3	0,3	159,0
2008	13,2	12,3	-8,1	16,2	-7,2	-59,3	-85,8	26,4	0,3	26,1
2009 ⁽ⁿ⁾	35,0	3,6	1,0	20,5	10,1	-383,4	-350,7	-32,7	-1,4	-31,4
2009 1 тр.	2,0	5,5	-4,4	2,2	-1,2	-234,0	-208,5	-25,7	0,3	-26,0
2 тр.	28,0	16,9	0,9	2,6	7,6	-72,1	-79,0	7,2	-1,0	8,2
3 тр.	-3,8	-13,3	3,2	4,2	2,1	-75,3	-69,9	-5,4	0,6	-6,0
4 тр. ⁽ⁿ⁾	8,8	-5,5	1,3	11,4	1,6	-2,0	6,7	-8,9	-1,2	-7,6
Темп на прираст										
2007 дек.	-1,0	-4,3	-5,6	1,3	13,8	18,6	18,5	18,8	0,5	20,2
2008 дек.	1,4	5,8	-3,7	3,3	-24,5	-1,8	-3,6	2,8	0,5	3,0
2009 март	1,5	10,0	-3,6	3,5	-43,5	-14,3	-16,7	-8,7	-3,6	-9,0
юни	2,6	12,8	-4,1	3,9	-31,9	-13,8	-16,5	-7,5	-7,6	-7,5
септ.	1,7	4,5	-0,2	4,4	-32,3	-18,2	-21,9	-9,4	-1,3	-9,8
дек. ⁽ⁿ⁾	3,6	1,6	0,5	4,0	45,4	-11,8	-15,3	-3,4	-2,8	-3,5

Г7 Кредити за сектор „Държавно управление“²⁾ (годишен темп на прираст, несезонно изгладен)

Г8 Кредити за нерезиденти на еврозоната²⁾ (годишен темп на прираст, несезонно изгладен)

Източник: ЕЦБ.

1) Сектор ПФИ без Евросистемата; секторната класификация е в съответствие с ЕСС'95.

2) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

3) Терминът „банки“, който се използва в тази таблица, обозначава институции, подобни на ПФИ, които са нерезиденти на еврозоната.

2.5 Депозити при ПФИ: разбивка^{1), 2)}

(милрд. евро и годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции през периода)

1. Депозити на финансови посредници

	Застрахователни дружества и пенсионни фондове							Други финансови посредници ³⁾						
	Общо	Овърнайт	С договорен матуритет		Договорени за ползване след предизвестие		Репосделки	Общо	Овърнайт	С договорен матуритет		Договорени за ползване след предизвестие		Репосделки
			До 2 години	Над 2 години	До 3 месеца	Над 3 месеца				До 2 години	Над 2 години	До 3 месеца	Над 3 месеца	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Салда														
2007	689,5	70,8	69,6	526,4	0,8	1,1	20,8	1 525,0	311,8	345,5	708,1	12,2	0,3	147,1
2008	761,9	84,4	114,3	537,5	1,1	1,5	23,1	1 803,5	320,2	421,0	852,9	12,3	0,1	197,0
2009 3 тр.	739,9	83,1	83,8	550,5	1,9	1,4	19,2	1 866,9	314,9	335,2	949,0	14,4	0,2	253,3
2009 окт.	742,3	88,8	83,9	548,0	2,0	1,4	18,3	1 844,7	318,9	337,2	938,8	15,8	0,1	233,9
2009 ноем.	734,5	84,6	79,1	545,7	2,0	1,4	21,6	1 850,3	325,9	332,3	938,0	16,1	0,0	237,9
2009 дек.	738,1	84,0	86,9	543,3	2,1	1,4	20,2	1 854,9	312,1	332,2	940,6	15,9	0,0	254,1
2010 ян. ⁽⁴⁾	742,8	93,6	82,9	540,2	2,3	1,4	22,3	1 829,3	342,0	322,0	914,6	17,1	0,0	233,6
Трансакции														
2008	69,4	12,4	42,8	12,3	-0,3	0,1	2,2	269,3	4,5	72,2	142,3	-0,3	-0,3	51,0
2009	-27,9	-1,1	-30,5	5,6	1,0	-0,1	-2,8	58,2	5,6	-93,5	85,3	3,7	0,0	57,2
2009 2 тр.	-12,1	-5,4	-9,4	4,9	0,1	0,0	-2,4	61,0	19,5	-20,0	41,4	-0,2	0,0	20,4
2009 3 тр.	-6,3	-1,9	-4,5	-0,1	0,1	-0,1	0,1	-21,5	-22,4	-1,5	3,6	0,4	0,1	-1,7
2009 окт.	2,5	5,7	0,1	-2,6	0,1	0,0	-0,8	-21,2	4,3	2,4	-9,8	1,4	0,0	-19,4
2009 ноем.	-8,1	-4,1	-4,9	-2,3	0,0	0,0	3,2	7,1	7,2	-4,4	0,0	0,3	-0,1	4,0
2009 дек.	0,8	-1,2	5,7	-2,4	0,1	0,0	-1,3	-1,1	-14,7	-1,7	-0,5	-0,3	0,0	16,1
2010 ян. ⁽⁴⁾	4,4	9,5	-4,2	-3,1	0,2	0,0	2,1	-29,8	28,9	-11,2	-28,0	1,1	0,0	-20,6
Темп на прираст														
2007 дек.	4,8	1,1	17,5	4,9	-25,3	-	-16,4	34,5	12,0	39,7	49,5	16,4	-	19,1
2008 дек.	10,0	17,3	60,0	2,3	-23,4	-	10,5	17,6	1,4	21,1	20,0	-2,5	-	34,6
2009 септ.	1,5	9,3	-8,3	2,3	55,8	-	-5,9	7,7	1,9	-25,0	21,8	24,0	-	36,3
2009 окт.	0,9	6,3	-7,6	1,9	68,2	-	-12,7	5,3	0,4	-23,7	19,5	32,9	-	20,4
2009 ноем.	-0,8	-0,3	-17,5	1,6	89,8	-	9,6	5,0	7,9	-24,6	15,1	37,9	-	23,1
2009 дек.	-3,7	-1,3	-26,5	1,0	95,8	-	-12,3	3,2	1,6	-22,0	10,0	30,0	-	29,0
2010 ян. ⁽⁴⁾	-3,3	-8,0	-18,0	-0,5	89,2	-	10,8	2,0	4,1	-12,4	4,0	33,7	-	14,1

Г9 Депозити по сектори²⁾

(годишен темп на прираст)

Г10 Общо депозити и включени в М3 депозити, по сектори²⁾

(годишен темп на прираст)

Източник: ЕЦБ.

1) Сектор ПФИ без Евросистемата; секторната класификация е в съответствие с ЕСС'95.

2) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

3) Включва инвестиционните фондове.

4) Обхваща депозитите в колони 2, 3, 5 и 7.

5) Обхваща депозитите в колони 9, 10, 12 и 14.

2.5 Депозити при ПФИ: разбивка^{1), 2)}

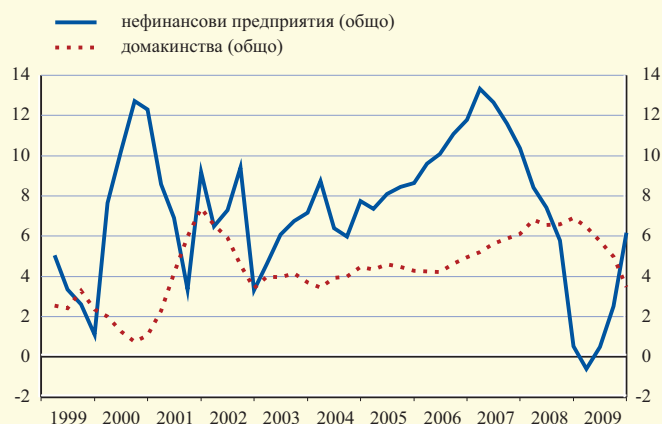
(млрд. евро и годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции през периода)

2. Депозити на нефинансови предприятия и домакинства

	Нефинансови предприятия							Домакинства ³⁾						
	Общо	Овърнайт	С договорен матуритет		Договорени за ползване след предизвестие		Репосделки	Общо	Овърнайт	С договорен матуритет		Договорени за ползване след предизвестие		Репосделки
			До 2 години	Над 2 години	До 3 месеца	Над 3 месеца				До 2 години	Над 2 години	До 3 месеца	Над 3 месеца	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Салда														
2007	1 477,2	884,0	479,4	59,5	29,3	1,4	23,7	4 989,0	1 777,4	993,3	561,5	1 458,6	111,1	87,1
2008	1 502,9	883,4	502,2	64,4	27,9	1,3	23,7	5 368,6	1 813,3	1 350,0	517,9	1 490,2	113,6	83,7
2009 3 тр.	1 551,4	951,6	444,6	77,9	58,3	1,5	17,4	5 500,0	2 052,9	1 084,7	561,0	1 636,9	121,4	43,2
2009 окт.	1 561,3	963,5	442,6	78,5	60,1	1,5	15,1	5 510,8	2 084,9	1 040,3	573,8	1 648,2	123,8	39,9
2009 ноем.	1 564,1	971,3	435,6	79,7	61,2	1,6	14,8	5 507,6	2 098,9	1 010,6	584,2	1 650,7	124,7	38,5
2009 дек.	1 603,7	1 001,3	434,7	80,8	68,7	1,7	16,3	5 590,2	2 155,4	988,3	605,5	1 679,9	123,7	37,3
2010 ян. ⁽⁴⁾	1 548,4	964,0	418,6	82,1	68,7	1,7	13,2	5 610,2	2 173,6	954,1	615,3	1 707,9	122,2	37,0
Трансакции														
2008	7,8	-5,0	13,3	3,2	-3,4	-0,3	0,0	347,5	28,7	335,5	-43,1	28,1	1,7	-3,4
2009	93,3	114,3	-70,0	15,1	40,8	0,4	-7,4	186,9	320,3	-371,4	85,5	190,3	8,6	-46,3
2009 2 тр.	44,2	45,8	-16,0	1,3	11,3	0,1	1,7	59,8	110,9	-94,4	11,8	39,3	2,7	-10,6
2009 3 тр.	34,6	35,7	-13,6	6,1	8,6	0,0	-2,2	-4,6	42,4	-100,0	24,8	32,9	3,1	-7,7
2009 окт.	10,7	12,3	-1,8	0,6	1,7	0,0	-2,2	11,6	32,1	-44,1	13,1	11,3	2,5	-3,3
2009 ноем.	3,5	8,3	-6,7	1,1	1,1	0,0	-0,3	-3,1	14,0	-29,6	10,5	2,5	0,9	-1,4
2009 дек.	37,8	28,9	-1,4	1,1	7,6	0,1	1,5	81,6	56,1	-22,9	21,3	29,2	-1,0	-1,1
2010 ян. ⁽⁴⁾	-57,4	-38,5	-17,0	1,3	0,0	0,0	-3,1	18,6	18,5	-35,0	9,8	27,0	-1,5	-0,3
Темп на прираст														
2007 дек.	10,4	4,0	35,1	-11,8	-26,3	-31,6	-4,4	6,1	1,3	47,7	-7,5	-3,3	11,2	24,4
2008 дек.	0,5	-0,6	2,8	5,3	-11,0	-16,2	0,0	6,9	1,6	33,2	-7,7	1,9	1,5	-3,9
2009 септ.	2,5	8,3	-14,0	20,1	127,8	8,4	-30,8	5,0	15,9	-15,4	6,3	13,2	16,3	-60,1
2009 окт.	3,7	11,9	-15,4	18,5	139,8	13,0	-47,7	4,3	17,3	-22,2	10,6	14,2	15,4	-60,6
2009 ноем.	4,0	11,5	-15,2	20,6	134,4	19,5	-40,7	3,5	16,8	-25,5	13,4	14,0	12,2	-59,5
2009 дек.	6,2	12,9	-13,8	23,2	146,6	28,3	-31,2	3,5	17,5	-27,3	16,4	12,8	7,5	-55,4
2010 ян. ⁽⁴⁾	5,1	10,5	-12,8	21,1	115,1	32,9	-33,0	3,2	17,0	-28,4	17,8	11,6	6,3	-51,6

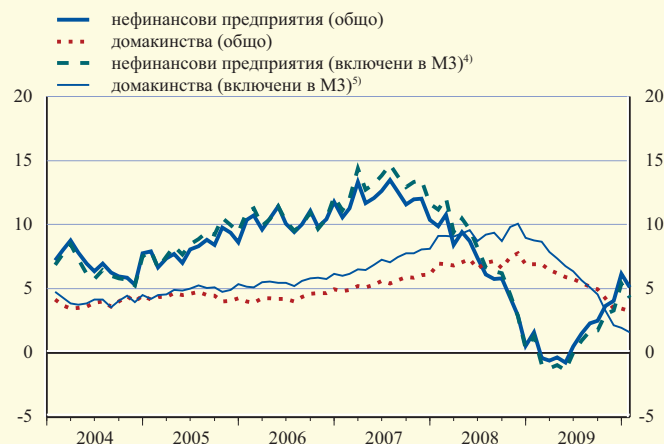
Г11 Депозити по сектори²⁾

(годишен темп на прираст)

Г12 Общо депозити и включени в МЗ депозити, по сектори²⁾

(годишен темп на прираст)

Източник: ЕЦБ.

1) Сектор ПФИ без Евросистемата; секторната класификация е в съответствие с ЕСС'95.

2) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

3) Включително нетърговските организации, обслужващи домакинствата.

4) Обхваща депозитите в колони 2, 3, 5 и 7.

5) Обхваща депозитите в колони 9, 10, 12 и 14.

2.5 Депозити при ПФИ: разбивка^{1), 2)}

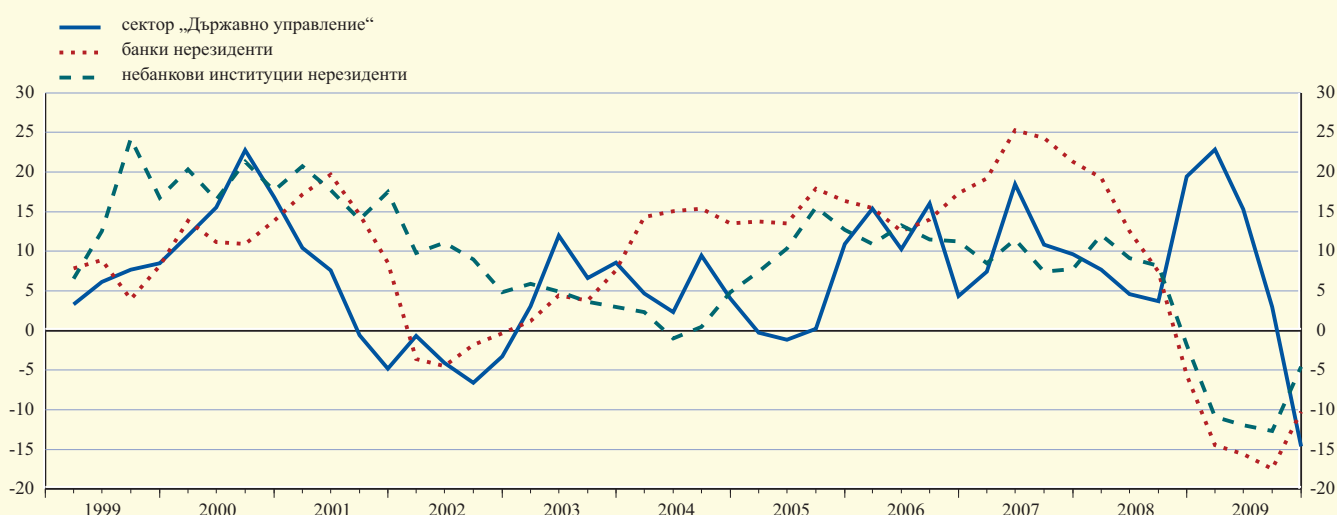
(млрд. евро и годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции през периода)

3. Депозити на правителството и на нерезиденти на еврозоната

	Държавно управление					Нерезиденти на еврозоната				
	Общо	Централно държавно управление	Държавно управление – други			Общо	Банки ³⁾	Небанкови институции		
			Държавно управление на федерален окръг	Местно държавно управление	Социално-осигурителни фондове			Общо	Държавно управление	Други
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Салда										
2007	373,7	126,9	59,0	107,6	80,3	3 862,1	2 953,9	908,2	143,3	764,9
2008	445,0	191,0	52,3	115,9	85,8	3 713,9	2 816,9	897,0	65,8	831,2
2009 1 тр.	464,4	216,4	50,6	114,5	83,0	3 665,7	2 786,7	879,0	63,6	815,4
2 тр.	476,6	227,3	48,9	118,9	81,4	3 565,2	2 685,4	879,9	64,3	815,6
3 тр.	403,0	157,0	51,2	123,0	71,8	3 422,4	2 564,0	858,5	63,5	794,9
4 тр. ⁽ⁿ⁾	373,2	144,3	45,1	113,1	70,8	3 368,8	2 517,9	850,9	60,1	790,8
Трансакции										
2007	31,9	-3,1	13,6	9,8	11,6	609,4	542,6	66,8	20,2	46,6
2008	72,8	63,5	-6,5	8,7	7,1	-185,1	-167,0	-18,0	-36,9	18,9
2009 ⁽ⁿ⁾	-64,8	-38,1	-7,2	-3,6	-15,4	-331,0	-289,9	-41,1	-1,3	-39,8
2009 1 тр.	15,7	22,5	-1,7	-2,3	-2,9	-108,9	-77,7	-31,3	-2,6	-28,7
2 тр.	11,8	10,9	-1,6	4,5	-2,0	-60,5	-67,6	7,1	0,9	6,1
3 тр.	-62,1	-58,9	2,3	4,1	-9,6	-80,1	-73,0	-7,1	-0,2	-6,9
4 тр. ⁽ⁿ⁾	-30,1	-12,7	-6,1	-9,9	-0,8	-81,5	-71,7	-9,8	0,6	-10,4
Темп на прираст										
2007 дек.	9,7	-2,4	29,9	10,7	16,9	17,9	21,3	7,7	15,8	6,3
2008 дек.	19,5	49,9	-11,0	8,1	8,8	-4,7	-5,6	-1,8	-25,6	2,6
2009 март	22,8	52,6	2,2	5,7	6,5	-13,6	-14,5	-10,9	-24,1	-8,8
юни	15,3	43,7	-13,0	5,3	-4,9	-14,7	-15,6	-11,9	-21,9	-10,4
септ.	2,9	18,6	-16,6	8,2	-15,4	-16,3	-17,4	-12,7	-27,0	-10,3
дек. ⁽ⁿ⁾	-14,6	-20,0	-13,7	-3,1	-17,9	-8,9	-10,3	-4,6	-2,0	-4,8

Г13 Депозити на правителството и на нерезиденти на еврозоната²⁾

(годишен темп на прираст)

Източник: ЕЦБ.

1) Сектор ПФИ без Евросистемата; секторната класификация е в съответствие с ЕСС'95.

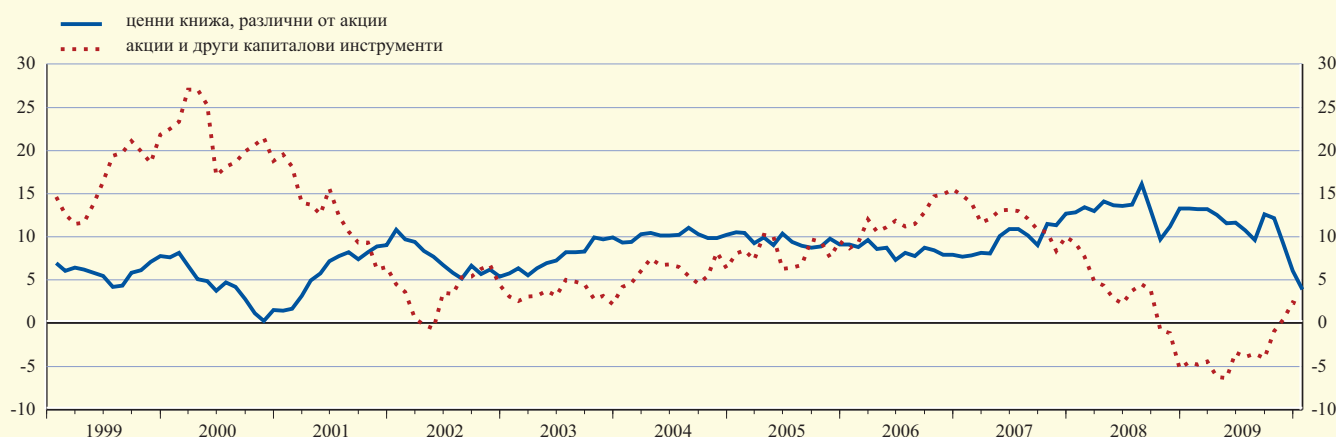
2) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

3) Терминът „банки“, който се използва в тази таблица, обозначава институции, подобни на ПФИ, които са нерезиденти на еврозоната.

2.6 Ценни книжа, притежавани от ПФИ: разбивка^{1), 2)} (млрд. евро и годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции през периода)

	Ценни книжа, различни от акции								Акции и други капиталови инструменти			
	Общо	ПФИ		Сектор „Държавно управление“		Други резиденти на еврозоната		Нерезиденти на еврозоната	Общо	ПФИ	НПФИ	Нерезиденти на еврозоната
		евро	други валути	евро	други валути	евро	други валути					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Салда												
2007	5 185,3	1 656,4	84,0	1 180,5	16,6	979,9	33,3	1 234,7	1 636,5	424,5	869,3	342,7
2008	5 858,4	1 887,1	92,4	1 225,4	19,3	1 355,5	51,2	1 227,5	1 476,9	423,2	776,3	277,4
2009 3 тр.	6 296,3	2 014,9	102,9	1 486,4	18,1	1 446,7	46,2	1 181,0	1 498,2	435,9	786,1	276,1
2009 окт.	6 271,2	1 991,3	102,8	1 500,3	17,3	1 447,8	42,4	1 169,3	1 502,0	437,0	787,9	277,1
2009 ноем.	6 256,7	1 993,5	102,9	1 503,8	15,7	1 449,0	41,7	1 149,9	1 514,9	438,6	800,4	275,9
2009 дек.	6 212,6	1 970,6	108,9	1 466,6	16,0	1 458,4	39,5	1 152,5	1 517,4	437,7	799,5	280,2
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	6 225,1	1 975,0	111,6	1 478,9	19,0	1 426,3	41,0	1 173,1	1 531,7	448,5	803,8	279,4
Трансакции												
2008	692,8	212,4	5,9	36,5	1,9	390,7	19,0	26,4	-84,2	22,9	-56,6	-50,5
2009	356,6	80,1	16,2	233,3	-3,2	102,9	-12,0	-60,8	35,9	23,3	9,8	2,8
2009 2 тр.	176,8	34,7	4,1	83,7	0,5	56,3	-1,6	-0,8	16,6	7,2	5,8	3,6
2009 3 тр.	21,2	-4,0	-0,3	34,0	-1,8	-6,1	-0,4	-0,2	7,3	9,0	0,3	-1,9
2009 окт.	-23,9	-22,4	0,1	14,2	-0,7	-1,4	-3,5	-10,4	6,0	1,9	2,8	1,4
2009 ноем.	-8,5	-0,9	1,4	2,3	-1,6	1,4	-0,3	-10,8	13,9	2,4	12,6	-1,0
2009 дек.	-62,5	-22,3	2,6	-34,7	0,0	13,1	-3,5	-17,6	-4,5	-0,4	-7,2	3,0
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	-10,3	3,6	-0,3	13,5	2,4	-32,4	0,2	2,7	18,3	12,4	5,3	0,7
Темп на прираст												
2007 дек.	12,7	8,7	25,4	-6,8	10,7	50,2	33,4	17,7	10,0	13,7	6,9	13,9
2008 дек.	13,3	12,7	8,1	3,1	9,9	40,0	57,2	2,2	-5,3	5,4	-6,7	-15,3
2009 септ.	12,6	11,4	4,1	24,2	15,5	24,9	-4,9	-5,6	-4,1	2,6	-8,2	-2,3
2009 окт.	12,2	8,5	5,7	26,8	-0,2	20,5	-9,3	-2,3	-0,9	6,2	-4,3	-1,9
2009 ноем.	9,3	5,8	10,8	23,1	-3,9	14,3	-9,2	-3,3	0,4	7,4	-2,0	-3,0
2009 дек.	6,0	4,2	17,1	18,9	-16,1	7,6	-23,0	-5,0	2,4	5,5	1,2	1,0
2010 ян. ⁽ⁿ⁾	3,9	1,3	12,2	15,1	-12,8	5,5	-22,8	-4,7	2,0	7,4	0,5	-2,0

Г14 Ценни книжа, притежавани от ПФИ²⁾ (годишен темп на прираст)

Източник: ЕЦБ.

1) Сектор ПФИ без Евросистемата; секторната класификация е в съответствие с ЕСС'95.

2) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

2.7 Преоценка на избрани показатели от баланса на ПФИ^{1), 2)} (млрд. евро)

1. Отписвания/преоценки на кредити за домакинства³⁾

	Кредити за потребление				Жилищни кредити				Други кредити			
	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007	-4,2	-1,2	-1,4	-1,6	-2,7	-0,2	-0,2	-2,3	-6,9	-0,8	-2,3	-3,7
2008	-4,6	-1,1	-1,5	-1,9	-2,7	0,0	-0,2	-2,5	-6,7	-1,2	-2,3	-3,2
2009	-7,3	-1,7	-2,2	-3,4	-3,9	0,0	-0,2	-3,6	-7,2	-1,5	-1,2	-4,5
2009 2 тр.	-1,5	-0,3	-0,5	-0,7	-1,0	0,0	0,0	-0,9	-1,2	-0,1	-0,2	-0,9
3 тр.	-1,7	-0,3	-0,5	-0,9	-0,8	0,0	0,0	-0,7	-1,6	-0,3	-0,2	-1,0
4 тр.	-2,3	-0,6	-0,7	-0,9	-0,9	0,0	0,0	-0,9	-2,1	-0,3	-0,6	-1,2
2009 окт.	-0,7	-0,1	-0,3	-0,4	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,4	0,0	-0,1	-0,2
ноем.	-0,4	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,5	0,0	-0,1	-0,3
дек.	-1,1	-0,4	-0,3	-0,4	-0,6	0,0	0,0	-0,5	-1,3	-0,2	-0,3	-0,7
2010 ян. ⁽¹⁾	-0,6	-0,4	0,0	-0,2	-0,4	0,0	0,0	-0,4	-1,1	-0,4	-0,1	-0,6

2. Отписвания/преоценки на кредити за нефинансови предприятия и за нерезиденти на еврозоната

	Нефинансови предприятия				Нерезиденти на еврозоната		
	Общо	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо	До 1 година	Над 1 година
	1	2	3	4	5	6	7
2007	-12,5	-2,1	-5,4	-4,9	-5,2	-3,4	-1,8
2008	-17,8	-4,1	-9,1	-4,6	-6,6	-3,4	-3,2
2009	-30,0	-9,7	-10,2	-10,1	-6,3	-2,5	-3,8
2009 2 тр.	-5,9	-1,7	-2,4	-1,8	-1,1	-0,3	-0,8
3 тр.	-7,0	-2,2	-2,1	-2,7	-1,0	-0,5	-0,5
4 тр.	-9,8	-2,3	-4,0	-3,5	-1,5	-0,3	-1,2
2009 окт.	-3,4	-0,7	-1,3	-1,4	-0,4	-0,1	-0,3
ноем.	-1,7	-0,3	-0,6	-0,2	0,0	-0,3	-0,6
дек.	-4,8	-1,3	-2,0	-1,5	-0,9	-0,3	-0,6
2010 ян. ⁽¹⁾	-3,6	-1,2	-1,0	-1,3	-0,5	-0,3	-0,1

3. Преоценка на ценни книжа, притежавани от ПФИ

	Ценни книжа, различни от акции								Акции и други капиталови инструменти			
	Общо	ПФИ		Сектор „Държавно управление“		Други резиденти на еврозоната		Нерезиденти на еврозоната	Общо	ПФИ	НПФИ	Нерезиденти на еврозоната
		евро	други валути	евро	други валути	евро	други валути					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007	-14,2	-3,3	0,1	-0,4	-0,2	-3,2	-0,6	-6,7	27,6	3,8	11,7	12,1
2008	-56,4	-8,0	0,0	5,2	0,0	-20,1	-2,2	-31,2	-60,6	-8,2	-44,1	-8,2
2009	2,7	7,5	0,2	-3,4	-0,1	-0,1	0,8	-2,3	6,3	1,6	3,0	1,7
2009 2 тр.	-2,4	2,0	0,1	-2,0	-0,1	-1,7	0,3	-1,0	8,2	2,3	4,7	1,3
3 тр.	17,3	4,6	0,1	3,6	0,0	3,4	0,2	5,3	16,0	4,9	9,2	1,9
4 тр.	1,9	1,3	0,1	-1,7	-0,1	1,0	0,0	1,4	-0,8	-2,2	0,7	0,7
2009 окт.	2,4	1,6	0,0	-0,3	0,0	0,5	0,0	0,7	-2,5	-0,9	-1,2	-0,4
ноем.	2,4	1,1	0,0	1,2	0,1	-0,1	0,0	0,0	-1,0	-0,7	-0,1	-0,1
дек.	-2,9	-1,5	0,0	-2,6	-0,1	0,6	0,0	0,6	2,7	-0,6	2,0	1,2
2010 ян. ⁽¹⁾	-0,9	0,5	0,1	-1,2	0,0	-0,8	0,1	0,4	-4,1	-1,6	-0,9	-1,5

Източник: ЕЦБ.

1) Сектор ПФИ без Евросистемата; секторната класификация е в съответствие с ЕСС'95.

2) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

3) Включително нетърговските организации, обслужващи домакинствата.

2.8 Разбивка по валути на избрани показатели от баланса на ПФИ^{1), 2)} (%, салда в млрд. евро, към края на периода)

1. Депозити

	ПФИ ³⁾							НПФИ						
	Всички валути (салдо)	Евро ⁴⁾	Други валути				Всички валути (салдо)	Евро ⁴⁾	Други валути					
			Общо	USD	JPY	CHF			GBP	Общо	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	На резиденти на еврозоната													
2007	6 087,5	92,1	7,9	4,8	0,4	1,1	1,0	9 054,4	95,8	4,2	2,2	0,4	0,1	0,5
2008	6 860,0	89,7	10,3	7,3	0,4	1,2	0,8	9 881,8	96,9	3,1	1,9	0,5	0,1	0,4
2009 1 тр. 2 тр. 3 тр. 4 тр. ^(a)	6 607,9	90,9	9,1	6,3	0,3	1,2	0,7	9 989,5	96,9	3,1	1,9	0,4	0,1	0,5
	6 625,7	92,2	7,8	5,1	0,3	1,1	0,8	10 145,9	97,0	3,0	1,9	0,3	0,1	0,5
	6 287,5	92,4	7,6	4,8	0,4	1,1	0,8	10 061,2	97,0	3,0	1,9	0,3	0,1	0,4
	6 308,0	93,0	7,0	4,4	0,3	1,1	0,7	10 160,0	97,0	3,0	1,9	0,2	0,1	0,4
	На нерезиденти на еврозоната													
2007	2 953,9	47,0	53,0	33,5	2,9	2,4	11,0	908,2	50,1	49,9	32,9	1,6	1,8	9,9
2008	2 816,9	48,2	51,8	33,4	2,8	2,6	10,2	897,0	54,9	45,1	28,7	1,4	1,9	9,4
2009 1 тр. 2 тр. 3 тр. 4 тр. ^(a)	2 786,7	47,2	52,8	34,8	2,1	2,6	10,4	879,0	52,7	47,3	31,6	1,2	1,9	8,4
	2 685,4	49,0	51,0	33,2	1,6	2,6	10,7	879,9	51,9	48,1	32,5	1,8	1,8	7,8
	2 564,0	49,1	50,9	34,3	1,5	2,5	9,5	858,5	54,1	45,9	30,6	1,5	1,6	7,7
	2 517,9	49,3	50,7	34,1	1,6	2,2	9,7	850,9	53,1	46,9	31,5	1,3	1,7	7,5

2. Дългови ценни книжа, емитирани от ПФИ в еврозоната

	Всички валути (салдо)	Евро ⁴⁾	Други валути			
			Общо	USD	JPY	CHF
	1	2				
	1	2	3	4	5	6
2007	4 933,2	81,5	18,5	9,2	1,7	1,9
2008	5 111,7	83,3	16,7	8,4	2,0	1,9
2009 1 тр.	5 197,9	83,3	16,7	8,7	1,9	1,9
2 тр.	5 225,1	83,6	16,4	8,3	1,8	1,8
3 тр.	5 203,2	84,0	16,0	8,2	1,8	1,9
4 тр. ^(a)	5 179,6	83,3	16,7	8,7	1,7	1,9

Източник: ЕЦБ.

1) Сектор ПФИ без Евросистемата; секторната класификация е в съответствие с ЕСС'95.

2) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

3) За нерезидентите на еврозоната терминът „ПФИ“ се отнася за институциите, подобни на ПФИ от еврозоната.

4) Включително позициите, изразени в националните подразделения на еврото.

2.8 Разбивка по валути на избрани показатели от баланса на ПФИ^{1), 2)}
(%, салда в млрд. евро, към края на периода)

3. Кредити

	ПФИ ³⁾							НПФИ						
	Всички валути (салдо)	Евро ⁴⁾	Други валути					Всички валути (салдо)	Евро ⁴⁾	Други валути				
			Общо	USD	JPY	CHF	GBP			Общо	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
За резиденти на еврозоната														
2007	5 794,2	-	-	-	-	-	-	11 098,9	96,2	3,8	1,8	0,2	0,9	0,6
2008	6 312,6	-	-	-	-	-	-	11 739,4	95,9	4,1	2,1	0,3	1,0	0,4
2009 1 тр.	6 128,0	-	-	-	-	-	-	11 785,6	95,9	4,1	2,1	0,3	1,0	0,5
2 тр.	6 216,3	-	-	-	-	-	-	11 834,4	96,1	3,9	2,0	0,2	1,0	0,5
3 тр.	5 911,4	-	-	-	-	-	-	11 763,1	96,2	3,8	1,9	0,2	1,0	0,4
4 тр. ^(a)	5 956,1	-	-	-	-	-	-	11 752,5	96,2	3,8	1,9	0,2	1,0	0,4
За нерезиденти на еврозоната														
2007	2 344,5	48,2	51,8	28,8	2,3	2,4	12,7	955,7	40,9	59,1	41,2	1,2	3,7	8,2
2008	2 282,0	45,8	54,2	31,8	3,0	2,6	11,3	965,8	40,5	59,5	41,9	1,4	4,3	7,4
2009 1 тр.	2 101,0	44,8	55,2	31,2	2,7	3,1	12,7	956,1	38,1	61,9	44,5	1,0	4,2	7,8
2 тр.	1 999,7	45,2	54,8	29,6	2,8	3,2	13,5	949,6	40,2	59,8	42,6	1,1	3,9	7,6
3 тр.	1 894,0	45,5	54,5	29,9	2,7	3,1	12,6	914,0	40,4	59,6	41,9	1,5	3,8	7,6
4 тр. ^(a)	1 913,5	45,9	54,1	29,5	2,5	3,0	12,6	915,5	39,9	60,1	42,0	1,5	3,7	8,1

4. Ценни книжа, различни от акции

	Емитирани от ПФИ ³⁾							Емитирани от НПФИ						
	Всички валути (салдо)	Евро ⁴⁾	Други валути					Всички валути (салдо)	Евро ⁴⁾	Други валути				
			Общо	USD	JPY	CHF	GBP			Общо	USD	JPY	CHF	GBP
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Емитирани от резиденти на еврозоната														
2007	1 740,3	95,2	4,8	2,4	0,3	0,3	1,5	2 210,3	97,7	2,3	1,4	0,2	0,1	0,5
2008	1 979,5	95,3	4,7	2,6	0,4	0,2	1,2	2 651,4	97,3	2,7	1,7	0,3	0,1	0,4
2009 1 тр.	2 085,8	95,0	5,0	2,7	0,2	0,4	1,3	2 834,2	97,5	2,5	1,7	0,2	0,1	0,4
2 тр.	2 123,5	95,0	5,0	2,5	0,5	0,4	1,4	2 962,4	97,7	2,3	1,5	0,2	0,1	0,3
3 тр.	2 117,9	95,1	4,9	2,9	0,2	0,3	1,3	2 997,4	97,9	2,1	1,4	0,2	0,1	0,4
4 тр. ^(a)	2 079,5	94,8	5,2	3,0	0,2	0,3	1,4	2 980,6	98,1	1,9	1,2	0,2	0,1	0,3
Емитирани от нерезиденти на еврозоната														
2007	582,4	53,9	46,1	27,3	0,7	0,4	14,4	652,3	35,9	64,1	39,3	4,5	0,8	12,6
2008	580,7	54,1	45,9	28,6	0,9	0,5	13,3	646,8	39,0	61,0	37,1	6,4	0,8	11,0
2009 1 тр.	597,8	52,1	47,9	27,6	0,3	1,6	13,9	617,8	34,1	65,9	40,5	4,3	0,8	15,3
2 тр.	571,0	55,3	44,7	24,6	1,7	1,4	14,6	633,1	33,5	66,5	41,4	4,0	0,9	15,0
3 тр.	562,7	56,3	43,7	25,3	0,6	0,5	14,7	618,3	34,8	65,2	39,3	4,2	0,9	15,1
4 тр. ^(a)	547,8	55,6	44,4	26,5	0,4	0,5	14,9	604,6	34,7	65,3	38,6	4,0	0,9	15,5

Източник: ЕЦБ.

1) Сектор ПФИ без Евросистемата; секторната класификация е в съответствие с ЕСС'95.

2) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

3) За нерезидентите на еврозоната терминът „ПФИ“ се отнася за институциите, подобни на ПФИ от еврозоната.

4) Включително позициите, изразени в националните подразделения на еврото.

2.9 Агрегиран баланс на инвестиционните фондове от еврозоната¹⁾

(млрд. евро; салда в края на периода; трансакции през периода)

1. Активи

	Общо	Депозити и вземания по кредити	Ценни книжа, различни от акции	Акции и други капиталови инструменти (без акции на инвестиционни фондове и фондове на паричния пазар)	Акции на инвестиционни фондове/фондове на паричния пазар	Нефинансови активи	Други активи (с финансови деривати)
	1	2	3	4	5	6	7
Салда							
2009 юни	4 709,9	378,1	1 872,8	1 251,5	627,6	200,7	379,2
юли	5 011,3	371,0	1 938,4	1 440,5	653,4	206,0	402,0
авг.	5 103,0	374,7	1 969,6	1 496,2	661,9	206,2	394,4
септ.	5 159,2	348,9	1 998,9	1 544,1	681,7	201,9	383,8
окт.	5 167,3	351,1	2 016,6	1 521,6	687,1	203,4	387,5
ноем.	5 231,5	340,2	2 041,8	1 560,1	692,6	203,5	393,3
дек. ⁽ⁿ⁾	5 361,7	344,0	2 076,5	1 670,5	707,5	207,9	355,3
Трансакции							
2009 2 тр.	106,8	-0,7	99,8	19,5	2,2	9,7	-23,8
3 тр.	172,7	-9,0	70,4	112,1	10,3	1,7	-12,7
4 тр. ⁽ⁿ⁾	94,1	-10,8	61,6	46,0	14,3	5,6	-22,6

2. Пасиви

	Общо	Депозити и получени кредити	Емитирани акции на инвестиционни фондове			Други пасиви (с финансови деривати)
	1	2	Общо	Държани от резиденти на еврозоната	Държани от нерезиденти на еврозоната	7
				Инвестиционни фондове		
Салда						
2009 юни	4 709,9	98,6	4 276,9	3 494,7	457,2	334,4
юли	5 011,3	102,8	4 550,9	3 726,5	481,3	357,6
авг.	5 103,0	105,8	4 646,3	3 801,8	492,9	350,9
септ.	5 159,2	96,7	4 736,0	3 873,2	515,3	326,5
окт.	5 167,3	95,5	4 738,8	3 863,9	522,3	333,0
ноем.	5 231,5	96,2	4 799,2	3 898,8	528,1	336,1
дек. ⁽ⁿ⁾	5 361,7	99,2	4 955,2	4 005,6	538,6	307,3
Трансакции						
2009 2 тр.	106,8	0,3	93,2	74,7	20,9	13,3
3 тр.	172,7	0,9	186,6	100,0	18,0	-14,7
4 тр. ⁽ⁿ⁾	94,1	3,0	111,7	68,0	13,5	-20,8

3. Емитирани акции на инвестиционни фондове с разбивка по инвестиционна политика и типове фондове

		Общо	Фондове по инвестиционна политика					Типове фондове		Допълнителен показател: фондове на паричния пазар	
			Фондове, инвестиращи в дългови инструменти	Фондове, инвестиращи в капиталови инструменти	Смесени фондове	Фондове, инвестиращи в недвижими имоти	Хеджиращи фондове	Други фондове	Отворени фондове		Затворени фондове
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Салда											
2009	май	4 195,3	1 348,1	1 078,5	1 087,7	221,1	79,6	380,3	4 128,6	66,7	1 295,0
	юни	4 276,9	1 425,5	1 077,2	1 093,3	221,0	79,3	380,6	4 209,3	67,6	1 269,1
	юли	4 550,9	1 494,5	1 249,7	1 112,6	223,3	78,1	392,8	4 483,0	67,9	1 285,4
	авг.	4 646,3	1 516,3	1 293,0	1 141,0	226,4	78,2	391,3	4 578,1	68,2	1 285,2
	септ.	4 736,0	1 531,8	1 344,9	1 166,1	222,8	77,4	393,1	4 668,1	67,9	1 253,0
	окт.	4 738,8	1 547,3	1 322,2	1 178,3	227,2	78,8	385,0	4 671,2	67,6	1 246,2
	ноем.	4 799,2	1 561,0	1 349,0	1 193,9	229,6	78,8	386,9	4 731,8	67,4	1 223,7
	дек. ⁽ⁿ⁾	4 955,2	1 577,5	1 449,4	1 215,2	234,4	84,4	394,2	4 884,4	70,8	1 201,6
Трансакции											
2009	юни	69,5	60,7	2,3	-13,8	7,7	7,1	5,5	69,2	0,3	-27,8
	юли	132,1	41,9	84,4	1,4	0,4	-1,8	5,8	131,9	0,2	16,4
	авг.	28,3	11,6	9,9	7,5	1,6	-0,8	-1,4	28,4	-0,1	3,9
	септ.	26,2	4,4	9,9	12,9	-0,2	-0,1	-0,8	25,6	0,6	-29,2
	окт.	31,7	13,3	4,1	15,1	2,5	1,2	-4,4	32,1	-0,4	-5,8
	ноем.	19,5	8,6	5,4	4,0	0,9	-0,5	1,1	19,6	-0,1	-20,4
	дек. ⁽ⁿ⁾	60,6	9,0	24,8	12,9	5,8	4,9	3,1	58,0	2,5	-32,6

Източник: ЕЦБ.

1) Различни от фондове на паричния пазар (показани като допълнителен показател в таблица 3, колона 10 в този раздел). За повече подробности виж общите бележки.

2.10 Ценни книжа, държани от инвестиционни фондове¹⁾, с разбивка по емитент
(млрд. евро; салда в края на периода; трансакции през периода)

1. Ценни книжа, различни от акции

	Общо		Евროзона					Останалия свят			
	Общо	ПФИ	ДУ	ДФП	Застрахователни дружества и пенсионни фондове	НФП	Държави – членки на ЕС извън еврозоната	САЩ	Япония		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Салда											
2009 1 тр.	1 710,6	1 233,9	340,9	628,6	151,5	4,0	108,7	476,7	142,4	183,5	22,6
2 тр.	1 872,8	1 293,7	357,9	635,7	173,2	3,9	122,9	579,1	161,9	234,6	21,8
3 тр.	1 998,9	1 384,9	388,6	669,0	186,3	4,8	136,2	613,9	180,2	234,4	21,8
4 тр. ^(a)	2 076,5	1 414,1	387,7	689,4	187,5	5,4	144,0	662,5	199,0	251,6	15,9
Трансакции											
2009 2 тр.	99,8	32,1	3,5	10,2	11,3	-0,8	7,9	67,7	6,7	48,7	-2,6
3 тр.	70,4	48,1	10,6	20,9	6,6	0,3	9,7	22,2	11,2	3,5	-1,0
4 тр. ^(a)	61,6	23,5	-2,9	18,1	0,7	0,5	7,2	38,1	17,2	15,2	-6,1

2. Акции и други капиталови инструменти (различни от акции на инвестиционни фондове и фондове на паричния пазар)

	Общо		Евროзона					Останалия свят			
	Общо	ПФИ	ДУ	ДФП	Застрахователни дружества и пенсионни фондове	НФП	Държави – членки на ЕС извън еврозоната	САЩ	Япония		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Салда											
2009 1 тр.	1 070,5	502,9	48,1	-	26,2	19,8	408,7	567,5	89,3	190,8	47,9
2 тр.	1 251,5	566,0	69,8	-	28,6	16,8	450,1	685,5	110,8	210,9	59,7
3 тр.	1 544,1	701,1	97,2	-	35,5	24,8	543,4	843,0	127,0	265,1	61,8
4 тр. ^(a)	1 670,5	721,3	97,2	-	35,7	23,9	564,5	949,2	138,3	295,3	65,8
Трансакции											
2009 2 тр.	19,5	-4,1	1,3	-	-1,4	-3,5	-1,3	23,6	4,3	1,0	7,1
3 тр.	112,1	34,0	7,5	-	3,8	2,3	20,9	78,1	2,4	34,0	1,4
4 тр. ^(a)	46,0	2,9	4,4	-	1,0	-0,6	-1,8	43,1	3,8	8,4	3,6

3. Акции на инвестиционни фондове/фондове на паричния пазар

	Общо		Евროзона					Останалия свят			
	Общо	ПФИ ²⁾	ДУ	ДФП ²⁾	Застрахователни дружества и пенсионни фондове	НФП	Държави – членки на ЕС извън еврозоната	САЩ	Япония		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Салда											
2009 1 тр.	594,6	492,9	85,1	-	407,8	-	-	101,8	9,5	15,9	0,3
2 тр.	627,6	540,1	82,9	-	457,2	-	-	87,5	12,9	16,2	0,4
3 тр.	681,7	593,4	78,1	-	515,3	-	-	88,3	14,5	19,0	0,3
4 тр. ^(a)	707,5	612,7	74,1	-	538,6	-	-	94,8	15,6	19,0	0,3
Трансакции											
2009 2 тр.	2,2	15,8	-5,1	-	20,9	-	-	-13,6	2,1	0,2	0,0
3 тр.	10,3	11,8	-6,2	-	18,0	-	-	-1,5	0,9	-0,3	0,0
4 тр. ^(a)	14,3	9,1	-4,5	-	13,5	-	-	5,2	0,9	0,4	0,1

Източник: ЕЦБ.

1) Различни от фондове на паричния пазар. За повече подробности виж общите бележки.

2) Актиите на инвестиционни фондове (различни от фондове на паричния пазар) са емитирани от ДФП. Актиите на паричния пазар са емитирани от ПФИ.

СМЕТКИ НА ЕВРОЗОНАТА

3.1 Обобщени икономически и финансови сметки по институционални сектори (млрд. евро)

Използване	Еврозона	Домакин-ства	Нефинансо-ви предпри-ятия (НФП)	Финансови предпри-ятия	Сектор „Държавно управление“	Останалия свят
3 тр. на 2009 г.						
Външна сметка						
Износ на стоки и услуги						442,2
Търговско салдо ¹⁾						-21,9
Сметка „Формиране на дохода“						
Брутна добавена стойност (базисни цени)						
Данъци, намалени със субсидии за продукти						
Брутен вътрешен продукт (пазарни цени)						
Компенсации на наети лица	1 067,9	110,4	675,4	52,6	229,5	
Други данъци, намалени с производствени субсидии	26,2	4,8	14,2	3,5	3,8	
Потребление на основен капитал	354,2	98,2	198,4	11,5	46,1	
Нетен опериращ излишък и смесен доход ¹⁾	565,1	286,6	246,3	33,8	-1,7	
Сметка „Разпределение на първичния доход“						
Нетен опериращ излишък и смесен доход						
Компенсации на наети лица						4,7
Данъци, намалени с производствени субсидии						
Доходи от собственост	625,3	33,7	222,3	308,2	61,2	91,2
Рента	382,6	31,4	60,6	229,4	61,1	54,0
Други доходи от собственост	242,7	2,3	161,6	78,7	0,0	37,2
Нетен национален доход ¹⁾	1 874,5	1 533,9	109,7	32,5	198,5	
Сметка „Вторично разпределение на дохода“						
Нетен национален доход						
Текущи данъци върху доходи, имущество и др.	238,2	200,9	32,3	4,8	0,3	1,2
Социалноосигурителни вноски	410,1	410,1				1,1
Социални плащания, различни от социални трансфери в натура	446,4	1,4	15,8	31,1	398,0	0,8
Други социални трансфери	178,2	67,8	24,3	42,8	43,3	7,2
Нетни застрахователни премии (без застраховки „живот“)	41,4	30,7	9,1	0,9	0,7	1,0
Искове по сключени застрахователни полици (без застраховки „живот“)	41,2			41,2		0,5
Други	95,6	37,1	15,2	0,7	42,6	5,6
Нетен разполагам доход ¹⁾	1 850,5	1 386,2	62,6	42,2	359,4	
Сметка „Използване на дохода“						
Нетен разполагам доход						
Разходи за крайно потребление	1 774,9	1 303,9			471,0	
Разходи за лично потребление	1 589,6	1 303,9			285,7	
Разходи за колективно потребление	185,3				185,3	
Корекции вследствие промяна в нетния дял на домакинствата в резервите на пенсионни фондове	15,0	0,1	0,6	14,3	0,0	0,0
Нетни спестявания/текуща външна сметка ¹⁾	75,6	97,2	62,1	27,9	-111,6	4,2
Капиталова сметка						
Нетни спестявания/текуща външна сметка						
Брутно капиталобразуване	434,1	139,9	225,4	11,4	57,3	
Брутно образуване на основен капитал	443,2	138,2	236,3	11,3	57,4	
Изменение на запасите и на придобитите минус осребрените ценности	-9,1	1,7	-10,9	0,1	0,0	
Потребление на основен капитал						
Придобивания минус отписвания на произведени нефинансови активи	-0,2	-2,3	0,8	0,1	1,1	0,2
Капиталови трансфери	34,1	7,8	1,0	1,9	23,4	3,5
Данъци върху капитала	6,7	5,5	0,2	1,0		0,0
Други капиталови трансфери	27,4	2,4	0,8	0,9	23,4	3,5
Нетно кредитиране (+)/нетно ползване на кредити (-) (от капиталовата сметка) ¹⁾	-2,6	59,8	50,5	27,1	-139,9	2,6
Статистически несъответствия	0,0	-0,1	0,1	0,0	0,0	0,0

Източници: ЕЦБ и Евростат.

1) За подробности относно изчисляването на балансиращите показатели виж методологическите бележки.

3.1 Обобщени икономически и финансови сметки по институционални сектори (продължение)
(млрд. евро)

Източници	Еврозона	Домакин-ства	Нефинансо-ви предпри-ятия (НФП)	Финансови предпри-ятия	Сектор „Държавно управление“	Останалия свят
3 тр. на 2009 г.						
Външна сметка						
Внос на стоки и услуги						420,3
Търговско салдо						
Сметка „Формиране на дохода“						
Брутна добавена стойност (базисни цени)	2 013,5	499,9	1 134,3	101,5	277,8	
Данъци, намалени със субсидии за продукти	217,4					
Брутен вътрешен продукт (пазарни цени) ²⁾	2 230,9					
Компенсации на наети лица						
Други данъци, намалени с производствени субсидии						
Потребление на основен капитал						
Нетен опериращ излишък и смесен доход						
Сметка „Разпределяне на първичния доход“						
Нетен опериращ излишък и смесен доход	565,1	286,6	246,3	33,8	-1,7	
Компенсации на наети лица	1 069,2	1 069,2				3,4
Данъци, намалени с производствени субсидии	244,6				244,6	-1,0
Доходи от собственост	620,9	211,8	85,6	306,8	16,8	95,6
Рента	373,1	56,8	38,6	269,2	8,5	63,5
Други доходи от собственост	247,9	155,0	47,0	37,6	8,2	32,0
Нетен национален доход						
Сметка „Вторично разпределение на дохода“						
Нетен национален доход	1 874,5	1 533,9	109,7	32,5	198,5	
Текущи данъци върху доходи, имущество и др.	238,7				238,7	0,7
Социалноосигурителни вноски	410,1	1,1	16,5	46,2	346,3	1,1
Социални плащания, различни от социални трансфери в натура	444,4	444,4				2,7
Други социални трансфери	155,5	87,0	8,8	42,3	17,4	29,8
Нетни застрахователни премии (без застраховки „живот“)	41,2			41,2		1,2
Искове по сключени застрахователни полици (без застраховки „живот“)	40,5	33,4	6,2	0,6	0,3	1,2
Други	73,8	53,6	2,6	0,5	17,1	27,5
Нетен разполагаем доход						
Сметка „Използване на дохода“						
Нетен разполагаем доход	1 850,5	1 386,2	62,6	42,2	359,4	
Разходи за крайно потребление						
Разходи за лично потребление						
Разходи за колективно потребление						
Корекции вследствие промяна в нетния дял на домакинствата в резервите на пенсионни фондове	15,0	15,0				0,0
Нетни спестявания/текуща външна сметка						
Капиталова сметка						
Нетни спестявания/текуща външна сметка	75,6	97,2	62,1	27,9	-111,6	4,2
Брутно капиталобразуване						
Брутно образуване на основен капитал						
Изменение на запасите и на придобитите минус осребрените ценности						
Потребление на основен капитал	354,2	98,2	198,4	11,5	46,1	
Придобивания минус отписвания на непроизведени нефинансови активи						
Капиталови трансфери	35,6	9,9	17,2	1,0	7,5	2,0
Данъци върху капитала	6,7				6,7	0,0
Други капиталови трансфери	28,9	9,9	17,2	1,0	0,7	2,0
Нетно кредитиране (+)/нетно ползване на кредити (-)						
(от капиталовата сметка)						
Статистически несъответствия						

Източници: ЕЦБ и Евростат.

2) БВП е равен на брутната добавена стойност от всички вътрешни сектори плюс нетните данъци (т.е. данъците минус субсидиите) за продукти.

3.1 Обобщени икономически и финансови сметки по институционални сектори (продължение)

(млрд. евро)

Активи	Еврозона	Дома- кинства	Нефинансо- ви пред- приятия (НФП)	ПФИ	Други финансови посредници	Застрахо- вателни дружества и пенсионни фондове	Сектор „Държавно управ- ление“	Останалия свят
3 тр. на 2009 г.								
Начален баланс, финансови активи								
Финансови активи, общо		17 161,2	14 660,5	32 623,9	12 177,6	6 140,3	3 367,8	15 061,3
Монетарно злато и СПТ				234,0				
Валута и депозити		6 303,3	1 732,6	9 960,4	2 054,5	846,4	751,3	3 888,8
Краткосрочни дългови ценни книжа		45,1	91,8	640,7	381,3	349,5	25,2	829,3
Дългосрочни дългови ценни книжа		1 396,9	144,1	6 150,5	1 879,4	2 049,1	353,0	3 168,3
Кредити		68,7	2 841,3	12 808,3	2 957,9	425,0	468,5	1 806,8
в т. ч. дългосрочни		49,8	1 650,0	9 764,5	2 472,9	310,3	358,2	
Акции и други капиталови инструменти		3 790,9	6 560,0	1 915,9	4 707,6	2 022,1	1 167,3	4 658,1
Котираните акции		643,9	1 090,4	488,6	1 362,5	426,0	265,1	
Некотираните акции и други капиталови инструменти		1 830,6	5 131,6	1 089,1	2 767,3	434,0	773,8	
Акции на взаимни фондове		1 316,3	338,0	338,2	577,8	1 162,1	128,3	
Застрахователни технически резерви		5 296,1	143,2	1,9	0,0	187,7	3,2	153,7
Други задължения и финансови деривати		260,1	3 147,5	912,2	196,9	260,6	599,4	556,4
Нетна финансова стойност								
Финансова сметка, трансакции по финансови активи								
Трансакции по финансови активи, общо		90,9	28,3	-600,0	147,5	59,1	-55,2	9,3
Монетарно злато и СПТ				0,1				-0,1
Валута и депозити		-0,8	39,6	-571,6	2,2	-1,9	-70,9	-121,7
Краткосрочни дългови ценни книжа		-4,0	-8,0	-8,3	0,3	-0,8	-0,8	30,2
Дългосрочни дългови ценни книжа		8,8	-15,1	38,8	63,9	27,2	8,2	12,6
Кредити		1,0	5,8	-52,1	-17,1	0,2	20,2	-23,7
в т. ч. дългосрочни		0,7	-25,3	36,7	-33,0	2,4	15,8	
Акции и други капиталови инструменти		22,0	60,0	-14,0	80,5	37,3	-9,7	114,4
Котираните акции		-0,6	42,5	-14,0	86,6	-74,1	2,6	
Некотираните акции и други капиталови инструменти		12,1	24,6	11,7	-16,8	-0,9	-18,9	
Акции на взаимни фондове		10,4	-7,0	-11,6	10,6	112,4	6,6	
Застрахователни технически резерви		60,5	-0,2	0,0	0,0	0,6	0,0	6,9
Други задължения и финансови деривати		3,5	-53,7	7,1	17,7	-3,5	-2,2	-9,3
Изменение на нетната финансова стойност в резултат от трансакции								
Сметка „Други изменения“, финансови активи								
Други изменения във финансовите активи, общо		457,9	659,0	129,9	363,9	145,6	57,2	285,1
Монетарно злато и СПТ				51,9				
Валута и депозити		-1,6	-12,6	-53,9	-4,6	0,6	0,7	-65,5
Краткосрочни дългови ценни книжа		0,3	6,5	-1,3	-2,3	0,4	0,0	-4,6
Дългосрочни дългови ценни книжа		28,7	20,3	31,7	38,3	32,2	2,0	-3,6
Кредити		0,0	1,8	-50,9	-10,5	-0,2	-0,3	6,1
в т. ч. дългосрочни		0,0	10,8	-24,2	6,4	0,3	-0,3	
Акции и други капиталови инструменти		348,8	586,6	156,3	347,8	113,4	54,1	360,5
Котираните акции		90,4	124,4	64,5	246,0	51,7	36,2	
Некотираните акции и други капиталови инструменти		173,7	448,7	80,2	93,9	22,5	11,1	
Акции на взаимни фондове		84,6	13,5	11,6	7,9	39,2	6,8	
Застрахователни технически резерви		94,2	0,0	0,0	0,0	-0,5	0,0	-0,4
Други задължения и финансови деривати		-12,5	56,3	-4,0	-4,8	-0,2	0,8	-7,3
Други изменения на нетната финансова стойност								
Краен баланс, финансови активи								
Финансови активи, общо		17 710,0	15 347,8	32 153,7	12 689,0	6 345,0	3 369,8	15 355,8
Монетарно злато и СПТ				285,9				
Валута и депозити		6 300,9	1 759,6	9 334,9	2 052,1	845,1	681,1	3 701,5
Краткосрочни дългови ценни книжа		41,4	90,4	631,2	379,3	349,1	24,4	854,9
Дългосрочни дългови ценни книжа		1 434,4	149,3	6 221,0	1 981,6	2 108,4	363,2	3 177,2
Кредити		69,7	2 848,9	12 705,3	2 930,3	425,0	488,3	1 789,2
в т. ч. дългосрочни		50,5	1 635,5	9 777,0	2 446,3	313,0	373,7	
Акции и други капиталови инструменти		4 161,7	7 206,6	2 058,3	5 135,9	2 172,8	1 211,7	5 133,0
Котираните акции		733,7	1 257,3	539,2	1 695,2	403,6	303,8	
Некотираните акции и други капиталови инструменти		2 016,5	5 604,9	1 180,9	2 844,4	455,6	766,1	
Акции на взаимни фондове		1 411,4	344,4	338,2	596,4	1 313,7	141,7	
Застрахователни технически резерви		5 450,9	142,9	1,9	0,0	187,7	3,2	160,2
Други задължения и финансови деривати		251,1	3 150,1	915,3	209,7	256,8	598,0	539,8
Нетна финансова стойност								

Източник: ЕЦБ.

3.1 Обобщени икономически и финансови сметки по институционални сектори (продължение) (млрд. евро)

Пасиви	Еврозона	Дома- кинства	Нефинансо- ви пред- приятия (НФП)	ПФИ	Други финансови посредници	Застрахо- вателни дружества и пенсионни фондове	Сектор „Държавно управ- ление“	Останалия свят
3 тр. на 2009 г.								
Начален баланс, пасиви								
Пасиви, общо		6 407,6	23 202,6	31 800,3	11 966,9	6 295,3	7 955,9	13 330,0
Монетарно злато и СПТ								
Валута и депозити			25,4	22 696,3	30,1	0,0	253,7	2 531,8
Краткосрочни дългови ценни книжа			293,2	727,0	75,8	9,7	1 010,9	246,3
Дългосрочни дългови ценни книжа			512,3	4 523,0	2 343,6	30,5	4 960,4	2 771,4
Кредити		5 735,3	8 375,4		2 722,4	267,5	1 307,0	2 968,9
в т. ч. дългосрочни		5 363,9	5 894,4		1 838,5	84,4	1 094,2	
Акции и други капиталови инструменти			10 694,2	2 784,5	6 572,5	423,6	4,5	4 336,3
Котираны акции			2 802,8	450,0	113,0	141,4	0,0	
Некотираны акции и други капиталови инструменти		6,3	7 891,4	1 065,6	2 338,5	281,3	4,5	
Акции на взаимни фондове				1 268,9	4 121,0			
Застрахователни технически резерви		33,8	331,8	65,1	0,8	5 353,9	0,4	
Други задължения и финансови деривати		632,2	2 970,3	1 004,3	221,7	210,2	419,0	475,3
Нетна финансова стойност ¹⁾	-1 497,3	10 753,6	-8 542,1	823,6	210,7	-155,0	-4 588,1	
Финансова сметка, трансакции по пасивите								
Трансакции по пасивите, общо		31,2	-22,2	-645,2	166,5	58,1	84,7	6,7
Монетарно злато и СПТ								
Валута и депозити			0,0	-660,7	-3,0	0,0	-5,2	-56,4
Краткосрочни дългови ценни книжа			8,1	-42,8	-1,9	-1,3	41,7	5,1
Дългосрочни дългови ценни книжа			12,3	40,2	20,2	2,2	67,9	1,3
Кредити		24,3	-72,9		1,4	-7,7	6,4	-17,2
в т. ч. дългосрочни		32,4	-10,1		-5,0	0,2	6,5	
Акции и други капиталови инструменти			47,7	-6,6	171,7	0,2	0,8	76,7
Котираны акции			9,7	5,3	1,4	0,1	0,0	
Некотираны акции и други капиталови инструменти		0,0	38,0	-3,0	-30,9	0,1	0,8	
Акции на взаимни фондове				-8,9	201,3			
Застрахователни технически резерви		0,1	0,7	1,8	0,0	65,2	0,0	
Други задължения и финансови деривати		6,8	-18,1	23,0	-21,9	-0,4	-26,9	-2,8
Изменение на нетната финансова стойност в резултат от трансакции ¹⁾	-2,6	59,7	50,6	45,1	-19,1	1,0	-139,9	2,6
Сметка „Други изменения“, пасиви								
Други изменения в пасивите, общо		-3,3	1 150,2	170,2	312,9	144,5	67,0	205,1
Монетарно злато и СПТ								
Валута и депозити			0,0	-109,3	0,0	0,0	0,0	-27,5
Краткосрочни дългови ценни книжа			-1,9	-4,0	-1,1	0,0	-1,0	7,0
Дългосрочни дългови ценни книжа			10,5	18,8	-0,2	-0,1	75,6	45,0
Кредити		-2,9	6,0		-26,6	-0,2	-0,2	-30,1
в т. ч. дългосрочни		-1,9	2,9		6,3	0,0	-0,2	
Акции и други капиталови инструменти			1 136,3	230,5	324,7	53,7	0,0	222,1
Котираны акции			456,6	140,2	36,8	34,6	0,0	
Некотираны акции и други капиталови инструменти		0,1	679,7	97,6	55,2	19,1	0,0	
Акции на взаимни фондове				-7,3	232,8			
Застрахователни технически резерви		0,0	0,0	0,0	0,0	93,3	0,0	
Други задължения и финансови деривати		-0,4	-0,8	34,3	16,1	-2,2	-7,4	-11,3
Други изменения на нетната финансова стойност ¹⁾	-28,1	461,2	-491,2	-40,3	51,0	1,1	-9,8	80,0
Краен баланс, пасиви								
Пасиви, общо		6 435,5	24 330,6	31 325,3	12 446,4	6 498,0	8 107,6	13 541,8
Монетарно злато и СПТ								
Валута и депозити			25,4	21 926,3	27,1	0,0	248,5	2 447,9
Краткосрочни дългови ценни книжа			299,4	680,2	72,8	8,4	1 051,6	258,4
Дългосрочни дългови ценни книжа			535,2	4 582,0	2 363,7	32,6	5 103,9	2 817,7
Кредити		5 756,6	8 308,5		2 697,2	259,6	1 313,2	2 921,5
в т. ч. дългосрочни		5 394,4	5 887,2		1 839,9	84,5	1 100,5	
Акции и други капиталови инструменти			11 878,2	3 008,4	7 068,9	477,5	5,3	4 635,2
Котираны акции			3 269,2	595,5	151,1	176,1	0,0	
Некотираны акции и други капиталови инструменти		6,4	8 609,1	1 160,3	2 362,8	300,5	5,3	
Акции на взаимни фондове				1 252,7	4 555,0			
Застрахователни технически резерви		33,9	332,5	66,9	0,8	5 512,4	0,4	
Други задължения и финансови деривати		638,6	2 951,4	1 061,6	215,9	207,5	384,7	461,2
Нетна финансова стойност ¹⁾	-1 528,0	11 274,5	-8 982,7	828,4	242,6	-153,0	-4 737,8	

Източник: ЕЦБ.

1) За изчисляване на балансиращите показатели виж методологическите бележки.

3.2 Нефинансови сметки на еврозоната

(млрд. евро; кумулативни потоци за 4 тримесечия)

Използване	2005	2006	2007	4 тр. 2007 – 3 тр. 2008 г.	1 тр. 2008 – 4 тр. 2008 г.	2 тр. 2008 – 1 тр. 2009 г.	3 тр. 2008 – 2 тр. 2009 г.	4 тр. 2008 – 3 тр. 2009 г.
Сметка „Формиране на дохода“								
Брутна добавена стойност (базисни цени)								
Данъци, намалени със субсидии за продукти								
Брутен вътрешен продукт (пазарни цени)								
Компенсации на наети лица	3 906,7	4 069,1	4 255,2	4 398,2	4 432,2	4 439,1	4 438,1	4 431,2
Други данъци, намалени с производствени субсидии	129,8	128,6	136,7	135,2	131,7	129,7	123,0	119,6
Потребление на основен капитал	1 189,4	1 249,9	1 317,8	1 366,8	1 381,4	1 393,0	1 401,5	1 408,3
Нетен опериращ излишък и смесен доход ¹⁾	2 068,2	2 185,9	2 329,6	2 376,9	2 355,4	2 289,8	2 206,6	2 158,9
Сметка „Разпределяне на първичния доход“								
Нетен опериращ излишък и смесен доход								
Компенсации на наети лица								
Данъци, намалени с производствени субсидии								
Доходи от собственост	2 585,6	3 012,8	3 584,1	3 859,6	3 861,8	3 749,6	3 516,9	3 254,5
Рента	1 344,5	1 643,2	2 057,2	2 298,0	2 308,2	2 220,5	2 062,8	1 849,9
Други доходи от собственост	1 241,1	1 369,6	1 526,9	1 561,6	1 553,7	1 529,1	1 454,1	1 404,7
Нетен национален доход ¹⁾	6 968,7	7 321,1	7 697,3	7 818,5	7 801,2	7 718,7	7 626,4	7 566,1
Сметка „Вторично разпределение на дохода“								
Нетен национален доход								
Текущи данъци върху доходи, имущество и др.	935,9	1 028,2	1 111,8	1 142,3	1 124,2	1 112,9	1 075,1	1 044,8
Социалноосигурителни вноски	1 477,8	1 540,5	1 596,3	1 646,3	1 661,6	1 669,6	1 670,5	1 674,3
Социални плащания, различни от социални трансфери в натура	1 505,5	1 553,2	1 597,4	1 648,4	1 666,2	1 690,0	1 721,3	1 752,8
Други текущи трансфери	712,0	723,6	753,2	782,7	790,5	784,7	775,8	765,7
Нетни застрахователни премии (без застраховки „живот“)	179,6	179,9	184,2	188,3	189,1	186,4	182,7	178,0
Искове по сключени застрахователни полици (без застраховки „живот“)	180,5	180,2	184,1	188,7	190,2	187,4	183,4	178,5
Други	351,9	363,4	384,8	405,7	411,3	410,8	409,8	409,1
Нетен разполагаем доход ¹⁾	6 882,3	7 228,9	7 602,8	7 716,3	7 696,1	7 614,4	7 522,3	7 460,8
Сметка „Използване на дохода“								
Нетен разполагаем доход								
Разходи за крайно потребление	6 355,0	6 631,4	6 892,3	7 117,3	7 155,1	7 165,3	7 160,8	7 156,4
Разходи за лично потребление	5 690,2	5 946,3	6 181,5	6 376,9	6 405,7	6 405,4	6 393,7	6 382,6
Разходи за колективно потребление	664,8	685,1	710,8	740,3	749,4	759,9	767,1	773,8
Корекции вследствие изменение на нетния дял на домакинствата в резервите на пенсионни фондове	60,8	62,9	59,8	64,5	65,3	65,3	64,7	63,0
Нетни спестявания ¹⁾	527,6	597,7	710,6	599,1	541,0	449,1	361,5	304,4
Капиталова сметка								
Нетни спестявания								
Брутно капиталопроизводство	1 716,2	1 876,5	2 021,2	2 073,7	2 065,2	1 998,6	1 900,2	1 819,5
Брутно образуване на основен капитал	1 708,1	1 852,5	1 993,0	2 046,8	2 027,8	1 975,0	1 903,4	1 842,9
Изменение на запасите и на придобитите минус осребрените ценности	8,1	24,0	28,2	26,9	37,4	23,6	-3,1	-23,4
Потребление на основен капитал								
Придобивания минус отписвания на произведени нефинансови активи	-0,4	-0,4	-1,1	0,2	0,7	1,1	0,7	0,4
Капиталови трансфери	183,6	170,0	151,2	163,8	164,6	161,8	169,3	168,1
Данъци върху капитала	24,4	22,5	24,3	24,2	23,8	23,6	28,6	29,0
Други капиталови трансфери	159,2	147,4	126,9	139,6	140,7	138,2	140,7	139,1
Нетно кредитиране (+)/нетно ползване на кредити (-) (от капиталовата сметка) ¹⁾	14,3	-13,9	23,1	-94,9	-132,6	-149,1	-129,4	-98,4

Източници: ЕЦБ и Евростат.

1) За подробности относно изчисляването на балансиращите показатели виж методологическите бележки.

3.2 Нефинансови сметки на еврозоната (продължение)

(млрд. евро; кумулативни потоци за 4 тримесечия)

Източници	2005	2006	2007	4 тр. 2007 – 3 тр. 2008 г.	1 тр. 2008 – 4 тр. 2008 г.	2 тр. 2008 – 1 тр. 2009 г.	3 тр. 2008 – 2 тр. 2009 г.	4 тр. 2008 – 3 тр. 2009 г.
Сметка „Формиране на дохода“								
Брутна добавена стойност (базисни цени)	7 294,1	7 633,5	8 039,2	8 277,2	8 300,6	8 251,6	8 169,2	8 118,1
Данъци, намалени със субсидии за продукти	845,2	913,8	959,4	953,6	947,2	929,6	912,0	899,6
Брутен вътрешен продукт (пазарни цени) ²⁾	8 139,3	8 547,3	8 998,6	9 230,8	9 247,8	9 181,3	9 081,3	9 017,7
Компенсации на наети лица								
Други данъци, намалени с производствени субсидии								
Потребление на основен капитал								
<i>Нетен опериращ излишък и смесен доход</i>								
Сметка „Разпределение на първичния доход“								
Нетен опериращ излишък и смесен доход	2 068,2	2 185,9	2 329,6	2 376,9	2 355,4	2 289,8	2 206,6	2 158,9
Компенсации на наети лица	3 913,9	4 076,6	4 263,3	4 406,6	4 440,6	4 447,3	4 446,3	4 439,4
Данъци, намалени с производствени субсидии	988,2	1 054,0	1 103,2	1 094,8	1 084,5	1 064,9	1 042,2	1 028,6
Доходи от собственост	2 584,0	3 017,4	3 585,4	3 799,8	3 782,5	3 666,3	3 448,3	3 193,7
Рента	1 319,1	1 613,7	2 016,3	2 240,7	2 250,8	2 161,2	2 004,9	1 792,3
Други доходи от собственост	1 264,9	1 403,7	1 569,0	1 559,1	1 531,7	1 505,1	1 443,4	1 401,4
<i>Нетен национален доход</i>								
Сметка „Вторично разпределение на дохода“								
Нетен национален доход	6 968,7	7 321,1	7 697,3	7 818,5	7 801,2	7 718,7	7 626,4	7 566,1
Текущи данъци върху доходи, имущество и др.	939,5	1 032,9	1 119,2	1 150,6	1 132,5	1 121,0	1 081,6	1 050,5
Социалноосигурителни вноски	1 477,0	1 539,8	1 595,5	1 645,8	1 661,0	1 668,8	1 669,5	1 673,4
Социални плащания, различни от социални трансфери в натура	1 497,9	1 545,2	1 588,4	1 639,9	1 658,0	1 681,9	1 713,4	1 745,1
Други текущи трансфери	630,4	635,5	661,0	681,1	685,9	681,2	674,0	663,3
Нетни застрахователни премии (без застраховки „живот“)	180,5	180,2	184,1	188,7	190,2	187,4	183,4	178,5
Искове по сключени застрахователни полици (без застраховки „живот“)	178,3	177,1	181,5	185,5	186,5	183,7	179,9	175,2
Други	271,6	278,2	295,4	306,9	309,2	310,0	310,7	309,5
<i>Нетен разполагаем доход</i>								
Сметка „Използване на дохода“								
Нетен разполагаем доход	6 882,3	7 228,9	7 602,8	7 716,3	7 696,1	7 614,4	7 522,3	7 460,8
Разходи за крайно потребление								
Разходи за лично потребление								
Разходи за колективно потребление								
Корекции вследствие изменение на нетния дял на домакинствата в резервите на пенсионни фондове	61,0	63,1	60,0	64,6	65,3	65,3	64,7	63,0
<i>Нетни спестявания</i>								
Капиталова сметка								
Нетни спестявания	527,6	597,7	710,6	599,1	541,0	449,1	361,5	304,4
Брутно капиталобразуване								
Брутно образуване на основен капитал								
Изменение на запасите и на придобитите минус осребрените ценности								
Потребление на основен капитал	1 189,4	1 249,9	1 317,8	1 366,8	1 381,4	1 393,0	1 401,5	1 408,3
Придобивания минус отписвания на непроизведени нефинансови активи								
Капиталови трансфери	196,7	184,5	165,9	177,0	175,5	170,2	177,8	176,9
Данъци върху капитала	24,4	22,5	24,3	24,2	23,8	23,6	28,6	29,0
Други капиталови трансфери	172,3	161,9	141,6	152,7	151,6	146,7	149,2	147,9
<i>Нетно кредитиране (+)/нетно ползване на кредити (-) (от капиталовата сметка)</i>								

Източници: ЕЦБ и Евростат.

2) БВП е равен на брутната добавена стойност от всички вътрешни сектори плюс нетните данъци (т.е. данъците минус субсидиите) за продукти.

3.3 Домакинства

(млрд. евро; кумулативни потоци за 4 тримесечия; салда в края на периода)

	2005	2006	2007	4 тр. 2007 – 3 тр. 2008 г.	1 тр. 2008 – 4 тр. 2008 г.	2 тр. 2008 – 1 тр. 2009 г.	3 тр. 2008 – 2 тр. 2009 г.	4 тр. 2008 – 3 тр. 2009 г.
Доход, спестявания и изменение на чистата стойност								
Компенсации на наети лица (+)	3 913,9	4 076,6	4 263,3	4 406,6	4 440,6	4 447,3	4 446,3	4 439,4
Брутен опериращ излишък и смесен доход (+)	1 338,0	1 414,2	1 497,8	1 544,2	1 550,3	1 543,7	1 530,7	1 519,8
Подлежащи на получаване лихви (+)	225,5	261,7	305,1	336,3	336,7	324,2	300,7	270,0
Дължими лихви (-)	130,5	163,4	208,9	233,9	233,0	216,5	190,9	161,1
Други доходи от собственост, подлежащи на получаване (+)	702,8	748,3	792,9	808,4	798,8	793,2	768,7	753,9
Други дължими доходи от собственост (-)	9,5	9,8	9,9	9,9	9,9	10,0	10,1	10,2
Текущи данъци върху доходи и имущество (-)	741,7	794,3	851,6	889,3	891,8	889,1	875,8	869,3
Нетни социалноосигурителни вноски (-)	1 473,8	1 536,5	1 592,1	1 641,9	1 657,2	1 665,2	1 666,0	1 669,8
Нетни социални плащания (+)	1 492,6	1 539,7	1 582,8	1 634,1	1 652,2	1 676,0	1 707,6	1 739,2
Текущи трансфери за получаване, нето (+)	66,3	66,4	68,9	69,8	71,0	72,8	76,1	79,1
= Брутен разполагаем доход	5 383,6	5 602,8	5 848,3	6 024,4	6 057,6	6 076,4	6 087,2	6 091,0
Разходи за крайно потребление (-)	4 690,7	4 898,2	5 088,6	5 247,2	5 261,6	5 245,2	5 221,5	5 196,7
Изменение на чистата стойност в пенсионни фондове (+)	60,6	62,7	59,5	64,1	64,9	64,8	64,3	62,6
= Брутни спестявания	753,5	767,4	819,3	841,3	860,8	896,0	929,9	956,8
Потребление на основен капитал (-)	325,6	344,7	365,4	380,2	383,7	386,5	388,7	390,5
Капиталови трансфери, подлежащи на получаване, нето (+)	24,0	18,7	12,4	14,9	15,3	15,1	16,0	18,0
Други изменения на чистата стойност (+) ¹⁾	480,3	508,8	72,3	-1 196,8	-1 612,1	-1 222,9	-650,1	105,5
= Изменение на чистата стойност¹⁾	932,2	950,1	538,6	-720,8	-1 119,6	-698,2	-92,8	689,9
Инвестиции, финансиране и изменения на чистата стойност								
Нетни придобивания на нефинансови активи (+)	550,4	603,2	642,4	651,9	642,3	621,7	595,4	571,1
Потребление на основен капитал (-)	325,6	344,7	365,4	380,2	383,7	386,5	388,7	390,5
Основни показатели на финансовите инвестиции (+)								
Краткосрочни активи	206,5	305,4	424,1	428,9	435,9	381,4	283,6	194,9
Валута и депозити	246,9	284,3	349,8	392,4	437,0	397,6	335,4	257,4
Акции на фондове на паричния пазар	-20,2	0,9	40,0	13,5	-9,1	-4,0	-24,9	-22,7
Дългови ценни книжа ²⁾	-20,2	20,1	34,2	23,0	8,0	-12,3	-26,9	-39,8
Дългосрочни активи	411,4	329,3	156,5	41,8	41,4	96,2	200,3	323,9
Депозити	-8,7	1,2	-26,1	-34,8	-24,7	-10,7	17,3	57,0
Дългови ценни книжа	-2,4	36,2	4,5	62,3	49,0	49,6	36,6	48,8
Акции и други капиталови инструменти	129,9	-24,9	-87,6	-196,5	-157,6	-109,4	-30,7	28,1
Котиран и некотиран акции и други капиталови инструменти	63,3	-8,6	-7,9	-49,1	-11,1	7,2	37,9	49,3
Акции на взаимни фондове	66,5	-16,3	-79,7	-147,4	-146,5	-116,5	-68,5	-21,2
Резерви на животозастрахователни и пенсионни фондове	292,6	316,8	265,7	210,8	174,7	166,7	177,1	190,0
Основни показатели на финансирането (-)								
Кредити	398,0	401,6	350,1	238,7	200,4	149,6	119,9	98,5
в т.ч. от ПФИ от еврозоната	358,5	355,3	283,7	184,2	82,6	19,9	10,1	-15,8
Други изменения във финансовите активи (+)								
Акции и други капиталови инструменти	425,9	469,3	53,8	-998,2	-1 352,4	-1 037,2	-601,1	-16,1
Резерви на животозастрахователни и пенсионни фондове	109,3	46,5	24,5	-183,9	-254,5	-198,1	-102,8	43,9
Други нетни потоци (+)	-47,7	-57,1	-47,2	-42,5	-48,3	-26,1	40,4	61,2
= Изменение на чистата стойност¹⁾	932,2	950,1	538,6	-720,8	-1 119,6	-698,2	-92,8	689,9
Финансов баланс								
Финансови активи (+)								
Краткосрочни активи	4 484,4	4 748,2	5 211,0	5 542,9	5 719,6	5 788,6	5 797,8	5 763,3
Валута и депозити	4 174,0	4 454,4	4 843,3	5 104,7	5 312,9	5 374,4	5 430,1	5 397,6
Акции на фондове на паричния пазар	296,4	257,6	296,0	348,5	328,0	346,5	312,0	315,6
Дългови ценни книжа ²⁾	14,0	36,1	71,6	89,7	78,6	67,7	55,8	50,2
Дългосрочни активи	11 000,4	11 893,9	12 075,5	10 871,4	10 452,5	10 252,1	10 694,9	11 285,2
Депозити	992,7	997,0	931,3	864,6	875,9	855,5	873,3	903,3
Дългови ценни книжа	1 248,0	1 289,9	1 279,2	1 306,6	1 342,4	1 353,9	1 386,3	1 425,7
Акции и други капиталови инструменти	4 510,5	4 994,5	4 962,3	3 823,9	3 411,3	3 208,6	3 478,9	3 846,1
Котиран и некотиран акции и други капиталови инструменти	3 186,5	3 594,5	3 618,4	2 766,3	2 450,5	2 283,2	2 474,6	2 750,2
Акции на взаимни фондове	1 324,0	1 400,0	1 343,9	1 057,6	960,8	925,5	1 004,3	1 095,8
Резерви на животозастрахователни и пенсионни фондове	4 249,2	4 612,5	4 902,7	4 876,2	4 822,9	4 834,1	4 956,5	5 110,2
Други нетни активи (+)	33,5	18,2	3,5	18,2	-3,1	-23,9	-3,8	-17,4
Пасиви (-)								
Кредити	4 767,9	5 181,2	5 520,2	5 667,3	5 706,7	5 698,2	5 735,3	5 756,6
в т.ч. от ПФИ от еврозоната	4 201,0	4 553,1	4 825,5	4 938,7	4 901,1	4 878,7	4 899,0	4 916,2
= Нетна финансова стойност	10 750,3	11 479,0	11 769,7	10 765,2	10 462,3	10 318,6	10 753,6	11 274,5

Източници: ЕЦБ и Евростат.

1) С изключение на промените в чистата стойност, дължащи се на други изменения в нефинансовите активи, като преоценки на жилищна собственост.

2) Ценни книжа, издадени от ПФИ, с матуритет под 2 години, и ценни книжа, издадени от други сектори, с матуритет под 1 година.

3.4 Нефинансови предприятия (НФП)

(млрд. евро; кумулативни потоци за 4 тримесечия; салда в края на периода)

	2005	2006	2007	4 тр. 2007 – 3 тр. 2008 г.	1 тр. 2008 – 4 тр. 2008 г.	2 тр. 2008 – 1 тр. 2009 г.	3 тр. 2008 – 2 тр. 2009 г.	4 тр. 2008 – 3 тр. 2009 г.
Доход и спестявания								
Брутна добавена стойност (базисни цени) (+)	4 164,2	4 372,1	4 620,7	4 756,8	4 758,7	4 702,5	4 622,1	4 568,8
Компенсации на наети лица (-)	2 471,4	2 583,9	2 711,6	2 807,3	2 828,1	2 825,5	2 817,2	2 803,0
Други данъци, намалени с производствени субсидии (-)	72,8	74,7	79,9	79,6	76,6	75,2	70,2	67,2
= Брутен опериращ излишък (+)	1 620,0	1 713,4	1 829,2	1 869,9	1 853,9	1 801,9	1 734,8	1 698,6
Потребление на основен капитал (-)	669,8	701,4	738,4	765,2	773,7	780,5	785,0	788,6
= Нетен опериращ излишък (+)	950,3	1 012,0	1 090,8	1 104,7	1 080,2	1 021,4	949,8	910,0
Доходи от собственост, подлежащи на получаване (+)	433,5	500,3	572,4	593,4	591,5	571,3	545,1	521,9
Подлежащи на получаване лихви (+)	141,3	169,6	199,0	225,2	227,0	216,6	200,7	181,3
Други доходи от собственост, подлежащи на получаване (+)	292,2	330,7	373,4	368,2	364,6	354,8	344,4	340,5
Дължими лихви и рента (-)	236,2	284,2	345,7	396,3	402,5	384,1	353,5	313,4
= Нетен предприемачески доход (+)	1 147,5	1 228,1	1 317,5	1 301,8	1 269,3	1 208,6	1 141,3	1 118,5
Разпределен доход (-)	857,6	925,7	986,3	1 027,4	1 023,1	1 016,4	988,4	959,2
Дължими данъци върху доходи и имущество (-)	149,1	189,8	212,1	212,8	195,4	188,6	167,9	146,8
Социалноосигурителни вноски, подлежащи на получаване (+)	72,8	74,9	64,3	64,9	65,5	65,6	66,2	66,7
Дължими социални плащания (-)	60,7	60,6	61,7	62,7	63,0	63,0	63,2	63,3
Дължими други текущи трансфери, нето (-)	61,4	65,8	55,9	58,9	59,3	59,5	60,5	62,4
= Нетни спестявания	91,5	61,1	65,7	4,8	-6,0	-53,3	-72,5	-46,6
Инвестиции, финансиране и спестявания								
Нетни придобивания на нефинансови активи (+)	255,1	315,1	367,1	373,7	360,2	305,4	223,3	162,6
Брутно образуване на основен капитал (+)	915,8	990,6	1 078,9	1 114,5	1 098,7	1 063,9	1 013,5	975,8
Потребление на основен капитал (-)	669,8	701,4	738,4	765,2	773,7	780,5	785,0	788,6
Нетни придобивания на други нефинансови активи (+)	9,1	25,9	26,6	24,4	35,3	22,0	-5,2	-24,6
Основни показатели на финансовите инвестиции (+)								
Краткосрочни активи	128,9	159,0	156,7	86,5	41,7	-17,6	19,4	57,0
Валута и депозити	113,7	146,3	154,4	89,4	15,6	-5,3	9,8	37,2
Акции на фондове на паричния пазар	8,3	2,5	-19,1	6,6	30,6	27,7	33,0	43,3
Дългови ценни книжа ¹⁾	6,9	10,1	21,4	-9,6	-4,5	-40,0	-23,4	-23,5
Дългосрочни активи	400,5	525,9	718,3	677,4	671,3	671,7	555,6	429,3
Депозити	30,8	31,0	11,3	14,7	9,2	19,2	29,5	18,5
Дългови ценни книжа	-34,9	4,8	-38,5	-50,6	-35,5	8,7	-39,2	-57,4
Акции и други капиталови инструменти	241,3	288,9	428,8	396,3	380,7	385,6	342,4	304,7
Други (основно междубанкови заеми)	163,3	201,3	316,7	317,1	316,9	258,2	222,9	163,4
Други нетни активи (+)	103,0	120,8	156,3	20,6	9,1	-119,2	-99,9	-99,5
Основни показатели на финансирането (-)								
Дълг	454,8	741,8	808,0	791,8	729,1	560,9	409,3	220,1
<i>в т.ч. кредити от ПФИ от еврозоната</i>	271,7	456,3	557,8	501,6	405,6	278,1	120,5	-26,3
<i>в т.ч. дългови ценни книжа</i>	12,4	41,3	42,6	41,7	49,7	63,9	79,9	87,9
Акции и други капиталови инструменти	280,6	245,5	455,7	283,0	281,3	253,5	284,0	298,8
Котираните акции	104,5	41,5	70,3	-2,5	2,6	13,2	45,5	56,8
Некотираните акции и други капиталови инструменти	176,1	204,0	385,4	285,5	278,7	240,4	238,5	242,0
Нетни капиталови трансфери, подлежащи на получаване (-)	60,5	72,3	69,0	78,6	77,9	79,1	77,6	77,1
= Нетни спестявания	91,5	61,1	65,7	4,8	-6,0	-53,3	-72,5	-46,6
Финансов баланс								
Финансови активи								
Краткосрочни активи	1 507,3	1 671,5	1 808,0	1 844,4	1 861,1	1 841,9	1 877,6	1 911,7
Валута и депозити	1 229,3	1 367,2	1 507,6	1 536,6	1 540,9	1 510,4	1 550,5	1 579,0
Акции на фондове на паричния пазар	176,5	184,8	161,0	182,8	187,8	210,5	213,7	224,4
Дългови ценни книжа ¹⁾	101,5	119,5	139,4	125,0	132,4	121,0	113,4	108,3
Дългосрочни активи	8 790,3	10 140,7	10 942,8	9 971,7	9 299,4	9 057,0	9 492,3	10 143,2
Депозити	116,5	151,6	184,2	174,9	186,5	183,6	182,1	180,6
Дългови ценни книжа	283,1	287,7	238,2	168,2	192,5	173,9	122,5	131,4
Акции и други капиталови инструменти	6 426,6	7 562,3	8 082,9	6 951,5	6 168,2	5 880,3	6 346,3	6 982,3
Други (основно междудфирмени заеми)	1 964,1	2 139,1	2 437,4	2 677,1	2 752,3	2 819,2	2 841,3	2 848,9
Други нетни активи	278,2	326,9	400,4	410,7	389,4	339,3	345,8	367,0
Пасиви								
Дълг	7 196,3	7 868,7	8 642,6	9 220,2	9 379,3	9 468,8	9 512,7	9 475,6
<i>в т.ч. кредити от ПФИ от еврозоната</i>	3 529,2	3 984,9	4 530,9	4 863,9	4 929,5	4 911,1	4 886,3	4 810,9
<i>в т.ч. дългови ценни книжа</i>	684,4	703,6	706,8	736,5	757,2	776,0	805,5	834,5
Акции и други капиталови инструменти	11 177,7	13 131,7	14 219,3	11 697,1	10 606,5	9 947,1	10 694,2	11 878,2
Котираните акции	3 673,4	4 438,5	4 902,6	3 385,1	2 823,8	2 480,6	2 802,8	3 269,2
Некотираните акции и други капиталови инструменти	7 504,3	8 693,2	9 316,7	8 312,0	7 782,7	7 466,5	7 891,4	8 609,1

Източници: ЕЦБ и Евростат.

1) Ценни книжа, издадени от ПФИ, с матуритет под 2 години, и ценни книжа, издадени от други сектори, с матуритет под 1 година.

3.5 Застрахователни гружества и пенсионни фондове (млрд. евро; кумулативни потоци за 4 тримесечия; салда в края на периода)

	2005	2006	2007	4 тр. 2007 – 3 тр. 2008 г.	1 тр. 2008 – 4 тр. 2008 г.	2 тр. 2008 – 1 тр. 2009 г.	3 тр. 2008 – 2 тр. 2009 г.	4 тр. 2008 – 3 тр. 2009 г.
Финансова сметка, финансови трансакции								
Основни показатели на финансовите инвестиции (+)								
Краткосрочни активи	25,5	67,5	92,2	90,7	106,7	54,9	38,6	21,1
Валута и депозити	7,2	10,6	6,4	32,4	57,0	18,2	12,5	0,0
Акции на фондове на паричния пазар	-0,5	3,6	3,1	21,7	20,3	16,8	9,4	6,6
Дългови ценни книжа ¹⁾	18,8	53,3	82,7	36,6	29,5	19,9	16,8	14,6
Дългосрочни активи	282,5	310,8	201,3	133,6	108,9	96,5	133,6	185,2
Депозити	17,5	72,8	49,6	6,2	2,2	9,2	9,3	17,8
Дългови ценни книжа	132,1	128,9	77,5	81,2	64,1	78,9	42,0	51,8
Кредити	-4,7	-2,0	-14,2	16,0	25,1	-1,5	12,1	11,6
Котираны акции	31,1	-2,7	-1,8	-10,8	-15,7	-13,2	-16,5	-85,4
Некотираны акции и други капиталови инструменти	18,8	27,4	27,0	27,3	28,7	22,0	14,7	1,6
Акции на взаимни фондове	87,6	86,5	63,2	13,7	4,4	1,2	72,2	187,7
Други нетни активи (+)	-5,9	4,7	-22,7	13,6	39,0	17,5	33,0	14,2
Основни показатели на финансирането (-)								
Дългови ценни книжа	-0,4	5,7	3,9	5,4	9,3	9,9	7,0	7,3
Кредити	10,2	43,2	3,9	-12,3	22,4	0,1	13,0	9,9
Акции и други капиталови инструменти	10,4	9,6	1,8	-9,4	-0,6	2,9	2,8	5,3
Застрахователни технически резерви	335,3	324,4	290,7	238,5	182,1	165,2	177,4	190,4
Нетен дял на домакинствата в резерви на животозастрахователни и пенсионни фондове	291,6	318,1	286,9	221,1	174,1	160,1	171,9	186,6
Авансови плащания на застрахователни премии и резерви за неуредени иски	43,8	6,2	3,9	17,4	8,0	5,0	5,6	3,8
= Изменения на нетната финансова стойност в резултат от трансакции	-53,5	0,0	-29,5	15,7	41,3	-9,2	5,0	7,5
Сметка „Други изменения“								
Други изменения във финансовите активи (+)								
Акции и други капиталови инструменти	188,8	174,5	8,7	-413,8	-542,3	-427,6	-284,9	-66,2
Други нетни активи	75,5	-36,3	-54,7	-15,9	23,3	-9,8	52,5	78,5
Други изменения в пасивите (-)								
Акции и други капиталови инструменти	122,8	39,6	-36,3	-145,2	-185,6	-190,4	-124,1	-52,6
Застрахователни технически резерви	141,8	51,2	22,5	-186,8	-247,4	-194,9	-98,5	50,5
Нетен дял на домакинствата в резерви на животозастрахователни и пенсионни фондове	150,8	47,7	22,6	-179,9	-247,4	-190,7	-95,2	52,1
Авансови плащания на застрахователни премии и резерви за неуредени иски	-9,1	3,5	0,0	-6,9	0,0	-4,2	-3,3	-1,6
= Други изменения на нетната финансова стойност	-0,4	47,4	-32,2	-97,6	-86,1	-52,1	-9,9	14,4
Финансов баланс								
Финансови активи (+)								
Краткосрочни активи	435,3	511,0	596,3	668,0	707,8	717,3	705,6	692,0
Валута и депозити	146,6	156,6	163,1	188,4	222,9	214,7	198,5	192,7
Акции на фондове на паричния пазар	75,6	81,6	82,5	99,0	100,2	113,0	103,7	104,9
Дългови ценни книжа ¹⁾	213,1	272,7	350,6	380,6	384,6	389,6	403,5	394,4
Дългосрочни активи	4 702,8	5 126,3	5 288,1	5 047,0	4 865,5	4 814,1	4 986,4	5 208,5
Депозити	514,8	589,9	634,3	637,6	637,4	646,3	647,9	652,4
Дългови ценни книжа	1 784,6	1 855,2	1 885,3	1 965,2	1 956,6	1 992,7	1 995,1	2 063,1
Кредити	413,3	407,8	395,9	414,8	421,3	420,5	425,0	425,0
Котираны акции	631,1	713,8	707,4	516,9	405,6	370,4	426,0	403,6
Некотираны акции и други капиталови инструменти	431,5	503,1	539,4	484,1	462,5	435,5	434,0	455,6
Акции на взаимни фондове	927,6	1 056,4	1 125,8	1 028,5	982,1	948,7	1 058,4	1 208,8
Други нетни активи (+)	179,2	206,8	176,7	190,8	226,3	228,5	238,1	237,0
Пасиви (-)								
Дългови ценни книжа	21,4	35,9	35,2	36,7	43,2	42,2	40,2	41,0
Кредити	196,5	236,5	237,2	247,7	263,9	263,6	267,5	259,6
Акции и други капиталови инструменти	627,6	676,8	642,3	524,8	456,1	397,1	423,6	477,5
Застрахователни технически резерви	4 583,0	4 958,6	5 271,9	5 271,5	5 206,5	5 222,9	5 353,9	5 512,4
Нетен дял на домакинствата в резерви на животозастрахователни и пенсионни фондове	3 896,9	4 262,7	4 572,2	4 559,9	4 498,9	4 513,6	4 641,3	4 798,7
Авансови плащания на застрахователни премии и резерви за неуредени иски	686,1	695,9	699,7	711,5	707,6	709,3	712,6	713,7
= Нетна финансова стойност	-111,1	-63,7	-125,4	-174,9	-170,2	-165,9	-155,0	-153,0

Източник: ЕЦБ.

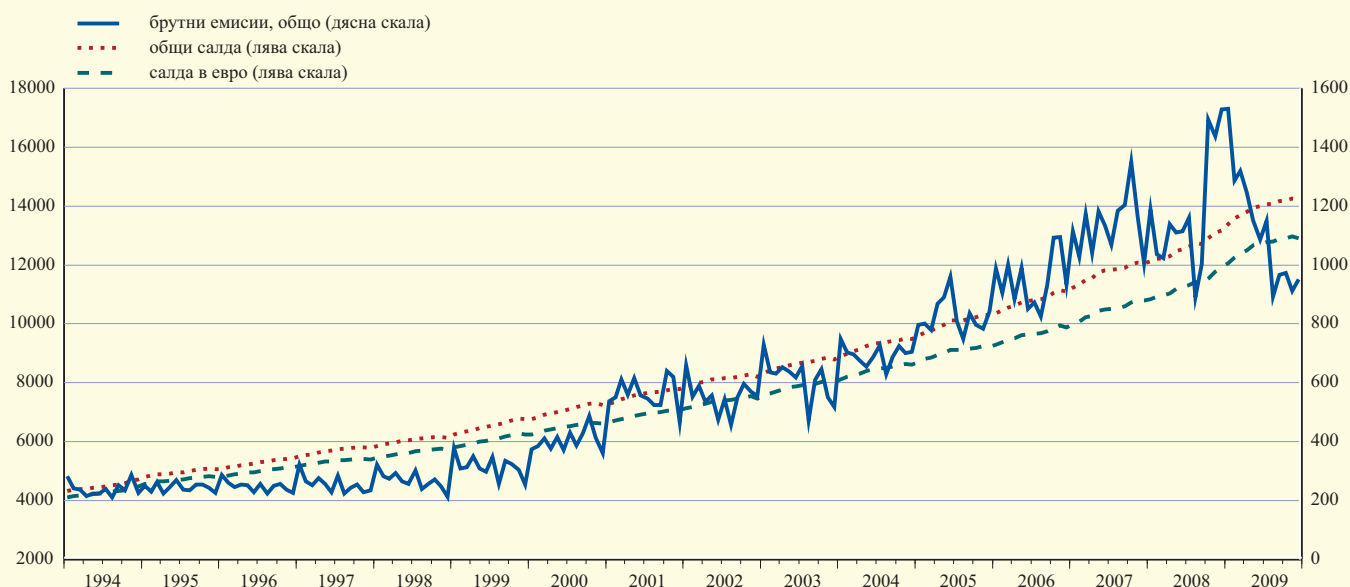
1) Ценни книжа, издадени от ПФИ, с матуритет под 2 години, и ценни книжа, издадени от други сектори, с матуритет под 1 година.

ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ

4.1 Ценни книжа, различни от акции, по първоначален матурирмет, резидентност на емитента и валута (млрд. евро и темп на прираст за периода; сезонно изгладени данни; трансакции през месеца и салда в края на периода; номинални стойности)

	Общо в евро ¹⁾			По резиденти на еврозоната								
	Салда	Емисии, бруто	Емисии, нето	В евро			Във всички валути					
				Салда	Емисии, бруто	Емисии, нето	Салда	Емисии, бруто	Емисии, нето	Годишен темп на прираст	Сезонно изгладени ²⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Общо											
2008 дек.	14 144,7	1 538,9	189,7	11 921,8	1 450,3	156,7	13 175,3	1 527,6	143,5	9,5	229,7	13,1
2009 ян.	14 243,3	1 500,6	94,0	12 061,1	1 451,4	135,7	13 376,1	1 530,1	145,1	10,1	103,1	13,0
февр.	14 436,5	1 260,2	190,8	12 248,2	1 200,9	184,9	13 580,5	1 286,4	204,4	11,0	157,1	13,1
март	14 608,6	1 318,1	170,6	12 384,4	1 229,9	134,7	13 686,2	1 318,7	150,1	11,9	134,6	15,2
апр.	14 685,5	1 233,7	79,5	12 484,1	1 167,4	102,4	13 797,6	1 247,9	109,0	12,0	91,1	14,6
май	14 893,7	1 160,0	208,1	12 658,3	1 070,7	174,2	13 940,6	1 151,2	173,1	12,1	113,2	13,1
юни	14 983,3	1 088,9	89,1	12 718,2	1 006,8	59,1	14 005,4	1 087,0	68,8	11,9	87,4	10,6
юли	15 012,0	1 124,3	31,5	12 771,1	1 069,6	55,7	14 068,9	1 148,8	67,3	11,7	101,1	10,5
авг.	15 061,4	883,2	48,4	12 801,6	827,4	29,6	14 089,8	893,4	22,9	11,0	61,0	8,9
септ.	15 168,8	965,5	106,3	12 882,1	882,3	79,3	14 161,7	966,1	83,5	12,0	144,9	9,0
окт.	15 163,4	950,5	-4,7	12 905,4	900,9	24,0	14 185,2	972,3	26,8	10,9	1,1	7,5
ноем.	15 219,2	888,4	56,1	12 963,5	846,1	58,2	14 247,2	911,9	67,1	9,7	43,2	6,4
дек.	15 169,6	929,5	-51,2	12 914,8	876,0	-50,3	14 227,0	951,1	-46,6	8,1	32,9	5,6
	Дългосрочни											
2008 дек.	12 576,8	363,6	180,2	10 500,5	329,1	173,2	11 584,7	340,9	154,2	7,3	165,9	9,7
2009 ян.	12 653,1	291,6	74,1	10 590,0	276,8	88,3	11 718,9	300,3	88,9	8,1	115,4	10,5
февр.	12 823,4	301,5	169,2	10 752,3	270,5	161,4	11 892,3	297,6	173,5	9,2	136,3	10,6
март	13 003,8	319,9	150,6	10 922,7	280,3	140,6	12 027,1	301,9	141,8	10,3	139,1	13,2
апр.	13 079,8	292,3	79,2	10 990,7	257,5	71,3	12 105,0	276,4	74,7	10,3	71,4	14,0
май	13 283,0	339,2	204,3	11 160,9	281,4	171,4	12 256,0	301,8	175,6	10,6	112,9	13,3
юни	13 403,6	313,2	119,0	11 269,6	274,6	106,7	12 383,8	308,5	126,9	10,8	99,7	11,9
юли	13 427,1	269,3	25,8	11 299,5	247,9	32,4	12 422,1	272,8	41,3	10,8	82,5	11,2
авг.	13 484,2	131,6	56,9	11 341,5	109,0	41,8	12 462,6	121,9	46,0	10,5	94,2	10,3
септ.	13 558,6	223,6	72,1	11 418,3	197,0	74,4	12 528,1	222,6	74,7	11,5	120,2	9,9
окт.	13 620,4	244,4	60,2	11 476,0	215,9	56,2	12 582,3	235,3	58,0	11,7	55,2	9,6
ноем.	13 707,9	199,5	86,5	11 559,4	178,8	82,3	12 662,5	193,9	85,4	10,8	51,7	8,4
дек.	13 678,6	156,3	-29,4	11 539,1	140,8	-20,4	12 658,1	153,5	-23,9	9,2	-20,2	6,3

Г15 Общи салда и брутни емисии на ценни книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната (млрд. евро)

Източници: ЕЦБ и БМР (за емисии на нерезиденти на еврозоната).

1) Ценни книжа, различни от акции, деноминирани в евро, емитирани от резиденти и нерезиденти на еврозоната (общо).

2) За подробности относно изчисляването на темпа на прираст виж методологическите бележки. Шестмесечните темпове на прираст са на годишна база.

4.2 Ценни книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната, по сектор на емитента и вид на инструмента (млрд. евро; трансакции през месеца и салда в края на периода; номинални стойности)

1. Салда и емисии, бруто

	Салда						Емисии, бруто ¹⁾					
	Общо	ПФИ (включи- телно Евросис- темата)	Предприятия, различни от ПФИ (НПФИ)		Държавно управление		Общо	ПФИ (включи- телно Евросис- темата)	Предприятия, различни от ПФИ (НПФИ)		Държавно управление	
			Непарични финансови предприя- тия (НПФИ)	Нефинан- сови пред- приятия (НПФИ)	Централно държавно управление	Държавно управле- ние – други			Непарични финансови предприя- тия (НПФИ)	Нефинан- сови пред- приятия (НПФИ)	Централно държавно управление	Държавно управле- ние – други
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Общо												
2008	13 175	5 272	1 924	701	4 937	340	1 177	816	75	100	162	24
2009	14 227	5 376	2 185	797	5 496	373	1 122	738	56	85	221	22
2009 1 тр.	13 686	5 396	2 032	723	5 191	343	1 378	922	78	92	250	35
2 тр.	14 005	5 437	2 111	757	5 348	351	1 162	749	62	90	241	20
3 тр.	14 162	5 431	2 136	785	5 452	358	1 003	652	43	84	212	12
4 тр.	14 227	5 376	2 185	797	5 496	373	945	629	42	72	182	20
2009 септ.	14 162	5 431	2 136	785	5 452	358	966	610	30	83	230	14
окт.	14 185	5 382	2 148	793	5 498	363	972	599	44	79	229	21
ноем.	14 247	5 389	2 159	796	5 537	366	912	590	37	69	197	20
дек.	14 227	5 376	2 185	797	5 496	373	951	700	46	68	119	18
Краткосрочни												
2008	1 591	822	62	116	566	25	961	722	27	92	101	19
2009	1 569	733	32	70	713	21	873	639	13	68	137	15
2009 1 тр.	1 659	839	42	98	663	18	1 078	806	17	74	154	27
2 тр.	1 622	785	37	85	699	16	866	631	14	69	139	13
3 тр.	1 634	751	31	82	752	19	797	569	10	71	139	8
4 тр.	1 569	733	32	70	713	21	751	552	10	60	116	13
2009 септ.	1 634	751	31	82	752	19	744	525	11	63	134	11
окт.	1 603	710	35	79	760	18	737	513	14	62	134	13
ноем.	1 585	706	34	74	751	19	718	515	9	58	121	15
дек.	1 569	733	32	70	713	21	798	627	8	59	91	12
Дългосрочни ²⁾												
2008	11 585	4 451	1 862	585	4 371	316	216	95	48	8	61	4
2009	12 658	4 643	2 152	726	4 784	353	249	99	43	16	84	6
2009 1 тр.	12 027	4 558	1 991	625	4 529	325	300	116	61	18	96	8
2 тр.	12 384	4 652	2 074	673	4 650	335	296	119	48	21	102	7
3 тр.	12 528	4 680	2 105	703	4 700	339	206	83	33	14	72	4
4 тр.	12 658	4 643	2 152	726	4 784	353	194	77	32	12	66	6
2009 септ.	12 528	4 680	2 105	703	4 700	339	223	85	19	20	95	2
окт.	12 582	4 672	2 113	714	4 739	345	235	85	29	17	95	8
ноем.	12 662	4 683	2 125	721	4 786	348	194	75	28	11	76	5
дек.	12 658	4 643	2 152	726	4 784	353	154	72	38	9	28	6
В т.ч.: дългосрочни с фиксиран лихвен процент												
2008	7 615	2 327	635	448	3 955	250	120	49	9	6	53	3
2009	8 533	2 549	780	595	4 338	271	172	60	18	16	74	4
2009 1 тр.	7 934	2 395	701	491	4 094	253	208	72	27	18	86	5
2 тр.	8 249	2 493	747	539	4 211	260	210	72	23	20	90	5
3 тр.	8 376	2 528	768	569	4 251	259	139	49	14	13	61	3
4 тр.	8 533	2 549	780	595	4 338	271	131	45	10	12	59	5
2009 септ.	8 376	2 528	768	569	4 251	259	174	55	13	20	86	1
окт.	8 437	2 536	768	581	4 289	264	169	56	8	17	83	5
ноем.	8 508	2 550	774	589	4 329	265	142	47	13	11	68	2
дек.	8 533	2 549	780	595	4 338	271	82	33	7	8	27	6
В т.ч.: дългосрочни с променлив лихвен процент												
2008	3 477	1 725	1 198	127	363	64	81	36	38	1	5	1
2009	3 601	1 678	1 347	121	374	81	61	27	24	1	6	2
2009 1 тр.	3 586	1 758	1 264	124	369	70	75	32	34	0	5	3
2 тр.	3 615	1 741	1 301	124	374	74	65	30	24	1	7	2
3 тр.	3 612	1 726	1 312	123	372	79	49	21	18	0	7	1
4 тр.	3 601	1 678	1 347	121	374	81	54	26	22	1	5	2
2009 септ.	3 612	1 726	1 312	123	372	79	27	16	5	1	5	1
окт.	3 602	1 711	1 319	123	369	80	57	24	21	1	8	3
ноем.	3 609	1 708	1 325	122	373	81	42	21	14	0	5	2
дек.	3 601	1 678	1 347	121	374	81	64	32	30	1	1	0

Източник: ЕЦБ.

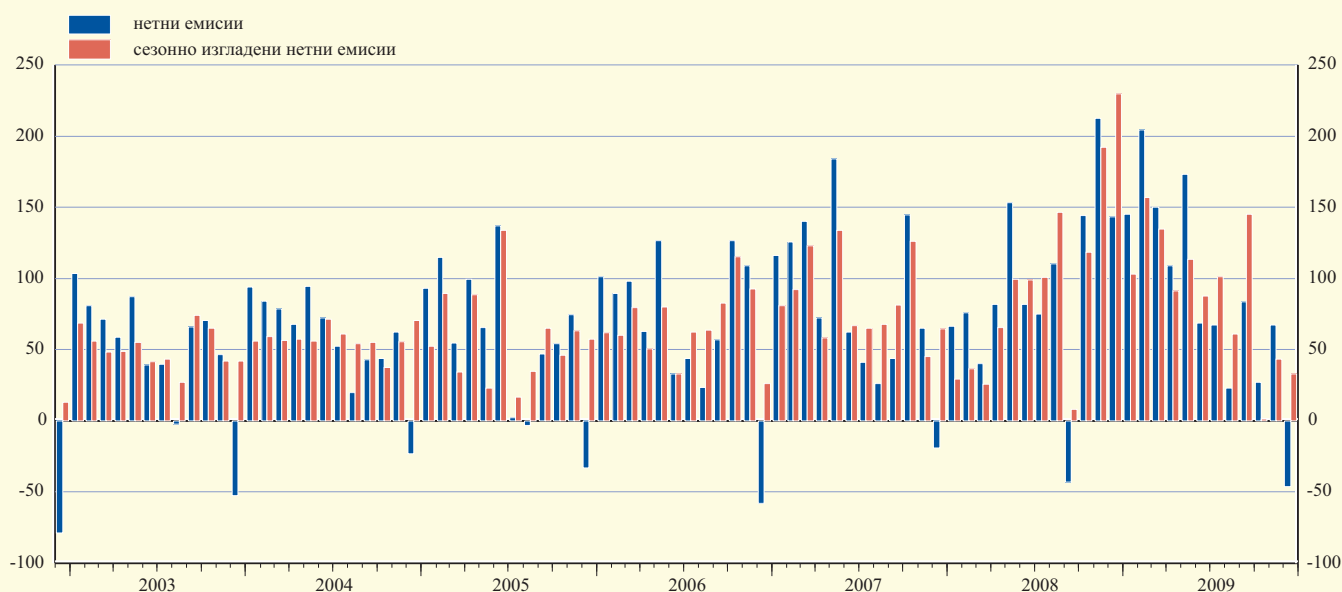
- 1) Средните месечни стойности за brutните емисии се отнасят за трансакциите през месеца. С цел съпоставимост тримесечните и годишните данни се отнасят за съответните средни месечни стойности.
- 2) Разликата между общата сума на дългосрочните дългови ценни книжа и дългосрочните дългови ценни книжа с фиксиран и променлив лихвен процент се състои от облигациите с нулев купон и резултата от преоценка.

4.2 Ценни книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната, по сектор на емитента и вид на инструмента
(млрд. евро, ако не е посочено друго; трансакции през периода; номинални стойности)

2. Емисии, нето

	Сезонно неизгладени ¹⁾						Сезонно изгладени ¹⁾					
	Общо	ПФИ (включи- телно Евросис- темата)	Предприятия, различни от ПФИ (НПФИ)		Държавно управление		Общо	ПФИ (включи- телно Евросис- темата)	Предприятия, различни от ПФИ (НПФИ)		Държавно управление	
			Непарични финансови предпри- ятия (НПФИ)	Нефинан- сови пред- приятия (НФИ)	Централно държавно управление	Държавно управле- ние – други			Непарични финансови предпри- ятия (НПФИ)	Нефинан- сови пред- приятия (НФИ)	Централно държавно управление	Държавно управле- ние – други
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Общо												
2008	95,1	23,1	34,9	4,3	31,7	1,1	95,8	23,3	34,1	4,4	33,1	1,0
2009	89,3	9,9	21,8	8,0	46,8	2,8	89,2	9,7	21,3	7,7	47,7	2,8
2009 1 тр.	166,5	39,8	35,0	7,0	83,9	0,9	131,6	20,3	45,0	5,2	58,7	2,4
2 тр.	117,0	21,8	27,1	11,5	53,8	2,8	97,2	21,2	26,8	7,4	39,0	2,8
3 тр.	57,9	0,4	9,7	10,1	35,4	2,3	102,3	9,9	29,0	12,8	47,1	3,5
4 тр.	15,8	-22,4	15,5	3,4	14,2	5,1	25,7	-12,7	-15,6	5,4	46,1	2,5
2009 септ.	83,5	-7,6	-1,7	18,2	71,0	3,7	144,9	16,1	30,8	21,9	70,3	5,7
окт.	26,8	-47,8	12,9	8,9	47,3	5,5	1,1	-73,0	-8,0	7,0	71,3	3,9
ноем.	67,1	8,8	12,7	3,0	39,7	2,8	43,2	11,5	3,5	2,6	25,2	0,4
дек.	-46,6	-28,3	20,9	-1,9	-44,4	7,1	32,9	23,5	-42,2	6,6	41,8	3,2
Дългосрочни												
2008	65,7	16,2	32,8	2,8	13,3	0,6	65,0	16,3	32,0	2,9	13,2	0,5
2009	88,6	14,9	24,3	11,8	34,5	3,1	88,2	14,9	23,8	11,8	34,6	3,1
2009 1 тр.	134,7	25,0	41,8	12,9	52,0	3,0	130,2	16,3	51,9	14,4	44,7	2,9
2 тр.	125,7	36,2	28,6	15,9	41,3	3,7	94,7	25,5	27,7	12,3	25,7	3,5
3 тр.	54,0	12,3	11,8	11,1	17,4	1,4	99,0	22,5	31,3	12,9	29,8	2,5
4 тр.	39,8	-14,1	15,0	7,2	27,4	4,4	28,9	-4,5	-15,9	7,7	38,2	3,4
2009 септ.	74,7	-8,1	1,1	19,9	61,0	0,7	120,2	7,1	31,4	21,9	57,2	2,6
окт.	58,0	-6,1	8,3	11,1	39,2	5,6	55,2	-9,0	-12,9	11,2	61,4	4,4
ноем.	85,4	12,9	13,7	8,3	47,8	2,7	51,7	17,4	4,3	7,7	22,1	0,2
дек.	-23,9	-49,2	23,0	2,1	-4,8	4,9	-20,2	-22,1	-39,1	4,1	31,1	5,7

Г16 Нетни емисии на ценни книжа, различни от акции: сезонно изгладени и неизгладени
(млрд. евро; трансакции през месеца; номинални стойности)

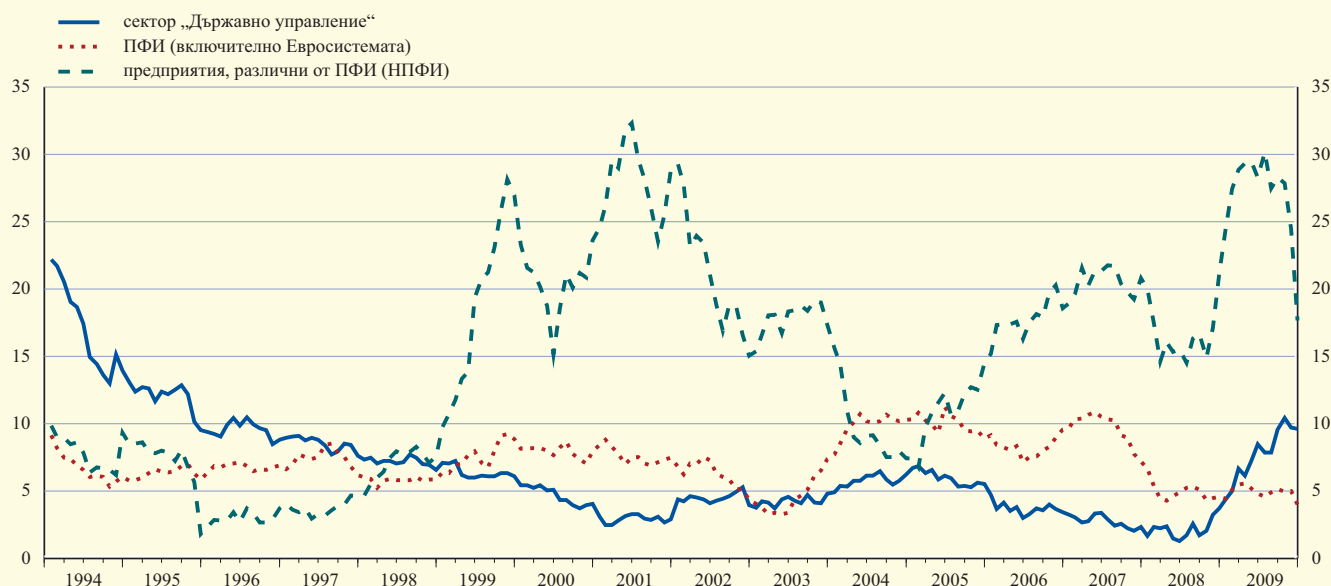
Източник: ЕЦБ.

1) Средните месечни стойности за брутните емисии се отнасят за трансакциите през месеца. С цел съпоставимост тримесечните и годишните данни се отнасят за съответните средни месечни стойности.

4.3 Темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната¹⁾ (процентно изменение)

	Годишни темпове на прираст (сезонно неизгладени)						Шестмесечни сезонно изгладени темпове на прираст					
	Общо	ПФИ (включително Евросистемата)	Предприятия, различни от ПФИ (НПФИ)		Държавно управление		Общо	ПФИ (включително Евросистемата)	Предприятия, различни от ПФИ (НПФИ)		Държавно управление	
			Непарични финансови предприятия (НПФП)	Нефинансови предприятия (НФП)	Централно държавно управление	Държавно управление – други			Непарични финансови предприятия (НПФП)	Нефинансови предприятия (НФП)	Централно държавно управление	Държавно управление – други
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Общо												
2008 дек.	9,5	5,5	27,8	7,8	8,4	4,1	13,1	4,8	35,4	12,9	15,5	9,8
2009 ян.	10,1	5,3	30,0	7,2	9,6	5,5	13,0	3,6	37,9	12,4	16,0	8,6
февр.	11,0	6,3	32,0	8,2	10,1	6,5	13,1	3,8	36,3	13,4	16,0	7,2
март	11,9	6,4	33,2	9,1	11,6	7,9	15,2	4,8	38,0	13,1	19,8	10,0
апр.	12,0	6,3	33,3	10,2	11,7	10,6	14,6	6,0	41,5	15,4	15,1	11,3
май	12,1	5,5	32,8	10,2	12,8	9,5	13,1	5,8	35,2	15,9	13,0	11,9
юни	11,9	4,8	29,7	11,8	13,7	9,6	10,6	4,7	24,1	10,8	12,0	9,6
юли	11,7	4,2	30,7	13,3	13,5	9,4	10,5	4,8	24,1	14,3	11,0	10,3
авг.	11,0	3,5	26,9	12,9	13,4	9,0	8,9	3,2	18,5	12,5	10,7	10,8
септ.	12,0	4,2	27,1	15,3	14,9	10,6	9,0	3,5	17,3	17,3	10,2	11,3
окт.	10,9	3,0	26,0	16,2	13,6	10,4	7,5	0,1	12,2	17,2	12,1	9,4
ноем.	9,7	2,5	21,5	15,9	12,1	10,6	6,4	-0,7	9,4	15,9	11,3	9,3
дек.	8,1	2,2	13,6	13,6	11,4	9,7	5,6	-0,3	3,9	15,1	10,8	10,4
Дългосрочни												
2008 дек.	7,3	4,6	26,8	6,2	3,8	2,2	9,7	3,9	35,5	9,8	7,1	4,6
2009 ян.	8,1	4,4	30,7	8,3	4,4	3,4	10,5	3,0	42,2	16,1	7,1	4,2
февр.	9,2	5,1	33,9	10,6	5,1	3,9	10,6	3,0	40,9	19,5	7,4	3,0
март	10,3	5,4	34,8	13,1	6,7	5,8	13,2	3,9	42,9	21,1	11,8	7,3
апр.	10,3	5,6	34,7	14,8	6,0	8,7	14,0	5,2	46,7	26,1	10,0	11,8
май	10,6	5,2	34,3	16,4	7,2	8,5	13,3	5,7	39,5	30,6	9,1	14,2
юни	10,8	4,8	31,6	19,1	8,4	8,4	11,9	5,6	27,8	29,1	9,8	12,6
юли	10,8	4,6	33,3	21,3	7,8	8,0	11,2	6,1	25,3	26,6	8,6	12,0
авг.	10,5	4,9	29,8	20,8	7,8	8,0	10,3	6,8	19,7	22,1	8,3	13,2
септ.	11,5	5,1	30,1	23,3	9,6	9,3	9,9	6,4	18,7	25,4	7,5	11,4
окт.	11,7	4,9	28,8	25,3	10,4	10,4	9,6	4,7	13,0	24,6	11,0	9,0
ноем.	10,8	5,0	23,9	26,3	9,6	10,8	8,4	4,3	10,1	22,2	10,1	7,6
дек.	9,2	4,0	15,6	24,1	9,5	11,8	6,3	2,3	4,5	19,4	9,1	10,9

G17 Годишни темпове на прираст на дългосрочните дългови ценни книжа, по сектор на емитента, във всички валути (годишно процентно изменение)

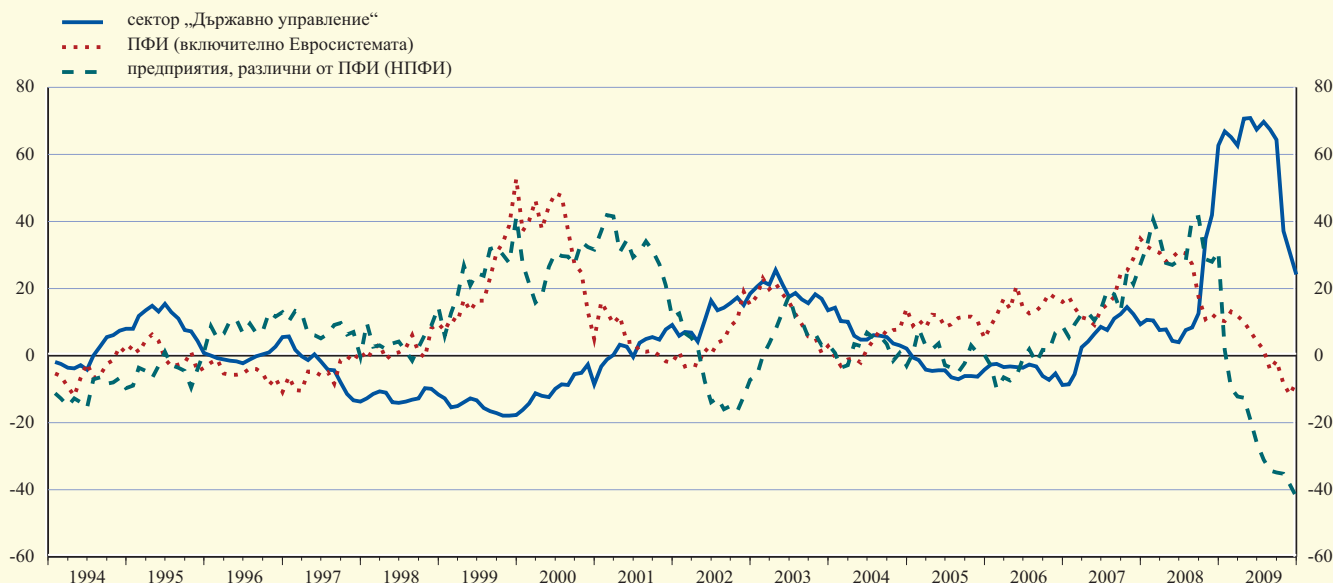
Източник: ЕЦБ.

1) За подробности относно изчисляването на темповете на прираст виж методологическите бележки. Шестмесечните темпове на прираст са на годишна база.

4.3 Темпове на прираст на ценните книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната¹⁾ (продължение)
(процентно изменение)

	Дългосрочни емисии с фиксиран лихвен процент						Дългосрочни емисии с променлив лихвен процент					
	Общо	ПФИ (включително Евросистемата)	Предприятия, различни от ПФИ (НПФИ)		Държавно управление		Общо	ПФИ (включително Евросистемата)	Предприятия, различни от ПФИ (НПФИ)		Държавно управление	
			Непарични финансови предприятия (НПФП)	Нефинансови предприятия (НФП)	Централно държавно управление	Държавно управление – други			Непарични финансови предприятия (НПФП)	Нефинансови предприятия (НФП)	Централно държавно управление	Държавно управление – други
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Във всички валути												
2008	3,1	4,9	5,7	4,9	1,5	1,4	12,8	5,6	33,4	7,1	7,6	3,2
2009	9,6	7,0	20,8	24,2	8,0	4,2	12,4	2,0	37,1	-2,0	0,1	20,7
2009 1 тр.	6,1	4,9	12,9	12,5	5,3	1,6	15,8	5,3	44,8	0,8	0,8	11,1
2 тр.	9,0	6,8	20,3	21,2	7,5	4,8	14,6	3,3	44,0	-1,1	-0,6	19,9
3 тр.	10,6	7,2	24,6	28,4	9,0	3,9	11,6	1,0	36,5	-3,2	-1,6	25,1
4 тр.	12,4	9,0	25,2	34,0	10,3	6,6	7,8	-1,6	25,7	-4,4	2,0	26,2
2009 юли	10,4	6,7	25,8	28,6	8,6	3,9	12,4	1,5	39,2	-3,0	-2,3	23,7
авг.	10,5	7,4	24,6	28,2	8,7	3,5	10,6	1,0	34,0	-3,7	-3,8	25,9
септ.	11,7	8,2	24,5	31,8	10,0	4,4	11,2	0,2	34,5	-4,7	2,9	28,2
окт.	12,7	8,5	26,0	34,3	11,1	6,4	9,5	-1,1	31,5	-4,3	1,3	26,1
ноем.	12,5	9,4	25,6	35,3	10,1	7,1	7,1	-1,8	23,7	-4,2	1,7	25,8
дек.	12,1	9,6	23,3	32,8	9,7	8,3	2,8	-4,1	12,3	-4,8	3,0	25,2
В евро												
2008	2,9	4,7	6,1	3,0	1,7	1,3	14,3	6,6	35,1	7,2	7,9	2,0
2009	10,1	8,9	23,1	22,6	8,2	3,6	14,7	3,9	39,4	-2,5	-0,4	21,8
2009 1 тр.	6,5	6,1	16,3	9,8	5,6	0,9	18,7	7,9	47,7	0,7	0,9	10,9
2 тр.	9,6	8,7	23,3	19,5	7,7	4,2	17,3	5,3	47,1	-1,8	-0,7	21,7
3 тр.	11,3	9,4	26,5	27,4	9,2	3,3	13,8	2,9	38,9	-3,8	-2,4	27,4
4 тр.	12,9	11,2	25,8	33,5	10,4	6,1	9,4	-0,2	26,9	-5,2	0,7	26,8
2009 юли	11,0	8,8	27,8	27,4	8,9	3,3	14,8	3,4	41,8	-3,5	-3,0	25,9
авг.	11,2	9,6	26,7	27,5	9,0	2,8	12,6	2,7	36,1	-4,2	-4,9	28,3
септ.	12,3	10,7	25,8	30,6	10,1	3,7	13,3	2,0	36,4	-5,7	1,7	30,5
окт.	13,3	11,0	27,2	33,6	11,2	5,7	11,4	0,6	32,9	-5,2	0,0	26,9
ноем.	13,0	11,8	26,0	34,8	10,2	6,8	8,5	-0,6	24,8	-4,9	0,4	25,9
дек.	12,3	11,1	22,9	33,3	9,8	8,0	3,6	-3,3	12,9	-5,3	1,7	25,1

Г18 Годишни темпове на прираст на краткосрочните дългови ценни книжа, по сектор на емитента, във всички валути
(годишно процентно изменение)

Източник: ЕЦБ.

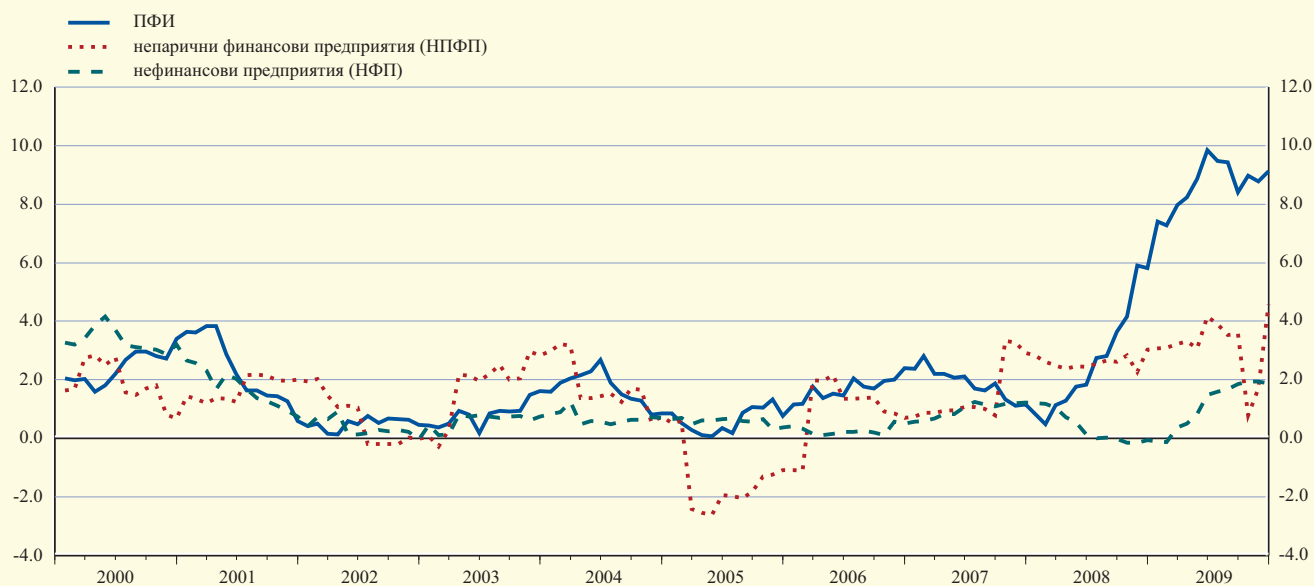
1) Годишното процентно изменение на месечните данни се отнася за края на месеца, а на тримесечните и годишните данни – за годишното изменение на средната за периода стойност. За подробности виж методологическите бележки.

4.4 Котируани акции, емитирани от резиденти на еврозоната¹⁾ (млрд. евро, ако не е посочено друго; пазарни стойности)

1. Салда и годишни темпове на прираст (салда към края на периода)

	Общо			ПФИ		Непарични финансови предприятия (НПФП)		Нефинансови предприятия (НФП)	
	Общо	Индекс декември 2001 = 100	Годишен темп на прираст (%)	Общо	Годишен темп на прираст (%)	Общо	Годишен темп на прираст (%)	Общо	Годишен темп на прираст (%)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2007 дек.	6 588,7	104,4	1,4	1 019,0	1,2	578,4	2,9	4 991,3	1,2
2008 ян.	5 766,2	104,4	1,3	889,8	0,8	497,0	2,8	4 379,4	1,2
февр.	5 820,8	104,5	1,2	860,1	0,5	492,0	2,6	4 468,7	1,2
март	5 567,1	104,5	1,2	860,5	1,1	501,0	2,5	4 205,6	1,1
апр.	5 748,0	104,4	1,0	837,2	1,3	519,1	2,4	4 391,7	0,7
май	5 729,4	104,5	0,9	771,0	1,8	496,7	2,5	4 461,7	0,6
юни	5 081,0	104,5	0,6	665,3	1,8	435,5	2,4	3 980,3	0,1
юли	4 972,7	104,6	0,6	691,6	2,8	427,9	2,5	3 853,2	0,0
авг.	4 999,3	104,6	0,6	665,5	2,8	438,0	2,7	3 895,7	0,0
септ.	4 430,0	104,7	0,7	612,2	3,6	381,8	2,6	3 436,1	0,0
окт.	3 743,8	105,0	0,7	451,9	4,2	280,2	2,8	3 011,8	-0,1
ноем.	3 489,3	105,2	0,9	394,5	5,9	265,1	2,3	2 829,7	-0,2
дек.	3 482,6	105,4	1,0	377,0	5,8	269,1	3,0	2 836,5	-0,1
2009 ян.	3 286,9	105,6	1,1	342,8	7,4	243,9	3,1	2 700,3	-0,1
февр.	2 922,2	105,6	1,1	275,0	7,3	192,4	3,1	2 454,8	-0,1
март	3 010,5	106,1	1,5	314,5	8,0	209,7	3,2	2 486,4	0,4
апр.	3 435,6	106,2	1,7	412,8	8,2	256,4	3,3	2 766,4	0,5
май	3 580,6	106,5	2,0	453,2	8,9	262,3	3,1	2 865,1	0,8
юни	3 530,7	107,3	2,7	448,5	9,8	257,9	4,2	2 824,3	1,5
юли	3 815,2	107,5	2,7	509,4	9,5	278,3	3,9	3 027,5	1,6
авг.	4 015,3	107,5	2,7	572,4	9,4	301,0	3,5	3 141,9	1,7
септ.	4 181,4	107,6	2,8	593,0	8,4	327,6	3,6	3 260,7	1,9
окт.	4 058,9	107,8	2,7	568,1	9,0	322,1	0,8	3 168,8	1,9
ноем.	4 072,5	108,1	2,7	567,6	8,8	313,5	1,7	3 191,3	1,9
дек.	4 297,0	108,5	2,9	570,7	9,1	341,0	4,6	3 385,2	1,9

Г19 Годишни темпове на прираст на котираните акции, емитирани от резиденти на еврозоната (годишно процентно изменение)

Източник: ЕЦБ.

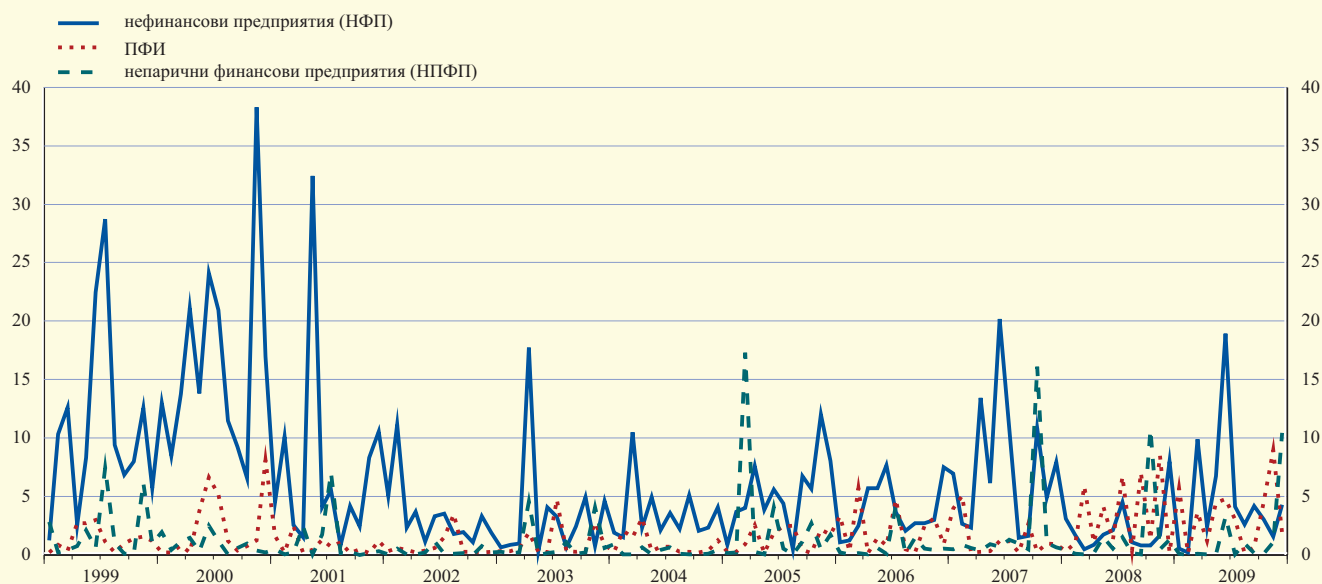
1) За подробности относно изчисляването на индекса и темповете на прираст виж методологическите бележки.

4.4 Котираны акции, емитирани от резиденти на еврозоната¹⁾ (млрд. евро; пазарни стойности)

2. Трансакции през месеца

	Общо			ПФИ			Непарични финансови предприятия (НПФП)			Нефинансови предприятия (НФП)		
	Емисии, бруто 1	Погашения 2	Емисии, нето 3	Емисии, бруто 4	Погашения 5	Емисии, нето 6	Емисии, бруто 7	Погашения 8	Емисии, нето 9	Емисии, бруто 10	Погашения 11	Емисии, нето 12
2007 дек.	9,5	4,6	4,9	0,9	0,0	0,9	0,7	2,2	-1,5	7,9	2,5	5,5
2008 ян.	3,6	1,4	2,3	0,1	0,0	0,1	0,4	0,7	-0,2	3,1	0,7	2,4
февр.	2,8	1,9	0,9	1,0	0,0	1,0	0,1	0,3	-0,2	1,7	1,6	0,1
март	6,4	6,0	0,3	5,9	0,0	5,9	0,0	0,5	-0,4	0,4	5,6	-5,1
апр.	2,0	3,0	-0,9	1,1	0,0	1,1	0,1	0,5	-0,3	0,8	2,5	-1,7
май	7,3	6,0	1,4	4,1	0,1	4,1	1,5	0,3	1,2	1,7	5,6	-3,9
юни	3,9	4,8	-0,9	1,3	0,0	1,3	0,5	0,1	0,4	2,1	4,7	-2,6
юли	12,7	3,4	9,4	6,7	0,0	6,7	1,5	0,5	1,0	4,5	2,9	1,6
авг.	1,5	3,0	-1,4	0,3	0,0	0,3	0,1	0,0	0,1	1,1	3,0	-1,9
септ.	7,8	2,9	5,0	7,0	0,0	7,0	0,0	0,1	-0,1	0,8	2,8	-2,0
окт.	12,8	0,6	12,2	1,4	0,0	1,4	10,7	0,0	10,7	0,8	0,6	0,1
ноем.	10,6	2,9	7,7	8,4	0,5	8,0	0,5	2,1	-1,6	1,7	0,3	1,4
дек.	9,3	2,6	6,8	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	1,2	8,0	2,5	5,5
2009 ян.	6,3	0,5	5,8	5,7	0,0	5,7	0,1	0,0	0,0	0,5	0,4	0,1
февр.	0,2	0,9	-0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,1	0,2	0,8	-0,6
март	13,6	0,2	13,4	3,6	0,0	3,6	0,1	0,0	0,1	9,9	0,2	9,7
апр.	3,7	0,3	3,4	1,2	0,0	1,2	0,1	0,0	0,0	2,4	0,3	2,1
май	11,2	0,3	10,9	4,4	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	6,7	0,3	6,5
юни	27,0	2,0	25,0	4,8	0,0	4,8	3,3	0,3	3,0	18,9	1,8	17,2
юли	7,2	0,2	7,0	3,0	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	4,1	0,2	3,9
авг.	3,6	3,3	0,2	0,0	0,0	0,0	1,0	1,9	-0,9	2,6	1,4	1,2
септ.	5,0	0,3	4,7	0,6	0,0	0,6	0,2	0,0	0,1	4,2	0,2	3,9
окт.	7,6	0,3	7,4	4,5	0,0	4,5	0,1	0,0	0,1	3,0	0,2	2,8
ноем.	11,6	0,2	11,3	9,0	0,0	9,0	1,0	0,0	1,0	1,6	0,2	1,3
дек.	16,6	0,2	16,4	1,9	0,0	1,9	10,5	0,1	10,4	4,3	0,1	4,1

G20 Брутни емисии на котираны акции по сектор на емитента (млрд. евро; трансакции през месеца; пазарни стойности)

Източник: ЕЦБ.

1) За подробности относно изчисляването на индекса и темповете на прираст виж методологическите бележки.

4.5 Лихвени проценти на ПФИ по геноминирани в евро депозити и кредити на резиденти на еврозоната ¹⁾ (проценти годишно, салда към края на периода, нов бизнес средно за периода, ако не е посочено друго)

1. Лихвени проценти по депозити (нов бизнес)

	Депозити на домакинства						Депозити на нефинансови предприятия (НФП)				Репоз-сделки
	Овърнайт ²⁾	С договорен матуритет			Депозити, договорени за ползване след предизвестие ^{2), 3)}		Овърнайт ²⁾	С договорен матуритет			
		До 1 година	Над 1 и до 2 години	Над 2 години	До 3 месеца	Над 3 месеца		До 1 година	Над 1 и до 2 години	Над 2 години	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2009 февр.	0,90	2,62	3,38	3,23	2,49	3,98	1,10	1,61	3,21	3,89	1,55
март	0,80	2,24	2,94	3,07	2,31	3,87	0,93	1,36	2,96	3,30	1,23
апр.	0,66	2,01	2,69	2,87	2,22	3,75	0,77	1,15	2,64	3,06	1,12
май	0,61	1,89	2,39	2,71	1,99	3,62	0,73	1,08	2,38	3,11	1,02
юни	0,56	1,86	2,38	2,57	1,95	3,52	0,63	1,04	2,17	2,58	0,93
юли	0,52	1,86	2,41	2,61	1,86	3,38	0,57	0,82	2,41	2,93	0,68
авг.	0,50	1,72	2,32	2,64	1,64	3,23	0,55	0,71	2,06	2,93	0,57
септ.	0,49	1,61	2,27	2,52	1,60	3,12	0,52	0,69	2,10	2,74	0,58
окт.	0,46	1,68	2,11	2,55	1,55	2,97	0,49	0,66	1,99	2,72	0,56
ноем.	0,46	1,67	2,23	2,56	1,52	2,76	0,48	0,70	2,11	2,92	0,58
дек.	0,45	1,67	2,31	2,40	1,53	2,45	0,47	0,77	1,99	2,53	0,64
2010 ян.	0,43	1,74	2,30	2,53	1,47	2,23	0,45	0,72	1,93	2,51	0,53

2. Лихвени проценти по кредити на домакинства (нов бизнес)

	Банкови овър- драфти ²⁾	Кредити за потребление				Жилищни кредити					Други кредити с първоначален период на фиксиране на лихвения процент			
		С първоначален период на фиксиране на лихвения процент			Годишен процент на разхо- дите ⁴⁾	С първоначален период на фиксиране на лихвения процент				Годишен процент на разхо- дите ⁴⁾	С плаващ лихвен процент и до 1 година	Над 1 и до 5 години	Над 5 години	
		С плаващ лихвен процент и до 1 година	Над 1 и до 5 години	Над 5 години		С плаващ лихвен процент и до 1 година	Над 1 и до 5 години	Над 5 и до 10 години	Над 10 години					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2009	февр.	10,15	8,06	6,65	8,49	8,35	3,97	4,54	4,80	4,89	4,60	4,08	5,03	5,16
	март	9,94	7,51	6,51	8,31	8,05	3,65	4,34	4,61	4,72	4,38	3,83	4,72	5,05
	апр.	9,71	7,43	6,50	8,27	8,05	3,38	4,21	4,55	4,68	4,22	3,54	4,69	4,90
	май	9,62	7,87	6,44	8,17	8,08	3,22	4,15	4,50	4,58	4,12	3,60	4,71	4,90
	юни	9,55	7,30	6,36	8,03	7,83	3,12	4,12	4,51	4,58	4,07	3,54	4,76	4,95
	юли	9,31	7,67	6,49	8,04	8,02	3,03	4,09	4,54	4,54	4,02	3,35	4,77	4,91
	авг.	9,26	7,96	6,54	7,96	8,17	3,00	4,10	4,54	4,45	4,06	3,21	4,74	4,82
	септ.	9,26	7,69	6,45	7,91	8,00	2,81	4,05	4,48	4,45	3,92	3,13	4,66	4,74
	окт.	9,16	7,32	6,38	7,94	7,87	2,77	4,02	4,45	4,40	3,85	3,21	4,73	4,72
	ноем.	9,07	7,03	6,29	7,87	7,76	2,71	3,97	4,46	4,32	3,78	3,16	4,57	4,66
	дек.	8,99	6,42	6,26	7,56	7,43	2,71	3,96	4,42	4,26	3,81	3,08	4,40	4,35
2010	ян.	8,95	6,81	6,43	8,04	7,85	2,70	3,93	4,38	4,26	3,80	3,12	4,45	4,40

3. Лихвени проценти по кредити на нефинансови предприятия (нов бизнес)

	Банкови овърдрафти ²⁾	Други кредити до 1 млн. евро с първоначален период на фиксиране на лихвения процент			Други кредити над 1 млн. евро с първоначален период на фиксиране на лихвения процент		
		С плаващ лихвен процент и до 1 година	Над 1 и до 5 години	Над 5 години	С плаващ лихвен процент и до 1 година	Над 1 и до 5 години	Над 5 години
	1	2	3	4	5	6	7
2009 февр.		5,38	4,32	5,24	4,96	3,12	4,23
март		5,08	4,03	5,06	4,74	2,85	3,87
апр.		4,72	3,82	5,00	4,60	2,54	4,01
май		4,64	3,73	5,00	4,52	2,48	3,98
юни		4,55	3,64	4,85	4,49	2,57	3,71
юли		4,34	3,56	4,78	4,32	2,37	3,90
авг.		4,24	3,42	4,67	4,24	2,31	3,83
септ.		4,25	3,36	4,54	4,16	2,06	3,64
окт.		4,18	3,33	4,49	4,18	2,14	3,64
ноем.		4,11	3,34	4,49	4,10	2,22	3,80
дек.		4,05	3,28	4,22	3,96	2,19	3,58
2010 ян.		4,05	3,23	4,20	3,99	2,03	3,65

Източник: ЕЦБ.

1) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

2) За тази категория инструменти нов бизнес и салда съвпадат. Данни към края на периода.

3) За тази категория инструменти домакинствата и нефинансовите предприятия са слети и са отнесени в сектор „Домакинства“, тъй като салдата на нефинансовите предприятия са незначителни в сравнение със салдата на сектор „Домакинства“ общо във всички участващи държави-членки.

4) Годишният процент на разходите отразява общата сума на разходите по кредита. Общата стойност на разходите включва компонента лихвен процент и компонент, обхващащ други (свързани с кредита) такси, както и разходите за проучване, администриране, подготовка на документи и гаранции.

4.5 Лихвени проценти на ПФИ по геноминирани в евро депозити и кредити на резиденти на еврозоната¹⁾ (проценти годишно, салда към края на периода, нов бизнес средно за периода, ако не е посочено друго)

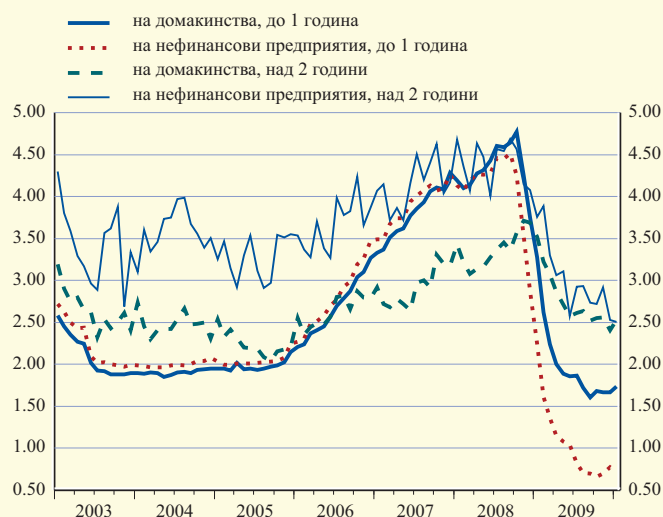
4. Лихвени проценти по депозити (салда)

	Депозити на домакинства					Депозити на нефинансови предприятия (НФП)			Репоз-следки
	Овърнйт ²⁾	С договорен матуритет		Депозити, договорени за ползване след предизвестие ^{2), 3)}		Овърнйт ²⁾	С договорен матуритет		
		До 2 години	Над 2 години	До 3 месеца	Над 3 месеца		До 2 години	Над 2 години	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2009 февр.	0,90	3,98	3,17	2,49	3,98	1,10	3,17	4,00	2,68
март	0,80	3,78	3,06	2,31	3,87	0,93	2,80	3,87	2,29
апр.	0,66	3,54	3,11	2,22	3,75	0,77	2,50	3,84	1,95
май	0,61	3,38	3,04	1,99	3,62	0,73	2,35	3,70	1,79
юни	0,56	3,25	3,07	1,95	3,52	0,63	2,19	3,65	1,63
юли	0,52	3,07	3,03	1,86	3,38	0,57	1,97	3,52	1,53
авг.	0,50	2,94	3,01	1,64	3,23	0,55	1,89	3,39	1,53
септ.	0,49	2,83	3,01	1,60	3,12	0,52	1,80	3,39	1,45
окт.	0,46	2,64	2,96	1,55	2,97	0,49	1,70	3,34	1,35
ноем.	0,46	2,50	2,95	1,52	2,76	0,48	1,62	3,37	1,28
дек.	0,45	2,36	2,91	1,53	2,45	0,47	1,56	3,30	1,21
2010 ян.	0,43	2,21	2,81	1,47	2,23	0,45	1,46	3,27	1,20

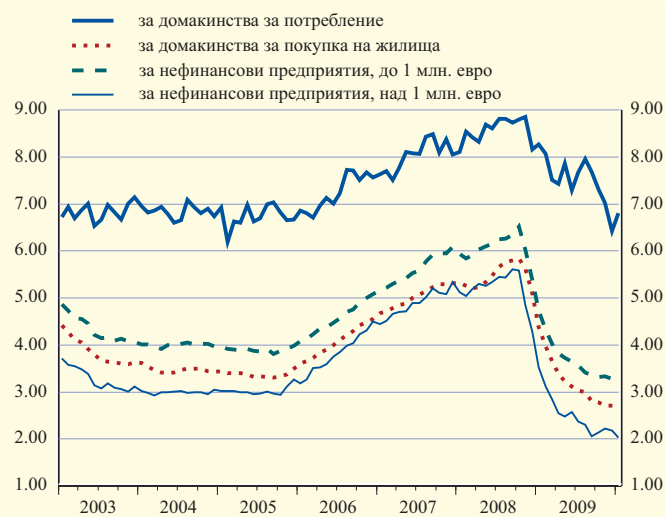
5. Лихвени проценти по кредити (салда)

	Кредити за домакинства						Кредити за нефинансови предприятия (НФП)		
	Жилищни кредити с матуритет			Кредити за потребление и други кредити с матуритет			С матуритет		
	До 1 година	Над 1 и до 5 години	Над 5 години	До 1 година	Над 1 и до 5 години	Над 5 години	До 1 година	Над 1 и до 5 години	Над 5 години
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2009 февр.	5,14	4,75	4,91	8,61	7,27	6,21	4,75	4,59	4,74
март	4,92	4,63	4,78	8,43	7,08	6,07	4,40	4,28	4,48
апр.	4,70	4,49	4,65	8,19	7,00	5,92	4,10	3,97	4,25
май	4,59	4,45	4,56	8,09	6,92	5,84	4,00	3,84	4,12
юни	4,50	4,40	4,46	7,97	6,91	5,79	3,91	3,72	4,00
юли	4,31	4,31	4,36	7,82	6,79	5,70	3,72	3,59	3,81
авг.	4,23	4,25	4,28	7,81	6,74	5,65	3,65	3,50	3,73
септ.	4,18	4,26	4,25	7,80	6,72	5,64	3,62	3,43	3,68
окт.	4,05	4,19	4,18	7,69	6,66	5,54	3,56	3,37	3,60
ноем.	4,01	4,15	4,12	7,56	6,66	5,51	3,53	3,36	3,57
дек.	4,08	4,11	4,07	7,55	6,58	5,43	3,47	3,35	3,50
2010 ян.	4,00	4,05	4,00	7,50	6,52	5,36	3,48	3,33	3,45

Г21 Нови депозити с договорен матуритет (проценти годишно без включени такси: средно за периода)

Г22 Нови кредити с плаващ лихвен процент и с до 1 година първоначален период на фиксиране на лихвения процент (проценти годишно без включени такси: средно за периода)

Източник: ЕЦБ.

1) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

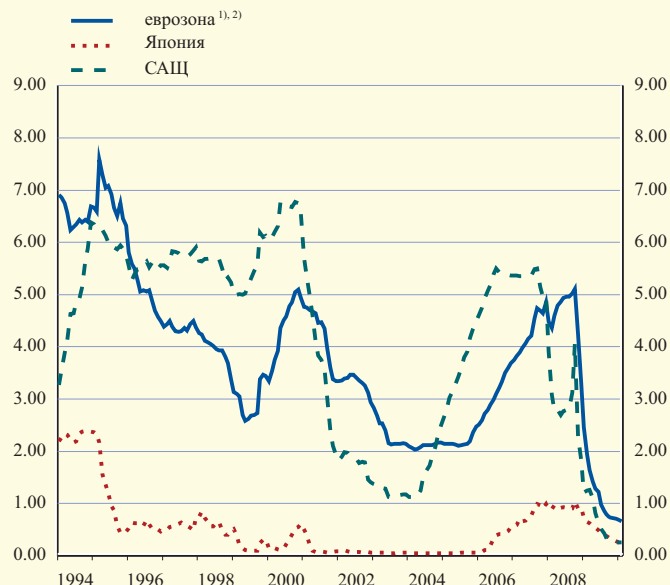
4.6 Лихвени проценти на паричния пазар (проценти годишно; средни стойности за периода)

	Еврозона ^{1), 2)}					САЩ	Япония
	Овърнйт-депозити (ЕОНИА) 1	Едномесечни депозити (EURIBOR) 2	Тримесечни депозити (EURIBOR) 3	Шестмесечни депозити (EURIBOR) 4	Дванадесетмесечни депозити (EURIBOR) 5	Тримесечни депозити (ЛИБОР) 6	Тримесечни депозити (ЛИБОР) 7
2007	3,87	4,08	4,28	4,35	4,45	5,30	0,79
2008	3,87	4,28	4,64	4,73	4,83	2,93	0,93
2009	0,71	0,89	1,22	1,43	1,61	0,69	0,47
2008 4 тр.	3,17	3,92	4,24	4,31	4,38	2,77	0,96
2009 1 тр.	1,37	1,67	2,01	2,11	2,22	1,24	0,67
2 тр.	0,77	0,94	1,31	1,51	1,67	0,84	0,53
3 тр.	0,36	0,53	0,87	1,13	1,34	0,41	0,40
4 тр.	0,36	0,45	0,72	1,00	1,24	0,27	0,31
2009 февр.	1,26	1,63	1,94	2,03	2,14	1,24	0,64
март	1,06	1,27	1,64	1,77	1,91	1,27	0,62
апр.	0,84	1,01	1,42	1,61	1,77	1,11	0,57
май	0,78	0,88	1,28	1,48	1,64	0,82	0,53
юни	0,70	0,91	1,23	1,44	1,61	0,62	0,49
юли	0,36	0,61	0,97	1,21	1,41	0,52	0,43
авг.	0,35	0,51	0,86	1,12	1,33	0,42	0,40
септ.	0,36	0,46	0,77	1,04	1,26	0,30	0,36
окт.	0,36	0,43	0,74	1,02	1,24	0,28	0,33
ноем.	0,36	0,44	0,72	0,99	1,23	0,27	0,31
дек.	0,35	0,48	0,71	1,00	1,24	0,25	0,28
2010 ян.	0,34	0,44	0,68	0,98	1,23	0,25	0,26
февр.	0,34	0,42	0,66	0,96	1,23	0,25	0,25

Г23 Лихвени проценти на паричния пазар на еврозоната^{1), 2)} (средни месечни стойности; проценти годишно)

Г24 Тримесечни лихвени проценти на паричния пазар (средни месечни стойности; проценти годишно)

Източник: ЕЦБ.

1) Преди януари 1999 г. синтетичните лихвени проценти за еврозоната се изчисляваха на базата на националните лихвени проценти, претеглени с БВП. За допълнителна информация виж общите бележки.

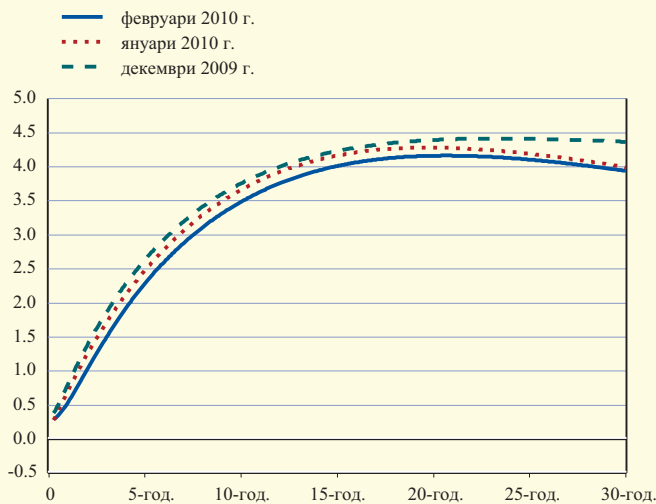
2) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

4.7 Криви на доходност в еврозоната¹⁾

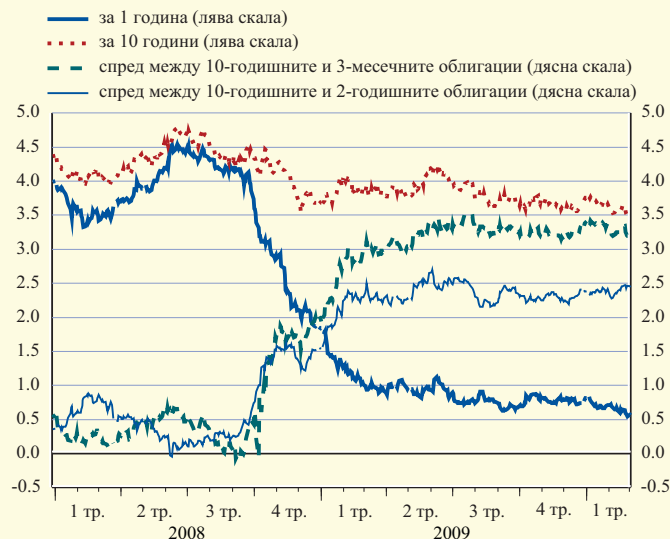
(облигации на сектор ЦДУ в еврозоната с рейтинг ААА; към края на периода; лихвени проценти годишно; сред, пр.п.)

	Спот лихвени проценти								Моментни форуърдни лихвени проценти			
	3 месеца	1 година	2 години	5 години	7 години	10 години	10 години – 3 месеца (сред)	10 години – 2 години (сред)	1 година	2 години	5 години	10 години
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007	3,85	4,00	4,01	4,11	4,23	4,38	0,52	0,36	4,06	4,02	4,40	4,78
2008	1,75	1,85	2,14	2,95	3,32	3,69	1,94	1,55	2,09	2,76	4,04	4,60
2009	0,38	0,81	1,38	2,64	3,20	3,76	3,38	2,38	1,41	2,44	4,27	5,20
2008 4 тр.	1,75	1,85	2,14	2,95	3,32	3,69	1,94	1,55	2,09	2,76	4,04	4,60
2009 1 тр.	0,78	0,88	1,46	2,70	3,23	3,77	3,00	2,31	1,41	2,58	4,24	5,19
2 тр.	0,62	0,90	1,50	2,85	3,42	3,99	3,37	2,49	1,47	2,67	4,54	5,42
3 тр.	0,41	0,70	1,33	2,59	3,12	3,64	3,23	2,31	1,34	2,47	4,14	4,96
4 тр.	0,38	0,81	1,38	2,64	3,20	3,76	3,38	2,38	1,41	2,44	4,27	5,20
2009 февр.	0,93	1,01	1,56	2,79	3,31	3,85	2,93	2,30	1,48	2,64	4,32	5,25
март	0,78	0,88	1,46	2,70	3,23	3,77	3,00	2,31	1,41	2,58	4,24	5,19
апр.	0,74	0,96	1,53	2,72	3,25	3,79	3,05	2,26	1,52	2,58	4,24	5,19
май	0,79	0,93	1,53	3,00	3,60	4,18	3,39	2,65	1,43	2,77	4,81	5,61
юни	0,62	0,90	1,50	2,85	3,42	3,99	3,37	2,49	1,47	2,67	4,54	5,42
юли	0,49	0,74	1,43	2,68	3,21	3,74	3,26	2,31	1,49	2,62	4,21	5,13
авг.	0,44	0,74	1,46	2,69	3,19	3,68	3,24	2,22	1,55	2,66	4,16	4,95
септ.	0,41	0,70	1,33	2,59	3,12	3,64	3,23	2,31	1,34	2,47	4,14	4,96
окт.	0,50	0,81	1,43	2,61	3,13	3,68	3,18	2,25	1,49	2,50	4,12	5,11
ноем.	0,44	0,80	1,34	2,49	3,01	3,57	3,13	2,23	1,38	2,32	4,00	5,04
дек.	0,38	0,81	1,38	2,64	3,20	3,76	3,38	2,38	1,41	2,44	4,27	5,20
2010 ян.	0,28	0,71	1,25	2,48	3,06	3,66	3,38	2,42	1,28	2,25	4,15	5,23
февр.	0,30	0,54	1,02	2,29	2,88	3,49	3,19	2,46	0,98	2,01	3,99	5,08

Г25 Спот криви на доходност в еврозоната (проценти годишно; към края на периода)

Г26 Спот лихвени проценти и спрегове в еврозоната (дневни данни; лихвени проценти годишно; сред, пр.п.)

Източници: Изчисления на ЕЦБ, като основните данни са предоставени от *EuroMTS*, а рейтингите са предоставени от *Fitch Ratings*.

1) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

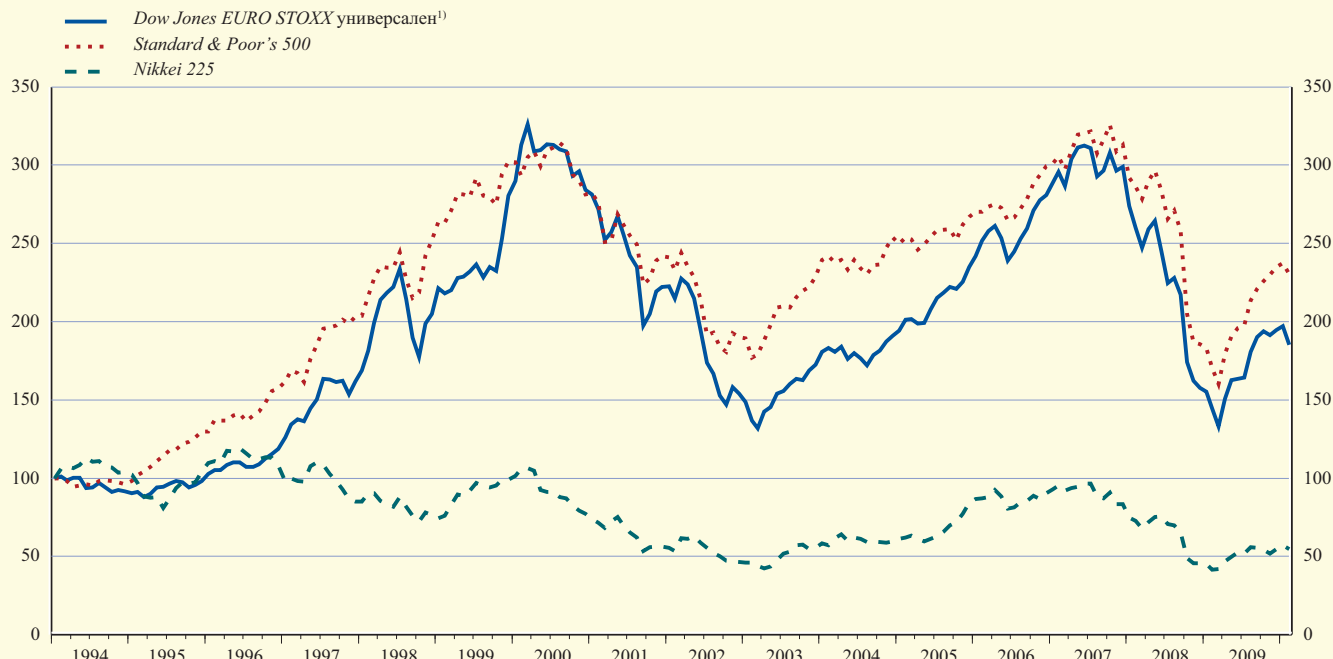
4.8 Индекси на фондовия пазар

(нива на индексите в пунктове; средни стойности за периода)

		Индекси Dow Jones EURO STOXX ¹⁾												САЩ	Япония
		Бенчмарк/ референтна стойност		Индекси на основни промишлени отрасли											
		Универ- сален индекс	50	Основни матери- али	Потребителски услуги	Потребителски стоки	Петрол и газ	Финанси	Промис- леност	Техно- логии	Кому- нални услуги	Телекому- никации	Здраве- опазване	Standard & Poor's 500	Nikkei 225
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2007		416,4	4 315,8	543,8	235,4	366,5	449,6	408,3	488,4	383,4	561,4	492,7	519,2	1 476,5	16 984,4
2008		313,7	3 319,5	480,4	169,3	290,7	380,9	265,0	350,9	282,5	502,0	431,5	411,5	1 220,7	12 151,6
2009		234,2	2 521,0	353,2	140,5	244,5	293,5	172,1	269,7	200,7	353,7	380,4	363,5	946,2	9 321,6
2008 4 тр. 2009 1 тр. 2 тр. 3 тр. 4 тр.		228,7	2 497,7	320,7	136,5	236,9	287,6	169,3	238,1	200,0	384,7	387,0	358,1	910,9	8 700,4
		200,2	2 166,4	293,6	131,6	207,9	272,5	126,3	223,0	175,7	340,6	367,2	345,7	810,1	7 968,8
		220,5	2 376,6	326,9	136,6	229,5	287,3	158,6	251,0	201,1	337,7	351,5	343,8	892,0	9 274,8
		247,2	2 660,6	369,0	142,0	257,1	296,8	192,7	286,0	211,3	361,1	386,0	365,1	994,2	10 117,3
		268,1	2 872,7	422,1	151,5	282,8	316,9	209,7	317,7	214,1	375,3	416,5	399,3	1 088,7	9 969,2
2009 февр. март апр. май юни юли авг. септ. окт. ноем. дек.		200,4	2 159,8	299,2	132,7	208,0	280,9	123,3	226,1	175,7	341,0	361,7	354,1	806,3	7 707,3
		184,6	1 993,9	272,5	125,3	194,9	256,9	111,8	206,8	163,5	304,2	355,2	319,1	757,1	7 772,8
		209,3	2 256,3	308,4	134,6	219,0	268,1	145,0	237,9	196,0	323,2	356,8	327,7	848,5	8 755,5
		225,7	2 426,7	331,6	140,1	233,8	296,0	164,5	259,8	203,1	346,3	348,0	346,7	901,7	9 257,7
		226,7	2 449,0	341,0	135,3	235,9	298,3	166,8	255,5	204,3	343,8	349,6	357,0	926,1	9 810,3
		228,0	2 462,1	337,9	134,8	243,7	288,6	170,6	256,8	198,8	334,7	364,8	352,9	934,1	9 678,3
		250,7	2 702,7	377,6	142,1	261,8	293,2	198,6	290,3	208,5	365,7	387,2	364,1	1 009,7	10 430,4
		264,0	2 827,9	393,3	149,5	266,5	308,7	210,2	312,5	227,2	384,4	407,0	378,8	1 044,6	10 302,9
		268,7	2 865,5	403,7	150,1	277,5	314,2	216,0	318,4	221,3	375,4	415,0	393,6	1 067,7	10 066,2
		265,4	2 843,8	415,4	149,5	280,0	315,3	208,7	313,6	209,9	369,8	414,5	391,5	1 088,1	9 641,0
		270,1	2 907,6	447,0	155,0	290,9	321,1	204,3	321,0	211,0	380,5	419,8	412,4	1 110,4	10 169,0
	2010 ян. февр.		273,5	2 922,7	449,4	158,9	295,7	329,8	204,6	331,6	223,1	384,1	407,4	425,5	1 123,6
		257,0	2 727,5	427,9	154,3	285,3	309,8	183,9	312,3	222,7	360,9	386,8	415,0	1 089,2	10 175,1

Г27 Dow Jones EURO STOXX универсален, Standard & Poor's 500 и Nikkei 225

(януари 1994 г. = 100; средни месечни стойности)

Източник: ЕЦБ.

1) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

ЦЕНИ, ПРОИЗВОДСТВО, ТЪРСЕНЕ И ПАЗАР НА ТРУДА

5.1 Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ), грузи цени и разходи (годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

1. Хармонизиран индекс на потребителските цени¹⁾

	Общо					Общо (с.и., процентно изменение спрямо предходния период)						Допълнителен показател: административно определяни цени ²⁾	
	Индекс 2005 г. = 100	Общо	Стоки	Услуги	Общо	Преработени храни	Непреработени храни	Неенергийни промишлени стоки	Електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода (сезонно неизгладени)	Услуги	Общ ХИПЦ без административно определяните цени	Административно определяни цени	
		Общо без непреработени храни и енергия											
% от всичко ³⁾	100,0	100,0	83,1	58,0	42,0	100,0	11,9	7,3	29,3	9,6	42,0	88,6	11,4
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2006	102,2	2,2	1,5	2,3	2,0	-	-	-	-	-	-	2,1	2,5
2007	104,4	2,1	2,0	1,9	2,5	-	-	-	-	-	-	2,1	2,3
2008	107,8	3,3	2,4	3,8	2,6	-	-	-	-	-	-	3,4	2,7
2009	108,1	0,3	1,3	-0,9	2,0	-	-	-	-	-	-	0,1	1,8
2008 4 тр.	108,2	2,3	2,2	2,1	2,6	-0,6	0,3	0,3	0,3	-8,7	0,5	2,2	3,0
2009 1 тр.	107,4	1,0	1,6	0,1	2,2	-0,3	-0,1	0,3	0,1	-4,9	0,4	0,7	3,0
2 тр.	108,3	0,2	1,5	-1,2	2,2	0,2	0,1	-0,9	0,1	0,7	0,4	-0,1	1,9
3 тр.	108,0	-0,4	1,2	-1,9	1,8	0,2	0,4	-0,9	0,0	0,8	0,4	-0,6	1,3
4 тр.	108,6	0,4	1,0	-0,4	1,7	0,2	0,1	0,0	0,0	0,3	0,4	0,4	1,0
2009 септ.	108,2	-0,3	1,1	-1,8	1,8	-0,1	0,0	0,1	0,0	-1,2	0,1	-0,5	1,2
окт.	108,4	-0,1	1,0	-1,4	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,2	-0,3	1,0
ноем.	108,5	0,5	1,0	-0,3	1,6	0,2	0,2	0,2	0,0	1,4	0,1	0,4	1,0
дек.	108,9	0,9	1,0	0,5	1,6	0,0	0,1	-0,1	0,1	-0,5	0,1	0,9	0,9
2010 ян. февр. ⁴⁾	108,1	1,0	0,9	0,7	1,4	0,2	-0,1	0,3	-0,1	2,1	0,0	1,1	0,4
		0,9											

	Стоки						Услуги					
	Храни (вкл. алкохолни напитки и цигари)			Промислени стоки			Мебели и домашно обзавеждане	Транспорт	Съобщения	Услуги в областта на развлеченията/отдых и свободно време	Други	
	Общо	Преработени храни	Непреработени храни	Общо	Неенергийни промишлени стоки	Електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода						
% от всичко ³⁾	19,2	11,9	7,3	38,9	29,3	9,6	10,2	6,0	6,6	3,3	14,8	7,1
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
2006	2,4	2,1	2,8	2,3	0,6	7,7	2,5	2,1	2,5	-3,3	2,3	2,3
2007	2,8	2,8	3,0	1,4	1,0	2,6	2,7	2,0	2,6	-1,9	2,9	3,2
2008	5,1	6,1	3,5	3,1	0,8	10,3	2,3	1,9	3,9	-2,2	3,2	2,5
2009	0,7	1,1	0,2	-1,7	0,6	-8,1	2,0	1,8	2,9	-1,0	2,1	2,1
2008 4 тр.	3,8	4,3	3,0	1,2	0,9	2,1	2,2	1,9	4,5	-2,0	3,3	2,2
2009 1 тр.	2,4	2,1	2,8	-1,1	0,7	-6,1	2,0	1,7	3,6	-1,7	2,7	2,1
2 тр.	1,0	1,1	0,8	-2,3	0,7	-10,7	2,1	1,8	3,1	-1,2	2,7	2,0
3 тр.	-0,1	0,6	-1,2	-2,8	0,5	-11,9	2,0	1,8	2,5	-0,6	1,8	2,1
4 тр.	-0,2	0,5	-1,5	-0,5	0,3	-3,2	1,9	1,7	2,5	-0,6	1,4	2,2
2009 авг.	-0,1	0,6	-1,2	-2,3	0,6	-10,2	2,0	1,8	2,5	-0,7	1,8	2,0
септ.	-0,2	0,5	-1,3	-2,6	0,5	-11,0	2,0	1,8	2,3	-0,3	1,7	2,1
окт.	-0,4	0,3	-1,6	-2,0	0,3	-8,5	1,9	1,6	2,6	-0,3	1,6	2,1
ноем.	-0,1	0,5	-1,3	-0,4	0,2	-2,4	1,9	1,7	2,4	-0,7	1,3	2,2
дек.	-0,2	0,7	-1,6	0,8	0,4	1,8	1,9	1,7	2,5	-0,8	1,2	2,2
2010 ян.	-0,1	0,6	-1,3	1,1	0,1	4,0	1,9	1,7	2,6	-0,9	1,0	1,6

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

1) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

2) Оценки на ЕЦБ, базирани на данни на Евростат; тази експериментална статистика може да даде само приблизителна представа за административно определяните цени, доколкото измененията им не могат да бъдат изцяло изолирани от други влияния. За обяснение на методологията, използвана за компилирането на този показател, виж <http://www.ecb.europa.eu/portal/page/portal/hicp/introduction>.

3) Претегляне, използвано през 2010 г.

4) Оценка, базирана на публикувани предварителни национални данни, които обикновено покриват 95% от еврозоната, както и на по-ранна информация за цените на енергията.

5.1 Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ), други цени и разходи (годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

2. Промисленост, строителство и цени на жилищна собственост

	Цени на производител с изключение на строителството										Строител- ство ¹⁾	Цени на жилищна собственост ²⁾
	Общо (индекс 2005 г. = 100)	Общо		Промисленост без строителството и енергетиката						Енергетика		
		Преработ- ваща про- мишленост	Общо	Междинни стоки	Инвестици- онни стоки	Потребителски стоки						
						Общо	Дълго- трайни	Недълго- трайни				
% от всичко ³⁾	100,0	100,0	83,0	75,8	30,1	21,9	23,7	2,7	21,0	24,2		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2006	105,1	5,1	3,5	2,7	4,6	1,6	1,5	1,5	1,4	13,5	4,6	6,5
2007	107,9	2,7	3,0	3,2	4,6	2,2	2,2	2,4	2,2	1,2	4,1	4,4
2008	114,4	6,1	4,8	3,4	3,9	2,1	3,9	2,8	4,1	14,1	3,8	1,8
2009	108,6	-5,1	-5,4	-2,8	-5,3	0,4	-2,0	1,2	-2,4	-11,5	.	.
2008 4 тр.	113,7	3,4	0,7	2,4	2,5	2,5	2,0	2,6	1,9	6,4	3,4	0,8 ⁴⁾
2009 1 тр.	109,8	-2,0	-4,3	-1,1	-2,7	1,8	-1,0	1,9	-1,4	-4,4	2,6	-
2 тр.	108,3	-5,7	-6,8	-3,0	-5,8	0,7	-2,0	1,5	-2,5	-13,4	-0,2	-2,5 ⁴⁾
3 тр.	108,0	-7,8	-7,3	-4,1	-7,5	-0,1	-2,6	1,0	-3,1	-18,0	-1,6	-
4 тр.	108,4	-4,6	-3,0	-3,1	-5,0	-0,6	-2,4	0,5	-2,8	-9,5	.	.
2009 авг.	108,3	-7,5	-7,0	-4,1	-7,5	-0,1	-2,5	1,1	-3,1	-16,8	-	-
септ.	108,0	-7,6	-6,9	-4,2	-7,4	-0,4	-2,7	0,8	-3,2	-17,4	-	-
окт.	108,3	-6,6	-5,2	-3,9	-6,5	-0,6	-2,8	0,5	-3,3	-14,3	-	-
ноем.	108,4	-4,4	-2,8	-3,0	-4,9	-0,6	-2,4	0,5	-2,8	-8,7	-	-
дек.	108,5	-2,9	-0,9	-2,3	-3,4	-0,6	-1,9	0,5	-2,3	-5,1	-	-
2010 ян.	109,2	-1,0	0,9	-1,0	-1,5	-0,6	-0,7	0,4	-0,8	-1,7	-	-

3. Цени на суровини и дефлатори на brutния вътрешен продукт¹⁾

	Цени на петрола ⁵⁾ (евро за барел)	Цени на неенергийните стоки						Дефлатори на БВП							Износ ⁸⁾	Внос ⁸⁾
		Претеглени с вноса ⁶⁾			Претеглени с използването ⁷⁾			Общо (сезонно изгладени; индекс 2000 г. = 100)	Общо	Вътрешно търсене						
		Общо	Храни	Нехрани- телни про- дукти	Общо	Храни	Нехрани- телни про- дукти			Общо	Частно потреб- ление	Правител- ствено потреб- ление	Брутно образу- ване на основен капитал			
% от всичко		100,0	35,0	65,0	100,0	45,0	55,0									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2006		52,9	27,5	5,8	37,6	24,4	5,9	38,1	113,8	1,9	2,4	2,2	2,0	2,9	2,6	3,8
2007		52,8	7,5	14,3	5,0	5,1	9,4	2,7	116,4	2,4	2,3	2,3	1,7	2,6	1,6	1,4
2008		65,9	2,1	18,5	-4,3	-1,7	9,7	-8,5	119,0	2,2	2,7	2,9	2,8	2,4	2,5	3,7
2009		44,6	-18,5	-8,9	-23,2	-18,1	-11,5	-22,8	120,3	1,1	-0,1	-0,1	1,9	-0,6	-2,8	-5,6
2008 4 тр.		43,5	-9,9	-7,2	-11,2	-14,5	-12,9	-15,8	120,1	2,4	1,6	2,0	2,2	1,8	2,2	0,2
2009 1 тр.		35,1	-29,2	-15,0	-36,0	-28,7	-17,7	-36,8	120,2	1,9	0,9	0,4	2,6	0,7	-1,7	-4,3
2 тр.		43,8	-24,5	-11,2	-31,0	-22,5	-10,0	-31,4	120,2	1,1	-0,3	-0,2	1,4	-0,7	-3,2	-6,7
3 тр.		48,1	-18,8	-12,7	-21,8	-18,9	-15,3	-21,5	120,4	1,0	-0,7	-0,7	2,2	-1,4	-3,9	-7,9
4 тр.		51,2	2,8	5,8	1,4	2,4	-0,9	4,9	120,5	0,4	-0,1	0,3	1,3	-1,0	-2,4	-3,4
2009 септ.		46,9	-17,1	-11,6	-19,6	-17,5	-15,4	-18,9	-	-	-	-	-	-	-	-
окт.		49,8	-7,3	-1,2	-10,1	-9,3	-10,3	-8,6	-	-	-	-	-	-	-	-
ноем.		52,1	-0,9	3,0	-2,8	-1,0	-2,9	0,5	-	-	-	-	-	-	-	-
дек.		51,6	19,0	16,2	20,5	19,7	11,0	27,1	-	-	-	-	-	-	-	-
2010 ян.		54,0	27,0	8,5	38,7	25,6	7,7	42,9	-	-	-	-	-	-	-	-
февр.		54,5	28,8	14,6	38,0	27,5	12,3	42,1	-	-	-	-	-	-	-	-

Източници: Евростат, изчисления на ЕЦБ, базирани на данни от Евростат (колона 7 в таблица 2, раздел 5.1 и колони 8–15 в таблица 3, раздел 5.1), изчисления на ЕЦБ, базирани на данни от Thomson Financial Datastream (колона 1 в таблица 3, раздел 5.1), и изчисления на ЕЦБ (колона 12 в таблица 2, раздел 5.1 и колони 2–7 в таблица 3, раздел 5.1).

1) Цени на производствени фактори на жилищни сгради.

2) Експериментални данни, базирани на нехармонизирани национални източници (за повече подробности виж <http://www.ecb.europa.eu/stats/intro/html>).

3) През 2005 г.

4) Тримесечните данни за второто и четвъртото тримесечие се отнасят за полугодишните средни показатели за първата и съответно втората половина на годината. Тъй като някои национални данни се предоставят само годишно, полугодишните оценки се извличат частично от годишните резултати, ето защо точността на полугодишните данни е по-ниска от тази на годишните.

5) Петрол Брент (за доставка месец напред).

6) Отнася се за цените, изразени в евро. Претеглени в съответствие със структурата на вноса на еврозоната през периода 2004–2006 г.

7) Отнася се за цените, изразени в евро. Претеглени чрез вътрешното търсене в еврозоната (местно производство плюс внос минус износ) през периода 2004–2006 г. Експериментални данни (за повече подробности виж <http://www.ecb.europa.eu/stats/intro/html>).

8) Дефлаторите за износа и вноса се отнасят за стоки и услуги и включват презграничната търговия в рамките на еврозоната.

5.1 Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ), други цени и разходи (годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

4. Разходи за труд на единица продукция, компенсация на наети лица и производителност на труда (сезонно изгладени данни)

	Общо (индекс 2000 г. = 100)	Общо	По икономически дейности					
			Селско стопанство, лов, горско стопанство и риболов	Преработваща промишленост, добивна промишленост и производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	Строителство	Търговия, ремонтни дейности, хотелиерство и ресторантьор- ство, транспорт и съобщения	Финансови услуги, операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги	Публична администрация, образование, здравеопазване и други услуги
	1	2	3	4	5	6	7	8
Разходи за труд на единица продукция ¹⁾								
2005	109,0	1,2	8,6	-0,6	3,2	0,7	2,1	2,1
2006	110,0	1,0	1,4	-0,5	3,4	0,7	2,2	2,0
2007	111,7	1,5	2,5	0,8	4,2	0,6	2,3	1,7
2008	115,4	3,3	-0,1	3,6	2,8	3,3	3,1	3,1
2008 3 тр.	115,8	3,6	-1,0	4,1	3,1	4,5	3,6	2,5
4 тр.	118,2	4,8	-0,7	9,9	2,7	5,4	2,4	3,2
2009 1 тр.	120,3	6,0	0,6	16,6	2,4	7,0	0,5	3,6
2 тр.	120,4	4,9	1,4	15,0	0,8	5,8	1,2	2,2
3 тр.	119,9	3,6	0,0	9,3	-0,4	3,7	0,3	3,6
Компенсации на наети лица								
2005	112,3	2,0	2,6	1,9	2,2	1,9	2,3	1,9
2006	114,9	2,3	3,2	3,4	3,5	1,7	2,3	1,7
2007	117,8	2,5	4,1	2,8	2,7	2,1	2,5	2,5
2008	121,6	3,2	3,3	3,1	4,5	2,7	2,5	3,7
2008 3 тр.	122,1	3,6	3,5	3,2	5,0	3,9	3,0	3,5
4 тр.	122,8	3,0	3,0	2,9	4,4	2,9	2,0	3,5
2009 1 тр.	122,7	1,9	3,2	0,3	3,4	2,2	0,7	3,2
2 тр.	123,2	1,6	3,6	0,0	3,8	1,9	1,9	1,9
3 тр.	123,9	1,4	2,8	0,3	3,1	0,6	1,4	2,9
Производителност на труда ²⁾								
2005	103,1	0,7	-5,5	2,5	-1,0	1,2	0,2	-0,2
2006	104,5	1,3	1,8	4,0	0,1	1,0	0,1	-0,4
2007	105,5	1,0	1,5	2,0	-1,5	1,5	0,3	0,7
2008	105,4	-0,1	3,3	-0,5	1,6	-0,5	-0,6	0,6
2008 3 тр.	105,5	-0,1	4,6	-0,9	1,9	-0,6	-0,6	1,0
4 тр.	103,9	-1,7	3,7	-6,4	1,6	-2,4	-0,4	0,3
2009 1 тр.	102,0	-3,8	2,5	-14,0	1,0	-4,4	0,3	-0,4
2 тр.	102,4	-3,1	2,2	-13,0	2,9	-3,6	0,8	-0,3
3 тр.	103,3	-2,1	2,8	-8,2	3,4	-3,0	1,0	-0,7

5. Почасови разходи за труд³⁾

	Общо (сезонно изгладени; индекс 2008 г. = 100)	Общо	По компоненти		За избрани икономически дейности			Допълнителен показател: показател за договорени работни заплати ⁴⁾
			Фонд работна заплата	Социални вноски на работодателя	Добивна промишленост, преработваща промишленост и производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	Строителство	Услуги	
% от всичко ⁵⁾	100,0	100,0	75,2	24,8	32,4	9,0	58,6	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2006	94,3	2,3	2,3	2,2	3,4	1,4	1,8	2,3
2007	96,6	2,5	2,8	1,5	2,2	2,7	2,6	2,1
2008	99,9	3,4	3,5	3,3	3,8	4,2	3,1	3,2
2009	.	.	.	.	.	.	.	2,6
2008 4 тр.	101,7	4,4	4,3	4,9	6,2	5,1	3,3	3,6
2009 1 тр.	102,3	3,8	3,7	4,5	6,2	3,4	2,6	3,2
2 тр.	103,3	4,3	4,2	4,6	6,1	3,8	3,5	2,8
3 тр.	103,8	3,2	3,1	3,6	5,4	2,9	2,0	2,3
4 тр.	.	.	.	.	.	.	.	2,1

Източник: Евростат, изчисления на ЕЦБ, базирани на данни от Евростат (таблица 4 в раздел 5.1 и колона 7 в таблица 5, раздел 5.1) и изчисления на ЕЦБ (колона 8 в таблица 5, раздел 5.1).

1) Компенсациите (по текущи цени) на наети лица, разделени на добавената стойност (обеми) за наети лица.

2) Добавената стойност (обеми) за наети лица.

3) Почасовите разходи за труд на единица продукция за цялата икономика не включват земеделието, публичната администрация, образованието, здравеопазването и услугите, които не са класифицирани другаде. Поради разлики в обхвата оценките за компонентите могат да не съответстват на общите.

4) Експериментални данни (за повече подробности виж <http://www.ecb.int/stats/intro/html/experiment.en.html>).

5) През 2008 г.

5.2 Производство и търсене

1. Компоненти на БВП и на разходите

	БВП								
	Общо	Вътрешно търсене					Външнотърговски баланс ¹⁾		
		Общо	Частно потребление	Правителствено потребление	Брутно образуване на основен капитал	Изменение на запасите ²⁾	Общо	Износ ¹⁾	Внос ¹⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Текущи цени (млрд. евро; сезонно изгладени)									
2006	8 557,5	8 460,3	4 869,8	1 733,4	1 832,3	24,8	97,2	3 451,5	3 354,3
2007	9 005,5	8 864,3	5 062,1	1 803,6	1 970,4	28,2	141,2	3 732,9	3 591,7
2008	9 259,0	9 161,6	5 228,6	1 892,4	2 003,7	36,9	97,4	3 859,5	3 762,1
2009	8 985,1	8 860,3	5 173,2	1 971,5	1 773,8	-58,3	124,8	3 257,8	3 133,1
2008 4 тр.	2 295,3	2 275,2	1 304,4	480,3	481,9	8,6	20,1	905,4	885,3
2009 1 тр.	2 239,9	2 222,8	1 287,2	486,9	453,9	-5,1	17,1	808,8	791,7
2 тр.	2 238,0	2 207,0	1 291,8	491,7	444,6	-21,1	31,0	793,1	762,1
3 тр.	2 251,6	2 216,9	1 293,3	497,6	439,5	-13,5	34,7	818,1	783,4
4 тр.	2 255,6	2 213,6	1 301,0	495,4	435,8	-18,5	42,0	837,9	795,9
Процент от БВП									
2009	100,0	98,6	57,6	21,9	19,7	-0,6	1,4	-	-
Верижно свързани обеми (цени от предходната година; сезонно изгладени ³⁾)									
Процентно изменение по тримесечия									
2008 4 тр.	-1,9	-0,9	-0,6	0,6	-4,1	-	-	-7,3	-4,9
2009 1 тр.	-2,5	-2,2	-0,5	0,6	-5,4	-	-	-8,3	-7,6
2 тр.	-0,1	-0,8	0,1	0,6	-1,7	-	-	-1,1	-2,9
3 тр.	0,4	0,4	-0,2	0,8	-0,9	-	-	2,9	2,8
4 тр.	0,1	-0,2	0,0	-0,1	-0,8	-	-	1,7	0,9
Годишно процентно изменение									
2006	3,0	2,9	2,0	2,1	5,4	-	-	8,5	8,5
2007	2,8	2,4	1,6	2,3	4,8	-	-	6,3	5,5
2008	0,6	0,7	0,4	2,1	-0,4	-	-	1,0	1,0
2009	-4,1	-3,4	-1,1	2,2	-11,1	-	-	-13,4	-12,0
2008 4 тр.	-1,8	-0,5	-0,7	2,3	-5,9	-	-	-7,0	-4,0
2009 1 тр.	-5,1	-3,5	-1,4	2,4	-11,6	-	-	-16,4	-13,1
2 тр.	-4,9	-3,7	-1,0	2,2	-11,9	-	-	-17,0	-14,7
3 тр.	-4,1	-3,5	-1,1	2,5	-11,6	-	-	-13,5	-12,3
4 тр.	-2,1	-2,8	-0,6	1,8	-8,7	-	-	-5,2	-6,9
Принос за процентното изменение на БВП по тримесечия; процентни пунктове									
2008 4 тр.	-1,9	-0,8	-0,3	0,1	-0,9	0,2	-1,1	-	-
2009 1 тр.	-2,5	-2,2	-0,3	0,1	-1,1	-0,9	-0,3	-	-
2 тр.	-0,1	-0,8	0,0	0,1	-0,4	-0,6	0,7	-	-
3 тр.	0,4	0,4	-0,1	0,2	-0,2	0,5	0,0	-	-
4 тр.	0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2	0,0	0,3	-	-
Принос за годишното процентно изменение на БВП; процентни пунктове									
2006	3,0	2,8	1,2	0,4	1,1	0,1	0,1	-	-
2007	2,8	2,4	0,9	0,5	1,0	0,0	0,4	-	-
2008	0,6	0,7	0,2	0,4	-0,1	0,1	0,0	-	-
2009	-4,1	-3,3	-0,6	0,4	-2,4	-0,8	-0,7	-	-
2008 4 тр.	-1,8	-0,5	-0,4	0,5	-1,3	0,7	-1,3	-	-
2009 1 тр.	-5,1	-3,5	-0,8	0,5	-2,5	-0,6	-1,6	-	-
2 тр.	-4,9	-3,6	-0,6	0,5	-2,6	-1,0	-1,2	-	-
3 тр.	-4,1	-3,4	-0,6	0,5	-2,5	-0,8	-0,7	-	-
4 тр.	-2,1	-2,8	-0,3	0,4	-1,8	-1,0	0,7	-	-

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

- 1) Износът и вносът обхващат стоки и услуги и включват презграничната търговия в рамките на еврозоната. Те не са изцяло съпоставими със: раздел 3.1; таблица 1 в раздел 7.1; таблица 3 в раздел 7.2; или таблица 1 или 3 в раздел 7.5.
- 2) Включително придобитите минус осребрените ценности.
- 3) Годишните данни не са календарно изгладени.

5.2 Производство и търсене

2. Добавена стойност по икономически дейности

	Брутна добавена стойност (базисни цени)							Данъци, намалени със субсидиите за продукти
	Общо	Селско стопанство, лов, горско стопанство и риболов	Добивна промишленост, преработвателна промишленост и производство и разпределение на електрическа и топлинна енер- гия, газообразни горива и вода	Строителство	Търговия, ремонтни дейности, хотелиерство и ресторантьор- ство, транспорт и съобщения	Финансово посредничество, операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги	Публична администрация, образование, здравеопазване и други услуги	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Текущи цени (млрд. евро; сезонно изгладени)								
2006	7 643,6	140,7	1 564,5	477,3	1 594,0	2 136,0	1 731,1	913,9
2007	8 046,5	150,9	1 640,2	510,2	1 669,1	2 273,1	1 803,0	959,0
2008	8 313,0	146,0	1 660,5	534,0	1 723,3	2 367,0	1 882,2	946,0
2009	8 089,2	132,0	1 438,2	514,7	1 671,9	2 372,2	1 960,2	895,9
2008 4 тр.	2 064,6	34,8	396,3	132,1	427,8	595,3	478,3	230,7
2009 1 тр.	2 015,7	34,3	359,8	130,2	416,7	590,0	484,6	224,2
2 тр.	2 014,9	33,2	353,9	128,9	417,2	592,5	489,2	223,1
3 тр.	2 027,6	32,1	361,0	128,2	419,3	594,2	492,8	224,0
4 тр.	2 031,0	32,5	363,4	127,3	418,7	595,6	493,6	224,6
Процент от добавената стойност								
2009	100,0	1,6	17,8	6,4	20,7	29,3	24,2	-
Верижно свързани обеми (цени от предходната година; сезонно изгладени ¹⁾)								
Процентно изменение по тримесечия								
2008 4 тр.	-1,9	0,5	-6,4	-1,9	-2,0	-0,6	0,3	-1,9
2009 1 тр.	-2,5	-0,6	-8,4	-1,0	-2,9	-0,7	-0,2	-2,3
2 тр.	-0,2	-0,3	-1,5	-0,7	-0,2	0,0	0,7	0,4
3 тр.	0,4	0,5	2,3	-1,0	0,2	-0,2	0,2	0,9
4 тр.	0,1	1,2	0,3	-1,1	-0,1	0,0	0,4	0,6
Годишно процентно изменение								
2006	2,9	0,0	3,6	2,8	2,7	4,1	1,4	3,3
2007	3,0	0,0	2,3	2,2	3,5	4,3	2,0	0,9
2008	0,9	1,9	-0,6	-0,6	0,8	1,7	1,6	-1,2
2009	-4,2	-0,3	-13,9	-4,8	-4,7	-1,3	1,1	-3,1
2008 4 тр.	-1,8	2,5	-7,6	-3,6	-2,1	0,2	1,5	-2,4
2009 1 тр.	-5,0	0,1	-16,7	-6,1	-5,7	-1,1	1,1	-5,2
2 тр.	-5,0	0,0	-17,1	-4,8	-5,4	-1,4	1,3	-3,8
3 тр.	-4,2	0,1	-13,6	-4,4	-4,8	-1,6	1,0	-2,9
4 тр.	-2,3	0,8	-7,5	-3,7	-3,0	-1,0	1,1	-0,5
Принос за процентното изменение на БВП по тримесечия; процентни пунктове								
2008 4 тр.	-1,9	0,0	-1,3	-0,1	-0,4	-0,2	0,1	-
2009 1 тр.	-2,5	0,0	-1,6	-0,1	-0,6	-0,2	0,0	-
2 тр.	-0,2	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,2	-
3 тр.	0,4	0,0	0,4	-0,1	0,0	-0,1	0,0	-
4 тр.	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,1	-
Принос за годишното процентно изменение на БВП; процентни пунктове								
2006	2,9	0,0	0,7	0,2	0,6	1,1	0,3	-
2007	3,0	0,0	0,5	0,1	0,7	1,2	0,4	-
2008	0,9	0,0	-0,1	0,0	0,2	0,5	0,4	-
2009	-4,2	0,0	-2,8	-0,3	-1,0	-0,4	0,3	-
2008 4 тр.	-1,8	0,0	-1,6	-0,2	-0,4	0,1	0,3	-
2009 1 тр.	-5,0	0,0	-3,4	-0,4	-1,2	-0,3	0,2	-
2 тр.	-5,0	0,0	-3,5	-0,3	-1,1	-0,4	0,3	-
3 тр.	-4,2	0,0	-2,7	-0,3	-1,0	-0,4	0,2	-
4 тр.	-2,3	0,0	-1,4	-0,2	-0,6	-0,3	0,3	-

Източници: Евростат и изчисления на ЕЦБ.

1) Годишните данни не са календарно изгладени.

5.2 Производство и търсене (годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

3. Промислено производство

		Общо	Промисленост без строителство									Строителство	
			Общо (сезонно изгладени; индекс 2005 г. = 100)	Общо	Промисленост без строителството и производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода					Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода			
					Преработваща промишленост	Общо	Междинни стоки	Инвестиционни стоки	Потребителски стоки				
									Общо		Дълготрайни		Недълготрайни
% от всичко ¹⁾		100,0	78,0	78,0	69,4	68,8	28,2	22,1	18,5	2,6	15,9	9,1	22,0
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007		3,2	108,2	3,7	4,2	4,3	3,7	6,7	2,3	1,4	2,5	-0,9	1,2
2008		-2,3	106,3	-1,7	-1,8	-1,9	-3,3	-0,1	-2,0	-5,7	-1,4	0,3	-4,4
2009		-13,8	90,5	-15,0	-15,9	-16,4	-19,3	-21,0	-4,9	-17,4	-3,0	-5,9	-8,3
2009	1 тр.	-16,9	90,5	-18,4	-20,2	-20,6	-25,3	-23,9	-7,4	-19,8	-5,5	-4,3	-9,9
	2 тр.	-16,7	89,2	-18,6	-19,4	-19,9	-24,3	-24,2	-5,9	-21,2	-3,3	-8,9	-7,4
	3 тр.	-13,8	91,0	-14,5	-15,3	-15,8	-18,4	-21,1	-4,0	-18,3	-1,9	-6,3	-9,2
	4 тр.	-7,7	91,2	-7,7	-8,1	-8,6	-6,9	-14,5	-2,3	-9,7	-1,2	-4,7	-6,6
2009	юли	-15,0	90,2	-15,8	-16,8	-17,7	-20,3	-23,4	-4,0	-20,4	-1,4	-5,5	-9,8
	авг.	-14,6	91,2	-15,1	-16,1	-16,1	-19,4	-22,0	-5,4	-19,6	-3,8	-6,1	-10,5
	септ.	-11,9	91,5	-12,7	-13,1	-13,7	-15,8	-18,2	-2,8	-15,5	-0,8	-7,3	-7,7
	окт.	-10,5	90,8	-11,0	-11,7	-12,3	-12,3	-17,2	-4,5	-14,1	-2,8	-5,3	-7,2
	ноем.	-7,3	92,1	-6,8	-7,0	-7,4	-5,9	-12,9	-1,8	-8,0	-0,8	-5,7	-7,8
	дек.	-4,8	90,6	-4,8	-5,1	-5,5	-0,6	-13,2	-0,4	-6,1	0,4	-3,3	-4,5
Месечно процентно изменение (сезонно изгладено)													
2009	юли	-0,2	-	0,1	0,2	-0,2	0,7	-1,2	0,4	1,1	0,3	0,7	-1,5
	авг.	0,6	-	1,1	1,3	1,1	0,5	1,5	-0,3	6,1	-1,0	0,1	0,0
	септ.	0,5	-	0,3	0,5	0,0	0,5	1,6	0,3	-4,9	0,9	-1,6	-0,7
	окт.	-0,6	-	-0,7	-0,8	-0,4	0,7	-0,7	-1,3	-0,7	-1,3	1,2	-0,5
	ноем.	1,0	-	1,4	1,7	1,2	1,7	1,5	1,1	2,4	0,8	-2,6	-0,8
	дек.	-1,6	-	-1,6	-2,3	-0,8	-2,6	-1,4	0,7	0,9	0,7	2,1	0,3

4. Нови промишлени поръчки и оборот, продажби на дребно и регистрации на пътнически превозни средства

	Нови промишлени поръчки		Промислен оборот		Продажби на дребно							Нови регистрации на пътнически превозни средства	
	Преработваща промишленост ²⁾ (текущи цени)		Преработваща промишленост (текущи цени)		Текущи цени	Постоянни цени						Общо (с.и.; в хиляди) ³⁾	Общо
	Общо (сезонно изгладени; индекс 2005 г. = 100)	Общо	Общо (сезонно изгладени; индекс 2005 г. = 100)	Общо		Общо (сезонно изгладени; индекс 2005 г. = 100)	Общо	Храни-телни продукти, напитки и тютюневи изделия	Нехранителни продукти				
									Текстил, облекло и обувки	Стоки и услуги за домакин-ството			
% от всичко ¹⁾	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	42,9	57,1	9,9	13,9		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2007	120,0	8,7	115,0	6,5	2,6	104,3	1,8	0,0	3,1	4,0	3,1	968	-0,6
2008	113,4	-5,2	116,9	1,9	1,7	103,4	-0,8	-1,8	-0,1	-1,7	-1,9	896	-7,0
2009	87,7	-22,9	95,6	-18,4	-2,6	101,7	-1,8	-1,8	-1,7	-1,2	-3,6	923	2,8
2009 1 тр.	83,1	-31,8	95,0	-21,6	-2,9	101,9	-2,8	-3,6	-2,2	-0,7	-6,3	831	-12,6
2 тр.	84,6	-30,6	94,1	-23,2	-2,9	101,7	-2,0	-1,5	-2,2	-2,1	-5,3	932	-0,3
3 тр.	91,0	-21,5	96,1	-18,8	-3,2	101,5	-1,8	-1,4	-2,2	-2,8	-2,9	958	9,6
4 тр.	92,0	-2,9	97,4	-9,1	-1,5	101,6	-0,7	-0,8	-0,6	0,5	-0,4	969	20,5
2009 авг.	90,4	-23,4	97,0	-18,8	-3,2	101,6	-1,7	-0,9	-2,4	-4,0	-2,7	929	14,5
септ.	92,4	-16,4	96,3	-17,0	-3,8	101,2	-2,5	-1,8	-3,0	-4,9	-2,8	970	9,6
окт.	90,2	-14,5	96,7	-16,4	-1,6	101,7	-0,4	-1,1	-0,1	2,5	-0,4	979	10,8
ноем.	92,8	-0,5	98,1	-6,5	-2,5	101,3	-1,6	-1,5	-1,5	-3,5	-1,3	972	34,0
дек.	93,0	9,2	97,5	-3,0	-0,7	101,8	-0,1	0,1	-0,2	1,9	0,3	957	19,5
2010 ян.					-0,3	101,3	-1,0	0,2	-1,5			875	8,3
	Месечно процентно изменение (сезонно изгладено)												
2009 септ.	-	2,2	-	-0,8	-0,4	-	-0,4	-0,6	-0,2	0,3	0,0	-	4,4
окт.	-	-2,3	-	0,4	0,5	-	0,5	0,0	0,7	2,2	0,7	-	1,0
ноем.	-	2,8	-	1,5	-0,4	-	-0,4	0,0	-0,6	-2,6	-0,4	-	-0,8
дек.	-	0,2	-	-0,6	0,7	-	0,5	0,4	0,5	2,0	0,9	-	-1,6
2010 ян.	-		-		0,1	-	-0,5	-0,1	-0,6			-	-8,5

Източници: Евростат, с изключение на колонии 12 и 13 в таблица 4, раздел 5.2. (които съдържат изчисления на ЕЦБ въз основа на данни на ACEA).

1) През 2005 г.

2) Включва предимно преработвателни отрасли, работещи главно с поръчки, които представляват 61.2% от преработващата промишленост през 2005 г.

3) Годишните и тримесечните данни са средни от месечните данни за периода.

5.2 Производство и търсене (баланс на оценките¹⁾, ако не е посочено друго; сезонно изгладени)

5. Проучване на бизнеса и потребителите

	Показател за икономическите нагласи ²⁾ (дългосрочен среден = 100)	Преработваща промишленост				Показател за потребителското доверие					
		Показател за доверието на промишлеността				Натовареност на мощностите ³⁾ (в проценти)	Общо ⁴⁾	Оценка за финансовата ситуация през следващите 12 месеца	Оценка за икономическата ситуация през следващите 12 месеца	Безработица през следващите 12 месеца	Спестявания през следващите 12 месеца
		Общо ⁴⁾	Регистър на поръчките	Наличност на готова продукция	Очаквания за производството						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2006	107,2	2	0	6	13	83,2	-9	-3	-9	15	-9
2007	109,2	5	5	5	13	84,2	-5	-2	-4	5	-8
2008	93,5	-9	-15	11	-2	81,8	-18	-10	-25	24	-14
2009	80,8	-28	-56	14	-15	71,0	-25	-7	-26	56	-10
2008 4 тр.	80,0	-25	-36	18	-22	78,0	-27	-11	-34	49	-14
2009 1 тр.	71,5	-36	-56	20	-31	72,4	-33	-11	-41	64	-14
2 тр.	75,6	-33	-62	18	-20	69,9	-28	-9	-34	59	-11
3 тр.	84,1	-26	-58	12	-9	70,3	-21	-5	-20	51	-9
4 тр.	91,9	-19	-50	7	1	71,5	-17	-3	-11	48	-7
2009 септ.	86,7	-24	-56	10	-7	-	-19	-4	-15	48	-10
окт.	89,6	-21	-53	8	-2	71,0	-18	-3	-12	48	-8
ноем.	91,9	-19	-51	7	2	-	-17	-3	-10	50	-7
дек.	94,1	-16	-47	5	3	-	-16	-3	-10	46	-5
2010 ян.	96,0	-14	-44	3	5	72,0	-16	-3	-9	46	-6
февр.	95,9	-13	-42	4	7	-	-17	-4	-12	47	-7

	Показател за доверието на строителството			Показател за доверието на търговията на дребно				Показател за доверието на услугите			
	Общо ⁴⁾	Регистър на поръчките	Очаквания за заетостта	Общо ⁴⁾	Настояща бизнес ситуация	Обем на наличностите	Очаквана бизнес ситуация	Общо ⁴⁾	Бизнес климат	Търсене през последните месеци	Търсене за предстоящите месеци
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2006	1	-4	6	1	3	14	13	18	13	18	24
2007	0	-7	7	1	5	15	13	20	16	19	24
2008	-13	-20	-6	-7	-6	17	2	2	-5	4	7
2009	-31	-40	-22	-15	-21	11	-15	-16	-22	-16	-9
2008 4 тр.	-23	-31	-16	-15	-16	17	-13	-12	-20	-9	-6
2009 1 тр.	-31	-36	-26	-19	-21	15	-20	-24	-33	-21	-18
2 тр.	-33	-42	-24	-17	-23	9	-19	-22	-29	-23	-15
3 тр.	-31	-41	-22	-14	-19	10	-13	-12	-18	-13	-5
4 тр.	-28	-40	-16	-12	-19	10	-7	-4	-8	-8	3
2009 септ.	-30	-42	-19	-15	-21	11	-14	-9	-15	-10	-2
окт.	-29	-42	-16	-15	-24	10	-12	-7	-10	-10	0
ноем.	-26	-39	-14	-11	-19	10	-4	-4	-7	-8	4
дек.	-28	-40	-17	-10	-15	9	-6	-3	-7	-6	5
2010 ян.	-29	-38	-20	-5	-6	8	-2	-1	-6	-2	5
февр.	-29	-39	-19	-9	-12	9	-5	1	-2	-2	7

Източник: Европейска комисия (главна дирекция „Икономически и финансови въпроси“).

1) Процентната разлика между респондентите, дали съответно положителен или отрицателен отговор.

2) Показателят за икономическите нагласи се състои от показателите за доверието на промишлеността, услугите, потребителите, строителството и търговията на дребно; показателят за доверието на промишлеността е с тегло 40%, показателят за доверието на услугите има тегло 30%, показателят за доверието на потребителите – 20%, и останалите два показателя са с тегло от по 5% всеки. Стойности на показателя за икономическите нагласи над/под 100 показват над/под средно ниво на икономически нагласи, изчислени за периода от 1990 до 2008 г.

3) Данните се събират всяка година през януари, април, юли и октомври. Тримесечните данни са средни за две последователни проучвания. Годишните данни се извличат от тримесечните средни величини.

4) Показателите за доверието се изчисляват като проста средна от посочените компоненти; оценките на наличностите (колони 4 и 17) и безработицата (колона 10) се използват с обратни знаци при изчисляване на показателите за доверието.

5.3 Пазар на труда¹⁾ (годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

1. Заетост

	Цялата икономика		По вид заетост			По икономическа активност				
	Млн. души (сезонно изгладени данни)		Наети лица	Самооси- гуяващи се лица	Селско стопанство, лов, горско стопанство, риболов	Добивна промишленост, преработваща промишленост и производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и вода	Строи- телство	Търговия, ремонтни дейности, хотелиерство и ресторантьор- ство, транспорт и съобщения	Финансово посредни- чество, операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги	Публична администрация, образование, здравеопазване и други услуги
% от всичко ²⁾	100,0	100,0	85,2	14,8	3,9	17,1	7,5	25,6	16,0	29,9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2005	141,875	1,0	1,0	0,4	-0,7	-1,1	2,7	0,7	2,5	1,5
2006	144,168	1,6	1,8	0,8	-1,8	-0,3	2,7	1,6	4,0	1,8
2007	146,728	1,8	1,9	0,8	-1,5	0,3	3,8	2,0	4,0	1,2
2008	147,816	0,7	0,9	-0,3	-1,4	-0,1	-2,2	1,3	2,3	1,0
2008 3 тр.	147,796	0,5	0,8	-0,9	-1,7	-0,1	-2,7	0,9	2,0	0,8
4 тр.	147,261	0,0	0,1	-0,8	-1,1	-1,2	-5,0	0,4	0,7	1,3
2009 1 тр.	146,200	-1,2	-1,0	-2,3	-2,3	-3,0	-7,2	-1,2	-1,2	1,6
2 тр.	145,496	-1,8	-1,7	-2,2	-2,3	-4,7	-7,5	-1,8	-2,1	1,7
3 тр.	144,759	-2,1	-2,0	-2,4	-2,7	-6,1	-7,8	-1,8	-2,5	1,7
Тримесечно процентно изменение (сезонно изгладено)										
2008 3 тр.	-0,348	-0,2	-0,2	-0,6	-0,6	-0,5	-1,9	-0,1	0,0	0,2
4 тр.	-0,535	-0,4	-0,3	-0,5	0,1	-1,1	-2,2	-0,4	-0,5	0,6
2009 1 тр.	-1,061	-0,7	-0,7	-0,9	-0,8	-1,5	-2,3	-0,8	-0,9	0,2
2 тр.	-0,704	-0,5	-0,5	-0,5	-0,9	-1,8	-1,4	-0,4	-0,7	0,6
3 тр.	-0,737	-0,5	-0,5	-0,7	-1,1	-1,7	-2,0	-0,2	-0,5	0,3

2. Безработица

(сезонно изгладени данни)

	Общо		По възраст ³⁾				По пол ⁴⁾			
	Млн. души	% от работната сила	Възрастни		Младежи		Мъже		Жени	
			Млн. души	% от работната сила	Млн. души	% от работната сила	Млн. души	% от работната сила	Млн. души	% от работната сила
% от всичко ²⁾	100,0		78,2		21,8		53,7		46,3	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2006	12,877	8,3	10,053	7,3	2,824	16,4	6,388	7,5	6,489	9,4
2007	11,672	7,5	9,123	6,6	2,549	14,9	5,736	6,7	5,936	8,5
2008	11,889	7,6	9,264	6,6	2,625	15,4	5,996	6,9	5,893	8,3
2009	14,853	9,4	11,621	8,2	3,232	19,4	7,986	9,2	6,868	9,6
2008 4 тр.	12,668	8,0	9,856	7,0	2,812	16,6	6,549	7,6	6,119	8,6
2009 1 тр.	13,901	8,8	10,803	7,7	3,098	18,4	7,374	8,5	6,528	9,2
2 тр.	14,723	9,3	11,491	8,1	3,232	19,3	7,917	9,1	6,806	9,5
3 тр.	15,210	9,6	11,937	8,4	3,273	19,8	8,208	9,5	7,001	9,8
4 тр.	15,579	9,9	12,252	8,7	3,326	20,2	8,443	9,8	7,135	10,0
2009 авг.	15,181	9,6	11,915	8,4	3,267	19,8	8,178	9,5	7,003	9,8
септ.	15,400	9,8	12,094	8,6	3,306	20,0	8,341	9,7	7,059	9,9
окт.	15,515	9,8	12,183	8,6	3,332	20,2	8,394	9,7	7,121	9,9
ноем.	15,575	9,9	12,251	8,7	3,324	20,2	8,453	9,8	7,122	10,0
дек.	15,645	9,9	12,323	8,7	3,322	20,2	8,482	9,8	7,163	10,0
2010 ян.	15,683	9,9	12,372	8,7	3,310	20,2	8,527	9,9	7,155	10,0

Източник: Евростат.

- 1) Данните за заетостта се отнасят за лица и се основават на ЕСС'95. Данните за безработицата се отнасят за лица и са в съответствие с препоръките на МОТ.
- 2) През 2009 г.
- 3) Възрастни: на и над 25 години; младежи: до 24 години вкл.; равнищата са изразени като процент от работната сила за съответната възрастова група.
- 4) Равнищата са изразени като процент от работната сила за съответния пол.

ДЪРЖАВНИ ФИНАНСИ

6.1 Приходи, разходи и дефицит/излишък¹⁾ (процент от БВП)

1. Еврозона – приходи

	Общо	Текущи приходи									Капиталови приходи	Допълнителен показател: данъчно бреме ²⁾		
		Преки данъци			Косвени данъци	Социално-осигурителни вноски			Продажби					
			Домакинства	Предприятия		Получени от институции от ЕС	Работодатели	Наети лица						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	46,5	46,2	12,6	9,6	3,0	13,9	0,6	15,8	8,2	4,8	2,2	0,3	0,3	42,6
2001	45,7	45,4	12,2	9,4	2,7	13,5	0,5	15,6	8,2	4,7	2,1	0,2	0,3	41,6
2002	45,1	44,8	11,8	9,2	2,5	13,5	0,4	15,6	8,2	4,6	2,1	0,3	0,3	41,2
2003	45,0	44,4	11,4	9,0	2,3	13,5	0,4	15,7	8,3	4,6	2,1	0,6	0,5	41,1
2004	44,5	44,0	11,3	8,7	2,5	13,5	0,3	15,5	8,2	4,5	2,1	0,5	0,4	40,7
2005	44,8	44,4	11,5	8,8	2,6	13,7	0,3	15,4	8,1	4,5	2,2	0,5	0,3	40,9
2006	45,3	45,0	12,1	8,9	3,0	13,9	0,3	15,3	8,1	4,5	2,1	0,3	0,3	41,5
2007	45,5	45,2	12,4	9,1	3,1	13,8	0,3	15,1	8,0	4,4	2,1	0,3	0,3	41,6
2008	44,9	44,7	12,2	9,3	2,7	13,3	0,3	15,3	8,1	4,4	2,1	0,2	0,3	41,0

2. Еврозона – разходи

	Общо		Текущи разходи							Капиталови разходи				Допълнителен показател: първични разходи ³⁾
	Общо	Компенсация на наети лица	Междино потребление	Лихви	Текущи трансфери			Имплащани от институции от ЕС	Инвестиции	Капиталови трансфери	Имплащани от институции от ЕС			
						Социални плащания	Субсидии							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2000	46,6	43,8	10,4	4,8	3,9	24,7	21,6	2,0	0,5	2,8	2,5	1,3	0,0	42,7
2001	47,6	43,7	10,3	4,8	3,8	24,8	21,7	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	43,8
2002	47,7	43,9	10,4	4,9	3,5	25,1	22,2	1,9	0,5	3,8	2,4	1,4	0,0	44,2
2003	48,1	44,1	10,5	5,0	3,3	25,4	22,5	1,9	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	44,8
2004	47,5	43,6	10,4	5,0	3,1	25,1	22,3	1,8	0,5	3,9	2,5	1,5	0,1	44,4
2005	47,4	43,5	10,4	5,0	3,0	25,0	22,3	1,7	0,5	3,9	2,5	1,4	0,0	44,4
2006	46,7	42,8	10,2	5,0	2,9	24,8	22,0	1,7	0,5	3,8	2,5	1,4	0,0	43,8
2007	46,1	42,3	10,0	5,0	3,0	24,4	21,6	1,6	0,4	3,8	2,6	1,2	0,0	43,1
2008	46,9	43,0	10,1	5,1	3,0	24,8	22,0	1,6	0,4	3,9	2,5	1,3	0,0	43,9

3. Еврозона – дефицит/излишък, първичен дефицит/излишък и държавно потребление

	Дефицит (-)/излишък (+)					Първичен дефицит (-)/излишък (+)	Държавно потребление ⁴⁾							Колективно потребление	Индивидуално потребление
	Общо	Централно държавно управление	Държавно управление на федерален окръг	Местно държавно управление	Социалноосигурителни фондове		Общо	Компенсации на наети лица	Междинно потребление	Трансфери в натура чрез пазарни производители	Потребление на основен капитал	Продажи (минус)			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2000	-0,1	-0,5	-0,1	0,1	0,5	3,8	19,7	10,4	4,8	4,9	1,8	2,2	8,2	11,6	
2001	-1,9	-1,7	-0,4	-0,1	0,3	1,9	19,8	10,3	4,8	4,9	1,8	2,1	8,2	11,7	
2002	-2,6	-2,1	-0,5	-0,2	0,2	0,9	20,2	10,4	4,9	5,1	1,8	2,1	8,3	12,0	
2003	-3,1	-2,4	-0,5	-0,2	0,0	0,2	20,5	10,5	5,0	5,2	1,8	2,1	8,3	12,2	
2004	-3,0	-2,5	-0,4	-0,3	0,2	0,2	20,4	10,4	5,0	5,1	1,9	2,1	8,3	12,1	
2005	-2,6	-2,2	-0,3	-0,2	0,2	0,4	20,4	10,4	5,0	5,1	1,9	2,2	8,2	12,3	
2006	-1,3	-1,4	-0,1	-0,2	0,4	1,6	20,3	10,2	5,0	5,2	1,9	2,1	8,0	12,2	
2007	-0,6	-1,2	0,0	0,0	0,5	2,4	20,0	10,0	5,0	5,2	1,9	2,1	7,9	12,1	
2008	-2,0	-2,0	-0,2	-0,2	0,4	1,0	20,4	10,1	5,1	5,3	1,9	2,1	8,1	12,3	

4. Държави от еврозоната – дефицит (-)/излишък (+)⁵⁾

	Белгия	Германия	Ирландия	Гърция	Испания	Франция	Италия	Кипър	Люксембург	Малта	Нидерландия	Австрия	Португалия	Словения	Словакия	Финландия
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2005	-2,7	-3,3	1,7	-5,2	1,0	-2,9	-4,3	-2,4	0,0	-2,9	-0,3	-1,6	-6,1	-1,4	-2,8	2,8
2006	0,3	-1,6	3,0	-2,9	2,0	-2,3	-3,3	-1,2	1,3	-2,6	0,5	-1,6	-3,9	-1,3	-3,5	4,0
2007	-0,2	0,2	0,3	-3,7	1,9	-2,7	-1,5	3,4	3,7	-2,2	0,2	-0,6	-2,6	0,0	-1,9	5,2
2008	-1,2	0,0	-7,2	-7,7	-4,1	-3,4	-2,7	0,9	2,5	-4,7	0,7	-0,4	-2,7	-1,8	-2,3	4,5

Източници: Обобщени данни на ЕЦБ за еврозоната; данни на Европейската комисия, отнасящи се до дефицита/излишъка на страните.

- Данните се отнасят за Евро-16. Приходи, разходи и дефицит/излишък са изготвени въз основа на ЕСС'95. Трансакции, ангажиращи бюджета на ЕС, се включват и се консолидират. Трансакции между правителствата на държавите-членки не се консолидират.
- Данъчното бреме включва данъци и социалноосигурителни вноски.
- Включва общите разходи без разходи за лихви.
- Съответства на разходите за крайно потребление (РЗ) на сектор „Държавно управление“ в ЕСС'95.
- Включва приходи от продажби на лицензи за универсални мобилни телекомуникационни системи и селътмент по споразумения за суап и лихвен форуърд.

6.2 Дълг¹⁾ (процент от БВП)

1. Еврозона – по финансов инструмент и сектор на държателя

	Общо	Финансови инструменти				Държатели				Други кредитори ³⁾
		Валута и депозити	Кредити	Краткосрочни ценни книжа	Дългосрочни ценни книжа	Местни кредитори ²⁾				
						Общо	ПФИ	Други финансови предприятия	Други сектори	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999	72,0	2,9	14,5	4,3	50,4	48,7	25,4	13,7	9,7	23,3
2000	69,2	2,7	13,2	3,7	49,6	44,0	22,1	12,3	9,6	25,2
2001	68,2	2,8	12,4	4,0	49,0	41,8	20,6	11,0	10,2	26,4
2002	68,0	2,7	11,8	4,6	48,9	40,0	19,4	10,6	10,0	28,0
2003	69,1	2,1	12,4	5,0	49,6	39,3	19,6	11,0	8,6	29,8
2004	69,5	2,2	12,0	5,0	50,3	37,5	18,5	10,7	8,3	31,9
2005	70,0	2,4	11,8	4,7	51,2	35,5	17,2	11,1	7,1	34,6
2006	68,2	2,4	11,4	4,1	50,2	33,8	17,4	9,4	7,0	34,4
2007	65,9	2,2	10,8	4,2	48,8	32,1	16,8	8,6	6,7	33,9
2008	69,3	2,3	10,9	6,7	49,4	32,5	17,2	8,2	7,1	36,8

2. Еврозона – по емитент, матуритет и валута

	Общо	Емитирани от ⁴⁾				Първоначален матуритет			Остатъчен матуритет			Валуты	
		Централно държавно управление	Държавно управление на федерален окръг	Местно държавно управление	Социално-осигурителни фондове	До 1 година	Над 1 година	Променлив лихвен процент	До 1 година	Над 1 и до 5 години	Над 5 години	Евро или валуты на участващите държави-членки	Други валуты
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1999	72,0	60,5	6,0	5,1	0,4	7,3	64,6	7,0	13,5	27,8	30,6	69,9	2,0
2000	69,2	58,1	5,8	4,9	0,4	6,5	62,7	6,2	13,4	27,8	28,1	67,4	1,8
2001	68,2	57,0	6,0	4,7	0,4	7,0	61,2	5,3	13,7	26,6	27,9	66,7	1,5
2002	68,0	56,7	6,2	4,7	0,4	7,6	60,4	5,2	15,5	25,3	27,2	66,7	1,3
2003	69,1	57,0	6,5	5,0	0,6	7,8	61,3	5,0	14,9	26,0	28,2	68,1	0,9
2004	69,5	57,4	6,6	5,1	0,4	7,8	61,6	4,7	14,8	26,2	28,5	68,6	0,9
2005	70,0	57,6	6,7	5,2	0,5	7,9	62,2	4,6	14,8	25,6	29,7	69,1	1,0
2006	68,2	55,9	6,5	5,3	0,5	7,4	60,8	4,3	14,4	24,0	29,8	67,7	0,6
2007	65,9	54,0	6,2	5,2	0,5	7,4	58,5	4,3	14,2	22,7	29,1	65,4	0,5
2008	69,3	57,1	6,6	5,2	0,4	10,2	59,1	4,5	17,8	22,2	29,3	68,6	0,7

3. Държави от еврозоната

	Белгия	Германия	Ирландия	Гърция	Испания	Франция	Италия	Кипър	Люксембург	Малта	Нидерландия	Австрия	Португалия	Словения	Словакия	Финландия
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2005	92,1	68,0	27,6	100,0	43,0	66,4	105,8	69,1	6,1	70,2	51,8	63,9	63,6	27,0	34,2	41,8
2006	88,1	67,6	25,0	97,1	39,6	63,7	106,5	64,6	6,6	63,6	47,4	62,2	64,7	26,7	30,5	39,3
2007	84,2	65,0	25,1	95,6	36,1	63,8	103,5	58,3	6,6	62,0	45,5	59,5	63,6	23,3	29,3	35,2
2008	89,8	65,9	44,1	99,2	39,7	67,4	105,8	48,4	13,5	63,8	58,2	62,6	66,3	22,5	27,7	34,1

Източници: Обобщени данни на ЕЦБ за еврозоната; данни на Европейската комисия, отнасящи се до дълга на страните.

1) Данните се отнасят за Евро-16. Брутният дълг на сектор „Държавно управление“ по номинална стойност, консолидиран между подсекторите на държавното управление. Средствата, държани от правителства извън еврозоната, не са консолидирани. Част от данните са оценки.

2) Държатели – резиденти на страната, чието правителство е емитирало дълга.

3) Включва резиденти на страни от еврозоната, различни от страната, чието правителство е емитирало дълга.

4) Без дълга, държан от сектор „Държавно управление“ в страната, чието правителство го е емитирало.

6.3 Изменение на дълга¹⁾ (процент от БВП)

1. Еврозона – по източник, финансов инструмент и сектор на държателя

	Общо	Източник на изменението			Финансови инструменти				Държатели			
		Необходимост от финансиране ²⁾	Влияние на оценката ³⁾	Други изменения в обема ⁴⁾	Валута и депозити	Кредити	Кратко-срочни ценни книжа	Дълго-срочни ценни книжа	Местни кредитори ⁵⁾	ПФИ	Други финансови предприятия	Други кредитори ⁶⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2000	1,1	1,2	0,0	-0,1	0,0	-0,5	-0,3	1,9	-2,1	-2,0	-0,6	3,2
2001	1,9	1,9	-0,1	0,1	0,2	-0,2	0,5	1,5	-0,3	-0,5	-0,8	2,2
2002	2,1	2,7	-0,5	-0,1	0,0	-0,2	0,7	1,6	-0,4	-0,5	-0,1	2,5
2003	3,1	3,3	-0,2	0,0	-0,6	0,9	0,6	2,1	0,5	0,8	0,8	2,6
2004	3,1	3,2	-0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	2,7	-0,2	-0,3	0,1	3,3
2005	3,1	3,0	0,0	0,0	0,3	0,3	-0,1	2,6	-0,7	-0,6	0,8	3,8
2006	1,5	1,4	0,1	0,0	0,2	0,2	-0,4	1,5	0,0	1,0	-1,2	1,5
2007	1,1	1,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	0,3	1,0	0,0	0,2	-0,3	1,1
2008	5,2	5,1	0,1	0,0	0,1	0,4	2,6	2,0	1,3	0,9	-0,2	3,8

2. Еврозона – корекции на дефицита и дълга

	Измене- ние на дълга	Дефицит (-)/ излишък (+) ⁷⁾	Корекции на дефицита и дълга ⁸⁾									Други изменения в обема	Други ⁹⁾	
			Общо	Трансакции в основни финансови активи, държани от сектор „Държавно управление“						Влияние на оценката	Влияние на обмен- ните курсове			
				Общо	Валута и депозити	Кредити	Ценни книжа ¹⁰⁾	Акции и други форми на собствен- ност	Привати- зации					Капита- лови инжек- ции
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2000	1,1	-0,1	1,0	1,0	0,7	0,1	0,2	0,0	-0,3	0,2	0,0	0,1	-0,1	0,1
2001	1,9	-1,9	0,0	-0,5	-0,6	0,1	0,1	-0,1	-0,3	0,1	-0,1	0,0	0,1	0,6
2002	2,1	-2,6	-0,5	0,1	0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,4	0,1	-0,5	-0,1	-0,1	0,0
2003	3,1	-3,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,2	0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,1
2004	3,1	-3,0	0,2	0,2	0,2	0,0	0,1	0,0	-0,5	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,1
2005	3,1	-2,6	0,5	0,6	0,3	0,1	0,1	0,1	-0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,1
2006	1,5	-1,3	0,2	0,3	0,3	-0,1	0,3	-0,2	-0,4	0,1	0,1	0,0	0,0	-0,2
2007	1,1	-0,6	0,5	0,6	0,3	0,0	0,3	0,1	-0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,1
2008	5,2	-2,0	3,2	3,1	0,8	0,7	0,7	0,8	-0,1	0,7	0,1	0,0	0,0	0,0

Източник: ЕЦБ.

- Данните се отнасят за Евро-16 и част от тях са оценки. Годишното изменение в brutния номинален консолидиран дълг се изразява като процент от БВП, т.е. [дълг (t) - дълг (t-1)]/БВП (t).
- Необходимостта от финансиране по дефиниция е равна на трансакциите в дългови инструменти.
- Освен влиянието на колебанията на курсовете на чуждестранните валути включва и влиянието на измерването по номинална стойност (премии или отстъпки по емитирани ценни книжа).
- Включва в частност влиянието от прекласификации на единиците и някои видове поемане на дълг.
- Държатели – резиденти на страната, чието правителство е емитирало дълга.
- Включва резиденти на страните от еврозоната, различни от страната, чието правителство е емитирало дълга.
- Включително приходи от продажби на лицензи за универсални мобилни телекомуникационни системи.
- Разликата между годишното изменение на brutния номинален консолидиран дълг и дефицита като процент от БВП.
- Състои се главно от трансакции в други активи и пасиви (търговски кредити, други вземания/плащания и финансови деривати).
- Без финансови деривати.

6.4 Тримесечни приходи, разходи и дефицит/излишък ¹⁾ (процент от БВП)

1. Еврозона – тримесечни приходи

	Общо	Текущи приходи							Капиталови приходи		Допълнителен показател: данъчно бреме ²⁾
		Преки данъци	Косвени данъци	Социално-осигурителни вноски	Продажби	Доход от собственост	Капиталови данъци				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
2003	3 тр.	42,7	42,2	10,8	12,6	15,5	1,9	0,6	0,5	0,2	39,1
	4 тр.	49,2	48,2	13,1	14,1	16,2	2,9	0,8	1,0	0,3	43,7
2004	1 тр.	41,4	40,9	9,6	12,9	15,3	1,7	0,6	0,4	0,3	38,1
	2 тр.	44,8	44,0	12,0	12,9	15,3	2,0	1,1	0,8	0,6	40,7
	3 тр.	42,8	42,3	10,6	12,8	15,4	1,9	0,7	0,5	0,3	39,1
	4 тр.	49,0	48,0	12,9	14,2	16,2	2,9	0,7	1,0	0,4	43,7
2005	1 тр.	42,0	41,5	9,9	13,0	15,3	1,7	0,6	0,5	0,3	38,5
	2 тр.	44,4	43,8	11,7	13,2	15,1	2,0	1,1	0,6	0,3	40,2
	3 тр.	43,4	42,7	11,0	13,0	15,2	1,9	0,7	0,7	0,3	39,5
	4 тр.	49,0	48,3	13,4	14,2	16,1	2,9	0,8	0,7	0,3	43,9
2006	1 тр.	42,4	42,0	10,2	13,4	15,1	1,6	0,8	0,4	0,3	38,9
	2 тр.	45,5	45,0	12,4	13,5	15,1	1,9	1,3	0,5	0,3	41,2
	3 тр.	43,7	43,2	11,5	13,0	15,2	2,0	0,8	0,5	0,3	39,9
	4 тр.	49,3	48,7	14,0	14,2	15,8	2,9	0,9	0,6	0,3	44,4
2007	1 тр.	42,2	41,8	10,3	13,5	14,8	1,7	0,8	0,4	0,3	38,8
	2 тр.	45,8	45,3	12,8	13,4	15,0	1,9	1,5	0,4	0,3	41,5
	3 тр.	43,7	43,2	12,0	12,8	14,9	1,9	0,8	0,5	0,3	40,0
	4 тр.	49,7	49,2	14,4	14,2	15,8	3,0	0,9	0,5	0,3	44,6
2008	1 тр.	42,2	41,9	10,7	12,9	14,8	1,7	1,0	0,3	0,2	38,7
	2 тр.	45,1	44,7	12,8	12,8	15,0	1,9	1,5	0,4	0,3	40,9
	3 тр.	43,1	42,7	11,8	12,4	15,1	1,9	0,8	0,4	0,3	39,5
	4 тр.	48,8	48,3	13,6	13,6	16,2	3,0	1,0	0,5	0,3	43,6
2009	1 тр.	42,3	42,1	10,5	12,5	15,5	1,8	1,0	0,2	0,2	38,7
	2 тр.	44,6	44,0	11,7	12,5	15,6	2,0	1,5	0,6	0,5	40,2
	3 тр.	42,5	42,2	10,7	12,4	15,6	2,0	0,8	0,3	0,3	39,0

2. Еврозона – тримесечни разходи и дефицит/излишък

	Общо	Текущи разходи							Капиталови разходи			Дефицит (-)/ излишък(+)	Първичен дефицит (-)/ излишък (+)	
		Общо	Компенсации на насти лица	Междино потреб- ление	Лихви	Текущи транс- фери								
							Социални плащания	Субсидии						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2003	3 тр.	47,1	43,4	10,2	4,8	3,3	25,1	21,6	1,3	3,7	2,5	1,2	-4,4	-1,1
	4 тр.	51,0	46,2	11,1	5,7	3,1	26,4	22,8	1,5	4,8	3,3	1,6	-1,9	1,2
2004	1 тр.	46,4	43,0	10,3	4,6	3,2	24,9	21,3	1,2	3,4	1,9	1,5	-5,0	-1,8
	2 тр.	46,6	43,2	10,4	4,8	3,3	24,7	21,4	1,3	3,4	2,3	1,1	-1,8	1,5
	3 тр.	46,1	42,7	9,9	4,7	3,1	24,9	21,5	1,3	3,4	2,4	1,0	-3,3	-0,1
	4 тр.	50,8	45,6	11,0	5,7	2,9	26,1	22,6	1,4	5,2	3,1	2,1	-1,9	1,0
2005	1 тр.	46,8	43,1	10,3	4,6	3,1	25,1	21,4	1,2	3,7	1,9	1,8	-4,9	-1,7
	2 тр.	46,1	42,7	10,2	4,9	3,2	24,4	21,3	1,1	3,4	2,3	1,1	-1,7	1,5
	3 тр.	45,8	42,3	9,9	4,8	3,0	24,7	21,3	1,2	3,4	2,5	1,0	-2,4	0,6
	4 тр.	50,5	45,7	11,1	5,8	2,7	26,0	22,5	1,3	4,8	3,1	1,7	-1,5	1,3
2006	1 тр.	45,3	42,2	10,0	4,6	2,9	24,7	21,1	1,2	3,1	1,9	1,2	-2,9	0,0
	2 тр.	45,4	42,2	10,2	4,9	3,1	24,0	21,0	1,1	3,2	2,3	1,0	0,1	3,1
	3 тр.	45,3	41,9	9,8	4,7	2,9	24,5	21,1	1,2	3,4	2,4	1,0	-1,6	1,3
	4 тр.	50,3	45,0	10,7	5,7	2,7	25,8	22,2	1,4	5,3	3,2	2,2	-1,0	1,7
2007	1 тр.	44,3	41,2	9,8	4,5	2,9	23,9	20,5	1,2	3,2	2,0	1,2	-2,1	0,8
	2 тр.	44,6	41,4	9,9	4,8	3,2	23,5	20,5	1,1	3,2	2,3	0,8	1,2	4,3
	3 тр.	44,6	41,2	9,6	4,7	3,0	23,9	20,7	1,2	3,4	2,5	0,9	-0,9	2,0
	4 тр.	50,3	45,2	10,7	5,8	2,8	26,0	22,2	1,5	5,1	3,4	1,8	-0,6	2,2
2008	1 тр.	44,7	41,5	9,8	4,6	2,9	24,2	20,5	1,2	3,2	2,0	1,2	-2,5	0,5
	2 тр.	45,3	41,9	10,1	4,9	3,1	23,7	20,6	1,1	3,4	2,3	1,1	-0,2	3,0
	3 тр.	45,4	41,9	9,7	4,8	3,0	24,4	21,2	1,2	3,5	2,5	1,1	-2,3	0,7
	4 тр.	51,7	46,7	11,0	6,0	2,8	26,9	23,0	1,4	5,1	3,4	1,7	-3,0	-0,2
2009	1 тр.	48,3	44,9	10,5	5,2	2,9	26,2	22,4	1,3	3,4	2,1	1,2	-6,0	-3,1
	2 тр.	49,8	46,0	10,9	5,5	3,1	26,5	23,0	1,3	3,9	2,7	1,2	-5,3	-2,1
	3 тр.	48,8	45,1	10,3	5,2	2,7	26,9	23,3	1,4	3,7	2,6	1,1	-6,3	-3,5

Източници: Изчисления на ЕЦБ, които се основават на данни от Евростат и на национални данни.

- 1) Приходите, разходите и дефицитът/излишъкът са изготвени в съответствие с ЕСС'95. Трансакциите между бюджета на ЕС и единици извън сектор „Държавно управление“ не са включени. С изключение на различните крайни срокове за предаване на данните тримесечните данни са съпоставими с годишните. Данните са сезонно неизгладени.
- 2) Данъчното бреме включва данъци и социалноосигурителни вноски.

6.5 Тримесечен дълг и изменение на дълга (процент от БВП)

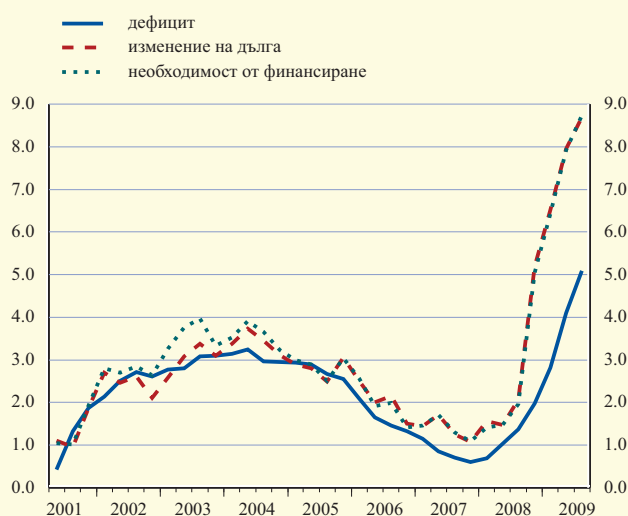
1. Еврозона – Маастрихтски дълг по финансови инструменти¹⁾

		Общо	Финансови инструменти			
		1	Валута и депозити	Кредити	Краткосрочни ценни книжа	Дългосрочни ценни книжа
			2	3	4	5
2006	4 тр.	68,2	2,4	11,4	4,1	50,2
2007	1 тр.	68,4	2,4	11,5	4,7	49,9
	2 тр.	68,6	2,2	11,2	5,1	50,2
	3 тр.	67,6	2,1	11,0	5,1	49,4
	4 тр.	65,9	2,2	10,8	4,2	48,8
2008	1 тр.	66,9	2,1	11,1	5,0	48,7
	2 тр.	67,2	2,1	11,0	4,9	49,1
	3 тр.	67,1	2,1	10,8	5,5	48,6
	4 тр.	69,3	2,3	10,9	6,7	49,4
2009	1 тр.	72,7	2,3	11,0	7,9	51,6
	2 тр.	75,9	2,4	11,5	8,4	53,6
	3 тр.	77,6	2,3	11,6	9,2	54,5

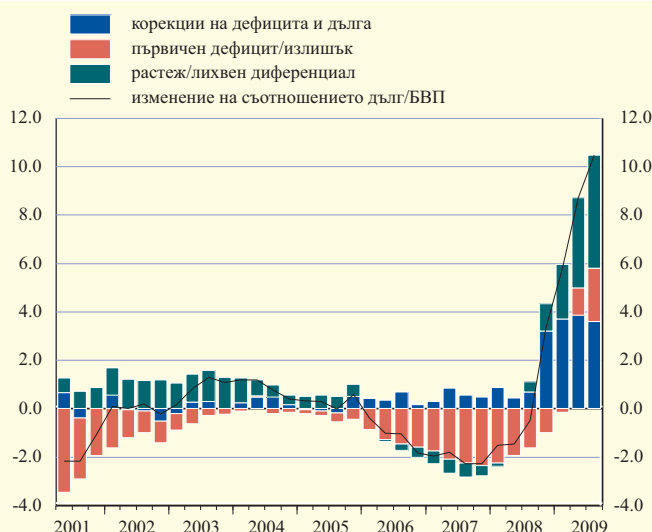
2. Еврозона – корекции на дефицита и дълга

	Изменение на дълга	Дефицит (-)/ излишък (+)	Корекции на дефицита и дълга								Допълнителен показател: необходимост от финансиране	
			Общо	Трансакции в основни финансови активи, държани от сектор „Държавно управление“					Влияние на оценките и други изменения в обема	Други		
				Общо	Валута и депозити	Кредити	Ценни книжа	Акции и други капиталови инструменти				
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2006	4 тр.	-2,9	-1,0	-3,9	-2,4	-1,5	-0,5	-0,2	-0,2	-0,2	-1,3	-2,8
2007	1 тр.	4,5	-2,1	2,3	2,0	1,0	0,0	0,6	0,2	-0,7	1,1	5,2
	2 тр.	4,2	1,2	5,3	5,0	4,1	0,0	0,6	0,4	0,6	-0,3	3,5
	3 тр.	-0,6	-0,9	-1,5	-1,5	-2,1	0,1	0,4	0,0	0,1	-0,1	-0,7
	4 тр.	-3,4	-0,6	-4,0	-2,9	-1,9	-0,2	-0,6	-0,2	0,0	-1,1	-3,4
2008	1 тр.	6,3	-2,5	3,8	3,1	1,9	0,0	0,9	0,3	-0,1	0,7	6,3
	2 тр.	3,7	-0,2	3,5	3,4	1,8	0,3	1,1	0,1	0,0	0,0	3,7
	3 тр.	1,9	-2,3	-0,4	-0,9	-1,6	0,0	0,1	0,6	0,5	0,0	1,4
	4 тр.	8,8	-3,0	5,9	6,5	1,1	2,6	0,8	2,0	0,1	-0,7	8,7
2009	1 тр.	11,9	-6,0	5,9	5,4	4,9	-0,1	-0,2	0,9	-0,3	0,7	12,2
	2 тр.	9,4	-5,3	4,1	3,5	1,9	-0,7	1,0	1,3	-0,2	0,8	9,6
	3 тр.	4,7	-6,3	-1,6	-2,9	-3,2	0,8	-0,1	-0,4	0,2	1,1	4,5

Г28 Дефицит, необходимост от финансиране и изменение на дълга (плъзгаща се средна за 4 тримесечия, % от БВП)

Г29 Маастрихтски дълг (годишно изменение на съотношението дълг/БВП и други базисни фактори)

Източници: Изчисления на ЕЦБ, базирани на данни от Евростат и на национални данни.

1) Данните за наличностите за тримесечие t са изразени като процент от сумата на БВП за тримесечие t и за предходните три тримесечия.

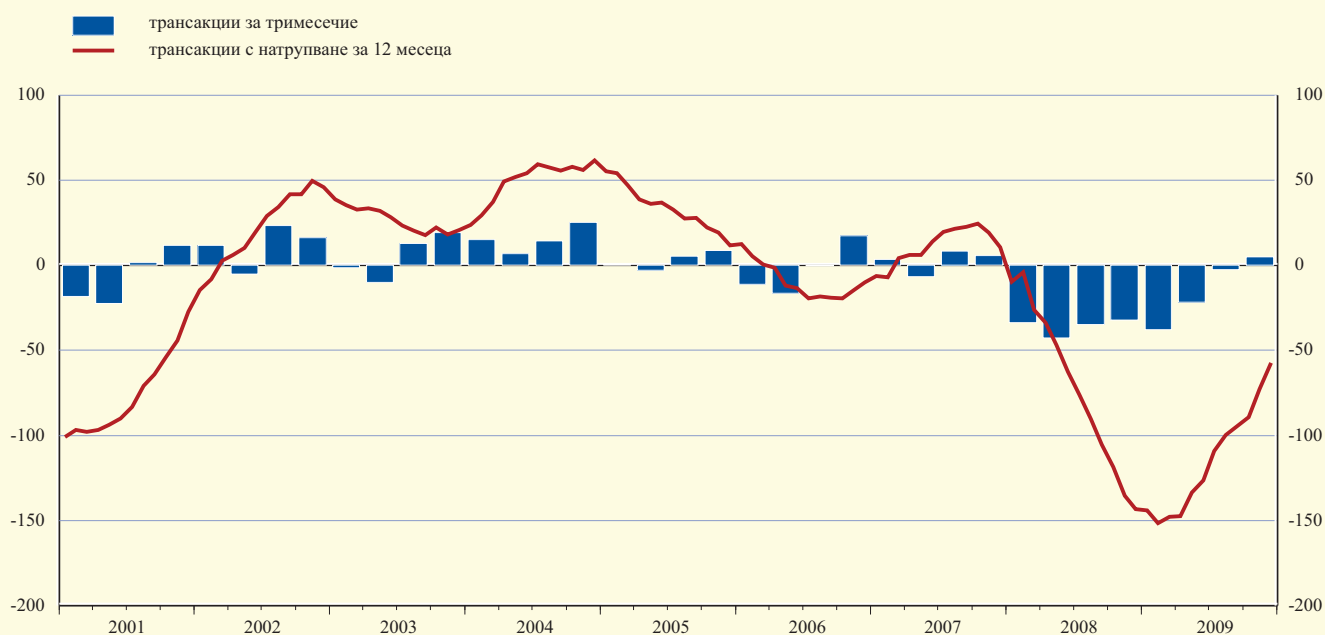

ВЪНШНИ ТРАНСАКЦИИ И ПОЗИЦИИ

7.1 Обобщен платежен баланс ¹⁾ (млрд. евро; нетни трансакции)

	Текуща сметка					Капиталова сметка	Нето кредитиране/нето финансиране от/към останалия свят (колони 1+6)	Финансова сметка						Грешки и пропуски
	Общо	Стоки	Услуги	Доход	Текущи трансфери			Общо	Преки инвестиции	Портфейлни инвестиции	Финансови деривати	Други инвестиции	Резервни активи	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2007	10,6	46,0	48,3	2,8	-86,4	5,0	15,7	-1,2	-72,9	151,3	-64,6	-9,9	-5,1	-14,4
2008	-143,3	-11,4	40,6	-74,4	-98,1	10,0	-133,3	163,9	-189,0	350,5	-65,7	72,1	-3,9	-30,7
2009	-57,5	36,1	30,7	-32,8	-91,5	7,6	-49,9	81,8	-90,9	342,1	13,0	-185,0	2,7	-32,0
2008 4 тр.	-32,2	-1,9	7,1	-11,7	-25,7	1,7	-30,5	41,5	-61,1	152,7	-13,3	-36,1	-0,5	-11,0
2009 1 тр.	-38,0	-7,7	0,5	-2,3	-28,4	1,4	-36,6	55,8	-58,8	129,9	-5,3	-15,7	5,7	-19,1
2 тр.	-21,7	13,1	7,3	-25,1	-16,9	2,2	-19,5	13,9	-4,3	82,8	18,8	-81,0	-2,4	5,5
3 тр.	-2,7	13,3	12,8	-5,8	-22,9	1,5	-1,2	14,0	-24,3	83,4	-4,2	-41,3	0,3	-12,8
4 тр.	4,8	17,5	10,2	0,4	-23,3	2,5	7,4	-1,8	-3,6	46,1	3,6	-47,1	-0,9	-5,6
2008 дек.	-5,7	-0,2	3,8	-3,8	-5,5	-0,1	-5,7	16,1	-2,8	1,4	-3,7	13,4	7,9	-10,3
2009 ян.	-24,0	-10,6	0,2	-3,2	-10,4	0,2	-23,8	31,8	-22,8	-6,4	3,4	52,4	5,3	-8,0
февр.	-5,4	-0,1	0,4	0,0	-5,6	0,5	-4,9	11,2	-11,7	67,3	-1,3	-44,3	1,2	-6,3
март	-8,6	3,0	-0,2	0,9	-12,3	0,7	-7,9	12,7	-24,3	69,0	-7,3	-23,8	-0,8	-4,9
апр.	-10,8	4,1	1,7	-7,9	-8,7	1,7	-9,1	12,4	6,6	-0,6	9,1	-2,9	0,1	-3,3
май	-13,7	2,2	3,0	-12,2	-6,7	0,3	-13,5	13,0	10,9	37,9	9,2	-42,8	-2,2	0,5
юни	2,9	6,9	2,6	-5,0	-1,6	0,3	3,2	-11,5	-21,8	45,5	0,6	-35,3	-0,4	8,4
юли	9,1	13,6	5,1	-2,6	-7,0	0,9	10,1	-13,0	0,9	-22,9	6,5	6,2	-3,7	3,0
авг.	-6,0	-1,8	3,9	0,2	-8,3	0,6	-5,4	-6,0	4,8	26,5	-9,3	-28,7	0,8	11,3
септ.	-5,9	1,4	3,8	-3,4	-7,7	0,0	-5,9	33,0	-29,9	79,8	-1,4	-18,9	3,3	-27,1
окт.	-3,9	6,2	4,0	0,5	-14,6	0,3	-3,6	4,5	-2,0	17,1	0,9	-11,0	-0,6	-0,8
ноем.	-0,6	6,0	2,0	-1,4	-7,2	1,2	0,5	-0,6	0,7	-16,9	-0,2	15,3	0,3	0,1
дек.	9,4	5,3	4,3	1,3	-1,5	1,1	10,5	-5,7	-2,4	45,9	2,8	-51,4	-0,6	-4,8
трансакции с натрупване за 12 месеца														
2009 дек.	-57,5	36,1	30,7	-32,8	-91,5	7,6	-49,9	81,8	-90,9	342,1	13,0	-185,0	2,7	-32,0

Г30 Салдо по текущата сметка на платежния баланс (млрд. евро)

Източник: ЕЦБ.

1) Конвенцията за знаците е представена в общите бележки.

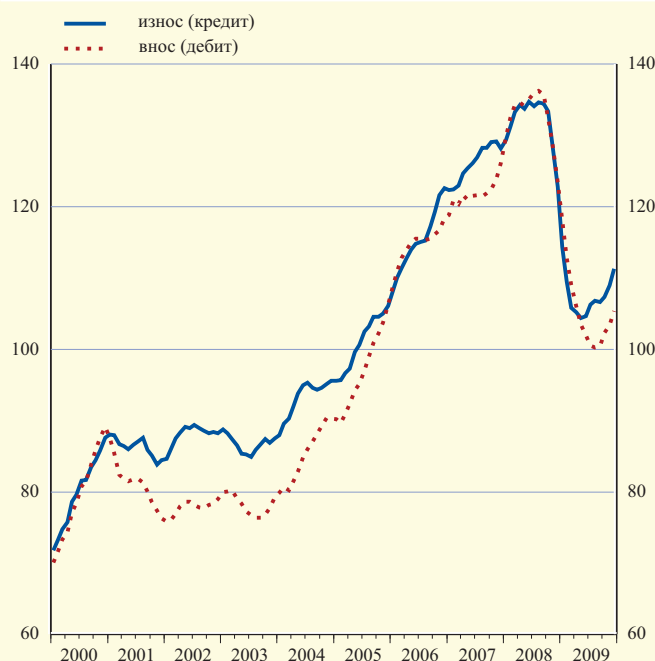
7.2 Текуща и капиталова сметка (млрд. евро; трансакции)

1. Обобщена текуща и капиталова сметка

	Текуща сметка													Капиталова сметка	
	Общо			Стоки		Услуги		Доход		Текущи трансфери					
	Кредит	Дебит	Нето	Кредит	Дебит	Кредит	Дебит	Кедит	Дебит	Кредит	Дебит		Кредит	Дебит	
											Парични преводи на работе- щи лица 11	Парични преводи на работе- щи лица 13			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2007	2 697,0	2 686,3	10,6	1 516,5	1 470,5	491,8	443,5	597,4	594,7	91,3	6,4	177,7	20,6	25,7	20,7
2008	2 744,9	2 888,1	-143,3	1 581,0	1 592,4	509,9	469,2	565,1	639,6	88,8	6,7	186,9	21,4	24,2	14,2
2009	2 275,6	2 333,1	-57,5	1 288,8	1 252,7	466,1	435,4	434,0	466,8	86,7		178,3		18,4	10,7
2008 4 тр.	674,0	706,2	-32,2	379,5	381,3	128,0	120,9	139,6	151,3	27,0	1,8	52,7	5,6	5,3	3,7
2009 1 тр.	561,1	599,1	-38,0	307,8	315,6	108,8	108,3	118,8	121,1	25,7	1,4	54,1	5,0	4,1	2,7
2 тр.	559,5	581,1	-21,7	312,1	299,0	113,2	106,0	113,1	138,2	21,1	1,5	38,0	5,4	5,0	2,8
3 тр.	559,8	562,5	-2,7	322,9	309,7	124,0	111,2	98,3	104,1	14,6	1,6	37,6	5,5	3,8	2,3
4 тр.	595,3	590,4	4,8	346,0	328,5	120,2	109,9	103,9	103,4	25,3		48,6		5,5	3,0
2009 окт.	194,8	198,7	-3,9	117,6	111,4	40,2	36,2	33,0	32,5	4,0		18,6		1,1	0,8
ноем.	191,3	192,0	-0,6	114,8	108,8	36,7	34,8	32,1	33,5	7,7		14,9		2,0	0,9
дек.	209,2	199,8	9,4	113,6	108,3	43,2	38,9	38,7	37,5	13,6		15,1		2,4	1,3
	Сезонно изгладени														
2008 4 тр.	650,5	693,2	-42,8	368,4	370,2	125,7	118,1	134,7	156,5	21,7		48,4			
2009 1 тр.	581,5	618,9	-37,4	317,6	327,2	119,4	113,7	123,1	132,2	21,5		45,8			
2 тр.	564,1	578,3	-14,1	314,0	305,7	115,0	109,5	111,8	117,8	23,4		45,2			
3 тр.	555,6	559,9	-4,2	319,8	301,3	114,4	105,7	100,0	110,7	21,4		42,2			
4 тр.	572,0	575,3	-3,2	333,7	316,0	117,2	106,5	99,5	106,6	21,6		46,1			
2009 юли	187,9	184,2	3,7	108,7	98,3	38,5	34,8	33,9	37,6	6,8		13,5			
авг.	184,5	186,5	-2,0	105,4	100,7	37,8	34,8	34,1	36,4	7,1		14,6			
септ.	183,2	189,1	-5,9	105,7	102,3	38,1	36,1	32,0	36,7	7,5		14,1			
окт.	188,4	193,0	-4,6	110,9	103,8	38,5	34,8	33,3	35,4	5,6		19,0			
ноем.	191,6	192,2	-0,5	110,3	104,1	38,6	36,1	32,7	36,1	10,0		15,8			
дек.	192,0	190,1	1,9	112,5	108,1	40,0	35,6	33,5	35,2	6,1		11,3			

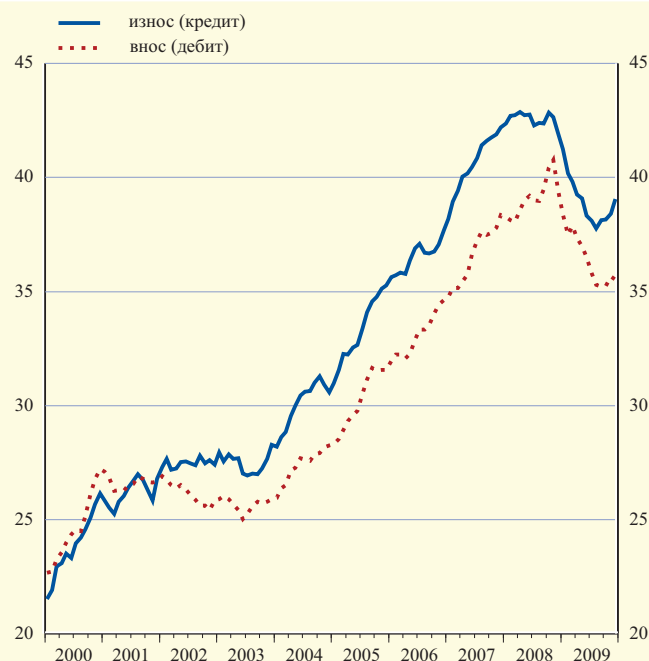
Г31 Платежен баланс – стоки

(млрд. евро; сезонно изгладени; тримесечна плъзгаша се средна)

Г32 Платежен баланс – услуги

(млрд. евро; сезонно изгладени; тримесечна плъзгаша се средна)

Източник: ЕЦБ.

7.2 Текуща и капиталова сметка (млрд. евро)

2. Сметка „Доход“ (трансакции)

	Компенсации на наети лица		Доход от инвестиции													
	Кредит	Дебит	Общо		Преки инвестиции						Портфейлни инвестиции				Други инвестиции	
			Кредит	Дебит	Дялов капитал				Дълг		Дялов капитал		Дълг		Кредит	Дебит
					Кредит	Дебит	Кредит	Дебит	Кредит	Дебит	Кредит	Дебит				
													Рейнвестирана печалба	Рейнвестирана печалба		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2006	17,4	9,8	482,5	472,8	184,3	40,3	114,5	37,5	20,6	20,2	39,2	96,3	103,6	91,5	134,9	150,4
2007	18,8	10,2	578,6	584,5	208,8	72,7	139,1	46,1	26,4	24,9	45,4	113,2	118,8	110,9	179,3	196,4
2008	19,1	10,5	546,0	629,1	163,6	30,5	153,8	58,2	30,3	25,5	42,9	120,5	123,9	127,8	185,3	201,4
2008 3 тр.	4,6	3,1	133,5	147,8	39,0	10,7	37,7	20,3	7,1	6,2	10,2	23,2	32,1	31,0	45,1	49,8
4 тр.	4,9	2,7	134,7	148,6	38,4	2,9	38,4	12,8	8,7	6,4	8,3	20,2	30,8	33,6	48,4	50,0
2009 1 тр.	4,7	2,0	114,1	119,1	37,9	12,1	28,4	17,2	5,5	5,9	6,5	13,0	25,8	36,3	38,3	35,6
2 тр.	4,6	2,6	108,4	135,6	35,2	4,4	27,5	5,3	5,9	6,1	8,7	36,6	24,2	35,6	34,4	29,6
3 тр.	4,6	3,0	93,7	101,1	31,3	9,5	27,7	11,9	4,4	4,7	6,6	13,4	24,7	33,9	26,7	21,4

3. Географска разбивка (трансакции с натрупване)

	Общо	Държави – членки на ЕС, извън еврозоната						Бразилия	Канада	Китай	Индия	Япония	Русия	Швейцария	САЩ	Други
		Общо	Дания	Швеция	Обединено кралство	Други страни от ЕС	Институции от ЕС									
4 тр. на 2008 г. до 3 тр. на 2009 г.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Кредит															
Текуща сметка	2 354,4	833,8	49,3	68,5	417,2	238,8	60,0	34,4	31,3	82,6	27,8	48,8	75,7	171,6	331,1	717,4
Стоки	1 322,3	441,1	29,4	41,9	188,7	181,0	0,1	18,7	16,1	65,2	20,6	29,7	55,1	84,8	160,1	430,9
Услуги	474,0	158,1	11,3	12,4	101,7	27,4	5,3	7,0	6,5	13,5	5,6	10,3	12,7	47,9	72,7	139,7
Доход	469,7	170,3	7,9	12,7	115,1	27,4	7,2	8,5	7,9	3,6	1,5	8,5	7,5	32,3	92,7	136,9
доход от инвестиции	450,9	163,8	7,8	12,6	113,4	26,7	3,2	8,5	7,9	3,6	1,5	8,5	7,5	25,3	90,9	133,6
Текущи трансфери	88,4	64,3	0,7	1,4	11,7	3,0	47,5	0,2	0,7	0,3	0,1	0,3	0,4	6,6	5,6	9,9
Капиталова сметка	18,2	15,5	0,0	0,0	1,0	0,1	14,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,5	1,6
	Дебит															
Текуща сметка	2 448,9	781,7	42,5	70,8	361,0	208,1	99,3	-	26,0	-	-	87,6	-	161,8	349,5	-
Стоки	1 305,5	367,8	27,3	39,1	142,2	159,3	0,0	22,2	11,2	162,3	18,5	44,3	78,8	74,4	127,2	398,7
Услуги	446,4	137,3	7,6	11,0	85,4	33,0	0,2	5,4	5,8	10,6	4,5	7,7	7,7	38,0	96,9	132,5
Доход	514,7	166,7	6,7	19,6	121,8	11,3	7,3	-	7,3	-	-	35,1	-	43,5	119,6	-
доход от инвестиции	504,3	160,6	6,6	19,5	120,3	6,9	7,2	-	7,2	-	-	35,0	-	43,0	118,8	-
Текущи трансфери	182,4	110,0	0,9	1,1	11,6	4,5	91,9	1,4	1,7	2,8	0,7	0,5	0,5	5,8	5,7	53,1
Капиталова сметка	11,4	2,3	0,0	0,1	1,0	0,2	1,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,5	0,8	7,1
	Нето															
Текуща сметка	-94,6	52,0	6,9	-2,3	56,2	30,7	-39,3	-	5,2	-	-	-38,8	-	9,9	-18,5	-
Стоки	16,7	73,3	2,1	2,9	46,5	21,7	0,1	-3,5	4,9	-97,1	2,1	-14,6	-23,7	10,5	32,8	32,2
Услуги	27,6	20,8	3,7	1,4	16,3	-5,7	5,1	1,6	0,7	2,8	1,1	2,6	5,0	9,9	-24,2	7,2
Доход	-44,9	3,6	1,2	-6,9	-6,8	16,1	-0,1	-	0,6	-	-	-26,6	-	-11,3	-27,0	-
доход от инвестиции	-53,4	3,2	1,2	-7,0	-6,8	19,8	-4,0	-	0,7	-	-	-26,5	-	-17,7	-27,9	-
Текущи трансфери	-93,9	-45,6	-0,1	0,3	0,1	-1,5	-44,4	-1,2	-1,0	-2,6	-0,6	-0,2	-0,1	0,8	-0,1	-43,3
Капиталова сметка	6,8	13,2	0,0	-0,1	0,0	0,0	13,4	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,3	-5,4

Източник: ЕЦБ.

7.3 Финансова сметка
(млрд. евро, годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции и други изменения през периода)

1. Обобщена финансова сметка

	Общо ¹⁾			Общо, като процент от БВП			Преки инвестиции		Портфейлни инвестиции		Финансови деривати, нето	Други инвестиции		Резервни активи
	Активи	Пасиви	Нето	Активи	Пасиви	Нето	Активи	Пасиви	Активи	Пасиви		Активи	Пасиви	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Салда (международна инвестиционна позиция)														
2005	10 838,5	11 554,1	-715,6	133,0	141,8	-8,8	2 790,8	2 444,3	3 887,5	5 057,8	-21,4	3 861,5	4 052,0	320,1
2006	12 384,0	13 399,8	-1 015,8	144,8	156,7	-11,9	3 153,4	2 729,4	4 372,1	5 950,0	-20,8	4 553,4	4 720,4	325,8
2007	13 906,9	15 155,8	-1 248,9	154,5	168,4	-13,9	3 572,8	3 130,7	4 631,6	6 556,5	-26,0	5 381,3	5 468,6	347,2
2008	13 312,5	14 949,2	-1 636,7	143,7	161,4	-17,7	3 744,4	3 217,0	3 763,9	6 078,6	-36,2	5 466,1	5 653,6	374,2
2009 2 тр.	13 314,9	14 831,4	-1 516,5	146,5	163,2	-16,7	4 011,7	3 296,7	3 896,2	6 299,9	-58,2	5 083,7	5 234,7	381,5
3 тр.	13 412,7	14 971,0	-1 558,2	148,7	166,0	-17,3	4 063,9	3 356,6	4 052,1	6 611,2	-60,5	4 926,4	5 003,1	430,9
Изменения на салдата														
2005	2 209,7	2 070,3	139,3	27,1	25,4	1,7	522,1	209,0	842,5	1 012,3	16,0	790,0	849,1	39,1
2006	1 545,5	1 845,7	-300,2	18,1	21,6	-3,5	362,6	285,1	484,6	892,2	0,6	691,9	668,4	5,7
2007	1 522,9	1 756,0	-233,1	16,9	19,5	-2,6	419,4	401,3	259,5	606,5	-5,2	827,9	748,1	21,4
2008	-594,4	-206,6	-387,8	-6,4	-2,2	-4,2	171,7	86,3	-867,7	-478,0	-10,2	84,8	185,1	27,0
2009 2 тр.	204,5	68,1	136,3	9,1	3,0	6,1	174,1	59,0	257,8	284,3	-7,5	-205,7	-275,1	-14,2
3 тр.	97,8	139,6	-41,8	4,4	6,3	-1,9	52,2	59,9	155,9	311,3	-2,3	-157,3	-231,6	49,4
Трансакции														
2006	1 728,3	1 719,1	9,1	20,2	20,1	0,1	417,6	257,4	519,8	708,5	0,6	788,9	753,2	1,3
2007	1 940,9	1 939,7	1,2	21,6	21,5	0,0	481,2	408,3	436,7	587,9	64,6	953,4	943,4	5,1
2008	480,6	644,5	-163,9	5,2	7,0	-1,8	326,5	137,5	-9,0	341,5	65,7	93,4	165,5	3,9
2009	-195,8	-114,1	-81,7	-2,2	-1,3	-0,9	299,4	208,5	50,0	392,0	-13,0	-529,5	-714,6	-2,7
2009 2 тр.	-2,1	11,8	-13,9	-0,1	0,5	-0,6	97,5	93,2	62,2	145,0	-18,8	-145,4	-226,4	2,4
3 тр.	-9,9	4,1	-14,0	-0,4	0,2	-0,6	59,2	35,0	42,0	125,3	4,2	-115,0	-156,3	-0,3
4 тр.	20,4	18,6	1,8	0,9	0,8	0,1	42,6	39,0	17,0	63,1	-3,6	-36,4	-83,5	0,9
2009 авг.	31,0	25,0	6,0				15,0	19,8	45,8	72,3	9,3	-38,3	-67,0	-0,8
септ.	-20,6	12,4	-33,0				30,2	0,3	-24,8	55,1	1,4	-24,1	-42,9	-3,3
окт.	87,5	91,9	-4,5				27,9	26,0	15,7	32,8	-0,9	44,1	33,1	0,6
ноем.	28,4	27,8	0,6				9,0	9,7	10,9	-6,0	0,2	8,7	24,1	-0,3
дек.	-95,5	-101,1	5,7				5,7	3,3	-9,6	36,3	-2,8	-89,3	-140,7	0,6
Други изменения														
2005	851,4	749,6	101,7	10,5	9,2	1,2	163,7	56,5	426,3	487,7	-1,4	205,7	205,4	57,1
2006	-182,7	126,6	-309,3	-2,1	1,5	-3,6	-55,0	27,7	-35,2	183,7	0,0	-97,0	-84,8	4,4
2007	-418,0	-183,7	-234,3	-4,6	-2,0	-2,6	-61,8	-7,0	-177,2	18,6	-69,8	-125,5	-195,3	16,3
2008	-1 075,0	-851,1	-223,9	-11,6	-9,2	-2,4	-154,9	-51,2	-858,7	-819,5	-75,9	-8,6	19,6	23,1
Други изменения, произтичащи от изменения на валутните курсове														
2005	394,2	245,0	149,2	4,8	3,0	1,8	89,8	5,7	158,3	101,4		129,2	137,9	17,0
2006	-343,3	-227,3	-116,0	-4,0	-2,7	-1,4	-72,1	-4,2	-151,7	-99,9		-105,7	-123,2	-13,9
2007	-533,1	-293,0	-240,1	-5,9	-3,3	-2,7	-113,3	-5,9	-221,2	-107,5		-185,0	-179,5	-13,7
2008	-43,6	64,7	-108,2	-0,5	0,7	-1,2	-17,3	-0,2	-1,5	47,4		-34,0	17,5	9,2
Други изменения, произтичащи от изменения на цените														
2005	284,5	430,3	-145,8	3,5	5,3	-1,8	45,0	40,8	199,0	389,5	-1,4			41,9
2006	288,6	298,4	-9,8	3,4	3,5	-0,1	45,4	33,5	226,0	264,9	0,0			17,1
2007	82,4	124,7	-42,4	0,9	1,4	-0,5	46,5	12,5	75,0	112,2	-69,8			30,7
2008	-1 013,8	-1 102,1	88,3	-10,9	-11,9	1,0	-155,6	-138,4	-803,6	-963,7	-75,9			21,2
Други изменения, произтичащи от други корекции														
2005	172,7	74,3	98,3	2,1	0,9	1,2	29,0	10,0	69,0			76,5	67,4	-1,8
2006	-128,0	55,5	-183,5	-1,5	0,6	-2,1	-28,3	-1,6	-109,6	18,6		8,7	38,4	1,2
2007	32,7	-15,4	48,1	0,4	-0,2	0,5	5,0	-13,6	-31,0	13,9		59,5	-15,7	-0,8
2008	-17,6	186,3	-203,9	-0,2	2,0	-2,2	18,0	87,4	-53,6	96,8		25,4	2,1	-7,3
Темпове на прираст на салдата														
2005	15,2	13,4	-				15,2	6,8	13,1	12,1		18,5	19,5	-5,9
2006	16,1	14,8	-				15,0	10,5	13,6	13,7		20,5	18,7	0,3
2007	15,7	14,4	-				15,3	14,9	10,0	9,8		21,0	20,0	1,6
2008	3,4	4,3	-				9,2	4,4	-0,5	5,4		1,7	3,1	1,1
2009 2 тр.	-2,9	-1,5	-				9,4	6,1	-5,6	3,9		-9,0	-11,2	-1,2
3 тр.	-3,9	-2,8	-				8,2	4,8	-3,0	5,2		-12,6	-15,0	-0,9
4 тр.	-1,5	-0,8	-				8,0	6,5	1,3	6,5		-9,7	-12,5	-0,8

Източник: ЕЦБ.

1) Финансовите деривати, нето, са включени в активите.

7.3 Финансова сметка

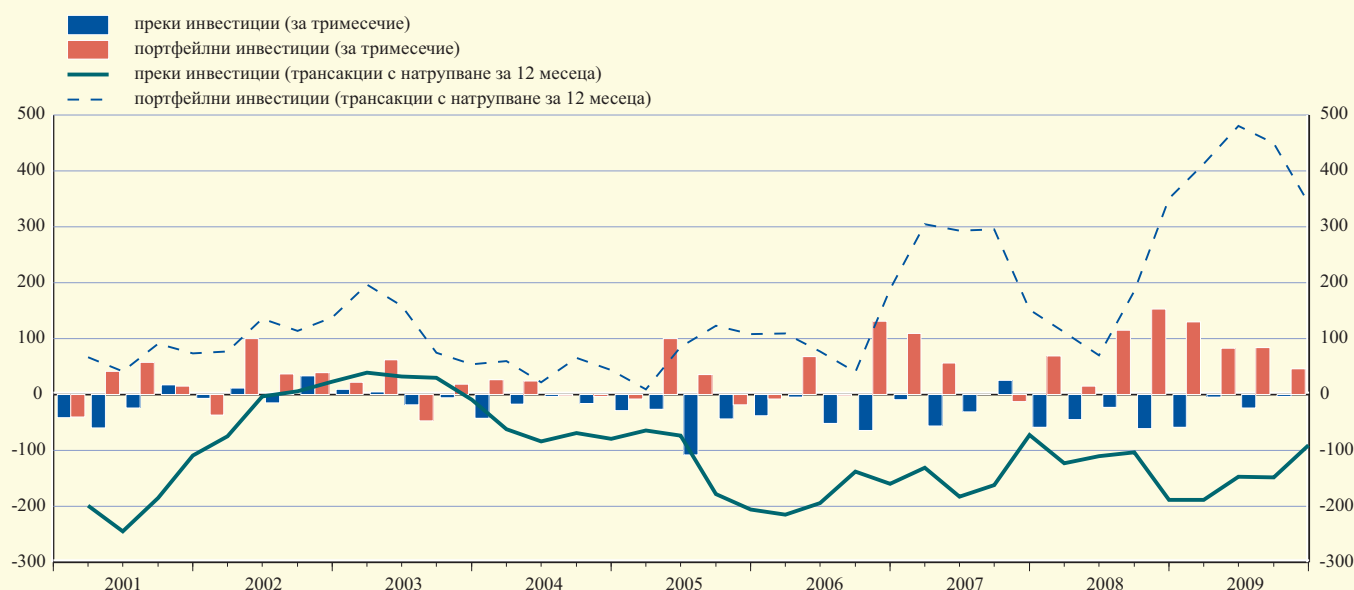
(млрд. евро, годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции и други изменения през периода)

2. Преки инвестиции

	По резидентни единици извън еврозоната							По нерезидентни единици в еврозоната						
	Общо	Дялов капитал и реинвестирана печалба			Друг капитал (предимно междувирмени кредити)			Общо	Дялов капитал и реинвестирана печалба			Друг капитал (предимно междувирмени кредити)		
		Общо	ПФИ	НПФИ	Общо	ПФИ	НПФИ		Общо	Към ПФИ	Към НПФИ	Общо	За ПФИ	За НПФИ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Салда (международна инвестиционна позиция)														
2007	3 572,8	2 886,7	240,8	2 645,9	686,1	6,4	679,7	3 130,7	2 401,0	69,5	2 331,5	729,8	15,4	714,4
2008	3 744,4	2 946,9	234,8	2 712,1	797,5	9,3	788,2	3 217,0	2 405,5	77,0	2 328,5	811,6	16,4	795,1
2009 2 тр.	4 011,7	3 147,3	265,1	2 882,2	864,4	10,4	854,0	3 296,7	2 478,5	70,7	2 407,8	818,3	16,6	801,6
3 тр.	4 063,9	3 177,5	262,8	2 914,7	886,4	10,4	876,1	3 356,6	2 537,7	74,5	2 463,2	819,0	15,3	803,6
Трансакции														
2008	326,5	198,1	2,2	195,9	128,4	-0,2	128,6	137,5	91,3	-1,0	92,2	46,2	1,6	44,6
2009	299,4	208,8	27,5	181,2	90,7	2,3	88,4	208,5	196,0	6,0	190,0	12,5	-0,5	13,0
2009 2 тр.	97,5	78,2	8,9	69,3	19,3	0,6	18,7	93,2	76,7	1,3	75,3	16,5	0,4	16,1
3 тр.	59,2	32,4	0,3	32,1	26,8	0,2	26,6	35,0	36,7	2,4	34,3	-1,7	-1,1	-0,6
4 тр.	42,6	42,6	-2,0	44,6	0,0	0,6	-0,6	39,0	38,7	1,1	37,6	0,3	0,0	0,3
2009 авг.	15,0	10,9	1,6	9,3	4,2	0,3	3,9	19,8	15,7	0,4	15,3	4,1	-0,6	4,6
септ.	30,2	15,3	-3,7	19,0	14,9	0,0	14,9	0,3	6,4	0,9	5,5	-6,1	-0,1	-6,0
окт.	27,9	24,3	-0,6	24,9	3,6	0,3	3,3	26,0	16,6	0,3	16,3	9,4	0,1	9,3
ноем.	9,0	9,7	0,6	9,1	-0,8	0,2	-1,0	9,7	7,9	0,5	7,4	1,8	-0,1	1,9
дек.	5,7	8,5	-2,1	10,6	-2,8	0,0	-2,9	3,3	14,2	0,4	13,9	-10,9	0,0	-10,8
Темп на прираст														
2007	15,3	14,6	11,3	14,9	18,5	-55,0	18,7	14,9	14,8	8,3	15,0	15,3	6,3	15,5
2008	9,2	6,9	0,8	7,5	18,8	-1,6	19,1	4,4	3,8	-1,4	4,0	6,4	9,9	6,3
2009 2 тр.	9,4	8,0	7,6	8,0	14,8	5,7	14,8	6,1	7,7	4,6	7,8	1,6	4,9	1,5
3 тр.	8,2	6,6	11,9	6,1	14,2	14,0	14,2	4,8	7,5	6,9	7,5	-2,7	-4,3	-2,7
4 тр.	8,0	7,0	11,7	6,6	11,3	24,4	11,2	6,5	8,2	8,4	8,2	1,5	-3,3	1,6

Г33 Платежен баланс – нетни преки и портфейлни инвестиции

(млрд. евро)

7.3 Финансова сметка

(млрд. евро, годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции и други изменения през периода)

3. Портфейлни инвестиции – активи

	Общо	Дялов капитал					Дългови инструменти										
							Облигации					Инструменти на паричния пазар					
		Общо	ПФИ		НПФИ		Общо	ПФИ		НПФИ		Общо	ПФИ		НПФИ		
			Евро-система		Дър- жавно управ- ление	Евро-система			Дър- жавно управ- ление	Евро-система			Дър- жавно управ- ление				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Салда (международна инвестиционна позиция)																	
2007		4 631,6	1 961,8	136,7	2,8	1 825,1	44,6	2 279,7	990,2	16,4	1 289,5	17,2	390,1	297,3	34,6	92,8	0,5
2008		3 763,9	1 162,7	68,4	3,0	1 094,3	27,3	2 179,1	970,9	19,9	1 208,2	18,4	422,1	353,3	61,6	68,8	1,3
2009	2 тр.	3 896,2	1 216,2	66,4	3,0	1 149,8	29,2	2 251,1	929,3	17,3	1 321,8	38,7	429,0	351,3	55,3	77,7	1,5
	3 тр.	4 052,1	1 361,9	74,6	3,1	1 287,3	31,4	2 269,9	927,4	16,8	1 342,6	37,7	420,2	341,8	45,0	78,4	1,4
Трансакции																	
2008		-9,0	-101,8	-37,9	0,6	-63,9	0,1	95,4	43,9	3,3	51,5	2,6	-2,5	26,8	15,1	-29,4	0,4
2009		50,0	31,8	1,1	-0,2	30,7		27,7	-95,5	-2,7	123,2		-9,5	-4,2	-14,2	-5,2	
2009	2 тр.	62,2	9,3	-0,3	0,0	9,5	0,3	32,9	-33,7	0,1	66,6	20,8	20,1	12,5	-1,8	7,5	-0,3
	3 тр.	42,0	36,7	3,4	0,0	33,3	-0,4	27,4	-7,0	-0,5	34,4	-2,0	-22,2	-10,3	-11,8	-11,9	-0,2
	4 тр.	17,0	23,9	3,6	-0,2	20,3		23,4	-5,6	0,1	29,1		-30,4	-28,1	-0,2	-2,3	
2009	авг.	45,8	12,3	0,9	0,0	11,3		37,3	14,3	0,0	23,0		-3,8	-3,0	-5,7	-0,8	
	септ.	-24,8	8,1	0,5	0,0	7,6		-22,7	-12,7	-1,1	-10,0		-10,2	0,8	-4,3	-11,0	
	окт.	15,7	8,0	1,8	0,0	6,2		4,2	-3,9	0,6	8,1		3,5	2,3	3,3	1,1	
	ноем.	10,9	8,7	-0,8	-0,2	9,4		20,0	2,8	0,3	17,2		-17,8	-16,9	1,6	-0,8	
	дек.	-9,6	7,3	2,5	0,1	4,7		-0,8	-4,6	-0,7	3,7		-16,1	-13,5	-5,1	-2,6	
Темп на прираст																	
2007		10,0	3,3	22,2	-0,5	2,0	21,3	14,0	16,7	38,9	12,0	23,3	23,1	23,7	272,7	25,8	277,4
2008		-0,5	-6,1	-29,7	24,6	-4,4	0,2	4,3	4,5	20,4	4,0	15,6	-0,5	9,1	41,9	-32,1	70,8
2009	2 тр.	-5,6	-8,5	-15,3	14,9	-8,1	-0,9	-3,0	-10,3	-12,8	2,9	110,0	-10,4	-7,0	-18,6	-24,2	39,2
	3 тр.	-3,0	-3,1	-8,5	12,4	-2,8	-3,5	-2,5	-10,6	-18,6	4,0	89,3	-6,9	0,0	-30,8	-32,5	49,3
	4 тр.	1,3	2,3	0,6	-7,1	2,4		1,2	-9,7	-13,3	10,0		-2,9	-2,2	-24,6	-7,0	

4. Портфейлни инвестиции – пасиви

	Общо	Дялов капитал			Дългови инструменти							
					Облигации				Инструменти на паричния пазар			
		Общо	ПФИ	НПФИ	Общо	ПФИ	НПФИ	Държавно управление	Общо	ПФИ	НПФИ	Държавно управление
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
	Салда (международна инвестиционна позиция)											
2007	6 556,5	3 272,5	594,6	2 677,9	3 041,1	1 143,5	1 897,6	1 118,5	243,0	141,5	101,5	76,1
2008	6 078,6	2 168,7	640,7	1 528,0	3 466,5	1 263,8	2 202,8	1 357,1	443,3	108,9	334,4	272,9
2009 2 тр.	6 299,9	2 282,7	679,0	1 603,7	3 511,9	1 197,2	2 314,7	1 425,6	505,3	79,2	426,1	359,3
3 тр.	6 611,2	2 528,8	713,7	1 815,1	3 523,8	1 179,0	2 344,8	1 448,9	558,6	78,2	480,4	421,7
	Трансакции											
2008	341,5	-124,8	93,4	-218,2	250,0	31,5	218,6	199,2	216,3	-2,5	218,9	185,7
2009	392,1	89,2	-0,7	89,9	167,7	-10,7	178,4		135,3	25,9	109,4	
2009 2 тр.	145,0	47,8	3,4	44,4	44,6	-2,2	46,8	56,8	52,6	-2,6	55,2	54,1
3 тр.	125,3	78,6	12,3	66,3	-12,9	-7,6	-5,3	-5,9	59,6	13,9	45,7	60,5
4 тр.	63,1	14,0	-12,0	26,0	45,5	10,1	35,5		3,6	26,0	-22,4	
2009 авг.	72,3	57,5	11,4	46,1	4,2	9,1	-4,8		10,5	-0,2	10,7	
септ.	55,1	-18,1	-5,4	-12,8	44,5	-13,2	57,7		28,6	20,5	8,2	
окт.	32,8	-26,1	-0,5	-25,6	37,0	12,5	24,5		21,9	2,3	19,7	
ноем.	-6,0	-3,0	-2,4	-0,6	10,4	-4,1	14,4		-13,3	2,1	-15,4	
дек.	36,3	43,1	-9,0	52,2	-1,8	1,7	-3,5		-5,1	21,7	-26,8	
	Темп на прираст											
2007	9,8	5,2	4,4	5,3	13,5	15,9	12,2	14,2	31,2	54,5	13,7	33,2
2008	5,4	-5,4	16,0	-10,5	8,3	2,8	11,5	17,8	88,3	-2,0	202,0	246,5
2009 2 тр.	3,9	-7,1	-0,4	-9,0	4,8	-4,6	10,4	17,7	99,3	-20,1	233,3	300,3
3 тр.	5,2	-0,6	4,2	-1,9	2,8	-5,3	7,5	12,0	67,6	-5,9	113,9	177,6
4 тр.	6,5	4,0	-0,1	5,8	4,9	-0,8	8,1		30,6	36,2	32,1	

Източник: ЕЦБ.

7.3 Финансова сметка

(млрд. евро, годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции и други изменения през периода)

5. Други инвестиции – активи

	Общо	Евросистема			ПФИ (с изключение на Евросистемата)			Сектор „Държавно управление“				Други сектори			
		Общо	Кредити/ валута и депозити	Други активи	Общо	Кредити/ валута и депозити	Други активи	8	Търгов-ски кредити	Кредити/валута и депозити		12	Търгов-ски кредити	Кредити/валута и депозити	
										Валута и депозити	11			13	14
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Салда (международна инвестиционна позиция)															
2007	5 381,3	36,9	35,6	1,4	3 354,4	3 283,2	71,2	107,8	12,7	48,8	13,7	1 882,1	196,2	1 518,5	476,5
2008	5 466,1	28,8	27,7	1,0	3 280,7	3 221,6	59,1	101,0	12,1	40,9	7,2	2 055,6	186,1	1 644,9	474,5
2009 2 тр.	5 083,7	27,9	27,7	0,3	2 966,4	2 930,5	35,9	103,2	12,1	42,0	11,2	1 986,1	188,9	1 559,3	414,1
3 тр.	4 926,4	22,8	22,5	0,3	2 823,3	2 790,0	33,2	109,1	11,9	48,4	8,6	1 971,3	190,5	1 544,3	446,2
Трансакции															
2008	93,4	-9,4	-9,4	0,0	-50,2	-65,5	15,3	-6,6	-1,1	-6,8	-5,8	159,6	2,5	97,6	-31,9
2009	-529,5	-1,6	-1,6	0,0	-413,4	-413,4	0,0	4,4	0,0	0,0	1,2	-118,9	0,1	-15,8	-2,0
2009 2 тр.	-145,4	7,0	7,0	0,0	-90,0	-76,0	-13,9	-3,8	0,0	-4,5	-5,1	-58,6	5,3	-68,0	-16,7
3 тр.	-115,0	-6,6	-6,6	0,0	-83,5	-81,2	-2,3	-5,1	-0,3	-4,9	-3,9	-19,8	0,1	-15,8	26,1
4 тр.	-36,4	6,2	6,2	0,0	-3,6	-3,6	0,0	6,8	0,0	0,0	1,1	-45,8	0,0	0,0	-12,5
2009 авг.	-38,3	-2,5	-2,5	0,0	-24,9	-24,9	0,0	1,3	0,0	0,0	2,3	-12,2	0,0	0,0	14,9
септ.	-24,1	-1,8	-1,8	0,0	-21,3	-21,3	0,0	-1,9	0,0	0,0	-1,8	1,0	0,0	0,0	6,4
окт.	44,1	1,9	1,9	0,0	13,8	13,8	0,0	-0,3	0,0	0,0	-0,5	28,7	0,0	0,0	3,7
ноем.	8,7	0,2	0,2	0,0	16,8	16,8	0,0	3,7	0,0	0,0	1,5	-11,9	0,0	0,0	-6,0
дек.	-89,3	4,1	4,1	0,0	-34,2	-34,2	0,0	3,5	0,0	0,0	0,1	-62,7	0,0	0,0	-10,2
Темп на прираст															
2007	21,0	157,3	173,7	-1,7	18,6	18,8	11,4	-6,4	-9,8	-12,4	-28,6	26,6	7,5	28,8	14,0
2008	1,7	-26,2	-26,9	5,0	-1,5	-2,0	21,6	-6,2	-8,9	-14,0	-44,4	8,6	1,2	6,5	-6,9
2009 2 тр.	-9,0	-28,7	-30,3	5,6	-14,1	-14,1	-17,1	-4,9	-3,3	-13,2	-35,7	0,1	-4,8	-0,8	-3,3
3 тр.	-12,6	-42,4	-43,8	6,0	-18,3	-18,4	-22,4	-2,3	-4,7	-6,6	-20,3	-2,6	-4,1	-2,7	3,3
4 тр.	-9,7	-8,1	-8,1	0,0	-12,6	-12,6	0,0	3,7	0,0	0,0	14,3	-5,8	0,0	0,0	-0,3

6. Други инвестиции – пасиви

	Общо	Евросистема			ПФИ (с изключение на Евросистемата)			Сектор „Държавно управление“				Други сектори			
	Общо	Кредити/ валута и депозити	Други пасиви		Общо	Кредити/ валута и депозити	Други пасиви	Общо	Търгов-ски кредити	Кредити	Други пасиви	Общо	Търгов-ски кредити	Кредити	Други пасиви
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Салда (международна инвестиционна позиция)														
2007	5 468,6	201,7	201,4	0,2	3 935,1	3 872,6	62,5	52,3	0,0	46,9	5,4	1 279,5	156,9	1 009,7	112,8
2008	5 653,6	482,3	481,9	0,4	3 751,8	3 698,1	53,6	61,9	0,0	58,0	3,9	1 357,6	170,2	1 069,6	117,8
2009 2 тр.	5 234,7	313,4	308,4	5,0	3 587,6	3 551,2	36,4	58,8	0,0	55,0	3,9	1 274,9	182,3	973,2	119,4
3 тр.	5 003,1	264,3	263,8	0,6	3 437,7	3 401,0	36,8	59,7	0,0	55,9	3,8	1 241,3	179,1	952,9	109,4
	Трансакции														
2008	165,5	280,7	280,6	0,1	-181,0	-191,9	10,9	9,5	0,0	11,0	-1,5	56,3	10,5	46,1	-0,3
2009	-714,6	-231,6			-343,9			-8,5				-130,5			
2009 2 тр.	-226,4	-89,3	-91,1	1,8	-81,1	-69,7	-11,4	-2,4	0,0	-3,1	0,7	-53,6	4,4	-57,3	-0,7
3 тр.	-156,3	-43,5	-43,7	0,3	-79,1	-79,7	0,6	1,4	0,0	1,9	-0,5	-35,1	1,3	-24,6	-11,7
4 тр.	-83,5	-16,7			-71,1			-3,8				8,1			
2009 авг.	-67,0	-9,1			-44,6			0,3				-13,7			
септ.	-42,9	-20,3			-3,5			1,2				-20,4			
окт.	33,1	-8,3			14,7			5,9				20,8			
ноем.	24,1	-1,3			16,4			0,9				8,1			
дек.	-140,7	-7,1			-102,2			-10,6				-20,8			
	Темп на прираст														
2007	20,0	79,2	79,4	-6,9	18,0	18,2	9,5	-1,9	27,4	-4,1	20,7	20,7	6,8	26,2	0,5
2008	3,1	141,3	141,4	20,8	-4,6	-4,9	17,3	18,3	-20,1	23,6	-27,9	4,3	6,6	4,5	-0,8
2009 2 тр.	-11,2	19,1	17,3	1 123,2	-14,9	-15,1	-9,6	10,5	41,1	11,3	-1,2	-6,5	-3,5	-7,6	-1,7
3 тр.	-15,0	-27,7	-29,0	916,8	-16,3	-16,4	-13,4	8,1	234,7	9,4	-11,1	-8,3	-2,8	-9,3	-8,6
4 тр.	-12,5	-47,8			-9,1			-13,6				-9,5			

Източник: ЕЦБ.

7.3 Финансова сметка

(млрд. евро, годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции и други изменения през периода)

7. Резервни активи

	Резервни активи													Допълнителен показател			
	Общо	Монетарно злато		Държа-ни СПТ	Резерв-на пози-ция в МВФ	Валутни резервни активи								Други взе-мания	Други активи в чужде-странна валута	Безусловно кратко-срочно изтичане на активи в чужде-странна валута	Разпре-деление на СПТ
		В мили-арди евро	В трой-унции (мили-они)			Общо	Валута и депозити		Ценни книжа				Финан-сови деривати				
							При парични власти и БМР	При банки	Общо	Дялов капитал	Обли-гации	Инстру-менти на паричния пазар					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Салда (международна инвестиционна позиция)																
2006	325,8	176,3	365,213	4,6	5,2	139,7	6,3	22,5	110,7	0,5	79,3	30,8	0,3	0,0	24,6	-21,5	5,6
2007	347,2	201,0	353,688	4,6	3,6	138,0	7,2	22,0	108,5	0,4	87,8	20,3	0,3	0,0	44,3	-38,5	5,3
2008	374,2	217,0	349,190	4,7	7,3	145,1	7,6	8,0	129,5	0,6	111,3	17,6	0,0	0,1	262,8	-245,7	5,5
2008 4 тр.	374,2	217,0	349,190	4,7	7,3	145,1	7,6	8,0	129,5	0,6	111,3	17,6	0,0	0,1	262,8	-245,7	5,5
2009 1 тр.	395,7	240,4	349,059	4,8	8,4	142,1	8,4	3,7	129,9	0,6	108,6	20,7	0,1	0,1	155,4	-141,4	5,6
2009 2 тр.	381,5	229,8	347,546	4,2	11,3	136,2	9,5	6,6	119,9	0,5	99,3	20,0	0,2	0,0	77,6	-65,6	5,4
2009 3 тр.	430,9	236,1	347,200	49,8	11,7	133,2	12,7	7,1	113,2	0,5	89,8	22,9	0,2	0,0	56,7	-42,4	50,9
2009 ноем. дек.	464,2	271,7	347,166	49,6	10,3	132,6	11,8	8,4	112,2	-	-	-	0,2	0,0	39,5	-32,0	50,3
	462,4	266,0	347,163	50,8	10,0	135,5	12,3	8,1	115,2	-	-	-	-0,1	0,0	32,1	-24,5	51,2
2010 ян.	468,7	268,1	347,162	52,0	10,2	138,4	10,3	10,0	118,4	-	-	-	-0,3	0,0	28,3	-20,0	52,5
	Трансакции																
2007	5,1	-3,2	-	0,3	-0,9	8,8	1,0	1,6	6,2	0,0	14,5	-8,3	0,0	0,0	-	-	-
2008	3,9	-2,1	-	-0,1	3,8	2,3	5,0	-15,8	11,8	0,1	15,8	-4,1	1,3	0,1	-	-	-
2009	-2,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2009 2 тр.	2,4	0,1	-	-0,5	3,3	-0,4	-0,4	2,9	-3,2	0,0	-2,0	-1,2	0,2	0,0	-	-	-
2009 3 тр.	-0,3	-0,2	-	0,3	0,6	-1,0	2,3	0,3	-3,8	0,0	-7,0	3,2	0,2	0,0	-	-	-
2009 4 тр.	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Темп на прираст																
2006	0,3	-2,4	-	11,6	-49,0	7,7	-48,4	12,7	13,4	0,0	29,2	-15,3	-	-	-	-	-
2007	1,6	-1,7	-	7,3	-18,3	6,3	14,9	6,4	5,7	1,1	18,6	-27,6	-	-	-	-	-
2008	1,1	-1,0	-	-2,6	105,3	1,7	67,7	-69,1	10,8	28,0	17,9	-20,6	-	-	-	-	-
2009 2 тр.	-1,2	-0,9	-	-6,6	174,2	-6,4	106,0	-80,7	2,1	2,6	0,0	15,5	-	-	-	-	-
2009 3 тр.	-0,9	-0,9	-	-2,9	200,8	-6,2	60,3	-70,2	-2,7	1,3	-8,9	34,6	-	-	-	-	-
2009 4 тр.	-0,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Източник: ЕЦБ.

7.3 Финансова сметка

(млрд. евро, годишен темп на прираст; салда и темп на прираст в края на периода; трансакции и други изменения през периода)

8. Географска разбивка

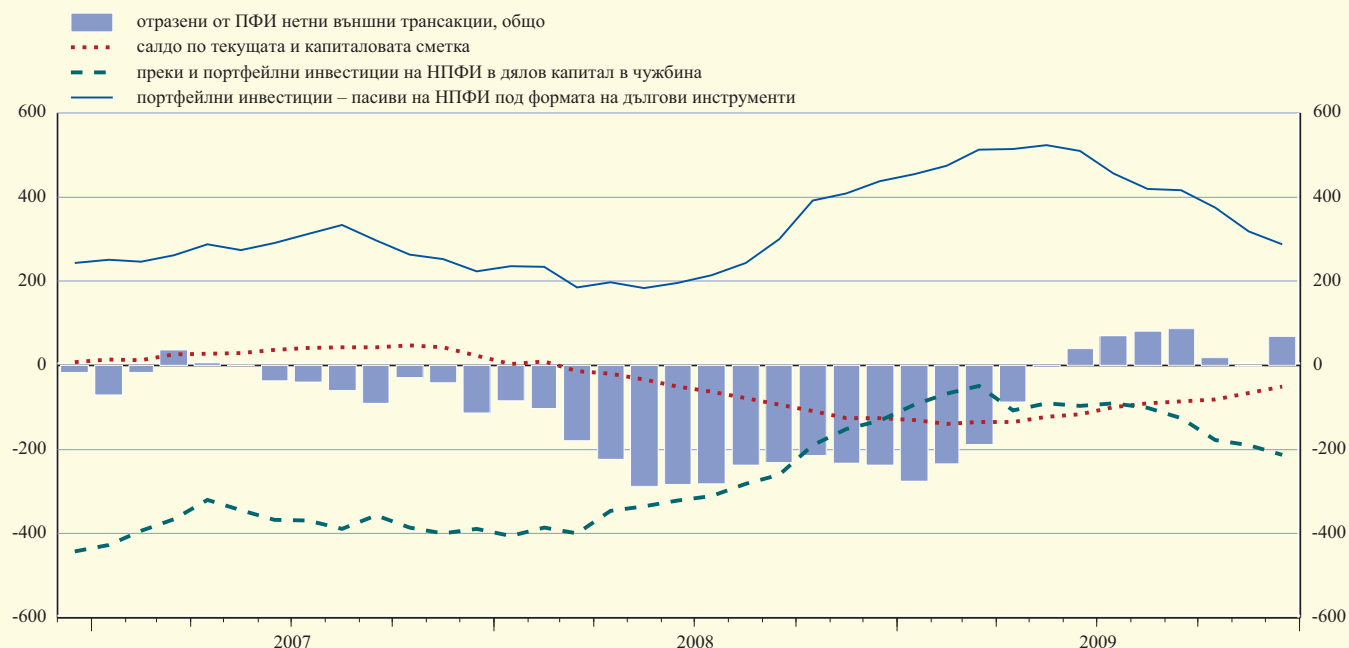
	Общо	Държави – членки на ЕС, извън еврозоната						Канада	Китай	Япония	Швейцария	САЩ	Офшорни финансови центрове	Международни организации	Други страни
	Общо	Дания	Швеция	Обединено кралство	Други страни от ЕС	Институции от ЕС									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2008 г.	Салда (международна инвестиционна позиция)														
Преки инвестиции	527,4	-93,0	-2,1	-30,2	-293,9	233,6	-0,3	41,1	35,2	-9,5	126,2	-68,7	-7,1	-0,2	503,3
В чужбина	3 744,4	1 255,3	34,9	93,9	865,7	260,8	0,0	104,1	38,8	71,7	384,5	734,6	418,5	0,1	736,8
Дялов капитал/реинвестирана печалба	2 946,9	967,5	30,1	60,3	660,1	216,9	0,0	83,3	32,0	53,6	335,3	551,3	386,7	0,0	537,4
Друг капитал	797,5	287,9	4,8	33,6	205,7	43,8	0,0	20,7	6,9	18,1	49,2	183,4	31,9	0,0	199,4
В еврозоната	3 217,0	1 348,3	37,0	124,1	1 159,7	27,1	0,3	63,0	3,6	81,2	258,3	803,3	425,6	0,3	233,4
Дялов капитал/реинвестирана печалба	2 405,5	1 096,8	28,3	97,4	956,9	13,9	0,2	50,6	0,8	68,7	191,1	590,8	284,1	0,1	122,5
Друг капитал	811,6	251,5	8,7	26,7	202,8	13,2	0,1	12,4	2,9	12,5	67,2	212,5	141,6	0,2	110,9
Портфейлни инвестиции – активи	3 763,9	1 242,2	63,7	122,4	895,5	80,7	80,0	82,8	25,6	213,4	95,4	1 225,8	458,4	30,5	389,8
Дялов капитал	1 162,7	228,7	6,4	19,9	191,7	9,8	0,9	18,2	22,8	84,5	81,3	378,8	197,8	2,0	148,6
Дългови инструменти	2 601,3	1 013,6	57,3	102,5	703,7	71,0	79,1	64,6	2,9	128,8	14,1	847,0	260,6	28,5	241,3
Облигации	2 179,1	849,1	50,3	81,5	569,1	70,3	77,8	61,6	2,3	61,7	12,6	705,4	238,2	28,4	219,9
Инструменти на паричния пазар	422,1	164,5	6,9	21,0	134,6	0,6	1,3	3,0	0,6	67,1	1,5	141,5	22,4	0,1	21,4
Други инвестиции	-187,5	-91,1	51,1	28,0	-110,4	108,8	-168,6	-6,2	-16,0	-10,2	-131,2	-286,3	2,1	1,8	349,6
Активи	5 466,1	2 419,7	100,9	83,3	2 020,2	201,8	13,4	25,7	34,0	109,4	276,5	852,5	640,7	58,7	1 048,8
Държавно управление	101,0	15,0	0,7	0,4	3,6	0,7	9,7	0,0	1,8	0,2	0,1	3,4	1,4	40,1	39,1
ПФИ	3 309,5	1 731,1	83,9	58,3	1 419,1	167,9	1,9	16,8	14,5	79,0	164,5	418,9	367,7	18,2	498,8
Други сектори	2 055,6	673,5	16,4	24,6	597,5	33,3	1,8	8,9	17,7	30,3	111,9	430,2	271,7	0,5	510,9
Пасиви	5 653,6	2 510,8	49,8	55,3	2 130,6	93,0	182,0	32,0	50,0	119,5	407,7	1 138,8	638,6	57,0	699,1
Държавно управление	61,9	32,5	0,0	0,1	2,5	0,0	29,7	0,0	0,0	0,6	0,5	7,0	0,3	17,7	3,3
ПФИ	4 234,1	1 907,6	38,9	33,5	1 664,9	70,0	100,2	24,4	32,1	91,2	328,7	751,1	535,1	36,8	527,2
Други сектори	1 357,6	570,8	10,8	21,7	463,2	23,0	52,0	7,5	17,9	27,8	78,6	380,8	103,2	2,5	168,7
4 тр. 2008 до 3 тр. 2009 г.	Трансакции с натрупване														
Преки инвестиции	148,5	54,1	1,2	7,4	34,5	11,0	0,0	-5,0	3,7	-10,0	-21,9	34,1	66,0	0,0	27,5
В чужбина	303,6	105,7	1,6	19,3	78,9	5,8	0,0	3,3	4,0	-1,3	-0,4	83,4	61,5	0,0	47,4
Дялов капитал/реинвестирана печалба	192,9	56,8	1,3	9,5	43,7	2,3	0,0	3,5	2,4	0,7	3,7	42,5	48,7	0,0	34,6
Друг капитал	110,7	48,9	0,3	9,8	35,2	3,5	0,0	-0,2	1,6	-2,0	-4,1	41,0	12,8	0,0	12,8
В еврозоната	155,1	51,5	0,4	11,9	44,4	-5,2	0,0	8,3	0,3	8,7	21,5	49,3	-4,5	0,0	19,9
Дялов капитал/реинвестирана печалба	177,6	52,6	0,5	12,4	37,6	2,0	0,0	8,5	0,2	2,8	13,0	63,6	8,7	0,0	28,3
Друг капитал	-22,5	-1,0	-0,1	-0,5	6,8	-7,3	0,0	-0,1	0,1	5,9	8,5	-14,3	-13,2	0,0	-8,4
Портфейлни инвестиции – активи	-133,1	41,0	5,7	11,6	7,6	-4,8	20,9	4,6	4,2	-47,0	8,2	-41,3	-113,4	-2,5	13,1
Дялов капитал	-46,2	-1,4	0,4	1,2	-2,4	-0,6	0,0	3,8	5,7	-5,7	6,6	-13,0	-49,3	0,0	7,1
Дългови инструменти	-86,9	42,4	5,3	10,3	10,1	-4,2	20,9	0,8	-1,5	-41,3	1,6	-28,3	-64,1	-2,5	6,0
Облигации	-58,5	49,8	4,8	16,2	15,4	-4,1	17,5	-2,9	-0,8	-28,5	0,3	-28,2	-48,8	-2,9	3,6
Инструменти на паричния пазар	-28,4	-7,3	0,5	-5,9	-5,3	-0,1	3,5	3,7	-0,7	-12,8	1,3	-0,1	-15,3	0,4	2,4
Други инвестиции	174,1	-220,9	1,5	-9,4	-221,7	18,8	-10,1	-3,1	5,4	68,7	85,1	49,9	82,1	18,9	88,1
Активи	-722,3	-332,5	-15,8	-13,7	-319,6	15,1	1,5	-0,8	-10,3	-9,4	-53,8	-188,1	-43,1	-4,9	-79,4
Държавно управление	-2,3	-2,4	-0,3	-0,1	-2,0	-0,3	0,2	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	1,3	-1,2
ПФИ	-664,4	-326,2	-14,9	-13,4	-312,9	14,5	0,6	-1,3	-12,5	-7,2	-50,2	-108,3	-47,3	-6,1	-105,3
Други сектори	-55,5	-3,9	-0,6	-0,1	-4,7	0,9	0,7	0,5	2,2	-2,2	-3,6	-79,9	4,2	0,0	27,2
Пасиви	-896,4	-111,6	-17,4	-4,3	-97,9	-3,7	11,7	2,3	-15,8	-78,0	-138,9	-238,0	-125,2	-23,8	-167,4
Държавно управление	4,3	2,2	0,0	-0,2	0,3	0,0	2,1	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,3	0,0	2,2	-0,2
ПФИ	-787,5	-95,6	-16,6	-1,4	-78,1	-0,6	1,2	1,1	-15,4	-79,6	-139,5	-142,6	-128,8	-25,9	-161,0
Други сектори	-113,2	-18,2	-0,8	-2,6	-20,2	-3,1	8,4	1,2	-0,3	1,7	0,6	-95,6	3,7	-0,1	-6,2

Източник: ЕЦБ.

7.4 Парично представяне на платежния баланс¹⁾ (млрд. евро; трансакции)

	Показатели от платежния баланс, отразяващи нетни трансакции на ПФИ											
	Общо	Салдо по текущата и капиталовата сметка	Трансакции на НПФИ								Финансови деривати	Грешки и пропуски
			Преки инвестиции		Портфейлни инвестиции				Други инвестиции			
			На резидентни единици в страни извън еврозоната	На нерезидентни единици в страни от еврозоната	Активи		Пасиви		Активи	Пасиви		
					Дялов капитал	Дългови инструменти	Дялов капитал	Дългови инструменти				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2007	-112,5	22,8	-457,6	401,0	-38,3	-160,9	134,4	223,0	-384,8	226,8	-64,8	-14,1
2008	-237,6	-126,2	-325,0	136,6	63,8	-21,6	-218,5	438,0	-153,7	66,4	-65,6	-31,7
2009	69,0	-49,9	-269,6	203,0	-30,7	-117,9	89,9	287,8	114,5	-139,0	13,0	-32,0
2008 4 тр.	52,7	-28,9	-48,9	-14,7	50,0	73,2	-111,9	140,8	-18,1	34,8	-13,2	-10,4
2009 1 тр.	-41,7	-36,6	-78,8	40,0	32,4	5,6	-46,8	132,4	-11,8	-53,5	-5,3	-19,1
2 тр.	77,4	-19,5	-88,0	91,4	-9,5	-74,2	44,4	102,0	62,5	-56,0	18,8	5,5
3 тр.	-1,2	-1,2	-58,7	33,7	-33,3	-22,5	66,3	40,4	24,8	-33,7	-4,2	-12,8
4 тр.	34,5	7,4	-44,0	37,9	-20,3	-26,8	26,0	13,0	39,0	4,3	3,6	-5,6
2008 дек.	-22,5	-5,1	-8,0	2,8	8,3	23,6	-37,2	-0,3	28,9	-20,9	-3,4	-11,2
2009 ян.	-74,5	-23,8	-21,1	9,3	2,4	-5,6	-35,1	51,6	-3,7	-43,7	3,4	-8,0
февр.	31,0	-4,9	-19,5	12,4	18,8	0,8	3,4	38,1	6,8	-17,3	-1,3	-6,3
март	1,8	-7,9	-38,2	18,3	11,3	10,4	-15,2	42,7	-15,0	7,6	-7,3	-4,9
апр.	21,4	-9,1	-59,8	73,2	5,2	-48,3	-24,1	48,9	-11,5	41,0	9,1	-3,3
май	5,2	-13,5	-11,3	20,9	-1,9	-33,2	28,6	30,3	86,6	-110,8	9,2	0,5
юни	50,8	3,2	-16,9	-2,6	-12,9	7,4	39,9	22,7	-12,6	13,8	0,6	8,4
юли	-0,1	10,1	-11,7	14,3	-14,3	-21,4	33,0	-31,3	13,0	-1,2	6,5	3,0
авг.	19,4	-5,4	-13,2	19,9	-11,3	-22,2	46,1	5,9	10,9	-13,3	-9,3	11,3
септ.	-20,4	-5,9	-33,9	-0,5	-7,6	21,0	-12,8	65,9	0,9	-19,2	-1,4	-27,1
окт.	-4,7	-3,6	-28,2	25,6	-6,2	-9,2	-25,6	44,2	-28,4	26,7	0,9	-0,8
ноем.	-8,5	0,5	-8,1	9,3	-9,4	-16,4	-0,6	-0,9	8,2	9,0	-0,2	0,1
дек.	47,6	10,5	-7,7	3,0	-4,7	-1,2	52,2	-30,3	59,2	-31,4	2,8	-4,8
	трансакции с натрупване за 12 месеца											
2009 дек.	69,0	-49,9	-269,6	203,0	-30,7	-117,9	89,9	287,8	114,5	-139,0	13,0	-32,0

Г34 Основни трансакции по платежния баланс, отразяващи тенденциите в нетните външни трансакции на ПФИ¹⁾ (млрд. евро; натрупани трансакции за 12 месеца)

Източник: ЕЦБ.

1) Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

7.5 Търговия със стоки (сезонно изгладени данни, ако не е посочено друго)

1. Стойности и обеми по групи продукти¹⁾ (сезонно изгладени данни, ако не е посочено друго)

	Общо (сезонно неизгладени)		Износ (f.o.b.)					Внос (c.i.f.)					
	Износ	Внос	Общо			Допълнителен показател: промишлени стоки		Общо				Допълнителен показател:	
			Междинен	Инвестиционни стоки	Потребление			Междинен	Инвестиционни стоки	Потребление		Промислени стоки	Петрол
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Стойности (млрд. евро; годишно процентно изменение за колони 1 и 2)													
2008	3,6	8,1	1 560,5	768,5	337,7	412,6	1 301,5	1 601,9	1 020,2	233,1	333,2	1 020,2	293,7
2009	-18,1	-22,3	1 275,8				1 046,1	1 256,1				824,2	
2009 1 тр.	-20,9	-20,7	310,9	147,1	65,6	86,3	258,8	320,8	180,6	49,4	78,6	213,5	35,6
2 тр.	-23,2	-27,2	309,3	150,4	63,5	85,0	254,5	306,7	170,4	47,5	76,3	202,5	41,4
3 тр.	-19,4	-25,8	319,3	154,9	64,5	87,7	262,0	311,0	177,3	47,4	77,9	203,5	48,3
4 тр.	-8,4	-14,6	336,2				270,9	317,6				204,7	
2009 юли	-18,1	-28,9	107,9	52,7	22,5	29,7	89,8	103,1	57,9	15,7	25,8	67,6	15,8
авг.	-21,2	-25,7	103,4	49,6	20,1	28,7	84,0	102,4	58,5	15,6	25,8	67,1	16,2
септ.	-19,3	-22,8	108,0	52,7	21,8	29,2	88,2	105,5	60,9	16,2	26,3	68,8	16,4
окт.	-17,1	-22,4	110,9	52,8	22,1	29,2	89,7	104,7	60,5	15,2	25,6	68,0	16,1
ноем.	-5,5	-13,8	110,9	53,1	21,0	31,5	89,4	105,6	61,4	15,6	25,8	67,9	16,7
дек.	-0,5	-5,9	114,4				91,8	107,3				68,9	
Индекси за обем (2000 г. = 100; годишно процентно изменение за колони 1 и 2)													
2008	1,3	0,4	146,1	141,5	157,7	146,9	142,7	128,8	122,5	143,8	143,3	133,2	108,3
2009													
2009 1 тр.	-20,8	-14,7	117,6	110,8	120,0	124,3	112,0	113,5	104,1	117,6	130,9	109,6	99,4
2 тр.	-22,0	-19,3	118,4	115,4	117,2	122,6	111,7	109,5	98,2	114,0	130,8	106,5	97,2
3 тр.	-17,5	-14,7	121,4	118,0	118,4	125,5	114,7	110,4	100,4	117,4	133,0	108,2	97,3
4 тр.													
2009 юли	-16,2	-18,2	122,8	120,7	123,8	126,6	117,6	109,1	98,0	115,3	131,3	106,9	98,2
авг.	-19,4	-13,7	118,3	113,5	111,2	123,8	110,7	109,9	100,3	117,0	132,2	107,5	96,8
септ.	-17,3	-12,2	123,1	119,8	120,2	126,2	115,8	112,1	102,9	120,0	135,3	110,2	96,9
окт.	-14,5	-12,4	127,5	121,6	122,8	126,2	118,7	113,7	104,1	114,7	135,5	110,9	98,0
ноем.	-2,7	-6,3	127,2	120,9	117,0	137,8	118,3	112,6	102,6	118,9	135,7	110,5	95,9
дек.													

2. Цени²⁾ (годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

	Експортни цени на производител в промишлеността (f.o.b.) ³⁾							Цени на вноса в промишлеността (c.i.f.)						
	Общо (2005 г. = 100)	Общо				Допълнителен показател: преработваща промишленост	Общо (2005 г. = 100)	Общо				Допълнителен показател: преработваща промишленост		
		Меж- динни стоки	Инвести- ционни стоки	Потреби- телски стоки	Енергия			Меж- динни стоки	Инвести- ционни стоки	Потреби- телски стоки	Енергия			
% от всичко	100,0	100,0	32,2	46,3	17,7	3,8	99,4	100,0	100,0	28,4	27,9	22,1	21,6	81,1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2008	103,5	1,6	1,5	-0,4	2,4	25,2	1,5	112,7	6,5	0,2	-3,4	2,4	28,2	0,8
2009	100,9	-2,5	-4,1	0,6	0,5	-26,6	-2,5	102,2	-9,4	-5,8	-0,8	0,2	-26,5	-3,8
2009 2 тр.	100,9	-2,8	-3,9	1,5	0,9	-36,4	-2,7	101,5	-12,4	-6,5	0,1	1,4	-35,3	-4,2
3 тр.	100,9	-4,0	-6,2	0,7	0,4	-34,0	-3,8	102,3	-13,0	-7,8	-1,0	-0,3	-33,8	-5,2
4 тр.	100,6	-2,0	-5,2	-1,1	-0,5	6,6	-1,9	103,4	-3,2	-5,0	-2,0	-2,9	-2,9	-3,1
2009 авг.	101,2	-3,6	-6,1	0,8	0,6	-30,1	-3,5	103,3	-12,2	-7,6	-1,0	-0,4	-31,4	-4,8
септ.	100,6	-4,3	-6,7	0,0	0,0	-32,7	-4,2	102,0	-11,7	-7,9	-1,3	-1,3	-30,1	-5,3
окт.	100,4	-3,6	-6,5	-1,0	-1,1	-13,7	-3,5	102,8	-7,7	-7,2	-2,1	-3,1	-16,7	-4,8
ноем.	100,7	-2,1	-5,4	-1,6	-0,7	10,6	-2,0	103,5	-3,5	-5,5	-2,4	-3,5	-2,3	-3,6
дек.	100,6	-0,3	-3,7	-0,6	0,3	32,5	-0,2	103,9	1,9	-2,1	-1,6	-2,0	15,1	-0,9
2010 ян.	101,6	0,3	-1,4	-1,0	0,8		0,4							

Източник: Евростат.

- 1) Продуктови групи, както са класифицирани в широките икономически категории. За разлика от показаните в таблица 2 групите на междинните и потребителските продукти включват селскостопански и енергийни продукти.
- 2) Продуктови групи, както са класифицирани в широките икономически категории. За разлика от показаните в таблица 1 групите на междинните и потребителските продукти не включват енергийни продукти, а селскостопанските не са обхванати. Структурата на преработващата промишленост се различава от данните в таблица 1, колони 7 и 12. Те представляват ценови индекси, които следват единствено изменението в определена кошница от продукти, а не са съотношения между представените в таблица 1 стойности и обеми, върху които оказват влияние измененията в структурата и качеството на търгуваните стоки. Тези индекси се различават от дефлаторите на БВП за внос и износ (показани в раздел 5.1, таблица 3) главно по това, че дефлаторите включват всички стоки и услуги и обхващат презграничната търговия в рамките на еврозоната.
- 3) Експортните цени на производител в промишлеността се отнасят за преки сделки между местни производители и чуждестранни клиенти. В противовес на данните за стойности и обеми в таблица 1 износът на търговци на едро и реекспортът не са обхванати.

7.5 Търговия със стоки (млрд. евро, ако не е посочено друго; сезонно изгладени)

3. Географска разбивка

	Общо	Държави – членки на ЕС, извън еврозоната				Русия	Швей- цария	Турция	САЩ	Азия		Африка	Латин- ска Аме- рика	Други държа- ви	
		Дания	Швеция	Обеди- нено кралство	Други страни от ЕС					Китай	Япония				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	Износ (f.o.b.)														
2008	1 560,5	35,0	53,6	220,2	232,7	78,4	86,6	42,8	187,5	308,0	65,7	33,6	100,5	68,1	147,0
2009	1 275,8					49,4	78,8	34,3	150,9	282,0	67,9	28,6	91,9	54,0	
2008 3 тр.	398,3	9,1	14,0	55,9	60,0	21,0	21,9	10,8	46,9	77,1	16,0	8,2	26,8	17,6	37,1
4 тр.	366,7	8,0	11,4	49,1	52,1	17,6	21,2	8,3	43,6	74,3	15,6	8,1	24,9	17,4	38,8
2009 1 тр.	310,9	7,4	10,0	42,3	43,9	12,5	19,9	7,7	39,9	65,2	15,4	7,0	23,4	12,8	25,8
2 тр.	309,3	6,4	9,6	42,4	42,3	12,1	19,3	8,3	37,7	70,4	16,8	7,1	22,8	12,4	25,6
3 тр.	319,3	6,9	10,5	44,7	44,9	12,1	19,4	9,1	35,8	71,3	17,3	7,2	22,5	14,1	28,1
4 тр.	336,2					12,6	20,2	9,2	37,5	75,0	18,3	7,3	23,3	14,6	
2009 юли	107,9	2,3	3,6	15,0	14,9	4,2	6,5	3,1	12,6	24,1	5,7	2,6	7,6	5,0	9,1
авг.	103,4	2,3	3,4	14,3	14,7	3,8	6,4	3,0	11,4	23,5	5,7	2,2	7,4	4,4	8,9
септ.	108,0	2,3	3,5	15,4	15,3	4,1	6,5	3,0	11,9	23,7	5,8	2,4	7,5	4,8	10,1
окт.	110,9	2,2	3,6	14,9	15,3	4,1	6,5	3,0	12,6	24,2	6,0	2,4	7,6	4,6	12,3
ноем.	110,9	2,1	3,5	14,9	15,1	4,2	6,8	3,1	12,5	25,0	6,2	2,4	7,8	4,9	10,9
дек.	114,4					4,4	6,9	3,1	12,3	25,8	6,1	2,6	7,9	5,0	
	Процентен дял от общия износ														
2009	100,0					3,9	6,2	2,7	11,8	22,1	5,3	2,2	7,2	4,2	
	Внос (с.i.f.)														
2008	1 601,9	30,6	52,2	164,2	184,7	122,0	69,9	32,4	137,7	481,6	184,5	56,9	141,0	81,8	103,6
2009	1 256,1					81,2	64,9	26,3	116,5	377,1	158,0	42,8	93,2	59,0	
2008 3 тр.	414,7	7,9	13,4	41,6	47,5	34,3	17,9	8,2	35,5	124,7	48,1	14,0	38,1	21,2	24,5
4 тр.	372,7	7,3	11,5	36,2	43,0	24,8	17,4	7,0	33,7	113,4	46,6	13,4	30,7	19,8	27,7
2009 1 тр.	320,8	6,9	9,4	31,7	39,3	17,8	16,7	6,7	33,1	98,5	42,1	11,5	23,7	14,9	22,1
2 тр.	306,7	6,3	8,9	30,4	38,5	18,1	16,1	6,3	28,4	92,7	39,7	10,4	23,1	14,2	23,7
3 тр.	311,0	6,8	9,9	31,3	40,6	21,8	16,1	6,6	27,0	92,8	38,2	10,4	22,5	14,7	20,9
4 тр.	317,6					23,5	16,0	6,7	28,0	93,1	38,0	10,5	23,9	15,2	
2009 юли	103,1	2,3	3,4	10,4	13,2	6,8	5,4	2,2	9,1	30,6	12,6	3,5	7,6	5,0	7,2
авг.	102,4	2,3	3,2	10,3	13,6	6,7	5,4	2,1	8,8	30,7	12,7	3,5	7,3	4,8	7,1
септ.	105,5	2,2	3,3	10,6	13,8	8,3	5,3	2,2	9,1	31,4	12,9	3,5	7,6	4,9	6,6
окт.	104,7	2,2	3,1	10,7	14,1	7,8	5,2	2,3	8,9	30,8	12,7	3,5	7,3	4,7	7,5
ноем.	105,6	2,1	3,1	10,2	14,0	7,9	5,3	2,3	9,3	30,9	12,6	3,5	8,4	5,2	6,8
дек.	107,3					7,8	5,5	2,1	9,7	31,4	12,8	3,5	8,3	5,2	
	Процентен дял от общия внос														
2009	100,0					6,5	5,2	2,1	9,3	30,0	12,6	3,4	7,4	4,7	
	Салдо														
2008	-41,4	4,4	1,4	56,0	48,1	-43,6	16,7	10,4	49,8	-173,6	-118,8	-23,3	-40,6	-13,7	43,4
2009	19,7					-31,8	13,9	8,1	34,4	-95,1	-90,1	-14,2	-1,3	-5,0	
2008 3 тр.	-16,5	1,2	0,6	14,3	12,5	-13,3	4,0	2,6	11,4	-47,6	-32,1	-5,8	-11,3	-3,6	12,6
4 тр.	-6,0	0,7	-0,1	12,9	9,0	-7,2	3,7	1,3	9,9	-39,2	-30,9	-5,3	-5,9	-2,4	11,1
2009 1 тр.	-9,9	0,5	0,6	10,6	4,6	-5,2	3,3	1,0	6,8	-33,3	-26,7	-4,4	-0,4	-2,0	3,7
2 тр.	2,6	0,1	0,7	12,0	3,7	-6,0	3,2	2,0	9,3	-22,3	-22,9	-3,4	-0,3	-1,8	1,9
3 тр.	8,3	0,1	0,6	13,4	4,3	-9,7	3,3	2,5	8,7	-21,4	-20,9	-3,2	0,0	-0,6	7,2
4 тр.	18,6					-10,9	4,2	2,5	9,5	-18,1	-19,7	-3,1	-0,7	-0,6	
2009 юли	4,8	0,0	0,2	4,6	1,7	-2,6	1,2	0,9	3,5	-6,5	-6,9	-0,9	0,0	0,0	1,9
авг.	1,0	0,0	0,2	4,0	1,1	-2,9	1,0	0,8	2,5	-7,3	-6,9	-1,2	0,1	-0,4	1,8
септ.	2,5	0,1	0,2	4,7	1,4	-4,2	1,2	0,8	2,7	-7,7	-7,1	-1,1	-0,1	-0,2	3,5
окт.	6,3	0,0	0,5	4,3	1,2	-3,8	1,3	0,7	3,7	-6,6	-6,6	-1,1	0,3	-0,1	4,8
ноем.	5,3	0,0	0,4	4,6	1,1	-3,7	1,5	0,8	3,2	-5,9	-6,3	-1,2	-0,6	-0,3	4,1
дек.	7,0					-3,4	1,3	1,0	2,6	-5,6	-6,7	-0,9	-0,4	-0,2	

Източник: Евростат.

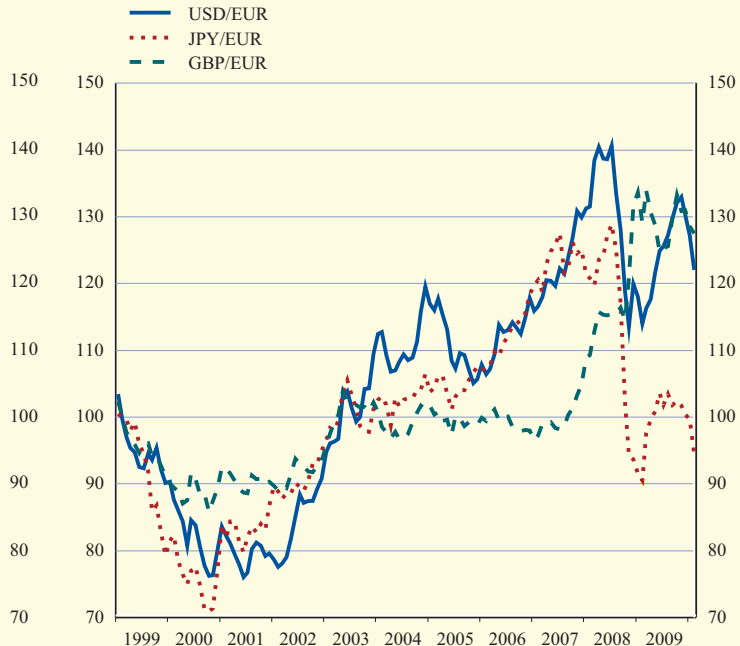
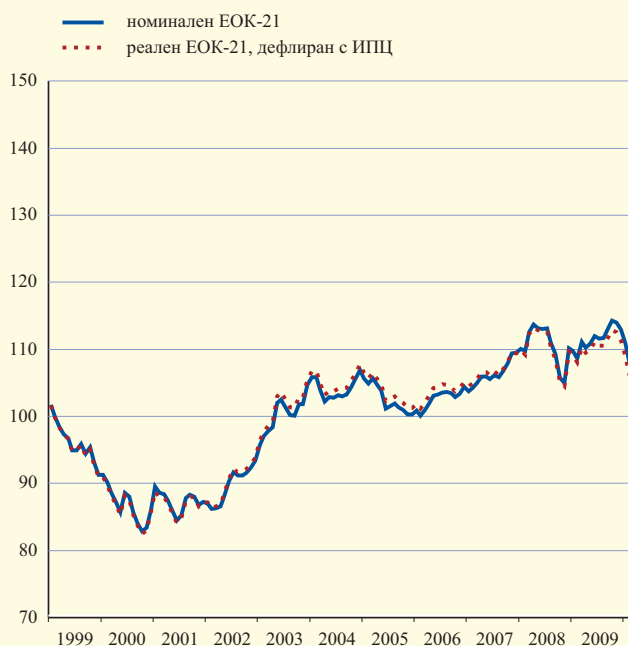
ОБМЕННИ КУРСОВЕ

8.1 Ефективни обменни курсове¹⁾ (средни за периода; индекс 1 тр. на 1999 г. = 100)

	ЕОК-21						ЕОК-41	
	Номинален	Реален ИПЦ	Реален ИЦП	Реален Дефлатор на БВП	Реален РТЕППП	Реален Разходи за труд на единица продукция общо за икономиката	Номинален	Реален ИПЦ
	1	2	3	4	5	6	7	8
2007	106,3	106,8	105,2	102,7	107,0	100,6	113,0	104,2
2008	110,5	110,1	107,4	105,7	112,8	104,3	118,0	107,1
2009	111,7	110,6	105,9				120,6	107,9
2008 4 тр.	107,0	106,5	103,0	102,4	111,5	101,3	115,2	104,1
2009 1 тр.	109,9	109,2	104,7	104,9	118,0	105,2	119,0	107,0
2 тр.	111,1	110,2	105,4	106,3	121,2	106,5	119,8	107,5
3 тр.	112,1	110,9	106,2	107,4	118,5	106,6	121,0	108,1
4 тр.	113,8	112,2	107,3				122,5	109,0
2009 февр.	108,7	108,0	103,4	-	-	-	117,7	106,0
март	111,1	110,3	105,5	-	-	-	120,4	108,1
апр.	110,3	109,5	104,6	-	-	-	119,1	106,9
май	110,8	109,9	105,2	-	-	-	119,5	107,2
юни	112,0	111,1	106,2	-	-	-	120,7	108,3
юли	111,6	110,5	105,8	-	-	-	120,5	107,7
авг.	111,7	110,6	106,0	-	-	-	120,6	107,9
септ.	112,9	111,6	106,9	-	-	-	122,0	108,8
окт.	114,3	112,8	108,2	-	-	-	123,0	109,6
ноем.	114,0	112,5	107,6	-	-	-	122,9	109,3
дек.	113,0	111,3	106,2	-	-	-	121,7	108,0
2010 ян.	110,8	108,9	104,2	-	-	-	119,1	105,5
февр.	108,0	106,1	101,6	-	-	-	116,2	102,8
Процентно изменение спрямо предходния месец								
2010 февр.	-2,5	-2,6	-2,5	-	-	-	-2,4	-2,6
Процентно изменение спрямо предходната година								
2010 февр.	-0,6	-1,8	-1,8	-	-	-	-1,3	-3,0

Г35 Ефективни обменни курсове (месечни средни; индекс 1 тр. на 1999 г. = 100)

Г36 Двустранни обменни курсове (месечни средни; индекс 1 тр. на 1999 г. = 100)

Източник: ЕЦБ.

1) Дефиницията за групи търговски партньори и допълнителна информация са предоставени в общите бележки.

8.2 Двустранни обменни курсове

(средни стойности за периода; единици национална валута за 1 евро)

	Датска крона	Шведска крона	Британска лира	Щатски долар	Японска йена	Швейцар- ски франк	Южноко- рейски won	Хонконг- ски долар	Сингапур- ски долар	Канадски долар	Норвежка крона	Австралий- ски долар
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2007	7,4506	9,2501	0,68434	1,3705	161,25	1,6427	1 272,99	10,6912	2,0636	1,4678	8,0165	1,6348
2008	7,4560	9,6152	0,79628	1,4708	152,45	1,5874	1 606,09	11,4541	2,0762	1,5594	8,2237	1,7416
2009	7,4462	10,6191	0,89094	1,3948	130,34	1,5100	1 772,90	10,8114	2,0241	1,5850	8,7278	1,7727
2009 2 тр.	7,4471	10,7806	0,87883	1,3632	132,59	1,5138	1 747,10	10,5657	2,0050	1,5883	8,8431	1,7917
3 тр.	7,4442	10,4241	0,87161	1,4303	133,82	1,5195	1 772,14	11,0854	2,0570	1,5704	8,7397	1,7169
4 тр.	7,4424	10,3509	0,90483	1,4779	132,69	1,5088	1 725,91	11,4555	2,0604	1,5604	8,3932	1,6250
2009 авг.	7,4440	10,2210	0,86265	1,4268	135,31	1,5236	1 768,99	11,0587	2,0577	1,5522	8,6602	1,7081
септ.	7,4428	10,1976	0,89135	1,4562	133,14	1,5148	1 768,58	11,2858	2,0720	1,5752	8,5964	1,6903
окт.	7,4438	10,3102	0,91557	1,4816	133,91	1,5138	1 739,94	11,4828	2,0714	1,5619	8,3596	1,6341
ноем.	7,4415	10,3331	0,89892	1,4914	132,97	1,5105	1 735,17	11,5588	2,0711	1,5805	8,4143	1,6223
дек.	7,4419	10,4085	0,89972	1,4614	131,21	1,5021	1 703,03	11,3296	2,0392	1,5397	8,4066	1,6185
2010 ян.	7,4424	10,1939	0,88305	1,4272	130,34	1,4765	1 624,76	11,0783	1,9930	1,4879	8,1817	1,5624
февр.	7,4440	9,9505	0,87604	1,3686	123,46	1,4671	1 582,70	10,6305	1,9326	1,4454	8,0971	1,5434
	Процентно изменение спрямо предходния месец											
2010 февр.	0,0	-2,4	-0,8	-4,1	-5,3	-0,6	-2,6	-4,0	-3,0	-2,9	-1,0	-1,2
	Процентно изменение спрямо предходната година											
2010 февр.	-0,1	-8,8	-1,2	7,0	4,4	-1,6	-14,2	7,2	-0,4	-9,3	-7,8	-21,7
	Чешка крона	Естонска крона	Латвийски лат	Литовски литас	Унгарски форинт	Полска злота	Български лев	Нова румънска лея	Хърватска куна	Нова турска лира		
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
2007	27,766	15,6466	0,7001	3,4528	251,35	3,7837	1,9558	3,3353	7,3376	1,7865		
2008	24,946	15,6466	0,7027	3,4528	251,51	3,5121	1,9558	3,6826	7,2239	1,9064		
2009	26,435	15,6466	0,7057	3,4528	280,33	4,3276	1,9558	4,2399	7,3400	2,1631		
2009 2 тр.	26,679	15,6466	0,7065	3,4528	285,71	4,4523	1,9558	4,1963	7,3528	2,1410		
3 тр.	25,597	15,6466	0,7019	3,4528	271,35	4,1978	1,9558	4,2263	7,3232	2,1444		
4 тр.	25,923	15,6466	0,7084	3,4528	270,88	4,1745	1,9558	4,2680	7,2756	2,2029		
2009 авг.	25,646	15,6466	0,7013	3,4528	270,05	4,1311	1,9558	4,2183	7,3287	2,1236		
септ.	25,346	15,6466	0,7039	3,4528	271,84	4,1584	1,9558	4,2420	7,3102	2,1711		
окт.	25,861	15,6466	0,7088	3,4528	268,49	4,2146	1,9558	4,2871	7,2419	2,1823		
ноем.	25,812	15,6466	0,7088	3,4528	270,92	4,1646	1,9558	4,2896	7,2952	2,2262		
дек.	26,089	15,6466	0,7077	3,4528	273,22	4,1439	1,9558	4,2284	7,2907	2,2013		
2010 ян.	26,133	15,6466	0,7088	3,4528	269,43	4,0703	1,9558	4,1383	7,2938	2,1028		
февр.	25,979	15,6466	0,7090	3,4528	271,21	4,0144	1,9558	4,1196	7,3029	2,0756		
	Процентно изменение спрямо предходния месец											
2010 февр.	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,7	-1,4	0,0	-0,5	0,1	-1,3		
	Процентно изменение спрямо предходната година											
2010 февр.	-8,7	0,0	0,5	0,0	-9,1	-13,6	0,0	-3,9	-1,7	-2,5		
	Бразилски реал ¹⁾	Китайски ренминби юан	Исландска крона ²⁾	Индийска рупия ³⁾	Индонезийска рупия	Малайзийски рингит	Мексикан- ско песо ¹⁾	Новозеландски долар	Филипин- ско песо	Руска рубли	Южноафрикански ранд	Тайландски бат
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
2007	2,6594	10,4178	87,63	56,4186	12 528,33	4,7076	14,9743	1,8627	63,026	35,0183	9,6596	44,214
2008	2,6737	10,2236	143,83	63,6143	14 165,16	4,8893	16,2911	2,0770	65,172	36,4207	12,0590	48,475
2009	2,7674	9,5277	-	67,3611	14 443,74	4,9079	18,7989	2,2121	66,338	44,1376	11,6737	47,804
2009 2 тр.	2,8245	9,3107	-	66,3982	14 334,53	4,8340	18,1648	2,2565	65,097	43,7716	11,5242	47,294
3 тр.	2,6699	9,7702	-	69,1909	14 285,93	5,0333	18,9695	2,1232	68,815	44,7703	11,1618	48,575
4 тр.	2,5703	10,0905	-	68,9088	13 999,42	5,0275	19,3003	2,0297	69,080	43,5740	11,0757	49,221
2009 авг.	2,6314	9,7485	-	68,9570	14 270,78	5,0185	18,5571	2,1097	68,803	45,1972	11,3415	48,543
септ.	2,6520	9,9431	-	70,4154	14 346,84	5,0862	19,5255	2,0691	69,967	44,7624	10,9495	49,239
окт.	2,5771	10,1152	-	69,2160	14 057,25	5,0425	19,5856	2,0065	69,419	43,6188	11,0938	49,504
ноем.	2,5777	10,1827	-	69,4421	14 115,45	5,0553	19,5478	2,0450	70,165	43,1835	11,2134	49,634
дек.	2,5566	9,9777	-	68,0924	13 830,84	4,9859	18,7787	2,0383	67,706	43,9019	10,9261	48,544
2010 ян.	2,5383	9,7436	-	65,5361	13 263,60	4,8170	18,2820	1,9646	65,702	42,5749	10,6492	47,150
февр.	2,5237	9,3462	-	63,4291	12 786,05	4,6743	17,7154	1,9615	63,317	41,2845	10,4964	45,360
	Процентно изменение спрямо предходния месец											
2010 февр.	-0,6	-4,1	-	-3,2	-3,6	-3,0	-3,1	-0,2	-3,6	-3,0	-1,4	-3,8
	Процентно изменение спрямо предходната година											
2010 февр.	-15,0	6,9	-	0,9	-16,1	0,6	-5,0	-21,1	4,1	-9,9	-18,0	0,5

Източник: ЕЦБ.

1) За тези валути ЕЦБ изчислява и публикува референтните обменни курсове към еврото от 1 януари 2008 г. Данните преди тази дата са за сведение.

2) Последният отчетен обменен курс на исландската корона към еврото е от 3 декември 2008 г.

3) За тази валута ЕЦБ изчислява и публикува референтен обменен курс към еврото от 1 януари 2009 г. Данните преди тази дата са за сведение.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ИЗВЪН ЕВРОЗОНАТА

9.1 Други държави – членки на ЕС (годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

1. Икономическо и финансово развитие

	България	Чешка република	Дания	Естония	Латвия	Литва	Унгария	Полша	Румъния	Швеция	Обединено кралство
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ХИПЦ											
2008	12,0	6,3	3,6	10,6	15,3	11,1	6,0	4,2	7,9	3,3	3,6
2009	2,5	0,6	1,1	0,2	3,3	4,2	4,0	4,0	5,6	1,9	2,2
2009 3 тр.	0,8	-0,1	0,6	-0,9	1,2	2,4	4,9	4,3	5,0	1,7	1,5
4 тр.	0,9	0,0	0,9	-2,0	-1,3	1,2	4,9	3,8	4,5	2,3	2,1
2009 ноем.	0,9	0,2	0,9	-2,1	-1,4	1,3	5,2	3,8	4,6	2,4	1,9
дек.	1,6	0,5	1,2	-1,9	-1,4	1,2	5,4	3,8	4,7	2,8	2,9
2010 ян.	1,8	0,4	1,9	-1,0	-3,3	-0,3	6,2	3,9	5,2	2,7	3,5
Дефицит(-)/излишък(+) на сектор „Държавно управление“ като процент от БВП											
2006	3,0	-2,6	5,2	2,3	-0,5	-0,4	-9,3	-3,6	-2,2	2,5	-2,7
2007	0,1	-0,7	4,5	2,6	-0,3	-1,0	-5,0	-1,9	-2,5	3,8	-2,7
2008	1,8	-2,1	3,4	-2,7	-4,1	-3,2	-3,8	-3,6	-5,5	2,5	-5,0
Брутен дълг на сектор „Държавно управление“ като процент от БВП											
2006	22,7	29,4	31,3	4,5	10,7	18,0	65,6	47,7	12,4	45,9	43,2
2007	18,2	29,0	26,8	3,8	9,0	16,9	65,9	45,0	12,6	40,5	44,2
2008	14,1	30,0	33,5	4,6	19,5	15,6	72,9	47,2	13,6	38,0	52,0
Доходност на дългосрочни държавни облигации като процент годишно; средни стойности за периода											
2009 авг.	7,77	5,09	3,60	-	12,81	14,50	8,40	6,08	11,46	3,45	3,45
септ.	7,45	5,01	3,65	-	13,27	14,50	7,91	6,17	11,00	3,38	3,42
окт.	7,08	4,50	3,60	-	13,51	14,50	7,45	6,15	9,13	3,25	3,34
ноем.	6,53	4,19	3,62	-	13,75	14,50	7,37	6,14	8,24	3,27	3,46
дек.	6,61	3,98	3,53	-	13,75	9,10	7,69	6,22	8,66	3,24	3,60
2010 ян.	6,65	4,28	3,57	-	13,76	8,15	7,62	6,13	8,80	3,37	4,01
Тримесечни лихвени проценти като процент годишно; средни стойности за периода											
2009 авг.	5,30	1,92	1,94	5,85	13,06	7,98	9,02	4,16	9,06	0,62	0,78
септ.	5,11	1,88	1,76	5,58	11,58	7,07	8,78	4,18	9,05	0,55	0,61
окт.	4,84	1,87	1,58	5,44	13,49	6,59	7,34	4,18	10,03	0,50	0,57
ноем.	4,80	1,80	1,56	4,54	11,87	5,39	7,56	4,19	10,19	0,48	0,61
дек.	4,71	1,64	1,55	3,28	8,39	4,54	7,47	4,23	10,18	0,48	0,61
2010 ян.	4,44	1,55	1,46	2,74	4,77	3,07	6,90	4,24	8,56	0,48	0,61
Реален БВП											
2008	6,0	2,5	-0,9	-3,6	-4,6	2,8	0,6	5,0	7,4	-0,2	0,5
2009	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-15,0	-6,3	1,7	-6,9	-4,9	-5,0
2009 2 тр.	-4,9	-4,7	-7,1	-16,1	-17,3	-16,6	-6,8	1,5	-8,0	-5,8	-5,9
3 тр.	-5,4	-4,1	-5,7	-15,6	-19,3	-14,7	-7,1	1,3	-7,6	-5,4	-5,3
4 тр.	-	-	-3,3	-	-	-13,2	-5,3	2,8	-6,9	-1,5	-3,3
Салдо по текущата и капиталовата сметка като процент от БВП											
2008	-24,6	-2,2	2,2	-8,4	-11,5	-10,1	-6,0	-3,9	-11,1	6,1	-1,3
2009	-7,3	0,7	4,0	7,6	11,3	6,5	2,4	0,1	-3,7	7,0	-1,1
2009 2 тр.	-12,4	-2,6	4,4	7,9	16,7	3,6	4,4	-0,1	-5,3	9,2	-0,7
3 тр.	4,7	-1,6	5,7	9,6	11,8	6,8	4,7	-1,0	-2,3	7,0	-0,8
4 тр.	-	-	4,5	-	-	10,6	-	-0,9	-4,3	4,4	-
Брутен външен дълг като процент от БВП											
2007	100,3	44,5	170,6	111,0	127,6	71,9	115,1	48,4	50,9	151,4	401,3
2008	108,4	47,6	179,0	118,5	128,5	71,6	152,4	56,7	55,8	175,3	431,4
2009 1 тр.	106,7	46,1	187,5	118,9	128,6	72,7	187,4	62,0	57,3	185,3	416,6
2 тр.	107,1	45,3	189,2	121,2	131,7	77,5	164,4	60,0	60,6	217,3	390,9
3 тр.	107,6	44,4	192,2	123,7	145,8	83,1	164,2	60,0	65,5	210,7	408,0
Разходи за труд на единица продукция											
2008	16,2	5,1	6,5	14,1	21,1	9,3	4,5	6,9	-	2,8	2,8
2009	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,8	-
2009 2 тр.	14,2	4,3	9,5	3,4	-1,7	10,8	-	4,0	-	6,6	6,6
3 тр.	10,2	2,2	5,1	1,5	-13,0	-6,5	-	4,5	-	5,0	4,2
4 тр.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	-
Стандартизирано ниво на безработицата като процент от работната сила (сезонно изгладени данни)											
2008	5,6	4,4	3,3	5,5	7,5	6,0	7,8	7,2	5,8	6,2	5,6
2009	6,7	6,8	6,0	13,8	17,6	-	10,0	8,2	-	8,3	-
2009 3 тр.	6,9	7,3	6,2	15,2	18,9	14,6	10,5	8,4	7,2	8,6	7,8
4 тр.	7,7	7,8	7,1	15,5	21,9	-	10,8	8,7	-	8,8	-
2009 ноем.	7,7	7,8	7,1	-	22,0	-	10,8	8,7	-	8,7	7,8
дек.	8,0	8,0	7,3	-	22,6	-	10,8	8,7	-	9,0	-
2010 ян.	8,1	8,2	-	-	22,9	-	11,1	8,9	-	9,1	-

Източници: Европейска комисия (главна дирекция „Икономически и финансови въпроси“ и Евростат), национални данни, Ройтерс и изчисления на ЕЦБ.

9.2 САЩ и Япония

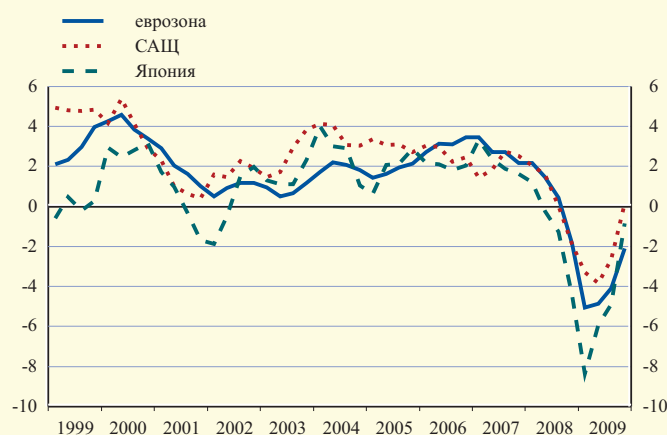
(годишно процентно изменение, ако не е посочено друго)

1. Икономическо и финансово развитие

	Индекс на потребителските цени	Разходи за труд на единица продукция ¹⁾	Реален БВП	Индекс на промишлената продукция (преработваща промишленост)	Равнище на безработица в процент от работната сила (сезонно изгладени)	Широки пари ²⁾	Лихви по тримесеч- ни между- банкови депозити ³⁾	Доходност по десет- годишните държавни облигации с нулев купон ³⁾ , към края на периода	Обменни курсове ⁴⁾ , национал- на валута за 1 евро	Фискален дефицит (-)/изли- шък (+) в процент от БВП	Брутен публичен дълг ⁵⁾ в процент от БВП
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
САЩ											
2006	3,2	2,8	2,7	2,7	4,6	5,3	5,20	5,26	1,2556	-2,2	47,7
2007	2,9	2,3	2,1	1,6	4,6	6,3	5,30	4,81	1,3705	-2,8	48,3
2008	3,8	1,0	0,4	-3,1	5,8	7,1	2,93	2,70	1,4708	-6,5	56,3
2009	-0,4	-0,9	-2,4	-11,1	9,3	7,6	0,69	4,17	1,3948	-	-
2008 4 тр.	1,6	1,7	-1,9	-8,7	7,0	8,5	2,77	2,70	1,3180	-8,1	56,3
2009 1 тр.	0,0	-0,1	-3,3	-13,9	8,2	9,5	1,24	2,96	1,3029	-9,9	60,0
2 тр.	-1,2	0,3	-3,8	-14,6	9,3	8,6	0,84	3,95	1,3632	-11,6	62,8
3 тр.	-1,6	-1,2	-2,6	-10,6	9,6	7,7	0,41	3,61	1,4303	-11,4	65,8
4 тр.	1,4	-2,8	0,1	-4,7	10,0	4,9	0,27	4,17	1,4779	-	-
2009 окт.	-0,2	-	-	-7,6	10,1	5,8	0,28	3,71	1,4816	-	-
ноем.	1,8	-	-	-4,6	10,0	5,5	0,27	3,44	1,4914	-	-
дек.	2,7	-	-	-1,7	10,0	3,4	0,25	4,17	1,4614	-	-
2010 ян.	2,6	-	-	2,1	9,7	1,9	0,25	3,92	1,4272	-	-
февр.	-	-	-	-	-	-	0,25	3,89	1,3686	-	-
Япония											
2006	0,2	-0,5	2,0	4,5	4,1	1,0	0,30	1,85	146,02	-1,6	159,9
2007	0,1	-1,0	2,3	2,8	3,8	1,6	0,79	1,70	161,25	-2,4	156,3
2008	1,4	1,6	-1,2	-3,4	4,0	2,1	0,93	1,21	152,45	-2,1	162,2
2009	-1,4	-	-5,1	-22,5	5,1	2,7	0,47	1,42	130,34	-	-
2008 4 тр.	1,0	3,9	-4,4	-14,6	4,0	1,8	0,96	1,21	126,71	-	-
2009 1 тр.	-0,1	3,9	-8,4	-34,6	4,5	2,1	0,67	1,33	122,04	-	-
2 тр.	-1,0	2,5	-5,9	-27,9	5,2	2,6	0,53	1,41	132,59	-	-
3 тр.	-2,2	-	-4,9	-20,1	5,5	2,8	0,40	1,45	133,82	-	-
4 тр.	-2,0	-	-0,9	-5,4	5,2	3,3	0,31	1,42	132,69	-	-
2009 окт.	-2,5	-	-	-15,1	5,1	3,4	0,33	1,58	133,91	-	-
ноем.	-1,9	-	-	-4,2	5,2	3,3	0,31	1,41	132,97	-	-
дек.	-1,7	-	-	5,2	5,1	3,1	0,28	1,42	131,21	-	-
2010 ян.	-1,3	-	-	18,4	-	-	0,26	1,42	130,34	-	-
февр.	-	-	-	-	-	-	0,25	1,43	123,46	-	-

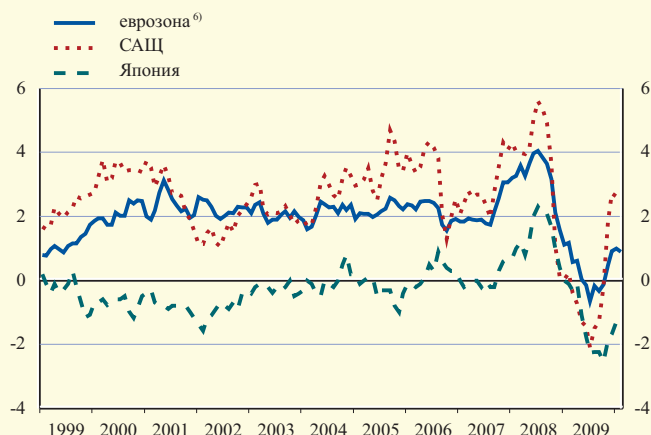
Г37 Реален брутен вътрешен продукт

(годишно процентно изменение; тримесечни стойности)

Г38 Индекси на потребителските цени

(годишно процентно изменение; месечни стойности)

Източници: Национални данни (колони 1, 2 (САЩ), 3, 4, 5 (САЩ), 6, 9 и 10); ОИСР (колона 2 (Япония)); Евростат (колона 5 (Япония), графични данни за еврозоната); Ройтерс (колони 7 и 8); изчисления на ЕЦБ (колона 11).

- Данните за САЩ са сезонно изгладени.
- Средни стойности за периода; M2 за САЩ, M2+CD за Япония.
- Годишен процент. За повече информация относно лихвите по тримесечните междубанкови депозити виж раздел 4.6.
- За повече информация виж раздел 8.2.
- Брутен консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“ (към края на периода).
- Данните се отнасят за променлив състав на еврозоната. За по-подробна информация виж общите бележки.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ГРАФИКИТЕ

Г1	Парични агрегати	C12
Г2	Източници	C12
Г3	Компоненти на паричните агрегати	C13
Г4	Компоненти на дългосрочните финансови пасиви	C13
Г5	Кредити за финансови посредници и нефинансови предприятия	C14
Г6	Кредити за домакинства	C14
Г7	Кредити за сектор „Държавно управление“	C16
Г8	Кредити за нерезиденти на еврозоната	C16
Г9	Депозити по сектори	C17
Г10	Общо депозити и включени в М3 депозити, по сектори	C17
Г11	Депозити по сектори	C18
Г12	Общо депозити и включени в М3 депозити, по сектори	C18
Г13	Депозити на правителството и на нерезиденти на еврозоната	C19
Г14	Ценни книжа, притежавани от ПФИ	C20
Г15	Общи салда и брутни емисии на ценни книжа, различни от акции, емитирани от резиденти на еврозоната	C35
Г16	Нетни емисии на ценни книжа, различни от акции: сезонно изгладени и неизгладени	C37
Г17	Годишни темпове на прираст на дългосрочните дългови ценни книжа, по сектор на емитента, във всички валути	C38
Г18	Годишни темпове на прираст на краткосрочните дългови ценни книжа, по сектор на емитента, във всички валути	C39
Г19	Годишни темпове на прираст на котираните акции, емитирани от резиденти на еврозоната	C40
Г20	Брутни емисии на котирани акции по сектор на емитента	C41
Г21	Нови депозити с договорен матуритет	C43
Г22	Нови кредити с плаващ лихвен процент и с до 1 година първоначален период на фиксиране на лихвения процент	C43
Г23	Лихвени проценти на паричния пазар на еврозоната	C44
Г24	Тримесечни лихвени проценти на паричния пазар	C44
Г25	Спот криви на доходност в еврозоната	C45
Г26	Спот лихвени проценти и спредове в еврозоната	C45
Г27	<i>Dow Jones EURO STOXX</i> универсален, <i>Standard & Poor's 500</i> и <i>Nikkei 225</i>	C46
Г28	Дефицит, необходимост от финансиране и изменение на дълга	C59
Г29	Маастрихтски дълг	C59
Г30	Салдо по текущата сметка на платежния баланс	C60
Г31	Платежен баланс – стоки	C61
Г32	Платежен баланс – услуги	C61
Г33	Платежен баланс – нетни преки и портфейлни инвестиции	C64
Г34	Основни трансакции по платежния баланс, отразяващи тенденциите в нетните външни трансакции на ПФИ	C69
Г35	Ефективни обменни курсове	C72
Г36	Двустранни обменни курсове	C72
Г37	Реален брутен вътрешен продукт	C75
Г38	Индекси на потребителските цени	C75

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

ОБЗОР НА ЕВРОЗОНАТА

ИЗЧИСЛЯВАНЕ ТЕМПОВЕТЕ НА ПРИРАСТ НА ПАРИЧНИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ

Средният темп на прираст за тримесечието, завършващо в месец t , се изчислява по следния начин:

$$а) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100,$$

където I_t е индексът на коригираните салда към края на месец t (виж също по-долу). По подобен начин се изчислява и средният темп на прираст за годината, завършваща в месец t :

$$б) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100.$$

РАЗДЕЛИ 2.1.-2.6.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ТРАНСАКЦИИТЕ

На месечна основа трансакциите се изчисляват чрез месечните разлики в салдата, коригирани с прекласификациите, другите преоценки, измененията на валутните курсове и с всички други изменения, които не са резултат от трансакции.

Ако L_t е салдото към края на месец t , C_t^M – корекциите по прекласифицирането през месец t , E_t^M – валутните преоценки, V_t^M – корекциите от други преоценки, то трансакциите F_t^M за месец t се определят, като:

$$в) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M.$$

По същия начин за тримесечието, завършващо в месец t , трансакциите F_t^Q се определят, като:

$$г) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q,$$

където L_{t-3} е салдото към края на месец $t-3$ (края на предходното тримесечие), а C_t^Q например са корекциите по прекласифицирането за тримесечието, завършващо в месец t .

При тримесечните динамични редове, за които са налице наблюдения на месечна база (виж по-долу), трансакциите за тримесечието могат да бъдат изведени като сбор от месечните трансакции за тримесечието.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ ТЕМПОВЕТЕ НА ПРИРАСТ НА МЕСЕЧНИ ДИНАМИЧНИ РЕДОВЕ

Темповете на прираст могат да бъдат изчислявани или чрез трансакциите, или чрез индекса на коригираните салда. Ако F_t^M и L_t са определени по начина, показан по-горе, индексът I_t на коригираните салда за месец t се определя, като:

$$д) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right).$$

Индексът (за сезонно неизгладените динамични редове) текущо се определя на база декември 2006 г. = 100. Динамичните редове за индекса на коригираните салда са публикувани на интернет страницата на ЕЦБ (www.ecb.int) в подраздел *Парична и финансова статистика* на раздел *Статистика*.

Годишният темп на прираст a_t за месец t (т.е. изменението за последните 12 месеца, завършващи в месец t) може да се изчисли посредством една от следните формули:

$$е) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100;$$

$$\text{ж) } a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100.$$

Ако не се посочва друго, годишният темп на прираст се отнася за края на обозначения период. Годишното процентно изменение за 2002 г. например се изчислява по формула ж), като индексът за декември 2002 г. се дели на индекса за декември 2001 г.

Темповете на прираст за отделните периоди в рамките на годината могат да бъдат изведени, като се приспособи формула ж). Месечният темп на прираст a_t^M например може да се изчисли, като:

$$\text{з) } a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100.$$

И накрая, тримесечната центрирана плъзгаща се средна за годишния темп на прираст на МЗ се получава по формулата $(a_{t+1} + a_t + a_{t-1})/3$, където a_t се определя както е посочено в е) и ж) по-горе.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ ТЕМПОВЕТЕ НА ПРИРАСТ НА ТРИМЕСЕЧНИ ДИНАМИЧНИ РЕДОВЕ

Ако F_t^Q и L_{t-3} се определят както по-горе, индексът I_t на коригираните салда за тримесечието, завършващо в месец t , се определя по следния начин:

$$\text{и) } I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right).$$

Годишният темп на прираст за четирите тримесечия, които приключват в месец t , т.е. a_t , може да се изчисли, като се използва формула ж).

СЕЗОННО ИЗГЛАЖДАНЕ НА ПАРИЧНАТА СТАТИСТИКА НА ЕВРОЗОНАТА¹

Прилаганият подход се основава на мултипликативно разлагане чрез X-12-ARIMA².

Сезонното изглаждане може да включва изглаждане към определен ден от седмицата, като за някои динамични редове то се извършва косвено, чрез линейно комбиниране на компонентите. Такъв е случаят с МЗ, изведен чрез агрегиране на сезонно изгладените динамични редове за М1, М2 минус М1 и МЗ минус М2.

Процедурите по сезонното изглаждане първоначално се прилагат към индекса на коригираните салда³. След това оценките за влиянието на сезонни фактори се прилагат към равнищата и корекциите, свързани с прекласификации и преоценки, в резултат на което се получават сезонно изгладените трансакции. Сезонните (и свързаните с операционния ден) фактори се актуализират на годишна основа или съгласно изискванията.

РАЗДЕЛИ 3.1.-3.5.

РАВЕНСТВО МЕЖДУ ИЗПОЛЗВАНЕ И ИЗТОЧНИЦИ

Данните в раздел 3.1 потвърждават основното счетоводно твърждение. При нефинансовите трансакции за всяка категория използването, общо, е равно на източниците, общо. По същия начин счетоводното твърждение намира отражение и във финансовата сметка, т.е. за всяка категория финансови инструменти трансакциите във финансови активи, общо, са

1 За повече подробности виж материала на ЕЦБ *Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area* (август 2000 г.) и подраздел *Парична и финансова статистика* в раздел *Статистика* на интернет страницата на ЕЦБ (www.ecb.int).

2 За повече подробности виж Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. and Chen, B. C. (1998), *New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program* *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, с. 127-152; *X-12-ARIMA Reference Manual*, Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.

За вътрешна употреба се използва и методът, базиран на модела TRAMO-SEATS. За повече подробности относно TRAMO-SEATS виж Gomez, V., Maravall, A. (1996), *Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User*, Banco de España, Working Paper No. 9628, Madrid.

3 Следователно при сезонно изгладените динамични редове равнището на индекса за базисния период (декември 2001 г.) по правило е различно от 100 поради сезонните особености на месеца.

равни на трансакциите по пасивите, общо. В сметка „Други изменения“ по активите и във финансовия баланс финансовите активи, общо, са равни на финансовите пасиви, общо, за всяка категория инструменти, с изключение на монетарното злато и специалните права на тираж, които по дефиниция не се считат за пасив за никой сектор.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА БАЛАНСИРАЩИТЕ ПОКАЗАТЕЛИ

Балансиращите показатели най-долу във всяка сметка в раздели 3.1 и 3.2 се изчисляват, както следва:

Търговското салдо е равно на вноса минус износа на стоки и услуги към сектор „Останалия свят“ (от гледна точка на еврозоната).

Нетният опериращ излишък и смесеният доход се определят само за сектора на резидентите и се изчисляват, като от брутната добавена стойност (брутния вътрешен продукт на еврозоната по пазарни цени) се приспадат последователно компенсации на наети лица (използване), други данъци, намалени със субсидии за продукти (използване), и потребление на основен капитал (използване).

Нетният национален доход се определя само за сектора на резидентите и се изчислява по следния начин: нетен опериращ излишък и смесен доход плюс компенсации на наети лица (източници) плюс данъци, намалени със субсидии за продукти (източници) плюс доходи от собственост, нето (източници минус използване).

Нетният располагаем доход също се определя само за сектора на резидентите и е равен на нетния национален доход плюс текущи данъци върху доходи и имущество, нето (източници минус използване), плюс социалноосигурителни вноски, нето (източници минус използване), плюс социални плащания, различни от социални трансфери в натура, нето (източници

минус използване), плюс други текущи трансфери, нето (източници минус използване).

Нетните спестявания се определят за сектора на резидентите и се изчисляват, както следва: нетен располагаем доход плюс нетна корекция за отчитане измененията в нетния дял на домакинствата в резерви на пенсионни фондове (източници минус използване) минус разходи за крайно потребление (използване). За сектор „Останалия свят“ текущата външна сметка се компилира така: търговско салдо плюс всички доходи, нето (източници минус използване).

Нетното кредитиране/нетното ползване на кредити се изчислява въз основа на капиталовата сметка по следния начин: нетни спестявания плюс капиталови трансфери, нето (източници минус използване), минус брутно капиталобразуване (използване) минус придобивания с приспадания отписвания на непроизведени нефинансови активи (използване) плюс потребление на основен капитал (източници). Същият показател може да се изчисли от финансовата сметка, както следва: трансакции във финансови активи, общо, минус трансакции по пасивите, общо (познати като изменение на чистата финансова стойност в резултат от трансакции). За секторите на домакинствата и нефинансовите предприятия съществува статистическо несъответствие между балансиращите показатели, изчислявани от капиталовата и от финансовата сметка.

Изменението на чистата стойност се изчислява така: изменението на чистата стойност в резултат от спестявания и капиталови трансфери плюс други изменения в нетната стойност. Понастоящем поради липсата на налични данни се изключват други изменения в нефинансовите активи.

Предвид факта, че изменението на чистата финансова стойност е равно на сумата от измененията на чистата финансова стойност в резултат от трансакции (кредитиране/нетно ползване на кредити от финансовата сметка) и

други изменения в чистата финансова стойност, чистата финансова стойност се изчислява като финансови активи, общо, минус финансови пасиви, общо.

Накрая, изменението на чистата финансова стойност в резултат от трансакции се изчислява като трансакции във финансови активи, общо, минус трансакции по пасивите, общо, докато други изменения в чистата финансова стойност се получават от други изменения във финансовите активи, общо, минус други изменения в пасивите, общо.

РАЗДЕЛИ 4.3. И 4.4.

ИЗЧИСЛЯВАНЕ ТЕМПОВЕТЕ НА ПРИРАСТ НА ДЪЛГОВИТЕ ЦЕННИ КНИЖА И НА АКЦИИТЕ, ТЪРГУВАНИ НА ФОНДОВАТА БОРСА

Темповете на прираст се изчисляват въз основа на финансовите трансакции и поради това се изключват прекласификациите, преоценките, колебанията на валутните курсове и всички други изменения, които не са резултат от трансакции. Те могат да се изчисляват или чрез трансакциите, или чрез индекса на коригираните салда. Ако N_t^M са трансакциите (нетните емисии) през месец t и L_t е салдото към края на месец t , то индексът I_t на коригираните салда за месец t се определя по следния начин:

$$\kappa) \quad I_t = I_{t-1} \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right).$$

За база се определя индекс, равен на 100 през декември 2001 г. Нарастването a_t за месец t , съответстващо на изменението за 12-месечния период, който приключва към месец t , може да се изчисли, като се използва една от следните формули:

$$\lambda) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100;$$

$$\mu) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100.$$

За изчисляване темповете на прираст на ценните книжа, различни от акции, се прилага същият метод, както при изчисляването прираста на паричните агрегати, като единствената разлика е в това, че се използва N вместо F . Така става видно, че методът, използван за получаване на „нетните емисии“ при статистиката на ценните книжа, се различава от метода, използван за изчисляване на „трансакциите“ при паричните агрегати.

Средният темп на прираст за тримесечието, завършващо в месец t , се изчислява по следния начин:

$$\eta) \quad \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100,$$

където I_t е индексът на коригираните салда към месец t . По подобен начин за годината, завършваща с месец t , средният темп на прираст се изчислява, като:

$$\omicron) \quad \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100.$$

Формулата, използвана по раздел 4.3, се прилага и по отношение на раздел 4.4, като се базира съответно и на формулата, използвана за паричните агрегати. Раздел 4.4 взема предвид пазарните стойности и изчисляването се базира на финансовите трансакции при изключване на прекласификациите, преоценките и всички други изменения, които не са резултат от трансакции. Колебанията на валутните курсове не се включват, тъй като всички акции, които се котират на фондовата борса, са деноминирани в евро.

**СЕЗОННО ИЗГЛАЖДАНЕ НА СТАТИСТИКАТА
НА ЕМИСИИТЕ ЦЕННИ КНИЖА⁴**

Използваният подход се основава на мултипликативно разлагане чрез X-12-ARIMA. Сезонното изглаждане за общия размер емисии ценни книжа се извършва косвено, чрез линейно комбиниране на секторни и матурирети разбивки по компоненти.

Процедурите по сезонното изглаждане се прилагат и по отношение на индекса на коригираните салда. Получените оценки за сезонните фактори след това се прилагат към салдата, от които се получават сезонните нетни емисии. Сезонните фактори се актуализират веднъж годишно или при необходимост.

Както във формулите л) и м), темпът на прираст a_t за месец t , съответстващ на изменението за 6-месечния период, завършващ в месец t , може да се изчисли, като се използва една от следните формули:

$$п) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^5 \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-i}} \right) - 1 \right] \times 100;$$

$$р) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-6}} - 1 \right) \times 100.$$

ТАБЛИЦА 1, РАЗДЕЛ 5.1.**СЕЗОННО ИЗГЛАЖДАНЕ НА ХАРМОНИЗИРАНИЯ
ИНДЕКС НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ (ХИПЦ)⁴**

Използваният подход се основава на мултипликативно разлагане чрез X-12-ARIMA (виж бел. 2 на с. С78). Сезонното изглаждане на общия хармонизиран индекс на потребителските цени за еврозоната се извършва косвено, чрез агрегиране на сезонно изгладените динамични редове на преработените хранителни стоки, непреработените хранителни стоки, промишлените стоки (с изключение на енергоносителите) и услугите. Енергоносителите се

прибавят без изглаждане, тъй като при тях не съществуват статистически данни за сезонност. Сезонните фактори се актуализират на годишна база или при необходимост.

ТАБЛИЦА 2, РАЗДЕЛ 7.1.**СЕЗОННО ИЗГЛАЖДАНЕ НА ТЕКУЩАТА СМЕТКА
НА ПЛАТЕЖНИЯ БАЛАНС**

Използваният подход се основава на мултипликативно разлагане чрез X-12-ARIMA (виж бел. 2 на с. С78). Първоначалните данни за стоки, услуги, доходи и текущи трансфери се изглаждат предварително, за да се отчете влиянието на броя работни дни (календарно изглаждане). Факторът на календарното изглаждане се коригира според националните празнични дни. За сезонното изглаждане на тези показатели се използват предварително изгладените динамични редове. Сезонното изглаждане на данните за текущата сметка се извършва чрез агрегиране на сезонно изгладените динамични редове за стоки, услуги, доходи и текущи трансфери на еврозоната. Сезонните и календарните фактори се актуализират два пъти годишно или при необходимост.

РАЗДЕЛ 7.3.**ИЗЧИСЛЯВАНЕ ТЕМПОВЕТЕ НА ПРИРАСТ
НА ТРИМЕСЕЧНИ И ГОДИШНИ
ДИНАМИЧНИ РЕДОВЕ**

Годишният темп на прираст за тримесечието се изчислява на базата на тримесечните трансакции (F_t) и позиции (L_t), както следва:

$$a_t = \left(\prod_{i=t-3}^t \left(1 + \frac{F_i}{L_{i-1}} \right) - 1 \right) \times 100$$

4 За повече подробности виж *Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area*, ЕЦБ (август 2000 г.) и подраздел *Парична и финансова статистика* в раздел *Статистика* на интернет страницата на ЕЦБ (www.ecb.int).

Темпът на прираст за годишните динамични редове е равен на темпа на прираст през последното тримесечие на годината.

ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

Разделът *Статистика на еврозоната* в *Месечния бюлетин* на Европейската централна банка (ЕЦБ) разглежда статистиката на еврозоната като цяло. По-детайлни и по-дълги редове от данни с допълнителни обяснителни бележки са поместени на интернет страницата на ЕЦБ (<http://sdw.ecb.europa.eu>), раздел *Статистика*. Подразделът *Предлагане на данни* включва браузър-интерфейс за търсене на информация, абонамент за отделни серии от данни и възможност за пряко копиране на компресирани файлове с данни във формат *CSV (Comma Separated Value)*. Допълнителна информация може да бъде открита на адрес: statistics@ecb.int.

По принцип статистическите данни, поместени в *Месечния бюлетин*, са към датата, предхождаща деня на първото за месеца заседание на Управителния съвет. За този брой датата е 3 март 2010 г.

Ако не е посочено друго, всички динамични редове с данни, включващи наблюдения за 2007 г., се отнасят за Евро-16 (еврозоната, включително Словакия). По отношение на лихвените проценти, паричната статистика и ХИПЦ (и съответно компонентите и източниците на МЗ и компонентите на ХИПЦ) статистическите редове се отнасят за променлив състав на еврозоната. Където е необходимо, това се обозначава под таблиците в бележка. В такива случаи, ако са налице базови данни, абсолютните и процентните изменения за съответната година на влизане в еврозоната на Гърция (2001 г.), Словения (2007 г.), Кипър (2008 г.), Малта (2008 г.) и Словакия (2009 г.) са формирани въз основа на редове, които отчитат влиянието от влизането в еврозоната на тези държави. Исторически данни, отнасящи се за еврозоната преди влизането на Словения, можете да намерите на интернет страницата на ЕЦБ (<http://www.ecb.int/stats/services/downloads/html/index.en.html>).

Статистическите динамични редове за променливия състав на еврозоната се основават на състава на еврозоната по времето, за което се отнася статистиката. Така данните за времето

до 2001 г. се отнасят за Евро-11, т.е. за следните 11 държави-членки: Австрия, Белгия, Германия, Ирландия, Испания, Италия, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Финландия и Франция. Данните за периода 2001–2006 г. се отнасят за Евро-12, т.е. Евро-11 плюс Гърция. Данните за 2007 г. се отнасят за Евро-13, т.е. Евро-12 плюс Словения, данните за 2008 г. се отнасят за Евро-15, т.е. Евро-13 плюс Кипър и Малта, а данните за 2009 г. се отнасят за Евро-16, т.е. Евро-15 плюс Словакия.

Като се има предвид, че валутната кошница на ЕКЮ не съвпада с националните валути на страните, приели единната валута, количествата преди 1999 г., обменени от националните валути в ЕКЮ по текущия му обменен курс, са повлияни от измененията във валутите на държавите – членки на ЕС, които не са приели еврото. За да се избегне това въздействие върху паричната статистика, данните за периода преди 1999 г.¹ са представени в единици, превърнати от националните валути в евро по неотменимия курс, определен на 31 декември 1998 г. Ако не е посочено друго, статистиката на цените и разходите преди 1999 г. се основава на данни, изразени в национална валута.

Където е необходимо, са използвани методи на агрегиране и/или консолидиране (включително презгранично консолидиране).

Новите данни често са предварителни и е възможно да бъдат ревизирани. Възможно е да се получи несъответствие между общите стойности и сумата на техните компоненти, което се дължи на закръгляване.

Групата „Други държави – членки на Европейския съюз“ е съставена от България, Дания, Естония, Латвия, Литва, Обединеното крал-

¹ Данни за паричната статистика в раздели 2.1–2.8 за периода до декември 1998 г. са представени на интернет страницата на ЕЦБ (<http://www.ecb.europa.eu/stats/services/downloads/html/index.en.html>) и в SDW (<http://sdw.ecb.europa.eu/browse.do?node=2018811>).

ство, Полша, Румъния, Унгария, Чехия и Швеция.

Терминологията, използвана в таблиците, в повечето случаи е съобразена с международните стандарти, например с тези, включени в Европейската система от сметки и в *Ръководството по платежен баланс на МВФ*. Трансакциите се отнасят за свободна обмяна (измервана пряко или косвено), докато потоците включват също и измененията на салдата, дължащи се на ценови и валутнокурсви разлики, отписвания и други промени.

Изразът „до (х) години“, използван в таблиците, означава „до (х) години включително“.

ОБЗОР НА ЕВРОЗОНАТА

Промените в основните за еврозоната показатели са обобщени в таблица със заглавие „Обзор“.

СТАТИСТИКА НА ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА

Раздел 1.4 съдържа статистика на минималните резерви и на факторите на ликвидността. Периодът на поддържане на задължителните минимални резерви започва всеки месец от датата на сетълмента на основната операция по рефинансиране (ООР) след заседанието на Управителния съвет, на което е направена месечна оценка за ориентацията на паричната политика. Той приключва в деня, предхождащ датата на съответния сетълмент през следващия месец. Годишните/тримесечните данни показват средните стойности за последния период на поддържане на резервите през годината/тримесечието.

Таблица 1 в раздел 1.4 включва компонентите на резервната база на кредитните институции, за които се отнасят изискванията за поддържане на резерви. Задълженията към други кредитни институции, за които е в сила системата на ЕСЦБ за поддържане на мини-

мални резерви, към ЕЦБ и участващите национални централни банки се изключват от резервната база. В случай че кредитна институция не е в състояние да представи доказателства за размера на своите емисии от дългови ценни книжа с матуритет до две години, притежавани от споменатите по-горе институции, тя може да приспадне известен процент от тези задължения от резервната си база. Процентът, използван за изчисляване на резервната база, е 10% до ноември 1999 г., а оттогава насам е 30%.

Таблица 2 в раздел 1.4 включва осреднени данни за приключилите периоди на поддържане на задължителни минимални резерви. Първо, задължителните резерви за всяка кредитна институция се изчисляват чрез съотношението между резервите за съответните категории пасиви и допустимите пасиви, като се използват данните от баланса към края на всеки календарен месец. От полученото число всяка кредитна институция впоследствие прави еднократна отстъпка от 100 000 евро. Полученият размер на задължителните резерви се обобщава на равнище еврозоната (колона 1). Наличности по разплащателните сметки (колона 2) представляват агрегираните среднодневни наличности по разплащателните сметки на кредитните институции, включително и тези, които са в изпълнение на изискванията за задължителните резерви. Свръхрезервите (колона 3) показват средните наличности по разплащателните сметки над размера на задължителните резерви. Недостигът (колона 4) се определя като среден недостиг на задължителни резерви по разплащателните сметки през периода на поддържане, изчислен на база кредитни институции, които не са изпълнили изискванията за задължителните резерви. Лихвеният процент по минималните резерви (колона 5) е равен на средния лихвен процент на ЕЦБ (претеглен според броя календарни дни) по основните операции по рефинансиране на Евросистемата през периода на поддържането (вж. раздел 1.3.).

Таблица 3 в раздел 1.4 представя ликвидната позиция на банковата система, която се определя като наличности по разплащателните сметки в евро на кредитните институции от еврозоната в Евросистемата. Всички суми са извлечени от консолидирания финансов отчет на Евросистемата. Другите операции по изтегляне на ликвидност (колона 7) изключват издаването на дългови сертификати от национални централни банки през втория етап на Икономическия и паричен съюз. Показателят *други фактори (нето)* – колона 10, съдържа останалите нетирани показатели от консолидирания финансов отчет на Евросистемата. Разплащателните сметки на кредитните институции (колона 11) са равни на разликата между сбора на факторите за предоставяне на ликвидност (колони 1–5) и сбора на факторите за изтегляне на ликвидност (колони 6–10). Паричната база (колона 12) се изчислява като сума от депозитното улеснение (колона 6), банкнотите в обращение (колона 8) и наличностите по разплащателните сметки на кредитните институции (колона 11).

ПАРИ, БАНКИ И ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

Раздел 2.1 показва агрегирания баланс на сектор *парично-финансови институции*, т.е. сбора от хармонизираните баланси на всички ПФИ, резиденти на еврозоната. ПФИ включват централните банки, кредитните институции съгласно законодателството на Общността, фондовете на паричния пазар и другите институции, чиято дейност се състои в това, да получават депозити и/или близки до депозити заместители от институционални единици, различни от ПФИ, и за своя сметка (в икономически смисъл) да отпускат кредити и/или да извършват инвестиции в ценни книжа. Изчерпателен списък на ПФИ е поместен на интернет страницата на ЕЦБ.

В раздел 2.2 е представен консолидираният баланс на сектор ПФИ, получен след нетиране на агрегираните балансови позиции на ПФИ

в еврозоната. Поради известно разминаване в методите на отчитане сумата на позициите между ПФИ не е непременно равна на нула; резултатът е показан в колона 10 от пасива в раздел 2.2. Раздел 2.3 включва паричните агрегати на еврозоната и техните източници. Те са получени от консолидирания баланс на ПФИ и обхващат позициите на непарично-финансовите институции (НПФИ) – резиденти на еврозоната, притежавани от ПФИ – резиденти на еврозоната; те включват и някои парични активи/пасиви на централното държавно управление. Статистическите данни за паричните агрегати и техните източници се изглаждат със сезонни или календарни фактори. В показателя *чуждестранни пасиви* в раздели 2.1 и 2.2 са отразени притежаваните от нерезиденти на еврозоната: а) акции/дялове на фондове на паричния пазар от еврозоната; б) дългови ценни книжа, издадени с матурирест до две години от ПФИ в еврозоната. В раздел 2.3 обаче тези средства са изключени от паричните агрегати и участват в показателя *нетни чуждестранни активи*.

В раздел 2.4 са анализирани с разбивка по сектори, видове и първоначален матурирест кредитите, предоставени от ПФИ – резиденти на еврозоната, и различни от Евросистемата, т.е. банковата система. Раздел 2.5 съдържа анализ на депозитите в банковата система на еврозоната с разбивка по сектори и инструменти, а в раздел 2.6 са включени ценните книжа, притежавани от банковата система в еврозоната, с разбивка по вид на емитента.

Раздели 2.2–2.6 включват данни за трансакции, получени като разлики в салдата, изчистени от влиянието на (коригирани за) прекласификации, преоценки, колебания на валутния курс и всички други изменения, които не са резултат от трансакции. Раздел 2.7 представя преоценка на избрани показатели, използвани за изчисляването на трансакции. Раздели 2.2–2.6 съдържат също и годишните темпове на прираст на база тези трансакции под формата на годишно про-

центно изменение. Раздел 2.8 включва тримесечна разбивка по валути на избрани показатели от баланса на ПФИ.

Подробности относно определенията на секторите са включени в третото издание на „Ръководство за сектор *парично-финансови институции и статистика на пазарите* – указания за статистическа класификация по клиенти“ – *Monetary financial institutions and markets statistics sector manual – Guidance for the statistical classification of customers*, (ЕЦБ, март 2007 г.). В „Методическите бележки към Регламент ЕЦБ/2001/13 за статистиката на балансите на парично-финансовите институции“ (*Guidance Notes to the Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics*) на ЕЦБ от ноември 2002 г. са разяснени практиките, препоръчвани на националните централни банки. От януари 1999 г. статистическата информация се събира и се подготвя на базата на Регламент ЕЦБ/1998/16 от 1 декември 1998 г. за консолидирания баланс на ПФИ², изменен и допълнен с Регламент ЕЦБ/2003/10³.

Съгласно този регламент балансовият показател *книжа на паричния пазар* беше обединен с показателя *дългови ценни книжа* и в актива, и в пасива на балансите на ПФИ.

Раздел 2.9 представя салдата в края на тримесечието от баланса на инвестиционните фондове в еврозоната (различни от фондове на паричния пазар). Балансът е агрегиран и затова пасивите включват притежаваните от инвестиционни фондове акции/ дялове, емитирани от други инвестиционни фондове. Подразделът *общо активи/пасиви* съдържа разбивка по инвестиционна политика (фондове, инвестиращи в капиталови инструменти, фондове, инвестиращи в дългови инструменти, смесени фондове, фондове, инвестиращи в недвижими имоти, и други фондове) и по тип инвеститор (публични фондове и специални инвеститорски фондове). Раздел 2.10 представя агрегирания баланс на отделните типове инвестиционни

фондове с разбивка по инвестиционна политика и по тип инвеститор.

СМЕТКИ НА ЕВРОЗОНАТА

Раздел 3.1 включва данни от интегрираните тримесечни сметки на еврозоната, които предоставят подробна информация за икономическите дейности на домакинствата (включително нетърговските организации, обслужващи домакинствата), нефинансовите предприятия, финансовите предприятия и сектор „Държавно управление“, както и за взаимодействието между тези сектори на еврозоната и останалия свят. Данните за сезонно неизгладените текущи цени се отнасят за последното тримесечие, за което има налична информация, според ограничен набор от сметки в съответствие с методологическата рамка на Европейската система от сметки, 1995 г.

Накратко, наборът от сметки (транзакции) включва: 1) сметка „Формиране на дохода“, която показва как производствената дейност поражда различните категории доход; 2) сметка „Разпределяне на първичния доход“, която обхваща приходите и разходите, свързани с различните форми на доход от собственост (за икономиката като цяло балансиращият показател при сметката за първичния доход е националният доход); 3) сметка „Вторично разпределение на дохода“, която показва как националният доход на един институционален сектор се променя в резултат от текущите трансфери; 4) сметка „Използване на дохода“, която показва дали разполагаемият доход се използва за потребление или се спестява; 5) капиталовата сметка, която показва как спестяванията и нетните капиталови трансфери се използват за придобиване на нефинансови активи (балансиращият показател при капиталовата сметка е съотношението между нетното кредитиране и нетното ползване на кредити); и 6) финансовата сметка,

² ОВ L 356, 30.XII.1998, с. 7.

³ ОВ L 250, 2.X.2003, с. 19.

която отразява нетните придобивания на финансови активи и нетното поемане на пасиви. Доколкото срещу всяка нефинансова трансакция стои финансова трансакция, балансиращият показател при финансовата сметка по принцип също се равнява на съотношението между нетното кредитиране и нетното ползване на кредити, както е изчислено според капиталовата сметка.

В допълнение са представени началният и крайният финансов баланс, които дават представа за финансовото състояние на всеки отделен сектор в даден момент. Накрая са показани и други изменения във финансовите активи и пасиви (в т.ч. произтичащите от промени в цените на активите).

Покритието по сектори на финансовата сметка и финансовия баланс е по-подробно за финансовите предприятия с разбивка по ПФИ, други финансови посредници (включително финансовите спомагатели) и застрахователни дружества и пенсионни фондове.

Раздел 3.2 представя кумулативните потоци (трансакции) за четири тримесечия по „нефинансовите сметки на еврозоната“ (т.е. сметки 1–5 по-горе) отново според ограничения набор от сметки.

В раздел 3.3 кумулативните потоци (трансакции и други изменения) за четири тримесечия на дохода, разходните и приходните сметки и салдата по финансовите сметки от баланса на домакинствата са по-подробно представени. Специфичните за сектора трансакции и балансиращи показатели са подредени така, че да очертават по-ясно финансовите и инвестиционните решения на домакинствата съгласно идентичността на сметките, както е посочена в раздели 3.1 и 3.2.

В раздел 3.4 кумулативните потоци (трансакции) за четири тримесечия на дохода и приходните сметки и салдата по финансовите

сметки от баланса на нефинансовите предприятия са представени по-подробно.

Раздел 3.5 включва кумулативните финансови потоци (трансакции и други изменения) за четири тримесечия и салдата по финансовия баланс на застрахователните дружества и пенсионните фондове.

ФИНАНСОВИ ПАЗАРИ

Динамичните редове за статистиката на финансовите пазари за еврозоната обхваща държавите – членки на ЕС, приели еврото по времето, за което се отнасят данните (променлив състав), с изключение на статистическите данни за емисиите ценни книжа (раздели 4.1–4.4), които обхващат Евро-16 за целите динамични редове (постоянен състав).

Статистическите данни за ценните книжа, различни от акции, и за котираните акции (раздели 4.1–4.4) са изготвени от ЕЦБ, като са използвани данни и от ЕСЦБ и БМР. Раздел 4.5 представя лихвените проценти на ПФИ по деноминирани в евро депозити и кредити за резиденти на еврозоната. Статистиката за лихвите на паричния пазар, доходността на дългосрочните държавни облигации и индексите на фондовия пазар (раздели 4.6–4.8) е изготвена от ЕЦБ, като са използвани данни от информационни агенции.

Статистиката за емисиите ценни книжа се отнася за: а) ценни книжа, различни от акции, без финансови деривати; и б) котираните акции. Първите са включени в раздели 4.1–4.3, а вторите – в раздел 4.4. Дълговите ценни книжа са разбити на краткосрочни и дългосрочни. Краткосрочни са ценните книжа, чийто първоначален матуритет е до една година (в отделни случаи до две години). Ценни книжа със: а) по-дълъг матуритет; б) с договорен матуритет, най-дългият от които е над една година; или в) без определени дати на падеж, са класифицирани

като дългосрочни. Дългосрочните дългови ценни книжа, издадени от резиденти на еврозоната, са разбити в две категории: с фиксирани лихвени проценти и с променливи лихвени проценти. Емисиите с фиксирани лихвени проценти се състоят от ценни книжа, чиято купонна лихва не се променя през целия живот на емисията. Емисиите с променливи лихви включват всички ценни книжа, чийто купон периодично се фиксира съобразно определен независим лихвен процент или индекс. Статистиката на дълговите ценни книжа покрива приблизително 95% от всички емисии на резиденти на еврозоната. Деноминирани в евро ценни книжа в раздели 4.1–4.3 включват и показатели, изразени в националните подразделения на еврото.

В раздел 4.1 са показани ценни книжа, различни от акции, по първоначален падеж, резидентност на емитента и валута. Този раздел представя салда, брутни и нетни емисии ценни книжа, различни от акции, разбити на: а) емисии, деноминирани в евро, и емисии във всички валути; б) емисии на резиденти на еврозоната и емисии, общо; и в) емисии, общо, и емисии с дълг матуритет. Нетните емисии се различават от промените в салдата поради измененията, дължащи се на курсови разлики, прекласифициране и други корекции. Този раздел съдържа и сезонно изгладени статистически данни, включително и шестмесечни сезонно изгладени темпове на прираст на годишна база, за общата сума на дълговите ценни книжа и за дългосрочните дългови ценни книжа. Дългосрочните ценни книжа са изчислени с помощта на сезонно изгладения индекс на коригираните салда, от които са извадени промените, дължащи се на сезонни фактори. За повече подробности виж методологическите бележки.

Раздел 4.2 съдържа секторна разбивка на салдата и на брутните и нетните емисии по емитенти, резиденти на еврозоната, в съот-

ветствие с ЕСС'95. Европейската централна банка е включена в Евросистемата.

Салдата на общата сума на дълговите ценни книжа и на дългосрочните дългови ценни книжа в раздел 4.2, таблица 1, колона 1 съответстват на данните за салдата на общата сума на дълговите ценни книжа и на дългосрочните дългови ценни книжа, издадени от резиденти на еврозоната, включени в раздел 4.1, колона 7. Салдата на общата сума на дълговите ценни книжа и на дългосрочните дългови ценни книжа, издадени от ПФИ, в раздел 4.2, таблица 1, колона 2 като цяло са съпоставими с данните за издадените дългови ценни книжа, както се вижда от пасива в агрегирания баланс на ПФИ в раздел 2.1, таблица 2, колона 8. Общата сума на нетните емисии на дълговите ценни книжа в раздел 4.2, таблица 2, колона 1 съответства на данните за общата сума на нетните емисии, издадени от резиденти на еврозоната, включени в раздел 4.1, колона 9. Остатъчната разлика между общата сума на дългосрочните дългови ценни книжа и дългосрочните дългови ценни книжа с фиксиран и променлив лихвен процент в раздел 4.2, таблица 1 обхваща облигациите с нулев купон и резултатите от преоценки.

Раздел 4.3 съдържа сезонно изгладени и неизгладени темпове на прираст на дълговите ценни книжа, издадени от резиденти на еврозоната (по матуритет, вид инструмент, сектор на емитента и валута), които произтичат от финансови трансакции, извършвани при възникване или изплащане на задължения на институционални единици. Следователно темповете на прираст изключват прекласификации, преоценки, валутнокурсови разлики и други промени, които не са свързани с трансакции. Сезонно изгладените темпове на прираст са изчислени на годишна база за целите на представянето им. За повече подробности виж методологическите бележки.

Раздел 4.4, таблица 1, колони 1, 4, 6 и 8 показват салдата на котираните акции, издадени от резиденти на еврозоната, по сектор на емитента. Месечните данни за котираните акции, издадени от нефинансови предприятия, съответстват на тримесечните динамични редове, представени в раздел 3.4 (финансов баланс, котираните акции).

Раздел 4.4, таблица 1, колони 3, 5, 7 и 9 съдържат годишните темпове на прираст на котираните акции, издадени от резиденти на еврозоната (по сектор на емитента), които са резултат от финансови трансакции, извършвани при продажба или изплащане на акции в брой от страна на емитента, с изключение на инвестиции в собствени акции на емитентите. Изчисляването на годишните темпове на прираст изключва прекласификации, преоценки и други изменения, които не са свързани с трансакции.

В раздел 4.5. е включена статистика на всички лихвени проценти, които резидентните в еврозоната ПФИ използват за деноминирани в евро депозити и заеми на домакинства и нефинансови предприятия, резиденти на еврозоната. Лихвените проценти на ПФИ в еврозоната се изчисляват като среднопретеглени (по съответния обем на бизнеса) за страните в еврозоната за всяка категория.

Статистиката на лихвените проценти на ПФИ е представена по вид на бизнеса, сектор, категория и матуритет на инструмента, период на предизвестие или първоначален период на фиксиране на лихвения процент. Тази статистика на лихвените проценти на ПФИ замества десетте преходни статистически редове за лихвените проценти по депозити и кредити на нефинансови предприятия, домакинства и нетърговски организации, обслужващи домакинствата (НТООД) в еврозоната, включени в Месечния бюлетин от януари 1999 г. насам.

Раздел 4.6 представя лихвените проценти на паричния пазар за еврозоната, САЩ и

Япония. Данните за еврозоната обхващат широк диапазон от лихвени проценти на паричния пазар – от лихвени проценти по овърнайт-депозити до дванадесетмесечни депозити. Преди януари 1999 г. синтетичните данни за лихвените проценти в еврозоната се изчисляваха на базата на националните лихви, претеглени с БВП. С изключение на лихвения процент по овърнайт-депозитите, до декември 1998 г. месечните, тримесечните и годишните стойности са средни за периода. Овърнайт-депозитите са представени по курс *купува* на междубанковите депозити до декември 1998 г., а след това по средни за периода стойности на средния индекс на овърнайт-депозитите в евро (ЕОНИА). От януари 1999 г. насам лихвените проценти на едно-, три-, шест- и дванадесетмесечните депозити в еврозоната са междубанковите лихвени проценти, по които се предлагат депозитите в евро (*EURIBOR*); до декември 1998 г. това е лондонският междубанков лихвен процент (*LIBOR*). За САЩ и Япония лихвените проценти на тримесечните депозити са представени с *LIBOR*.

Раздел 4.7 показва лихвените проценти към края на периода, оценени чрез номиналните спот криви на доходност въз основа на деноминирани в евро облигации, емитирани от секторите ЦДУ на държавите от еврозоната, с рейтинг *AAA*. Кривите на доходност са оценени чрез използване на модела Свенсон⁴. Дадени са и спредовете между десетгодишните и тримесечните и двегодишните лихвени равнища. Допълнителни криви на доходност (ежедневни съобщения, включващи графики и таблици) и съответната методологическа информация са достъпни на адрес: <http://www.ecb.europa.eu/stats/money/yc/html/index.en.html>. Дневните данни също могат да бъдат копирани.

Раздел 4.8. съдържа индексите на фондовия пазар за еврозоната, САЩ и Япония.

4 Svensson, L. E., 1994, *Estimating and Interpreting Forward Interest Rates: Sweden 1992–1994*, Centre for Economic Policy Research, Discussion Paper No. 1051.

ЦЕНИ, ПРОИЗВОДСТВО, ТЪРСЕНЕ И ПАЗАР НА ТРУДА

По-голямата част от данните в този раздел са на Европейската комисия (предимно на Евростат) и национални статистически институти. Резултатите за еврозоната са получени посредством агрегиране на данните за отделните страни. Доколкото е възможно, данните са хармонизирани и съпоставими. Статистиката на почасовите разходи за труд, на компонентите на БВП и на разходите, на данъка върху добавената стойност по икономически дейности, на промишленото производство, на продажбите на дребно и на регистрациите на пътнически превозни средства е календарно изгладена.

Данни за хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ) за еврозоната (раздел 5.1, таблица 1) съществуват от 1995 г. Те са изготвени на базата на националните ХИПЦ по еднаква методология за всички страни от еврозоната. Разбивката по стоки и услуги е извлечена от Класификацията на индивидуалното потребление по предназначение (*Coicop*/ХИПЦ). ХИПЦ покрива паричните разходи по крайно потребление на домакинствата на икономическата територия на еврозоната. Таблицата включва сезонно изгладени данни за ХИПЦ и експериментални, базирани на ХИПЦ оценки на административно определяните цени, съставени от ЕЦБ.

Цените на производител в промишлеността (раздел 5.1, таблица 2), промишленото производство, новите промишлени поръчки, промишленият оборот и продажбите на дребно (раздел 5.2) са уредени в Регламент (ЕО) № 1165/98 на Съвета от 19 май 1998 г., засягащ краткосрочната статистика⁵. От януари 2009 г. в краткосрочната статистика за производството се прилага ревизираната класификация на икономическите дейности (*NACE Rev. 2*) според разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1893/2006 от 20 декември 2006 г. на Европейския парламент и на Съвета за

установяване на статистическа класификация на икономическите дейности *NACE Rev. 2* и за изменение на Регламент (ЕИО) № 3037/90 на Съвета, както и на някои регламенти на ЕО относно специфични статистически области⁶. Разбивката на цените на производител в промишленото производство по крайно използване представлява хармонизирана класификация на промишлеността без строителството (*NACE Rev. 2*, раздели Б–Д) по главни промишлени групи, както са дефинирани в Регламент (ЕО) № 656/2007 от 14 юни 2007 г. на Комисията⁷. Цените на производител в промишлеността са франко завод. Те включват косвените данъци, с изключение на данъка върху добавената стойност и другите данъци, които се приспадат. Промисленото производство отразява данъка върху добавената стойност от съответните промишлени отрасли.

Двата индекса на цените на неенергийните основни стоки, показани в таблица 3, раздел 5.1, са съставени с еднакъв обхват на стоките, но при използване на различни схеми за определяне на теглата: единият – въз основа на вноса на съответните основни стоки в еврозоната (колони 2–4), а другият (колони 5–7) – на база оценките за вътрешното търсене в еврозоната или „използването“, като се отчитат данните за вноса, износа и местното производство на всяка една от стоките (за улеснение се пренебрегват запасите, като се приема, че през наблюдавания период те се запазват относително стабилни). Индексът на цените на основните стоки, претеглени чрез вноса, е подходящ за анализиране на външните тенденции, а обвързаният с използването индекс – за специфични цели, свързани с анализа на оказвания от страна на международните цени на основните стоки натиск върху инфлацията в еврозоната. Данните за обвързаните с използването индекси на цените на основните стоки са експериментални. За повече подробности

5 ОВ L 162, 5.VI.1998, с. 1.

6 ОВ L 393, 30.XII.2006, с. 1.

7 ОВ L 155, 15.VI.2007, с. 3.

относно съставянето на индексите на цените на основните стоки на ЕЦБ виж каре 1, *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, декември 2008 г.

Индексите за единица стойност (раздел 5.1, таблица 5) измерват промените в почасовите разходи за труд в промишлеността (включително строителството) и пазарните услуги. Тяхната методология е разработена в Регламент (ЕО) № 450/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 27 февруари 2003 г., отнасящ се до индекса за единица стойност⁸, и в Регламент (ЕО) № 1216/2003 на Комисията от 7 юли 2003 г.⁹ Разбивката на почасовите разходи за труд за еврозоната е по компонентите на разходите за труд (заплати, социалноосигурителни вноски на служителите и данъци, свързани с наемането на работа, изплащани от работодателя, с изключение на субсидиите, получавани от работодателя) и по икономическа дейност. Европейската централна банка изчислява показателя за договорените заплати (включен в раздел 5.1, таблица 3 като допълнителен показател) на базата на нехармонизирани данни по национална дефиниция.

Разходите за труд на единица продукция (раздел 5.1, таблица 4), БВП и неговите компоненти (раздел 5.2, таблици 1 и 2), дефлаторите на БВП (раздел 5.1, таблица 3) и статистиката на заетостта (раздел 5.3, таблица 1) са извлечени от тримесечните национални сметки по ЕСС'95.

Новите промишлени поръчки (раздел 5.2, таблица 4) измерват поръчките, получени през отчетния период, и включват различните промишлени отрасли, които работят главно с поръчки (производство на текстил, дървесна маса и хартия, химикали, метали, инвестиционни стоки и дълготрайни потребителски стоки). Данните са изчислени по текущи цени.

Индексите за промишлен оборот и продажби на дребно (раздел 5.2, таблица 4) измерват оборота с всички мита и данъци (без данъка

върху добавената стойност), начислени през отчетния период. Оборътът в търговията на дребно включва търговията на дребно (с изключение на продажбите на моторни превозни средства и мотоциклети) без автомобилните горива. Новорегистрираните пътнически превозни средства включват регистрираните частни и търговски пътнически превозни средства. Динамичните редове за еврозоната не включват Кипър и Малта.

Данните от наблюдението на бизнеса и потребителите (раздел 5.2, таблица 5) са извлечени от наблюденията на Европейската комисия върху бизнеса и потребителите.

Данните за равнището на безработицата (раздел 5.3, таблица 2) са съобразени с препоръките на Международната организация по труда. Те се отнасят за частта от работната сила, която активно търси работа, и при изготвянето им са използвани хармонизирани критерии и дефиниции. Изчисленията за работната сила, които лежат в основата на данните за безработицата, се различават от сбора на данните за равнището на заетостта и безработицата, включени в раздел 5.3.

ДЪРЖАВНИ ФИНАНСИ

Раздели 6.1–6.5 представят фискалната позиция на държавното управление в еврозоната. Данните в по-голямата си част са консолидирани и се основават на методологията на ЕСС'95. Годишните агрегати на еврозоната, включени в раздели 6.1–6.3, са съставени от ЕЦБ от хармонизирани данни, предоставени от националните централни банки, които редовно се актуализират. Следователно е възможно данните за дефицита и дълга на страните от еврозоната да се различават от данните, използвани от Европейската комисия в рамките на процедурата при прекомерен дефицит. Тримесечните агре-

⁸ ОВ L 69, 13.III.2003, с. 1.

⁹ ОВ L 169, 8.VII.2003, с. 37.

гати в еврозоната, включени в раздели 6.4 и 6.5, са съставени от ЕЦБ на базата на данни от Евростат и на национални данни.

Раздел 6.1 представя годишните стойности на приходите и разходите на държавното управление по дефиниции, съдържащи се в Регламент (ЕО) 1500/2000 г. на Комисията от 10 юли 2000 г.¹⁰, изменящ ЕСС'95. В раздел 6.2 е показана подробна информация за brutния консолидиран дълг на държавното управление в номинално изражение съгласно разпоредбите от Договора, засягащи процедурата при прекомерен дефицит. Раздели 6.1 и 6.2 представят обобщени данни за отделни страни в еврозоната поради тяхното значение в рамките на Пакта за стабилност и растеж. Дефицитите/излишъците на отделните страни в еврозоната съответстват на процедурата при прекомерен дефицит – ППД, В.9, определена в Регламент (ЕО) № 479/2009 по отношение на разпоредбите, свързани с ЕСС'95. Раздел 6.3 представя изменението на дълга на държавното управление. Разликата между промяната в държавния дълг и в дефицита на държавното управление – корекциите на дефицита и дълга – се обяснява главно с трансакциите на държавното управление с финансови активи и с въздействието на валутните курсове. Раздел 6.4 представя тримесечните стойности на приходите и разходите на държавното управление по дефиниции, съдържащи се в Регламент (ЕО) № 1221/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 10 юни 2002 г.¹¹ относно тримесечните нефинансови сметки на държавното управление. Раздел 6.5 представя тримесечните стойности на brutния консолидиран държавен дълг, корекциите на дефицита и дълга и необходимостта от финансиране на държавното управление. За тези стойности са използвани данни, предоставени от държавите – членки на ЕС, съгласно Регламент (ЕО) № 501/2004 и Регламент (ЕО) № 222/2004 и от националните централни банки.

ВЪНШНИ ТРАНСАКЦИИ И ПОЗИЦИИ

Понятията и дефинициите, използвани в статистиката на платежния баланс и международната инвестиционна позиция (раздели 7.1–7.4), в общи линии са съобразени с петото издание на „Ръководство по платежен баланс на МВФ“ от октомври 1993 г. (*IMF Balance of Payments Manual*), с изданието „Насоки на ЕЦБ“ (*ECB Guidelines*) от 16 юли 2004 г. относно изискванията за статистическа отчетност (ЕЦБ/2004/15)¹² и с изменените „Насоки на ЕЦБ“ от 31 май 2007 г. (ЕЦБ/2007/3)¹³. Допълнителна информация за методологията и източниците, използвани при изготвяне на статистиката на платежния баланс на еврозоната, е включена в изданието на ЕЦБ *European Union balance of payments/international investment position statistical methods* (май 2007 г.) и в докладите на специализираните работни групи: за системите за събиране на информация за портфейлните инвестиции (юни 2002 г.), за доходите от портфейлни инвестиции (август 2003 г.) и за преките чуждестранни инвестиции (март 2004 г.), които са на интернет страницата на ЕЦБ. В допълнение към тези отчети на интернет страницата на Комитета по парична и финансова статистика и по статистика на платежния баланс (www.cmfb.org) е поместен отчетът на работната група на ЕЦБ/Европейската комисия (Евростат) относно качеството на статистиката на платежния баланс и на международната инвестиционна позиция (юни 2004 г.). Годишният отчет за качеството на платежния баланс и на международната инвестиционна позиция в еврозоната, който се основава на препоръките на специализираната работна група и се подчинява на основните принципи на Рамката на ЕЦБ за качеството на статистиката, публикувана през април 2008 г., е поместен на интернет страницата на ЕЦБ.

10 OB L 172, 12.VII.2000, с. 3.

11 OB L 179, 9.VII.2002, с. 1.

12 OB L 354, 30.XI.2004, с. 34.

13 OB L 159, 20.VI.2007, с. 48.

Таблиците в разделите 7.1 и 7.4 са съобразени с конвенцията за знаците в „Ръководството по платежен баланс на МВФ“, т.е. излишъкът по текущата и по капиталовата сметка се отбелязва със знак плюс, докато във финансовата сметка знакът плюс обозначава нарастване на пасивите или намаляване на активите. В таблиците в раздел 7.2 и дебитните, и кредитните трансакции са представени със знак плюс. Нещо повече, от февруарския брой на *Месечен бюлетин* за 2008 г. таблиците в раздел 7.3 са реструктурирани с оглед да позволят данните за платежния баланс, международната инвестиционна позиция и съответните темпове на прираст да бъдат представяни заедно; в новите таблици трансакциите в активите и пасивите, които съответстват на нарастване в позициите, са отбелязани със знак плюс.

Платежният баланс на еврозоната се съставя от ЕЦБ. Последните месечни стойности са предварителни. Данните се ревизират, след като се обявят стойностите за следващия месец и/или подробният тримесечен платежен баланс. По-ранните данни се ревизират периодично или се обновяват в резултат от методологически промени при съставянето на данните от източниците.

В таблица 1 в раздел 7.2 също са представени сезонно изгладени данни за текущата сметка. Където е уместно, корекциите включват и въздействието на броя работни дни, на високосните години и/или на великденските празници. Таблица 3 в раздел 7.2 и таблица 8 в раздел 7.3 представят географска разбивка на платежния баланс на еврозоната и на международната инвестиционна позиция по основни страни партньори поотделно или по групи, като се прави разграничение между държавите – членки на ЕС извън еврозоната, и държавите или регионите извън ЕС. Разбивката показва също трансакции и позиции спрямо институции на ЕС (които, с изключение на ЕЦБ, са разгледани за статистически цели извън еврозоната независимо от тяхното физическо местоположение), а в някои слу-

чай и на офшорни центрове и на международни организации. Разбивката не покрива трансакциите и позициите в портфейлните инвестиции – пасиви, финансовите деривати или международните резерви. Освен това не са предоставени някои данни за дължимия доход от инвестиции за Бразилия, континентален Китай, Индия или Русия. Географската разбивка е обяснена в статията *Euro area balance of payments and international investment position vis-à-vis main counterparts*, публикувана в *Месечен бюлетин* от февруари 2005 г.

Данните за финансовата сметка на платежния баланс и за международната инвестиционна позиция (МИП) на еврозоната в раздел 7.3 се основават на трансакции и позиции спрямо нерезиденти на еврозоната, като еврозоната се разглежда като самостоятелна икономическа единица (виж и каре 9 в *Месечен бюлетин* от декември 2002 г., каре 5 в *Месечен бюлетин* от януари 2007 г. и каре 6 в *Месечен бюлетин* от януари 2008 г.). МИП се оценява по текущи пазарни цени, с изключение на преките инвестиции, където счетоводните стойности се използват за некотирувани акции и други инвестиции (например кредити и депозити). Тримесечната МИП се съставя въз основа на същата методологическа рамка, както годишната. Тъй като някои източници на данни не са налични по тримесечия (или закъсняват), тримесечната МИП е оценена отчасти на базата на финансовите трансакции, цените на активите и динамиката на валутните курсове.

Таблица 1 в раздел 7.3 обобщава МИП и финансовите трансакции в платежния баланс на еврозоната. Разбивката на изменението на годишната МИП е получена чрез прилагане на статистически модел за измененията на МИП, различни от трансакции, въз основа на информация за географската разбивка и за валутната структура на активите и пасивите, също и като ценови индекси за различни финансови активи. Колони 5 и 6 на тази таблица се отнасят за преките инвестиции на

резиденти в нерезидентни страни и за преките инвестиции на нерезиденти в еврозоната.

В таблица 5 на раздел 7.3 разбивката между *кредити и валута и депозити* следва сектора на нерезидентния източник, т.е. активите по отношение на нерезидентни банки са класифицирани като депозити, докато активите по отношение на други нерезидентни сектори са класифицирани като кредити. В тази разбивка е използвано разграничението, което се прави в някои други видове статистика, например на консолидирания баланс на ПФИ, и е в съответствие с „Ръководство по платежен баланс на МВФ“.

Салдата на международните резерви и свързаните с тях активи и пасиви на Евросистемата са представени в раздел 7.3, таблица 7. Тези стойности не са изцяло съпоставими със стойностите в седмичните финансови отчети на Евросистемата поради разликите в обхвата и оценяването. Данните в таблица 7 съответстват на препоръките на рамката за международните резерви и ликвидността в чуждестранна валута. Промените в наличното злато на Евросистемата (колона 3) са предизвикани от трансакции със злато съобразно споразумението между централните банки за златото от 26 септември 1999 г., актуализирано на 27 септември 2009 г. Повече подробности за статистическото представяне на международните резерви на Евросистемата са поместени в изданието *Statistical treatment of the Eurosystem's international reserves* (октомври 2000 г.), което може да бъде копирано от интернет страницата на ЕЦБ. Интернет страницата съдържа и по-изчерпателни данни съобразно рамката за международните резерви и ликвидността в чуждестранна валута.

Раздел 7.4 съдържа парично представяне на платежния баланс на еврозоната и показва трансакциите на НПФИ, отразяващи нетните външни трансакции на ПФИ. В трансакциите на НПФИ са включени трансакции в платеж-

ния баланс, за които няма налична секторна разбивка. Това се отнася за текущата и капиталовата сметка (колона 2) и за финансовите деривати. Методологическа бележка за паричното представяне на платежния баланс в еврозоната е поместена на интернет страницата на ЕЦБ в раздел *Статистика*. Виж също и каре 1 в *Месечен бюлетин* от юни 2003 г.

Раздел 7.5 представя данни за външната търговия със стоки на еврозоната. Източникът е Евростат. Данните за стойностите и за индексите за обем са сезонно и календарно изгладени от Евростат. Разбивката по групи стоки в раздел 7.5, таблица 1, колони 4–6 и 9–11 съответства на класификацията по общи икономически категории и съответства на основните класове стоки в Системата на националните сметки. Промислените стоки (колони 7 и 12) и петролът (колона 13) са в съответствие с дефиницията на Стандартната външнотърговска класификация (*SITC rev.4*). Географската разбивка (раздел 7.5, таблица 3) съдържа основните търговски партньори поотделно или по региони. Китай не включва Хонконг. Поради различията в дефинициите, класификацията, обхвата и времето на отчитане данните за външната търговия, и по-специално за вноса, не съответстват изцяло на показателя *стоки* в статистиката на платежния баланс (раздели 7.1–7.2). Част от разликата се дължи на включването на застрахователните и транспортните услуги при отчитането на внасяните стоки в данните за външната търговия.

Промислените цени на вноса и экспортните цени на производител в промишлеността (или цените на промишленото производство за външните пазари), дадени в таблица 2, раздел 7.5, са въведени с Регламент (ЕО) № 1158/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2005 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1165/98 на Съвета, която представлява правната основа при изготвяне на краткосрочната статистика. Индексът на промишлените цени на вноса обхваща про-

мишлените цени на внесените извън еврозоната продукти съгласно раздел Б–Д от Статистическата класификация на продуктите по дейности в Европейската икономическа общност и всички институционални сектори на вносителите с изключение на домакинствата, държавното, федералното и местното управление и нетърговските организации. Той отразява цените *c.i.f.* (стойност, застраховка, фрахтоване) без вносните мита и данъците и се отнася за реално извършените трансакции в евро, отчитани в момента на прехвърляне на собствеността върху стоките. Експортните цени на производител в промишлеността обхващат износа на всички промишлени продукти пряко от производителите в еврозоната към пазарите извън еврозоната съгласно раздели Б–Д от *NACE Rev.2*. Износът от търговци на едро и реекспортът не са обхванати. Индексите отразяват цените (*f.o.b.*) в евро, изчислени до границите на еврозоната, в т.ч. косвените данъци с изключение на ДДС и други приспадаеми данъци. Промислените цени на вноса и експортните цени на производител в промишлеността са в съответствие с Основните промишлени групировки (*MIGS*), както са определени от Регламент (ЕО) № 656/2007 на Комисията от 14 юни 2007 г. За повече подробности виж каре 11, *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, декември 2008 г.

ОБМЕННИ КУРСОВЕ

Раздел 8.1 представя индексите на номиналния и реалния ефективен обменен курс на еврото, изчислени от ЕЦБ на база среднопретеглените стойности на двустранните валутни курсове спрямо валутите на търговските партньори на еврозоната. Положителната промяна означава поскъпване на еврото. Теглата се основават на търговията с промишлени стоки с тези търговски партньори през периодите 1995–1997, 1998–2000, 2001–2003 и 2004–2006 г. и са изчислени с оглед въздействията на трети пазари. Индексите на ефективния валутен курс са получени

чрез верижно свързване на показателите, формирани от всички типове търговски тегла в края на всеки тригодишен период. Полученият индекс на ЕОК има за базов период първото тримесечие на 1999 г. Групата на търговските партньори ЕОК-21 се състои от единадесетте страни от Европейския съюз, които не са в еврозоната, Австралия, Канада, Китай, Норвегия, САЩ, Сингапур, Хонконг, Швейцария, Южна Корея и Япония. Групата ЕОК-41 включва страните от ЕОК-21 и Алжир, Аржентина, Бразилия, Венесуела, Израел, Индия, Индонезия, Исландия, Малайзия, Мароко, Мексико, Нова Зеландия, Русия, Тайван, Тайланд, Турция, Филипините, Хърватия, Чили и Южна Африка. Реалните ефективни валутни курсове се изчисляват, като се използват индексите на потребителските цени, индексите на цените на производител, дефлаторите на брутния вътрешен продукт, разходите за труд на единица продукция в преработващата промишленост и разходите за труд на единица продукция общо в икономиката.

За по-подробна информация относно изчисляването на ефективните обменни курсове вж. каре 5 в *Месечен бюлетин* на ЕЦБ, януари 2010 г., и съответната методологическа бележка във втората публикация от серията тематични материали от февруари 2002 г. (*Buldorini, L., S. Makrydakis, Ch. Thiman. The effective exchange rates of the euro*) на интернет страницата на ЕЦБ.

Двустранните курсове, представени в раздел 8.2, са средни месечни стойности на дневните курсове, референтни за тези валути.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ИЗВЪН ЕВРОЗОНАТА

Статистиката за другите държави – членки на ЕС (раздел 9.1), следва същите принципи, както статистиката, свързана с еврозоната. Данните за САЩ и Япония в раздел 9.2 са от национални източници.

ПРИЛОЖЕНИЯ

МЕРКИ НА ЕВРОСИСТЕМАТА, СВЪРЗАНИ С ПАРИЧНАТА ПОЛИТИКА – ХРОНОЛОГИЯ¹

11 ЯНУАРИ 2007 г. и 8 ФЕВРУАРИ 2007 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение минималният лихвен процент по заявки при основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и по депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 3.50%, 4.50% и 2.50%.

8 МАРТ 2007 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение да увеличи минималния лихвен процент по заявки при основните операции по рефинансиране с 25 базисни точки до 3.75%, като се започне от операцията, която ще бъде извършена на 14 март 2007 г. Освен това Управителният съвет решава да увеличи лихвените проценти както по пределното кредитно улеснение, така и по депозитното улеснение с 25 базисни точки съответно до 4.75% и 2.75%, считано от 14 март 2007 г.

12 АПРИЛ И 10 МАИ 2007 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение минималният лихвен процент по заявки при основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и по депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 3.75%, 4.75% и 2.75%.

6 ЮНИ 2007 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение да увеличи минималния лихвен процент по заявки при основните операции по рефинансиране с 25 базисни точки до 4%, като се започне от операцията, която ще бъде извършена на 13 юни 2007 г. Освен това Управителният съвет

решава да увеличи лихвените проценти както по пределното кредитно улеснение, така и по депозитното улеснение с 25 базисни точки съответно до 5% и 3%, считано от 13 юни 2007 г.

7 АВГУСТ, 6 СЕПТЕМВРИ, 4 ОКТОМВРИ, 8 НОЕМВРИ, 6 ДЕКЕМВРИ 2007 г., 10 ЯНУАРИ, 7 ФЕВРУАРИ, 6 МАРТ, 19 АПРИЛ, 8 МАИ и 5 ЮНИ 2008 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение минималният лихвен процент по заявки при основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и по депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 4.00%, 5.00% и 3.00%.

3 ЮЛИ 2008 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение да увеличи минималния лихвен процент по заявки при основните операции по рефинансиране с 25 базисни точки до 4.25%, като се започне от операцията, която ще бъде извършена на 9 юли 2008 г. Освен това Управителният съвет решава да увеличи лихвените проценти както по пределното кредитно улеснение, така и по депозитното улеснение с 25 базисни точки съответно до 5.25% и 3.25%, считано от 9 юли 2008 г.

7 АВГУСТ, 4 СЕПТЕМВРИ и 2 ОКТОМВРИ 2008 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение минималният лихвен процент по заявки при основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно улеснение и по депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 4.25%, 5.25% и 3.25%.

¹ Хронологията на мерките, свързани с паричната политика на Евросистемата от 1999 г. до 2006 г., можете да намерите в Годишния доклад на ЕЦБ за съответната година.

8 ОКТОМВРИ 2008 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение да намали минималния лихвен процент по заявки при основните операции по рефинансиране с 50 базисни точки до 3.75%, като се започне от операцията, която ще бъде извършена на 15 октомври 2008 г. Освен това Управителният съвет решава да намали лихвените проценти както по пределното кредитно улеснение, така и по депозитното улеснение с 50 базисни точки съответно до 4.75% и 2.75%, с незабавно действие. Освен това Управителният съвет решава, че от операцията, договорена за 15 октомври 2008 г., седмичните основни операции по рефинансиране ще се осъществяват съгласно процедурата за търг с фиксиран лихвен процент с пълно разпределение на заявките при прилагане на лихвения процент по основните операции по рефинансиране. В допълнение от 9 октомври 2008 г. ЕЦБ стеснява коридора по ликвидните улеснения с постоянен достъп от 200 на 100 б.т. около лихвения процент по основните операции по рефинансиране. Тези две мерки ще бъдат в сила, докогато е необходимо, но най-малко до края на първия период на поддържане през 2009 г. – 20 януари.

15 ОКТОМВРИ 2008 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение да разшири допълнително рамката на обезпеченията и да улесни предоставянето на ликвидност. За тази цел Управителният съвет решава: а) да разшири списъка на допустимите активи като обезпечение при кредитните операции на Евросистемата, като това разширяване остава в сила до края на 2009 г.; б) да улесни предоставянето на дългосрочно рефинансиране, считано от 30 октомври 2008 г. до края на първото тримесечие на 2009 г.; и в) да предоставя ликвидност в щатски долари посредством валутни суапове.

6 НОЕМВРИ 2008 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение да намали лихвения процент по основните операции по рефинансиране с 50 базисни точки до 3.25%, като се започне от операцията, която ще бъде извършена на 12 ноември 2008 г. Освен това Управителният съвет решава да намали лихвените проценти както по пределното кредитно улеснение, така и по депозитното улеснение с 50 базисни точки съответно до 3.75% и 2.75%, считано от 12 ноември 2008 г.

4 ДЕКЕМВРИ 2008 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение да намали лихвения процент по основните операции по рефинансиране на Евросистемата със 75 базисни точки до 2.50%, като се започне от операцията, която ще бъде извършена на 10 декември 2008 г. Освен това Управителният съвет решава да намали лихвените проценти както по пределното кредитно улеснение, така и по депозитното улеснение със 75 базисни точки съответно до 3.00% и 2.00%, считано от 10 декември 2008 г.

18 ДЕКЕМВРИ 2008 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение основните операции по рефинансиране да продължат да бъдат провеждани чрез тръжна процедура с фиксиран лихвен процент при пълно разпределяне и след периода на поддържане, завършващ на 20 януари 2009 г. Тази мярка ще бъде прилагана, докогато е необходимо, но най-малко до последното разпределение при третия период на поддържане през 2009 г., завършващ на 31 март.

Освен това, считано от 21 януари 2009 г., диапазонът на лихвените проценти при постоянните ликвидни улеснения, който на 9 октомври 2008 г. беше стеснен на 100 базисни

точки около преобладаващия лихвен процент при основната операция по рефинансиране, ще бъде възстановен на 200 базисни точки.

15 ЯНУАРИ 2009 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взе решение да намали с 50 базисни точки лихвения процент при основните операции по рефинансиране до 2.00%, започвайки с операциите със сетълмент на 21 януари 2009 г. Освен това той реши лихвените проценти по пределното кредитно и по депозитното улеснение да бъдат съответно 3.00% и 1.00%, в сила от 21 януари 2009 г., съгласно решението от 18 декември 2008 г.

5 ФЕВРУАРИ 2009 г.

На днешното си заседание Управителният съвет на ЕЦБ взе решение лихвеният процент при основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно и по депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 2.00%, 3.00% и 1.00%.

5 МАРТ 2009 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взе решение да намали с 50 базисни точки лихвения процент при основните операции по рефинансиране до 1.50%, започвайки с операциите със сетълмент на 11 март 2009 г. Освен това той реши лихвените проценти по пределното кредитно и по депозитното улеснение да бъдат съответно 2.50% и 0.50%, в сила от 11 март 2009 г.

Нещо повече, Управителният съвет реши да продължи да използва тръжни процедури с фиксиран лихвен процент и пълно разпределяне на сумите при основните операции по рефинансиране, операциите по рефинансиране с особена срочност и при допълнителните и редовните операции по дългосрочно рефинан-

сиране, докогато е необходимо и след края на 2009 г. Освен това Управителният съвет взе решение да продължи, докогато е необходимо и след края на 2009 г. да провежда допълнителни операции по дългосрочно рефинансиране и операции с особена срочност, запазвайки досегашните им периодичност и матуритет.

2 АПРИЛ 2009 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взе решение да намали с 25 базисни точки лихвения процент при основните операции по рефинансиране до 1.25%, започвайки с операциите със сетълмент на 8 април 2009 г. Освен това той реши лихвените проценти по пределното кредитно и по депозитното улеснение да бъдат съответно 2.25% и 0.25%, в сила от 8 април 2009 г.

7 МАИ 2009 г.

Управителният съвет на ЕЦБ взе решение да намали с 25 базисни точки лихвения процент при основните операции по рефинансиране до 1.00%, започвайки с операциите със сетълмент на 13 май 2009 г. Освен това той реши да намали лихвения процент по пределното кредитно улеснение с 50 базисни точки до 1.75%, в сила от 13 май 2009 г., и да не променя лихвения процент по депозитното улеснение на ниво от 0.25%. В допълнение Управителният съвет реши да продължи да прилага подхода на засилена кредитна подкрепа. По-точно, той взе решение Евросистемата да провежда операции по дългосрочно рефинансиране за предоставяне на ликвидност с едногодишен матуритет при тръжни процедури с фиксиран лихвен процент и пълно разпределяне. И накрая, Управителният съвет взе принципно решение Евросистемата да изкупува деноминирани в евро обезпечени облигации, емитирани в еврозоната.

4 ЮНИ 2009 г.

Управителният съвет взе решение лихвеният процент при основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно и по депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 1.00%, 1.75% и 0.25%. И накрая, Управителният съвет на ЕЦБ взе решения относно техническите условия, свързани с изкупуването на деноминирани в евро обезпечени облигации, емитирани в еврозоната, според решението на УС, взето на 7 май 2009 г.

**2 ЮЛИ, 6 АВГУСТ, 3 СЕПТЕМВРИ, 8 ОКТОМВРИ,
5 НОЕМВРИ и 3 ДЕКЕМВРИ 2009 г., 14 ЯНУАРИ,
4 ФЕВРУАРИ и 4 МАРТ 2010 г.**

Управителният съвет на ЕЦБ взема решение лихвеният процент при основните операции по рефинансиране и лихвените проценти по пределното кредитно и по депозитното улеснение да останат непроменени – съответно 1.00%, 1.75% и 0.25%.

МАТЕРИАЛИ, ПУБЛИКУВАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА ОТ 2009 Г.

Този списък има за цел да представи на читателите подборка от материали, публикувани от Европейската централна банка от януари 2009 г. От работните материали, публикувани след 1 януари 2009 г. (от № 989 нататък), в списъка са поместени само публикуваните от декември 2009 г. до февруари 2010 г. Ако не е посочено друго, за единични поръчки или за безплатен абонамент за материали на хартиен носител според наличностите пишете на електронен адрес: info@ecb.europa.eu.

Пълен списък на публикациите на Европейската централна банка и на Европейския паричен институт можете да намерите на страницата на ЕЦБ (<http://www.ecb.europa.eu>).

ГОДИШЕН ДОКЛАД

Годишен доклад 2008, април 2009 г.

СТАТИИ В МЕСЕЧНИЯ БЮЛЕТИН НА ЕЦБ

Housing wealth and private consumption in the euro area, януари 2009 г.
Foreign asset accumulation by authorities in emerging markets, януари 2009 г.
New survey evidence on wage setting in Europe, февруари 2009 г.
Assessing global trends in protectionism, февруари 2009 г.
The external financing of households and non-financial corporations: a comparison of the euro area and the United States, април 2009 г.
Revisions to GDP estimates in the euro area, април 2009 г.
The functional composition of government spending in the European Union, април 2009 г.
Expectations and the conduct of monetary policy, май 2009 г.
Five years of EU membership, май 2009 г.
Credit rating agencies: developments and policy issues, май 2009 г.
The impact of government support to the banking sector on euro area public finances, юли 2009 г.
The implementation of monetary policy since August 2007, юли 2009 г.
Rotation of voting rights in the Governing Council of the ECB, юли 2009 г.
Housing finance in the euro area, август 2009 г.
Recent developments in the retail bank interest rate pass-through in the euro area, август 2009 г.
Monetary policy and loan supply in the euro area, октомври 2009 г.
Recent developments in the balance sheets of the Eurosystem, the Federal Reserve System and the Bank of Japan, октомври 2009 г.
Financial development in emerging economies – stock-taking and policy implications, октомври 2009 г.
Central bank communication in periods of heightened uncertainty, ноември 2009 г.
Monetary analysis in an environment of financial turmoil, ноември 2009 г.
The latest euro area recession in a historical context, ноември 2009 г.
The ECB's monetary policy stance during the financial crisis, януари 2010 г.
The ECB's relations with European Union institutions and bodies: trends and prospects, януари 2010 г.
Entitlements of households under government pension schemes in the euro area – results on the basis of the new system of national accounts, януари 2010 г.
Euro repo markets and the financial market turmoil, февруари 2010 г.
Euro area commercial property markets and their impact on banks, февруари 2010 г.
Update on developments in general economic statistics for the euro area, февруари 2010 г.

КРАТЪК СТАТИСТИЧЕСКИ СПРАВОЧНИК

Издава се всеки месец от август 2003 г.

ЮРИДИЧЕСКИ РАБОТНИ МАТЕРИАЛИ

- 8 *National rescue measures in response to the current financial crisis* by A. Petrovic and R. Tutsch, юли 2009 г.
- 9 *The legal duty to consult the European Central Bank – national and EU consultations* by S. E. Lambrinos, ноември 2009 г.
- 10 *Withdrawal and expulsion from the EU and EMU: some reflections* by P. Athanassiou, декември 2009 г.

ТЕМАТИЧНИ МАТЕРИАЛИ

- 100 *Survey data on household finance and consumption: research summary and policy use* by the Eurosystem Household Finance and Consumption Network, януари 2009 г.
- 101 *Housing finance in the euro area* by the Task Force of the Monetary Policy Committee of the European System of Central Banks, март 2009 г.
- 102 *Domestic financial development in emerging economies: evidence and implications* by E. Dorrucchi, A. Meyer-Cirkel and D. Santabábara, април 2009 г.
- 103 *Transnational governance in global finance: the principles for stable capital flows and fair debt restructuring in emerging markets* by R. Ritter, април 2009 г.
- 104 *Fiscal policy challenges in oil-exporting countries: a review of key issues* by M. Sturm, F. Gurtner and J. González Alegre, юни 2009 г.
- 105 *Flow-of-funds analysis at the ECB – framework and applications* by L. Bê Duc and G. Le Breton, август 2009 г.
- 106 *Monetary policy strategy in a global environment* by P. Moutot and G. Vitale, август 2009 г.
- 107 *The collateral frameworks of the Eurosystem, the Federal Reserve System and the Bank of England and the financial market turmoil* by S. Cheun, I. von Köppen-Mertes and B. Weller, декември 2009 г.

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ БЮЛЕТИН

Research Bulletin, No 8, март 2009 г.

РАБОТНИ МАТЕРИАЛИ

- 1119 *Nonparametric hybrid Phillips curves based on subjective expectations: estimates for the euro area* by M. Buchmann, декември 2009 г.
- 1120 *Exchange rate pass-through in central and eastern European Member States* by J. Beirne and M. Bijsterbosch, декември 2009 г.
- 1121 *Does finance bolster superstar companies? Banks, venture capital and firm size in local US markets* by A. Попов, декември 2009 г.
- 1122 *Monetary policy shocks and portfolio choice* by M. Fratzscher, C. Saborowski and R. Straub, декември 2009 г.
- 1123 *Monetary policy and the financing of firms* by F. De Fiore, P. Teles and O. Tristani, декември 2009 г.

- 1124 *Balance sheet interlinkages and macro-financial risk analysis in the euro area* by O. Castrén and I. K. Kavonius, декември 2009 г.
- 1125 *Leading indicators in a globalised world* by F. Fichtner, R. Ruffer and B. Schnatz, декември 2009 г.
- 1126 *Liquidity hoarding and interbank market spreads: the role of counterparty risk* by F. Heider, M. Hoerova and C. Holthausen, декември 2009 г.
- 1127 *The Janus-headed salvation: sovereign and bank credit risk premia during 2008-09* by J. W. Ejsing and W. Lemke, декември 2009 г.
- 1128 *EMU and the adjustment to asymmetric shocks: the case of Italy* by G. Amisano, N. Giammarioli and L. Stracca, декември 2009 г.
- 1129 *Determinants of inflation and price level differentials across the euro area countries* by M. Andersson, K. Masuch and M. Schiffbauer, декември 2009 г.
- 1130 *Monetary policy and potential output uncertainty: a quantitative assessment* by S. Delle Chiaie, декември 2009 г.
- 1131 *What explains the surge in euro area sovereign spreads during the financial crisis of 2007-09?* by M.-G. Attinasi, C. Checherita and C. Nickel, декември 2009 г.
- 1132 *A quarterly fiscal database for the euro area based on intra-annual fiscal information* by J. Paredes, D. J. Pedregal and J. J. Pérez, декември 2009 г.
- 1133 *Fiscal policy shocks in the euro area and the United States: an empirical assessment* by P. Burriel, F. de Castro, D. Garrote, E. Gordo, J. Paredes and J. J. Pérez, декември 2009 г.
- 1134 *Would the Bundesbank have prevented the great inflation in the United States?* by L. Benati, декември 2009 г.
- 1135 *Return to retail banking and payments* by I. Hasan, H. Schmiedel and L. Song, декември 2009 г.
- 1136 *Payment scale economies, competition and pricing* by D. B. Humphrey, декември 2009 г.
- 1137 *Regulating two-sided markets: an empirical investigation* by S. Carbó Valverde, S. Chakravorti, F. Rodríguez Fernández, декември 2009 г.
- 1138 *Credit card interchange fees* by J.-C. Rochet and J. Wright, декември 2009 г.
- 1139 *Pricing payment cards* by O. Bedre and E. Calvano, декември 2009 г.
- 1140 *SEPA, efficiency and payment card competition* by W. Bolt and H. Schmiedel, декември 2009 г.
- 1141 *How effective are rewards programmes in promoting payment card usage? Empirical evidence* by S. Carbó Valverde and J. M. Liñares-Zegarra, декември 2009 г.
- 1142 *Credit card use after the final mortgage payment: does the magnitude of income shocks matter?* by B. Scholnick, декември 2009 г.
- 1143 *What drives the network's growth? An agent-based study of the payment card market* by B. Alexandrova-Kabadjova and J. Luis Negrín, декември 2009 г.
- 1144 *Choosing and using payment instruments: evidence from German microdata* by U. von Kalckreuth, T. Schmidt and H. Stix, декември 2009 г.
- 1145 *An area-wide real-time database for the euro area* by D. Giannone, J. Henry, M. Lalik and M. Modugno, януари 2010 г.
- 1146 *The role of central bank transparency for guiding private sector forecasts* by M. Ehrmann, S. Eijffinger and M. Fratzscher, януари 2010 г.
- 1147 *Interbank contagion at work: evidence from a natural experiment* by R. Iye and J.-L. Peydró, януари 2010 г.
- 1148 *Is there a signalling role for public wages? Evidence for the euro area based on macro data* by J. J. Pérez and J. Sánchez, януари 2010 г.

- 1149 *Does it matter how aggregates are measured? The case of monetary transmission mechanisms in the euro area* by A. Beyer and K. Juselius, януари 2010 г.
- 1150 *Do bank loans and credit standards have an effect on output? A panel approach for the euro area* by L. Cappiello, A. Kadareja, C. Kok Sørensen and M. Protopapa, януари 2010 г.
- 1151 *Methodological advances in the assessment of equilibrium exchange rates* by M. Bussière, M. Ca' Zorzi, A. Chudik and Alistair Dieppe, януари 2010 г.
- 1152 *Government bond risk premiums in the EU revisited: the impact of the financial crisis* by L. Schuknecht, J. von Hagen and G. Wolswijk, февруари 2010 г.
- 1153 *The determination of wages of newly hired employees: survey evidence on internal versus external factors* by K. Galuščák, M. Keeney, D. Nicolitsas, F. Smets, P. Strzelecki and M. Vodopivec, февруари 2010 г.
- 1154 *Public and private inputs in aggregate production and growth: a cross-country efficiency approach* by A. Afonso and M. St. Aubyn, февруари 2010 г.
- 1155 *Combining disaggregate forecasts or combining disaggregate information to forecast an aggregate* by D. F. Hendry and K. Hubrich, февруари 2010 г.
- 1156 *Mortgage indebtedness and household financial distress* by D. Georgarakos, A. Lojschová and M. Ward-Warmedinger, февруари 2010 г.
- 1157 *Real time estimates of the euro area output gap: reliability and forecasting performance* by M. Marcellino and A. Musso, февруари 2010 г.

ДРУГИ ИЗДАНИЯ

- Letter from the ECB President to Mr Robert Sturdy, Member of the European Parliament*, януари 2009 г. (само в електронен вид).
- Euro money market study 2008*, февруари 2009 г. (само в електронен вид).
- Eurosystem oversight policy framework*, февруари 2009 г. (само в електронен вид).
- Harmonised oversight approach and oversight standards for payment instruments*, февруари 2009 г. (само в електронен вид).
- European Commission's consultation on hedge funds – Eurosystem contribution*, февруари 2009 г. (само в електронен вид).
- Guiding principles for bank asset support schemes*, март 2009 г. (само в електронен вид).
- Letter from the ECB President to Mr José Ribeiro e Castro, Member of the European Parliament*, март 2009 г. (само в електронен вид).
- Letter from the ECB President to Mr Dimitrios Papadimoulis, Member of the European Parliament*, март 2009 г. (само в електронен вид).
- Letter from the ECB President to Mr Manolis Mavrommatis, Member of the European Parliament, regarding the issuance of low denomination euro banknotes*, март 2009 г. (само в електронен вид).
- Letter from the ECB President to Mr Eoin Ryan, Member of the European Parliament, concerning the recent widening of spreads between euro area government bond yields*, март 2009 г. (само в електронен вид).
- Eurosystem's SEPA expectations*, март 2009 г. (само в електронен вид).
- Housing finance in the euro area*, март 2009 г. (само в електронен вид).
- Euro area monetary and financial statistics: 2008 quality report*, март 2009 г. (само в електронен вид).
- Euro area balance of payments and international investment position statistics: 2008 quality report*, март 2009 г. (само в електронен вид).
- Manual on investment fund statistics*, май 2009 г. (само в електронен вид).
- EU banks' funding structures and policies*, май 2009 г. (само в електронен вид).

Letter from the ECB President to Mr Ashley Mote, Member of the European Parliament, май 2009 г. (само в електронен вид).

TARGET2 oversight assessment report, май 2009 г. (само в електронен вид).

TARGET Annual Report, май 2009 г. (само в електронен вид).

The ECB's advisory role – overview of opinions (1994-2008), май 2009 г.

Financial Stability Review, юни 2009 г.

Recommendations for securities settlement systems and recommendations for central counterparties in the European Union – European Central Bank (ECB) and the Committee of European Securities Regulators (CESR), юни 2009 г. (само в електронен вид).

The international role of the euro, юли 2009 г.

Monthly report on the Eurosystem's covered bond purchase programme – July 2009, август 2009 г. (само в електронен вид).

Oversight framework for direct debit schemes, август 2009 г. (само в електронен вид).

Oversight framework for credit transfer schemes, август 2009 г. (само в електронен вид).

The Eurosystem's stance on the Commission's consultation document on the review of Directive 94/19/EC on deposit-guarantee schemes, август 2009 г. (само в електронен вид).

Legal framework of the Eurosystem and the European System of Central Banks. ECB legal acts and instruments. 2009 update, август 2009 г.

EU banking sector stability, август 2009 г. (само в електронен вид).

Credit default swaps and counterparty risk, август 2009 г. (само в електронен вид).

OTC derivatives and post-trading infrastructures, септември 2009 (само в електронен вид).

Monthly report on the Eurosystem's covered bond purchase programme – August 2009, септември 2009 (само в електронен вид).

Consultation of the European Commission on 'Possible initiatives to enhance the resilience of OTC derivatives markets': Eurosystem contribution, септември 2009 (само в електронен вид).

ECB survey on access to finance for small and medium-sized enterprises in the euro area, септември 2009 (само в електронен вид).

The euro at ten – lessons and challenges, Fifth ECB Central Banking Conference volume, септември 2009.

Euro money market survey, септември 2009 (само в електронен вид).

Monthly report on the Eurosystem's covered bond purchase programme – September 2009, октомври 2009 (само в електронен вид).

Letter from the ECB President to Mr Jim Higgins, Member of the European Parliament, concerning consumer protection and banking practices in Spain, октомври 2009 (само в електронен вид).

Letter from the ECB President to Mr Jim Higgins, Member of the European Parliament, concerning the ECB's considerations on issuing a €30 banknote, октомври 2009 (само в електронен вид).

Monthly report on the Eurosystem's covered bond purchase programme – October 2009, ноември 2009 (само в електронен вид).

Consultation of the Committee of European Securities Regulators on trade repositories in the European Union – ECB contribution, ноември 2009 (само в електронен вид).

Eurosystem oversight report 2009, ноември 2009 (само в електронен вид).

Glossary of terms related to payment clearing and settlement systems, декември 2009 г. (само в електронен вид).

Monthly report on the Eurosystem's covered bond purchase programme – November 2009, декември 2009 г. (само в електронен вид).

New procedure for constructing Eurosystem and ECB staff projection ranges, декември 2009 г. (само в електронен вид).

Financial Stability Review, декември 2009 г.

Retail payments – integration and innovation, декември 2009 г. (само в електронен вид).
Recent advances in modelling systemic risk using network analysis, януари 2010 г. (само в електронен вид).
Contribution of the Eurosystem to the public consultation of the European Commission on the future 'EU 2020' strategy, януари 2010 г. (само в електронен вид).
Monthly report on the Eurosystem's covered bond purchase programme – December 2009, януари 2010 г. (само в електронен вид).
Structural indicators for the EU banking sector, януари 2010 г. (само в електронен вид).
Correspondent central banking model (CCBM) – procedure for Eurosystem counterparties, януари 2010 г. (само в електронен вид).
Letter from the ECB President to Mr Nuno Melo, Member of the European Parliament, concerning the increase in the capital of Banco Português de Negócios (BPN), февруари 2010 г. (само в електронен вид).
The 'Centralised Securities Database' in brief, февруари 2010 г. (само в електронен вид).
Monthly report on the Eurosystem's covered bond purchase programme – January 2010, февруари 2010 г. (само в електронен вид).
Commission communication on 'An EU framework for cross-border crisis management in the banking sector': Eurosystem's reply to the public consultation, февруари 2010 г. (само в електронен вид).
Survey on the access to finance of small and medium-sized enterprises in the euro area – second half of 2009, февруари 2010 г. (само в електронен вид).
MFI balance sheet and interest rate statistics and CEBS' guidelines on FINREP and COREP, февруари 2010 г. (само в електронен вид).
Letter from the ECB President to Mr Nikolaos Chountis, Member of the European Parliament, related to the income of Mr Provopoulos, Governor of the Bank of Greece, февруари 2010 г. (само в електронен вид).
ECB–Eurostat workshop on pensions, февруари 2010 г. (само в електронен вид).

ИНФОРМАЦИОННИ БРОШУРИ

The European Central Bank, the Eurosystem, the European System of Central Banks, април 2009 г.
Европейска централна банка, Евросистема, Европейска система на централните банки, април 2009 г.
Price stability – why is it important for you?, април 2009 г.
Ценовата стабилност: защо тя е важна за нас?, април 2009 г.
The Single Euro Payments Area (SEPA): an integrated retail payments market, юли 2009 г.
T2S – settling without borders, януари 2010 г.

РЕЧНИК

Речникът включва избрани понятия, които се употребяват често в *Месечния бюлетин*. По-подробен и изчерпателен речник на английски език можете да намерите на интернет страницата на ЕЦБ (www.ecb.europa.eu/home/glossary/html/index.en.html).

Автономни фактори на ликвидността *Autonomous liquidity factors*: фактори на ликвидността, които обикновено не зависят от използването на инструментите на паричната политика. Такива са например банкнотите в обращение, правителствените депозити при централната банка и нетните чуждестранни активи на централната банка.

Акции *Equities*: ценни книжа, доказващи собственост върху дял от капитала на предприятие. Те обхващат акциите, търгувани на фондова борса (котираны акции), некотираны (нетърговани) акции и други капиталови инструменти. Акциите обикновено носят доход под формата на дивидент.

Брутен вътрешен продукт (БВП) *Gross domestic product (GDP)*: стойността на общото количество стоки и услуги, произведени в дадена страна, минус междинното потребление, плюс нетните данъци върху продуктите и вноса. За БВП могат да бъдат направени разбивки по произведена продукция и по компоненти на разходите и приходите. Основните агрегати на разходите, съставляващи БВП, са крайното потребление на домакинствата, крайното потребление на държавния сектор, брутното образуване на основен капитал, изменението на запасите и вносът и износът на стоки и услуги (включително вътрешната за еврозоната търговия).

Вземания на ПФИ от резиденти на еврозоната *MFI credit to euro area residents*: кредити, предоставяни от ПФИ на резидентни на еврозоната НПФИ (включително сектор „Държавно управление“ и частния сектор), и ценни книжа, държани от ПФИ (акции, други форми на собственост и дългови ценни книжа), емитирани от резидентни на еврозоната НПФИ.

Външна търговия със стоки *External trade in goods*: износ и внос на стоки от страни извън еврозоната, измерени в стойностно изражение, индекси за обем и индекс на единичната стойност. Статистиката на външната търговия не осигурява съпоставимост между вноса и износа, записани по националните сметки, тъй като последните включват както вътрешни, така и външни за еврозоната трансакции, а също обединяват стоки и услуги. Те не са напълно съпоставими и с показателите за стоките, включени в статистиката на платежния баланс. Освен методологическите несъответствия главната разлика е, че при статистиката на външната търговия вносът включва разходи за застраховка и транспорт, докато при статистиката на платежния баланс вносът на стоки е по цени f.o.b., т.е. без застраховка и транспорт.

Депозитно улеснение *Deposit facility*: постоянно улеснение на Евросистемата, което може да се използва от контрагентите за извършване на овърнайт-депозити при национална централна банка, по които се заплаща предварително определен лихвен процент.

Дефицит (сектор „Държавно управление“) *Deficit (general government)*: нетно получените кредити от сектор „Държавно управление“, т.е. разликата между общите държавни приходи и общите държавни разходи.

Дефлация *Deflation*: спад на общото ценово равнище, например на индекса на потребителските цени.

Други инвестиции *Other investment*: статия на платежния баланс и международната инвестиционна позиция, която включва финансовите позиции/транзакции с нерезиденти по търговски кредити, депозити и заеми, както и други сметки за получаване/плащане.

Дълг (финансови сметки) *Debt (financial accounts)*: кредити на домакинства, издадени дългови ценни книжа и резерви на пенсионни фондове на нефинансови предприятия (произтичащи от преки пенсионни задължения на работодателите към служителите), оценени по пазарна стойност в края на периода. Въпреки това вследствие ограничеността на данните дългът, посочен в тримесечните финансови сметки, не включва кредити, предоставени от нефинансовите сектори (напр. междувирмени кредити) или от банки извън еврозоната, докато тези компоненти са включени в годишните финансови сметки.

Дълг (сектор „Държавно управление“) *Debt (general government)*: непогасеният брутен дълг (депозити, кредити и дългови ценни книжа с изключение на финансови деривати) по номинална стойност към края на годината, консолидиран между и в рамките на отделните подсектори на сектор „Държавно управление“.

Дългови ценни книжа *Debt security*: ангажимент от страна на емитента (т.е. длъжника) да извърши едно или повече плащания към притежателя (кредитора) на определена дата или дати в бъдещето. Такива ценни книжа обикновено носят определен лихвен процент (купон) и/или се продават с отстъпка от номинала, който ще бъде платен на деня на падежа. Дълговите ценни книжа, издадени с първоначален матуритет над една година, се определят като дългосрочни.

Дългосрочни финансови пасиви на ПФИ *MFI longer-term financial liabilities*: депозити с договорен матуритет над две години; депозити, договорени за ползване след предизвестие, над три месеца; дългови ценни книжа, емитирани от ПФИ от еврозоната с първоначален матуритет над две години, и капитал и резерви на сектор ПФИ на еврозоната.

еврозона *Euro area*: зона, обхващаща държавите – членки на ЕС, в които еврото е прието като единна валута в съответствие с Договора за създаване на ЕО.

Евросистема *Eurosystem*: системата от централни банки, която обхваща ЕЦБ и националните централни банки на държавите – членки на ЕС, приели еврото.

ЕОНИА *EONIA (Euro OverNight Index Average)*: мярка за ефективен лихвен процент, преобладаващ на междубанковия пазар за овърнайт-депозити в евро. Той се изчислява като среднопретеглен лихвен процент по необезпечени заемни овърнайт-транзакции, деноминирани в евро, отчетени от група участващи банки.

EURIBOR *Euro Interbank Offered Rate*: процентът, по който първокласна банка е склонна да предостави заемни средства в евро на друга първокласна банка. За междубанкови депозити с различен матуритет до дванадесет месеца EURIBOR се изчислява на дневна база.

Ефективни обменни курсове (ЕОК) на еврото (номинален/реален) *Effective exchange rates (EERs) of the euro (nominal/real)*: среднопретеглени двустранни курсове на еврото към валутите на основните търговски партньори в еврозоната. ЕЦБ публикува индексите на номиналните ефективни обменни курсове на еврото към две групи търговски партньори –

ЕОК-24 (включваща четиринадесетте държави – членки на ЕС извън еврозоната, и десетте основни търговски партньори извън Европейския съюз) и ЕОК-44 (която се състои от ЕОК-24 и още 20 държави). Използваните тегла отразяват дела на всяка държава-партньор в търговията на еврозоната и допринасят за конкуренцията на трети пазари. Реалните ефективни обменни курсове са номиналните ефективни обменни курсове, дефлирани със среднопретеглени чуждестранни, съответно вътрешни цени или разходи. Това служи за измерване на конкуренцията чрез цените и разходите.

Задължителни резерви *Reserve requirement*: минималният размер на резервите, който всяка кредитна институция трябва да поддържа при Евросистемата. Изпълнението на изискването се установява на база среднодневните салда през периода на поддържане от около месец.

Индекс на договорените заплати *Index of negotiated wages*: мярка за прекия резултат от колективното договаряне на основното трудово възнаграждение (т.е. без допълнителните възнаграждения) на равнище еврозона. Отнася се за прилаганото месечно изменение на надниците и заплатите.

Индекс на почасовия разход за труд *Hourly labour cost index*: мярка на разхода за труд, включително надници и брутни заплати (в брой или натура, включително допълнителните възнаграждения) и други разходи за труд (социални вноски на работодателите плюс данъци, свързани със заетостта, изплащани от работодателя, минус получаваните от него субсидии) за действително отработен час (включително извънредния труд).

Инфлационно индексирани държавни облигации *Inflation-indexed government bonds*: дългови ценни книжа, издадени от сектор „Държавно управление“, главницата и купонните плащания по които са обвързани към определен индекс на потребителските цени.

Инфлация *Inflation*: нарастване на общото равнище на цените, например на индекса на потребителските цени.

Капиталова сметка *Capital account*: сметка в платежния баланс, която включва всички капиталови трансфери и придобивания/отписвания на непроизведени нефинансови активи между резиденти и нерезиденти.

Компенсации на наето лице *Compensation per employee*: крайната сума на трудовото възнаграждение в брой или в натура, която се изплаща от работодателя на наетото лице, т.е. надници и заплати, както и допълнителни възнаграждения и социалноосигурителни вноски, разделена на броя на наетите.

Консолидиран баланс на сектор „Парично-финансови институции“ *Consolidated balance sheet of the MFI sector*: балансът, който се получава чрез нетиране на позициите между парично-финансовите институции в агрегирания баланс на ПФИ (напр. кредити и депозити между парично-финансовите институции). Съдържа статистическа информация за активите и пасивите на сектор ПФИ към резиденти на еврозоната, които не принадлежат към този сектор (напр. сектор „Държавно управление“ и други резиденти в еврозоната) и към нерезиденти на еврозоната. Консолидираният баланс е основният статистически източник за изчисляване на паричните агрегати и осигурява основата за редовен анализ на източниците на МЗ.

Коригиране на дефицита и дълга (сектор „Държавно управление“) *Deficit-debt adjustment (general government)*: разликата между дефицита и изменението на дълга на сектор „Държавно управление“.

Крива на доходност *Yield curve*: графично изобразяване в определен момент на зависимостта между лихвения процент или доходността и остатъчния матуритет на дългови ценни книжа с еднакъв кредитен риск, но с различен матуритет. Наклонът на кривата на доходност може да бъде измерен като разлика между лихвените проценти или доходността при два избрани матуритета.

Лихвени проценти на ПФИ *MFI interest rates*: лихвените проценти, прилагани от резидентните кредитни институции и от други парично-финансови институции, с изключение на централните банки и фондовете на паричния пазар, за деноминирани в евро депозити и кредити на домакинства и нефинансови предприятия – резиденти на еврозоната.

M1: „тесен“ паричен агрегат, който включва парите в обращение и овърнайт-депозитите при ПФИ и подсектор „Централно държавно управление“ (напр. пощите или хазната).

M2: „междинен“ паричен агрегат, който включва M1 плюс депозитите, договорени за ползване след предизвестие, с матуритет до (включително) три месеца (т.е. краткосрочни спестовни депозити), и депозитите с договорен матуритет до (включително) две години (т.е. краткосрочни срочни депозити) при ПФИ и подсектор „Централно държавно управление“.

M3: „широк“ паричен агрегат, който включва M2 плюс търгуемите инструменти, по-специално репо-сделки, акции и дялове на фондове на паричния пазар, както и дългови ценни книжа с матуритет до (включително) две години, емитирани от ПФИ.

Международна инвестиционна позиция *International investment position*: размерът и структурата на нетните финансови вземания от (или финансови задължения към) останалия свят.

Международни резерви *International reserves*: бързоликвидни и контролирани от паричните власти външни активи, предназначени за пряко финансиране или регулиране размера на платежните диспропорции чрез интервенция на валутните пазари. Международните резерви на еврозоната включват деноминирани във валути, различни от евро, вземания от нерезиденти на еврозоната, злато, специални права на тираж (СПТ) и резервната позиция в МВФ, държани от Евросистемата.

Механизъм на обменните курсове II *Exchange rate mechanism II (ERM II)*: споразумение за валутния курс, което осигурява рамката за сътрудничество в областта на валутната политика между страните от еврозоната и държавите – членки на ЕС, които не участват в третия етап от развитието на Икономическия и паричен съюз.

Минимален лихвен процент по заявки *Minimum bid rate*: долната граница на лихвения процент, по който участниците могат да представят заявки за търг с променлив лихвен процент.

Необходимост от финансиране (сектор „Държавно управление“) *Borrowing requirement (general government)*: нетен натрупан дълг от сектор „Държавно управление“.

Нетни чуждестранни активи на ПФИ *MFI net external assets*: чуждестранните активи на сектор ПФИ на еврозоната (например злато, банкноти и монети в чуждестранна валута, ценни книжа, емитирани от нерезиденти на еврозоната, и кредити, предоставени на нерезиденти на еврозоната) минус чуждестранните пасиви на сектор ПФИ в еврозоната (например депозити на нерезиденти на еврозоната, репо-сделки, акции/дялове на фондове на паричния пазар и дългови ценни книжа, емитирани от ПФИ с матуритет до две години включително).

Обезценка *Write-down*: частично намаляване на стойността на кредит, записан в баланс на ПФИ, когато е признат като частично несъбираем.

Операция по дългосрочно рефинансиране *Longer-term refinancing operation*: редовно извършвана операция на открития пазар, която Евросистемата осъществява под формата на обратна трансакция. Такива операции се провеждат посредством стандартни месечни тръжни процедури и обикновено са с матуритет 3 месеца.

Основна операция по рефинансиране *Main refinancing operation*: редовно извършвана операция на открития пазар, която Евросистемата осъществява под формата на обратна трансакция. Такива операции се провеждат посредством стандартни седмични тръжни процедури и обикновено са с матуритет 1 седмица.

Основни лихвени проценти на ЕЦБ *Key ECB interest rates*: лихвените проценти, определени от Управителния съвет, които отразяват насоките в провежданата от ЕЦБ парична политика. Основните лихвени проценти са: минималният лихвен процент по заявки при основните операции по рефинансиране; лихвеният процент по пределното кредитно улеснение и лихвеният процент по депозитното улеснение.

Отписване на кредит *Write-off*: отписване на цялата стойност на кредит от баланс на ПФИ, когато се счита, че е изцяло несъбираем.

Очаквана колебливост *Implied volatility*: очакваното колебание (т.е. стандартното отклонение) в темпа на изменение на цената на активите (напр. акция или облигация). Колебливостта може да бъде изчислена чрез цената на актива, матуритета му, цената на упражняване на опцията за него, както и чрез безрисковата норма на възвръщаемост, като се използва моделът Блек–Скоулс (*Black–Scholes*) за определяне цената на опцията.

Паритет на покупателната способност (ППП) *Purchasing power parity (PPP)*: валутният курс, използван при обмяната на една валута в друга, при който покупателната способност на двете валути се изравнява чрез елиминиране на разликите в ценовите равнища, преобладаващи в съответните страни. В най-простата си форма PPP показва равнището на цените в национална валута на едни и същи стоки или услуги в различните страни.

Парично-финансови институции (ПФИ) *Monetary financial institutions (MFIs)*: финансовите институции, които заедно представляват сектора, създаващ пари в еврозоната. Включват се Евросистемата, резидентните кредитни институции (както са дефинирани в правото на Общността) и всички други резидентни финансови институции, чиято сфера на дейност е

да получават депозити и/или близки до депозити заместители от институционални единици, различни от ПФИ, и за своя собствена сметка (поне в икономически смисъл) да предоставят кредити и/или да инвестират в ценни книжа. Последната група се състои главно от фондове на паричния пазар.

Платежен баланс *Balance of payments*: статистически отчет, който обобщава за определен период от време стопанските трансакции на дадена икономика с останалия свят.

Портьфейлни инвестиции *Portfolio investment*: нетни трансакции и/или позиции на резиденти на еврозоната в ценни книжа, емитирани от нерезиденти („активи“), и нетни трансакции и/или позиции на нерезиденти в ценни книжа, емитирани от резиденти на еврозоната („пасиви“). Тук се включват акции и дългови ценни книжа (облигации и инструменти на паричния пазар). Трансакциите се записват по ефективната цена, на която са получени или платени, минус комисиони и разходи. За да се счита една инвестиция за портфейлна, участието в капитала трябва да е по-малко от 10% от обикновените акции или от правото на глас.

Пределно кредитно улеснение *Marginal lending facility*: ликвидно улеснение, предоставяно от Евросистемата, при което срещу допустими активи участниците могат да ползват овърнайт-кредити от националната централна банка по предварително определен лихвен процент.

Преки инвестиции *Direct investment*: презгранична инвестиция с цел придобиването и запазването на дял в предприятие – резидент в друга икономика (в практиката за собственост се счита притежаването на поне 10% от обикновените акции или от правото на глас). Тук се включват акционерен капитал, реинвестирани печалби и друг капитал, свързан с вътрешно-фирмени операции. В сметка *преки инвестиции* се записват нетни трансакции/позиции в активи в чужбина на резиденти на еврозоната (като „преки инвестиции в чужбина“) и нетни трансакции/позиции в активи на еврозоната на нерезиденти (като „преки инвестиции в еврозоната“).

Производителност на труда *Labour productivity*: продукцията, която може да се произведе с дадено количество труд. Може да се измери по няколко различни начина, като обикновено се измерва по следния начин: БВП по постоянни цени се дели или на общия брой заети лица, или на общия брой отработени часове.

Промислено производство *Industrial production*: брутната добавена стойност, създадена в промишлеността по постоянни цени.

Проучване на банковото кредитиране *Bank lending survey*: проучване на кредитната политика, провеждано на всеки три месеца от Евросистемата след януари 2003 г. На предварително определена представителна група банки в еврозоната се задават въпроси за оценка развитието на кредитните стандарти, сроковете и условията за отпускане на кредити и търсенето им от предприятия и от домакинства.

Проучвания на Европейската комисия *European Commission surveys*: хармонизирани наблюдения за нагласите на бизнеса и/или потребителите, провеждани от Европейската комисия във всяка държава – членка на ЕС. Такива базирани на въпросници наблюдения се адресират към мениджъри в преработващата промишленост, строителството, търговията на дребно и в областта на услугите, както и към потребителите. От данните, получени от всяко

месечно наблюдение на Европейската комисия, се изчисляват съставни показатели, които обобщават отговорите на много и разнообразни въпроси в един-единствен показател (индекс на доверието).

Проучвания на мениджърите по продажбите в еврозоната *Eurozone Purchasing Managers' Surveys*: наблюдения за условията за осъществяване на дейност в преработващата промишленост и услугите, извършвани в страни от еврозоната и използвани за съставянето на индекси. Индексът на мениджърите по продажбите в еврозоната (ИМП) е среднопретеглен показател, изчислен от индексите на производство, новите поръчки, заетостта, времето за доставка и обема на продажбите. При наблюдение на сектора на услугите се задават въпроси за вид дейност, очаквания за бъдещото ѝ развитие, размер на неуредения бизнес, нов бизнес, заетост, цени на факторите на производство и крайни цени. Съставният индекс на еврозоната се изчислява, като се обединят резултатите от проучванията в преработващата промишленост и в сектора на услугите.

Проучвания на експерти по икономическо прогнозиране *Survey of Professional Forecasters (SPF)*: изследвания, провеждани на тримесечна основа от ЕЦБ след 1999 г., на базата на макроикономическите прогнози на група експерти от финансови и нефинансови институции на ЕС за инфлацията в еврозоната, реалния растеж на БВП и безработицата.

Работна сила *Labour force*: общият брой на заетите лица и безработните.

Разходи за труд на единица продукция *Unit labour costs*: мярка за общите разходи за труд на единица продукция в еврозоната, изчислени като съотношение между общите компенсации на наето лице и производителността на труда (определена като БВП по постоянни цени на наето лице).

Референтна стойност на прираста на МЗ *Reference value for M3 growth*: годишният темп на прираст на МЗ в средносрочен план, който позволява поддържането на ценова стабилност. Понастоящем референтната стойност на годишния темп на прираст на МЗ е 4.5%.

Свободни работни места *Job vacancies*: събирателно понятие, включващо следните видове работни места, за които работодателят е предприел активни действия за откриване на подходящ кандидат: новооткритите, незаетите и тези, които предстои скоро да се овакантят.

Сектор „Държавно управление“ *General government*: сектор, който съгласно ЕСС'95 обхваща институционални единици-резиденти, чиято основна дейност е производството на непазарни стоки и услуги, предназначени за индивидуално или колективно потребление, и/или преразпределението на националния доход и богатство. Тук се включват централните, регионалните и местните органи на властта, както и социалноосигурителните фондове. Изключват се институционални единици, които са държавна собственост и извършват търговски операции, например държавните предприятия.

Съотношение дефицит/БВП (сектор „Държавно управление“) *Deficit ratio (general government)*: съотношението между дефицита на сектор „Държавно управление“ и БВП по текущи пазарни цени, което е предмет на един от фискалните критерии, определен в чл. 104 (2) от Договора за създаване на Европейската общност, използвано за установяване наличието на прекомерен дефицит. Нарича се още съотношение на бюджетния или на фискалния дефицит.

Съотношение дълг/БВП (сектор „Държавно управление“) *Debt-to-GDP ratio (general government)*: съотношение между дълга на сектор „Държавно управление“ и БВП по текущи пазарни цени. То е предмет на един от фискалните критерии, посочени в член 104 (2) от Договора за създаване на Европейската общност, за установяване наличието на свръх-дефицит.

Текуща сметка *Current account*: сметка на платежния баланс, която включва всички трансакции със стоки и услуги, доход и текущи трансфери между резиденти и нерезиденти.

Търг с променлив лихвен процент *Variable rate tender*: тръжна процедура, при която участниците заявяват както сумата, за която желаят да сключат сделка с централната банка, така и лихвения процент, по който желаят да встъпят в сделката.

Търг с фиксиран лихвен процент *Fixed rate tender*: тръжна процедура, при която лихвеният процент е предварително определен от централната банка, а участниците заявяват сумата, за която желаят да извършат сделка по този лихвен процент.

Финансова сметка *Financial account*: сметка на платежния баланс, която включва всички трансакции с преки инвестиции, портфейлни инвестиции, други инвестиции, финансови деривати и резервни активи между резиденти и нерезиденти на еврозоната.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ) *Harmonised Index of Consumer Prices (HICP)*: мярка за потребителските цени, която се изчислява от Евростат и е хармонизирана за всички държави – членки на ЕС.

Цена на производител в промишлеността *Industrial producer prices*: цена на изхода на предприятието (не се включват транспортните разходи) на всички стоки, продавани от промишлеността без строителството на местните пазари в страните от еврозоната, с изключение на вносните стоки.

Ценова стабилност *Price stability*: поддържането на ценова стабилност е главна задача на Евросистемата. Управителният съвет определя ценовата стабилност като годишно нарастване на хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ) за еврозоната с по-малко от 2%. Управителният съвет също така ясно заяви, че с цел установяването на ценова стабилност инфлацията трябва да се държи на равнище малко под 2%.

Централен паритет (централен обменен курс) *Central parity (or central rate)*: обменният курс на всички валути на държавите – членки на Механизма на обменните курсове II, към еврото, който определя диапазона на колебанията в този механизъм.

ISSN 1561-0136

9 771561 013006